

Pamětní kniha obce

městečko Olešnice

založená roku

1859

Úvod

Doba, v níž městečko Olešnice svůj počátek vzalo, tak jako i způsob počátků tohoto, jest docela neznámý a nikde se toho dočísti nelze. Až doposaváde se oustní povídka udržela, že naše městečko před dávnými časy na obecním pastvisku Rovně nad Lamberským dvorem státi mělo. Tato důminka jest však bez důvodů, poněvadž se tam jen něco málo znaků někdejších stavení, a snad jen několika malých, beze všech sklepů a neb základních zdí nacházelo.

Velmi silná a důvodná důminka, že Olešnice skrze pány z Lomnice jestli ne založená, tehdy alespoň znamenitě rozšířená byla, jestit ta, poněvadž pečeť pana Laczka z Lomnice v jeho listu od roku 1477 takřka ty samé znaky v sobě obsahuje, které Olešnice až doposaváde v pečeti své obecní nese.

A což z toho vysvítá, že pan Jan z Lomnice v jeho listu od roku 1408, pak Laczek z Lomnice v jeho listu od roku 1477 Olešnici městem a obyvatele měšťany jmenuje. Nemůžeme sobě z toho nic jiného vyčerpáti, než, že tehdejšího času Olešnice v poměru proti jiným městečkům dílem v lidnatosti, dílem v veřstavnosti a neb snad i v užívání mnohých práv nějakou znamenitost měla, která však skrze nastalé válečné nepokoje a vrchnostenské utiskování v potomních letech, jakž to list p. hraběte Šlika 1638, paní Abatyše z Parru 1667 zmiňují, velmi klesnouti musela.

Také žádná pochybnost není, že zde vojsko Žižkovo pod zprávou Bořeka a Viktoryna Poděbradského v roku 1423 ve svém tahu od Svitavy na Kunštát zle hospodařilo. Ta okoličnost, že zdejší pivovarské stavení, o jehož opravě a starodávnosti již p. Jan z Pernštýna v roku 1540 se zmiňuje, dle jeho doposavadní soustavy ohnišchat a komínů, a dle v něm při jeho přestavování po utrpeném ohni 1828 získaného nálezů množství okovin, trusků neb škvárů někdy nějakou huti, nejspíše ale skleněnou slouti muselo, nechá též na starodávnost této osady domýšleti. Jinších pramenů nemáme, než oných, které dějepis městečka Olešnice, počnouce v 14. století nám podávají.

Těž dojistá dozvídáme sa, že k naší faře přináležely: „Prosetín, Rovečín, Sulkovec a Bohuňov,“ kamž se odtud dosluhovalo.

Dějepis

V 14. století přináležela Olešnice (městská strana) jakožto samostatný statek z hradem Louka Pročkovi z Lomnice. Moravská Strana s několika vesnicemi přináležela v roce 1382 Markétě z Děblina; a v roce 1391 zadala ona tento stateček svému manželovi z Kunštátu.

Městskou stranu i s přináležejícími vesnicemi, které před rokem 1848 ke Křetínu patřily, odprodal Čeněk z Lomnice a Děblinu, syn Pročka z Lomnice, v roce 1406 na Jana z Lomnice, a tento v roce 1416 odprodal zase Loucký hrad a pozanechal sobě Olešnici (městskou stranu) a Kněžoves.

Tento pan Jan z Lomnice udělil milost dědičného práva Olešnici (městské straně) dle jeho listu od roku 1408 a nazývá Olešnici městem a obyvatele měšťany.

Ačkoliv v Topografii Volného zní, že v roce 1455 Bohuš z Lomnice, bez pochyby syn Janů, městečko Olešnici jeho manželce Kateřině z Illberku zapsati dal a ona zase svému druhému manželovi Bertholdovi ze Tvorníka věnem darovala, po jehož smrti synové Ondřej a Kryštof městečko toto zase na Vilíma z Pernštýna v roce 1466 za jeden tisíc hřiven prodali, tedy předce z listu od Lacka z Lomnice v roce 1477, na kterém sám Vilím z Pernštýna co svědek se vynachází, neomylně vysvítá, že až do tohoto roku 1477 Olešnice ne Vilímovi z Pernštýna, nýbrž Lackovi z Lomnice přináležela.

Však ale nic méně již v roce 1483 vynacházela se Olešnice (alespoň Moravská Strana) v rukou nadřečeného Pernštýna, což jeho obdarující list na udělení svobodného dědičného práva pro Moravskou Stranu od toho samého roku patrně dosvědčuje.

Ale i městská strana přináležela tomu samému již v roce 1499, čehož jest důkazem udělená privilegie od krále českého Vladislava.

I ta okoličnost, že tento král v roce 1499 dva výroční trhy po osm dní trvající, pak zase Ferdinand, král římský v roce 1539 koňské trhy od druhého postního pondělí začnou až do sv. Jana křtitele trvající, Olešnici udělili, nechá na tehdejší znamenitost městečka Olešnice soudit, což se i také s tím shoduje, že toto městečko v roce 1506 svobodu na šenkování vín od pana Vilíma z Pernštýna obdrželo. V roce 1539 udělil pan Jan

z Pernštýna, tehdejší držitel Olešnice, zdejšími cechmistrům a mistrům krejčovským cechovní pravidla, dle kterých se spatřuje, že tovaryši krejčovský při sobě kordy neb tulichy nosili, podotkne o tehdejších lázních, které, dle udržené pověsti, na tom místě, kde palírně stojí, se vynacházely; a jest toto i lehce za pravdu držeti, an se zde od jakživa vodovod ze studně na vejpušku, krb nazvané, nachází.

V příštím roku 1540 ten samý pan Jan z Pernštýna udělil zdejšími poddaným milost, že si mohou nad městečkem svobodný rybníček zhotovit, tak jako i že náklad na pivovar daný těm samým zdarma odpouští, jen že oni povinní budou cinz, jakž z tohoto pivovaru od starodávna vycházel, do panského důchodu odváděti.

Z tohoto zase vysvětluje, že pivovar nejen již tenkrát, nýbrž od starodávna sousedům olešnickým přináležeti musel, ačkolivěk poměry mezi majetností vrchnostenskou a pak poddaných zcela jiné byly, než jak nyní jsou.

Tohoto času musila výživa chudého lidu nejvíce v tkadlcovství mezulánu a šárky pozůstávat, neb s velkou rozsáhlostí udělil Jan z Pernštýna a na Helfenštýně v roce 1545 zdejšími tkadlcovským mistrům tkadlcovský řád cechovní.

Paní Eva z Lichtnštýnu a na Kunštátě v jejím listu od roku 1596 vyřkla mnohem zřetelnější vlastenství pivovaru pro obec Olešnici, jmenuje samostatné panství Olešnické s přináležejícími rychtami, totiž: Crhovskou, Rovečínskou, Vířskou, Chlumskou, Hlíbockou, Veselskou [... *půl řádku necháno volného* ...], zakazuje skupování potravních věcí, jako: másla, sýrů, vajec, pak příze, vlny atd. po dědinách s příkazem, že ty samé vždy na trhu zde prodávané býti mají; pak dává svobodu k prodávání soli.

Za času této paní přišlo bezpochybně panství Olešnice s Kunštátem v spojení. Po této paní následoval držitel panství Kunštátského Pavel Katarýn z Katarů, který však dlouho nepanoval, neb již v roce 1600 vyšlo udělení svobody na šenkování vína v Olešnici proti ročnímu cinzu 24 fzl. ve dvou lhůtách, od Jana Waneckého z Jemničky, pak Jana staršího Odkolka z Oujezdce a na Temenici co poručníků Petra a Jana Katarýnův z Katarů, kteří též Jimramov drželi. Starší sirotek tento Petr Katarýn nastoupil v krátkosti dědictví po jeho otci, neb již roku 1601 udělil cechu kovářskému a pak v roce 1603 cechu kožešnickému v Olešnici cechovní pořádky.

Zase v krátkosti přešlo panství Kunštátské a Olešnické na Jana Šmída z Freyhofu do vlastenství, který v roce 1610 cechovní pořádek pro soukenický cech v Olešnici udělil. V těchto časech musela Olešnice velmi mnoho utrpět, an list pana hraběte Jindřicha Šlika od roku 1638 zřetelně praví, že toto městečko skrze válečné nepokoje a vojenský lid k skažení, k spustošení přišlo, však nejen tyto události, nýbrž i předešlé vrchnosti samé musely k této skáze mnoho přispívat, poněvadž zase paní Maxmiliána z Parru, abatyše z kláštera sv. Jozefa v Brně majíce v užívání panství Kunštátské, ve svém listu od roku 1667 zřejmě praví, že dřívější obdarování městečka Olešnice z toho ohledu potvrzuje, poněvadž Olešnice dlouho trvajících těžkostmi od předešlé vrchnosti k velikému zpusťování a porušení přišla.

Po této paní následovala zase Leopoldyna Šmídova, abatyše toho samého kláštera, která listem od roku 1677 stvrzení všech předešlých obdarování udělila. Až do těchto dob byla Olešnice s robotou stížená, až pak roku 1702 tehdejší pán panství Karel Benedikt z Lamberka sjednocenost s Olešnicí učinil, dle které on mnoho roboty popustil, však proti tomu, že v jeho panském domě v Olešnici pivo své šenkovati moci bude. Též z toho samého listu lze patrně nahlédnouti, že tak zvané propinační právo v Olešnici ne vrchnosti, nýbrž obci příslušelo.

Poměr poddanství nebyl však nijak tímto způsobem zrušen; ačkoliv Olešnice předce nějakou přednost a právo proti ostatním vesnickým obcím proti své vrchnosti užívala, jakož byly: své vlastní vedení gruntovní knihy, kontribučenské a sirotčí kase, svobodné volení obecných představených.

[následující odstavec po okraji této strany kroniky]

Dle udržené ústní pověsti bylo zde více než před sto lety, tehdy okolo 1720 neb 1730 hrdelní právo, jakž takové v znamenitějších městečkách dosti hustě se nacházelo. Popravní místo bylo na pastvisku Skalky, které místo až doposaváde „na spravedlnosti“ se nazývá. Náš v obci žijící nejstarší muž Franz Sperat 98 roků starý vypravuje, že jeho matka poslední popravě nějakého Hájka z Letovic pocházejícího, který sřatý byl, přítomná byla, což ona tomuto synovi Fr. Speratovi vypravovala. Tento Sperat pamatuje, když v Olešnici okolo 1770 byly dávány domovní čísla.

Není sice žádného důvodu, však ale dosti pozůstatku, že zde a u Austopa šarvátka mezi rakouským a saským vojskem okolo roku 1730 sve-

dena byla *[oprava tužkou na „v roku 1740“, pak na 1742 nebo dokonce 92?]*. Tyto pozůstatky jsou, že až po dnešní den Austopská hospoda znaky od dělových kul dosti husto na sobě nese. To samé bylo viděti na zdejší kostelní věži, pokudž po ohni v roce 1827 opravená nebyla.

U Austopa se až doposaváde, však ale již zřídka rozličné železné vojenské nářadí, totiž: koule, kusy podkov, šavlí atd. z role vyvorávají. Od těchto dob bez pochybně pocházejí náspy neb šance za Trpínem u Hartmanského lesa, a pak vedle velké Bysterské silnice na kopci u Faustkového lesa Kamence, ačkoliv pověst panuje, že tyto šance od času 30ti leté války, když zde i Švejda přítomen býti měl, pochází. V roce 1759, pokudž Moravská Strana a městečko každý pro sebe obecné oučty vedli, stalo se ujednání mezi obojími, že obojí obecní jmění do jedné obecnosti splynouti nechali, přičemž však sobě moravští sousedi pastvu na pastviskách Rovně vyměnily. Správa obecní byla tyto časy opatřována skrze primátora, pak půlmistra a rádní. Okolo roku 1790 přestal úřad primátorství. Obecní písmo a gruntovní knihu vedoucí nazýval se syndikus. V roce 1783 *[83 dopsáno tužkou]* dostala se Olešnice co poddaná osada panství Kunštátského do vlastnictví baronů z Honrichsů, což až doposaváde trvá, a nynější pan baron Jozef z Honrichsů se nazývá.

Již od starodávna nevykonávala Olešnice naturální robotu, ku které ještě po roku 1702 povinována byla, nýbrž co pamětníků jest, dával se vždy nějaký ujednaný peníz, jenž jméno měl urbární povinnost, do panského důchodu, který vždy jednotliví gruntovníci skládali. Co se nejdéle nazpět upamatovat můžem, vynášela tato urbární povinnost na celou obec ročně 300 fr vídeňského čísla, pak více, až naposled několik let před vybavením 1848 a 50 v plné 760 fr. neb 300 fr činila.

V roce 1805 byla zde všeobecná dražba v obilí. V roce 1809 bylo zde francouzské vojsko na přechodu, však žádnou škodu ani zhoubu v tom nejmenším nečinilo. Zdejší chudší lid živil se nejvíce jak odstarodávna tkaním suken, obzvláště ale polovlněných látek, totiž šarek; však ale, když tyto již z módy vycházely a odbytu nebylo, muselo se k jinším druhům, jenž v módě stály, přikročiti. A tak se stalo, že zde zrozený soused pan Jozef Sperat, pobývše dříve ve Vídni, zde fabriku na moravské straně založil, a také v roce 1810 vystavěl, kdež se však skrze tovaryše nepracovalo, nýbrž odtud ze skladů bavlna, jenž se

z Vídně sem přivážela, na tkadlce do jejich domů k zetkání se vydávala. To z této bavlny utkané zboží (v náčení fabrikantovém) totiž: kamrtůčky, perkále, batisty, croisee atd., přijímaly se ve fabrice na zpět proti náhradě tkadlcovské již před tím vysazené mzdy. To tak schromážděné zboží bylo zase na vozech do Vídně odvezeno, a zase bavlna přivezená. Po tomto prvním majiteli fabriky nastoupil skrze odstup v roce 1820 pan Pringer a comp., pak v roce 1840 Fridolín a v roce 1854 pan Jindřich Mully; všechny z Vídně.

Mimo velké drahoty navštívil naše městečko v roce 1817 také pád ohně, který 4 domy, totiž číslo 15, 16, 17, 18 strávil. Jest to první pád ohně, který se pamatuje, ačkoliv jich za starodavných časů velmi mnoho být muselo, poněvadž se při kopání sklepů a základů v domech mnoho ohňových vrstev nacházvalo.

Kontribučenský úřad zdejší obce byl vyřknutím vrchního úřadu kunštátského v roce 1821 vzdvižen, a toto vyřknutí od ministerium stvrzeno, načež dne 30ho června 1825 odvod v Kunštátě následoval.

Zase v roce 1827 překvapil velký pád ohně naše městečko, který farní kostel, pivovar, školu, rádní dům a ještě 73 dílem okolečných, dílem na Moravské Straně domů strávil a 3 lidi o život přivedl. Kostel byl říkaje z gruntu nově stavený, jen věžní zdi zůstaly staré; přitom byl také o něco rozšířen. Zvony, které dosti velké byly, jsou zničené. Teprv v roce 1839 byl tento kostel nově do-stavený a na den jména Panny Marie od brněnského p. biskupa Antonína Gindla vysvěcen a sv. Leopoldu obětován. *[na okraji: „Dřívejší patron tohoto kostela byl sv. Vavřinec]* V roce 1834 bylo náramně suché a horké léto, úroda však předce ucházející.

V roce 1841 vyhořelo zase 5 domů, mezi nimi také fara; a zase v roce 1842 přikvapilo neštěstí ohně na zdejší městečko, při kterém 27 domů v rynku, a po několika nedělích 4 domy na Moravské Straně popelem lehlo. Po těchto ohněch, obzvláště od roku 1827 změnilo se znamenitě na výstavnosti a ouhlednosti domů, pak porovnání a úklidnosti náměstí; k čemuž poslednějšímu i také v roce 1836 vystavěná silnice skrze Olešnici nemálo přispěla. Přiložený plán zdejší osady od roku 18 dává o tom dostatečný obraz, když jej k nynějšímu přirovnáme.

Dle pozůstávajících zaznamenání v Topografii Volného byl zde již v roce 13 chrám páně a v husitské válce vynacházel se nějaký čas v rukou pi-

kardistů, tak že katolíci až do Kunštátu k své církvi přináleželi; což ale jen krátký čas trvalo.

Kdy chrám páně na hřbitově vystavený byl, nemáme žádných důkazů. *[Na okraji následujícího textu je vepsáno: „Z jistého pramene se dozvídáme, že až do roku 1758 se jak okolo farního, tak i hřbitovního kostela pochovávalo. K farnímu kostelu na hřbitov přináležely: Olešnice městská strana, Kněžoves, Cerhof, Austup. Na hřbitov na moravské straně se pochovávali: Moravská Strana, Kčenov a Lhota.“]* My se domníváme, jestli se to nestalo za časů hrabat z Lamberku a jestliže se ten čas také i pochovávání od farního kostela tam nepřeneslo.

Tam, kde mlýn tak zvaný Pospíšilovský pod čís. 10, pak chalupy č. 6, 7, 8 a 9, pak 203, 223 stojí, vynacházel se před 70-80 léty panský dvůr s pozemkami na moravské straně ležícími, který pak rozdělen a k výstavě nových stavení odprodán byl.

Obyvatelstva v roce 1842 bylo zde ne zouplna 1700, v roce 1847 již k 1900 a nyní v roce 1860 2156 osob domácích a přes 200 cizích.

Když v roce 1847 hřbitovní kostel na své stavbě scházel, přišel dopis od vrchního ouřadu Kunštátského, že pan baron nikoliv tuto znamenitou opravu na sebe nevezme, protože nedávno velké výlohy jakožto patron na farním kostele nesl, a tedy povinnost kolatorních obcí bude, aby tuto opravu sami nesli. Předce ale nahlednul pan patron jednu potřebnost neodkladnou, totiž aby se druhá vyučovací světnice zřídila, poněvadž až do této doby všechny naše dítky 350 až 400 skrze dva učitele v jedné světnici vyučovány byly. Nastojteprotož ještě tento rok byla druhá světnice z učitelového obydlí od polední strany zřízená a učitelův kvartýr v jinším domě městském najmutý.

I následoval nyní rok osudný 1848, kdežto bylo zrušeno poddanství a vyřknuté shlazení všech robot a z poddanského poměru pocházejících povinností, následovně i zrušení naší urbární povinnosti. Přešla také pravomocnost panská neb vrchnostenská na zeměpanské úřady, a tak se zdržela oprava hřbitovního kostela až do roku 1852, kterou obce samy převzítí musely a jich 800 zl. stála. Tato oprava pozůstávala z nové, šifrem pokryté střechy a věžky, pak obílení jakž vnitř tak zevnitř. Obecní úřad se dále o potvrzení patronátu tohoto kostela nehlásil, a tak převzal břemeno bez práva na sebe, až teprv v roce 1859, jak dole podotýkáme bylo jednáno.

Těž se zde v roce 1848 zřídila národní stráž, pozůstávala z okolo 75 oudů a trvala až do roku

1851, kdež zrušena byla. Ona oučinkovala po nejprv dne 30ho března při veřejné slavnosti v upřívítání konstituce. Byl to den krásy plný jak v povětrnosti, tak v účelu jemu věnovaném, k čemuž se množství lidu okolního, jakož i páni úředníci z Kunštátu sešli. Vedl se totiž průvod, v čele svém bílý prapor mající, s hudbou od rádního domu do Lamberského dvora, pak přes Moravskou Stranu a Vejпустek do města, kdež se na náměstí po držané řeči, která díky dobrotivému zeměpánu za propůjčené svobody a pak vídeňské vysoké škole vzdávala, slavné přípitky činily. I večer zřídila obecní rada na rádním domě hostinu jak pro cizí, tak pro zdejší vznešenější osoby a sousedy, a celé městečko slavně osvětlené a transparenty ozdobeno bylo. V kratičkosti působení zdejší národní stráže přicházely příspěvky z kolikteru stran pro tu samou, z čehož obzvláště dar praporů od paní baronky rozené hraběnky Mitrovský k zmínění jest; a který dne 27ho srpna toho roku od vel. pana faráře Jana Pleskače u přítomnosti Letovské národní stráže na place před kostelem vysvěcen byl. Dne 24ho září navštívila zdejší národní stráž Letovskou stráž k slavnosti svěcení praporů. Honbu tohoto roku provozovala obec sama, však druhé léta byla Moravská Strana panu baronovi a městská sousedstvu pronajata.

Též zde byla v prosinci komise od cís. k. krajského úřadu a apelačního soudu v Brně na vyšetření, zdaž by okresní soud v Olešnici své sídlo míti mohl; však ale již při té samé jsme viděli, že ti to páni ne pro Olešnici, nýbrž dle přání pana barona Honrichs pro Kunštát nakloněné jsou; a tak se stalo, že v roku 1850 politicky tak zvaný podkrajský úřad v Boskovicích, a soud, pak vejběrčí úřad v Kunštátě své sídlo vzali. *[po straně připsáno: Již v roku 1849 spadl strop ve škole, však když tam žádné dítky nebyly. Byl v roku 1847 jak svrchu podotknuto vystaven. Též v tomto roku 1849 vyhořelo mnoho domů na familiích v Roseči.]* Při nastoupení tohoto soudu přišla gruntovní kniha odtud k odevzdání. Pak v srpnu měsíci následovala volba místního představenstva; při které byl následovní výsledek: starosta, dosavadní gruntovní knihu vedoucí pan František Neumann No 21; radní pánové Jozef Čapek No 121 a Ignaz Puchar No 95 ostatní výbor, pánové Jan Pleskač, farář, Dr. Václav Felkl, obecní lékař, Franz Fiala No 83, Jakub Čapek No 84, Franz Veis No 6, Antonín Holz No 117, Jacob Oderský No 24, Fridolin Ullinger No 157 a Karel Bayer No 16. Náhradníci: Franz Veiner No 159, Franz Tichý No

167, Jan Fröhlich 123, Václav Černý No 13, Franz Slavíček učitel, Václav Šustr No 249.

Též v tomto roku dne 20ho června byla vyba-vena urbánní povinnost; tak jako i zdejší domkaři, kteří k obci pozemní cinz každoročně platili, byli z tohoto břemena vybaveni což získalo obci výbavní kapitál 1330 zl. *[vedle tohoto odstavce vepsáno: Ke zdejší faře přináležel Kněžoves s robotou před rokem 1848]*

Tento rok ujednal výbor, že aby se dva pro obec pozůstávající pastýřové vyzdvihli, a pastviska skrze pronájem užitkovali, což také v prvním příštím roku 1851 provedeno bylo. *[vedle dalšího: V jaře roku 1851 vyhořelo mnoho stavení v Cerhově.]* Obecné pastoušky pod číslem 138 a 168 byly obydlím pro chudé věnované. Též tento rok nechala obec svůj les ze strany od pastvisek kamenným plotem ohradit, aby na tento způsob se předce jedenkrát docílit mohlo, by skrze to škodné a nepravé pasení dobytka v tomto lese se zamezilo, a les do patřičného pořádku přiveden byl.

Při rozpuštění národní stráže v tomto roku odvedlo se 12 kusů střelné zbroje do Olomouce proti náhradě 40 k. za kus. Praporec byl proměněn v korouhve do kostela pro mládež a u stolice patronové blíž velkého Oltáře postavené. Orlice 1ze stříbrem a zlatem vytkávaná, byla daná do radnice za rám. Následkem velké povodně v roku 1850 po dvakráte, tak že voda okolo 5 střevíců na lukách vysoko dosahovala a velmi mnoho domků na moravské straně podtopila, ba jeden dílem podkroutila, vystavěly se mimo velkého mostu ještě 3 mosty z té strany od města, aby voda svobodnější průlev měla.

Rok 1852 byl takřka nad míru suchý, však ale předce nebyl mezi neourodný k čítání. V tomto roku byla Olešnice skrze vystavení pěti nových domů rozšířená, a to sice: vedle silnice k Trpínu uspořádané domořadí skrze postavení 4 domků číslo 273, 274, 275 a 276 a pak na Kunštátské silnici u Cerhovských hranic postavený hostinec od Ignaze Puchara, od čehož jméno Pucharna. Ještě doposaváde přičinila se Olešnice o sídlo okresního soudu v jejím lůně, nabídla se celé stavení pro kanceláře atd. na svůj náklad zříditi a pak státu za jmění odevzdati, pročež následovalo, že v roku 1854 v této záležitosti tehdejší pan podkrajský z Boskovic a ingineur z Mor. Třebový sem na komis vyjeli a vše prohlídli, kde a jak by se stavěti chtělo. Však toto vše nepřemohlo zakořeněné chtění vysokých úřadů, aby okr. soud v Kunštátě

zůstal, předce ale poctil nás pan krajský z Brna Eugen hrabě Braida v této záležitosti s jeho osobní návštěvou v létě 1855, při které naši obětivost sice velmi schvaloval, ale na vzdor toho nám mnoho nadějí nevyslovoval.

V létě roku 1854 okolo 4 hodin ráno při velkém lijavci uhodil blesk do radního domu do věžky a již se tato ohněm chytala, však ale pomocí lidskou od dalšího neštěstí ochráněno bylo. Naše náměstí (rynk) skrze jeho příkřejší polohu utrpěvalo vodou při tání sněhů a neb při bouřkách mnoho na svém urovnání, pročez nechala obec od silnice začnouce vedle fary až proti věži krytý kanál zhotoviti v roce 1855. Na jaře v měsíci máji 1856 shořelo zde v Trpínské ulici 3 domky No. 203, 223 a 224 a zase dne 24ho června též 3 domky na horním konci vejpušku číslo 212, 246 a 259 a dne 11. listopadu toho samého roku na vejpušku jeden domek číslo 52. Tohoto roku vystavěla obec kůlny pro stříkač a vodní voze, pak pro jarmareční boudy mezi pivovarem a kostelem. Též stala se směna mezi obcí a Kunštátským panem baronem na pozemky, totiž obec odstoupila pastvisko Rovně s kouskama rolí, luk, a lesem vedle ležícími na pana barona a tento odstoupil zase přední Unčovsko okolo 14 mír role, pak 7 rybníků, které co luka užívané jsou na obec, což z obouh stran teprv budoucího roku v užívání vzaté bylo.

Od roku 1852 byla následující léta více mokrá a chladná, rok 1856 prostřední povahy, však ale rok 1857 následoval zase velmi suchý, ouroda skrouvná, v krajích ale výborná. Tento rok nechal pan baron jakožto kostelní patron plechovou střechu ze věže sejmuti a na místě té samé střechu kamennou šifrovou zříditi, což jsme dosti těžko nesli, a to tím více, poněvadž tento pan patron pro Olešnici jen to konal, co se již beze všech odkladů zříditi muselo. A tak také přišlo, že jsme měli školní stavení jen pro vyučování dvou tříd zřízené a quartir pro učitele pak pro třetí třídu a podučitele najmout museli, k čemuž pan patron jen z 1/3 přispíval.

Ačkoliv již loňského roku následkem konkordátu o vyloučení zdejších evangelíků z hřbitova se jednalo, tak předce teprv tento rok k tomu povolení přišlo, že evangelíci 300 duší svůj vlastní hřbitov na městské straně od půlnoční strany sobě zříditi mohou, kteří se však pod jedním o povolení k vystavení svého chrámu ucházeli.

Tento rok ponejprve bral zdejší školní učitel na základ ujednání svoji službu na 380 zl mimo što-

ly vysazenou od obce a tato vybírala pro sebe školní plat, sobotáles. V tomto roku bylo zcela nové volení obecního úřadu předsevzato, poněvadž doposavadní výbor skrze odemřítí mnoha oudů pak skrze přání mnohých oudů o vystoupení již ne dosti dostatečný byl. Vyvoleni byli Ignaz Puchar starosta, Franz Fiala No 83 i Jindřich Oderský No 24 radní, Franz Neumann starší No 21, Jozef Tuna No 114, Ignaz Mífek 115, Jozef Višinka 116, Jan Pelíšek 112, Franz Pohanka No 93, Jan Mareš No 85, Franz Neumann No 23 a Vincenz Čapek No 28 výborové, pak Jozef Knížek No 17, Karl Fiala No 11, Franz Tichý No 167, Venzl Černý No 13, Venzl Šuster No 249 a Jacob Vainer No 18 náhradníky.

V příštím roku 1858, jenž též mezi suché léta přináležel, byla zřízena stromová školka, velký díl pastviska skalky v roli zdělán a stromovým posázen, což se ale v roce 1859 a 1860 tak dalece dokončilo, že jen z předu něco málo okolo 1 jitra pastviskem zůstalo, aby chudší lidé pro jejich drobný dobytek nějakou pastvu míti mohli.

Do pivovaru byly od kašně položeny železné trouby, pro rozšíření hřbitova chystal se materiál, a evangelíci též chystali kámen k základu jejich kostela, poněvadž dál a dále více naděje měli, že povolení k tomu obdrží.

Též i rok 1859 přináležel však ne tak, jak předešle k suchému roku, ale rovně jen ku skrovnému v úrodě. Z toho následovalo, že pacht polní silno opadl, neb hospodářství jen škodu přinášelo. Každý hospodář hleděl své hospodářství raděj sám obdělávat, protože pachtýři nebyli v stavu vyplácet jejich pachtu. Dřívější léta vystoupil pacht až na 12 ba místem i na 14 zl, jedna míra to jest 533 1/3 II sáhů; nyní však nejdražší jest až 100 fr. V běhu roku tohoto byl rozšířen hřbitov a ukliden, spol také hrobařové obydlí vystaveno; to vše s nákladem 1400 fr. Toho samého roku byla postavena kašna kamenná na rynku, též několik zdejších mladých sousedů a svobodných chasníků a paniček usnesli se mezi sebou, že chtějí zříditi ochotnické divadlo, a také skutečně co ujednali, též vykonali, tak že v krátkosti s prospěchem toto divadlo provozované i pozornost u obce získalo, a tak odtud podporované bylo.

V běhu tohoto roku zadala obec zdejší k okresnímu úřadu žádost o vysvětlení, vlastně ale o výzkoumání, kdo našeho hřbitovního kostela patronem jest, poněvadž na něm mnoho opravy potřebné se vynacházely. Dostali jsme výnos, že

skutečně obce samy tímto patronem slují, že tehdy jim udržování a opravy tohoto stavení přísluší. Když jsme ale o uznání tohoto práva také u duchovního úřadu zakročili, tehdy odtud, a sice od pana biskupa v Brně, obdrželi jsme výnos, že pan baron odvždy patronem tohoto kostela býval a také zůstati hodlá a protož i potřebné opravy činiti bude. Očekáváme, kdy tehdy tyto opravy, které na 200 fr. odhadnuté byly, se předvezmou. Věrně se ale vyznat musíme, že jsme mínili tento chrám páně s obzvláštní péčí upravovat, jestli nám také duchovní úřady právo ochrany uznají.

Také v tomto roku pozdvihli se sousedi z Moravské Strany proti učiněnému zhandlování pastvisk Rovně na pana barona. Oni násilně hnali svůj dobytek na tyto pastviska o tom domnění, že jest to jejich nevývratné právo, kdežto se zase druhá strana ve své stíznosti u soudu o to podpírala, že moravští sousedé poslednějšího času a jmenovitě od vyzdvižení obecního pastýře žádný dobytek na těchto pastviskách nepásl. Též sobě tito sousedé osobovali práva na pastvu v obecním lese, na kterém si obec poslednějšího času záležet nechala a o jehož vzrůst se pilně starala. *[Vedle na okraji: 1860 Co v tomto lese mladických stromků bylo vzrostlo, to vše nechali mor. sousedé dobyt看 spást a zničit.]* Moravští sousedé nechtíce ustoupnout od tohoto důměnlivého práva, vzali sobě jak proti panu baronovi tak proti obci právního zastavatele z Brna; totéž učinila obec a pan baron, a tak jest tato celá záležitost u soudu a ještě posud není žádného rozhodnutí zde.

Ačkoliv již v předešlém roku výbor obecní uzavřel, aby se nový špitál vystavěl a na to se obě pastoušky věnovaly, tehdy předce přišlo uskutečnění teprv v roce 1860, když od místodržitelství povolení přišlo a městská pastouška prodaná byla. *[Dne 2ho července byl při velké slavnosti položen základní kámen k výstavbě evangelického helvetského kostela na tom gruntě, který od Jozefa Puchara jak pro kostel, tak pro hřbitov a ostatek pro někdejšího duchovního a školu za 1800 koupili.]* Zchystal se totiž nějaký materiál jakož kamení, cihle a něco dříví. Rok tento byl mokrá a zase v ourodu skrovný, následovala dražota.

Ten v roce 1855 na náměstí vedle fary vystavěný kanál nechala obec v roce 1860 až vzhůru pod silnici zhotovit a mřížemi opatřit, při té příležitosti náměstí trochu porovnat.

Též ku konci tohoto roku zjedнала obec, ne však ze svých důchodů, nýbrž z příčiny jistého přestupku k tomuto oučelu věnovaných 40 fr., pak k tomu zase z jiných pokutných peněz přida-

ných 20 fr. následovně dohromady za 60 fr. knihovnu pocházející ze 175 kněh, však rozličného, nejvíce drobných druhů kněh.

Důchody obecní obnášely tento rok v příjmech *[volné místo/a ve vydání/volné místo]*

Na udržení školních učitelů musíme vždy každoročně okolo 100 fr. z obecní kase doplácet, poněvadž sobotalesu, který 10 kr pro první, 15 kr pro druhou a 20 kr pro třetí třídu skrze všech dvá nácte měsíců se platí, nedostačuje.

Obecní les neposkytuje žádného jinšího užitku krom něco drobnějšího dříví na dřenice k mostům a lávkám atd. a pak něco málo palicího dříví, asi 2 neb 3 sáhy ročně k topení radní světnice.

Od 2ho června 1858 jest zde každých 14 dní držená úřední správa, ku které hořejší a okolní osady přináležely.

Při konci tohoto roku byl zřízený soupis k nové, ve veškerém císařství nařízené volbě obecního představy, před kterýmž dva čestný sousedé od celého výboru jmenovaní byli, totiž: pan Jindřich Mully, zdejší fabrikant a pan doctor Václav Felkl, zdejší obecní lékař.

Olešnice dne 31ho prosince 1860

[26cont]

V roku 1861

Dne 9ho ledna následovala volba obecního zastupitelstva, kterou vedl okresní úřad, a bylo zvoleno 12 výborníků totiž:

[vedle následujícího vepsáno: Pan Jindřich Mully při poděkování se za jemu udělené čestné občanství daroval k dobročinnému oučelu 25f]

Ignaz Puchar No. 95, Franz Fiala číslo 83, Franz Neumann číslo 23, Franz Fiala číslo 91, Jozef Višinka číslo 116, Jindřich Oderský číslo 24, Jan Pelíšek 112, Karel Fiala 11, vše sousedi, pak Václav Felkl, Doctor lékařství a majitel mlýna číslo 36, Jindřich Mully z Vídně a majitel fabriky zde číslo 157, Václav Černý, soused číslo 13 a Ján Piskač, soused číslo 120.

Při volbě představeného padaly hlasy zase na bývalé představené, totiž: Ignace Puchara, France Fialu číslo 83 a Jindřicha Oderského, které ale všechny se z tohoto úřadu poděkovali; a tak zvoleni byli Jan Piskač starostou, Franz Fiala 91 prvním radním, a Franz Neumann druhým radním.

Při volbě do zemského sněmu, která se v Boskovicích pro spojené okrese Boskovice, Blanska

a Kunštát odbývala, byl poslancem p. doktor Pražák, advokát v Lenně, vyvolen. Následkem jeho výtečného počínání od zdejší obce za čestného souseda zvolen byl, což z té samé příčiny i českým poslancům na říšské radě ve Vídni, totiž Dr. Fr. Palackému, Dr. Fr. Ladislavu Riegrovi, Dr. Frant. Braunerovi, a Frant. Řezáčovi, který naši knihovnu obstaral, uděleno bylo. Tito všechny jsou z Prahy.

Dne 6. dubna na památku zahájení moravského sněmu byly dva lipové stromky vedle hlavního kříže na katol. hřbitově od školní mládeže zasazené.

Následkem poděkování se starosty Jana Piskače nastoupil dne 4ho října t.r. Frant. Fiala číslo 83 ouřad obecního představenstva.

Tento rok postavila obec svrch pumpy na náměstí ze železné litiny, jenž 94 zlatých stál. Tento rok bylo jaro sice ranní, ale později velmi studené. Dne 28ho dubna napadlo trochu sněhu, a pak několik dní byly chumelice a mrazy, tak že 2ho května v západních stranách přes celý den ani nerozmrzlo. Poněvadž ale sucho bylo, tedy skoro naskrze zasetému obilí nic neuškodily. S ovocnými stromy bylo ale jinak, těm všechn květ umrzl a tak jen velmi málo ovoce se naklidilo.

Dne 4ho máje začalo tak chumelit, že 3 dni vše až na 4 i 5 palců sněhem pokryto bylo. U Sulkovce jednou tolik, tak že tam na saněch jezdit mohli. A skutečně přijel pan nadlesní z Lamberka dne 5ho na saněch do kostela.

Dne 6., 7. a 8ho byly křížové dni, však pro zimu a sníh nešlo se s procesím do pole. Na den božího vstoupení do nebe následoval již pěkný den, však ale na svatodušní neděli napadlo zase dosti sněhu a následovalo velmi vlhké povětří až přes červen a něco července. Obilí a tráva rostly v hojnosti, obzvláště přišel překrásný čas ku zrání, a tak se mnoho a zdárného obilí naklidilo, až ani ve stodolech dosti placu nebylo. Od 10ho srpna nepršelo ani dost málo až do 31ho října, tak následkem toho velké sucho následovalo. Zaseté žito v jablkách nescházely až v začátku listopadu. A ani mraze skoro žádné až ku konci října nechodily.

Rok 1862

V začátku tohoto roku byla zde zaražená průmyslová a hospodářská škola pro chlapce, pak pracovní škola pro děvčata.

V té prvnější vyučovali oba zdejší velební páni, totiž v.p. farář Jan Pleskač a v.p. kaplan Ignaz Ko-

nečný, pak školní učitel p. Fr. Slavíček, jeho podučitel I. Vlk, zdejší soused Ignaz Puchar a Jakub Veiner. Vyučování se udělovalo každou neděli dvě hodiny po poledních. Netrvalo to ale dlouho, již počet posluchačů ze 70ti zeslábl na několika, 20 a v jaře tohoto roku nepřicházel již skoro žádný, ačkoli učení vše zdarma udělováno bylo.

Příčina toho byla nedbalost a neprobuzenost ducha rodičů. A tak tento mnoho příslibující ústav zanikl. Dívčí škola byla 1. února t.r. otevřena a zde vyučovala v šití a pletení zkoušená učitelkyně Marie Neumanova proti ročnímu platu 100 zl. Dítka neplatily ale žádný školní plat. Však i tuto z příčiny nedbalosti a nevšímavosti rodičů byla návštěva slabá a pak pořáde slabší, že i tento ústav mnoho nepřisliboval a také zanikl. Rok tento byl pro hospodáře zase úrodný; byl více suchý než vlhký. Lenu nebylo zde od množství let taková hojnost. Podzim byl zase velice suchý a se setím ozimů velká obtížnost.

Dne 22. dubna t.r. zřídil se přičiněním c.kr. okresního představeného z Kunštátu p. Joz. Petra hospodářský spolek pro okres Kunštátský, ku kterému z Olešnice hned 17 oudů přistouplo.

Rok 1863

Tento rok se především jinými lety vyznamenává skrze jeho prevelké sucho, kterému se ani rok 1834 nevyrovnal. Od 5ho května nepršelo zde, vej mouce ale čtyry malý deště, které sotva prach na zemi svlažily, až dne 19ho srpna, což pak častěj následovalo. Úroda byla následovní: Žito důstatek a velmi krásného zrna, pšenice prostředně a krátké slámy, též tak ječmene a místem dosti skrovně, ovsu velmi málo, v průměru jen asi třetí díl jiných let, a slámy obzvlášt málo; sena bylo skrovná hojnost na lukách a méně na jeteli; otavy skoro žádné vej mouce nejlepší luka. Jablka zemská velmi špatně rostly, až po deštích v srpnu se předce trochu zotavily tak, že se může jejich úroda na polovici udat. Zelí a řepa se při sázení skrze suchost ani ujmout nemohly, tak že mnohý z větších hospodářů prach nic neměl. A komu se sazenice ujaly, i ten neměl hojnost, poněvadž též teprva v září růst počaly. Úroda zelí a řepy byla v průřezu na čtvrtý neb pátý díl. Lenu též velmi málo a velice špatný.

Skrze tyto události počali hospodářové svůj dobytek prodávat již v červenci za třetinu jeho pravé ceny, ba i níže, a tak se dobytek hodně zmánil,

s čímž se však již ku konci září zastavilo. Se zimní pící to vyhlíželo nejsmutněj, anžto skoro nic jiného než trochu slámy a to nejvíce režnej pro hovězí dobytek ku krmení nebylo. V tomto roce a z té příčiny, že sláma zřezaná na sekajnu nejlépe prospěje, zbudovali si hospodářové nejvíce strojů na řezání sekajny. V Uhrách, kde suchota hned se začátkem jara již v březnu nastoupila a hroznou nouzi způsobila, staralo se uherské místodržitelství o zakoupení mnoho set takových řezaček pro tamější hospodáře.

V měsíci září, říjnu, a půl listopádu vystavěli právováreční sousedé v cestě pachtu velký sklep a lednici pod pivovarem proti rádnímu domu, jenž stál 1425 zl., kdežto dříve celá dílna nově zřízená byla. Též v tomto roku počala se stavět silnice od města k Veselce.

Cena hospodářských plodin v tomto roku v měsíci listopádu byla následovní, a sice v Brně

1 dolnorak. míra	pšenice	4 zl	91 kr
1 dolnorak. míra	žita	3	57
1 dolnorak. míra	ječmena	2	69
1 dolnorak. míra	ovsa	2	18
1 cent	sena	3	25
1 cent	jablek zemských	1	40
1 cent	slámy	1	50

Obecní příjem t.r. obnášel ouhrnkem zl. 1727.38 a vydání obnášelo ouhrnkem zl. 1569.39 a muselo se na daních následovní částky ode všech občanů vybrat a k cí. kr. bernímu úřadu odvésti a sice:

1) Daň z pozemků čili kontribuce z rustikálních neb sousedských usedlostí	1726 zl	10 k
2) Dvojnásobná přírážka váleční z této daně	431 zl	52 k
3) Daň z pozemků z panských usedlostí	284 zl	93 k
4) Dvojnásobná přírážka váleční z této daně	71 zl	23 k
5) Domovní ze sousedských domů i s dvojnásobnou přírážkou	610 zl	87 k
6) Domovní z panského Lamberského dvora	19 zl	60 k
7) Daň z řemesel a obchodů i s přírážkami	1411 zl	93 k
8) Daně z důchodů neb příjmů i s přírážkami	603 zl	33 k
9) Daně z nájmu domovních i s přírážkami	100 zl	98 k
10) Příspěvek zemský totiž 1/3 výbavní a zemské potřeby 18 1/2 kr ze zlatého bez lamberského dvora	665 zl	84 k
11) Na okresní silnici 12 1/2 ze zlatého jak přímé daně tak válečné přírážky	666 zl	20 k
12) Obecní příplatek 2 1/2 kr ze zlatého	121 zl	41 k
Tehdy pospolu	6653 zl	94 k

Přičemž jest k podotknutí, že při tom přírážky k zemské (18 1/2 kr), okresní (12 1/2 kr) a obec-

ní (2 1/2kr) pro lamberský dvůr zaznamenané nejsou.

Rok 1864

V lednu a i ještě v únoru tohoto panovala neslýchaně krutá zima, která i celé jaro v tomto způsobu sprovázela. Setí se velmi zpozdlilo a poněvadž i léto chladné bylo, tedy sklizení obilí se proti jinším letům o 1 měsíc zpozdlilo. Úroda byla hojná, jen sena méně a jetele málo co. Tento rok ucítil se značně nedostatek peněz, protož následovala velká lacinost v obilí. Pšenice byla za 3 zl, žito pod 2 zl, ječmen okolo 1 zl 50 a oves pod 1 zl.

Dne 13. a 21. června byla volba obecního výboru a představu, při kteréž zvolen za starostu Ignac Puchar č.95. Za radní Jindřich Mully, zdejší fabrikant, Ján Piskač č. 120 a František Holz č. 117. Dne 24. června byla zde biskupská vizitace a p. biskup Antonín Šafoř birmoval.

Dne 2ho listopadu počala evangelická škola a věž na evang. kostele byla zcela dohotovená, však ale bez zvonů. Dle zákonů byly zřízené kostelní a školní výbory. Obecní oučty byly ponejprve kladeny s posledním prosincem, kdežto dříve při konci října závěrky činili. V září a říjnu byl stavěný pivovarní zásobní sklep proti radnici.

Rok 1865

Zima byla krutá a přenesmírně mnoho sněhu padlo, který žádným táním v měsících lednu, únoru a březnu neutrpěl. Můžeme říci, že jej vsude 2 až 3 stěvíce vysoko leželo. Teprv 6. dubna, totiž na květnou neděli začal táti a přes velkonoc skoro všechn zmizel. Jistý obuvník Jelínek z Olešnice šel v únoru z Trpína domů a v cestě té skrze velký úpad sněhu zabloudil a teprv na zelený čtvrtek byl na louce Fr. Fialy č. 91 k Veselské straně mrtvý nalezen a ještě ten den pochován.

V tomto roku byl vystaven kanál na náměstí od potoka vedle palírně až proti podloubí a stál přes 500 zl. Dne 22. ledna obdržela společnost pro zřízení občanské záložny potvrzení stanov tohoto ústavu, který již plný rok dříve potichu blahodárně účinkoval. Jistina tohoto roku dosáhla 2073 zlatých.

Rok tento byl prostřední úrody, poněvadž předce více suché než vlhké povětrí panovalo. Len se dostatečně dobře podařil, a poněvadž všechny jinší plodiny svou dřívější lacinost podr-

žely, a jen len vyšší ceny dosáhl, tedy zdejší rolníci odhodlali se k setí více lenu, než až posaváde obyčej byl.

Rok 1866

Zima tohoto roku z předešlého přecházející byla velmi, ba nepamětně levná. Sníh žádný nepadl až po Vánocích asi po 2 dni tak, že jej ani k umožnění ježdění na saněch neleželo, který však ale v prostřed lednu zmizel. Od té doby panovalo vlhké a mlhavé povětří, takřka bez mrazů po celou zimu. Však ale předce v druhé polovici březnu popadával sníh, který však málo trvání měl.

Již v prvnějších dnech počátku dubna počalo vzdělávání rolí a setí, však ale přetrhováno mokřým počasím, trvalo až přes polovici měsíce května. V tomto času, okolo 20ho května panovaly tak velké mrazy, že potoky a kaluže od slunce odvrácené po celý den ledem pokryté byly. Poněvadž ale ozimní osetí teprve počínalo se vymetati, tedy neuškodily tyto mrazy ani tomuto obilí ani jarnímu a jinšímu osetí s výminkou něco málo pádů. Jinak bylo ale v teplejších krajinách obzvláště v Uhřích a Rakousích; tam na ozimě převelká ztráta se utrpěla.

Očekávaná vojna s Pruskem se k uskutečnění chystala, neboť v druhé polovici měsíce května již mnoho vojska dílem po železnici skrze Letovice, dílem po silnici císařské se stěhovalo do Čech a dne 5ho června přibýlo i sem depó od vozotajství s 280 koňmi, které zde až do 16. června t. r. zůstalo. Dne tohoto přenocovalo zde přes 2000 mužů pěšího vojska, načež velké množství vojska skrze táhlo. Dne 24ho června počala jízda zemských povozů, která asi do 30ho t.m. přes deset tisíc vozů obnášela. Dne 4ho a 5ho července v noci po bitvě u Král. Hradce, když celá armáda rakouská spátkem šla, objevili se co první zemské příprěže, sedláci moravští od uherských hranic se svými koňmi však bez vozu, kteří k domovu svému utíkali, ačkoliv doznali, že nepřítel neviděli. Následkem toho byli ti samí od zdejšího starosty na svém útěku zastavení, když však na den sv. Cyrilla a Methoděje důstojníci rak. od Poličky sem přišli a jim se oznámilo, že sedláci zadržení byli, dali tito své povolení, aby se tito příprěžníci propustili, doloživše, že jest všechno ztraceno. Dne 8. a 9. července při spátečném pochodu byli u Kčenova na panském poli a pak u Cerhova vojenské tábory, a sice v každém rak. 3 jízdní pluky a dělostřelstvo; tomuto vojsku vydáno od naší obce: 4180 U masa, 3780

U chleba, 40 mázů vína a 7 1/4 sáhu dříví; dne 10. července odtáhlo toto vojsko dílem k Brnu, dílem k Tišnovu, zanechavše zde patroly, které zde jednoho markytána pruského s 2 vozy, jenž v Olešnici pivo zakoupil pro vojsko pruské v Trpíně ubytované, zajali a se vším odvezli. Poněvadž pověst panovala, že cís. vojsko v lesích za Loukou se svými děly stojí, tedy si pruské vojsko bez zvláštní opatrnosti do Olešnice přijíti netroufalo a byla jedna pruská patrola asi 60 mužů v noci okolo 11. hod. z Trpína do Olešnice vyslaná, která se setkala s rak. patrolou kyrysníků a tito vystřelili na sebe několik ran, při čemž jeden člověk z Trpína, který na útěku před nepřítelem do Olešnice přišel, na ruce poraněn byl; rak. patrola odstoupila a pruské oddělení pátralo v několika domkách po rak. vojsku, když se však se žádným domluvit nemohli, tedy jim bylo ukázáno do č. 101, že tam bydlí člověk němčiny znalý, pročez tato patrola Jána Mareše z postele vzala, který ji k starostovi do č. 81 vésti musel; když ale přišli proti škole a domu č. 84, tu se opět objevila rak. patrola, která vystřelila, na to pruská několika 10 ranama odpověděla, z kterých 5 znaků na domech č. 27 a 28 zůstalo. Když rak. patrola odstoupila, odebrala se pruská patrola k starostovi, který z postele na ulici vyjít musel, a pod hrozbou, že jej několik mil před soud vojenský povlečou, vyptávala se s přísností přes c.k. vojsko, celý dům úplně prohlédla a opět do Trpína se navrátila.

Na druhý den okolo 8. hodiny ráno započalo vojsko pruské ve velkém množství (15–20000) se stěhovati; do Olešnice přišlo téhož dne asi 1200 mužů a 600 koní k ubytování a muselo se pro ně rozličné potravní věci dodávati. Od toho dne skoro každý den bylo nepřátelské vojsko zde ubytované, pošta byla přetržená, okresní ouřad na Kunštátě přestal úřadovat a nevěděli jsme pranic, co a jak se ve světě děje, ba ani v sousední osadě se nic nedozvědělo, a tak obce samy sobě ponechané byly.

Když pak 23. července příměří nastouplo, počal okr. úřad dne 2. srpna zase úřadovat; dne 6. a 7. srpna bylo zde 1200 mužů prusk. vojska a 10. srpna zase 150 mužů s 200 koňmi, kteří 10. září odtáhli; od 15. srpna stravovalo se pruské vojsko již samo.

Některé obce jako: Lhota, Bolešín, Brňoví, Vír, Malý Tresný a Kněžzoves neměly pražádné vojsko na ubytování; s tímto vojskem byla také cholera sem přilékknuta, začala ve Lhotě strašně zuřiti, pak na zdejší Mor. Straně, v září taktéž v městě,

pročež obci výpomocný lékař od c.k. mor. místo-
držitelství odeslán byl; na tuto nemoc umřelo
v Olešnici okolo 60 osob, v Rovečíně a jiných
okolních vesnicích žádná.

Dne 5. října stěhovalo se zase rak. vojsko do
Čech a zde bylo 150 mužů s koňmi přes noc uby-
továno.

Úroda byla procházející, však obilí stálo v dvoj-
násobné ceně jak předešlé léta.

V měsíci listopadu obdržel zdejší starosta Ig.
Puchar v uznání jeho dobrého účinkování v čase
vojny této od císaře pána zlatý záslužný kříž.

Rok 1867,1868,1869 a 1870

V první polovici roku tohoto provedeno planý-
rování zdejšího náměstí, odstraněné byly zname-
nité výstupky a tak že u kříže u pivovaru na hlejb-
ku 1 1/2 stěvíce k odkopání přišlo a velký a ška-
redý vývoz v ulici, kde se nacházejí domy č. 109,
107, 105, 106, 104 a 103 zavezen a úhledně vy-
rovnán byl.

V červnu obnovená volba ob. zastupitelstva
a za představeného zvoleni: František Fiala, do-
mař č. 91, za rádni: František Neumann, domař
a koželuh č. 23, Vilím Oderský, domař č. 119
a Václav Šustr, domkař a tesařský mistr č. 249. Za-
vedeno obnovení obilních trhů týhodních v naší
obci a aby se udržeti mohly, utvořila se zde spo-
lečnost k zakupování obilí, která sice žádoucí
účel dosáhla, však značnými oběťmi. Dnem 1.
února 1868 výbor obecní ustanovil, aby k zame-
zení žebrání po domech se každému nuznému
pocestnému vyplatila z ob. důchodu částka 5 kr,
kterýžto návod obecní správa příznivě přijala.

Císař pán povolil vyplacení 300 zl náhrady za
zničené pozemky majitelům takových za tu do-
bu, když rakouská jízda u Kčenovské cihelny tá-
bořila, kdežto za polní škody od panského vojska
způsobené se žádná náhrada neobdržela.

Na zakročení obce od 6.5. 1869 podošla
Olešnice oddělení c.k. četnictva, musela však
zdarma dodat byt na 1 rok a veškeré domácí ná-
řadí na ob. útraty zakoupiti, což stálo úhrnem zl.

Obec vyměnila za pole „na rovněch“ 4 jitra
600 ?? od pana barona z Honrichs pole na Unčov-
sku 4 j. 1576 ??, směna tato jest pro obec velmi
prospěšná.

Dle ujednání výboru obecního od 11. ledna
1870 zavedeno osvětlení náměstí 8mi lucernami.
Starý sešlý stříkač vozový byl opraven dle nového

způsobu a výloha tato od 380 zl. krytá byla obec-
ní přírážkou.

Úředně nařízené počítání lidu dalo v naší obci
dne 31. prosince 1869 následovní výsledek:

V obci přítomné obyvatelstvo: 2054; mužských
1023, ženských 1031; domácích 1701, cizích 353.
Dle vyznání: katolíků 1726, evangelíků 320, židů
8; mužského pohlaví: svobodných 575, ženatých
412, vdovců 36; ženského pohlaví: svobodných
531, vdaných 414, vdov 86.

V červnu 1870 byla volba nového ob. výboru
a zvoleni byli: František Holz, měšťan č. 117 za
starostu, František Novotný, tkadlec a podruh za
rádního, František Venclovský, domař a pekař č.
25 za rádniho, Jozef Tuna, kominický mistr a do-
mař č. 114 za rádniho a po odemřiti Františka
Venclovského na jeho místo Karel Sehnal, majitel
grafitových dolů u Tresného za rádniho.

V roce 1870 vstoupil do života nový zákon
školní, dle kterého obec Olešnice ohledně platu
učitelův do I. třídy, ohledně platu školního však
do II. třídy vřádná byla a zvolená jest místní
školní rada.

Ob. představ měl při provádění tohoto zákona
velmi mnoho obtíží a ob. důchod musel během 3
roků za chudé dítky nejméně 400 zlat. zaplatiti;
ulehčení se však naší obci poskytlo, když na roky
1873, 1874 a 1875 se povolilo za školní plat paušá-
le ročních 450 zl odváděti, o toto ulehčení získal
sobě také zásluhu c. k. okr. hejtman pan Souček.

Dne 27. července 1870 zakoupen pro obec dům
s 10 mírama pozemku pod č. 170 za cenu 2000 zl;
k zaplacení této kupní ceny obrácen celý fond pro
stavbu nemocnice určený a z dobročinných přís-
pěvků pocházející v obnosu 800 zl a zdejší ob-
čanská záložna darovala k tomu účelu 1000 zl.
Dne 14. října 1870 zakročila obec u císaře pána
o podporu k stavbě budovy pro chudé a nemocné
a sice z čistého výnosu každoročně od vlády za-
vedené státní loterie a rozpočtená k této stavbě
suma 7700 zl. Císař pán tuto podporu povolil.

V červenci 1870 odbývala se zde slavnost Amo-
se Komenského, který před 200 roky umřel, slav-
nost tato měla ráz evangelický.

1871

V tomto roku přeložená ob. stromová školka,
jenž se nacházela na místě tom, kde stavení
č. 286 stojí, pod skalky a ministerstvo orby vě-
novalo obci k účelu tomuto 50 zl.

1872

Obec a místní školní rada navrhly, aby se zakoupilo pro školní budovu pivovarské stavení č. 124 a aby pivovar na jiné místo přeložen byl, což se však setkal s velkým protivenstvím od několika právozárečných měšťanů.

V tomto roce povolil zemský výbor na žádost obcí Olešnice a Kčenov stavbu nové silnice od Olešnice ke Kčenovu přes Mor. Stranu a uloženo bylo těmto dvěma obcím to břemeno tuto stavbu provést a 1200 zl / každá obec 600 zl / doplatiti na ten od zemského výboru povolený náklad stavební 5680 zl, na kterýž zemský fond daroval 1800 zl a silničnímu výboru udělil v 10 letech splatitelnou půjčku bez úroku od 1800 zl; obci Olešnice nastala ta výhoda, že dosavadní vydržování mostu od palírně na Mor. Stranu odpadlo a ta zcela nesnadná cesta na hřbitov upravená byla.

1873

Dne 10. března 1873 zakoupila obec nedostavený jednopatrový dům č. 2 v Olešnici za cenu 1800 zl.

Roku	gruntovní	domovní třídní	domovní činžovní	výdělková	daň z příjmu
1870	2157 65	609 23	105 53	1396 57	652 35
1871	2157 65	614 13	204 10	1122 19	690 11
1872	2077 53	605 96	252 87	1081 01	770 81

Roku	zemská	okresní silnice	na školu	obecní třídní
1870	657 94			
1871	720 64	798 89		
1872	902 09	808 64		

Rok 1873, 1874, 1875

Volba obecního výboru byla 23. června a představenstva 1. července 1873 a zvoleni byli.

František Neumann, poštovní a koželuh z čísla 23 za starostu. Antonín Holz, kupec a domáň z č. 16 za I. radního, Eduard Veiner, obchodník z č. 87 za II. radního, Josef Fiala, jirchář z č. 83 za III. radního.

Dále byli do výboru zvoleni Frant. Holz č. 117, Josef Šimek č. 27, Josef Tuna č. 114, František Čuhel č. 88, Josef Dukat, Frant. Nowotný č. 88, Ignaz

Puchar č. 95, Vojtěch Englhart č. 92, Frant. Fiala č. 91, Jan Piskač, Václav Šustr, Frant. Fiala č. 26, Jan Frohlich, Karel Sehnal.

† Jan Pleskač, farář

Dne 26. července t.r. usnul v Pánu důstojný pan Jan Pleskač, konsistorní rada a farář zdejší, narodil se v Třebíči 15. května 1797, byl farářem ve Lhotě u Imramova a odtud nastoupil na faru olešnickou a setrval zde co farář 40 let.

Byl to muž, v pravém smyslu slova kněz, při veliké skromnosti jeho vzdělané a neobyčejnou paměti nadané, lidé hledali jej zvláště v zármutku an jistě útěchu duševní u něho našli: Krom bohoslužby psal do poučných náboženských časopisů, skládal dram. hry pro zdejší ochotnické divadlo a byl mnoho let obecním výborem. Co příjemný společník a přítel každého, po nejvíce vzdělanější občanstvo toužilo po jeho společnosti, an se každý z jeho velkých vědomostí zábavně poučit mohl. Za veliké jeho zásluhy všeobecní udělilo jemu zastupitelstvo obce dne 17. máje 1864 čestné občanství.

V něm pozbyla církev nejhodnějšího kněze, vlast nejvěrnějšího syna, farníci jednoho z nejlepších pastýřů a chudina opravdového otce, jehožto dům vždy dokořen nuzným býval otevřen. Pohřbu zúčastnilo se úžasné velké množství lidu. Nejřednější občané, katolíci i evangelíci nesli střídavě rakev. Průvod pohřební vedl synovec zesnulého, DpP Jan Soukop, slovní spisovatel a básník, konsistorní rada, a farář Doubravický; řeč nad hrobem kvítím takřka vyplněným, držena p. P. Soukopem byla tak hluboce dojemného obsahu, že když slovní řečník, končiv řeč svou pravil: „A jako každý člověk milosrdností Božího zapotřebí má, tak také zesnulý krom jeho dobrých a šlechtých vlastností, odpočívaje u brány hřbitovní u cesty, jako žebrák o almužnu modlitby okolojdoucí prosí“, vypukl celý pohřební průvod v tak hlasitý pláč, že řečníku nebylo možno dále mluvit, jsa též vnitřním bolem nad ztrátou drahého zesnulého nevýslovně zachvácen. Zesnulý honosil se též právem vůči jinověrcům neobyčejnou snášlivostí a zásadou jeho bylo: „Amicus persona inimicus rei“. Nepřítelem jsa věci, nepřestal býti přítelem osoby. Nepopíratelným důkazem šlechtých vlastností zesnulého jest, že za času jeho blahodárného působení, totiž po celých 40 roků v obecním životě, zde panovala nevšední svornost, která zajisté mravním

základem byla k zlepšení zdejších poměrů obecních, duševních i hmotných. Opačný obrat nastal bohužel za kratičkou již dobu po jeho odejití na odpočinek věčný v směru, týkajícím se svornosti. Sláva, čest, a pokoj popeli jeho! Dobrotivý nebes Pán, slav jej na věčnosti!

Silnice ke Kčenovu. Cesta od palírny k louckému dvoru a Hodonínu přes Kčenov byla ve velmi bídém stavu, tak že po větší část roku k upotřebení ani nebyla; příčiny tohoto bídého stavu cesty byly: špatná poloha cesty samé, velké závěje sněhové zimního času, a smutné následky při takových okolnostech, které vyplývaly v jarním čase z tání sněhu, zkrátka řečeno bylo to jezero blátem naplněné, cesta ale nikoliv.

Silnice od palírny na Mor. stranu měla patero primitivních mostků, a byla též až k hřbitovu v stavu neobyčejně bídém; následkem špatných těchto mostků neměla nahromadivší se voda při jarním tání a bouřích na loučkách potřebné prostory k odpadáni a zatopovala velmi citelně domky Mor. strany sousedící s loučkama; při pohřebch pak ve vlhkém počasí stávalo pro zúčastněné obecnstvo nebezpečí v nahromaděném na této silnici blátě o obuv přijíti. Z příčin zmíněných a také z té, že obec zdejší jest v okresu největším poplatníkem fondu silničního, pokusilo se zastupitelstvo obce již ale před 30 roky o to, aby silniční výbor silnici přes Mor. str. ke Kčenovu a louckému dvoru vystavět nechal. Žádost tato byla však otčímským způsobem ze strany silničního výboru odmítnutá (t.j. Kunštátského).

Zastupitelstvo obce naší však neustále u spravedlivé žádosti o vystavení řečené silnice, které konečně vyhověno bylo; povolení tomuto předcházely však nemilé delší pojednávání, až se jednalo o vystavení silnice v dvojím směru a sice: od Puchárně okolo farské skály jak voda teče, a o druhou původně žádanou, totiž přes Mor. stranu ke Kčenovu atd; první směr byl u interestů neoblíbeným, poněvadž pro obec neužitečný, za to ale lacinější a proto od zeměpanských orgánů podporován; konečně zvítězily užitečnost a prospěch obce rázným přičiněním několika statečných občanů, a zemský výbor povolil čáru přes Mor. stranu, Kčenov atd., spojené v tomto podniku obce Olešnice a Kčenov musely však nicméně k stavbě této silnice na hotových penězích značnou částkou 2 070 zl 80 přispěti a se zavázati vyskytnuvší se snad při této stavbě vícepráce zvlášť ze svého zapraviti; i stalo se proti všemu očekává-

ní, že pan zemský inženýr Štor prohlížeje ukončenou takřka stavbu silnice nařídil v listopadu měsíci stavbu velkého mostu na Mor. str., která dle stávajících okolností nevyhnutelně provedená býti musela k rozkazu tomu, nařízení toto způsobilo obcím Olešnici a Kčenovu nejen ohromnou neočekávanou výlohu, nýbrž přivedlo jmenovitě představ obce Olešnice, který pod vlastním dozorem stavbu provádět musel, do obtížného postavení; mrzlo až se jiskřilo, malta zmrzala a muselo jí podtápěno býti atd. i též jiné velmi citelné nepříjemnosti zakusil představ obce při této stavbě; konečně se s pomocí Boží dokončila; poslední práci bylo rozšíření silnice od palírny až po Mífekovy a okrášlení vysázením stromů atd. Stavbu silnice provedl co nájemník pan Šír, stavitelský mistr v Poličce, za cenu 6 778. zl. Že tato čára silnice přes Moravskou stranu ke Kčenovu do života přišla, o to přičinili se z horlivostí páni: Jan Piskač, Frant. Neumann a Frant. Holz.

Josef Jilg, čestný občan. První schůzi novozvoleného výboru přítomen byl pan Josef Jilg, továrník z Vídně, v uvážení, že jmenovaný po více než 18 roků velkému počtu zdejších tkalců práci a výživu dává a mnoho jiných zásluh o obec má, jmenován byl dne 13.7. t.r. na základě výborového usnesení čestným občanem olešnickým; pan Jilg daroval za tuto jemu prokázanou čest v hotovosti 200 zl. k dostavení zdejší nemocnice.

P. Ondřej Haas, farář. Novozvolený místní farář D.p. P. Ondřej Haas, farář z Dalečína, narozen dne 28/4 1835 v Šumicích na Moravě, zavítal k nám dne 30.9. t.r., představený obce p. Frant. Neumann uvítal pana faráře před hlavníma kostelníma dveřmi řečí velmi dojemnou; nápotom uvedl a investoval jej do chrámu Páně veledůstojný pan děkan Eduard Hašek z Letovic. Při této slavnosti zúčastnilo se zastupitelstvo obecní a mnoho lidí z kolatury i též evanjelíci. K počtě novému duchovnímu správci konalo se večer zastaveníčko.

Vtělení pivovaru do pozemní knihy. Dne 25.11. 1873 povolil sl. výbor zemský zdejšímu právovárečnímu měšťanstvu vtělení svých podílů na pivovare č. 124 do pozemních knih.

1874

Spolek hospodářský. Dne 14.1. zakročil výbor obecní u spolku hosp. boskovického o státní podporu k zakoupení ob. býka k účelu zvelebení chovu dobytka hovězího, a obdržela obec ze stáje pa-

na barona z Honrichsů dne 4.10. 1874 býka, který se ale za krátký čas skrze nespůsobilost prodat musel. Tento býk byl ve stáji p. Engharta.

Jan Neumann. Dne 5.3. 1874 byl jmenován pan Jan Neumann, továrník a majitel domů ve Vídni, rodák Olešnický, z příčin velkomyslné štědrosti u podporování zdejší chudiny a jiných si v obci zdejší získavších zásluh na základě výborového usnesení, všehlasně občanem čestným.

Odměna za lesní zásluhy. Veleslavný c. k. místodržitelství v Brně udělilo obci dne 3. března 1875 odměnu za lesní zásluhy, státní prémii v hotovosti 100 zl. a jednu stříbrnou medaili. To se stalo nejvíce za příčinou kultury na skalkách zasetí lesem. Zásluha v tomto ohledu patří p. J. V. Wibyalovi, nadlesnímu v Lamberku.

Výstava hospodářská. Dne 7.9. 1875 byla zde hospodářská výstava a bylo zde krom 71 kusu hovězího dobytka 47 koní, též černý dobytek, drůbež, včely a med, ovoce a zelenina vystavená, taktéž mnoho hospodářských strojů a nářadí i piva. Výstava byla na náměstí nad kostelem tak vzorně sestavená, že po celou dobu odbývání úplně pořádek panoval, proto se taky za to naši obci všestranej chvály dostalo. Zvláštní zásluhu v tom patří komitétu pánům J. Puchar, F. Holz, J. Šimek

Tkadlcovská škola. Dne 5.11. a 18.11. 1875 jednal obecní výbor v poradách svých, aby se u vysoké vlády zakročilo o zařízení tkadlcovské školy a ujednali jsme se, že obec Olešnická k tomuto účelu dodá potřebný byt, pak otop a osvětlení zdarma.

Pan místodržitel brněnskej baron Posinger nechal skrze ck. ok. hejtmanství v Boskovicích vyšetřit, jestli si okolní obce tu školu v Olešnici přejou. Starostové okolních obcí se však při správě v Kunštátě proti tomu vyjádřili, že prej by potom každej chtěl bejt tkadlcem a nestačilo prej by potom lidu na obdělávání polností a pro naši obec samou nezdála se bejt škola potřebná, tedy od zřízení tkadlcovské školy zešlo.

Telegraf. Více pokročilých občanů zdejších zestouplo k poradě ohledně zařízení telegrafního spojení k nádraží skalickému, ob. výbor se dne 18.11. 1875 na tom ujednal, že podá v tomto ohledu žádost k teleg. ředitelství. Žádost taková byla podaná, ale taky hned proto odkázaná, že se t. č. zdá bejt v Olešnici telegrafní stanice nepotřebná, však p. baron z Honrichsu se všemožně u vys. ministerstva ve Vídni o to přičinil, aby byl telegraf

povolenej, tedy konečně dne 8.6. 1875 se stalo ujednání mezi naší obcí a p. baronem Honrichs a telegrafním ředitelstvím v Brně, jak následuje.

Obec Olešnice se zavazuje dostavit k tomuto účelu na místo 200 sloupců (zdejší záložna 125 a obec 75), dále přislíbila obec svým závazkem, že kdyby roční příjem při telegrafní stanici nedosáhl výšku 300 zl, ten nedostatek ze svých prostředků dodat. Za tímto usnesením se očekává příznivé vyřízení. (tužkou: Tak se i stalo ze dne 7. 11. 1876)

Oprava farního kostela. Oltáře, jmenovitě hlavní oltář v chrámu Páně, byl tuze zešlej, a hrozilo již nebezpečí že se zhroutl, za tou příčinou nechal kostelní výbor v roce 1875 celej vnitřek kostela dokonale a tak poopravit, že přední díl oltáře byl i ze sloupama daněj vzadu ke zdi, a oltář nynější jest docela novo zhotoven. Z příčiny, že za starodávna byl svatej Vavřinec patronem tohoto chrámu páně, a den tohoto svatého ze starýho obyčeje se zde pouť udržela, byla socha svatého Vavřince k pobožnosti a poctě taky na oltář postavená.

Tato vnitřní oprava udělala výlohu asi 2 800 zl. a poněvadž v těchto letech ob. příplatky vysokej stupeň dosáhly, tak podal kostelní výbor žádost k. v. důst. konsistoři, aby povolila z kostelního majetku k účelu tomuto půjčku 1 100 zl. Pan farář tuto žádost podporoval, a byla povolená a sic bez placení úroku na 10 let splátky. Upotřebilo se však tejto půjčky asi 400 zl. Další myšlenka, s kterou se některý sousedi zabývají, aby vrch věže se opravil, t.j. zvýšil, musela z příčin nesnesitelných ob. příplateků na budoucí čas odložená bejt, a kříž na věži, nímž vítr na všechny strany pohyboval, a spadnutím hrozil, byl zatím poopraven.

Divadlo. V roce 1859 se pokusilo několik mladých zdejších občanů zařídit ochotnické národní divadlo v Olešnici a vedli sbírku u zámožnějších měšťanů, která vynesla 58 zl 73 1/2, koupili staré divadlo v Nedvědicích a šaty mezi židami v Brně a hráli mnoho roků u p. f. Synka č. 90 za ujednání nájem. Provozovaly se vícekrát hry pro velké divadla zpracované, ovšem z velkýma obtížemi v tak malej místnosti, ale k spokojení obecního, tak že obecní výbor, uznávaje z vícero příčin důležitost tohoto ústavu, ujednal se dne 6.12. 1873 na tom, že zaopatří pro obecní divadlo na budoucí časy potřebnou budovu. Že divadlo zde v život vstoupilo, stalo se z přičinění p. t. J. Oderský č. 24, Karel Wenzlofsky, lékař č. 25, K. Veselý, perníkář.

Požár. Dne 21.8. 1873, kde žito již sklizeno bylo, vypukl o 1. hodině v poledne z neznámé příčiny v dřevěných svislách mezi domama č. 23 a 22 oheň, a zhořela radnice, pak šindelem kryté domy č. 19, 20, 21, 22, 25, 26, pak hospodářské stavení a stodole od č. 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26. Při velkém parnu a nedostatku vody bylo těžko hasit, a oheň se rozlital dále a zhořely ještě domky na vejpušku č. 207, 78, 77 a hosp. stavení a stodole od čísel 80, 207, 81, 82, 83, 85, 86, 87. Poškození byli k velkému štěstí všichni pojištění. Radnice, která byla dříve šindelem krytá a dřevěnou věžku měla, prozatím se o 4 stopy vyš vyždila a kamenem pokryla a další stavba se skrze nedostatek peněz na budoucnost odložila. Největší podpory obdrželi pohořelí od obce Roččina.

Hasičský sbor. Představ obce, uváživ hrozné neštěstí, které tvoří požár, kde lidé skrze ušetření peněz ani se pojistit nedají, a takto největší zebroť vysazení jsouce obci k obtíži přichází, předsedl si pokusit se o zařízení spolku hasičského, a proto se z některými horlivými občany o zařízení tohoto spolku radil. Předběžné práce ohledně zařízení has. sboru konalo několik zdejších občanů, i stanovy se vypracovaly, až konečně dne 3. června 1874 se svolal představený obecní veškeré zdejší občany do Puchárny a vylíčil jim potřebu tohoto spolku vyzval je, by dobrovolně k němu přistoupili. Hned na to ohlásilo se 94 mužů ke spolku a provedli volbu výboru, z něhož za velitele zvolen byl p. V. Oderský, soused č. 119, za podvelitele p. K. Tuna, stolař, za pokladníka p. F. Novotný č. 38 a za tajemníka p. F. Vodnářík, obecní tajemník. Veškeré hasičské nářadí se v továrně bratrů Smejkalových v Čechách dílem novo zakoupilo, dílem staré opravit nechalo. Výloha tímto způsobena obnášela ? zl. a byla následovně krytá. Občanská záložna darovala ? zl., kontribučenská záložna ? zl a další nedostatek krytej byl s obecní přirážkou. Hlavní cvičení se konalo dne 18. 10. 1874 u přítomnosti hasičských spolků z Bystrého, Svitav, Poličky, Lomnice a Jimramova, pak spolku Sokola z Kunštátu a Lysic. Slavnostní řeč držel představený obce na vyvýšeném místě na náměstí před domem obč. záložny vylíčil důležitost tohoto spolku, napomínal hasiče k svornosti a poslušnosti svých vůdců atd. Na to odebraly se veškeré spolky z hudbou do chrámu Páně kat. a po službách Božích k společnému obědu. Mezi tím troubeno bylo na poplach a odbý-

valo se na domech č. 16, 17, 18, 19 veřejné cvičení, po němž celej průvod v pořádku, každé spolek zvlášť k společné zábavě do Puchárny se odebral. Tím slavnost skončená.

Škola. V letech 1840, kde si učitelé školní plat sami vybírali a podučitel (preceptor) svému nadučitelovi po školním vyučování všelijaké hospodářské práce k.p. štípání dříví, nakládání oupravy, kolébání dětí atd. vykonávat musel, byla škola v Olešnici na masných krámech u kostela kat. Škola pozůstávala z jedné vyučovací světnice, vedle této byl byt pro nadučitele. *[na okraji: nadučitel Tománek soukával tkadlcom cífky po škole skrze nedostatek prostředků k živnosti v letech 1820.]*

Po letech 1840 ukázala se místnost z jedné vyučovací seknice malá a musel tehdejší nadučitel p. F. Slavíček postoupit své obydlí k zařízení druhé třídy a pro třetí třídu se po domech byt pronajímal. Školní zákon z roku 1870, jenž nařizuje, že více jak 80 dítek v jedné seknici vyučovat se nesmí, a potom v r. 1873 na základ nařízení ok. hejtmanství v Boskovicích musely se dělat přípravy k stavbě nové školní budovy.

Tenkrát bylo mezi sousedami velké neuzjednocení, o kterém pomlčím, toliko zaznamenávám, že jedni chtěli kupovat na školu dům č. 93, druhé chtěli z radnice školu, zas někteří chtěli k masným krámům školu přistavjet atd. Obecní představa z několika sousedami navrhoval rozbouřit pivovar a na tom místě u kostela vystavjet školu.

Za tímto účelem svolal představený obce veškeré právovárční měšťanstvo k domluvě a vylíčil důležitost školní stavby, prosil, aby všichni pevně při sobě stáli a bratrsky se poradili a školu, která má bejt čestnou naší památkou a chloubou našich potomků, na důstojném místě v městečku a jmenovitě u kostela, kde stojí pivovar vystavjeli.

Po trapném, namáhavém přičinění ze strany ob. představenstva a několika pokročilejších občanů byl výsledek po ukončené schůzi smutný, neb marné bylo od nás domlouvání, že pivovar u kostela žádnou budoucnost nemá a svým časem zaniknout musí, pak továrna na Mor. straně, že se pro naše potřeby ke škole nehodí, litujem, že větší díl p. právovárčníků z přepjaté lásky k pivovaru od něj upustit nechtěli, obecnímu představenstvu nezdálo se mezi občanstvem ještě větší rozbroj dělat a do soudu se pouštět a proto se stavba školy ponechat musela osudu.

Dne 21.6. 1873 nabídl p. J. Mully z Vídně svou tkadlcovskou dílnu v Olešnici na M. straně, jeli-

kož docela prázdná stála, naši obci k prodeji na školu a žádal za ni z polama 14 000 zl.

Zdálo se, že v hlavním stavení bude dost místa na školní třídy a žádná stavba, toliko jen malá oprava zapotřebí bude, počalo vyjednávání z p. Mullym.

V tom vyjednávání vypukl zde oheň a zhořela radnice a dům č. 21 vedle, navrhoval představa obecní, aby se dům vedle radnice č. 21 za žádanou cenu 2000 zl. koupil a spojil z radnicí a ze dvou těchto domů aby se škola vystavjela. Na tento návrh se nám ani odpovědi nedostalo, a hned na to koupena byla továrna p. Mullyho na M. straně dne 1875 za cenu 13 000 zl., pole od této usedlosti koupil hned Josef Novotný za 5 000,

tak že školním obcím zůstalo za 8 000 zl. toto stavení z velkou zahradou, v níž se krásný háj nacházel a velký náklad od p. Mullyho na něj vynaložen byl. Místní školní rada však tento háj bezohledně hned vykácet a spálit dala, tak že s krásné zahrady obyčejná role ze zřídila.

Na tuto školu jsme obdrželi od sl. z. výb. dar 1 200 zl. a na 10 leté splátky půjčku bez úroku p. 2 000 zl.

Nadace pana Mully. Při tom jest k podotknutí, že p. Mully daroval z kupní ceny 1 000 zl za tím účelem, aby tento kapitál pro věčné časy na této usedlosti v pozemní knize pojištěn zůstal a úroky z něj na některýho sirotka do Olešnice patřícího ku školnímu vzdělání vynaložené byly. Kdo hoden jest této podpory, to ustanovuje vždy většinou hlasů místní katolický duchovní, starosta obecní a majitel usedlosti této.

Chudý ústav nebo špitál. Prozatím koupená usedlost č. 170 na Mor. straně nehodila se pro chudý ústav z příčiny dřevěné stavby a jedné pouze světnice. Naskytla se příležitost, že byl v právní cestě Josefovi Fialovi, obecnímu sluhovi prodávanej novostavěnej dům č. 2 v Olešnici, jelikož byl z pevných základů a laciněj, koupila jej obec na potřeby špitální a sice dne 10. března 1873 za cenu 1 800 zl, a zapravila se tato kupní cena ze stržených peněz za prodanej domek č. 170 na Mor. Straně. Aby se však ve špitáli pořádek a čistota udržela, chudý ústav aby taky nějaký mněni mněl, z jehož úroku by se dílem potřeby špitální zapravily a dílem na památní dně almužna rozdělovala, podnikl obecní představa za tímto účelem sbírku po domech a učinil dne 20. února 1874 svolání na zámožnější rodáky Olešnický v cizině a podařilo se s pomocí důst. farní-

ho úřadu, že se nám krásné příspěvky dohromady ve výšce 638 zl 83 kr. zešly.

Špitální fond. Za tyto peníze byla koupena 1/5 losu z roku 1860 a 5 kusů renty, za druhé peníze koupené bylo potřebné kupecké zboží do ústavu a oučet se k prozkoumání zastupitelstvu obecnímu složil. Tyto úpisy, tak jako onen od Jana Neumanna, byly k vinkulování dány a nachází se v obecní pokladnici uschované.

Zmínit se sluší, že nejvydatnější podporu poskytl Občanská záložna v Olešnici 400. zl. na zednickou práci ve špitáli, pan baron z Honrichsu na Kunštátě 100 zl., pan Ignaz Puchar, horlivý a v obci zásluhy mající měšťan olešnický 100 zl, pan Jan Neumann, rodák zdejší, měšťan ve Vídni, na 100. zl. jednu stříbrnou rentu, krom toho vícero potřebného nářadí. Místnosti v tomto stavení, a sice 5 sekcí k ubytování chudých se připravily a dány tam 2 kříže, 2 stolice k modlitbě, 12 postelí, 12 polštářů, 12 húní, 12 slamníků, 12 židlí, 12 skříněk k posteli, 2 lavice a krom kuchyňského nářadí do zásoby 15 košil ženských, 15 košil a 10 podvlíček mužských. Koněčně na sv. Františka dne 2. dubna 1874 po slav. službách Božích byli žebráci do chudého ústavu uvedeni. Tam je představení obce k vděčnosti naproti svým dobrodincům za tuto milost napomínali, tak jako aby vedli život bohabojnej, střídmej a věci jim svěřené v čistotě udržovali jím nařídili.

Přijmuto bylo do tohoto ústavu mužských 11, ženských 6, z nich byl Antonín Zelinka za dohlážitela ustanoven. Žebráci, jenž dříve noclehy po kůlnách, chlévách neb jinde hledali, plakali slzami radosti nad neočekávanou touto milostí. Přáli bychme si, aby v tomto domě, kterej z velkým obětí od lidumilných občanů na památku pro naše potomky zřízen byl, staří, k práci neschopní, a docela opuštění spoluobčani olešnický našli posledního času svého života útěchu, jako v tiché domácnosti, spokojenost a outočiště.

F. Neumann

Pokračování pamětní knihy

Pamětní kniha olešnická založena 1859, vedena jest až do roku 1874 stručnými záznamy z let minulých. Od té doby vedena nebyla. Vydáním zákona ze dne 30. ledna 1920 č. 80. Sb. z. a nař. a vl. nař. z 9. června 1921 č. 211 Sb. z. a nař. jsou obce povinny vésti pamětní knihy.

Tímto nařízením usneslo se obecní zastupitelstvo obce Olešnické, aby v dalších záznamech pamětní knihy bylo pokračováno.

Usnesení toto stalo se dne 27. srpna 1923. Za členy letopisecké komise byli zvoleni: p. František Vorlíček, úředník nem. pokladny, p. Vladimír Neumann čp. 23 z Olešnice a za obecního kronikáře Karel Kašpárek, obecní úředník v Olešnici.

Členové letopisecké komise p. Neumann s p. Vorlíčkem na základě protokolů i dle informací sebrali záznamy počínaje rokem 1874, které obecní kronikář postupně sestavil a zapsal.

Přehled dějin obce Olešnice

Úvod kronikáře. Až doposud bylo naše městečko připomínáno teprve r. 1360; dle záznamů v zemském archivu uveřejněných nelze přesně zjistiti, kdy vlastně Olešnice počátek svůj vzala. Pátráním ve starých spisech zemského archivu zjistil p. Karel Doskočil, studující z Olešnice, dlouholetým studiem dějin olešnických, že první zmínka o Olešnici přichází již v 11. století, ačkoliv dle různých nálezů, jako z nálezu popelnice a kamenného kopí (z mladší doby kamenné) možno souditi, že zdejší kraj byl již v této době obydlen, ačkoliv jiných památek neb zachovalých listin nemáme.

První zmínka o Olešnici přichází v 11. století, kdy byla majetkem královým, patřila župě usobrněnské, kdy Vratislav, král český, založil v Opatovicích klášter, nadal jej příjmy z vesnic, mezi nimiž bylo také okolí olešnické, ohraničeno bílými kameny, z jedné strany řekou Svatkou, a z druhé strany Svitavou. Stávala tedy Olešnice uprostřed lesů, o nichž jest řeč v roce 1043, které bývaly co přirozená hradba ještě ve 12. století. Jako již před rokem 1043 „Epo“ Praefektus Belinesis obdržel Sebranice, (při čemž se jmenuje u Chlumu veřejná silnice), tak někdy po roce 1073 dostal některý pan z Lomnice Olešnici s okolím.

V roce 1283 měla již kostel a faráře, který křtil Ješka, syna královny Kunhuty a Záviše z Falkenštýna, za čež dostal ves Lhotu, později zvanou Kněževes.

V té době patřila Olešnice pravděpodobně panství lomnickému, neboť ještě Vznata II. z Lomnice v letech 1290-1340 držel ve svých rukou celé zboží kol Olešnice nedílně, ale sám je rozdělil mezi syny Jana a Procka a tak si vysvětlujeme, že olešnické panství, či jinak dle hradu Louka na počátku 14. století vystavěného, zvané Loucké, bylo rozdrobeno v mnoho částí, náležejících potomkům Jana z Deblína a Louky, a Procka z Louky a Lomnice. Tím také část obce Olešnice zvaná Mor. Strana byla od městečka oddělena.

Panství vypadalo asi takto: Hrad Louka s městečkem Olešnicí (v němž právo, patronát), ves Louka s dvorem, Hodonín, Bohuňov s rychtou, Poříčí Horní, Poříčí Dolní, Bradlné, Věchnov a Rozseč, která byla prodána mimo stříbrných dolů již v roce 1350 panství kunštátskému, a Kněževes, jako statek vnitřní.

Podle zápisu do desek zemských patřila Olešnice v roce 1340-1380 Prockovi a Janovi z Lomnice. Za Procka se připomíná r. 1360 výslovně co městečko.

Roku 1382 Markéta, dcera Jence z Deblína a z Lomnice sstoupila se s Oldřichem z Boskovic, tento na ves Bačov, Markéta na dědiny Olešnici, Bohuňov, Poříčí Horní a Dolní, Bradlné, přijala však r. 1391 svého chotě Čeňka z Kunštátu na pravý spolek na polovici městečka Olešnice s kostelním podacím a na dědiny Bohuňov s kostelním podacím, na Poříčí a Bradlné. Ale téhož roku zase Vaněk z Lomnice a z Deblína zapsal své choti Markétě 250 hř. věnem na městečku Olešnici, na dědinách Poříčí, Bradlném, Louce a Hodoníně s mlýny, na poplužním dvoře Louce a na třetině lesů a pastvin, mimo hrad Louka a kostelní podací (v Olešnici a Bohuňově). Byla tedy Olešnice rozdělena v rodě pánů z Lomnice. Jen na krátký čas spojil městečko dohromady Jan z Lomnice, jemuž z darování sestry jeho Markéty, choti druhdy Čeňka z Kunštátu a z Louček, náleželo zboží její olešnické a v Poříčí, když r. 1406 koupil od Čeňka z Lomnice a z Deblína polovici městečka Olešnice, polovici Bohuňova s rychtou a s polovicí kostelního podací, polovici Horního a Dolního Poříčí a polovici Bradlného a k tomu ještě hrad Louku s dědinou a třemi dvory a v Hodoníně, co tam náleželo k Louce. Již však 1416 prodal Jan

z Lomnice hrad Louku Janu Ozorovi z Boskovic, ale ponechal si Olešnici, Bohuňov, Horní a Dolní Poříčí, Bradlné, Kněževy a všecko co měl v Hodoníně, jakož i louku širokou, louku ležící proti Budišovu mlýnu a louku u Hodonína, kde se říká na rybníce. Také toto zboží v Olešnici a Poříčí s tím, co příslušelo ke hradu, slíbil Jan z Lomnice odprodati Janu Ozorovi za 600 hř., ale neučinil tak a proto ho Jan Ozor v r. 1446 poháněl. U pánů z Lomnice zůstala pak Olešnice ještě nějaký čas. R. 1455 Bohuše z Lomnice zapsal choti své Kateřině z Illberka 13 kop ročního platu na městečku Olešnici a na všech: Kněževsi, Tasovicích, Poříčí, Černovicích, Hodoníně, a Čebíně. Kateřina ovдовěvši, vdala se opět za Pertolta z Tvorkova (žil ještě 1486), na něhož pak spadlo zboží její a po Pertoltovi přešlo na Ondřeje a Křištofa z Tvorkova, od nichž 1496 koupil všecko zboží jejich, loucké s městečkem Olešnicí a s vesnicemi příslušejícími, za 1000 hř. mar. Vilém z Pernštýna.

Tehdy již náležela Moravská strana olešnická rodu pánů z Pernštýna skoro 100 let. Již r. 1407 zapsal Vilém z Pernštýna choti své Anně ze Šternberka na Mor. Olešnici tolik, kolik dříve měla na dvoře v Prosetíně.

R. 1459 zase Jan z Pernštýna byl poháněn Bohušem z Lomnice, že mu drží rychtáře jeho z Olešnice mocí. R. 1496 byla tedy Olešnice spojena v jedné rukou. R. 1507 listem dílčím stal se pánem na Louce a Olešnici syn Vilémův Jan z Pernštýna. Za syna jeho Vratislava bylo však zboží jeho ke hradu Louce příslušející i s Olešnicí prodáno hr. Hanuši Fridrichovi z Hardeka, jenž 1560 vládl Kunštátem. Dcery jeho Barbora a Alžběta prodaly všecko to Janovi, hraběti z Hardeka, od něhož to koupila Johana Eva z Lichtenštejna, která zároveň koupila Kunštát. Od té doby byla Olešnice stále připojena k panství Kunštátskému.

Válka třicetiletá dotkla se těžce Olešnice. Sám majitel panství hrabě Jindřich Šlik vyznává r. 1638, že toto městečko skrze válečné nepokoje a vojenský lid k zkažení a zpusťování přišlo, ale dlouhotrvajícími těžkostmi zavinila i vrchnost sama, že Olešnice byla tak zhubena, jak doznává abatýš kláštera sv. Josefa v Brně, Maxmiliana z Sparru, v listě svém r. 1667, kterým Olešnici potvrzuje dřívější obdarování.

Robota kterou Olešnice jako poddané městečko byla povinna, zmírněna a zmenšena byla r. 1702 Karlem Benediktem, hrabětem z Lamberka,

jenž si za to vymínil, že v panském domě v Olešnici šenkovati bude své pivo. R. 1750 platili Olešníci vrchnosti úroku o sv. Jiří 34 zl. 11 kr., o sv. Václavě 37 zl. 35 kr., dávali 156 1/2 slepice a 204 1/2 vejce.

Za robotu platili 44 zl. Kromě toho byli povinni obstarati na hon panský tolik honců, kolik a kolikrát koli by vrchnost ročně potřebovala, sklizený chmel obrati a zanést do pivovaru, u Louckého dvora 62 dní síci a u téhož dvora louky Valcatku, Kotlovskou, Ovčákovu a rybníční posíci a usušiti seno a otavu. Později místo roboty odváděný z městečka do panského důchodu plat peněžitý urbánní povinnost, činil 300 zlatých stříbra.

Kultura a cechy. Ačkoliv Olešnice byla městečkem poddaným, přece v něm již v tehdejších dobách život kulturní byl roven městům svobodným, ovšem že v menších rozměrech. Nejdůležitější složkou stejně starou, jako zřízení městské, vnitřní život dobře charakterizující, byly cechy.

V Olešnici setkáváme se s cechy během 16 století, ovšem jen pod ochranou vrchnosti, která také potvrzením artikul dbala i na mravní život v městečku.

Nejsilnějším cechem do počtu i do vůle byli krejčí. Těmto v roce 1539 Jan z Pernštýna potvrdil artikule. Tyto byly sepsány bratrstvem podle místních poměrů a zasluhují také zmínky v pamětní knize, aby částečně mohl býti přehlednut tehdejší život našeho městečka, jak jej artikule předepisovaly.

Každý cech byl předně pod ochranou a mocí městské rady. Každé pachole, které chtělo býti přijato do cechu, musilo přinést do cechovní hospody křestní list, že je původu manželského, a bylo-li přijato, složilo funt vosku.

Když se stal tovaryšem, nesměl od mistra svévolně odejít a k druhému jíti, nýbrž vandrovati. Když povandroval, mohl býti přijat. Také tovaryši tvořili dle obyčeje sdružení s dvěma staršími v čele. Jeden od mistrů vybraný, druhý volený, kterých musil každý tovaryš poslouchati pod pokutou sedmi peněz (neznámo jakých) a mohl se odvolati.

Každý tovaryš byl povinen každou neděli ihned po obědě k panu otci na hospodu přijíti v kabátě a nohavicích, připravený, oblečený, a do pokladnice peněz vložiti pod pokutou 7 peněz, kdež byl povinen před panem otcem a paní matkou v poctivosti kvasiti, (baviti se) vesel býti, žádných

svárov, řečí nestatečných ani různic nestrojiti ani kordů ani tulichů jeden na druhého nevytrhovati.

Za to mohli tovaryši vespolek jíti do lázně a v lázni se mýti bez svárů, různic, pod pokutou 7 peněz. Lázně tyto stávaly na domě čp. 29. Nošení zbraně jest vzácný případ, avšak v roce 1686 není již o něm zmínky. Artikule zakazovaly, že žádný tovaryš nesměl v domku svobodných děvčat přenocovati, neb s poběhlými ženami svobodně na rynku mluvit.

Když se tovaryš domníval, že dosti umí, a dělali u mistra rok, ohlásil mistrům, že se míní usaditi za mistra, přivedl 2 až 3 svědky, kteří se zaň přimlouvali. Vykonal mistrovskou zkoušku, a vystrojil mistrům slavnostní svačinu.

Listy, křestní a výuční předložil před purkmistrem a konšely a přihlásil se za poctivého člověka. Pak se mohl a musil oženiti, vedl živnost, a stal se členem bratrstva. Kdyby někdo dělal řemeslo mimo cech buď v městě aneb na Mor. Straně, bylo mu zastaveno. Rovněž když mu bylo před purkmistrem a konšely dokázáno, že učinil proti svojí cti, byl vyloučen. Tovyše mohl míti nejvýš dva a 1 učně. Nesměl je však odluzovati jeden druhému pod pokutou půl funtu vosku. Pohřbů cechovních bratří se zúčastniti bylo povinností. Řemesla haněti se zakazovalo, rovněž byl zakázán volný výběr sukna, nýbrž musilo se dělati to, co si zákazník přinese. Zápisy o přijímání, vyučení a přijetí za mistra vedli mistři v registrech složených v cechovní truhlici s pokladnicí, bubnem a pod.

Registra od roku 1651 jsou zachována a až do roku 1730 pravidelné zápisy. Ročně byl přijímán 1 mistr vůbec; v Olešnici bylo přijato od roku 1650-1730 celkem 18 mistrů.

Druhý cech co do stáří i do počtu, byl tkalcovský, v roce 1545 též Janem z Pernštýna s velikou rozsáhlostí artikul stvrzený.

Tyto artikule jsou však opsané a snad jen upravené. Také tkalci měli již dříve své bratrstvo s cechmistry. Jsou však celkem podobné. Počet bratrstva menší. Předpisy artikulí cechu tkalcovského předpisovaly šíři plátna stejnou, k měšťance neb selce nesměl jíti žádný prositi o dílo, ani nebrati méně od díla, za to musili všichni míti městský loket. Jak hodně se u nás tkalčilo, jest zřejmo z toho, že každý mohl míti 3 stavy.

Také tkalci upravili svým tovaryšům artikule, avšak teprve 1844, které jsou spíše společenským katechismem. Registra jsou od roku 1650-1796.

Neméně jsou slavné i artikule cechu řezníků olešnických r. 1602 v Olešnici sepsané, odkud si je kunštátští řezníci opsali. V artikulích se činí zmínka o špitále, chudobinci, kam odváděli propadlé zboží, a o šatlavě. Ač řezníci vyváželi maso do Brna, přece z artikul jest zřejmo, že v Olešnici bylo uzavřené hospodářství městské. Ceny si stanovili cechmistry sami. V témže privilegiu dostali řezníci 12 masných krámů, z nichž 10 stojí dodnes.

Před krámy bylo zakázáno do ulic střeva metati a krev pouštěti. Krámy tyto jako svobodné vlastnictví si řezníci udrželi a ještě v letech 1860-65 prokázali.

O kovářském cechu, zaraženém v roce 1601 Petrem Katarynem, jak jest již v pamětní knize zmínka, není ničeho známo, rovněž tak i o kožešnickém, jen to, že trval ještě r. 1857.

Roku 1610 potvrdil Šmíd soukeníkům artikule, 1630 znovu Kataryn kožešníkům, krejčím, kovářům a roku 1651 již nalézáme cechy mlynářský a stolařský.

Od těchto cechů není artikulí, až teprve od roku 1727 artikule ševcovské. Toho roku nechali si olešniční ševci přeložiti do češtiny artikule samotného cechu brněnského a v roce 1728 byly jim potvrzeny zemským král. úřadem hejtmanským. Brněnské artikule byly potvrzeny císařem a neliší se mnoho od všeobecných vládních nařízení týmž císařem pro země české vydaných.

Z úcty si je dali přepsati téhož roku obecním písařem a potvrditi radou vysoce hraběcího Lamberského městyse Olešnice. Ze všech těchto artikulí dovedeme si představiti čilý ruch v našem městečku již v tehdejších dobách a v blahobytném řemeslném životě. V době, kdy řemeslu se zlomilo zlaté dno, t.j. r. 1859, bylo v Olešnici 8 cechů sdružujících: ševce, krejčí, tkalce, pekaře, mlynáře, truhláře, stolaře, zedníky, kováře, zámečníky, bednáře, koláře, postřiháče a kožešníky.

Tyto cechy jako přežilé a nemožné byly nařízením ze dne 20. prosince 1859 vládou zrušeny a během roku 1860 rozpuštěny. Na jejich místo nastoupila nová živnostenská společenstva, družstva a volná soutěž. To jest krátká zmínka o životě v našem městečku, jaký ve středověku zde vládl. Doklady a různé artikule cechovní nachází se nyní v soukromých rukách a z části jsou uloženy v městském archivu.

Spisy cechu ševcovského nachází se v rodině

p. Roberta Pelíška, spisy cechu kožešnického u p. Zelinky, kožešníka.

Polohopis a pohyb obyvatelstva. Olešnice jest městys, 10 km severozápadně od Kunštátu a měří 12.51 km², na vypnulině poněkud dolů se svažující při Nyklovském potoku, jemuž se tu říká Olešnička, při silnici z Kunštátu k Jimramovu 541m nad mořem. Na náměstí, jež má podobu trojúhelníku, vedou 3 ulice, domy jsou těsně vedle sebe, všude průčelím do ulice, z cihel a kamene, zomítány. Kromě vlastního městečka má Olešnice ještě části: Moravskou Stranu, Hliníky a Vejpustek.

Na Vejpustku jsou domy z části roztroušeny, místy stěsnány tak, že postrádají volného příjezdu. Hlavně horní část Vejpustku postrádá příjezdu vůbec, neboť jest protknuta vodním náhonem počínaje od splávku. Majitelkou tohoto vodního práva jest pí. Amalie Peterková, držitelka domu čp. 36, v němž před léty býval mlýn.

Domky na Vejpustku s větší části jsou doposud dřevěné a staré.

Moravská strana rozkládá se po levém břehu potoka Olešničky a dřívejší staré dřevěné domy ze 2 třetin jsou již přestavěny. Před přestavěnými domy jsou již povětšinou zřízeny zahrádky, které z větší části jsou obecním majetkem a držitelé odvádí nájem obci.

Počet obyvatel v Olešnici jest kolísavý: roku 1674 měla Olešnice 12 26/64 lánu, domů osedlých bylo 91, nově osedlých 8, nových pustých 18, (dva lidé utekli), starých pustých 6. R. 1772 bylo tu 1119 obyvatel. Roku 1790 bylo 236 domů a 1370 obyvatel; pozemků 12 24/64 lánu, z čehož na 900 jiter polí a 360 jiter luk. Roku 1834 domů 271, obyv. 1523, roku 1890 280 domů, obyvatel 2176, r. 1900 296 domů, obyvatel 2058 a to: katolíků 1702, evang. ref. vyz. 347, Židů 9. Čechů celkem 2052 a Němců 6.

Dlužno však připomenouti, že po třicetiletých válkách vystěhovalo se z naší obce mnoho set obyvatelstva a čítá se na 800. Rodiny tyto odstěhovaly se jednak k Baltickému moři, do Švédska, Pomořanska, čímž nastal katastrofální úbytek obyvatelstva.

V 16. století měla bratrská jednota na Mor. straně svůj sbor, ale byla pronásledována. Roku 1565 lutheranský pan Hanuš Fridrich hrabě z Hardeka zapověděl bratřím v městečku sbor. Archiv bratrského sboru jakož i knihovna byly v důsledku vystěhování se za hranice vzaty sebou a na-

chází se dnes v Německu, jednak v Ochranově u Berlína, a v Žitavě. Americké časopisy přinesly zprávu jednoho vystěhovalce z Olešnice, začínající již rokem 1700.

Z Olešnice měl také pocházeti rod sl. malíře Škréty, jehož obrazy zdobí chrámy pražské. Dle všeho se dá očekávati, že Olešnice byla ve středověku velmi známou a že cizina chová ve svých archivech daleko více podrobností a památek, než známe sami. Lid v Olešnici byl vždy vyspělým a předčil ostatní obyvatele měst jiných. Rovněž i v době pozdější začínaje od roku 1700 až do 19 století předčil svou vyspělostí a kulturou větší města moravská a Olešnice byla dávána jiným městům za vzor.

Kostel. Na náměstí stojí farní katolický kostel. Dle vlastivědy moravské byl starý kostel založení sv. Vavřince na témže místě; byl jen klenut v presbyterii. Původně byl prý zasvěcen sv. Petru a Pavlu a husity zpusťován r. 1424, pak byla prý loď přistavena a kostel všecek zasvěcen sv. Vavřinci. Před ním byl náhrobní kámen prý s letopočtem 1340, na věži byly 3 zvony z r. 1562, 1525, a 1593. Roku 1633 byl kostel skoro úplně zpustlý, r. 1653 byl poněkud opraven; měl 2 oltáře, a r. 1691 náležela k němu 2 pole, na hotovosti měl 329 zl. 24 kr., nejistě bylo uloženo 209 zl. 30 kr.; platilo se pak kostelu ročně úroku 2 libry vosku a 1 zl. 10 kr. ze železné krávy. Roku 1827 vyhořel; na místě jeho byl postaven úplně nový, který byl r. 1839 zasvěcen ke cti a chvále sv. Leopolda. Má 4 oltáře, na věži jsou 3 zvony a umíráček. Častěji byl opravován, zvláště r. 1875, kdy byl úplně pozměněn hlavní oltář, nad oltář postavena socha sv. Vavřince, za oltářem zavěšen obraz sv. Leopolda. Roku 1881 byl zřízen oltář Lurdské P. Marie. Roku 1882 vystavena nová věž, r. 1886 zakoupen nový boží hrob a Betlém a r. 1893 byl kostel vymalován olejovými barvami.

Filiální kostel sv. Mikuláše jest na Mor. straně na hřbitově, kde se pochovávají katolíci z Olešnice a z přifařených obcí Kčenova, Lhoty, Crhova. Ústupa, Kněževsi a dvoru Lamberka.

Kostelík tento připomíná se již v 16 století, kdy byl úplně dřevěný. V r. 1724 byl znovuzbudován za pomoci občanů z Mor. Strany. Vyniká starými zvony z roku 1650 s českými nápisy. V letech 1852 byl však kostelík zmodernizován. Nejcenější jest hlavní oltář s oltářem pobočným, vynikající starou kružbou. Veškeré cínové nádoby tohoto kostela zůstalo po dobu války zachováno.

Fara v Olešnici se připomíná r. 1369, kdy tu byl farářem pan Vojšín z Olešné. R. 1466 hájil Bohuše z Lomnice záduší kostela olešnického „rolí a chrástku“, ve které se mu uvázal Jan Děvečka z Herštejna, který i desátky bral od kostela Olešnického; pohnal z toho Bohuše. R. 1497 připomíná se kněz Václav z Olešnice. V 16. století měla na Moravské straně bratrská jednota svůj sbor, ale byla pronásledována. R. 1565 lutheránský pán, Hanuš Fridrich hrabě z Hardeka, zapověděl bratřím v městečku sbor a r. 1582 kněz v Olešnici obeslav kostelníka, zapověděl mu pod hrdlem a statkem, aby nikomu z bratří nekopal hrobu. Za to r. 1589 Jan z Hardeka udělil pastorům lutheránským právo svobodného kšaftování; z nich se připomíná Jan Albus Hořícký r. 1581 a r. 1586 Jiří Borovský, jinak Střežecký. V 17. století po bitvě na Bílé Hoře byla přidělena duchovní správa také v Olešnici faráři kunštátskému Bernardovi Vosciniovi, který r. 1653 nařikal si na převrácenost horského lidu, k němuž se vypravuje s nebezpečím života, až r. 1667 byla fara v Olešnici oddělena od Kunštátu a r. 1668 obsazena vlastním katolickým farářem. Filiálkami k Olešnici byly: Prosetín, Rovečín, Sulkovec, Dalečín a Bohuňov. Farář měl tehdy pro sebe ročně 9 ofěr, při obnově rady dostával 3 mázy vína, instalaci vystrojovali farníci, koledy měl 10 zlatých, sýr, máslo, 20 liber loje od panství, o 4 výročí slavnostech po 1/4 telete, z várky po vědru předního a zadního piva, len, 3 louky, na 15 měr pole, zahradu a les na českých hranicích, za desátek dostával ze všech osad 82 zl. a 6 měr mouky ročně z mlýna; v kostele sv. Mikuláše byly dvakrát do roka služby Boží, za něž se faráři dávalo po 1zl. 10kr. neb oběd. Kromě toho k faře robotovalo ze vsi Kněževsi 7 sedláků a 2 domkaři. Matrika jest vedena od roku 1663 česky. Od roku 1629 podáváme seznam dp. farářů při farním chrámě v Olešnici:

- 1629 Bernard Voscinius** – farář na celém okrese kunštátském zemřel 1659 v Kunštátě
1663 Matáš Felkle – založil matriku, působil až do roku 1668 v Olešnici
1668 Jan František Mádr – působil až do roku 1677
1677 Tomáš Antonín Kainer – působil až do roku 1684
1684 Valent. Josef Faya – roz. v Ratiboři v Čechách, působil až do 1690 y28/11 pochován jest v kostele farním pod bílým kamenem
1691 Frant. Skalický – administrátor Jesuita
1692 Frant. Ant. Neděle – nar. v Ostrově, †1692
1694 Jan Ant. Čejka – zemřel v 35 roku věku, pochován jest

v kostele sv. Vavřince 5. 2. 1694

- 1694 Martin Josef Chytil** – působil až do roku 1696
1696 Martin Antonín Horalík – působil až do roku 1714. Poslední čas zchoromyslně.
1714 Jiří Dočkal – administrátor
1716 Mat. Jos. Maier – nar. v Medlově, inst. 7. 9. 1716 až do 1756, zemřel 1760 v Kroměříži
1760 Martin Grinwald – z Telče, stavěl zdejší faru s pomocí tehdejší patronky svob. paní Juseim a zdejších farníků. Zemřel v 43 letech svého věku r. 1763.
1763 Jiří Jaich – ze Svitav a byl víceděkanem okresu bystrického r. 1782 přesazen do Sebranic, kdež po 14 dnech zemřel.
1782 Jan Nepom. Hustý – z Borovic na Moravě, v r. 1792 stal se víceděkanem Letovického okresu. V r. 1795 stal se farářem v Novém Městě.
1795 Jakub Krejčí – nar. v Černé Hoře na Moravě. 29.11. 1806 ustanoven v Újezdě za faráře.
1806 Jan Nep. Friedrich – narozen ve Žďáře. Byl dříve lokalistou v Sulkovci, zemřel 29./7. 1809 v 47 letech svého věku a pochován jest na místním hřbitově.
1809 Josef Andrlík – Rozený v Lautrbach v Čechách 1793, lokalista v Rovečíně až do roku 1827. Přesazen do Sebranic
1827 Václav Krenner – nar. v Kostelci v Čechách 1793, lokalista v Sulkovci, zemřel 1834
1834 Jan Pleskač – nar. v Třebíči 1797, vysvěcen 1820, působil až do roku 1873, zemřel 26. 7. 1873, pochován jest na místním hřbitově.
1873 Ondřej Haas – nar. v Šumicích na Moravě, kaplanoval v Jimramově a byl sem dosazen co lokalista z Dalečína. R. 1904 stal se děkanem děkanství letovického se sídlem v Olešnici, zemřel 2.3. 1906. Pochován jest na místním hřbitově.
1906 Frant. Svoboda – administrátor od 2. 3. 1906–31. 5. 1906
1906 Soukal Frant. – farář v Rovečíně, nar. 29. 1. 1865 v Lučči u Vyškova, stal se zde farářem 31. 5. 1906. Zemřel 14. 9. 1936 v Olešnici po převozu z nemocnice z Brna. Pochován na místním hřbitově.

Znak městečka Olešnice jest znak pánů z Lomnice: „Křídlo“. Nejstarší pečet obecní z r. 1645 má nápis: „Peczet mesteczka Olešnice“. Jiná pečet má nápis „Sigilum comunne c. Oleznitens“.

Tratě zovou: U božích muk, Rychtářka, Nedvídka, Šibrova zmola, Skalky, u Korsiky, Amerika, Radiměřka, Pijaviční rybník, Unčovsko, v Jeruzalémě, Koziny, Hastrmanka aj. (r. 1794 louky: u Krba)

Olešnice měla také hrdelní právo. Popravní místo bylo na pastvisku Skalky a posud staří lidé tam říkají na Spravedlnosti.

K nejstarším rodům v Olešnici náležejí: Čluppek, Kuda, Fiala.

Největší láce obilí byla v roce 1864, dražota 1816 a 1835.

Lamberk. Severozápadně Olešnice 1.5 km leží panský dvůr Lamberk, který náleží k Olešnici. Vystavěn byl koncem 17. neb počátkem 18. století a jméno mu dáno po majiteli panství hr. Lamberskému. Sestává ze zámku s hospodářskými budovami a byl v něm lesnický úřad velkostatku Kunštátského. Obyvatel tu bývalo 40. Roku 1750 bylo u dvora 200 měr polí, 13 7/8 míry pastvin, 3 míry zahrad, z luk bylo 46 čtyřspřežných vozů sena a 6 vozů otavy.

Ostatní doba a pokračování až do roku 1874-1875 jest již v pamětní knize uvedena. Přikročíme tedy k dalším záznamům, jak se nám jednak dle záznamů a jednak dle ústního podání jeví:

Kronikář však podotýká, že zápisy jsou jen stručné, neboť nebylo možno všechny významnosti zachytiti tak, jak se ve skutečnosti udály, neboť uplynulo již přes půl století od doby, kdy zápisy byly přerušeny.

Nutnost doplnění pamětní knihy uznávalo vždy obecní zastupitelstvo a proto dne 5. února 1888 ve schůzi obecního zastupitelstva bylo usneseno zvoliti letopiseckou komisi sestávající z pánů p. Viléma Oderského, Filipa Skuteckého, Rudolfa Fröhliche, Jana Hyláka, které bylo uloženo seřaditi a doplniti scházející zápisy v pamětní knize, avšak a bohužel zápisy provedeny nebyly.

Doplňk k roku 1874

Radnice. Celkový průběh roku 1874 nevykázal v Olešnici žádných významných událostí. Po požáru v minulém roce nebyla dohotovena ani stavba Radnice, poněvadž finanční poměry obce byly v neutěšeném stavu. Přes to však začátkem roku 1874 a sice dne 14. ledna bylo dohotovení Radnice zadáno zednickému mistru Karlu Říhovi čp. 74 v Olešnici, avšak dokončení přece nebylo provedeno. Říha vypracoval pouze plány a rozpočty na provedení vnitřní úpravy celé Radnice i vedlejší stavby ve dvoře.

Teprve 28. června 1877 byla odbývána veřejná dražba na dostavení Radnice. Oferty podali: Stavitel Havlina z Letovic na 754 zl. 06 kr. práce zednické, a Říha z Olešnice na 690 zlatých. Pan Oderský nabízel cihly 1000 kusů za 17 zl. 40 kr. a František Lukeš ze Lhoty vápno za 95 kr. 1 cent.

Evangelická škola v Olešnici při filiálním sboru církve rovečinské byla založena roku 1864 a povolán na ni za podučitele Martin Šebesta, podučitel rovečinský. Roku 1867 ustanoven Še-

besta za definitivního učitele. (17.2. 1867 povolační listina)

Jelikož očekáváme, že naše jak ke škole schopné děti, taktéž i mládež nedělní opakující hodiny navštěvující dle pozůstávajících zákonů a školních, politických i církevních předpisů pilně metodicky a věrně cvičiti je povzbuzováním ústním a zvláště vlastním šlechtitným příkladem ku cnosti a křesťanskému nábožnému obcování vésti, ve zpěvu srdce mládeže zušlechťujícím a vědomostech užitečných rozum vzdělávajících je poučovati, spolu pak zpěv v chrámu a předčítáním slova božího v nepřítomnosti duchovního správce řídit tak vůbec povinnou úctu k místním školy představeným, taktéž i k vyšším církevním a školním představeným prokazovati bude, tak i my z naší strany jemu povinnou úctu a lásku slibujeme a k jeho výživě kromě svobodný bezplatný byt následující roční důchod pojišťujeme:

1. Školního platu průměrně od 40 dětí 84 zl. r.č.
2. Štoly a jiné ročně 15 zlatých.
3. pod 1 míru zahradního pole 5 zl.
4. 6 dolnorakouských mír čistého žita za 15 zl.
5. z církevní pokladnice 91 zl.

Úhrnem 210 zl. r.č.

Vybírání školního platu obstarávati bude buď bezprostředně sám, aneb pomocí obecního představenstva. Zvláštní k tomu zvolený a ustanovený školní hospodář a zároveň místní školní dohlizitel, který o to pečovati má, aby tento plat pořádně ve čtvrtletních lhůtách se p. učiteli odváděl.

Po vydání nových školních zákonů byla evangelická škola v Olešnici zrušena.

p. Havelka, protestantské školství v Čechách a na Moravě při hesle Olešnice.

Lesní školka. V roce 1868 několik pokročilejších občanů, majících smysl pro vysazování stromů, zakročilo u obecního představenstva v záležitosti poskytnutí podpory na vysazování stromků a tím byl dán podnět k založení vlastní pěstitelské školky.

Spolek se utvořil a přistoupil za člena hospodářského spolku kunštátského, jehož předsedou byl baron Honrichs v Kunštátě. Spolek započal činnost a prvně založil školku na pozemku, na kterém nyní stojí domek čp. 286 (Stejskalů). Činnost spolku spočívala hlavně v pěstování lesních sazenic a vrchním dozorem pověřen byl p. J. Vybíral, nadlesní v Lambersku.

Na základě podané žádosti o udělení státní subvence byla spolku udělena 3. listopadu 1869 subvence na zařízení školky ve výši 50 zl. Posta-

vením domku čp. 286 byla lesní školka přemístěna pod Skalky, kde trvala až do roku 1883, kdy okrašlovacím spolkem byla přesídlena do staré školní zahrady čp. 157.

Že tato školka měla velký význam pro celý zdejší kraj a tím získala si velkých zásluh celého zdejšího kraje jest vidno také z toho, že v roce 1875 byla jí udělena stříbrná medaile a 100 zl. odměny za lesní zásluhy.

Od roku 1875 počala činnost ochabovati a tak v roce 1878 opět jali se někteří další činnost školky povzbuzovati a sice starosta obce Puchar a obecní tajemník Vodnařík vypracovali prohlášení k založení nově zařizujícího komitě a utvoření **Okrašlovací spolek** se sídlem v Olešnici. Schůze byla svolána do tehdejšího hostince v domě p. Čermáka čp. 19, které se zúčastnilo 21 občanů.

Na schůzi vytčen další program prací, které si spolek předsevzal, jako: vysazovati sady, zakládati stromořadí, upravovati cesty a potoky, urovnávati jednotlivá místa v obci, a pod.

K utvoření tohoto spolku byl dán všeobecný souhlas a dlužno také podotknouti, že okrašlovací spolek zjednal si nemalých zásluh o rozvoj naší obce a jeho činnost jest také z největších, které kdy jaký spolek vykonával.

Vypracováním stanov spolku byli pověřeni:

p. Josef Vibíral co předseda spolku,

p. Karel Mládek

p. Jan Hylák,

p. František Neumann,

p. Ignác Puchar,

p. František Vodnařík.

Vypracované stanovy byly předloženy spolku ku schválení dne 7. prosince 1878. Rokem příštím započal spolek již pracovati s následujícím rozdělením funkcí:

Odbor I.

Vysazování stromořadí: pověřen Konrád Tuna

Odbor II.

Úprava a zakládání cest: pověřen Ignác Puchar.

Odbor III.

Úprava potoků u studní: pověřen Vilém Oderský.

Ještě téhož roku založen byl sad u kostela katolického se stromy od fary a na Skalkách byly vysázeny olše podél potoka.

Práce tato slibně pokračovala i rokem příštím a k návrhu předsedy p. Vibírala bylo pracováno o vysazení pastviny v katastru obce crhovské zvané Horky a Chrástky, přiléhající k obci Olešnici, jichž majitelé byli:

František Chládek, František Večeřa, František Fadrný, František Fiala z Crhova, a katolická fara v Olešnici.

Jednání o vysazení se sousedy crhovskými nevedlo k žádnému cíli po několikáté a teprve neúnavnému usilí p. funkcionářů podařilo se přiměti majitele k vysazení již hodně pozdě, takže v tomto roce nebylo již možno pro pokročilou dobu k vysazení přikročiti. Teprve v roce 1881 v jarních měsících bylo přikročeno k vysazení pastviny, která měřila 12 1/2 jitra.

Na pozemky bylo vysazeno: 8 javorů, 1.000 javorových sazenic, 100 jasanů, 16.200 borků, 36.000 smrků, 7.000 modřínů a 1 kg modřínového semena.

Celkový náklad na vysazení, nepočítaje dodané sazenice a práci, kterou jednotlivci sami udělali, obnášel 186.20 kr.

Na návrh p. Puchara k památce sňatku korunního prince Rudolfa s princeznou Štěpánkou měla býti tato část zvána Štěpánkou. Na severní straně byla též iniciálkami vysazena začáteční písmena snoubenců, na straně jižní iniciálky císaře Františka Josefa I. a císařovny Alžběty.

Ještě však v roce 1880 zhotovil předseda spolku p. Vibíral plán na přestavbu části cesty u Kolbábkových, kde býval hluboký úvoz a která za deštivého počasí byla naprosto nesjízdnou. Plán byl zhotoven až za most, při čemž byla zabráná i část soukromého pozemku držitelům Pekařovi a Karlu Novotnému, kteří byli obcí odškodněni za zabrané pozemky pozemky obecními a sice:

Držitel domku p. Pekař obdržel část pozemku, kterým zvětšil zahradu, p. Novotný čp. 103 obdržel část pole z obecní tratě zvané Velká role za mostem, k Veselce vedoucí. Dozorem nad stavbou cesty byl pověřen p. František Fiala 122 a náklad hrazen majiteli pozemků společným nákladem s obcí Olešnicí.

Roku 1881 bylo v dalších pracech pokračováno a především doplněna sadba keřů na jižní straně kat. kostela a tím založen nový sad (dnes ovšem již pustý) s nemalou námahou, neboť hlína pro založení sadu nevyhovovala a musila býti navedena hlína nová.

Celá prostora byla hlínou navedena a prázdná místa vyplněna pískem z Břesic. Náklad na práci mimo dovozu písku a hlíny, který obstarali farníci sami, obnášel 47 zl. 36 1/2 kr. Rovněž tak i u kostela evangelického se prostora před kostelem vysázela křovím a zasela travou. Stezky vy-

sypány pískem. Náklad obnášel 24 zl., 2 kr. mimo dovozu písku, který si farníci sami obstarali. Stromy, keře jakož i květiny darovali k tomu účelu jednotlivci.

Podél silnice k Lamberku bylo vysázeno 140 kaštanů, k Puchárni 31, ke staré škole 30. Z tohoto množství daroval baron kunštátský 158 kusů, ostatní darovala obec Olešnice.

Silnice k Trpínu byla vysázena téhož roku 40 jilmy, 192 javory, 20 jasanů, celkem 252 kusy, z nichž dodnes stojí nepatrná část. Náklad na zakoupení těchto stromů obnášel 205 zl. 75 kr.

Spolek zalesnil:

Obci Olešnici na Skalkách 1 3/4 jitra – 7.000 sazenic Františku Novotnému a Červenému věnoval 7.000 sazenic,

obci Velkému Tresnému 1 1/2 jitra – 5.000 sazenic.

Za starou školní budovou (na zahradě) založena byla téhož roku nová ovocná školka nákladem 119 zl. 83 kr. Dne 10. května 1881 oslavil spolek společně s představem obce Olešnice, Crhova, a hasičským sborem tím způsobem, že zasadil nejstarším členem a starostou Pucharem a p. Holzem první stromy na silnici k Trpínu. Po té průvod s hudbou procházel všechna nově založená stromořadí a zalesněnou plochu na Štěpánce. U iniciálků R. S. a F. J. I. E. bylo zasázeno 8 javorů zástupci obce crhovské a výbory spolku. Darů od vlády obdržel spolek 200 zlatých.

1882

Nedá se každým rokem přesně zanést, jak mnoho práce spolek vykonal a jsou proto do pamětní knihy zaneseny jen významnější práce, nehledě k pracím podřadným.

V roce 1882 vysázel spolek zbývající část silnice od Pijavičnického rybníku k Trpínu až na české hranice 207 klenicemi, cestu k Veselce 160 javory a 14 olšemi, dále zasadil od mostka k Lamberku 34 olší, od Lamberka ke Kozinám 52 javorů, 5 jeřábů, 5 jasanů, k Rovečnému 165 klenic.

Spolková školka dodala v tomto roce 19.300 smrkových sazenic a bylo jí darováno p. předsedou 25 600 kusů nových, 1 rok starých smrčků k dosázení.

1883

Rokem tímto vzata na pořad cesta od Puchárny po Boží muka k Ústupu vedoucí, kde bylo zasá-

zeno 194 stromků a cesta ke Lhotě, kde bylo zasázeno 96 stromků.

Kromě toho bylo vyměněno 76 suchých stromků podél silnic a 21.000 kusů lesních sazenic posázeno a vyměněno za zničené.

Ve školce vypěstováno 40.000 kusů lesních sazenic různých druhů.

Dosavadní lesní školka umístěná pod Skalkama byla přemístěna do školní budovy a do ovocné školky zasázeno: 160 jabloní, 130 hrušek, 90 švestek, 120 třešní.

Na obecním pozemku na Skalkách bylo vysázeno opět 5 mír plochy.

1884

Spolek ztratil tohoto roku dosavadního předsedu p. Vibírala, který se z Olešnice odstěhoval a jeho místo zaujal p. Albert Fiala.

V nově rozšířené školce vysázeno: 75.000 kusů sazenic smrkových, 10.000 borových, 6.000 modřínových. Všechny tyto sazenice daroval lesní úřad v Lamberku. Kromě toho bylo ve školce zaseto 5 kg různých semen. Vypěstováno bylo: 47.000 kusů rozličných sazenic, kterých bylo použito částečně k zalesnění ploch, zbývající za mírnou cenu přenechány jednotlivcům.

1885

Činnost spolku se rok od roku zvětšovala zvláště pokud běží o pěstění lesních kultur, kterých bylo vypěstováno v roce 1885 na 100.000 kusů.

V tomto roce pozbyl spolek 3 čelné funkcionáře, kteří tohoto roku odešli z Olešnice. Byli to: Karel Mládek, Konrád Tuna, Albert Fiala. Správy spolku ujal se p. F. J. Fiala a činnost spolku dále se rozvíjela.

Byla zřízena cesta stezka pod Horkou Štěpánkou nákladem 60 zl. a kromě toho bylo podél stezky vysázeno 50 líp, které však neměly dlouhého trvání, neboť při konané taneční zábavě na „Puchárni“ ze zlomyslnosti byly zničeny.

1886

Počátkem roku doplnil spolek scházející funkcionáře novou volbou. Za předsedu zvolen byl Vilém Diebel, nadlesní v Lamberku, místopředsedou p. F. J. Fiala, pokladníkem p. Josef Dukát, měšťan v Olešnici. Vzhledem k tomu, že

zvolený předseda p. Diebel byl vázán svými povinnostmi v úřadě, přijal volbu pod podmínkou, že správu spolku povede p. F. J. Fiala, který správu také vedl. Vypěstováno bylo 60.000 sazenic.

1887

Mimo obvyklých prací ve školce, vysazení zničených lesních kultur a pod. bylo přikročeno k vysazení obecního hliníka u obecního rybníka břízami.

Činnost spolku byla podporována jednak dobrovolnými dary, kterých ponejvíce darovala občanská záložna v Olešnici, jednak prodejem vypěstěných lesních kultur a příspěvků členů spolku. Poněvadž však vybírání členských příspěvků působilo nemalé obtíže, bylo usneseno, že příspěvky nadále vybírány nebudou a že náklad a výdaje spolku hrazeny budou z dobrovolných darů a z užitku za vypěstované kultury, kterých bylo v roce 1887 vypěstováno 80.000 kusů.

1888

K žádosti obce Olešnice o vysazení části obecního pozemku v „Jeruzalémě“ přikročil spolek k vysazení kulturou smrkovou a borovou. Kromě toho bylo vypěstováno 160.000 kusů lesních sazenic, z nichž větší část byla přenechána se slevou občanům a obcím Ústupu a Rozsíčce. Okresní silnice ke Křtěnovu byla vysazena kaštany a sice od domu čp. 29. na Moravskou Stranu.

1889

I. část nově pořízené cesty od domu čp. 282 po most byla dle návrhu p. nadlesního Vibírala již v roce 1880 postavena a proto bylo usneseno pokračovati v dalších pracech na této cestě, která dalších oprav nevyhnutelně potřebovala. Oprava cesty byla svěřena okrašlovacímu spolku obecní radou. Spolek započal se stavbou druhé části cesty od mostu až do Kudové cesty. Byla opatřena řádným šterkem v šíři 3m.

Celkový náklad s opravou a výstavbou spojený nesli jednak interese a obec Olešnice.

Obci Olešnici bylo vysazeno na místě vykáceného lesa 5 mír pozemků novou lesní sadbou a kromě toho ještě odprodáno 140.000 sazenic.

1890

V horní části Vejpustku proti domku čp. 240 stávala hluboká strž, která každoročně přivaly jarních vod byla vymílána, prohlubována, takže cesta po strži vedoucí byla naprosto nesjízdná. Za pomoci okrašlovacího spolku zřídila obec na okraji cesty zděný vysoký taras, opatřený nahoře zábradlím, aby zamezeno bylo dalšímu sesouvání.

Při této příležitosti byl vyčištěn potok (vodní právo domu čp. 36.) a dodáno nové koryto u domku Kopalova čp. 205. Odprodáno celkem 130.000 kusů sazenic.

1891, 1892, 1893, 1894.

V letech těchto bylo přikročeno k rozšíření školky na celý pozemek (školní zahradu) a počínaje rokem 1891 obdržel již spolek jak zemskou, tak i státní subvenci, která obnášela:

1891 státní 100 zl., zemská 80 zl.

1892 zemská subvence 100 zl.

Kromě toho bylo vypěstováno přes 80.000 různých sazenic k prodeji.

1895, 1896, 1897, 1898.

Počátkem roku 1895 přikročeno bylo k úpravě cesty za stodolama, která byla upravena až po roh domu čp. 111 a na rohu zřízena byla nová stoka do kanalisace. Rokem příštím bylo přikročeno opět ku III. části výstavby cesty k Veselce až po Brodek, při kteréžto příležitosti byl Švandův kopeček prokopán za účelem dosažení nižšího stoupání cesty.

Dosavadní výlety v obci různými spolky byly po různu pořádány, ba častokrát i na místech nepříhodných. V roce 1897, kdy měla býti pořádána v obci slavnost matice školské, požádal obecní představa okrašlovací spolek pro zřízení stálého výletního místa. Ve schůzi okrašlovacího spolku bylo jednáno o návrhu p. Františka Fialy, aby toto místo bylo upraveno pod Skalkami a návrh jednomyslně schválen.

Za pomoci občanské záložny, která věnovala celkový náklad s úpravou místa spojený, v obnose 143 zl., bylo toto místo předáno obci k pořádání výletů. Místo toto jest také jedno z nejpříhodnějších v obci. Rovněž tak bylo postaráno i o řádný přístup vybudováním stezky, která byla 1896 prodloužena až k obecnímu rybníku.

Kromě toho vypěstil spolek v uvedených letech 243.000 lesních sazenic, mimo stromků ovocných i planých. Státní subvence byla udělena v roce 1897 ve výši 100 zl.

1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904

V roce 1899 odstěhoval se dosavadní předseda spolku p. Diebel do Kunštátu a správu spolku vedl p. F. J. Fiala..

Obecní rybník nevyhovoval ku koupání a hrozila v něm častá utonutí pro studenou spodní vodu. Usneseno přikročiti k výstavbě koupelny u obecního rybníka pod březinou, která v roce 1899 byla zřízena nákladem 350 zl, věnovaných občanskou záložnou. Koupelna udržela se ještě v letech 1902 a 1903 a poněvadž ze strany obce nebyla jí věnována náležitá pozornost k jejímu udržování, tato úplně shnila. Po částech se ztrácela až konečně zůstala úplně bez ohrady, kterou po částech lidé rozebrali.

V roce 1900 obdržel spolek 300 K subvence zemské, 200 K státní a 60 K podpory hospodářského spolku v Boskovicích. V roce 1901 převzala občanská záložna v Olešnici protektorát nad okrašlujícím spolkem a tím současně i revizi účtů. Subvence podléhaly přímému vyúčtování a byly udělovány pod podmínkou, že spolek přenechával zemskému výboru lesní sazenice za poloviční cenu, čímž subvence byla vyčerpávána. V roce 1902 bylo přikročeno ku zřízení nové lesní stezky počínaje od Zmoly až do Ameriky.

Stezka zřízená pro přístup na výletišť jakož i procházky byla používána často majiteli povozů k projíždění a tím značně poškozována. Okrašlující spolek navrhl, aby byla zřízena nová cesta, která by spojovala cestu k Veselce vedoucí s cestou pod Skalkami. Po delších poradách usneseno, aby cesta byla zřízena přes obecní louku. Občanská záložna přispěla 200 K a ještě roku 1902 provedena byla základní práce s urovnáním terénu a zbytek stavby proveden rokem příštím, postupně až do roku 1904. Náklad hradili obec, zájemníci a občanská záložna, která darovala 1200 K.

Rok 1904 byl neobyčejně suchý, takže veškeré sazenice toho roku zasazené uschly, nehledě na sazenice již starší. Zemskému výboru bylo odprodáno 59 000 sazenic a na soukromé, zasazené lesní plochy bylo rozdáno 19 000, obci Olešnici 7000. Zemské subvence v tomto roce obdržel spolek 100 K, státní 200 K.

1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910

V uvedených letech bylo přihlíženo hlavně k menším opravám prováděným v obci a nebylo tudíž možno pouštět se do větších a nákladnějších oprav. Byla obsázena různá stromořadí podél různých cest na Skalkách. Obci olešnické bylo vysázeno několik mír lesa na Skalkách za vykácený les borový, který byl zaměněn sadbou smrkovou.

Velká péče byla věnována pěstění lesních sazenic, kterých po roku 1904 bylo potřeba neobyčejné množství.

Celkem vykazuje vypěstění v těchto letech přes 700.000 kusů, které byly z části přenechány jednotlivcům, z části Mor. zemskému výboru a obcím.

1911

Rokem 1911 počaly se konat přípravy k přestavbě staré zdi u kostela katolického, která byla náramně chatrná a primitivní, opatřená nahoře cihlovou výplní.

Při bourání zdiva byla objevena spousta kostí. Dle staré matriky z roku 1664 stával kol kostela hřbitov a bylo tudíž nutno zbylé kosti zazdít. Byly urovnány za zdi a zastavěny. Náklad na stavbu zdi nesla obec Olešnice spolu s kostelním výborem. Občanská záložna darovala zábradlí nahoru.

Postavením nové zdi byly rovněž zazděny krámky stávající ve staré zdi. V krámcích byly provozovány živnosti zelinářské a hokynářské. Za náhradu dostalo se těmto živnostem krámů masných, které nebyly řezníky používány. Stavba dokončena byla v roce 1912, kdy také ještě byly pořízeny nové schody do kostela a vydlážděna strana od kat. fary.

Mimo toho téhož roku k žádosti odboru Českých turistů provedl okrašlující spolek značkování veškerých stezek od Letovic, Křetína, na Zubštyň a podobně.

V roce 1913 přikročeno k vysazení živého plotu kol školy. Na podzim tohoto roku byla zahájena výstavka ovoce v Olešnici, která byla pořádána na Radnici, kde bylo vystaveno přes 90 různých druhů ovoce, vypěstěného v Olešnici.

1914

Na valné hromadě v roce 1914 byl stanoven program prací pro běžný rok a pozůstával z 11 bodů.

Z programu byla však uskutečněna stromová slavnost, při níž školní mládež byla podarována ovocnými stromky. K dalším pracem nedošlo následkem vypuknutí války. Světová válka jako všude tak i v Olešnici udělala značnou mezeru v činnosti, neboť za těchto poměrů nebylo možno věnovati se různým pracem jako jiná léta. Činnost spolku omezila se na pěstění, doplňování, vysazování.

1916

V roce 1916 utrpěl spolek velikou ztrátu úmrtím dosavadního předsedy p. F. J. Fialy v Olešnici, který správu spolku vedl po dobu 30 roků a získal si nemalých zásluh.

Činností okrašlujícího spolku byla obec zbavena všech starostí komunikace se týkajících, neboť veškeré tyto komunikační práce svěřila spolku. Velkých zásluh na zdárné práci spolku získala i občanská záložna, která téměř každoročně pamatovala značnými finančními prostředky a tím činnost spolku podporovala.

Že spolek vykonal za celou dobu působení nemalé dobro nejen pro obec, ale i také ve prospěch všech poplatníků, bylo již zřejmo v letech těsně poválečných, kdy obec musila se sama starati o celý náklad na opravy, které před tím byly docela nepatrné. Celkové náklady vyvrcholily teprve v letech 1923 a 1924, kdy musily býti opraveny obecní cesty, které nesnesly odkladu.

Prodejem staré školní budovy čp 157 Těl. jednotě Sokol byla zrušena i školka stromková, neboť nemohla býti umístěna a obec sama vhodného pozemku neměla. Ve staré školní zahradě byla již i půda úplně vyčerpaná, takže další sadby stromků a školkování nemohly se již provádět.

Zbytek sazenic byl přenesen do nové školní zahrady a v několika letech byl vyčerpan na dosažení obecního lesa.

Spisy okrašlujícího spolku jsou uloženy v občanské záložně v Olešnici. Pamětní knihu spolku založil p. předseda občanské záložny Albert Fiala; z pamětní knihy spolku byl učiněn výtah pro pamětní knihu obecní.

Obecní a finanční hospodaření v obci: zajímavý jest též přehled finančního hospodaření v obci Olešnici; pokud jej bylo možno zachytiti. Záznamy sahají od roku 1864.

V roce 1864 měla obec Olešnice dluhu 699 zl. 37 1/2 kr. a na tento splatila až do konce roku

1872 pouze 65 zl. 33 kr. ale hned si vypůjčila znovu 140 zl. na zakoupení starého chudobince stávajícího na domku číslo 171, o kterém je již v pamětní knize zmínka.

V roce 1873 různými vydobytými pohledávkami uplatila obec Olešnice obnos 483 zl. 16 kr., takže stav dluhů začátkem roku 1873 obnášel 290 zl. 88 kr.

Příštím rokem čekaly však obec větší splátky, takže tyto musily býti opatřeny výpůjčkami.

K dostavení Radnice vypůjčeno 666 zl. 16 kr. k zakoupení nynějšího chudobince čp. 2 2500 zl., na zaplacení doplatku stavby silnice ke Křtěnovu 1035 zl. a na zaplacení dlužných úroků 107 zl. 96 kr., takže do konce roku 1875 stoupl dluh celkem na 5000 zl.

V roce 1876 po učiněných splátkách klesl na 3.780 zl. Téhož roku byla zakoupena stará škola a celkový náklad hrazen byl jednak z odprodaných pozemků a zbytek hrazen výpůjčkou, kterou nesly přiškolené obce dohromady a dluhy rozděleny na dluh školní a dluhy obecní, jejichž výše dne 31.12. 1876 obnášela

Dluh obecní 3780 zl.

Dluh školní 4686 zl.

Novým rokem 1877 nastala změna i dosavadních cen, které v tomto roce rapidně stouply. Tím ovšem stoupla rovněž i potřeba obce, takže bylo nutno vypůjčiti obnos 6220 zl.

Tímto rokem počíná i zvyšování obecních dluhů, neboť splátky byly celkem nepatrné, ba v některých letech nebyly splaceny ani nejnnutnější úroky ze zápůjček. Tyto byly placeny teprve v letech 1881. Avšak sotva na jedné straně byly úroky zaplacený, hned na druhé straně učiněna nová zápůjčka.

Koncem roku 1881 sdělaná bilance obecního majetku vykazuje následující:

Obecní budovy (včetně školy) oceněny na	22 500 zl.
pozemky na	14 000 zl.
úhrnem na	36 500 zl.
Dluhy	15 968 zl. 78 kr.
takže čisté jmění obce obnášelo	20 531 zl. 22 kr.

Poplatnost obce (daňový předpis všech daní) obnášel 6.931 zl. 50 kr, který se udržel až do roku 1914.

V roce 1884 byly propachtovány obecní pozemky veřejnou dražbou za obnos 707 zl. 56 kr., luka 273 zl. 20 kr. Ani tento nájem nikterak se nezměnil v pozdějších letech a nebyl také zvýšen, ba naopak v letech 1903 až 1905 bylo pachtovné sníženo u luk o 100 zl, a u polí o 200 zl.

Obecní stráně. Obecní pozemky zvané na Stráni na Vejpustku byly úmluvou ze dne 31. března 1859 rozděleny k užívání mezi 15 uživatelů (majitelů domků na stráni) za určitý poplatek. Aby bylo zamezeno případnému vydržení vlastnického práva, touto novou smlouvou stará úmluva obecním zastupitelstvem zrušena. Proti tomuto se sousedé ohradili, avšak po vysvětlení dražbu přijali.

Hasičské skladiště. Při schůzi právovárečníků dne 19. března 1882 byla obcí Olešnicí podána žádost za pronájem pivovarské dílny obci k účelům hasičským. Do schůze dostavilo se 18 občanů a po dlouhé debatě usnesli se obci dílnu pronajati za roční plat 20 zlatých. Poněvadž však dílna byla dosud zařízena pro výrobu, dohodli se právovárečníci, že zařízení prodá se veřejnou dražbou. Největších potíží nadělal však zazděný kotel, jak tento zpeněžit. Inzerovali jej několikrát v Mor. Orlici, však bezvýsledně. Nikdo nepodal nabídky. Po nějaké době prodali jej však židovi do Boskovic. Celá oprava byla provedena na náklad právovárečných měšťanů a pachtovní smlouva byla potvrzena do 30. září 1885.

Od této doby slouží pronajatá dílna za hasičské skladiště. Původní nájem zvýšen byl v roce 1885 na 50 zl. ročně, v roce 1900 na 80 zlatých. Tento nájem se udržel ještě až do roku 1923, kdy nájemné bylo zvýšeno na 350 Kč a za tento plat se do dnes užívá.

Hostinec pivovaru vedli si právováreční měšťané sami ve své správě a byl po 3 letech vždy pronajímán. V dřívějších dobách byl o tento hostinec značný zájem a to nejen uchazeči z řad občanstva, ale i také pivovary, jelikož hostinec leží na frekvenčním místě. V roce 1893 nabízel pivovar Bystré nájem 330 zl. ročně, avšak ponejvíce pronajímán byl místním občanům. Pozemky k pivovaru patřící pronajímali právováreční měšťané rovněž sami. Jsou to pozemky pivovarské ležící podél cesty k Veselce a louka na téže trati.

Novým zákonem z roku 1919 o zrušení veškerých starých držeb tehdejší starosta obce Josef Matonoha pronajal tyto pozemky jako pozemky obecní a nájem pobírá obec sama. Knihovního vtělení se těmto pozemkům pravděpodobně dosud nedostalo, neboť provedeno nebylo.

Průmysl. Pokud běží o vývoj průmyslu, není přesných záznamů, kdy u nás započal. První zmínka přichází sice ze 14. století, jako by na stávajícím pivovaře stávaly skelné hutě. Po té mno-

hem později přichází v úvahu prvá továrna ve staré školní budově, nyní v Sokolovně, kde stávala tkalcovna, majetek Mullého, továrníka z Vídně, který budovu odprodal obci Olešnice. Roku 1873 přichází k zařízení závodu květinářského p. Josefem Matonohou, který se sem přistěhoval z Vídně. 1875 Josef Rauberg, továrník ve Vídni, zajímal se o koupi domu čp. 2 na zřízení tkalcovny. Věc byla dána na pořad ve schůzi obecního výboru, kde bylo usneseno budovu odprodati za cenu 4.100 zl.

Ke koupi však nedošlo neznámo z jakých příčin, zda snad ku vysoké ceně či z důvodů nedorozumění. Teprve v roce 1888 po velkých potížích a dohadování odprodal Karel Tichý, rolník v Olešnici čp. 165 Jakubu Friedovi (židovi) část pozemků na hranicích katastru křtěnovského, který na těchto pozemcích postavil nynější továrnu na hedvábné zboží. Tím zaveden byl u nás větší průmyslový ruch. V továrně zaměstnávání byli z počátku lidé místní, později i lidé cizí. Pracovalo se od 6 hod. ráno do 8 hod. do večera bez ohledu na nějakou stanovenou pracovní dobu a plat obnášel 20-70 kr. denně. Také i obec měla s majitelem továrny častá nedorozumění, zvláště pokud se týče placení daní.

V roce ? byla továrna odprodána firmě Nagel a Brody, která továrnu značně rozšířila a drží ji do dnes. Ostatní menší průmysl byl založen již dříve, ovšem v malých rozměrech a postupně se rozšiřoval.

Byly to zejména koželuhny a sice: koželuhna fy Čápek Jindřich založena 1817 a koželuhna Neumannova založena roku (vepsáno: 1858). Obě koželuhny postupem doby zřízeny na moderní strojové.

Nějakých podstatných změn v průmyslu u nás nenastalo, neboť v pozdější době při zakládání průmyslu bylo přihlíženo pouze na levnou dopravu železniční, takže všechen průmysl soustředil se výhradně v blízkosti železniční sítě.

1875, 1876 a 1877

Léta tato nezaznamenávají žádných významných událostí a sice proto, poněvadž v témže roce prováděny byly nové volby obecního představa, takže určitého programu nebylo. Volba provedena v roce 1875, ve které byli zvoleni: Eduard Weiner čp. 87, František Synek 90, Jan Ondráček 127, a František Boček č. 100.

V tomto roce na podzim uspořádána byla v Olešnici hospodářská výstava ve větším rozsahu, na které bylo vystaveno zvláště mnoho dobytka jakož i hospodářských strojů. O výstavce byla vydána brožura tiskem, z nichž jeden výtisk jest schován v obecním archivu.

V roce 1876 činnost obecní rady omezila se pouze na umořování obecních dluhů, které povstaly jednak dokončením stavby Radnice, výstavbou silnice ke Křtěnovu a dokončením obecního chudobince na čp. 2, takže obec prožívala finanční tíseň, která následkem rapidního stoupení cen teprve vyvrcholila, neboť obec stála před projektem přestavby nové školní budovy, který vyžadoval značných nákladů. V únoru dostala školní rada nové nákresy na přestavbu nových školních místností a dne 22. března zadávala práce cestou licitační. Práce byly zadány: kamenická Josefu Kadlecovi z Horního Poříčí za 295 zl. 94 kr., zámečnická práce Františku Hájkovi, zámečnicku v Olešnici za 214 zl., pokrývačská Františku Kolářovi z Olešnice za 80 kr 1m², a břídlíková za 25 kr. 1m², sklenářská Janu Polívkovi v Olešnici za 180 zlatých, stolařská Janu Prudkému za 380 zl. 26. března 1877 přišel stavitel Havlina z Letovic a nabízel, že provede práce zednické, které byly zadány Karlu Říhovi v Olešnici za 2069 zl. 64 kr., o 5% levněji. Stavba však byla přenechána Říhovi.

Aby finanční nedostatky mohly být kryty, rozhodl se obecní představa zvýšiti obecní přírážky, nýbrž ponechal je ve výši 35%, z čehož obec sama používala 10% na potřeby obecné a 25% na potřeby školní, takže tyto přírážky po nastalých finančních katastrofách byly naprosto nedostačující a není nikterak divným, že obec nemohla zaplatiti ani potřebných úroků ze zápůjček. Rovněž i škola pociťovala tyto nedostatky, neboť přírážka nedostačovala ani na nejnutnější opravy, nehledě k nákupu potřebných vyučovacích pomůcek. Třídy školní byly roztroušeny po různých domech v Olešnici a vyučovacích pomůcek naprosto postrádaly.

Aby se částečně odpomohlo této finanční krizi, rozhodla se obec odprodati cenné papíry, které vlastnila. Bohužel obnos tento kryl jen nepatrnou část potřeby. Rokem 1877 datuje se také postavení domku na hranicích katastru veselského a olešnického Josefem Korbářem, který domek postavil a obdržel číslo 289.

V době od 3.6. do 13.6. byly v katolickém kostele konány misie P. J. Cibulkou a Frant. Malým,

kteřé měly neobyčejnou účast. Ku zpovědi dostavilo se na 1800 lidí a přijalo svaté svátosti. Dále byl pořízen v kostele nový obraz Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a Panny Marie.

Obecní představa 1877 zvolený dostal změnu v osobě starosty, za kterého byl zvolen Josef Fiala čp. 83 následkem úmrtí dosavadního starosty.

1878

Hned počátkem roku usnesl se obecní představa, aby dobytčí trhy v obci byly rozšířeny i na trhy měsíční a sice každou I. středu v měsíci, mimo trhů hlavních. Trhy tyto byly povoleny, avšak udržely se pouze do roku 1885.

Silnice Makovský kopec již tehdy zdála se jak místním, tak i okolním občanům nepohodlnou pro její značné stoupání a proto ještě téhož roku nechala si dělati plány obec Olešnice za účelem přeložení této cesty, avšak věc minula se výsledkem.

Žádost byla odůvodňována, že po stávající cestě děje se občanstvu velká škoda na dobytku, který při tak značném stoupání padá a veškeré náklady jsou těžce převáženy.

V srpnu téhož roku zřízen byl v obci okrašlující spolek, který si vzal za úkol udržovati a podporovati různé opravy jak cest tak i stromořadí a jeho činnost jest v pamětní knize zvláště uvedena.

V tomto roce opakovány byly v kat. kostele misie opět misionářem J. Cibulkou a Josefem Svobodou. Účast na těchto misiích byla opět velká, ba předčila účast minulou, neboť přes 2 000 lidu dostavilo se ku zpovědi a přijalo svaté svátosti.

V témže roce byla nařízena částečná mobilizace za účelem okupace Bosny a Hercegoviny, která z Olešnice odvolala občany: Viktora Gintra, adjunkta lesního úřadu v Lamberku, Františka Jílka z č. 87, Františka Jaroše, pekaře v Olešnici č. 25, Josefa Procházku z čp. 265, kteří po celou dobu okupace vytrvali.

1879

Živěji započal však r. 1879. Ne snad v obci samé, ale místní spolky v tomto roce začaly vyvíjet větší činnost, zvláště spolek okrašlující. Po té následoval i spolek divadelních ochotníků, kterému byla předána dosavadní stará školní budova na masných krámech čp. 251. Za pomoci obce a ob-

čanské záložny v Olešnici, která darovala 1800 zl. byl zřízen vnitřek budovy k účelům divadelním k pořádání divadel. Při této příležitosti pověřil obecní představa občanskou záložnu dohledem na divadlo za věnovaný obnos.

Dne 8. května byly na evangelický kostel přivezeny a vytahovány 4 zvony a dne 22. května byly posvěceny. Nové věžní hodiny byly pořízeny teprve v roce 1881 a do chodu byly uvedeny dne 1. června 1881 odpoledne. Zakoupeny byly od Jana Mareše z Poděbrad za 500 zl., na kterýžto obnos věnovala občanská záložna 135 zl.

Evangelický sbor byl teprve v měsíci říjnu 1881 prohlášen za samostatný a v důsledku oslav pořádaných v r. 1882 na památku 100 letého jubilea tolerančního patentu vydán „Almanach“, „Orloj“ evangelický, v němž jsou uveřejněny paměti Jakubcovy a dějiny místního sboru. V Almanachu jsou uváděny trhy v Olešnici a počet obyvatel udán 2263.

Prvním pastorem evang. sboru byl ustanoven dne 3.3. 1883 František Illek z Německého, který působil v Olešnici až do 26.8. 1894 kdy odešel do Rovečného.

Koncem roku 1879 vypukl v Olešnici tyfus, který se značně rozšířil. Nejvíce postižena byla část obce Vejpustek. Zaopatřeno bylo tehdy na 50 osob. Nemoc tato řádila až do května 1880. V čísle 72 zemřelo na tuto nemoc 5 osob.

1880

Založením okrašlovacího spolku v Olešnici, který převzal na sebe značný úkol, byla obec zbavena starostí o veškeré práce komunikační, takže obecní představa mohl se věnovati čistě vnitřní správě. V tomto roce datuje se výstavba části nové cesty na Veselku, počínaje od rohu stavení Kolbábkova a její provedení jest vyznačeno v záznamech okrašlovacího spolku.

Za to obecní představa přistoupil k vypracování nových plánů na výstavbu silnice do Křetína, ale se stavby sešlo. Plány dosud nachází se na obecním úřadě.

1881

nevykazuje žádných událostí, které by měly býti zaznamenány. Při katolickém kostele započaly přípravné práce pro přestavbu nové věže. Stavba byla zadána tesařskému mistru Schustero-

vi z Olešnice a práce klempířská Fišbekovi v Olešnici.

Významná také památkost bylo zavedení postních kázání v neděli odpoledne, které až do dnes trvají. Pořízena socha p. Marie Lurdské od Adama Fagla z Insbrucku za 112 zlatých.

1882

přikročeno k provádění stavby věže na kat. kostele nákladem patronátu Huga Honrichse, barona Kunštátského a farníků. Náklad obnášel 2.750 zl. Na to darovala ovdovělá císařovna Anna, choť po zemřelém císaři Dobrotivém, obnos 50 zl, za něž byl pořízen kříž a bane na temeni věže. Věž byla opatřena hromosvodem a druhý umístěn byl na kostele. Při této opravě byly také zakoupeny nové věžní hodiny od J. Mareše z Poděbrad za 600 zl., na něž darovala občanská záložna 250 zl a zbytek zaplatila obec sama. Do nové bane v den slavnosti vložen byl pamětní spis, obsahující podpisy tehdejších zástupců a hodnostářů. Posvěcená byla 21. 8. 1882. V kostele samém darovala Anna Konrádová nový oltář k soše p. Marie Lurdské za 100 zl. který byl 19. ledna posvěcen. Při této příležitosti kázal bysterský farář Karel Břeský. Od května zavedena májová pobožnost, trvající do dnešní doby. Jako všude tak i v Olešnici samé provedena byla oslava 100 letého jubilea tolerančního patentu okázalou slavností. Byly provedeny volby nového představa a zvoleni: František Neumann, Rudolf Fröhlich a Josef Vybíral.

1883, 1884, 1885

Aby byla obec zabezpečena dostatkem vody pro případ požáru, zabýval se obecní představa o zřízení řádného vodního reservoáru, poněvadž po této stránce nebyla obec nijak zabezpečena a dosavadní studně zdály se nepraktické a nedostatečné. V roce 1883 bylo usneseno zřídit řádný vodní reservoár u domu čp. 111 v Olešnici, který vytrval až do roku 1923, kdy byl vyměněn za železobetonový nákladem Kč 12.000, který postavil místní stavitel Jan Šedivý v Olešnici.

V 1883 byla konána vizitace tehdejším biskupem brněnským F. S. Bauerem, při níž večer uspořádána všeobecná slavnost, při níž se sešlo celé okolí. Večer hrála hudba, uspořádán průvod, který procházel osvětleným městem.

1884 byl zakoupen do zasedacího sálu Radnice nový nábytek k řádné a důstojné reprezentaci. Nábytek až doposud chován jest v úctě a vážnosti a jest také dosud zachovalým.

Stávajícím zákonem vydaným za účelem utvoření se zdravotnických obvodů byl i v Olešnici tento obvod zřízen a čítá 14 obcí. Dlužno podotknouti, že již tehdy obec Olešnice měla svého lékaře městského Václava Felkla, kterému občanská záložna vyplácela 100 zl ročně odměny.

Po stránce hospodářské v popsáném desetiletí obec ničím netrpěla a zdárně se rozvíjela. To zavadlo představu obce v roce 1885 podnět, aby byla Olešnice povýšena na město, avšak rovněž i tato věc se neuskutečnila, jako se neuskutečnila v témže roce podniknutá akce za zřízení okresního soudu v Olešnici. Akce byla vedena k baronu Pražákovovi s příslušnými prohlášeními okolních obcí v počtu 25, avšak tento počet zdál se nedostačujícím.

Obecní rozpočet na rok 1885 vykazoval 50% obecní přírážku.

Koncese obecního hostince, která chodila stále po číslech, byla dne 2. května 1885 pronajata za roční poplatek 80 zlatých Antonínu Sedlákovu v Olešnici č. 121.

Rok 1885 byla doba, kdy obecní představa se stále usnášela na různých záležitostech, z nichž téměř nic nepřišlo k uskutečnění.

2. května 1885: Obecní výbor se usnesl Olešnici prohlásiti za město.

Současně: podat žádost, by chudobince č. 2 byl prohlášen za veřejnou nemocnici.

2. listopadu 1885: usneseno rozšířiti dobytčí trhy na 12 v roce. Každý trh měl býti konán první pondělek v měsíci.

9. prosince 1885: Zvolena deputace k ministerstvu železnic na přání města Litomyšle a Poličky. Dráha tehdy byla myšlena směrem Litomyšl – Polička – Olešnice – Tišnov. Deputaci zastupoval za obec Olešnice starosta Holz. Všechna usnesení v tomto roce setkala se s nezdarem. Kronikář podotýká, že pravděpodobně některá usnesení nebyla ani podána, poněvadž v listinách archivu se nenachází. Podotýká, že některé cenné věci archivní nalézaly se buď na půdě domu, kde bydlel starosta obce, nebo radní, a užívalo se těchto spisů na balení cukroví v obchodě, ba dokonce bylo zjištěno, že do těchto papírů bylo baleno maso. Některé důležité věci byly zachyceny, ne však všechny. Jest zřejmo, že obecní archiv byl po všech domech, z nichž obecní představa pocházel, a dle

vlastní potřeby používal se pro různé případy. Doplnky pamětní knihy budou znovu zaneseny ve II. knize pamětní knihy po celkovém zpracování, které bude důkladnější a přehlednější I. dílu. Myslí se, aby tento zpracovaný II. díl pamětní knihy přišel do tisku, aby tak každý občan mohl si naše dějiny řádně pročísti a s nimi se obeznámiti.

V kostele: 1885 zakoupeny nové koberce k oltářům a zásluhou Pucharovou pořízen nový Boží hrob od Verka z Vídně za 380 zlatých.

Škola: 1885: rozšířena na 5 tříd, které trvaly až do roku 1908.

Rok 1886

I v tomto roce došlo k různým návrhům, které se rovněž neuskutečnily.

5. září 1886: Obecní výbor jednal o zřízení měšťanské školy v Olešnici za přispění tehdejších příškolených obcí a to Křtěnova a Lhoty. Deputace k zemské školní radě byla zvolena a pozůstávala z těchto pánů: Antonín Holz, Josef Šimek a Filip Skutecký; příškolené obce Křtěnov a Lhoty s tímto usnesením však nesouhlasily a tak i tato záležitost byla oddálena.

23. října 1886: Usneseno zřídit městskou spořitelnu v Olešnici a k tomu účelu byly vyžádány stanovy z různých okolních městských spořitel, avšak vše bylo odloženo.

Dále bylo zakoupeno zbořeniště, nyní pod Špitálem po pravé straně silnice k Rovečnému, u stavení Leopoldova, které jest již dnes také zbořeno, za účelem rozšíření okresní silnice. U hasičské kůlny byla odstraněna stará, dřevěná kůlna. V témže roce byl utvořen spolek Dalibor a Vlastimila (pěvecký).

Rok 1887, 1888

22. ledna: zemřel p. Ignác Puchar, č. 95 muž neobyčejně zasloužilý, který ve všech korporacích stál na předním místě. Byl majitelem záslužného zlatého kříže a zasloužil se o rozvoj obce.

Dne 12. února 1887 zemřel druhý zasloužilý občan olešnický, František Neumann, z domu č. 23. Dne 27. července 1887 zemřel Antonín Holz, č. 16, třetí zasloužilý občan olešnický a starosta obce Olešnice.

Dne 2. září 1888: bylo jednáno o ubytování finanční stráže v počtu 2 mužů na dobu 3 roků. Stráž byla zde krátkou dobu na domě č. 89.

Dne 27. září 1888: Tohoto dne dovršil u nás působnost 40 roků MUDr. Václav Felkl, obvodní lékař v Olešnici, (: rodák Němec :) jinak ale velice oblíben a vážen. Na důkaz této pocty byla provedena v předvečer 27. září oslava všemi obyvateli. Byl uspořádán lampionový průvod, hudba hrála celou obcí, střílelo se z hmoždířů, okna byla osvětlena a druhého dne byly konány služby Boží za blaho tohoto pána a po nich dostavila se k němu blahopřejná deputace.

18. listopadu 1888: Byl projednán dopis okresního zastupitelstva z Litomyšle, kterým bylo žádáno, aby obec Olešnice přispěla na stavbu dráhy Litomyšl – Polička – Olešnice – Tišnov. Povstaly 2 návrhy:

Návrh I. Na příspěvek 10.000 zl. podán radním Josefem Dukátem: Pro tento hlasovali pánové:

Josef Šimek, Jakub Novotný, Vilém Oderský,
Josef Fiala, Sperát Frant. č. 80,
Sperát Frant. č. 38, Frant. Boček,
Ignác Vondra, Vilém Diebel,
Rudolf Fröhlich, Frant. Holz

Návrh II. na 5000 zlatých: podaný Filipem Skuteckým.

hlasovali pánové:

Richard Weis, František Čuhel, Filip Skutecký

V témže roce bylo započato se stavbou vodovodu pro vodu pitnou, jehož zřídlo začíná po levé straně silnice k Trpínu na pč. 96; jednání táhlo se již od roku 1882 a za přispění občanské záložny darem 3.010 zl. byl vodovod postaven, a zbytek nákladu měli zaplatiti právováreční měšťané. Plány tohoto vodovodu hledal kronikář dlouho. Jednalo se také o to, aby bylo jasno na obci, kudy jest potrubí položeno. Byla-li oprava, tu se musil každý ptát starších osob, kde vlastně toto potrubí jest položeno, poněvadž v některých místech souběžně prochází potrubí i vodovodu užitkového z obec. rybníka. Teprve v roce 1933 našel plány na půdě bývalého starosty obce Rudolfa Fröhliche. Při této prohlídce byly nalezeny i jiné spisy obecní, ovšem úplně již zničené prachem a špínou. Také celé účty obecní byly nalezeny, avšak z tohoto materiálu nedalo se již nic vybrat vyjma plánů vodovodu.

Vody této používá se z tohoto vodovodu výhradně z pump, umístěných na náměstí, a to u č. 107, pod Kaštany u kostela, ze strany domů čp. 122 a 123 a dál. První pumpa jest umístěna u č. domu 109. Jsou tedy celkem dodnes 4. Vody bý-

vá často nedostatek, ale přece jen vždy při šetření odběru vody pitné stačila k spotřebě obyvatelstva. Jinak v jiných částech obce byly pořízeny studně.

Rok 1889.

Dne 12. ledna 1889: bylo usneseno podati petici na zemský sněm o provedení dráhy od Litomyšle přes Olešnici k Tišnovu. Vyřízení ale nepřišlo.

Dne 19. května: usnází se obecní zastupitelstvo, jakým způsobem má se oslavit příjezd p. biskupa Bauera. Usneseno: postavit slavostranu mezi domem č. 26. a č. domem 82. Večer všeobecné osvětlení, a pak spolek Dalibor zazpíval dostaveníčko střídavě s hudbou, doprovázené střelbou z hmoždířů; po té procházela hudba s lampiony přes náměstí.

1890

Začátkem roku byl zrušen byt hrobníka Hamšíka na kat. hřbitově, který obýval se svojí četnou rodinou. Od té doby slouží tento domek za márnici. V téže době stála ještě u nynějšího hostince Pivovar studna na čerpání vody, směrem k hasičskému skladišti proti domu č. 122.

Oslava 1. května 1890. Byl to první svátek, který olešnické dělnictvo slavilo. Obecní výbor usnesl se dne 29. dubna, že tato oslava mohla by působiti na místní dělnictvo, o kterém předpokládali, že může povznést nějakou bouři mezi občanstvem a ze schůze dle protokolu obecního představy jest zřejmo, že tato oslava byla nazvána hrozícím nátlakem vzbouřeného lidu i dělnictva a proto nařídil toto:

- 1.) Všechny lucerny na náměstí budou celou noc svítit.
- 2.) Na Radnici a v chudobinci ve sklepě budou upravena vězení.
- 3.) Hasičský sbor vykoná stráž bezpečnostní, a nebude-li tato pohotovost stačiti, bude telegrafováno do Boskovic o výpomoc.
- 4.) Zaměstnavatelům bylo nařízeno, aby svým zaměstnancům ve dnech 30. dubna a 1. května byla zakázána vycházka z domu.

Po té bylo také usneseno, že pitný vodovod předala občanská záložna obci Olešnici k užívání a také k udržování.

Také v tomto roce bylo postaráno o postavení opěrné zdi ve strži u Konrádových č. 240. kdy

v jarní době stéká příliš mnoho vody do úvozu u Konrádových, odtud do Kopalovy zmoly. *[Název tento jest novější]*

1891

8. listopadu: Projednává se záležitost ze dne 2. května 1885, kdy na základě usnesení obecního výboru byla podána žádost o povýšení městyse Olešnice na město. JUDr. baron Pražák oznamuje obci Olešnici, že v této záležitosti bude nutno vyslati deputaci k samému císaři. Deputace byla sic zvolena z členů ob. výboru, a to Rudolfa Fröhliche, Františka Holze, Jana Bachmana. Tito pánové však se deputace nezúčastnili.

Kašna na náměstí. Na náměstí v Olešnici stávala stará kašna, čtverhranná, z červeného kamene od Černé Hory, opatřená 2 výtoky, na sloupě uprostřed rozmístěnými, se lvími hlavami. Byla nahrazena novou kašnou, zhotovenou v Blansku, zakoupenou občanskou záložnou v Olešnici za obnos 550 zl., a v roce 1894 byl zřízen pod kašnou (vedle) rezervoár, rovněž nákladem záložny za obnos 487 zl. 99 krejc.

1892 až do roku 1914.

Nevykazují kromě drobností žádných změn v životě našeho občanstva. Obec samostatně nic nepodnikala, stanovovala vždy pokud možno nejmenší obecní přírážku, nebylo dáváno žádných investic, a spoléhalo se se vším na občanskou záložnu, která každým rokem značně přispívala na úpravu obce, čímž páni představitelé obce takovým způsobem zbavovali se starostí o obec. Není také divu, když někdo druhý stará se o zájmy a potřeby obce a proto starali se více o některé malichernosti rázu čistě osobního. Toto však musím ponechat všem stranou. Snad po časech přijdeme k správnému úsudku, zda bylo v tehdejší době hospodařeno správně, či ne. Přílišná úzkostlivost, šetrnost na nepravém místě zmařila mnoho věcí pro další generace. Nemůžeme ještě dnes veřejně posuzovati tato jednání, ale jedno jest jisto, že tato přílišná, úzkostlivá šetrnost škodila velmi rozvoji našeho městečka.

Kronikář zaznamenává z těchto roků jen tyto důležitější věci, a to jen stručně.

Rok 1892: Obecní přírážka 46%, 1893: Obecní přírážka 30%. 10. března 1893: Obec Veselka žádá za přijmutí školních dětí do školy. Neuskutečněno.

Sbírání chroustů: Od 20. května do 15. června bylo nasbíráno ve zdejší obci a okolí 44 hl. chroustů. Za 1 hl. se vyplácelo 2 zlaté, celkem bylo vyplaceno 88 zlatých. Na tento obnos hradil zemský fond polovinu. Při tomto účtování bylo také operováno těmito výpočty:

1 hl chroustů váží 40 kg, 1 kg obsahuje 1080 chroustů; nasbíráno bylo 1 900 800 chroustů; za 1 zlatý 21.600 a za 1 krejcar 216 chroustů.

V roce 1892 nastoupil J. V. arcivévoda a nástupce trůnu rakouského Ferdinand z Este zkušební cestu kolem světa, která měla trvati asi 14 měsíců. Tuto zmínku činí kronikář proto, že této cesty zúčastnil se zdejší příslušník Ludvík Libra z domu č. 245 jako lokaj pobočníka arcivévodového, hraběte Wurmbadta. Cestu také vykonal, poslal mnoho dopisů z této zkušební cesty, z nichž některé jsou dosud zachovány. A zase v různých rodinách, které mají obavu je vydati, aby se jim něco nestalo, zatím co je někdo spálí.

12. září 1893. Usneseno dobytčí trhy odbývati na pč. 1009, to jest v cihelně Oderských. Trhy v těchto místech nebyly konány dlouho. V pozdější době bylo upraveno tržiště na náměstí olešnickém zasazením kamenů do země, kde byly zasazovány železné tyče s řetězem na přivázání dobytka dopravovaného na trh. Ještě v roce 1920-1921 měli někteří pánové z rady nepříjemnosti, že v době války část řetězů se ztratila a byla použita k jiným účelům. Než se však tato rozepré urovnala, ztratil se nejen zbytek řetězů, ale i železné, zasazovací koly. Obci zůstaly pouze zasazené kameny v zemi. Pachatel se nenašel.

V roce 1894: Postavena evangelická fara: Bylo žádáno se strany obce o zapůjčení zápisů o této stavbě, nedostalo se ji však odpovědi. V druhém dílu pamětní knihy budou zápisky přesně doplněny.

Žádost o povolení lékárny: František Jarolímek z Mor. Ostravy uchází se o zřízení lékárny v Olešnici, avšak zamítá se.

1896: Městys Olešnice čítá 2176 obyvatel, domů 280, z nichž jednopatrových 33.

6. dubna 1896. Ve schůzi zastupitelstva obce přednáší starosta, že obdržel pokyn z vyšších kruhů, aby se obec ucházela znovu dosáhnouti c. k. okresního soudu. Dovojuje, že v prvé řadě jest obec povinna postarati se o řádnou budovu, která by tomuto účelu vyhovovala. Byla to zase občanská záložna, která hodlala potřebný stavební kapitál zapůjčiti a ze svých přebytků umořovati.

I tato akce ztroskotala. Dostalo se pouze soudních úředních dnů.

Šnelovka: 1897. Místní odbor ústřední matice školské uspořádal 18. července 1897 slavnost na památku Bedřicha Schnella. Této slavnosti zúčastnilo se na 3.000 osob, při níž řečnili říšští poslanci J. M. Heimrich a Dr. Šílený. Obecní výbor dne 1. srpna 1897 se usnesl všemi hlasy, aby místo Pod Skalkami pojmenovalo se na věčné časy Schnelovka. Tento název se do dnešní doby neuplatnil a bude třeba pravý název pojmenování tohoto místa u mladší generace propagovati.

1898: 2. prosince bylo oslavováno 50ti leté panování císaře Františka Josefa I. následovně:

V předvečer 1. prosince večer hudba po náměstí, osvětlení, střelba z hmoždířů 2. prosince, ráno budíček, v 8 hod. služby Boží, jichž se zúčastnily všechny spolky. Po službách Božích byla pořádána schůze na Radnici. Obecní chudí obdržel každý po 50 krejcařích z obecní pokladny. Prostřednictvím c. k. okresního hejtmanství byl zaslán holdovací telegram císaři. Místní chudobinec nazván chudobinec a nemocnice císaře Františka Josefa I. Posléze se však přišlo na to; že chudobinec jest již pojmenován jménem korunního prince Rudolfa.

Krátkou dobu před touto oslavou věnovali: p. Jindřich Čápek, MUDr. Ferdinand Mirovský, Gustav Piskač, Ludvík Fiala ohnivzdornou pokladnu „Wertheim“ o váze 10 centů. Do prvního poschodí byla tažena prolomeným klenutím do čekárny, odtud umístěna v ob. kanceláři.

1899: Zřízena obecní koupelna u rybníka obecníku nákladem občanské záložny v Olešnici v částce 326 zl. s kabinami a ohrazením. Za dobu světové války v roce 1915 a 1916 bylo lidmi vše rozebráno a spáleno.

23. července 1899 pořádal místní hasičský sbor oslavu 25ti letého svého trvání. Byl uspořádán župní sjezd hasičský. Město bylo slavnostně vyzdobeno stožáry a prapory červenobílými. Dostavilo se mnoho okolních i vzdálených sborů. Celkem bylo přítomno 327 členů hasičstva, z nichž 43 olešnických.

1900: 25. července podali všichni funkcionáři hasičského sboru rezignaci. Rezignace byla záhy odvolána.

Občanská záložna zakoupila domek č. 163 u hřbitova za účelem úpravy vchodu na hřbitov. Plot byl nahrazen zdí a pozdější kupitel domku č. 163 převzal jednou pro vždy na sebe závazek, že tuto zeď bude udržovati v náležitém pořádku.

1901: Občanská záložna zakoupila od domu č. 188 část lesa, zvanou Marečkovu ve výměře 3.46.75 ha. za cenu Kč 1260 a věnovala jej obci Olešnici. Dále občanská záložna přispěla obci Olešnici a hradila svým nákladem soudní úřední den, který byl zaveden pouze 1 měsíčně. Na žádost obce byl povolen i druhý soudní den v měsíci, který hradila celý občanská záložna.

Během tohoto roku postavil Metoděj Holz na Moravské Straně 3 domky, mající čísla 149, 148, 182. Podle vyprávění byly tyto domky postaveny na místě, kde před rokem 1620 stával tak zvaný Sbor čili chrám českých bratří, kde podle lidového podání po bitvě na Bílé Hoře 8. listopadu 1620 našlo hrob 12 bratří při zničení tohoto chrámu. Až do zastavení tohoto místa nesly pozemky (role) název Sbor.

1902: Obec sama ničeho nepodnikala. Občanská záložna v Olešnici postavila během tohoto roku užitkový vodovod nákladem korun 8 887.10 a věnovala jej obci Olešnici přípisem ze dne 26. listopadu 1902.

1903: Občanská záložna v Olešnici postavila svým nákladem silnici na Skalky-Šnelovku k rybníku. Náklad obnášel K 1200. Tím byla zrušena stará cesta, která vedla od splávku starého přímo potokem až před rybník. Touto úpravou dostalo se obci kus řádné cesty.

1904. Zřízena komunální měšťanská škola chlapecká.

15. prosince povolil zemský výbor obci Olešnici otevření zemské sirotčí kolonie v domě č. 2 zvaný sirotčinec-chudobinec. Otevřen byl 1. března 1905 a dostalo se tam 9 sirotek z Olešnice. 3. února 1906 byla tato kolonie rozšířena pro 30 chovanců.

V srpnu 1905 povolil obecní výbor na zaměrování dráhy částku K 320 za 1 km. Současně již tehdy bylo jednáno o zřízení autobusového spojení na nádraží.

Vyučování ve staré škole, nyní Sokolovna, mělo značnou potíž, poněvadž děti musily chodit po úzké silnici, která byla ve stálém provozu a tak ohrožovala bezpečnost dětí do školy docházejících. Bylo proto dohodnuto zřídit podél silnice chodník k domku č. 177, který zabočoval značně do silnice. Domek patřil p. Fröhlichovi. Na chodník byla vykoupěna část zahrádky od domu 177 a část plochy od domu č. 28. koželuha J. Čápek.

1908. Dávným zvykem bylo, že v Olešnici vždy na 1. května každého roku hrála hudba u domů

zámožnějších občanů; tento zvyk byl roku 1908 zrušen. 25. října 1908 ustanovil se, vlastně obnovil se spolek divadelních ochotníků, jehož předsedou byl Jan Hamerský, fotograf, Josef Matonoha, jednatel, a Vincenc Čápek, koželuh, zapisovatelem.

O spolku divadelních ochotníků od jejich započetí až do doby, kdy činnost spolku ustala, bude pojednáno později samostatně.

Jednota Sokol v roce 1908 nebyla snad znovu založena, ale pouze obnovena z roku 1869. Cvičilo se v domě č. 81, později ve škole. Paměti Sokola od založení budou vydány zvláště ode dne založení až do doby nynější.

1910. Svítala po západu slunce kometa Halleyova. Byl to nezvyklý zjev a mnoho se mluvilo, že dne 18. května bude zeměkoule ohrožena a zničena. Hned se také vynořila nová písnička, která se hned zpívala jak ve městech tak i na venkově. „Přijde kometa, bouchne do světa, 18. května bude konec světa“ atd. Před 18. květnem lidé, kteří dlouhou dobu se vzájemně škorpili, hned se usmířovali, zloby si odpouštěli, dluh však nikdo nikomu neodpustil.

Rok 1910 byl celkem mokrá, následující 1911 náramně suchý, což mělo velký vliv na ceny obilí tak, že ceny stouply o 50%.

Škola měšťanská: V pátek 16. září 1910 odevzdala obec Olešnice nově vystavěnou školu obecnou a měšťanskou, kterou postavila svým nákladem, bez přispění obcí příškolených, místním školním radám k účelům vyučovacím. Jednání o stavbě, stavba budovy trvala několik roků a zavdala také mnoho příčin k nedorozuměním mezi ob. funkcionáři, zejména pokud se týkalo stavebního místa. Celkový náklad této stavby vyžádal si částky K 130.000; náklad byl však najednou splacen v roce 1919 za starostování p. Josefa Matonohy, prvního starosty po převratu, zvýšenou obecní přirážkou.

1911 Byla provedena přestavba tarasové zdi u kostela proti radnici. Před touto přestavbou stávaly tam sklepy, lidově sklípky, které bývaly pronajaty živnostníkům, hlavně zelinářům, takže to bývala taková malá tržnice. Nájem se odváděl do obecní pokladny. Při přestavbě přišlo se na velikou spoustu kostí lidských. Jak jest z farní matriky zřejmo, byl kolem kostela hřbitov, kde byli pochováni občané z Kněževse, Rovečného. Kosti byly veliké a silné, tak lidé soudili, že naši předkové byli silnější konstrukce. Byly převezeny na

kat. hřbitov na Mor. Straně. Pokračováním stavby přišlo se na větší množství kostí a od dalšího převážení bylo upuštěno. Uložily se vedle tarasové zdi a zazdily. Na nově postavenou zeď pořídil okrašlovací spolek spolu s občanskou záložnou železný plot, provedl dlažbu u kostela svým nákladem.

Spolek Orel v Olešnici. Orel byl založen 1. března 1911 jakožto tělocvičný odbor dělnického vzdělávacího a svépomocného spolku „Všeodborové sdružení křesťansko-sociálního dělnictva“.

Kromě prostných cvičení cvičilo se na náradí (hradla, hrazda) a to 2xte v týdnu v budově staré školy (nynější Sokolovna) až do války. Za války ještě do konce roku 1915. Až do posledního muže bylo členstvo vzato na vojnu. Z počátku cvičili většinou ženatí muži, pak přestávali a na místo nich nastupovalo členstvo mladší, svobodné – cvičilo průměrně 20-25 mužů. Po válce byl Orel vzkříšen a začalo se cvičit roku 1918, po převratu opět ve staré škole, ale budova byla prodána Sokolu, načež se cvičilo na dvoře Františka Stejskala, č. 286 po dobu letní. Na to v zimě 1919/1920 cvičilo se v domě Františka Novotného č. 161 a na obou místech i následujícího roku. Ke schůzím byla pronajata světnice od Aloise Stejskala č. 95 v roce 1921.

Roku 1920 prvního ledna nové stanovy úředně schválené měnily odbor tělocvičný v samostatnou jednotu, a to v tělovýchovný a vzdělávací spolek na zásadách křesťanských.

Dne 13. září 1920 byla podána žádost, aby obec Olešnice odprodala na stavbu místností obecní pozemek. Zatím v roce 1921 na podzim dáno bylo svolení od místní školní rady, by dvakrát v týdnu cvičiti mohl Orel ve školní tělocvičně, což bylo pak po 2 roky, do konce prázdnin roku 1923. Ku vzdělávacím schůzím 1. února 1922 byla pronajata místnost od p. Neumanna na staré Poště.

V roce 1923 hostinec na Poště koupila společnost katolického domu a ta dovolila jednotě, by si upravila ke svým spolkovým účelům místnosti vedle hostince a zahradu. Starostou jednoty byl Cyril Motáček, kooperátor v Olešnici. Ze vzdělávací činnosti dlužno uvést, že jednota pěstovala kromě četby zpěv národní a církevní, v zimním období byly pořádány měsíční schůze s přednáškami, několikrát v roce divadlo, jednou akademie, letní tělocvičná slavnost a divadlo v přírodě. Do roku 1922 byly pořádány 4 divadelní hry v přírodě. 1921: Jan Výrava, od Frant. Schuberta

a 1922: Jánošík od Mahena; Představení byla sehraána na Šnelovce.

1913: 19. ledna byl pročen na valné hromadě divadelních ochotníků přípis ob. představu, kterým se budova Divadlo předává spolku k užívání a udržování. Obec si však vyhradila, že o propůjčování divadla cizím kočujícími společnostem bude sama rozhodovati.

12. prosince se obecní výbor usnesl na definitivním odstranění budovy tak zvané pivovar, hostinec na náměstí u kostela. Poněvadž v této budově v postraních přístavbách se nacházely uskladněné jarmareční boudy, dále hasičské skladiště, nabídl občanská záložna obci, že zřídí svým nákladem nové místnosti a předá je pak obci k bezplatnému užívání. Ve schůzi obecního výboru byla tato záležitost schválena. Jinak však dopadlo usnesení ve schůzi právovárečných měšťanů. Tam se narazilo na veliký odpor a poněvadž dle staré smlouvy by i jediný právovárečný měšťan nesouhlasil, usnesení nenabývá právní moci. Proto také z bourání Pivovaru sešlo.

Celkem rok 1913 byl rokem pro Olešnici nejdůležitějším. Přinesl mnoho nových návrhů pro rozvoj obce, počet živností vzrůstal, obchody šly dobře, průmysl byl plně zaměstnán, takže každý člověk našel zaměstnání a výdělek.

Tak ku příkladu: Hedvábná továrna zaměstnávala až 200 dělníků, kteří pracovali od kusu a vydělávali tkalci: 7-9 zlatých, zruční tkalci až 10 zl týdně.

Tuhové doly Weypustek zaměstnávaly přes 20 horníků, ročně přes 20 povozníků odváželo tuhu na nádraží buď do Skalice nebo Březové. Horníci vydělali týdně přes 10 zlatých, řemeslníci, zejména bednáři a stolaři rovněž tak. Povožníci tehdy brali za 1 den párovým koňským potahem 5-7 zlatých. Ročně se odváželo v dřevěných sudech přes 12 wagonů. Tuha z větší části byla zasílána do Anglie.

Koželuha Jindřicha Čápka zaměstnávala až 7 koželužů, 1 strojníka, 3 řemenáře, přes 15 sedlářů. Pro svoji potřebu nestačila však vydělati potřebné množství kůže, tak že mnoho kůží bylo objednáváno – Polsko a Hamburg.

Koželužná fa. Neumann měla rovněž 5-6 koželužů, přes 15 sedlářů. I tato firma byla v dobrém chodu a měla mnoho státních dodávek. Mzdy v koželužnách obou pohybovaly se 8-12 zlatých týdně, u sedlářů 10-15 zlatých dle zručnosti.

Řeznictví Karel Čápek mělo 10-12 dělníků, Rolnická škrobárna v sezóně rovněž 10-12 dělníků.

Živností bylo dle daňového rejstříku ohlášeno 124. Továrna Matonoha na umělé květiny měla 35 dělníků mimo domácích dělníků, kteří pracovali doma. Obchody a živnosti dobře prosperovaly, byly podnikány i stavby domků, takže do konce roku 1913 počítala obec 311 domů.

Obecní rozpočet na rok 1913 vykazoval potřebu 22 750 K, úhradu 7922 K, schodek 14 828 K.

Přímá daň přírážkám podléhajícím obnášela 11 393,84. Obecní přírážka stanovena 130%.

Také byl projednán rozpočet 1914 a stanovena přírážka 150%. V tomto roce bylo jednáno také hodně o stavbě dráhy do Skalice a byly konány velké přípravy. Obecní funkcionáři byli zaměstnáni plně různými jednáními o stavbě, vysílali deputace a opatroval se potřebný stavební kapitál.

Rok 1914

začal velmi klidně, slibně, bohužel bouřlivě končil.

Od jara bylo pracováno obcí na vytčeném programu prací, zejména výstavby dráhy, ale 28. červenec zmařil všechny plány, na kterých se pracovalo téměř 40 roků. Vše bylo zastaveno – na jakou dobu – nikdo neví.

Dne 28. června, kdy byl konán za obrovské účasti lidu I. všesokolský slet v Brně, byli zastřeleni srbským studentem Principem nástupce trůnu rakouského František Ferdinand a jeho choť Žofie z Hohenbergů, rozená hraběnka Chotková. Byla to jiskra, která podnítila připravený již požár světové války, z níž se rodily červánky naší svobody.

Dne 28. července vyhlásilo Rakousko-Uhersko Srbsku válku, ze které povstala válka evropská.

V Olešnici byla mobilizace vyhlášena 2. srpna 1914 v 6 hodin ráno. Obecní strážník Kuda bubnoval po celé obci, že všichni vojíni, ať aktivní či v záloze, do 38 let, musí do 24 hodin nastoupiti vojenskou službu u svého pluku. Nastal nárek a pláč v každém domě. Muži nesli tuto zprávu odhodlaně, avšak hůř bylo se ženami. Tu noc málokdo spal. Vše bylo dáváno nakvap do pořádku a v neděli ráno o 6 hodinách čekaly povozy u Radnice a pak ještě u hostince Puchárny. Smutné bylo loučení rodin – děti se svými táty, rodičů se svými syny, z nichž mnozí už nespátřili svoji obec, dřímají v dálné cizině, musili obětovati život za cizí zájmy nám nepřátelské. „S Bohem“, vozy se hnuly a naši zdraví občané olešničtí šli vstříc neznámým útra-

pám. Nastoupili na různé fronty v Haliči a v Srbsku. 10. až 12. září nastupovala II. výzva od 38–42 roků. Znovu odešlo přes 20 otců rodin.

Následovaly odvody mladších ročníků, kteří ještě nebyli odvodem povinni a tak z každého domu muži jen poněkud schopní odcházeli na vojnu.

Počátkem prosince 1914 nastaly první válečné dodávky obilí. Hospodářským usedlostem bylo uloženo, kolik kg čeho musí odvésti. Za skladiště byly určeny místnosti ve staré škole Sokolovna v přízemí ve dvoře.

Začali již dojížděti také ranění vojíni na krátké dovolené, aby znovu nastupovali na frontu.

První padlý z Olešnice byl Josef Stodola, učitel, jednoroční dobrovolník z domu č. 82.

Spolek divadelních ochotníků 15. listopadu 1914 sehrál divadelní představení „Ošetřovatelka“. Čistý výnos byl věnován 10ti našim vojínům, kteří v tu dobu rukovali.

1915

Zase nastaly odvody již těch nejmladších hochů, z nichž některý nedovršil ještě 18 roků. První takový ročník byli chlapci narození 1897. Z Olešnice jich šlo 14, 9 jich odvedli. Rukovali 15. října. České pluky již tehdy neměly u nás svoje kádry a tak většinou rukovali zeměbranci do Hallu v Tyrolích, řadové vojsko do Hermanstatu (Sibiř) v Sedmíhradsku. Nastával u nás značný nedostatek, byl nařízen soupis všeho obilí a mouky. Kdo chtěl otruby ze svého eráru odvedeného obilí, musil zaplatit za 1 cent K 20. A zase v červnu nastaly nové odvody mužů od 42 do 50 let. Na „firpon“ byly 3 páry koní vyslány. V srpnu byly uveřejněny vyhlášky, kterými se rolníkům nařizovalo, aby odvedli všechno obilí eráru. Komisionářem bylo družstvo v Letovicích. Pšenice byla za K 37, žito 34 K, ječmen 28 K za 100kg. Trhy byly zrušeny a nikdo pod trestem nesměl nikomu, kromě eráru, svoje obilí odprodati. Kdo se přiznal v této době ke všem svým zásobám, brzy a trpce litoval; na konec neměl sám co mlít, vše musel odvésti a jemu byla přidělena spotřební kvóta na gramy, aby toho bylo aspoň v číslicích mnoho. V říjnu 1915 bylo již zakázáno svobodné mletí ve mlýnech. Každý si musil napřed podati žádost na c. k. hejtmanství v Boskovicích. Tam měli všechny zásoby zapsány. Přezkoušeli žadatelů „soupisný arch“ a teprve udělili povolení. Stalo se mno-

hokrát, že někdo, kdo si koupil obilí, neměl soupisného archu, zabavovaly je úřady. Lidé však brzy na úřady vyžráli. Působilo se na mlynáře různými dary a zázračně také někde působilo kuřivo, poněvadž ho byl nedostatek. Pak přišli lidé na druhou věc. Mlynář prostě mlecí list nevyplnil, a tak se na něj jelo podruhé. Byl-li někdo dopaden bez lístku, obilí propadlo. Později však četníci vozů neviděli, poněvadž sami trpěli nedostatkem a byli rádi, když jim rolník prodal. I nejvyšší kontrolní orgány kupovaly pod rukou, protože z přidělu na lístky nemohly žít. Na osobu bylo určeno pro den 30 dkg mouky, nebo 40 dkg obilí. Každý si musel zásoby dobře rozpočítat, aby vystačil. Drahota citelně stoupla. Sádlo bylo za 8 K, vepřové maso za 5 K. Tele se prodávalo až za 200 K.

V prosinci podražil všechen dobytek. Starší lidé žasli nad množstvím peněz. Kromě toho byly pořádány sbírky různých kovů, co mělo trošku cenu a hodilo se na municí nebo zbraně. Všude panoval nedostatek a čekalo se ukončení války, ale nastal rok

1916

a válka plnou prudkostí zuřila dále. Zase nové soupisy, rekvizice a upisování válečné půjčky. Obec Olešnice upsala po velkém nátlaku 30 000 K. Drobní lidé a majitelé domů přes 50 000 K. Největší činnost z nařízení úřadů rozvinulo učitelstvo v propagaci této rakousko-uherské akce. Přesvědčovalo se dům od domu, povzbuzovalo se a zaplašovaly obavy. Vzpomínky na tyto agitace jsou ještě svěží v paměti občanů. Ještě nebyla skončena půjčka, již tu zase nastal „Týden Červeného Kříže“ propagačními letáčky, ale lidé již nejevili zájem. Část těchto příspěvků byla vybrána také v kostele, kde byla také úřady nařízena.

V letních měsících byly provedeny generální odvody ročníků 1865 až 1897. Tyto dopadly tak, že z Olešnice nastoupilo do konce roku 350 vojáků. Nebylo jediného domu, aby někdo nebyl na vojně. Z některých domů byli až 3. Hned na to zase sbírka kovů. Sbíraly se měděné věci, kotle, mosazné hmoždíře, niklové a cínové předměty. Každý byl povinen tyto předměty dobrovolně odvésti, přičemž bylo řečeno, že budou konány přehlídky v domácnostech a u koho se něco nalezne, bude potrestán. Takový případ se stal našemu kat. faráři Františku Soukalovi, který chtěl

uchránit staré cínové svícny v kostelíku na Moravské Straně, které jsou starobyrou památkou. Byl vyšetřován, ale dokázal, že se jedná skutečně o starou památku. Nechal si svícny namalovati. Namalování svícňů tužkou udělal mu p. Robert Pelíšek, olešnický občan. Tímto náčrtem dokázal to, že svícny zůstaly zachovány a sám byl zproštěn od stíhání úřady.

Na podzim byly kruté rekvizice dobytka. Stav se stále zmenšoval, poněvadž někteří majitelé dodávali dobytek již po třetí neb po čtvrté. Cena za dodaný dobytek eráru pohybovala se: jalovice 3.40 K, krávy od 2-3 K za 1kg.

V prosinci byly sděleny nové archy, kolik celkem v roce sklídl, kolik odevzdal eráru a po dokončení soupisu přišla první komise přehlížet zásoby a soupisné archy, zda jest vše správně udáno. Tehdejší starosta obce František Fiala, rolník č. 83 v Olešnici, vyžádal si zdravotní dovolenou, a za něj úřadoval p. Jindřich Procházka, rolník v Olešnici č. 85. V listopadu byla vyložena V. válečná půjčka a znovu nastala agitace k upisování. V mnoha domech v Olešnici starší lidé, kteří měli pár korun ušetřeno pro stáří nebo nemoc, upsali vše, co měli a zůstali úplně bez prostředků. Mnoho bylo také těch, kteří se vrátili ze služeb ze světa, svůj těžce vydělaný groš obětovali. V Olešnici bylo více než 10 žen a mnoho starších mužů, které válka z měst vytlačila. Tito lidé nežili, ale živořili, protože neměli, za co by si koupili. Rekvizice a dodávky obilí stoupaly; Olešnici byly předpisovány velké: Žita 300q, ovesa 400q i více.

1917

V únoru nastala prohlídka všech zásob. Byly zřízeny soupisné komise s doprovodem vojska. Udané váhy byly přezkoušeny a bylo-li něco na víc, odebráno. Vojáci, kteří prohlídku konali, byli většinou Maďaři. Zásoby byly ukrývány porůznu. Pod podlahy, na půdách do sena, ba i na poli se zakopávaly. Všude byl nedostatek pracovních sil, protože doma zůstaly jen ženy a děti. Ženy donášely i mrtvolky na hřbitov. Kostel neměl sluhu a po čas ani varhaníka. Hoši školou povinni vykonávali zvonění.

Evropská válka stala se světovou. Příděl mouky vydával se pouze na lístky, ale často se stávalo, že se na lístky ničeho nedostalo. Cukr se dával 1/8 Kg na měsíc pro osobu, ale ani toho se pro lid nedostalo. Mnoho lidí s lístky chodilo pro cukr až

do Březové. Kožené podrážky nesměl si civilista koupit, nebo pak se musily nosit dřeváky. Mnoho potravin se kupovalo pod rukou, za lichevní ceny. Třebaže takový obchod byl stíhán a přísně trestán, nic nepomohlo; vznikli takové lichváři, kteří dostali jméno „keřasi“. Tak ku příkladu pšenice, která měla maximální cenu 37K, prodávala se až za 1.000 K metrák, maso až za 25K. Podle toho i druhé věci. Zač byl před válkou statek, grunt, to stál za války kůň. Co stála před válkou košile, ve válce nekoupil ani niti. Pivo prodávalo se jen někdy a někde. Byla to vodička – vařená i z pejru. Kdo chtěl pivo dostat, musil mít ještě také protekci u hostinského. Centrály pro zásobování obyvatelstva se u nás neosvědčily. Olešnice byla odkázána na Letovice a Skalici. Od nás se tam dováželo obilí, odtud se přivážela mouka, která se někdy nedala moukou nazývat. Po vypuknutí války s Itálií přišli do Olešnice italští vystěhovalci od Tridentu z Tyrol, kteří byli ubytováni ve dvoře Lambergu v sále v poschodí. Dostávali přidělenou kukuřičnou mouku, ze které vařili polentu. Jinak ale chodili stále do okolních lesů a ličili na zvěř, v potoce za Lambergem, kde bylo množství pstruhů, rybařili. Zvěř i ryby po dobu jejich pobytu v Olešnici se ztratily.

Ženy narukovaných vojáků dostávaly na sebe a děti podporu od státu. Pro podpory docházel na berní úřad v Kunštátě obecní stážník Kuda. Bral podpory pro všechny ženy, jichž bylo přes 300. Jinak se podpory vyplácely jen na berním úřadě a každá žena si tam měla pro ně chodit. Ovšem že z těchto podpor nikdo nezbohatl, poněvadž za takový obnos mnoho nekoupil. Na jedné straně hromadilo se jmění, ukládalo se do záložen, a na druhé straně u drobných lidí byla obrovská bída – a stát již rychle upadal. Bylo také vidět, že i vojsko nebude stále trpět a mnoho vojáků, kteří přišli z fronty na dovolenou, nechtěli se již na frontu vrátit; utekli do lesů, nebo zůstávali ukryti na půdách. Začaly se tvořit „zelené kádry“ také u nás. Největší potíže měli četníci, kteří stále hledali ukryté vojáky. Několikrát také došlo k tomu, že četníci začali střílet po prchajících vojácích, jiní byli zase dopraveni do vězení na Radnici, odtud do Kunštátu, ale nádraží ještě neviděli a opět utekli domů. Někteří provinilci z Olešnice byli postaveni před divizní soud, odsouzeni, ale nikdo trestu neodpykal.

Pro letní dobu na návrh Německa byl změněn hodinový čas. Hodiny byly postrčeny o hodinu

ku předu. Byl to tak zvaný „letní čas“. Rekvírováno bylo vše; obilí, brambory, dobytek a znovu kovy. Došlo i na zvony a píšťale z varhan evangelického kostela. Starožitné zvony i varhany byly uchráněny pouze z malé části. Došlo také na zvony na katolickém kostele. O křížových dnech byly vzaty 3 zvony. Nejtěžší vážil 558kg, a měl tento nápis: „Uděl pane pokoje za těchto dnů našich“ a nesl obraz sv. Leopolda. Druhý zvon měl 450kg, a měl nápis: „Svým milým poddaným – obětoval svobodný pán Josef Honrichs 1835“, a nesl obraz sv. Floriána. Třetí vážil 329kg (umíráček).

I kostelík na Mor. Straně byl postižen. Tam byl vzat menší zvon, který vážil 50kg. Zůstal tak v kostelíku na hřbitově jeden zvon vážící 192kg, zhotovený r. 1650 a má nápis „Ano, jalileo za pána Jana Pospíšila.“ Než byly ráno zvony z věže sdělány, bylo zvoněno celou hodinu na rozloučenou. Bylo-li dojemné, když naši otcové, syni a bratři odcházeli do války, snad dojemněji působilo, když tyto zvony nám naposledy vyzváněly. Ty zvony, které tak mnoho přátel a známých doprovázely na poslední místo odpočinku, věřící svolávaly do chrámu Páně a v případech požáru volaly k pomoci. Lidé plakali, někteří kamenem uráželi kousky odlitků na památku. Odvážené zvony doprovázel lid až za Crhov. Při projíždění městem vyzváněly zvony na evangelickém kostele na rozloučenou. Zvony byly dopraveny do Uher fě. Weis (byl to Žid), který prý náramně zbohatl, ale z doslechu se později oběsil. Za zvony se dostalo 3 940 K. Tento obnos měl být upsán na válečnou půjčku, ale přičiněním dp. Soukala, faráře v Olešnici byl uložen na 4% rentu.

Celý rok 1917 byl suchý, špatný. Pícnin bylo nedostatek. Zima přišla brzy, topiva byl nedostatek, takže i ve škole bylo zavedeno zkrácené vyučování.

Rok 1918

Bída, hlad, útrapy přivodily také ještě do obce tyfus. Dost lidí zemřelo, z nichž většina podvýživou.

Staré zvony vyměněny za zvony ocelové a byly pořízeny u fy. Matoušek v Husovicích – Brno. Hladový lid začal se již v městech bouřit, na frontách byly neúspěchy, a proto s napětím všichni očekávali rozvrat říše Rakousko-Uherské. Jako blesk rozšířila se po našich vlastech zpráva o kapitulaci Rakousko-Uherska a dne 28. října 1918

byla prohlášena naše samostatnost. Tímto věkopamátným aktem přestala pro nás existovati říše Rakousko-Uherská a s ní i dynastie Habsburská s posledním panovníkem Karlem I. V této radostné chvíli zapomnělo se i v naší obci na bezpočetné útrapy a po celý týden každého dne chodil průvod městem za zpěvu národních písní. Prohlášení samostatného státu bylo obci oznámeno telegraficky z Prahy v následujícím znění.

Praha, 28. října, č. 3642

Zákon vydaný národním výborům dne 28. října 1918. Samostatný stát československý vstoupil v život. Zachována byla souvislost dosavadního právního řádu s právem novým, aby nenastaly zmatky a s právem byl nerušený přechod k novému státnímu životu. Národní výbor jménem československého národa jako vykonavatel státní svrchovanosti nařizuje:

Článek 1.) Státní formu československého státu určí národní shromáždění ve srozumění s československou národní radou v Paříži, jako orgánové jednomyslné vůle národa. Než se tak stane, vykonává státní svrchovanost národní výbor.

Článek 2.) Veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají prozatím v platnosti.

Článek 3.) Všecky úřady samosprávné a župní ústavy státní, zemské, okresní, župní a obecní jsou podřízeny národnímu výboru. Prozatím úřadují a jednají dle dosud platných zákonů a nařízení.

Článek 4.) Zákon nabývá platnosti dnešním dnem.

Článek 5.) Předsednictvu národního výboru se ukládá, aby tento zákon provedlo.

Dáno v Praze, dne 28. října 1918.

Antonín Švehla.

Oslavy na Radnici byly uspořádány v neděli 10. listopadu 1918 o 2 hod. hodinách odpoledne.

Brzy po převratě vraceli se domů vojáci ze všech front. V obci nastal hned jiný ruch a veselí. Bohužel nepřišli všichni. Mnoho jich zůstalo na bojištích. Téměř pětina.

Čís. domu: 22, Metoděj Dufek, pekař, ženatý, 3 děti.

31. Čípek Karel, tkadlec, svobodný,

35. Bednář Adolf, obuvník, ženatý, 1 dítě.

45. Macháček Adolf, krejčí, svobodný.

46. Synek František, obuvník, svobodný,

47. Procházka František, pekař, svobodný.

51. Šutera Adolf, zedník, ženatý, 4 děti.

52. Šešulka Josef, řezník, svobodný,

54. Konečný Gustav, sedlář, svobodný
 54. Konečný František, cihlář, ženatý, 2 děti.
 60. Synek Josef, obuvník, ženatý, 1 dítě
 65. Chládek Alois, zedník, svobodný,
 65. Chládek Josef, krejčí, svobodný
 65. Chládek František, zedník, ženatý, 1 dítě.
 82. Stodola Josef, učitel, svobodný,
 3. Ptáček Josef, zedník, ženatý, 5 dětí
 94. Člupek Gustav, rolník, ženatý, 2 děti.
 103. Novotný Karel, rolník svobodný.
 106. Peša Gustav, obuvník, svobodný
 106. Peša Ludvík, obuvník, ženatý.
 120. Piskač Rudolf, hosp. úředník, svobodný
 139. Bednář Josef, dělník, svobodný.
 144. Řehůrek Antonín, ženatý, 1 dítě.
 151. Žlička Josef, rolník, ženatý, 1 dítě
 159. Truhlář Josef, řezník, svobodný,
 165. Synek Robert, řezník, ženatý, 2 děti
 165. Vorlíček Jindřich, tkadlec, ženatý 3 děti
 170. Žila Gustav, tkadlec, svobodný,
 172. Musil František, svobodný
 172. Musil Josef, listonoš, ženatý, 3 děti.
 181. Valtr František, bednář, ženatý, 2 děti
 184. Dukát Bohumil, zedník, svobodný.
 186. Jančík svobodný
 190. Löffler Josef, řezník, svobodný.
 196. Cibulka Josef, krejčí, svobodný
 197. Jirgl Jindřich, tkadlec, ženatý 3 děti
 198. Herník Josef svobodný
 200. Vrbka Karel, šafář, ženatý, 2 děti.
 207. Šimon Josef, krejčí, ženatý, 1 dítě.
 214. Kubiček Karel, tkadlec, ženatý, 2 děti
 218. Němeček Jan, ženatý
 220. Špaček Josef, tkadlec, ženatý bezdětný
 221. Dymáček František, dělník, svobodný
 221. Dymáček Josef, dělník, ženatý, 1 dítě.
 233. Konečný František, dělník ženatý, 1 dítě
 234. Konečný Karel, tkadlec, ženatý, 1 dítě
 249. Novotný Josef, řezník, svobodný
 251. Vojtěch Josef, obuvník, svobodný
 259. Synek František, dělník, svobodný
 259. Synek Jan, dělník, svobodný
 270. Mašík Jaroslav, obchod. příručí, svobodný
 272. Procházka Josef, řezník, svobodný
 301. Elis Josef, tkadlec, ženatý, 3 děti
 315. Holcner František, zednický mistr, svobodný
 Brychta Metoděj, dělník, ženatý, 2 děti
 45. Konrád Jan, dělník, svobodný
 Halas Václav, dělník svobodný
 238. Tonoš Arnošt, dělník, ženatý
 168. Novotný František, dělník, svobodný

2. Zelinka František, kočí, ženatý, otec 3 dětí
 Člupek Alfred, dělník, svobodný
 Synek Vincenc, dělník, svobodný
 Žila Josef, kolář, svobodný
 49. Žila Josef, dělník, ženatý
 305. Grüner, úředník, ženatý, 3 děti
 Prášil Jan, pekař, svobodný
 Fiala Vojtěch, strojník, ženatý, 1 dítě
 Zrůstek, dělník, zemřel na poušti Gobi

Doma dále zemřeli:

Navrátil Josef č.194, ženatý

Navrátil Jan č.2, ženatý

Maška Josef č. 2, ženatý

21.prosince vrátil se prezident Masaryk do Prahy. 27.prosince soupis všech rakouských válečných půjček. Po dlouhé době byly zase slaveny veselejší vánoce.

Rok 1919

6.února obecní výbor usnesl se prodati těl. jednotě Sokol budovu staré školy na Mor. Straně za Kč. 30 000 i s pozemky. Čís. domu 157, vložka 154. Usnesení stalo se 10ti hlasy proti čtyřem.

V březnu kolkovaly se na radnici peníze. Od 15. března vyplácel berní úřad zadržené peníze při kolkování do 250 Kč. Počátkem května byly kolkovány vkladní knížky a konal se soupis vkladů všech spořitelů a záložen i cenných papírů. Lidé byly též nabádáni, aby odevzdali své šperky a zlato na zlatý poklad republiky.

15. června 1919 konaly se volby do obecního zastupitelstva dle nového řádu volebního.

Olešnice čítá přes 2000 obyvatel, bylo voleno 30 členů.

Celkem byly podány 3 kandidátské listiny:

- 1.) Strana lidová,
- 2.) Strana soc. demokratická
- 3.) Strana pokroková

Při volbách obdržela strana lidová 11 mandátů, strana soc. demokrat. 11 mandátů, strana pokroková 8 mandátů. Za starostu byl zvolen Josef Matonoha, továrník v Olešnici č. 6.

Náměstkové starosty: Josef Višinka, rolník, Olešnice č. 116; František Vorlíček, úředník nem. pokladny v Olešnici.

28. července konala se první schůze nové obecní rady, kde starosta připoměl všem členům jejich povinnosti a požádal všechny, aby v zájmu obce uložené práce svorně vykonávali. 7. srpna

1919 byl sestaven obecní rozpočet na rok 1919, který vykazuje

potřebu Kč 35 648,-

úhradu Kč 6 891,-

schodek Kč 28 757,-

Mimo toho povolil zemský výbor 580% přirážku mimořádnou na zaplacení dluhů.

19.srpna 6 vojáků provádělo rekvizi v obci. Stravování za ně v hostinci platila obec.

14.září měla obec dodati 2 kusy hovězího dobytka v živé váze 340 kg.

15.září došel předpis o dodávce obilí a to 87q pšenice, 378q žita, 75q ječmene, 215q ovsa, která byla rozvržena na jednotlivé producenty, obdělávající více než 3ha orné půdy, celkem na 65 vlastníků pozemků, a dále 13 kusů hovězího dobytka.

První 28.říjen: Domy ozdobeny prapory, byla vyjednána hudba a tábor lidu na náměstí. Pro deštivé počasí byla schůze a oslava v sále na Radnici.

15.listopadu byla zřízena poradna pro matky a kojence v živnostenské kanceláři, která dosud trvá. Ošetřujícím lékařem ustanoven obvodní lékař MUDr. František Šebela v Olešnici.

29.prosince projednala obecní rada stížnost obcí Veselky a Kněževse, které žádaly za úpravu svých katastrů tak, aby pozemky odkoupené z katastru obce Olešnice byly připsány do katastru jejich obcí. Žádosti nebylo vyhověno, a stěžující byli vyzváni k oznámení, zda jsou ochotni nahradit celkový náklad na opravy katastrálních map, který by byl příliš veliký, aby jak obec Veselka tak i Kněževs mohly jej zaplatiti.

1920

16. ledna byla uspořádána veřejná schůze odpodne ve 2 hod., při níž promluvil p. říd. učitel Kafka o zřízení osvětového sboru a obecních knihovnách. Obec vlastnila knihovnu, která byla umístěna ve škole. Čítala 347 děl o 365 svazcích. Knihovníkem byl p. učitel Frant. Fiala. Žádal proto, aby obec věnovala na knihovnu částku aspoň 500 Kč, poněvadž některé knihy jsou ve velmi ubohém stavu a od roku 1916 nebylo ničeho knihovně věnováno. Žádost byla prozatímně odložena.

24.ledna jednáno o obsazení místa obecního tajemníka. Žádosti o toto místo došly 3, a sice: Jana Danzinger a v Olešnici, Ladislava Kokty z Rozseče, Karla Kašpárka z Olešnice. Za obecního tajemníka byl ustanoven Karel Kašpárek, nar.1897, který úřad ihned nastoupil.

V měsíci únoru bylo přikročeno k přípravným pracím:

1.) Výstavba elektrické sítě,

2.) Jednání o pronájmu panské půdy,

3.) Zřízení automobilové tratě Olešnice – Kunštát – Lysice – Skalice

4.) Zřízení zemské odborné školy v Olešnici.

Tento program byl vytčen starostou obce Josefem Matonohou pro funkční období nově zvolené obecní rady. Vycházel ze stanoviska, že poměry počínají se konzolidovati a lid chápe a uznává tyto různé novoty za správné. Dne 10.března 1920 svolal starosta obce schůzi komitétu pro elektrizaci obce, sestávající ze zástupců průmyslu, obchodu, živnostnictva a dělnictva, na které předložil nedostatky, které by obec měla, nepřikročiti se ku stavbě elektrizace po způsobu obcí okolních, které již navázaly jednání přímo se západo-moravskými elektrárnami v Oslavanech o zřízení a postavení elektrovodné sítě. Doporučil, aby bylo navázáno jednání o vedení tratě s obcemi: Políčka – Jedlová – Bystré – Trpín – Olešnice.

Podmínky pro tuto výstavbu byly následující: Obec složí členský příspěvek za každou hlavu v obci Kč 20 a dále drahotní příspěvek za každého obyvatele v obci Kč 80,-. Náklad byl rozpočten dle posledního sčítání lidu a obnášel:

Členský příspěvek Kč 40 000,-

Drahotní příspěvek Kč 160 000,-

Tento návrh byl schválen ve všech obecních sborech, a posléze byla učiněna dohoda s elektrárnami ZME, že obec upíše akcie 183 ve výši Kč 55 000,- a drahotní příspěvek ve výši 163 000,- tak, jak byl zemským výborem upraven, poněvadž země Morava jest z větší části majitelem podniku. 19. března přistoupilo se k jednání o pronájmu panské půdy drobným zemědělcům dle § 63 záborového zákona. K jednání vyslal velkostatek Kunštát zástupce Jana Štefla, správce dvoru Louka, obec Olešnici zastupoval starosta obce Josef Matonoha a náměstek starosty František Vorlíček. Za strany: Místní domovinu: Antonín Pokorný, domkař.

Při tomto jednání prohlásil starosta obce zástupci velkostatku, že se přihlásilo 117 osob o pronájem pozemků ode dvora Lamberga a to o 107.8 ha polí, a 25.3 ha luk a pastvin, tedy o celkové výměře 133.1 ha půdy. Zástupce velkostatku prohlásil, že dosud neobdržel dispozic, jakou výměru půdy ředitelství povolí do dobrovolného pachtu a že ponechal tuto věc k rozhodnutí okre-

snímu úřadu, kolik výměry bude povoleno. V dubnu na to obdržela obec zprávu, kterou velkostatek Kunštát povoluje do nájmu pozemky:

Zadní Unčovsko 9.10 ha, Na Klimentovým 3.63 ha, Žlíbek 0.60 ha, Luka: pole Před škrobárnou 2 ha, Dále ještě pod Chrástí 7 ha

Tímto nájmem bylo poděleno 65 uchazečů. Nájem byl stanoven takto: Ze Zadního Unčovska 50 kg žita za míru, Klimentovo 40 kg žita za míru, pod „Chrástí“ 40 kg žita za míru buď v zrní nebo v penězích dle úředně stanovené maximální ceny. Nájem vyšel v penězích Kč 38.50 za míru. U luk nájem stanoven 70 Kč za míru. Nájem vybírala obec a odváděla panskému důchodu v Kunštátě. Pozemky byly pronajaty až do záboru půdy.

Dne 3. března deputace podává zprávu o zázkroku u ředitelství pošt a telegrafů v Brně o zřízení autobusového spojení Olešnice-Skalice. Deputace zúčastnil se se zástupci obcí také p. okresní hejtmán Fendrych. Bylo přislíbeno a deputace ujištěna, že v běžícím roce bude doprava uskutečněna. Při této příležitosti bylo obcím přislíbeno také zařízení telefonního vedení.

Volby do poslanecké sněmovny byly provedeny dne 18. dubna, do senátu 25. dubna. Volilo se na Radnici a ve škole.

14. dubna bylo odhlasováno jednotě Sokol v Olešnici udělení kinematografické licence v budově č. 157 v Olešnici.

V témže měsíci byla svolána schůze na Radnici, na které přednášel ředitel hosp. školy z Bystřice o významu hospodářských škol. Schůzi zahájil p. Jílek z Rovečného a obeslal celý hospodářský spolek okresu Kunštátského. Výsledek schůze byl zdařilý, neboť tak padlo první sémě k výstavbě zemské hospodářské školy v Olešnici.

8. června byl splacen dluh na školu u hypoteční banky v Brně.

Od 22. července až do 17. srpna byl proveden soupis majetku všech občanů za účelem vyměření dávky z majetku. Soupisy prováděli 2 učitelé a obecní úředník. Z Olešnice bylo podáno celkem 430 přiznání.

Obecní přírážka pro rok 1920 obnášela 18% vzhledem k tomu, že na berním úřadě vážnou větší obnosy nedoplačených daní. II. Oslava – 2. výročí naší samostatnosti bylo oslaveno v městském divadle slavnostní hrou, jíž se zúčastnila také obecní rada. Domů také došlo v tomto roce 23 legionářů.

1921

12. září byl obecním zastupitelstvem schválen obecní rozpočet na rok 1921 s potřebou 74 080 Kč, úhradou 19 871 Kč, schodek 54 209 Kč

Přirážka byla stanovena na 340%. Novým zákonem byli při této schůzi zvoleni i členové místních školních rad: Byla provedena volba 2 členů školní rady pro školu měšťanskou: Zvoleni byli: Jan Šedivý, stavitel v Olešnici, František Hloušek, mlynář v Olešnici.

Dne 23. září bylo započato s výstavbou elektrické sítě a současně se stavbou transformátoru na p.č. 235 a 113. Proti tomu se ohradil majitel domku č. 175, bylo však dokázáno, že stavební místo mu nepatří. 30. března 1922 počala v Olešnici svítit již elektrika. Od června prováděla fa. Batilmus domovní přípojky, větší část jich provedla fa. Grünvald z Nedvědice i s instalacemi. Také divadlo pořídilo zařízení za obnos Kč 7 532 a tato částka byla vypůjčena od příznivců spolku bez úroků. Splácela se z výtěžku her.

2. listopadu 1921 dalo obecní zastupitelstvo min. pošt a telegrafů v Praze prohlášení, že společně z obcemi Kunštátem a Lysicemi složí 21% garanční záruku z kapitálu investovaného ve vozech, které budou přiděleny do provozu na této trati. Dále se zavázaly obce, že tato záruka bude doplněna na původní výši, nebude-li podnik rentabilní, dále že obstará bezplatné garážování v Olešnici v domě č. 124 a při zahájení provozu postarají se obce svým nákladem zřídit hlavní garáž ve Skalici – Boskovicce. Obecní zastupitelstva byla však nucena ihned započítati se stavbou garáže ve Skalici nákladem Kč 103 000 vyjma dalších úprav, takže celkový účet obnášel částku přes 120 000 Kč. Stavbu provedl stavitel Štěpán ze Svitávky. Zahájení jízdy bylo 1. října 1922, kterého se zúčastnila obecní rada, obecní zastupitelstvo, učitelský sbor, min. pošt a telegrafů, zástupci ředitelství pošt, zástupci průmyslu, obchodu a živnostnictva. Obě auta přijela na náměstí, kde byla uvítána náměstkem starosty p. Františkem Vorlíčkem (starosta obce jel v autech se zástupci úřadů ze Skalice.)

Rok 1922

Uprázdňené místnosti v chudobinci, kde před válkou byl zemský sirotčinec, použila obecní rada na dětský útulek pro děti od 2 – 5 roků.

K vybavení útulku dala odložené lavice ze školy, opatřila dětské hračky. První ošetřovatelka byla Eliška Novotná z Olešnice a měla platu Kč 200 měsíčně.

Děti v útulku bylo 35–45. Hlavně tovární dělníci měli velkou výhodu v tom, že děti ráno dodali do útulku a po práci pro ně docházeli. Otop a různé potřeby podávala obec Olešnice. Majetnější rodiče přispívali částkou 50 haléřů týdně na dítě – nemajetní neplatili ničeho. V roce 1924 byl však útulek uzavřen, poněvadž neměl prostředků k dalšímu udržení. Subvence byly zastaveny a obec neměla prostředků, aby jej dále sama vydržovala.

22. března byla obecním zastupitelstvem odhlasována dávka z piva, vína a lihovin s předpokladem výnosu Kč 11 000 na úhradu částečného schodku ob. rozpočtu.

1. června: zavedena dávka ze psů Kč 5 ze psa.

Rozpočet na rok 1922: potřeba Kč 171 788

úhrada Kč 77 349

schodek Kč 94 439

Přirážka stanovena 480 % k přímým daním, které obnášely 19 922 Kč. Při této schůzi bylo zadáno zřízení elektrického osvětlení Radnice za cenu 2 860 Kč p. F. Čápkovi v Olešnici.

Dnem 1. června byl zrušen školní plat na škole obecné, školní plat na škole měšťanské byl zvýšen pro cizí na Kč 50 ročně za žáka.

Rok 1922 byl celkem suchý, obilí slabé, rovněž byl slabý i výmlat. Obchod obilím a životními potřebami byl uvolněn. Soupis oseté plochy se dosud vykonal, ale pouze pro účely statistické.

Rok 1923

18. ledna 1923 byla vyměřena obci Olešnici dávka z majetku a z přírůstku na majetku v částce Kč 5 679. Proti výměře bylo podáno odvolání, ale bylo zamítnuto. Obecní knihovna ze školy byla přemístěna na Radnici, při čemž bylo shledáno, že chybí 22 svazků. Půjčování knih bylo zavedeno tak, že se půjčují od 1. října do 30. dubna každého roku. 18. ledna byla zavedena dávka za prohlídku dobytka a masa dle pravidel vydaných vládou.

27. února projednán obecní rozpočet na rok 1923 který vykazuje:

potřebu Kč 128 376

úhradu Kč 47 574

schodek Kč 80 802

Přirážka stanovena 380 % k daním Kč 21 264

Dne 30. května usneslo se obecní zastupitelstvo definitivně na zavedení telefonního spojení do Olešnice.

Před tím však žádala poštovní správa částku přes 100 000 Kč v roce 1920.

Jednáno bylo s poštovním ředitelstvím, které vyšlo obci vstříc na 50 000 Kč. Tento obnos měl být splacen v 6ti pololetních lhůtách a vztahoval se na obce: Kunštát - Lysice - Olešnice. Místní zájemci upsali na tento účet Kč 16 000.

Obecní zastupitelstvo usneslo podepsati prohlášení, dle kterého zavazuje se obec Olešnice: opatřiti místnosti pro nový telefonní úřad, sjedná nájem nejméně na dobu 10 roků a zaručí hraditi případné přestěhování telefonního úřadu před uplynutím této lhůty. Poněvadž majitel domu č. 91 p. Albert Fiala odmítl takový požadavek podepsati, byl hledán vhodný byt pro poštovní úřad a ten se našel v domě č. 92 u Josefa Hanskuta. Telefon v domě 91 byl jen prozatímně. 27. srpna 1923 usneseno zastupitelstvem povolití přenesení koncese hostinské patřící p. Metoději Neumanni na spolek kat. domu, který tuto budovu koupil.

16. září 1923 byly konány volby do obecního zastupitelstva v sále na Radnici a ve škole.

Bylo podáno 6 kandidátních listin, voleno bylo 24 členů:

čís. 1. Strana komunistická,

čís. 2. Strana republikánská (Domovina)

čís. 3. Živnostensko – obchodní strana středostavovská

čís. 4. Strana lidová

čís. 5. Sdružení pokrokových voličů

čís. 6. Strana republikánská

Při volbě obdrželi: Komunisté 6 mandátů

Republ. „Domovina“ 0

Živnostníci 2 mandáty,

Lidovci 10 mandátů

Pokroková 4 mandáty

Republ. strana 2 mandáty

Za starostu byl zvolen p. Alois Stejskal, obchodník v Olešnici č. 95 za stranu lidovou,

I. náměstek: p. Eduard Jurnečka, obchodník v Olešnici, č. 121, za sdružení strany pokrokové,

II. náměstek: p. Jindřich Novotný, domkař v Olešnici č. 3, za stranu komunistickou.

23. října 1923 byla svolána schůze obecní rady nově zvolené a rozděleny funkce radním.

Při tomto bylo vzpomenuo záslužné práce odstoupícího starosty Josefa Matonohy, který ne-

zištně a poctivě vykonal předsevzaté dílo jak elektrizaci obce, autobusové spojení, pronájem panské půdy, zřízení telefonu, a počátek stavby zemské školy hospodářské. Členové obecní rady prohlašují, že budou svorně pracovat pro blaho a rozvoj obce. Po té byl převzat inventář a pokladní hotovost obce.

8. listopadu zabývala se obecní rada vyhlédnutím vhodného stavebního místa pro zemskou hospodářskou školu a bylo zvoleno 5ti členné komité, které mělo za úkol vyhlédnutí stavebního místa; před tím dne 3. listopadu zabýval se touto otázkou hospodářský spolek pro okres Kunštátský. Dne 16. listopadu ve schůzi obecního zastupitelstva sdělil starosta obce, že v roce 1927 má býti přikročeno k výstavbě školy, a obec se má postarat o stavební místo ve výměře 8 mír pozemků, poněvadž zemský výbor zařadil do rozpočtu 1924 částku pro tento účel Kč 300 000, k čemuž analogicky přispěje stát dalšími Kč 300 000. Obecní zastupitelstvo se usneslo, že potřebné pozemky k tomuto účelu opatří.

Současně v této schůzi byla zvolena knihovnická rada.

1924

8. února 1924 schválen obecní rozpočet na rok 1924 vykazující potřebu Kč 129 035, úhradu 70 337, schodek 58 698. Přirážka 183% k dani činžovní a 400% obecních přirážek.

Při této schůzi bylo také rozhodnuto, aby elektrárenský dluh, který zatím byl hrazen konzumenty drahotní přirážkou, byl převeden na účet obce a umořován obecními přirážkami. Bylo předpokládáno to, aby obec obdržela pokud možno co největší subvenci. O návrhu bylo hlasováno a 18 hlasy návrh přijat. Hasičský sbor dostal zařazenu částku Kč 2 400 na úhradu motorizace stříkačky.

10. dubna byl předložen návrh stavebního místa na stavbu školy hospodářské a to na polích Svobodných nad Škrobárnou, na pozemcích p. Františka Tichého, rolníka v Olešnici, a třetí místo pod Skalou u Lamberga. Tato místa byla prohlédnuta zemským architektem Vašíčkem, ale nebyla uznána. Při pochůzce obcí navrhl nejvhodnější místo po pravé straně silnice k Trpínu, na pozemcích p. Anastázie Sperátové, Josefa Peše a Jindřicha Weise. S majiteli pozemků bylo jednáno a tito uplatňovali následující výměnu po-

zemků: p. Anastázie Sperátová jest ochotna předati 21/2 míry polí za 3 míry louky Pastýřky u obecního rybníka, p. Josef Peša dal 6 mír svojí tratě za 9 mír pole na protější straně silnice,

p. Jindřich Weis 31/2 míry za zbytek pole, které by nebylo zabráno z tratě Pešovy, zbytek výměry z ob. pozemku podél cesty k Veselce, 1 míru za 1 1/2 míry.

Výlohy s převodem spojené nese obec. Po velké debatě bylo usneseno všemi hlasy přítomných pozemek na stavbu školy obecním nákladem vykoupiti, resp. směniti a věnovati jej tomuto účelu. Obec při pozdějším sdělávání směnné smlouvy vyhradila si předkupní právo nově postavené budovy.

Vyučování v hospodářské škole bylo prozatím ně na faře evangelického českobratrského sboru, v poschodí,

od 1. listopadu 1922 po dobu 2 roků. Prvním ředitelem byl Karel Cablík, který 2 roky bydlel v Hodoníně u Olešnice a dojížděl vyučovati do Olešnice. Sám také řídil stavbu nové školy. Nová škola byla slavnostně otevřena

12. září 1926 za obrovské účasti občanstva. Při otevření této školy byla uspořádána výstavka ovoce, památek obce Olešnice a výstavka obilí. Řečnil zde poslanec Marcha, přisedící zemského výboru Viktor Stoupal dojel až k večeru. Bylo tu i mnoho hodnostářů a zástupců úřadů. Počet účastníků byl přes 4 000. Kronikář poznamenává, že byl účastníkem této slavnosti a vydal za den 4500 vstupenek po 1 Kč.

Večer slavnost byla zakončena veselící v Sokolovně.

10. dubna 1924 odstěhoval se z Olešnice ředitel škol Josef Marek, který zde působil od roku 1901 a na jeho místo byl ustanoven ředitelem škol František Havel.

V roce 1924 koupil starou pazdernu Holcovu Jan Hlavica z Brna, který postavil malou továrnu na konfekci, dodávky prádla, na jejíž rozšíření přikoupil část zahrady od Oderských. Z počátku továrna šla dobře, ale pracující dělnictvo stěžovalo si na malé mzdy. Nebylo také dosud zapracováno. Po krátké době pro chorobu majitele zůstal podnik stát a majitel přišel o majetek.

22. prosince usneseno zařaditi do rozpočtu částku Kč 8000 na úpravu cesty na Moravské Straně pro rok 1925. Obyvatelé Mor. Strany mají na opravu cesty přispěti ručními pracemi, potahy a ten kdo nemůže dát ani potah, ani práci,

peněžitým příspěvkem. Náklad má být rozvržen dle rozpočtu nákladu. Pracemi byli pověřeni p. Metoděj Horáček a p. František Mareček, rolník v Olešnici č.185. Oba tuto funkci přijali.

Na to projednán obecní rozpočet na rok 1925, který vykazuje: potřeba Kč 147716, úhrada Kč 77285, schodek Kč 70431, přírážka stanovena 450% k daním přírážkám podléhajícím.

1925

3. března zvolena nová místní školní rada a to: Josef Prášil, dp. František Soukal, Josef Višinka, Jindřich Procházka, prof. Alfons Čápek. Tito byli zvoleni pro školu obecnou. Pro školu měšťanskou byli zvoleni: Augustin Hofbauer, Jindřich Novotný, Metoděj Neumann, Metoděj Horáček, František Mareček, zvěrolékař Vladimír Ježek. V roce 1925 byla provedena parcelace pozemků ode dvora Lamberka na těch samých tratích, jak byly v roce 1920 pronajaty. V této schůzi usneseno, aby v den narozenin p. presidenta byly vyvěšeny prapory k důstojné oslavě a aby náměstí bylo pojmenováno náměstím Masarykovým. K tomu účelu povoleno zakoupiti 3 emailové tabule a zasaditi je I. na domě č.101., II. č. 123, a III. č.26.

15. května pronajat hostinec Radnice za 1500 Kč ročně dosavadnímu nájemci Josefu Koutnému.

Na podzim tohoto roku byla dokončena oprava cesty na Moravské Straně nákladem Kč 11 813,68. Obecní rozpočet byl překročen o 3 339 Kč. Odpracováno bylo 380 pracovních dnů, za neodpracované dni bylo vybráno 474 Kč. Dodávka kamene byla překročena o 250 m³. Úprava cesty byla provedena tak jako u silnice, totiž byla řádně vyválcována a pískem vysypána.

Noční hlídky konali ponocní bez natahování kontrolních hodin, za Kč 2 za noc. Bylo však usneseno, že dostanou

Kč 5 za noc, musí však každou noc choditi s kontrolními hodinami po obci na 5 různých míst, kde jsou klíče zazděny. Pískání hodin tím bylo zrušeno.

V roce 1925 bylo jaro pohodlné a vlhké; rok byl rolníkům příznivý.

Rok 1926

18. února byl předložen obecní rozpočet na rok 1926, který vykazuje nekrytý schodek 68 919 Kč a vyžaduje stanovení 400% obecní přírážky. Roz-

počet byl všemi hlasy schválen. V této schůzi došel také přípis, že kancelář p. presidenta uděluje povolení k pojmenování náměstí Masarykovým.

Na konci této schůze podal náměstek starosty p. Jindřich Novotný jménem strany komunistické návrh, aby se obecní zastupitelstvo usneslo na rezoluci, jímž se vláda vybízí, aby bylo uznáno Sovětské Rusko z důvodů hospodářských a průmyslových. O tomto návrhu při hlasování byl pouze 1 hlas z 18ti.

12. dubna dostala obec Olešnice povolení subvenci na elektrifikaci obce od ministerstva zemědělství ve výši Kč 35.700. Nebylo to na celkový náklad mnoho, poněvadž v dřívější době bylo možno docílit subvence Kč 70 000. Příspěvkem tohoto se využilo na splacení dluhu.

9. června projednalo obecní zastupitelstvo definitivní obsazení místa ředitele na školách v Olešnici. Podáno bylo 9 žádostí, z nichž bylo utvořeno terno a sice:

p. František Havel, Olešnice

p. Raimund Vodička, Sloup

p. Albín Jandl, Velké Pavlovice

Volba byla provedena lístky: obdrželi: Frant. Havel 14 hlasů, Raimund Vodička 2 hlasy, Albín Jandl 1 hlas. Za ředitele byl jmenován František Havel, odb. učitel v Olešnici. Od roku 1924 byly podniknuty ze strany obce všemožné kroky o obnovení jednání o zřízení železnice, které válečnou dobou bylo odsunuto do pozadí. Starosta obce p. Alois Stejskal podnikl všechny kroky o obnovení řízení, vyzval všechny poslanecké kluby ku pomoci našemu kraji, udržoval stálý písemný styk na vedoucích místech a podařilo se mu, že jednání bylo oživeno. Byly svolávány schůze, podávány náměty, intervence u ministerstev celé dva roky. Projekt železniční byl pozměněn, tvořeny nové varianty; schůzí bylo bez počtu. 2leté jednání při schůzi v květnu 1926 vyznělo tak, že se jedná o železnici, která by vedla ze stanice Skalice – Boskovice přes Drnovice, Lysice, Zbraslavce, Kunštát, Rudka, Sulíkov, Rozseč, Loucký dvůr, Olešnice. Při této prohlášení starosta obce Olešnice, že bez svolení obecního zastupitelstva není oprávněn své stanovisko vůči tomuto projektu vyjádřiti. Navrhl proto, aby byla podána žádost na ministerstvo železnic o vyslání odborného úředníka, který by nestranně projekt posoudil. Tuto věc dal na pořad ve schůzi

9. června 1926 a obecní zastupitelstvo se vyjádřilo, že by souhlasilo s navrženými změnami

pouze potud, aby projekt nebyl zbytečnými zá-
jíždkami prodlužován.

4. až 6. července byly hlavní dny 8. sletu so-
kolského v Praze. Při této příležitosti byl také sta-
noven sjezd všeho divadelního ochotnictva. Z
Olešnice sletu se zúčastnili jak Sokol tak
i ochotníci. Z Olešnice jelo přes 40 osob.

20. srpna bylo usneseno pronajmouti obecní
pozemky na další období 6 roků. V této době by-
lo již utvořeno vodní družstvo pro melioraci po-
zemků, které započalo s odvodňováním. Předse-
dou jeho byl p. Jindřich Weis. Poněvadž se i v té-
to době utvořilo vodní družstvo druhé, pro
regulaci potoka olešnického, obdržela tato druž-
stva číslo 1. a 2. Vodní družstva a jejich činnost
budou zapsány samostatně. Tentýž den ve schů-
zi zastupitelstva byl projednán přípis obce Ústu-
pa, který se domáhá stavby silnice. Tato silnice
měla být postavena v roce 1922, ale Ústup tehdy
nezaujal žádného stanoviska. Tenkrát totiž mi-
nisterstvo povolovalo značných příspěvků na po-
dobné stavby. Bylo zahájeno jednání s okresní sil-
niční správní komisí a cesta byla zatím oprave-
na za přispění majitelů pozemků a obce Olešnice.

9. prosince usneslo se obecní zastupitelstvo při-
spěti hasičskému sboru částkou Kč 2000 na zříze-
ní betonové podlahy. V téže schůzi bylo usneseno
zahájit přípravné kroky ke zřízení částečné kana-
lizace. Byl požádán zemský stavební úřad o vyslá-
ní odborného inženýra za účelem proměření a vy-
pracování projektu. Zaměření provedl od zemské-
ho stav. úřadu Ing. Markus, který zjistil že u domů
č. 28 a 29 jest nepatrný spád, takže tato kanaliza-
ce musila být vyústěna 2 směry. Jeden odpad k Pe-
terkovým, druhý odpad na Moravskou Stranu. Na
tyto přípravné práce bylo pamatováno do rozpočtu
pro rok 1927 částkou Kč 10 000.

30. prosince byl schválen obecní rozpočet na
rok 1927: potřeba Kč 165 964, úhradou Kč 102 554,
schodkem Kč 63 410, přírážka stanovena 310%.

Žně byly na počátku deštivé, brzy však se zlep-
šily a počasí bylo pěkné. Kdo se se žněmi opozdil,
byl na tom dobře, protože suché počasí potrvало
i po celý podzim. I zima byla celkem mírná.

1927

V měsíci dubnu bylo již známo, že okresní sil-
niční komise budou vbrzku rozpuštěny a proto
hned byly zahájeny kroky ku zřízení silnice do
Ústupa a na Veselku, aby při rozpuštění této ko-

mise již byly předány naše požadavky zemskému
úřadu. Předpokládalo se, že agenda v pozdější
době bude těžkopádnější.

11. dubna se proto usneslo obecní zastupitel-
stvo, aby byly podány žádosti za výstavbu silnic
ihned, což se také stalo.

Místo železnice – úprava silnic.

Při této schůzi prohlásil starosta obce, že dle
informací možnost na uskutečnění železnice jest
beznadějnou pro velkou konkurenci autobusů.
Proto byl podán návrh na zlepšení naší komuni-
kace počínajíc od Lysic až po Rovečné. Úprava by
se měla státi přeložením Makovského kopce, to-
tiž místo do Makova odbočila by silnice od Mra-
morky na Petrov a vyústila by v Horníci k silnici
od Rozsíčky. Obecní rada spolu s obcemi Kunštá-
tem, Lysicemi, Rovečným podala žádost správní
komisi v Kunštátě k podpoření tohoto projektu,
poněvadž jen tímto způsobem byla by silnice
uchráněna sněhových závějů a zaručovala by ce-
loroční bezpečný provoz. Obec Rozseč ihned po-
dala také samostatnou žádost podepsanou 25
starosty obcí a žádala přeložení silnice opačným
směrem, totiž přes les Hyví na Rozseč. Bylo to no-
vé opakování podobné petice, kterou podala obec
Rozseč při jednání o zřízení železnice. Obecní za-
stupitelstvo odsoudilo návrh obce Rozseče proto,
že Rozseč po stránce hospodářské a po stránce
poplatnosti nemůže se i s podepsanými obcemi
rovnati ani 1/3 poplatnosti. Utvořily se dva tábo-
ry. I. Olešnice s požadavkem vedení silnice přes
Petrov, II. Rozseč pro vedení silnice přes Hýví.

Na zemském úřadě i u ministerstva byly stále
intervence, prohlídky silnic a projektů, který
z nich by byl výhodnější, ale zemský úřad zatím
dal návrh na zamýšlené provedení rekonstrukce
Makovského kopce, totiž volil střední cestu.

11. dubna rozšířeno pouliční elektrické osvět-
lování o 3 světla, z dosavadních 41 na 44.

20. května 1927 byl předložen plán na částeč-
nou kanalizaci obce Olešnice, jehož náklad sta-
noven na 75 000 Kč. Obecní zastupitelstvo se
usneslo, aby bylo urychleně pracováno o povole-
ní subvencí, které měly obnášeti 40–50% staveb-
ního nákladu. Poněvadž bylo již v této době za-
počato s regulací potoka Olešnického, byl spád
odpadový větší a navržen pro vyústění pod most
u Saidových na Mor. Stranu.

V téže schůzi byl jmenován obecní úředník Ka-
rel Kašpárek definitivním obecním úředníkem
a plat byl mu upraven dle par. 23 vl. nař. ze dne

7/7 1926 čís. 113 Sb. a nař., podle II. platové stupnice. Jmenovací dekret byl schválen.

27. června a 4. července bylo velké krupobití, které nadělalo velkých škod na polích a cestách.

Škoda způsobená na pozemcích při soupisu škod byla odhadnuta na katastru obce Olešnice částkou 800 000 Kč. Na obecní cesty se usneslo obecní zastupitelstvo 30. července překročit obecní rozpočet částkou 2500 K na nejnútnejší opravy cest. Krupobití nebylo u nás již pamětníka.

19. září 1929 byl povolen odběr vody ze studny před domem č.174 fě.Karel Čápek, řeznictví, který si odvádí vodu vlastním potrubím, elektrickým čerpadlem. Do této doby, totiž do 27. října 1927, úřadoval starosta Alois Stejskal.

Tak jako jeho předchůdci dařilo se každé započaté dílo dobře a obec zbavována dluhů. Po dobu jeho úřadování bylo zapláceno na dluzích 120 000.

Volby konané 16. října 1927. Celkem bylo podáno 6 kandidátních listin:

č.1 nár. soc.	obdržela 130 hlasů
č.2 živ. strana	95 hlasů
č.3 strana komunistická	155 hlasů
č.4 strana lidová	71 hlasů
č.5 sdružení pokr. voličů	152 hlasů
č.6 strana republikánská	57 hlasů
Celkem	960 hlasů

Obdrželi:

č. 1 strana nár. soc.	3 mandáty
č. 2 živ.strana	2 mandáty
č. 3 strana komunistická	4 mandáty
č. 4 strana lidová	9 mandátů
č. 5 sdružení pokrokových voličů	4 mandáty
č. 6 strana republikánská	2 mandáty

Za starostu zvolen: zvěr. Ježek Vladimír, (pokrokoví), I. náměstek: Metoděj Horáček, stolař v Olešnici, (lidoví), II.náměstek: Jindřich Novotný, domkař č. 3 (komunisté).

Den před těmito volbami zemřel zasloužilý I. starosta obce Josef Matonoha a byl pohřben za obrovské účasti lidu. K pohřbu se také sjela celá hasičská župa.

Nově zvolené obecní zastupitelstvo mělo schůzi 14. listopadu, ve které byla zvolena nová finanční komise a ostatní odbory. Starosta obce připomněl všem členům, aby pracovali všichni svorně, jak se pracovalo v předešlých schůzích, aby tak mohla být dokončena započatá práce.

28. listopadu byl projednán obecní rozpočet na rok 1928; celková potřeba vykazovala Kč 182 324, úhrada Kč 105 111, schodek Kč 77 213.

Poněvadž vydáním zákona o omezeném stanovení obecních přírážek do nejvýše přípustné sazby 200% úhrada nestačila, byl požádán zemský úřad, aby nekrytý schodek Kč 35 409 byl hrazen zemským fondem. Tím se dostala obec na vyrovnací fond poprvé. Hospodářsky byl tento rok smutný. Následkem krupobití byla i sklizeň nepatrná.

1928

27. ledna povolilo obecní zastupitelstvo postavení čerpacích benzinových pump na náměstí pro firmy: Vacuum Oil Company a Bratři Zikmund.

Nájem z každé pumpy stanoven Kč 300 ročně. V této schůzi bylo také jednáno o udělení koncese jednotě Sokol pro vyvažování a čepování piva, vína v případech, kdy budou pořádány taneční zábavy. Schůzi bylo přítomno 21 členů a bylo hlasováno: 7 proti, 2 se vzdali, a 12 hlasů bylo pro. Okresní úřad v Boskovicích sám rozhodl o tom, pro kolik podniků v roce se koncese bude vztahovati. Poněvadž dluhy byly rychle spláceny, rozhodl zemský výbor, že dluh na elektrizaci má být umořen ve lhůtě 40 roků, což se však zdálo obecnímu zastupitelstvu příliš dlouho a usneslo se splatiti dluh v době 20 ti roků.

20. ledna 1928 zahájil některý Gotfried Rudolf automobilovou linku Olešnice – Brno, měl pěkně vybavená auta a prokázal se mezinárodní koncesí pro Československo, Jugoslavií, Německo, Rakousko. Lidí hodně tohoto auta používalo, poněvadž cesta do Brna stála 15 Kč a zavazadla zdarma. Státní a veřejní zaměstnanci požívali polovinu slevy. Poněvadž však obec byla vázána zárukou, že doplatí min. pošt případný schodek, bylo zahájení tohoto provozu hlášeno na pošt. ředitelství současně se žádostí, aby obce Olešnice – Kunštát – Lysice byly zbaveny této záruky třeba i za cenu zrušení státní linky. Po dlouhém a svízelném jednání byly obce ze závazku propuštěny a garanční vklady vráceny.

Ve schůzi 20. dubna bylo vzato na vědomí, že moravský zemský výbor udělil obci subvenci na kanalizaci ve výši 10 % do výše 7500 Kč a ministerstvo zemědělství 14. září 1928 rovněž 7500 Kč. Tím byl podpořen kanalizační projekt pro jeho uskutečnění. 3. července byl však vrácen zemským úřadem obecní rozpočet k úpravě, takže zůstal nekrytý schodek místo 35 409 pouze 18 262.

1.srpna 1928 nařídil zemský výbor obci, aby na zamýšlený odprodej stavebních míst v ulici Horáčkové, směrem k Veselce po pravé straně silnice „na hlavatiskách“ byl předložen řádný parcellační plán celé plochy. Plán byl již před tím zadán k vypracování Ing. Koubovi v Boskovicích a předložen k jednání a schválení zemskému úřadu. V tu dobu prodala však obec již pozemky uchazečům a povstala tam celé řada domků.

Prvně začal stavět: Karel Kašpárek, ob. úředník, malý domek,

p. Horáček Metoděj v témže roce 1 a v příštím 2 domky.

Na druhé straně p. Rudolf Procházka, řezník.

Plán došel schválen a za krátkou dobu nabyl obrovského významu pro obec, poněvadž se stal důležitým pro využití plochy a okrasu obce.

Kronikář uzavírá I. díl této pamětní knihy a pokračuje v díle druhém od téhož data

Kašpárek, kronikář.

Pokračování II. dílu pamětní knihy

Zřízení lékárny

Po celou řadu let usilovalo několik lékárníků o zřízení lékárny v Olešnici, vždy marně. Teprve dne 17. října 1928 podařilo se zřízení lékárny v Olešnici p. PhMr. Rudolfu Kselíkovi, která mu byla povolena výměrem okres. úřadu v Boskovicích č. 27.891./1928. Lékárna byla zařízena v domě č. 123.

Oslava: V předvečer 28. října 1928 shromáždilo se všechno občanstvo obce, bez rozdílu politického přesvědčení, u hospodářské školy v Olešnici, odkud vyšel průvod přes náměstí a vedlejší ulice. S průvodem vyšla též i hudba.

Celé naše městečko bylo osvětleno jak zvenčí tak i svícemi v oknech. Po projítí celým městečkem stanul celý průvod na náměstí, kde měl krátkou přednášku p. Adolf Kafka, řídící učitel ve výslužbě. Po proslovu zahrála hudba národní hymny a občanstvo je zpěvem doprovázelo.

Školník Horáček Vincenc: 10. prosince 1928 udělilo obecní zastupitelstvo definitivní místo školníka Vincenci Horáčkovu a upravilo mu plat na základě zákona č. 16/1919 Sb.z. a nař.

Koupě lesů: V měsíci prosinci 1928 bylo v obecních schůzích jednáno o parcelaci lesů od velkostatků.

Jednání bylo obtížné, poněvadž se nevědělo, jak řešení parcelace bude provedeno. První schů-

ze byla svolána do Skalice a byla zastoupena všemi zástupci obcí a zástupci starostovských sborů: Kunštát, Blansko a Boskovice. Utvořilo se komitě zastoupené zmíněnými okresy, které mělo vypracovati stanovy a podati bližší informace, jak by se nechal opatřit potřebný úvěr a jakou formou se bude dít další jednání. Během téhož měsíce byla svolána druhá schůze, na níž předsedal Dr. Radkovský, starosta města Blanska, a prohlásil, že by bylo lépe, aby bylo utvořeno jedno družstvo se sídlem v Blansku. Tento návrh však ztroskotál, poněvadž zejména kunštátský kraj musil by se na každý příděl dřeva obracet na Blansko. Bylo uznáno, že by se tímto způsobem obcím nijak nepomohlo.

V zápětí na to byla svolána nová schůze pro kraj kunštátský do Rozseče, kterou vedl letovický farář P. Holba, ale ani ten nepořídil. Tím uvázla věc na mrtvém bodu.

Rok 1929

25. ledna byl obecním zastupitelstvem schvalován obecní rozpočet na rok 1929 a vykazoval v řádném hospodaření schodek Kč 56 888 a usnesena 200% obecní přírážka.

Mimořádný obecní rozpočet vykazoval nekrytý schodek 99 500 Kč, který má být hrazen zá půjčkou.

Tento obecní rozpočet zahrnoval v sobě:

- 1.) Částečnou kanalizaci obce I. díl, jejíž náklad byl rozpočten na Kč 75 000.
- 2.) Náklad na zřízení koupaliště do výše Kč 47 000.

V stálém rozpočtu byl dále zařazován obnos Kč 16 846 na opravu Radnice, která byla zadána p. Janu Šedivému, staviteli v Olešnici.

Volby do místních školních rad 17. dubna 1929 byly provedeny obecním zastupitelstvem volby členů a náhradníků pro školu obecnou a volby členů a náhradníků pro školu měšťanskou dle zák. 75 z roku 1919; volilo se: Škola obecná: 5 členů a 3 náhradníky, Škola měšťanská: 4 členy a 3 náhradníky. Před volbou se strany dohodly na sdružení, vyjma strany lidové, která volila samostatně.

Při volbách obdržely: Sdružené strany 3 členy, 2 náhradníky, Strana lidová: 2 členy, 1 náhradníka.

Pro školu měšťanskou byla volba provedena podle téhož měřítko.

Sdružené strany obdržely: 3 členy, 2 náhradníky, Strana lidová: 1 člena, 1 náhradníka.

Chudinské zaopatření přestárlých osob. Až do 26. června 1929 vyplácela obec sama ze svých prostředků chudinské podpory 50ti přestárlým osobám, každé K 2 týdně. Vydáním nového zákona o převzetí těchto přestárlých osob byly výdaje chudinského fondu sníženy. Celkem byly přihlášeny dle tohoto zákona 72 osoby a všechny obdržely roční podporu 500 Kč s obecním příplatkem Kč 50.

3. říjen 1929. Na kanalizaci, která byla zařazena do obecního rozpočtu, vypracoval zemský stavební úřad v Brně plány a na základě podání žádosti obcí Olešnicí byly povoleny tyto subvence:

1.) Moravský zemský výbor 10 %

2.) Ministerstvo zemědělství 10 %

3.) Ministerstvo zdravotnictví 15 % z celkového rozpočteného nákladu Kč 75 000. Obecní zastupitelstvo schválilo toto oznámení a požádalo ihned o vypsání stavby. Kanalizace I. díl jest v plánech od č. 17 na Peterků most, s odbočkou na rohu Čápkovy koželuhny na Moravskou stranu do potoka.

25. listopad 1929. Projednán obecní rozpočet na rok 1930, který se nikterak neliší od rozpočtu minulého, a k úhradě schodku byla usnesena 200% obecní přírážka. Před tímto jednáním o obecním rozpočtě vyžádal si slovo náměstek starosty Horáček Metoděj a poukázal na to, že školní rady propůjčily školní budovu ku konání bohoslužeb církvi československé. Dále žádal v zájmu udržení klidu v obci, aby se obecní zastupitelstvo uneslo, že škola napříště nebude k podobným účelům propůjčována. Starosta obce podal o věci vysvětlení a předal tuto záležitost k projednání. Schůzi bylo přítomno 19 členů obecního zastupitelstva, které se usneslo oznámit školním radám usnesení tohoto znění:

„Poněvadž škola je obecním majetkem, nebude pro příště k podobným účelům propůjčována, nýbrž bude sloužiti čistě k účelům vyučovacím.“

Rok 1929 byl hospodářsky dobrým rokem, a nevykazoval žádných škod a pohrom.

Úmrtnost roku 1929 vykazuje celkem 25 osob. Z toho počtu zemřelo: 21 osob vyznání římskokatolického, 4 osoby vyznání evang. českobratrského.

Z celkového počtu zemřelých bylo 21 osob dospělých, 4 děti.

Rok 1930

20. ledna došel schválený obecní rozpočet na rok 1930 a současně došly nabídky na zřízení kanalizace I. dílu.

Nabídku podaly: 1) fa. Fischman Brno, na částku Kč 78 650,98; 2) fa. Ing. Hindels Brno, na částku Kč 108 268,42.

Již před tím jednala obecní rada a doporučila obecní finanční komisi a obecnímu zastupitelstvu, aby s kanalizací bylo zatím posečkáno do doby, než bude provedena regulace potoka olešnického, poněvadž vyústění kanalizace bylo zaměřeno pod starý dřevěný most u domu č. 176, kde nebyl dosud zajištěn dostatečný odpad vody. Rovněž tak nebyl zřízen most který byl již projektován a měl být posunut o několik metrů vpřed. Proto bylo zatím se zadáním stavby posečkáno do doby vyřešení regulačního toku potoka.

18. únor 1930. Svolána slavnostní schůze obecního zastupitelstva, které se zúčastnilo 23 členů a 1 náhradník. Starosta obce zvěrolékař Ježek uvítal všechny členy obecního zastupitelstva, načež podal zprávu, že starostovské sbory okresu boskovického se usnesly, aby všechny obce v našem okrese jmenovaly p. presidenta republiky T. G. Masaryka čestným občanem za zásluhy, prokázané celému českému národu. Obecní zastupitelstvo usneslo se za přítomnosti všech členů, aby i městys Olešnice jmenoval pana presidenta republiky čestným občanem městyse Olešnice. Vzhledem k těžkým finančním poměrům nebylo možno k 80ti letým narozeninám p. presidenta pořádati větší slavnost nebo založení různých nadací, jak se dělo ve větších městech. Místní spolky byly vyzvány, aby důstojným způsobem provedly oslavy.

Oslava v obci byla zařízena tak, aby občanstvo v předvečer narozenin p. presidenta od 7 do 8 hod. večer osvětlilo okna.

Důstojné oslavy vykonaly místní spolky jak Orel, tak Sokol. Při této příležitosti byly také spolky vyzvány na základě usnesení obecního zastupitelstva, aby bylo pamatováno na zřízení fondu na stavbu pomníku padlým vojínům ve světové válce. Jednota Sokol přispěla na založení tohoto fondu částkou Kč 1 200 uloženou na vkladní knížku občanské záložny v Olešnici. Jiných darů se nesešlo.

17. květen 1930. Na opravu Radnice, prováděné od května 1930 vypracoval plány zdejší rodák architekt V. Chroust. Plány byly řešeny pro moderní stavbu, ale muselo být od opravy dle plánů upuštěno, poněvadž celá přední zeď Radnice je kamenná a těžko by bylo umísťování železných nosičů. Proto obecní zastupitelstvo upustilo od

původního plánu a návrhu a nová okna v Radnici byla zřízena dle starých mír.

Od tohoto data bylo intenzivně pracováno na zlepšení silnice přes Makovský kopec, který měl být přeložen do výhodnější polohy. Již dříve se usneslo obecní zastupitelstvo, že obec Olešnice přispěje na stavbu přeložení tohoto kopce obnosem Kč 50 000. Při projednávání této otázky ve schůzi obecního zastupitelstva konané dne 17. května bylo učiněno na návrh p. F. Fialy č. 122 pozměňovací usnesení a to tak, že tato částka bude povolena k vybudování nové silnice od Mramorky přes Crhov do Horníci. Vybudováním této silnice vidí obecní zastupitelstvo uskutečnění celoroční autobusové dopravy jako náhrady za železniční spojení. Dále se obecní zastupitelstvo usneslo, že na rekonstrukci Makovského kopce nemůže ničím přispěti, neboť přeložením silnice v kopci z leva na pravo se sněhovým závějem neodpomůže. Jednání tím bylo oddáleno a předáno znovu zemskému úřadu k dalšímu řešení, poněvadž již mezi tím navázala obec jednání u ministerstva obchodu, zda nemá námitek proti navrhované změně inkamerační silnice přes Olešnici na Bystřici n/P. Ministerstvo kladně na tuto žádost odpovědělo.

19. březen 1930. V měsíci březnu 1930 vyhořel na Mor. Straně domek č. 177, patřící Gustě Šamánkové. Domek tento přečníval rohem přes chodník do veřejné silnice. Byl postaven z nepálených cihel, podkroví bylo deskové, vyplněné drtinami. Po vyhoření domku zažádala pí. Gusta Šamánková za povolení domku a to na starých zdech. Stavební komise nemohla však přistoupiti k povolení takové úpravy a přestavby. Bylo jednáno s vlastníci o vykoupení části zastavěné plochy pozemku na rozšíření chodníku a tím i rozšíření okresní silnice. Obecní rada a stavební komise přizvala k jednání zástupce okresního úřadu cestmistra Paara, který na místě samém vytýčil hranici tak, aby novostavba byla provedena asi 5,30 m až 5,80 m od hrany silniční, čímž by odpadla výjimka § 46. mor. stav. ř. Vlastníci domku zastupoval manžel p. Karel Šamánek a prohlásil, že by byl ochoten přední zeď stavby odstoupiti, bude-li mu vyplacen obnos Kč 10 000. To se zdálo příliš drahým výkupem a po delší debatě bylo mu nabídnuto Kč 5 000 a podezdění a úprava chodníku. Ta ovšem byla daleko dražší, než požadovaných dalších Kč 5 000. Ve schůzi obecního zastupitelstva dne 13. června dlouho se o věci

jednalo, ale nakonec bylo usneseno, aby si obec vyžádala informace na okresním úřadu v Boskovicích a v ústředí starostenských sborů v Brně, je-li obec povinna sama zaplatiti toto místo a v jaké výši. Teprve po takto získaných zkušenostech bude definitivně výkup proveden. Schválení došlo 22. srpna 1930, kdy částka Kč 5 000 byla Gustě Šamánkové vyplacena a kromě toho byla jí postavena zeď od mostu pro zřízení chodníku. Stavebník byl však povinen celé spaliště zbourati a prohlásil také mezi jednáním, že již jedná o vypracování plánů na postavení činžovního domu.

18. červenec 1930. Obecní zastupitelstvo jednalo o zřízení pomocné třídy pro méně nadané žáky, jak bylo nařízeno okresním školním výborem. Poněvadž však do I. třídy bylo přihlášeno již přes 70 žáků, bylo nutno rozdělit I. třídu na pobočku, takže ve školní budově není místa pro zřízení třídy pro méně nadané žáky. Po delší poradě bylo rozhodnuto, aby tato třída byla zřízena v chudobinci, v místnostech, kde býval dříve dětský útulek.

Hasiči: Po vzoru jiných větších obcí, které se postaraly o koupi nových automobilových stříkaček, obrátil se také i sbor hasičský v Olešnici na obecní zastupitelstvo, aby mu obec přispěla peněžitě na pořízení automobilové stříkačky. Hasičský sbor zakoupil starší silný automobil ze zámků z Jimramova a hodlá svým nákladem automobilovou stříkačku pořídit. V žádosti uvádí, že náklad bude obnášeti asi Kč 56 000. Obecní rada doporučila obecnímu zastupitelstvu, aby schválilo zúročení této zápůjčky, čímž obec bude takto přispívati na úrokování pořizovacího nákladu.

Lesy: Po nezdařilých pokusech o zřízení lesních družstev v roce 1928 navázali zástupci obcí jednání samostatné a to obce: Olešnice, Rovečné, Vel. Tresné, Věstín, Věstínek, Bolešín, Koroužné. Zda by nebylo možno bez parcelace z volné ruky odkoupiti les Dubovici v katastru obce Bolešína, jehož výměra obnáší přes 800 mír. Tohoto jednání zúčastnili se všichni zástupci těchto obcí a za pomoci p. poslance Pelíška z Prosetína byly konány intervence u státního pozemkového úřadu v Praze. Obecní zastupitelstvo ve schůzi konané dne 22. srpna 1930 se usneslo, aby k jednání o parcelaci lesa Dubovice, ze kterého by měla obec Olešnice obdržeti asi 160 mír, vyslali svoje zástupce na schůzi ve Vídě, která se konala 23. srpna. Zástupcům naší obce bylo uloženo ohraditi se proti přidělu méně hodnotnějšího lesa, kde

nevede žádná cesta a žádali přiděl lesa přístupnějšího a bližšího. Současně byl pověřen starosta obce k prohlášení, že obec Olešnice trvá na parcelaci, že však s navrženým dílem (dříve již navrhnutým) nesouhlasí. Hned 28. srpna 1930 byla svolána nová schůze obecního zastupitelstva, při které vysvětlil starosta obce výsledek jednání schůze ve Věře, kde bylo dosavadní usnesení obcí o rozdělení lesa pozměněno. O rozdělení byl sepsán protokol, podle kterého se obci Olešnice přiděluje část lesa Dubovice za obcí Bolešínem směrem k Věštítku, mimo skály Sypiny, které se vypouští. Sypiny by si ponechala obec Bolešín a obci Olešnici ponechává právo na 2 ha. Po této dohodě byla ještě vykonána prohlídka lesa, ku které byl přizván Robert Vorbach z Olešnice jako lesní znalec, a prohlásil, že v přidělu může roční přírůstek obnášeti 115m³ a že celková hmota obnáší asi 1 815m³. Obecní zastupitelstvo vyslechlo tuto zprávu a po delší debatě se usneslo trvati na přidělu lesa, jak bylo protokolárně smlouveno, přes to, že s nabízeným přidělem není spokojeno a že konečné rozhodnutí učiní podle stanovené ceny. V případě, že by cena neodpovídala, odstoupí od parcelace. Dále si vyhradilo, že důsledně ještě trvá na přidělu lesa Chrástě v revíru Lamberg na katastru obce Olešnice. Tím bylo další jednání posunuto až na rok 1931.

Inkamerační silnice: Po nesčetných jednáních o přeložení Makovského kopce vypracoval okresní úřad v Boskovicích dne 21. října 1930 protokol o dláždění silnic v Olešnici. Projektovaná délka dláždění silnic by obnášela asi 600 m a stavební náklad dle projektu Kč 70 000. Byla ale dána podmínka, že dlážděním silnic jest podmíněna výstavba kanalizace v části obce, a to počínaje od domu č. 29. Kanalizační projekt nebyl dosud do této doby zadán, ačkoliv subvence byla již povolena v předcházejícím roce. Obecní zastupitelstvo zasedalo pro řešení této otázky dne 11. prosince 1930 a usneslo se, aby ihned se přikročilo k vypsání a zadání stavby kanalizace, by v době zimní byla stavba zadána a na jaře hned provedena. Při této příležitosti bylo znovu jednáno o zřízení cesty na Veselku (od roku 1927) a prozkoumán propočtení cesty, na niž byl rozpočet 345 000 Kč místo původních Kč 90 000. Na úhradu nákladu měla Olešnice přispěti částkou 103 500 Kč. A obec Veselka částkou 69 000 Kč. Obecní zastupitelstvo však prohlásilo, že trvá na původním projektu, kde stavební náklad je menší a plně vyhovuje všem požadavkům.

Rok 1930 byl celkem klidný, hospodářsky a obchodně dobrý, i úmrtnost občanská se zmenšila na 20 osob. Zemřelo celkem 18 osob náboženství ř. k. 2 osoby evang. českobratrské. V tomto počtu 4 děti.

Rok 1931

Obecní rozpočet na rok 1931 byl předložen ku schválení dne 20. 2. a vykazoval potřebu Kč 199 866, Úhradu Kč 131 642, Schodek Kč 68 224.

Vzhledem k značnému poklesu předpisu přímých daní bylo nutno zvýšiti obecní přírážku na výši 250 %. Aby tato přírážka mohla být stanovena, musily se snížit obecní rozpočty školních rad o částku Kč 5 000, která měla sloužiti k zakoupení nového školního nábytku. Mimořádný rozpočet byl stanoven pouze na zřízení kanalizace dle rozpočtené částky Kč 78 625.

Obecní stráně: 20. února 1931 schválilo obecní zastupitelstvo obnovení pronájmu obecních strání na dalších 10 roků a to tak, že dosavadní pacht, který uživatelé platili, byl jim zvýšen

o 200 % k dosavadnímu nájmu. Starý pacht obnášel dosud asi Kč 14 za 1 míru, takže daň pozemková byla daleko větší.

Lesy: 2. ledna 1931 obdržela obecní rada oznámení státního pozemkového úřadu v Praze na základě podzimního jednání v roce 1930 výměrem číslo 180.624/30-IV/6, dle kterého po konečné dohodě s velkostatkem Kunštát ze dne 9. ledna 1930 označuje za kupce lesních ploch za ceny přidělové mimo jiné také obec Olešnici, která obdrží: Lesní trať Chrást 24,73 ha, část lesa Dubovice 30,00 ha.

Současně byl vybídnut vlastník lesa (Kunštát) a obec městys Olešnice, aby ihned navázali styky a předložili řádnou kupní smlouvu, schválenou dohledacím úřadem. Obecní rada ihned navázala jednání o prodeji a stanovení ceny. Chrást v katastru obce Olešnice nebylo zapotřebí rozměřiti, poněvadž se jednalo o celý úsek, kdežto Dubovice musila být rozměřena i pro ostatní obce, které současně obdržely přiděl. Na schůzi 12. března 1931 v Rovečném bylo vyjednáno, že celá Dubovice bude rozměřena oprávněným měřičem a náklad za rozměření bude uhrazen všemi obcemi společně dle výměry, nikoliv podle ceny lesa. Tím bylo dřívější jednání ze schůze konané 23. 8. 1930 pozměněno. Zaměření přidělu lesa Dubo-

vice bylo zadáno Ing. Joglovi z České Třebové za obnos Kč 4 800. Dne 11. dubna 1931 podepsala obec Olešnice zatímní kupní smlouvy o sjednané ceně za lesy, kterou prodává velkostatek Kunštát tyto části: Chrast katastr obec Olešnice, pč. 712, 714, 720 za čistý obnos Kč 42 000 mimo všech poplatků, které budou stanoveny později, jednak státním pozemkovým úřadem a generálním plnomocníkem majitelky velkostatku Kunštát panem Janem Holubem, generálním ředitelem v Kroměříži. Příděl lesa Chrastě dle proměření obnáší 24 ha, 73 a, 24 m². Dubovice, katastr obec Bolešín, dle plánu Ing. Jogla obdrží obec Olešnice díl parcelu 142/9 ve výměře 27 ha, 51 a, 98 m². Za tuto výměru zaplatí obec Olešnice Kč 70 000 čisté ceny mimo poplatků. Kupní smlouvy téhož roku byly zadány k vypracování dle přání generálního ředitelství v Kroměříži p. JUDr. Dolanskému v Brně, který velkostatek při parcelaci zastupoval. Nyní se však jednalo o zaplacení celkového nákladu na odkup těchto lesů. 22. dubna 1931 usneslo se obecní zastupitelstvo, aby ku hrazení nákladu na zakoupení lesů bylo v první řadě použito IV. státní půjčky 6 % v částce Kč 15 000, a IV. státní půjčky 4% rovněž Kč 15 000, které byly prodány prostřednictvím občanské záložny v Olešnici za cenu Kč 24 240. Dále bylo použito kmenového jmění obce Olešnice ve výši Kč 12.313, takže celkem bylo uhrazeno Kč 36 553. Poněvadž cena byla rozpočtena do výše Kč 140 000, bylo nutno žádati o zápůjčku, kterou obci poskytl místní spořitelní a záloženský spolek s povolením okresního úřadu v Boskovicích do výše Kč 100 000, poněvadž mimo jiných výdajů přicházely také v úvahu lesní plán, který dosud nebyl vypracován a podle něhož se měla lesní těžba konati. K tomu kronikář podotýká, že na začátku listopadu, a bylo to dne 11. listopadu, kdy řádila zde veliká větrná smršť, bylo mnoho lesa poškozeno. Byla to zejména Schnelovka Skalky, která utrpěla značný polom, který mohl být zpracován teprve až v roce 1931 v zimních měsících. Také v přidělových lesích smršť nadělala velkých škod, svalené dřevo bylo však již sděláno.

Také v přidělových lesích smršť nadělala velkých škod, ale dřevo s větší částí bylo již prodáno. Při přejmutí lesa Chrastě v katastru obce Olešnice po dohodě s velkostatkem Kunštát koupila obec i zbytek kulatiny za obnos Kč 2 637, který prodala s nepatrným ziskem p. Janu Šedivému, staviteli v Olešnici. Za výtěžek koupilo se

nejnutnější nářadí pro lesní hospodářství a to:

1 pásma do lesa

1 klupna na měření dříví

1 číslovačka na kulatinu a značkování paliva.

Vracím se zpět k protokolu obecního zastupitelstva 22. dubna 1931, kde byl předložen posudek o zakoupených lesích lesním Benešem z velkostatku Kunštát, který podal písemný posudek po prohlídce lesů, načež obecní zastupitelstvo na návrh p. Frant. Fialy usneslo se na pravidlech, sloužících k řádnému provozu lesního hospodaření. Pravidla mají 12 bodů a jsou založena v protokolní knize o schůzi obecního zastupitelstva. Začátky byly ovšem těžké. Dřevo bylo všude nadbytek, zvláště po této kalamitě, takže dřevo se prodávalo za padanou cenu. Dřevo musilo být odstraněno, aby lesy byly chráněny před škůdci (různými lesními brouky, kterých se mnoho vyskytlo). Všechny polomy nebyly však zpracovány pro nedostatek odbytu a obecní rada považovala za velikou škodu, mělo-li býti prodání pod cenou.

V Dubovici nebylo polomů, pouze zlomce, které byly zpracovány v pozdější době, postupně. V přidělu lesa Dubovice zůstaly však obci Olešnici a to ve prospěch obce Olešnice tyto služebnosti:

1.) Služebnost vytahování a svážení dříví k cestě vedoucí podél bodů 27, 28, 29, do bodu B na hranicích č. k. 142/7, a 142/8 a dále ježdění po této cestě přes p.č. 142/8, 142/7 do bodu D na veřejnou cestu č.p. 889/2.

2.) Služebnost cesty od bodu G po stávající cestě k bodu 19. Tyto služebnosti se vztahují na pozemek panující a to pč. 142/9 majetek obce Olešnice přes pč. 142/8, les, majetek Věštínek 142/7, les, majetek Velké Tresné 142/9, les, majetek Olešnice, jako panující, pozemek služebný pro obec Věstín. Tato práva byla zaknihována. Příděl lesa nachází se na katastru obce Bolešína, kam je obec Olešnice povinna odváděti všechny předepsané daně.

Odevzdání diplomu: Současně v této schůzi ob. zastupitelstva, konané dne 22. dubna zaslalo ministerstvo obchodu v Praze čestný diplom zdejšímu občanu Františku Štrůblvi, který po 52 roků byl nepřetržitě zaměstnán v závodě p. Metoděje Neumanna, koželužna v Olešnici. Diplom zaslal okresní úřad v Boskovicích a pověřil starostu obce, aby diplom v této schůzi jubilantovi doručil. Jubilant se dostavil do schůze a čestný diplom převzal. Při této příležitosti se usneslo obecní zastupitelstvo poděkovati p. okresnímu

hejtmanovi za doporučení jubilanta ministerstvu obchodu. Předání diplomu stalo se ve schůzi skutečně důstojným, neboť jubilant se dostavil ve slavnostním úboru a s velkou radostí a vděkem diplom převzal. Byl v této době první, který přejímá v republice československé v našem kraji takovýto první diplom.

Kanalizace: Částečná kanalizace dle plánů zemským stavebním úřadem v Brně vypracovaných byla zadána nejlevnější firmě Ing. Oldřich Nickel v Brně za cenu Kč 57 475,20, tedy za značně nižší cenu, než v předcházejícím roce, kdy brněnské firmy operovaly daleko vyššími obnosy. K tomu ještě zemský úřad nařídil f. Ing. Oldřich Nickel, že pro stavbu může být jedině používáno rour hrdlových, nikoliv drážkových. Se stavbou bylo ihned započato od domu č. 36 nahoru do města. Vykopávky šly dobře, až před budovou divadla narazili dělníci na tvrdou skálu ve hloubce 60 cm, takže úsek v tomto místě v délce přes 30 m musel se vystřelovat a ještě klíny do hloubky 1 1/2 m vysekávat. Práce byly dokončeny do podzimu a při rozpočteném obnose byla kanalizace rozšířena, a to od rohu domu č. 81 za stodole v délce 30 m a od domu č. 123 do ulice k domu č. 62 o 25 m, celkem o 55 m. Celkový účet obnášel Kč 57 319,25 vyjma plánů a komisí jak vodopravní, tak i kolaudační. Celkový náklad byl schválen zemským úřadem na Kč 78 000, účet i s prodloužením kanalizace včetně poplatků po skončení prací obnášel Kč 71 000. K tomu se podotýká, že pro odpad vody regulovaného potoka pod most muselo být vykoupeno část místa od p. Gusty Šamánkové, za které ji bylo zaplacené Kč 1 000. Tento kanalizační úsek byl proveden velmi svědomitě a trvanlivě.

IV. třída měšťanské školy: Až dosud postrádalo naše městečko IV. tř. měšt. školy, ačkoliv v okolí jako v Kunštátě, Bystřici a Bystrém dávno tyto třídy byly zřízeny. Rodiče místních dětí byli nuceni, chtěli-li jim poskytnouti vzdělání IV. třídy, dáti je buď do Kunštátu, ponejvíc však do Bystrého. Po získaných informacích dohodla se obecní rada se školní radou o podání žádost o zřízení tohoto kursu také u nás. Žádosti bylo vyhověno. Místní učitelstvo prokázalo ochotu vyučovat ve IV. třídě, aniž by rodiče musili platit velké náklady, čímž bylo usnadněno přijímání žáků.

Hasičský sbor: Hasičský sbor olešnický pořídil si novou automobilovou stříkačku, na kterou se zavázalo obecní zastupitelstvo přispívati zúro-

čením dluhu. Dne 31. května 1931 bylo vykonáno slavnostní předání automobilky pod protektorátem obecního zastupitelstva a za přítomnosti hasičských sborů celého okolí. Slavnost byla uspořádána na náměstí. Průvod k této slavnosti vyšel od hedvábné továrny a znázorňoval vyvíjení se v hasičských stříkačkách. První od roku 1700 až do nynější doby postupně. Nebylo ani zapomenuto starých požárních vozů na vodu i tehdejších krojů. Předání bylo o 3 hod. odpoledne náměstí u kašny.

Garáže ve Skalici: Podle závazku z roku 1921 bylo naše městečko povinno postarati se o výstavbu garáže ve Skalici pro státní autobusovou linku na trati Skalice – Olešnice společně s Kunštátem a Lysicemi, jak jest již zmínka v pamětní knize. Poněvadž podle zjištění byla tato linka stále aktivní a obce neobdržely od státu žádné náhrady ani nájem, rozhodli se zástupci zúčastněných obcí požádati Čsl. stát, aby garáže ve Skalici byly jím odkoupeny; bylo tak učiněno z důvodu, že stavbou se obce značně zatížily. Toto jednání bylo navázáno již dříve, nedošlo však k dohodě. Zástupci ministerstva prohlašovali, že min. pošt a telegrafů trvá bezpodmínečně na závazcích, kterými jsou obce povinovány. Druhá závažná záležitost byla, že garáže potřebovaly nevyhnutelně opravy, což obce nechtěly svým nákladem prováděti. Po dlouhém jednání dne 20. října 1931 přijeli zástupci ministerstva pošt do Skalice, kam byli pozváni zástupci obcí Olešnice, Kunštátu a Lysic k jednání o koupi. Po dohadování se byla sepsána prozatímní smlouva na Kč 43 000, z čehož připadá obci Olešnice Kč 12 000. Tutto zprávu vzalo obecní zastupitelstvo s potěšením na vědomí, že pro další dobu bude obce zbavena zbytečných nákladů.

Obecní volby: Volby do obecního zastupitelstva byly vykonány dne 27. září 1931. Voličů bylo 1 011 a volby se zúčastnilo 980. Volilo se ve dvou volebních místnostech a to ve Škole a na Radnici. Kandidátních listin bylo podáno 6. Tyto podaly:

1. Strana nár. soc., 2. Strana soc. dem., 3. živnostensko středostavovská, 4. Republikánská strana, 5. strana bez politického pojmenování, 6. Strana lidová.

Při volbách obdrželi:

1. Strana nár. soc.	175 hlasů
2. Strana soc. dem.	130 hlasů
3. Strana živnostenská	93 hlasů
4. Strana republikánská	169 hlasů

5. Strana bez pol.pojmen. 48 hlasů
6. Strana lidová 365 hlasů
volební číslo bylo 36

Obecní rada sestavena takto:

Starosta obce: zvěr. Ježek Vladimír, I. náměstek: Horáček Metoděj, stolař, II. náměstek: MUDr. Otmar Thoma. Radní: František Škarvada, knihař, Josef Kovář, domkař č. 58, Prof. Leopold Benáček, kooperátor, Karel Šamánek, řezník, Josef Sperát, rolník

Nová obecní rada ponejprv zasedala dne 23. listopadu 1931, kde starosta rozdělil jednotlivým členům obecní rady funkce a nabádal všechny členy ku svorné a pospolitě práci. Práce bylo dosti hned na počátku. Již začátkem roku se pocítovala nezaměstnanost dělnictva všech oborů a bylo nutno postarati se o zaměstnání hlavně živitelů rodin, jež byli zaměstnání v letní době tohoto roku na regulaci potoka a na stavbě kanalizace. Na podzim bylo již 60 živitelů rodin bez zaměstnání. Musili se spokojiti s přídělem státních stravovacích lístků po 10 Kč, kterých bylo velmi málo přidělováno. V listopadu rozšířila fa. Nagel a Brady provoz továrny, načež obecní rada se starala o to, aby v první řadě byli zaměstnání místní dělníci, což se podařilo.

2. prosince 1931 byl projednán obecní rozpočet na rok 1932, který vykazoval potřebu:

Kč 265 161, úhradu Kč 198 331, schodek Kč 66 330. Mimořádný rozpočet vykazoval potřebu Kč 142 109, úhradu Kč 142 109. Obecní přírážka byla stanovena 200 % k dani činžovní, a 250 % k ostatním daním přírážkám podléhajícím.

10. prosince vypracovala obecní rada nový jednací řád pro schůze obecního zastupitelstva dle směrnic které zákon přesně stanoví a podle nichž se dosud ve schůzích nejednalo. Celý řád jest zapsán v protokolní knize ze dne 10. prosince 1931 a vyvěšen v sále Radnice.

První schůze nově zvoleného obecního zastupitelstva konala se dne 18. prosince 1931 a zúčastnilo se jí 22 členů z 24 volených.

Úmrtnost v roce 1931. Zemřelo celkem 24 osob, z toho 19 ř.k., 5 evang. českobr. Z počtu zemřelých bylo 5 dětí.

Rok 1932

12. leden: hasičský sbor předložil vyúčtování nákladu na pořízení automobilové stříkačky, který obnášel celkem Kč 84 276 a ku dni 12. ledna

1932 obnášel dluh celkem Kč 56 026. Obecní rada se usnesla, že bude úrokovati pořizovací náklad pouze do výše Kč 55 000.

26. února 1932: Občanům na Vejpustku bylo nařízeno, hlavně nájemcům obecních strání, aby ihned započali s hubením puklice švestkové, která se objevila na stromech a ohrožovala i sousední zahrady. Za tím účelem byl požádán zemský zahradník, aby prohlédl zahrady. Občané žádali obec o povolení příspěvku na hubení škůdce, avšak žádosti nebylo vyhověno, ale nařízeno, že každý vlastník stromů je povinen vlastním nákladem se postarati o řádné čištění stromů.

2. března 1932. Zakoupen nábytek od p. Metoděje Horáčka v Olešnici a to 2 psací stoly, 8 ohýbaných židlí, 1 stůl k zasedání ke schůzím obecní rady za cenu Kč 3 896,40.

2. března 1932: Občanská záložna oznamuje, že darovala na zahradní úpravu školního parku obnos Kč 3 811,82, což obecní rada vzala s potěšením na vědomí a usnesla se poděkovati ředitelství záložny. Současně požádala okrašlovací spolek, aby převzal do své správy úpravu parku a dohled na provádění práce. Okrašlovací spolek vyhověl přání obce a s úpravou započal dne 1. dubna 1932.

7. dubna 1932: Po celou řadu let nebyla vykonána volba do obecního honebního výboru. Proto požádali obecní radu všichni vlastníci pozemků o sestavení kandidátní listiny, aby volba byla provedena jednotně. Přáním vlastníků bylo vyhověno a kandidátní listina byla sestavena takto:

Členové výboru:

- 1.) František Fiala, obchodník
- 2.) Jindřich Weis, rolník
- 3.) Gustav Člupek, rolník
- 4.) Jindřich Procházka, rolník
- 5.) Josef Višinka, rolník
- 6.) Antonín Novotný, rolník č. 75
- 7.) Josef Synek, č. 162, domkař

Mimo tyto osoby byli navrženi ještě 3 náhradníci.

21. duben 1930: Započato s vykopáním studny na horní části Vejpustka nad domkem č. 59, kde byla dosud studna nezakryta a při přívalech vody byla stále znečišťována.

28. duben 1932: Dne 21. dubna 1932 podali dělníci: Halámek Josef, Bukáček Frant., Švanda Jindřich, malíř, Jahoda Frant. a Bláha Josef žádost obci, aby jim odprodala louku u Puchárny na stavbu rodinných domků. Nabídli cenu Kč 2 za 1m².

Současně také podala žádost za odprodej této louky sl. JUDr. Jaromíra Procházková, která nabídla obci Kč 4 za 1m². Jednání o prodeji bylo dáno na pořad do schůze obecního zastupitelstva, které předalo řízení nazpět obecní radě, aby vyjedнала se sl. Procházkovou, kolik by za míru skutečně zaplatila. Po delším jednání však z prodeje sešlo, protože se obecní rada rozhodla, že místa toho prodávat nebude, protože je sama bude potřebovat.

29. dubna 1932: ve schůzi ob. zastupitelstva bylo usneseno sestavit a zvolit odbor, který povede dozor nad obecním majetkem jak polním tak lesním. Předpis obsahuje 7 bodů, které jsou vyznačeny v protokolární knize.

Stavební místa: Podle schváleného regulačního plánu v ulici Veselské po pravé straně cesty k Veselce prodaly se do konce června všechna stavební místa různým žadatelům. Úpravou potoka Olešničky vznikla celá řada stavebních míst na Mor. Straně, která se začala rovněž prodávat. Aby byl podpořen stavební ruch, byla tato místa prodávána:

- 1.) v ulici Veselské Kč 2 za 1m²,
- 2.) na Mor. Straně Kč 1 za 1m²,

12. květen 1932: Začátkem května byl zdejší katastr postižen velkou záplavou syslů, takže se obecní rada rozhodla vyzvat všechny občany k řádnému hubení a vyplácení za každého usmrceného sysla 30 haléřů. Celkem bylo vyplaceno přes Kč 180 (z větší části klukům, kteří se v chytání syslů předstihovali.)

1. červenec 1932: Sportovní kroužek fotbalistů utvořený v roce 1931 hrával na pronajatém hřišti u Škrobárny, na louce p. Hlaváčka. Provedením regulace potoka bylo místo úplně změněno a také zmenšeno a k dalším zápasům se nehodilo. Proto se obrátili vedoucí sportovního klubu se žádostí na obec, aby za hřiště byl jim pronajat pozemek na obecní trati k Veselce ve výměře asi 3 měřic, který obdělávala Františka Tomanová. Nabídli Kč 300 ročního nájmu. Obec zprvu odkázala kroužek sportovců, aby vyčkal do doby pronájmu obecních pozemků a teprve po dražbě o předložené žádosti rozhodl. Mezi tou dobou byl však pozemek jim za nabízený obnos Kč 300 pronajat.

16. červenec 1932 Nádrž na Mor. Straně: Při provádění regulace olešnického potoka usnesla se ob. rada na doporučení zástupce dohledacího úřadu Ing. arch. p. Koudely zřídit vodní nádrž

u Škrobárny, která by současně mohla sloužit za koupaliště. Předseda vodního družstva Metoděj Horáček zdůraznil potřebu této nádrže, takže subvencující úřady povolily příspěvek. Nádrž byla projektována v rozměrech 800 m² plochy s podmínkou, že nádrž bude pouze obezděna kamennou zdí. Stavba nádrže byla dokončena na jaře 1932 a hned počátkem května byl o toto koupaliště značný zájem, neboť občané neměli se skutečně kde koupat. Děti byly první, které začaly ihned koupaliště užívat, hloubka nádrže jest odstupňována od 30 cm do 1,8 m. Pro každý případ bylo toto nové koupaliště ohrazeno provizorně. Vyskytli se ihned zájemci, kteří chtěli koupaliště pronajmouti a získati vedlejší příjem. Dne 16. července oznámilo ministerstvo zemědělství, že koupaliště bylo schváleno jako vodní nádrž a jako taková bylo subvencováno. Musil být ihned ustanoven 1 člověk, aby dohlížel na koupající pro případ nehody, za takovou osobu se přihlásil Karel Šamánek, že tuto funkci bude obstarávat a vybírat za osobu Kč 1 denně. Při tom si Šamánek hodlal zřídit prodejní budku a kabiny svým nákladem a třeba že byl pověřen, aby koupaliště řádně hlídal, vypůjčil si pro tento rok dřevěnou boudu ze školního statku, která mu sloužila za krámk pro prodej různých cukrovinek apod.

Pronájem obecních pozemků. Byl proveden 8. srpna na dalších 6 roků. Obecní zastupitelstvo schválilo tento pronájem dne 20. srpna. Cena nájmu zůstala stejnou jako minule a nebyla zvyšována. Byl brán ohled na staré a dobré pachtýře, kteří pozemky řádně obdělávali a nájem včas platili. Během měsíce června vyskytla se choroba na obilí a to u pšenice, rez pšeničná, která natropila mnoho škody. Škoda se nechala zjistit teprve až v srpnu při kosení obilí a obnášela asi 30 % sklizně. V měsíci září se v celém okrese Boskovickém rozmohl záškrť, což mělo za následek, že bylo nařízeno očkování dětí. V Olešnici se však nevykytlo žádného onemocnění.

Ovocnická výstava: Byla pořádána v měsíci září v Sokolovně v Olešnici. Pro výstavu sloužilo celé I. poschodí. Ovoce bylo vystavováno více než v 1800 druzích. Byla to jedna z největších výstav našeho kraje, které se zúčastnilo občanstvo z velkého okolí.

Odkoupení místa obcí. V roce 1923 vyhořel u chudobince domek č. 244 patřící Karlu Šimnovi, po levé straně silnice k Rovečnému. Domek

byl dřevěný. Spalisko koupil od Šimona stavitel Čeněk Jelínek, který je uklidil a na jeho místě zřídil okrasnou zahrádku. 15. září 1932 požádal obec, aby mu byla povolena stavba domku. Obecní rada stavbu nepovolila a jednala o výkup tohoto místa pro rozšíření veřejné cesty. 22. září bylo jednáno s p. stavitelem Jelínkem o odkupu, ten však žádal za místo Kč 10 000 a to se zdálo mnoho. Konečně byla smluvena cena Kč 6 000 a přidáno 1 stavební místo na Mor. Straně ve výměře

250 m². Obec Olešnice zaplatila za toto místo Kč 6 250. Ujednání kupní smlouvy bylo schváleno obecním zastupitelstvem 11. března 1933.

29. října 1932 byl schválen obecní rozpočet na rok 1933 a vykazoval potřebu Kč 228 248, úhradu 179 413, schodek 68 835. Mimořádný rozpočet vykazuje potřebu Kč 20 000. Současně byly schváleny obecní účty za rok 1930.

Obecní strážníci: Onemocněním strážníka Františka Kudy dne 22. 9. 1932 udělila obecní rada strážníku Kudovi, 67 roků starému, dovolenou do 31. března 1933 a usnesla se vypsati 2 místa strážníků. Změnila dosavadní způsob služby, kterou zastávali 4 ponocní, že službu budou konati strážníci. Místa byla vypsána dnem 15. listopadu do 15. prosince 1932 a obsazena dne 1. ledna 1933. Podmínky byly vyvěšeny na obecní desce. Plat pro každého strážníka stanoven Kč 4 800 ročně, mimo naturálního bytu a otopu. Kromě toho se zavázala obec platiti všechna pojištění. Podáno bylo celkem 9 žádostí a dne 23. prosince 1932 byli přijati strážníci: 1. Antonín Novotný z Olešnice, 2. František Synek z Olešnice (co legionář). Oba nastoupili místo dnem 1. ledna 1933.

Péče o nezaměstnané: V měsíci prosinci doporučil okresní úřad v Boskovicích, aby v každé obci byly vykonány sbírky pro péči o nezaměstnané. Obecní rada se zastupitelstvem shodli se v tom, že se nejlépe osvědčila sbírka v obci, z jejíhož výtěžku se dávaly dětem plné obědy. Podle záznamů bylo v zimní době od měsíce prosince až do měsíce dubna vydáváno denně až 230 obědů. Náklad vždy obnášel až Kč 14 000. Hrazen byl dary a vybranými příspěvky. Bilance vydaných státních stravovacích lístků za tento rok obnášela: 3 000 lístků pro nezaměstnané rodiny a Kč 10, 420 lístků na mléko po 3 1/2 l mléka. Mléko stálo 1,50 Kč 1 litr.

Úmrtnost v roce 1932:

Celkem zemřelo 25 osob, 21 katolíků, 4 evangelíci. Z tohoto počtu 2 děti.

Rok 1933

Začátek roku 1933 nevypadal nikterak slibně. Nezaměstnanost značně stoupla, přihlášených živitelů rodin bylo přes 150, takže obec byla donucena obrátiti se na okresní úřad o zvětšení přídelu stravovacích lístků. 10. ledna zaslal okresní úřad na hotovosti Kč 4 400, z čehož část byla odevdána na stravovací akci ve škole a zbytek rozdělen poukázkami na potraviny. Kromě toho obdržela obec za Kč 5 000 stravovacích lístků a 30 q uhlí. Uhlí bylo špatné jakosti, prachové, takže jej lidé zamotali do papíru a teprve pak s ním topili.

13. února: nová lesní katastrofa

Velkým jíním (jinovatkou) byly postiženy i obecní lesy. Byly velké polomy. Dřevo z obecního lesa bylo prodáno: štípy 45 Kč, válce 30–35 Kč, stavební dřevo o 1/4 dražší než palivo.

22. února 1933: poštovní auto. Bylo jednáno o umístění poštovního auta na trati Olešnice – Brno, které má garážovat v Olešnici. Obec se má postarati o ubytování šoférů. Pro letní dobu byly přislíbeny denně dva spoje a případnou změnu se zavázalo ředitelství pošt a telegrafů hlásiti. Obec přistoupila na tyto závazky, poněvadž je uznala za výhodné. Přímé spojení s Brnem.

5. duben: Obecní studně. Pro rok 1933 byly vzaty v úvahu úpravy studní a to: Krb na Vejpustku u č.72, studna u Člupkových č. 189 na Mor. Straně, studna u domku Ant. Šudomy na Mor. Straně; s pracemi bylo započato v měsíci květnu prvně na Vejpustku, kde toho bylo nejvíce zapotřebí. Opravy byly prováděny za přispění občanů, kteří přispívali jak finančně, tak i pracemi.

5. května 1933. Volba do místních školních rad byla provedena ve schůzi obecního zastupitelstva a to stejným způsobem jako v roce 1929.

Lesní plány. Byly rovněž v této schůzi k vypracování zadány fě. Ing. Bernard v Brně, který plány vypracoval do 8. srpna 1933. Náklad na plány obnášel Kč 4 576,80.

26. červen 1933: Poštovní provoz. Čsl. státní dráhy v Praze oznámily, že dnem 1. června přebírají všechnen provoz státních poštovních autobusů se všemi právy a závazky jak původně obce podepsaly. Poněvadž však obce Olešnice, Kunštát a Lysice podepsaly již dříve prozatímní kupy na garáže ve Skalici, usneslo se obecní zastupitelstvo ihned intervenovati v Praze na zrušení všech

závazků ze strany obcí, poněvadž podpisem kupní smlouvy tyto závazky přešly.

26. červen 1933. Volba kostelního konkurenčního výboru byla provedena a za obec Olešnici byli zvoleni: 1. Alois Stejskal, obchodník v Olešnici, 2. Josef Šikula, rolník v Olešnici, 3. František Weiner, domkař v Olešnici.

Regulace potoka na Vejpustku. Při provádění regulace potoka na Mor. Straně bylo doporučeno, aby podnikatel, který regulaci prováděl, Ing. Černý Brno, vypracoval také plány na regulaci potoka Veselského, který úpravu velmi nutně potřeboval. Veselský potok protékal hlubokou zmolou a z druhé strany od obecního rybníka. Po Vejpustku protékal volně a při rozvodnění ohrožoval stavby podél toku. Současně se potok používal za cestu. Povozy musily jezdit vodou. Vypracovaný projekt byl vodoprávně schválen dne 28. prosince 1932 a tehdy se také ku komisi přihlásil zástupce okrašlovacího spolku p. František Fiala, aby se vyřešila otázka splávku, kam se dosud chodilo koupat, který pro malý rozměr nevyhovoval a byl stále znečišťován. Rozpočet na regulaci potoka obnášel Kč 229 000. Regulaci mělo provést vodní družstvo, jehož jediným členem byla obec Olešnice. Při novém jednání na jaře 1933 bylo doporučeno, aby potok byl dán do betonových rour o průměru 1 m a zakryt násypem. Roury projektovány od mostku na cestě k Veselce až k domu č. 39, kde by vyúsťoval do opěrných zdí obou stran potoka pod most u Peterkových. V rozpočtě však nebyla zařazena částka na zásyp potoka po celé délce, která měla obnášeti dle propočtu asi Kč 70 000. 26. června 1933 jednalo obecní zastupitelstvo o regulaci tohoto potoka a usneslo se, aby potok bylo zasypán nákladem obce a nájemníků.

28. srpen 1933. Zrušení vodního náhonu: Po dlouhou řadu let vlastnil dům č. 36 v Olešnici, kde v minulých dobách stával mlýn, vodní právo na užívání vody odtékající z obecního rybníka. Vodní náhon vedl ze stávajícího splávku přes Horní Vejpustek a odpadová voda byla sváděna u domu č. 36 do potoka. Během let se náhon značně zanesl, takže v letech 1930 až 1931 byla to pouze nepatrná strouha, ve které voda hněla a podmáčela stavby stojící pod náhonem. Několik roků jednala obecní rada s majitelkou vodního práva domku č. 36 o zrušení tohoto náhonu, ale marně. Dohody nebylo docíleno ani za cenu odškodného, kterou obec nabízela. Při komisionel-

ním jednání o regulaci potoka Veselského bylo poukázáno také na vodní náhon, který již vlastně neexistoval a byl jen na závalu. Komise prohlédla Horní Vejpustek a zjistila, že náhonu se nedá v dnešní době používat a zjistila také dotazem u majitelky, že vodního náhonu pro účely, ku kterým voda sloužila, nebylo používáno po více než 50 roků. V důsledku tohoto rozhodl okresní úřad v Boskovicích, vodní právo zrušit bez jakékoliv náhrady ze strany obce.

Studna na Vejpustku: U domku č. 234 stávala studna, jejíž voda v poslední době byla špatná. Sousedé se proto rozhodli, že za přispění obce postaví si studnu o několik metrů směrem k č. 220. Studnu vykopali, práce byla velmi těžká, poněvadž se narazilo na tvrdou skálu a musilo se vystřelovat. Když se však přišlo na vodu, zjistilo se, že voda je horší jakosti, než byla voda ve staré studni. Pátráním přišlo se na to, že do studny vniká močůvka z hnojišť horních chalup. Ani úpravou hnojišť se vod nezlepšila, tak nakonec byla studna zrušena. Dalším jednáním s majitelkou domu č. 51 sjednána dohoda, kterou povoluje vykopání nové studny na její zahrádce, položené o několik metrů níže a přišlo se na velmi dobrou vodu. Studna byla obcí zveřejněna.

13. září 1933. Silnice: Okresní úřad v Boskovicích svolal zástupce obcí v záležitosti inkamerace silnice k předběžnému jednání na dny 19. a 20. září 1933. Této schůzi se zúčastnili: starosta obce zvěř. Vladimír Ježek, náměstek starosty Metoděj Horáček, dále členové akčního výboru pro stavbu silnic, Alois Stejskal, obchodník v Olešnici, Karel Čápek, velkouzenář v Olešnici. O schůzi sepsán protokol, v němž zástupci trvali na svých požadavcích, aby silnice byla vedena z Kunštátu přes Petrov, nikoliv „Hyvím“ k Rozseči, poněvadž by hospodářsky pro naše městečko ničeho neznamenala. Toto stanovisko také potvrdilo obecní zastupitelstvo městyse Olešnice ve schůzi konané dne 11. prosince.

Oslavy 28. října 1933: K 15ti letým oslavám 28. října, které vyzněly skutečně slavnostně a jednotně, bylo do Olešnice pozváno 15 sousedních obcí a stanoven program slavnosti následovně:

1. Sraz účastníků byl o 9 1/2 hod. dopoledne od továrny Nagel a Brady až k Sokolovně
2. Průvod zahájili legionáři se státní vlajkou
3. Za legionáři šli děti
4. Hudba
5. Občanstvo

6. Slavnostní projev na náměstí
7. Přečtena rezoluce
8. Zapěny národní hymny
9. Promenádní koncert

Ustanovením pořadatelstva byl pověřen pol. radní Frant. Škarvada. V celém městečku vlály prapory, a průvod se odhadoval na 3000 osob.

Regulace potoka na Moravské Straně:

1. Kolaudace byla provedena zástupci ministerstva zemědělství a zástupci země Moravskoslezské dne 25. listopadu 1933.
2. 29. prosince 1933 po kolaudaci regulace byl předložen účet za provedené objekty na ob. pozemcích, které byly částečně subvencovány. Účet obnášel Kč 45 194. Po delším jednání byl účet schválen a usneseno, aby tento obnos byl hrazen zápůjčkou, sjednanou u některého místního peněžního ústavu. Byl zařazen do mimořádného rozpočtu.

Pojmenování ulic: 29. prosince 1933 usneslo se obecní zastupitelstvo na návrh strany republikánské pojmenovati dosavadní ulici Jungmanovu na ulici Švehlovu k jeho celostátním zásluhám.

Nezaměstnanost: Koncem roku 1933 se ukázalo, že nezaměstnanost v roce 1933 nijak neklesla, a že v roce tomto bylo vydáno státních stravovacích poukázek celkem 5400 kusů a Kč10 a 600 mléčných lístků, každý na 3 1/2 litru.

Úmrtnost: Za rok 1933 zemřelo 22 osob. 17 obyvatel ř.k., 5 evang. českoobr. Z tohoto počtu byly dvě děti. Mezi zemřelými byli také:

1. Havel František, ředitel škol v Olešnici, který zde působil přes 30 roků; zemřel dne 16. června 1933.
2. Jan Kober, ředitel továrny na hedvábné zboží fy Nagel a Brady v Olešnici, který zemřel dne 21. 11. 1933. Byl rodákem Šumperským.

Rok 1934

Jak v roce předcházejícím, tak i letos poukázal okresní úřad v Boskovicích dne 17. ledna částku Kč 4000 pro nezaměstnané. Této částky bylo použito obdobně jak minule na vyvažovací akci ve škole, kde se počet žáků zvětšil a zbytek se rozdělil nezaměstnaným v poukázkách na potraviny. Obecní rozpočet na rok 1934 byl schválen dne 28. února 1934.

Inkamerace: Na petici podanou obecní radou okresnímu úřadu v Boskovicích došla odpověď, podle které se cítil okresní úřad dotčen, že obec

Olešnice trvá na nemožných přáních. Proto se obecní rada rozhodla dne 28. února podati okresnímu úřadu novou petici za účelem informace, že v požadavku obce Olešnice nejedná se o věci osobní jednotlivých činitelů, nýbrž o věc obci Olešnici skutečně potřebnou.

Hasiči: 28. února 1934 předložil sbor dobrovolných hasičů vyúčtování, dle kterého dluh na automobilovou stříkačku obnáší Kč 51 625.

Chodníky po pravé straně náměstí: Dne 26. dubna 1934 začalo se jednat o možnosti pořízení nových chodníků postupně dle rozpočtených částek a přispění občanstva. V první řadě přicházela v úvahu pravá strana náměstí, kde byly staré chodníky z kamene, po nichž se chodilo s velkou námahou pro jejich hrbolatost. Úprava chodníků byla předána radnímu p. P. prof. Benáčkovi, který navázal jednání s jednotlivými majiteli domů a vyžádal si informace od místního stavitele, jaké chodníky by doporučoval. Stavitel doporučil chodníky betonové. Po prohlídce bylo zjištěno, že pro tyto chodníky bude nutno spodní vrstvu (podklad) zvýšit o 30 cm, aby chodník vzdoroval mrazu. Bylo navázáno jednání s majiteli domů, kteří projevíli ochotu dáti kamenný materiál k dispozici, částečně i písek. Tím byl dán začátek k provádění stavby.

Obsazení místa ředitele na školách: 22. března 1934 jednalo obecní zastupitelstvo o návrhu na obsazení ředitelského místa na měšťanské a obecné škole v Olešnici. Celkem bylo podáno 9 žádostí, avšak obecní zastupitelstvo rozhodlo se rozhodovati pouze o 3 žádostech v I. ternu, kde přicházeli v úvahu: 1. Josef Peka, 2. Jakub Marek, 3. Alois Cambal. Okresní školní výbor rozhodl s konečnou platností a jmenoval za ředitele škol v Olešnici Josefa Peku, zatímního ředitele škol ve Sloupě, jako služebně nejstaršího uchazeče.

Rovně: Dne 4. května 1934 podalo u obecní rady v Olešnici žádost 32 občanů z Moravské Strany, kteří hodlají utvořiti pastevní družstvo na obecních pozemcích zvaných Rovně a žádají za pronájem. Akci tuto vede František Mareček č.188, který byl zavolán k obecnímu úřadu v Olešnici, aby podal bližší informace o pastevním družstvu. Hned však na to podalo opět 32 občanů novou žádost, aby jim část Rovní byla pronajata na zřízení hlavatisek. Obecní zastupitelstvo však obě žádosti odložilo bez vyřízení, poněvadž předpokládalo, že by k rozumné dohodě nikdy nedošlo. Ještě mimo to musilo by býti pamatováno

na majitele koz, takže by se výměra určená pro pasení hovězího dobytka zmenšila a by docházelo ku stálým sporům.

V tomto měsíci vysázal okrašlovací spolek náměstí kulovými javory, dále část Blatin a část u Jeruzaléma.

Chodníky: 19.června 1934 dokončena byla stavba první části chodníků po pravé straně náměstí dle obnosu zařazeného v ob. rozpočtě. Druhá část byla ponechána pro příští rok, poněvadž pro další investice nebylo úhrady.

Koupaliště: Okrašlovací spolek v Olešnici předložil obecní radě žádost, aby obec věnovala pozemky (část) zaměřené v regulačním plánu na zřízení nového moderního koupaliště. Ve schůzi konané dne 24. července byl předložen plán na zřízení koupaliště, ale tato věc byla zatím odložena. 23. října 1934 zaslal okresní úřad dotaz, jaké práce by bylo možno provádět v rámci péče o nezaměstnané. Starosta obce podal obecní radě vysvětlení, že by nezaměstnaní dělníci mohli být zaměstnáni na stavbě nového koupaliště na vykopávkách. Náklad by byl hrazen z bezúročné zápůjčky, kterou by okrašlovací spolek obci Olešnici v částce asi Kč 100 000 poskytl. Koupaliště by zůstalo majetkem obce, avšak udržování a provoz zůstane okrašlovacímu spolku za podmínek, které budou později sjednány. Poněvadž však stavba koupaliště souvisí s úpravou potoka Veselského, nemůže být se stavbou započato dříve, dokud nebude povolení a subvence na úpravu potoka. V příští schůzi obecní rady sdělil předseda vodního družstva Metoděj Horáček, že dle informací poskytnutých mu na zemském úřadě v Brně byl státní příspěvek na regulaci potoka Veselského již povolen a upozornil obec, aby si prozatím sjednala zápůjčku, než bude moci být státní příspěvek vyplácen. Při schůzi obecního zastupitelstva dne 28. prosince bylo dojednání s okrašlovacím spolkem schváleno. Okrašlovací spolek nechal vypracovat řádné plány u fy. Ing. Oldřich Nikl v Brně a předložil je okresnímu úřadu v Boskovicích ku schválení a vodoprávnímu řízení.

Odkup garáží ve Skalici: 28. prosince 1934 bylo obci oznámeno, že ministerstvo železnic je ochotno garáže ve Skalici, ne však za ujednanou cenu Kč 42 000, nýbrž za sníženou cenu Kč 40 000 koupit. Snížení bylo odůvodněno tím, že opravy garáží budou vyžadovat značných nákladů. Obec přistoupila na tento odprodej již proto, aby se jednou tato záležitost skoncovala.

Hasiči: Dne 24. června 1934 byly sborem pořádány oslavy 60ti letého trvání sboru, přičemž protektorát slavnosti převzala obecní rada. Slavnosti se zúčastnily všechny sbory v župě. Měsíc poté byly provedeny zkoušky hasičstva pro asanační službu v případě války otravnými plyny. Ve školní budově byla umístěna výstava, kde bylo znázorněno vše, co každý občan má vědět a jak se chovati při napadení. Byly vystaveny nejen asanační obleky, nýbrž i plynové masky a ukázky jedů. Na školním hřišti byly postaveny provizorní zákopy, předvedeny různé útoky a výbuchy pum. Výstavu a výcvik vedl štábní kapitán Tejkal. Odpoledne v den výstavy provedlo vojenské letectvo z Olomouce nálet na Olešnici v počtu 3 letadel.

Zastavení výroby v hedvábné továrně: V druhé polovině měsíce září pracovalo v továrně několik tkalců, kteří byli propuštěni a výroba zastavena. Zavření továrny mělo katastrofální následky na nezaměstnanost dělnictva v oboru textilním. Továrna, která dříve zaměstnávala více než 200 dělníků a byla v ustavičném chodu od roku 1888, nyní zastavena a není naděje na brzké znovuzahájení výroby. Tovární dělníci nehodili se však všichni na vykonávání těžších pozemních prací, poněvadž někteří z nich celý svůj život pracovali jako textilní dělníci a k těžší práci byli neschopni.

Úmrtnost: Celkem zemřelo 16 osob; 13 ř.k., 3 evang. českobr. Z tohoto počtu bylo 1 dítě. První mezi zemřelými v tomto roce byl p. Metoděj Neumann, majitel koželužny, nar. 1858 v Olešnici. Byl po řadu let čelným funkcionářem všech místních spolků, starostou obce, členem ob. zastupitelstva, předsedou místní školní rady, náčelníkem hasičů apod. Jeho pohřbu se zúčastnilo celé městečko a korporativně také ob. zastupitelstvo a všechny spolky.

Přehled stravovacích poukázek: V důsledku zhoršení nezaměstnanosti bylo také vydáno větší množství stravovacích poukázek mimo přiděly mléka, cukru, uhlí a pod. Náklad si vyžádal celkem přes Kč 88 000.

Rok 1934 byl velmi suchý, takže byl nedostatek píce. Až do vánoc nebylo téměř zimy.

Rok 1935

Hned začátkem schválen obecní rozpočet na rok 1935, který vykazoval potřebu Kč 162 793, úhradu 77 679, schodek Kč 85 114. Ku krytí

schodku stanovena obecní přírážka 200 % k dani činné a 250 % k ostatním daním.

Chodníky: Jak v minulém roce, tak i v roce 1935 bylo přikročeno k II. etapě chodníků a to č. 83 a 84,85, rovněž betonových. U domu č. 83 bylo nutno vyřešit schodiště. Stavbu provedl místní stavitel Jan Šedivý. V roce 1934 provedla občanská záložna na levé straně náměstí chodníky mozaikové za přispění majitelů domů. Chodníky byly provedeny od rohu domu č. 123 po č. 116. 25. března 1935 podali občané obecní radě žádost, aby jim byly zřízeny chodníky mozaikové a sice jednoduché, od domu č. 116 nahoru ku škole. Celkem se jednalo o 6 majitelů domů, od č. 116, po č. 111. Obecní rada nemohla však žádosti vyhověti, protože neměla finančních prostředků a musila v první řadě dokončit práce chodníkové po pravé straně náměstí. Doporučila tudíž občanům, že na pravou stranu náměstí může přispěti teprve v roce 1937.

Kulatina: Dne 26. března 1935 usneseno prodati kulatinu v lesích a to Pařízkovi v Koroužném Dubovici za cenu Kč 63 za 1 m³. Dřevo kulatiny na drobno od 80 Kč výše. Cena paliva zůstává nezměněna 40–45 Kč, 35–40 Kč, 30–35 Kč.

Koupaliště: Ve schůzi ob. zastupitelstva dne 8. května 1935 mimo jiné bylo jednáno o žádosti okrašl. spolku za prodej stavebního místa na koupaliště. Žádost zněla tak, aby obec okrašlovac. spolku pronajala, prodala, neb eventuálně darovala pozemky na stavbu koupaliště, jehož projekt byl vodoprávně schválen okr. úřadem dne 7. května 1935. Schůze se zúčastnil také předseda okrašl. spolku p. František Fiala, který podal bližší vysvětlení o zamýšlené stavbě zejména pokud se týče úchylky stavební čáry. Po přečtení žádosti rozpředla se živá debata a trvala delší dobu. Člen obecní rady P. prof. Benáček prohlašuje jménem klubu strany lidové, že zástupci strany lidové se nikterak nestaví ani nestavěli proti stavbě koupaliště. Ohražuje se však se vši rozhodností proti výtkám, jakoby odporem proti stavbě koupaliště brali nezaměstnanému dělnictvu příležitost k práci. Upozorňuje však, že nebylo šetřeno obvyklých předpisů při stavbách, že plány koupaliště nebyly předloženy stavební komisi ani obecní radě ani pak obecnímu zastupitelstvu, ačkoliv šlo o úchylku schváleného stavebního plánu. Podotýká, že kdyby bylo došlo předem k řádnému projednání plánů koupaliště, mohla být celá záležitost v klidu projednána. Ostatní členové lidového klubu

žádají, aby při této stavbě bylo šetřeno pravidel mor. st. ř. Členové obecního zastupitelstva Josef Halámek a Karel Boček žádají, aby byla uložena obci okrašl. spolku ta podmínka, že budou v první řadě zaměstnání živitelé rodin bez rozdílu politické příslušnosti. Finanční komise doporučila obecnímu zastupitelstvu, aby potřebné pozemky na stavbu koupaliště byly obcí okrašl. spolku darovány. Než bude dohlédacím úřadem řádná smlouva schválena, aby byla uzavřena nájemní smlouva bez náhrady. O návrhu bylo hlasováno jmenovitě: 7 hlasů proti, 12 hlasů pro. 13tý člen Metoděj Horáček navrhuje, aby bylo okrašlovacímu spolku místo prodáno za běžnou cenu Kč 2, vyjma půdy neplodící a plochy, která byla v parcelačním plánu označena jako koupaliště. Přítomný předseda okrašl. spolku vysvětlil, že plány byly předloženy panu starostovi k nahlédnutí. Pan Horáček dodatečně svůj návrh odvolal a všichni členové, kteří hlasovali proti návrhu finanční komise prohlašují, že k návrhu finanční komise přistupují, aby pozemky byly okrašl. spolku darovány. Konečně bylo schváleno, že v případě rozejítí se spolku připadá celý vybudovaný objekt na darovaných parcelách obci Olešnice.

2. července 1935 bylo započato s novou krytí farního kostela.

Studna: 18. července 1935 zažádal olešnický farář P. prof. Benáček o povolení k odběru vody z obecního vodovodu ze sběrný pod hřbitovem, aby byla voda vedena na kat. hřbitov. Obecní rada dala povolení, avšak upozornila, aby předem byl zajištěn pramen vody. Ukázalo se však, že bude výhodnější vykopati novou studnu pod hřbitovní zdí, což se také stalo. Pumpa byla umístěna na hřbitově až v roce 1936.

Regulace veselského potok: 30. července 1935 jednalo ob. zastupitelstvo o regulaci potoka veselského, jejíž náklad podle nového rozpočtu měl obnášeti Kč 265 500. Min. zemědělství povolilo subvenci 40 % stav. nákladu, země 35 % a obci zůstalo ku hrazení 25 %. Obecní zastupitelstvo souhlasilo s udělenými příspěvky a zavázalo se zbytek zaplatiti z vlastních prostředků obce. Kromě této subvence udělilo ještě min. soc. péče příspěvek pro 80 dělníků na nouzové práce Kč 45 000. Kromě toho se usneslo obecní zastupitelstvo opatřiti zápůjčku Kč 58 000 na krytí rozdílu stavebního nákladu. Přípravné práce tím byly skončeny a byly vyslány deputace k zemskému úřadu v Brně, aby intervenovala o brzké zadání stavby.

Divadlo: 2. srpna 1935 jednala obecní rada o divadelní budově, která dle stavebního posudku jest ve velmi špatném stavu a je nutno provést zabezpečovací práce. Zdivo, zejména cihly, jsou rozmoklé. Poněvadž spodní krámy užívalo několik jednotlivců, bylo uživatelům nařízeno vyklizení krámů.

Zasypání potoka: 10. srpna 1935 byl zakoupen od p. Vorbachové materiál cihelny (hlína) za obnos Kč 700 na zasypaní potoka. S lámáním kamene se započalo ve Chrasti dne 12. srpna 1935, čímž byly práce zahájeny. Dne 25. září 1935 byla stavba regulace potoka Veselského zadána fy. Ing. Lejsek a Soušek z Olomouce, která ihned sjednala kolektivní smlouvu s dělnictvem. Na pracích bylo zaměstnáno přes 50 dělníků, 25. září již 80 dělníků.

Změny obecní rady: 22. října 1935 okresní úřad oznámil jmenování starosty obce zvěř. Vladimíra Ježka a člena obecní rady P. prof. Benáčka do okr. zastupitelstva. Za odstoupené členy byli do ob. zastupitelstva povoláni náhradníci Jaroslav Jílek, rolník, Vojta Vincenc, domkař. Doplnovací volba starosty se konala 28. října 1935 a za starostu byl zvolen p. František Škarvada, knihař v Olešnici.

Koupaliště: 18. listopadu 1935 obdržela obec další příspěvek pro dělnictvo, zaměstnané na výkopu koupaliště a zavážce potoka. Současně projednána byla žádost okrašl. spolku za odprodej 3 mír pozemků z p. č. 1272/, které potřebuje na výměnu s p. Weisem za louku postoupenou k rozšíření koupaliště. Dne 29. listopadu byly žádané pozemky prodány za cenu Kč 1 500 za míru a současně byla provedena částečná úprava hranic podél potoka na Schnelovku (vyrovnání hranic), kde obec postoupila s pozemkem 35 olší, které byly prodány za 500 Kč.

Inkamační silnice: 25. listopadu 1935 zabývala se obecní rada zaslanými směrnicemi, které jí předložil člen okresního výboru P. prof. Leopold Benáček, za jakých podmínek možno dále pracovat na uskutečnění stavby silnice a dláždění. Po projednání těchto směrnic doporučila ob. zastupitelstvu ku schválení splnění následujících závazků, které je obec Olešnice ochotna na sebe vzít:

1. Požádati okresní úřad v Boskovicích o výstavbu silnice počínaje Crhovským kopcem a konče u Lamberka. Současně požádati o vydláždění tohoto úseku.

2. Obec Olešnice přistupuje na podmínky okr. úřadem stanovené, totiž obstará si potřebný náklad na úhradu a současně obstará okresu zápujčku Kč 50 000.

3. Nechá si vypracovati kanalizační projekt odborníkem Ing. Niklem v Brně a sice počínaje od domu č. 127 až k mostu na Mor. Stranu č. 221.

4. Okamžitě předloží žádost min. soc. péče o povolení příspěvku na produktivní péči o nezaměstnané.

5. Požádá peněžní ústavy o příslib potřebných zápujček.

Toto ustanovení bylo předloženo ku schválení ob. zastupitelstva. Dne 20. listopadu 1935 bylo usnesení beze změny schváleno.

Nastoupení nově zvoleného starosty: 12. prosince 1935 ujal se úřadu nově zvolený starosta František Škarvada; rozdělil funkce nově zvoleným členům ob. rady Karlu Bočkovi a Jaroslavu Jílkovi, poděkoval odstoupilým členům a to starostovi zvěř. Vladimíru Ježkovi a P. prof. Leopoldu Benáčkovi za vykonané práce a požádal všechny členy obecní rady, aby mu v pokračování vytýčených prací byli vždy nápomocni.

30. prosince: Přes to, že byly zadány různé stavby, nebyli však všichni nezaměstnaní dělníci zaměstnáni a musili býti podporováni ze státní stravovací akce. V roce 1935 se celkem vydalo: 6 916 poukázek á 10 Kč, 620 mléčných lístků, 200 kg cukru, 60 kg ječné kávy, 350 kg ječných krup, 150 q uhlí, 100 q brambor, 250 kg tuku, 1200 kg pšeničné mouky, 6 940 chlebových lístků. Toto vydané množství mělo hodnotu 104 634 Kč. Mimo to bylo ještě textilní dělnictvo podporováno podle gentského systému a vyplaceno v roce 1935 přes 200 000 Kč.

Stavební ruch: Stavební ruch v přehledu od převratu 1918 do konce roku 1935. V roce 1918 čítala Olešnice 315 domů, 31. prosince 1935 369 domů. Bylo postaveno 54 domů.

Volby do sněmovny a senátu: Byly konány v neděli 19. května 1935 do sněmovny, v neděli 26. května do senátu. Volba byla provedena ve 2 volebních obvodech: na radnici a ve škole.

Úmrtnost: V roce 1935 zemřelo 20 osob – 16 ř.k., 4 evang. českobr. Z toho 1 dítě.

Pro zemědělství byl rok 1935 u nás velmi dobrý. Úroda obilí a brambor veliká.

Vánoce tohoto roku byly „na blátě“ a počasí bylo téměř jarní.

Rok 1936

Inkamační silnice: 23. ledna ve schůzi obecní rady přečetl starosta obce protokol o přezkou-

šení projektu a dláždění silnice v Olešnici. Z důvodů technických byl projekt přepracován, poněvadž nevyhovoval všem požadavkům, čímž se stavební náklad zvýšil na obnos Kč 216 000. Obecní rada byla ihned svolána a obecní zastupitelstvo dne 26. ledna 1936 připomělo na protokol z 19. 12. 1935 a schválilo zvýšený náklad.

Rozpočet na rok 1936: Byl schválen dne 31. ledna 1936, který vykazuje potřebu v řádném hospodaření: potřeba Kč 169 273, úhrada 94 417 Kč, schodek Kč 74 856. Obecní přírážka byla stanovena 200 % k dani činžovní a 300 % k ostatním daním. Mimořádný rozpočet stanoven na Kč 400 000. Při projednání tohoto rozpočtu byla stanovena změna s odměnou starosty a radních, kteří až dosud měli roční remuneraci Kč 1 700, která byla zvýšena na Kč 3 500 ročně.

Těžba lesní: 28. února 1936 byla skončena lesní těžba: celkem se vyrobilo:

Kulatina Za vrchama 53,55m³, paliva vyrobeno 216 m. Dubovice 51,68m³

Kulatina byla z větší části odprodána Frant. Pařízkovi v Koroužném za Kč 68/m³. Palivo bylo prodáno: Kč 40–40, 35–30 dle jakosti.

Újezdni měšťanky: Vydáním nového zákona o zřizování újezdních měšťanek bylo také i obci Olešnici přikázáno zřízení újezdni měšťanské školy v Olešnici, která má připojeno celkem 7 obcí z obvodu. Jedná se výhradně o obce ležící v obvodu, vzdálené do 5 km. Pro školní rok 1936/1937 dohodla se obec Olešnice s okolními obcemi, že nadále bude přijímat žáky do měšťanské školy za dosavadních podmínek, totiž že rodiče zaplatí jako jiná léta příspěvek za každého žáka.

Masarykova letecká liga: Na podzim roku 1935 ustavila se v místě Masarykova letecká liga, užívající zkratku pojmenování MLL pro propagaci našeho letectva. V zimě začala pracovat na zbudování skluzáku v místnostech Sokolovny. Na jaře 1936 byl skluzák vystaven na náměstí k veřejné prohlídce. V červnu začala MLL se stavbou hangáru na pozemku Antonína Speráta, kde dříve byl malý borový les „Holců“ na návrší, směr k Ústupu. Hangár postavili za přispění obce, která na stavbu poskytla kulatinu.

18. března 1936 byly zveřejněny studny a to u domku č. 38 a 193 v Olešnici.

Návrh na zřízení parku u nového koupaliště: Tyto názvy nové koupaliště a koupaliště nutno rozlišovat. Koupaliště je dnes všeobecný název

nádržky na Mor. Straně, Nové koupaliště je míněno u cesty k Veselce. 8. dubna 1936 bylo jednáno o zřízení parku u Nového koupaliště, který předložil okrašl. spolek v náčrtku plánů, jak bude tento park vypadati. Jednalo se o zasypanou plochu potoka vedle koupaliště. Plánek byl schválen. Podle plánu má být zřízena cesta a to od rohu domu strážníka Kudy až na Oboru v šíři 10 m. Dále byla schválena záměna místa s p. stavitelem Šedivým na zřízení cesty na Schnelovku, na kterou před tímto ujednáním bylo opomenuto. Stavební místo bylo totiž prodáno dříve p. staviteli, aniž by bylo přihlíženo, zda nový stav staré cesty bude dostatečný k provozu.

Chodníky: 1. dubna 1936 pokračovalo se v třetí etapě stavby chodníků po pravé straně náměstí od domu č. 95 až po č. 102. Chodníky byly provedeny z betonu jak v předcházejících obdobích za týchž podmínek.

Kostelní konkurenční výbor: 7. května 1936 byla provedena volba nového kostelního konkurenčního výboru a za obec Olešnici byli zvoleni: Alois Stejskal, obchodník v Olešnici, František Weiner, domkař v Olešnici, Josef Šikula, rolník v Olešnici.

Zásyp potoka: 25. května 1936 povolilo min. soc. péče obci Olešnici na zásyp potoka na regulaci částku Kč 24 000 a na úpravu koupaliště Kč 16 000. Umožnilo se tím zaměstnati přechodně 30 dělníků. Materiál na zásyp byl stále odebírán z cihelny. Scházející část získala se skopáním meze pod pozemkem p. Gustava Člupka, kde bylo dříve několik hlavatisek. Skopáním meze docílilo se rovného terénu na Vejpustek. Odkopáním hlavatisek přišlo se na několik koster, z nichž jedna byla pod povrchem země asi 40 cm. Byla úplně zachovalá. Nenechala se však zjistit doba, ze které kostry pocházely, soudí se však, že šlo o kostry pravděpodobně vojáků z napoleonských válek, kteří zemřeli asi na nakažlivou nemoc. U koster nebylo naprosto ničeho nalezeno, jako třeba knoflík neb podobně. Byly uloženy na zdejší katolický hřbitov. Práce na zasypání potoka protáhly se do podzimu. Celá závázka vyžádala si nákladu Kč 80 560, obec doplatila Kč 10 589. K této částce bylo druhé vydání Kč 24 420, na které však obec neobdržela žádné úhrady, protože obecní funkcionáři byli udáni, že obec k výplatě povolených subvencí dále používá na výplatu dělnických mezd také stravovacích lístků. Dokonce dělnictvo vycházelo z tohoto stanoviska,

že práce ministerstvem soc. péče placená je jim neoprávněně prikazována. Subvence že prý mají být rozděleny mezi dělnictvo a ne je nutiti k pracím. Nebyli někteří na to zvyklí, aby pracovali. Byly to názory některých nesvědomitých dělníků, kteří pracovati nechtěli a jakmile práce započala, ihned podávali protesty a ostatní dělnictvo nabádali ku stávce. Stalo se mnohokrát, že se dostavily houfy nezaměstnaného dělnictva na Radnici, kde se dožadovali zaměstnání, úpravy platu a zejména zvýšení státních přídělů. Obecní rada skládající se ze všech politických složek nestačila na opatřování prací nezaměstnanému dělnictvu a raději na takové dohadování se s dělnictvem ani na Radnici nepřišla. Nejhuře na tom byl vždy obecní úředník, který vše odnesl sám. Příděly stravovacích poukázek nedostačovaly na všechny nezaměstnané a musily být vydávány jen omezeně.

Utvoření sboru protiletectké obrany: Rozbouřenými a neklidnými poměry v okolních státech a ustavičným zbrojením rozhodla se naše vláda na ochranu civilního obyvatelstva pro případ napadení nepřátelským letectvem zřídit v každé obci civilní protiletectkou obranu z vojáků, kteří již nepodléhají vojenské službě a nevojáků. Podle pokynů zasláných okresním úřadem vypracovala obecní rada směrnici a zvolila za velitele CPO Františka Fialu č. 122, důstojníka ze světové války, který během této nabyt dostatečných zkušeností. 21.června 1936 ustavilo se CPO a bylo rozděleno na 7 oddílů: 1. Pohotovostní oddíl, 2. Požární služba. 3. Samaritský oddíl, 4. Bezpečnostní oddíl, 5. Poplachový a hlásný oddíl, 6. Zastírací oddíl, 7. Desinfekční – asanační oddíl. Obec byla rozdělena na 3 obvody a každý měl svého velitele. Tomuto byly přikázány osoby jmenovitě tak, aby každý občan v případě poplachu věděl o svém místě, kam je povolán. Takový zkušební poplach byl proveden 31. července 1936, při němž bylo znázorněno vybuchnutí pum a místo požáru. Celý odbor CPO byl 106 osob, včetně žen pro službu samaritskou. Všechna cvičení v roce 1936 se zdařila.

Inkamerace silnice: Dne 1. srpna 1936 došla zpráva obci, že ministerstvo povolilo z veřejných prostředků částku 1 milion korun na stavbu silnice přes Olešnici. Obecní zastupitelstvo dne 6. srpna 1936 vzalo tuto zprávu na vědomí a řešilo otázku opatření potřebného úvěru do částky Kč 500 000. Tento má sloužit na úhradu regulace obou potoků, stavbu kanalizace a inkamerační

silnice. Tuto zápůjčku přislíbili spořitelní a záloženský spolek v Olešnici do výše Kč 200 000, občanská záložna v Olešnici do výše Kč 300 000.

Dne 14. září 1936 zemřel Dp. František Soukal, farář olešnický v.v. Narodil se 29. 11. 1865 v Lulči u Vyškova a dne 14. září po převozu z nemocnice v Brně zemřel v Olešnici. Za faráře v Olešnici byl ustanoven dne 31. května 1906. Působil jako farář do 31. 12. 1933. Od 1. 1. 1934 odebral se na odpočinek do svého domku č. 350. Na našich horách strávil přes 40 roků. Odešel v něm dobrý člověk, lidumil, průkopník národních ideí, zejména za světové války, kdy tolikrát mu hrozilo nebezpečí jako politicky podezřelému. Svou snášenlivostí získal si veliké obliby i u občanů vyznání česko-br. evang. Pečoval vzorně o chrám Páně, kam obětoval vše. Chudina vtiskne si jeho památku hluboko do srdce, poněvadž ji všemožně podporoval, aniž by kdo poznal, od koho mu pomoc přišla. Byl dlouholetým členem obecních sborů, předsedou „Charity“ apod. Pohřben byl za veliké účasti lidu a kněžstva na místním hřbitově.

Obecní rozpočet: 9. prosince 1936 byl schválen obecní rozpočet na rok 1937 a zůstal oproti předcházejícímu roku nezměněn. Přirážka stanovená 200 % k dani činžovní a 300 % k ostatním daním.

V mimořádném rozpočtě byl projednán náklad na kanalizaci, rozpočtený částkou Kč 225 000.

Zadání stavby kanalizace bylo vypsáno zemským stavebním úřadem, kam došly 2 nabídky: 1. Ing. Oldřich Nikl v Brně na částku 151 281,98 Kč 2. Ing.Koudelka v Brně na částku 155 287,36 Kč

Obecní rada navrhla zadání stavby fě. Koudelka, který žádá vyšší cenu, ale naproti tomu vykazuje vyšší mzdu dělnictvu a cenu stavebních hmot, jež bude odebírat v obci. Finanční komise návrh doporučila ob. zastupitelstvu, kde si jednání vyžádalo rušnou debatu. Schůzi bylo přítomno 20 členů. O zadání bylo hlasováno jmenovitě a to 17 hlasy pro Koudelku, 2 hlasy pro Nikla.

Péče o nezaměstnané: Třebaže se obecní rada starala všemožně o podporu a zaměstnání nezaměstnaných živitelů rodin, dotkla se jí trpce výtka okresního úřadu v Boskovicích, kterou dostala za udání některého nesvědomitého občana, takže starosta obce František Škarvača a Josef Halámek člen obecní rady dne 12. listopadu 1936 podali rezignace na svoje funkce. Narychlo svolal schůzi náměstek starosty Metoděj Horáček a byl pověřen, aby zajel k p. okresnímu hejtmanovi, a tak aby byli přinuceni oba funkcionáři k odvolání

svých rezignací. Na žádost obecního hejtmana oba tito funkcionáři nadále zůstali. Nehledě na podpory vyplácené podle gentského systému a výplaty dělnictvu třeba jen přechodně zaměstnanému bylo ještě vydáno stravovacích lístků, potravin a podobně v ceně Kč 92 301.

Úmrtnost: V roce 1936 zemřelo 17 osob, 15 katolíků, 2 evangelíci. Z těchto 2 děti.

Jiné události roku: Roku 1936 často a mnoho přšelo, obilí polehlo a míň sypalo. Ve žních často přšelo, dosti obilí porostlo. Slámy a píce bylo velmi mnoho, úroda bramborů a řepy rekordní.

Rok 1936 opraven a pozlacen kříž na náměstí péčí a nákladem farního úřadu a za souhlasu obce.

Během podzimu započalo se stavbou rekonstrukce silnice u „Puchárny“ přes Crhovský katastr.

Rok 1937

Rok 1937 započal ve znamení pokračování na pracích stavby silnice a první schůze zastupitelstva o této záležitosti konala se 14. ledna 1937. Tam starosta obce prohlásil, že p. Ing. Bábek, vyslaný zemským úřadem v Brně, doporučuje vykoupení domků a to: č. 126, patřící Josefě Štěpánkové, č. 262 Augustina Doskočila a č. 252 manželů Adolfa a Františky Lepoldových z důvodu, aby silnice v těchto místech mohla být v koruně silniční rozšířena na 8 m. Dne 7. ledna udělala obecní rada předběžnou notářskou úmluvu s majiteli, podle které mají obdržeti: manželé Štěpánkovi Kč 15 000, Doskočil Augustin Kč 12 000, manželé Lepoldovi Kč 28 000, takže dojednaná cena domků byla 55 000 Kč kromě poplatků, které převzala obec na sebe. Prodávatelé Augustin Doskočil a manželé Štěpánkovi uplatnili při jednání nárok na ponechání stavebních nových míst na „planýrce“ vzađu na Vejpustku, každý do výměry 160 m² zdarma a manželé Lepoldovi teprve po sdělení kupní smlouvy. Proto jim bylo prodáno stavební místo na Mor. Straně do výměry 360 m² za 1 Kč metr 2. Během provádění stavby silnice pamatovala obecní rada, aby cena domků byla pojata do stavebního deníku pro udělení subvence 50 % skutečného nákladu. Dále byl požádán okresní úřad, aby bylo pamatováno na nové vjezdy ať již na pozemky nebo do domů a odůvodnila svou záležitost tak, že bylo pamatováno na práce, které se během stavby vyskytnou a obec bude je musít hradit ze svých prostředků,

ale nemůže hraditi ony náklady, jež by vyžadovaly značné výše. Obecní zastupitelstvo tento zásah schválilo.

Největší potíž při výkupu domů měla obec s manželi Štěpánkovými, kteří stále podávali stížnosti, že za domek dostali málo, a když obec s dohodou okresního úřadu přidala ještě Kč 3 000, zase nesouhlasili se stavebním místem, které sami si vybrali, že na něm nemohou postavit hospodářské budovy. Žádali proto obec, aby jim opatřila takový domek a v takových rozměrech, jako byl starý. To byla ovšem těžká věc. Starosta obce a radní chodili po obci a kupovali domek. Vybrali několik domků, a zase se Štěpánkovým nehodily. Buď byl starý, nebo neměl zahrádku. Pod dlouhým hledání koupila obec novostavbu od manželů Škorpíkových za Kč 18 000 a těmto prodala stavební místo u Škrobárny. Tím však nenastal konec požadavků manželů Štěpánkových, kteří chtěli zase dodání stavebního materiálu a podobně. Další stížnosti zůstaly však již nepovšimnuty.

Rolnická mlékárna: 14. ledna 1937 podalo rolnické mlékařské družstvo v Olešnici žádost na odprodej stavebního místa v „Šibrově zmoře“ ve výměře asi 1100 m². Místo bylo prodáno za Kč 2 za 1 m² s podmínkou, že stavba bude postavena během 1 roku. Stavební plány byly předloženy 22. června 1937 a ihned se stavělo, takže do zimy byla stavba dokončena mimo vnitřního zařízení. Voda do mlékárny byla opatřena z obecního pozemku nad „Šibrovou zmolou“, které bylo prodáno za Kč 720. Tam postavilo družstvo reservoar a potrubím vede vodu do mlékárny.

Obecní zápůjčka: Kč 500 000 byla schválena zemským úřadem 8. července 1937.

Obecní rozpočet na rok 1938: Byl schválen 27. srpna 1937 a vykazoval potřebu Kč 186 304, úhradu Kč 76 442, schodek Kč 109 862. Byla usnesena 200 % obecní přírážka k dani činžovní a 350 % k ostatním daním. Zůstal však ještě nekrytý schodek Kč 12 000 a usneseno zavedení dávky z masa, ze které se má schodek hraditi. Proti zavedení dávky byly podány námitky, které ovšem byly jako neodůvodněné zamítnuty. Původně bylo stanoveno 5 h za 1 kg, avšak koncem roku sjednána dohoda, že řezníci budou platit z kusu poráženého dobytčete: z krávy Kč 15, vepře 7,50 Kč, telete Kč 7, kozy Kč 3.

Inkamerace silnice: prvního a třetího dílu byla dokončena 7. září 1937. Druhý díl nebyl dosud za-

dán a proto obecní rada intervenovala u zemského úřadu v Brně, aby stavba byla urychleně zadána. Zúčastnili se i zástupci okresního výboru, kteří intervenovali též v Praze. 11. září 1937 přijel do Olešnice brněnský biskup Dr. Kupka, k jehož uvítání se dostavili 4 členové obecní rady. Dojel do Olešnice před 4. hod. odpolední. Do městečka vjel slavobránou postavenou u domu č. 82 a 26. Na uvítání této návštěvy byl vyvěšen též prapor na Radnici.

14. září 1937: Smutný den nastal po celé československé republice po ranní zprávě radiového rozhlasu, kdy v 6 hod. ráno hlasatel oznamoval: první prezident Československé republiky T. G. Masaryk zemřel na lánském zámku dnes v úterý 14. září o 3 hod. 29 minutách v noci, když naplnil 87 roků, 6 měsíců a 7 dní svého života. Ačkoliv se již před tím několik dní vědělo, že nastane brzy konec, přece jen zpráva působila drtivě. Hned po 6. hodině ráno bylo na náměstí živo, lidé pobíhali, plakali. Padala též slova: „Dokud s námi žil, nikdo si na nás netroufal, teď kdož ví, jak bude...“

Smutek zavládl v každé domácnosti. Nebylo třeba vyhlášovat, aby byly vyvěšeny smuteční prapory. Každý majitel domu jej vyvěsil. Příští den 32 výkladů zdejších obchodů bylo smutečně vyzdobeno. Den pohřbu v Praze byl stanoven na 21. září. K trvalému uctění památky našeho prvního presidenta republiky Osvoboditele T. G. Masaryka bylo svoláno obecní zastupitelstvo o půl desáté hodině dopoledne, kde starosta obce František Škarvada prostými slovy zahájil: První náš prezident Osvoboditel T. G. Masaryk odešel dne 14. září po dosažení samých hranic lidského věku a splnil vrchovanou měrou své poslání. Po tomto prosluvu ujal se slova náměstek starosty MUDr. Otomar Thoma jménem legionářů a zdůraznil význam velkého buditele, prvního presidenta, jeho zásluh za osvobození a dosažení státní samostatnosti. Po těchto projevech byla vyslechnuta smuteční řeč jeho velkého žáka a následníka druhého našeho presidenta Dr. Edvarda Beneše, vysílaná rozhlasem. Kondolenční archy byly vyloženy na obecním úřadě, kde se podepsalo 600 občanů z Olešnice a okolí. Spolky připojily svá razítka. Na pohřeb do Prahy jelo z místa i okolí mnoho lidí.

Nezaměstnanost: v důsledku stavby silnice u nás značně poklesla, přes to však se vydalo stravovacích poukázek a potravin za Kč 36 811.

Úmrtnost: se zvýšila. Zemřelo 26 osob, 19 kaťolíků, 7 evang. Z tohoto počtu byly 3 děti.

Jiné události: Během léta byla provedena oprava kostela zvenčí, kterou provedl stavitel Čeněk Jelínek, stavitel v Olešnici.

Úroda byla slabší, zvláště žito zklamalo. Bramborů byla hojnost.

Rok 1938

Tento rok je historickým rokem v našich dějinách. Započal velmi neklidně. Horečné zbrojení ve všech okolních státech, Habeš, Španělsko, přinutilo i naše vládní činitele, aby tak těžce vydotybytou samostatnost udrželi. Celá republika je obklíčena se všech stran, hnutí Němců v Sudetech nabádalo k největší bdělosti a ostražitosti. Již v roce 1937 počalo se zabezpečování hranice republiky proti vpádu nepřitele a roku 1938 plným tempem se pokračovalo. Zejména proti straně Německa prováděly se velké a nákladné práce, dělnictvo bylo přijímáno pouze spolehlivé. Také z Olešnice a okolí bylo přijato mnoho dělnictva, kteří pracovali v Říčkách v Orlických horách, Kunštátu v Čechách a u Králík na severní Moravě. Většina olešnického dělnictva pracovala pod dozorem zdejšího rodáka p. Ing. Gustava Piskače, kterému byly práce svěřeny. Dělníci měli slušný výdělek, který jim zabezpečoval výživu svých rodin. Jiní dělníci opět pracovali ve zbrojovkách na velkých objednávkách z ciziny, takže v jarních zimních měsících se značně zmenšil stav nezaměstnaných. Na ochranu civilního obyvatelstva konaly se výchovné kursy, cvičení a radiové přednášky, které započaly hned v měsíci lednu a únoru. Pro jarní období bylo již občanstvo připraveno na možný nepřátelský útok. Jednotlivé složky byly částečně vybaveny jako: sbor samaritánský a asanační. Pro nedostatek fin. prostředků zakoupila obec pouze 3 plynové masky pro nejnnutnější případy. Hasičský sbor zakoupil několik masek pro asanační oddíl a zámožnější občané koupili si plynové masky sami. Masky byly drahé, stála Kč 25, takže si ji každý občan nemohl koupit. Pro CPO vydala obec za rok 1937 a začátek roku 1938 přes Kč 3 000, což byl nepatrný obnos proti tomu, co mělo být pořízeno. Tak nám nastal rok 1938 v ustavičném napětí nervů a trpném očekávání věcí příštích hned na počátku roku. Každý den večer a po celé dny byly místnosti Radnice nepřetržitě používány a to nejen k přednáškám, ale i k podávání informací, poněvadž celá světová situace se denně měnila.

Neklid, nepokoj, starosti, jak dokončiti započaté práce, stálé změny nařízení, obstarávání finančních prostředků, nehledě k zodpovědnosti za přímé vykonání nařízení bylo vyčerpávající. V obecním hospodaření bylo však pokračováno na vytýčeném programu investic, aby v nejkratší době se práce skončily.

Hedvábná továrna: Druhá velká starost, která obec tížila, bylo zastavení provozu v hedvábné továrně. Obci záleželo na obnovení provozu, vyjednávala s majiteli továrny, vykonala mnoho cest a intervencí jen proto, aby továrna byla dána do pohybu. Záleželo velmi na tom, aby 130 olešnických hedvábných dělníků mělo opět zaměstnání. Na popud obecní rady byl dne 5. února 1938 manifestační sjezd v Boskovicích za celý okres, kde se uplatňovaly nároky na pomoc, aby náš okres, který byl již tak dlouhou řadu let zanedbáván, mohl opět žít. Olešnice při této manifestaci předložila memorandum a dožadovala se pomoci na zahájení provozu továrny. Odvolala se také na to, že majitelům přičiněním obce byla přislíbena zápujčka 1 milion korun, zahájí-li se provoz. Velmi byl nápomocen národohospodářský svaz brněnský, který stále byl ve styku s ministerstvy a obci podával zprávy. Majitel továrny Josef Guth v Praze neměl provozního kapitálu a snažil se továrnu prodati. Teprve v létě 1938 prodal továrnu Josefu Barhoňovi a Oskaru Trebitzi v Curychu. V podzimních měsících noví majitelé provedli v továrně menší opravy a v zimě měl být zahájen provoz.

Prostranství u kostela: Dne 14. dubna 1938 se usneslo obecní zastupitelstvo, aby parcela 1657/19 byla dána do trvalé správy kostelnímu konkurečnímu výboru s podmínkou, že tento provede svým nákladem úpravu. Parcelu upraví tak, aby byla ozdobou náměstí. Dle založených plánů vypracovaných Ing. Sommerem, geometrem v Brně dne 14. června 1907, byla tato parcela již rozdělena z p. č. 1657/3 na 1627/5 o výměře 1166 m² a připsána „Kostel v Olešnici“. V katastrální mapě ani v evidenční mapě dosud změna nebyla provedena.

Mobilizace: Již od zimních měsíců očekávala se mobilizace. Napětí se stále stupňovalo, vláda horečně pracovala a konala přípravy pro každé nebezpečí války, která stála téměř za dveřmi. Hnutí německé strany vedené Konrádem Henleinem v sudetských oblastech přímo jitřilo český národ svými požadavky, které se zdály nemožnými. 21. května 1938 byla provedena částečná mo-

bilizace několika ročníků svolávacími lístky. Do Olešnice přijelo auto z Boskovic ráno v 5 hod. a doručilo 14 svolávacích lístků. O půl desáté hod. dopoledne záložníky odvezlo nákladní auto na nádraží do Skalice. 22. května bylo povoláno dalších 6 záložníků. Všichni odjížděli na pohraničí k udržení a zachování klidu. Někteří byli nyní povoláni podruhé, třebaže již v březnu vykonali svá řádná cvičení. Povolání záložníci se vrátili po 21 dnech nazpět zdraví.

Obecní volby: Na 12. června byly vypsány volby do obecního zastupitelstva. Celkem bylo podáno 7 kandidátních listin, označených tímto pořadím:

1. Nár. obec fašistická	obdržela	24 hlasů
2. Strana občanská		55 hlasů
3. Strana nár. soc.		133 hlasů
4. Strana živnost.-středostavovská		158 hlasů
5. Strana soc. dem.		117 hlasů
6. Strana lidová		373 hlasů
7. Strana republikánská		122 hlasů

Při volbě bylo odevzdáno celkem 982 platných hlasů. Vojáci, kteří byli zaneseni ve vol. seznamech a byli narukováni, voleb se nezúčastnili. Volební číslo bylo 40, dle něho rozděleny mandáty. Při volbách sdružily se strany č. 3 a 5 na jeden blok, a dále strany č. 1, 4, 7 na druhý blok. Nesdruženy zůstaly strany lidová a občanská. Při dělení mandátů: 1. Strana občanská obdržela 1 mandát, 2. Lidová strana 9 mandátů, 3. Sdružené strany socialistické 6 mandátů, 4. Ostatní sdružené strany 7 mandátů. Celkem bylo přiděleno 23 mandátů. Poněvadž obecní zastupitelstvo čítalo 24 členů, byl zbývající mandát přidělen stranám č.1, 4, 7, které vykazovaly největší zbytek hlasů. K volbám se musí poznamenati ještě, že před volbami dne 23. května 1938 starosta svolal důvěrníky stran, kde oznámil, že nynější doba je velmi pohnutá a že volby by odpadly, bude-li docíleno dohody. Důvěrníci všech stran se ku schůzi dostavili a jednotně prohlásili, že souhlasí, aby volby zůstaly při starém zastoupení v počtu mandátů. Byla učiněna i dohoda, že obdrží: strana lidová 9 mandátů, strana nár. soc. 5 mandátů, strana soc. dem. 3 mandáty, strana občanská se stranou republikánskou 4 mandáty, živnostenská strana 2 mandáty, strana nepolitická 1 mandát. Důvěrník strany fašistické prohlásil, že nebude žádati mandát, bude-li docíleno dohody mezi stranami, a že nepodá kandidátku. Strany prohlásily, že jsou ochotny dáti straně živnostenské zastoupení

v obecní radě 1 členem, případně i 1 člena do místní školní rady. Důvěrník strany p. Leopold Hanák, zástupce strany živnostenské, prohlásil, že prohlášení podá do 24 hod., bude-li s tímto návrhem strana souhlasiti. Tím se prvního dne jednání skončilo. Druhý den 24. května 1938 dostavili se zástupci jednání opět a prohlásili, že se nedohodli. Volby se provedly podle poměrného zastoupení. 10. července 1938 byla provedena volba starosty a členů obecní rady: Starosta obce zvolen: Vladimír Neumann, I. náměstek: Augustin Kozel, II. náměstek: Rudolf Novotný. Za radní byli zvoleni: Horáček Metoděj, stolař; Boček Karel, dělník; Beneš Josef, krejčí č. 123; Člupek Gustav, rolník; Šešulka Gustav, techn.konstrukter v.v.

První schůze nové obecní rady se konala 4. srpna 1938.

Domácí obrana: V měsíci květnu a červnu byl pořádán výcvik vojáků počínaje ročníkem 1898, kteří dosud nebyli vojenské služby zproštěni. První cvičení konala se v Kunštátě a byla nařízena 4 hodiny týdně. Protože pro okolí olešnické byla tato cvičení velmi obtížná, zejména vzdálenost do Kunštátu, rozdělil se kunštátský obvod také na obvod olešnický. Olešnický obvod čítal 140 mužů cvičících. Tato cvičení sloužila výhradně s obeznámením se s novými zbraněmi a plynovými maskami. 19. června 1938 bylo cvičení zakončeno ostrou střelbou za statkem p. Adolfa Loubala, č. 152 a trvalo ráno od 8 hod. do 1 hod. odpoledne. Vzniklá škoda na pozemcích byla hrazena obcí částkou Kč 280.

Divadlo, bourání: 27. června 1938 byla stará divadelní budova nabídnuta ku zbourání Josefu Konrádovi v Olešnici, který má zaplatit obci za vytěžený materiál obnos Kč 1500. Tuto nabídku přijal a zavázal se bouráčku provést do 1 měsíce. Převzal také na sebe závazek, že bourání provede se pod stavitelským dohledem. Tak dne 1. července počalo se bourati první české divadlo na moravském venkově, ve kterém se po celá desetiletí hrálo. Divadelní archiv z části byl předán obci, šatna byla rozdělena mezi spolky „Sokol“, „Orel“.

Slintavka: V červenci 1938 vypukla v Olešnici slintavka a kulhavka u hovězího dobytka a rozšířila se na 91 domů. Po dobu nemoci uhynulo 6 telat, 2 kozy a 2 krávy. Jinak nezanechala tato nemoc větších škod díky včasnému a řádnému léčení. Skončila se teprve v druhé polovině listopadu.

II. mobilizace: 13. září do Olešnice zasláno 13 obsílek k okamžitému nastoupení vojenské služ-

by. Ihned byly doručeny. Vědělo se již, že se něco chystá. Nikdo však nereptal a s vlasteneckým zápalem každý nastupoval. 15. a 17. září došlo dalších 14 obsílek a denně se očekávala všeobecná mobilizace. Dne 23. září po 10. hod. večer ohlásil prezident republiky rozhlasem mobilisaci 20ti ročníků. Tato zpráva zapůsobila vzrušujícím dojmem. Na náměstí bylo plno lidu. Z každého domu se soustřeďovalo občanstvo k Radnici, kde čekalo na vyhlášky. Tuto noc nikdo nespál. Davy lidu proudily po náměstí celou noc. Po 11. hod. večerní přivezlo auto z Boskovic mobilizační vyhlášky. Dle této vyhlášky povolává se všechno mužstvo vojska do 40 roků k nastoupení vojenské služby do 24 hod. Ještě v noci byl obsah vyhlášky vyhubnován. V noci také byly vykonány přípravy k odeslání branců na nádraží. Někteří odjížděli svými auty, někteří auty najatými, ostatním obec sjednala nákladní auta, která brance odvezla. Vše se dělo hladce. Celkem narukovalo z Olešnice 184 mužů. Odcházeli všichni svorně, dělníci, řemeslníci, rolníci, úředníci bez rozdílu politického přesvědčení s nadšením za svojí povinností hájit vlast. 25. září 1938 v noci odjíždělo z Olešnice 7 evidenčních koní na stanoviště do Černé Hory. 26. září 1938 zbylých 26 koní jelo ku klasifikaci do Černé Hory a na přípřež. Olešnice dala k dispozici 7 povozů. S koňmi a povozy byly velké těžkosti. Honci, jichž bylo 12, nastoupili řádně a včas, ale s povozy to šlo velmi těžce, až na jednotlivce. Že při určování došlo i k menším slovním utkáním, netřeba poznamenávat. Osobní a nákladní auta rovněž odjela, takže zůstala zde pouze starší auta, která byla vrácena jako neschopná. Na polích byly ještě zbytky sklizně, brambory téměř všechny. Koňské potahy na vojnu, muži na vojnu a v obci řádila slintavka a kulhavka. Kravskými potahy dalo se pracovat pouze tam, kde byly již chlěvy otevřeny.

Za několik dní došla nová zdrcující zvěst: prezident republiky Dr. Eduard Beneš odstoupil. Po tomto prohlášení nastala obrovská sklíčenost. Armáda dostala rozkaz k vyklizení svých pozic.

1. října přihnaly 3 cikánky 183 krav ze státních statků ze zabraného území ze dvorů Německé Bělé a Banína do Olešnice. Krávy byly umístěny v ohradě u Lamberku. Večer bylo sjednáno 16 dojiček k dojení krav. Druhý den v neděli byly krávy rozděleny do okolních dvorů a soukromníkům do doby, než přijdou další rozkazy. Rozdělení trvalo do 3 hod. odpoledne. Ještě během odpoled-

ne přitáhli vojáci hraničářského praporu k obsazení pohraničního pásma. Německé vojsko vtáhlo již až do Svojanova, ustoupilo však, poněvadž překročilo určené hranice. V Olešnici zůstalo ubytováno 300 mužů do druhého dne. Každodenně nastávalo střídání vojska. Za týden přišel do Olešnice hraničářský prapor č. 7 z Frývaldova, z něhož zůstalo v Olešnici přes 500 mužů. Ubytovaní byli v Sokolovně a v Orlovně, zásobovací oddíly v hospodářské škole a hedvábné továrně. Vojsko vycházelo s občanstvem velmi dobře a vojáci chopili se také polních prací, takže sklizeň hladce se odbyla. Půjčovali také koňské potahy, jenže těch bylo málo. Zbytek tohoto praporu zůstal v Olešnici až do 5. prosince, kdy odjel do Vel. Meziříčí. Velitel praporu, Matěj Švarný, byl ubytován v domě č. 95, ostatní důstojnictvo po domech a hostincích.

Dražba pozemků: 8. a 9. října byla provedena dražba (nájem) obecních pozemků a pole byla pronajata na 6 roků, luka na 3 roky. Výše nájmu zůstala ve stejné výši předcházejícího pachtu pouze s tou změnou, že dílce byly přibližně pronajaty v mírách.

Úroda: V roce 1938 byla velmi pěkná, ale deště ve žních způsobily mnoho škod. Úroda brambor byla však menší než jiná léta.

Změna v osobě obecního kronikáře: Pisatel této pamětní knihy obecní tajemník Karel Kašpárek přestal být tajemníkem r. 1939.

Roku 1941 odjel na práci do Lince v Rakousku, kde 7. prosince 1942 zemřel a tam byl pochován.

Obecní zastupitelstvo na své schůzi dne 3. dubna 1940 ustanovilo za kronikáře Josefa Višínku, rolníka v Olešnici čp. 116, narozeného 8. července 1911.

Za okupace byly knihy pamětní na německý rozkaz odevzdány a uloženy v zemském archivu v Brně. Když se blížila fronta, byly uschovány na zámku v Letovicích. Do Olešnice dopraveny až koncem r. 1945.

Rok 1939

Zima tohoto roku byla velmi mírná. Sněhu bylo málo, teprve v březnu napadlo ho větší množství, takže způsobil hodně škod na ozimech a jeteli.

V tuto dobu bylo z různých událostí a zpráv možné usuzovat, že se připravují osudové změny v našem státním a národním životě. Německá ří-

še vymohla si stavbu dálnice územím druhé republiky s význačnými výsostnými právy, na pří-
mý rozkaz Ad. Hitlera byly u nás ponechány německé vysoké školy, na Slovensku konány demonstrace s výslovně protičeským a protistátním rázem. Dne 14. března odtrhli se Slováci od naší republiky a založili vlastní stát pod ochranou Německa.

Příští den **15. března** ráno pochodovalo německé vojsko do území naší republiky a velké svazy motorizované jely po státní silnici přes Letovice a Černou Horu k Brnu.

V naší obci dověděli jsme se o těchto událostech z rozhlasu. Ačkoliv bylo tento den počasí velmi nevlídné, ježto řádila prudká sněhová metelice, stály na náměstí hloučky lidu a rokovaly s obavou o tom, co přinese nejbližší budoucnost. Nikdo ovšem netušil, jaké utrpení bude musit náš národ prožít za německé okupace. Jistou úlevu přinesla zpráva 16. března, že z Čech a Moravy zřízen „Protektorát Čechy a Morava“ jako část Německé říše, ačkoliv výnos o protektorátě obsahoval četné výhrady, jimiž byl význam slíbené autonomie velmi oslaben.

Robert Vorbach čp. 314 a Bedřich Žila čp. 365 vyvěsili prapory se skobovým křížem.

V Letovicích a Boskovicích byly zanechány menší německé posádky. Do naší obce německé vojsko nepřišlo. Naše četnictvo bylo odzbrojeno a teprve když složilo přísahu německé branné moci, smělo opět zbraně používat.

Následky okupace: Hned první dny po okupaci byla u nás zavedena jízda vpravo. Obyvatelstvo si na změnu brzy zvyklo a neudály se žádné dopravní nehody. Při vjezdech do obcí byly umístěny tabule německo-české se jmény obce a okresu. Obcím, které neměly německé jméno, byla dána zkomolená z českého názvu, jako Kretinau – Křtěnov, Cerhov- Crhov, Vesel – Veselka aj. Na křižovatky byly postaveny žluté tabule s údaji vzdáleností blízkých i vzdálených obcí.

Lidé předvíдали nedostatek životních potřeb, skupovali co se dalo a dělali si zásoby. Peněžní ústavy byly doslova obleženy žadateli o vydání vkladů. Aby se mohlo všem vyhovět, bylo jednotlivcům vydáváno týdně 200–500 Kč. Naše měna byla znehodnocena tím, že bylo nařízeno platit za 1 říš. marku 10 Kč. Ježto německé vojsko i stěhující se sem obyvatelstvo německé mělo hodně peněz, kupovalo v našich obchodech šmahem všeho a denně byly odesílány tisíce balíků do Říše.

Naše skvěle vyzbrojená armáda byla již koncem března rozpuštěna. Mužstvo bylo propuštěno do občanského života. Zásoby potravin, pohonných látek, koně a výstroj byly odváženy do Říše, jejich cena činila asi 33 miliard Kč. Důstojnictvo bylo zčásti pensionováno, většinou však přiděleno do různých státních i obecních úřadů na konání služby.

Na všech školách zavedeno vyučování němčině. Na obecních školách se jí vyučovalo již od 1. školního roku. Místní osvětová komise zařadila kursy němčiny v živnost. škole. Měly značnou návštěvu, protože všem státním i obecním zaměstnancům a kněžím byla uložena zkouška z němčiny s pohrůzkou propuštění z úřadu těm, kdo by zkoušku nesložil.

Národní souručenství: Dne 24. března založil Dr. Emil Hácha Národní souručenství jako jednotnou stranu českého lidu. Občanstvo se kojilo nadějí, že nová strana se stane obhájcem našich práv a zájmů a proto k ní hromadně přistupovalo. V Olešnici byl nábor vykonán 14. dubna. Přihlásilo se 561 mužů, nepřihlásilo 0. Vedením strany byl jmenován Miroslav Kottbauer, ředitel měšťanské školy, jeho zástupce Vladimír Ježek, zvěrolékař čp. 101. Později byly organizovány i ženy, vedoucí byla Marie Synková, manželka stoláře čp. 105. Mládež byla organizována v Mladém národním souručenství, jehož náčelníkem byl jmenován Václav Stejskal, pak Jos. Soukal a Frant. Prudký. Později Olešnice rozdělena na dva obvody, jejichž hranice tvořila silnice z Chova k Lamberku. V I. obvodu, strana západní, byl vedoucí MUDr. Jos. Habanec, v II. obvodu, strana východní, Richard Weis a Frant. Novotný, holič.

Okresním vedoucím byl jmenován František Kučera, rolník v Hodoníně, jeho zástupcem P. Leopold Benáček, farář v Olešnici. Tyto organizace však nevyvinuly téměř žádnou činnost kromě pořádání zábavních podniků a nařízených jim loajálních manifestací.

Proti Národnímu souručenství organizovali členstvo fašisté, propagující plně německé názory a zúčastňující se německých manifestací. V naší obci to byli: Vincenc Čuhel, majitel cihelny čp. 78, Karel Synek, stolář čp. 326, Bohumír Horáček klempíř, čp. 216 a jiní.

Místní Němci: K Němcům se v naší obci přihlásili: Robert Vorbach, majitel cihelny, narozený r. 1901 ve Smržovce u Jablonce v Čechách s manželkou Olgou, roz. Oderskou, čp. 314. Václav Ka-

láček, bednář nar. v Kučerově u Vyškova, s manželkou roz. Hanskutovou čp. 260, Richard Schuster, stolař, rod. z Radiměře, s manželkou rozenou Synkovou čp. 167. Adolf Hauk, četník v.v., rodem z Hanušovic u Šumperka, antifašista. Později se přihlásil: Frant. Petr, cestář, rodem z Vídně, původem z Velkého Tresného čp. 114. Rudolf Kselík, lékárník č. 123, nar. r. 1882 ve Veselé Lhotce v Čechách a jeho syn Jiří Kselík, drogistka čp. 19. Bohuš Horáček st., klempíř, původně fašista. Nedospělé děti byly vedeny v národnosti rodičů, dospělé mohly samy rozhodnouti. Školou povinné děti byly soustředěny v Letovicích v německé škole. Tyto tam ale nechťely chodit, protože neuměly německy mluvit. Chlapci chodili v uniformách s kordem po boku.

Vedoucím zdejších Němců byl Robert Vorbach, později, když tento nastoupil vojenskou službu, lékárník Rudolf Kselík.

Druhá světová válka: Dne 1. září 1939 vtrhli Němci do Polska. Anglie a Francie vypověděly Německu válku a tak vypukla krutá válka, která se rozšířila na všechny světadíly a po 6 dlouhých roků pustošila svět způsobem dosud nevídaným. Ihned bylo nařízeno přísné zatemnění po celou noc. Četnictvo a pro tento účel určené hlídky zatemnění kontrolovalo. Zbraně schopní Němci byli postupně povolávání do vojenské služby. Doma zůstali jen Rudolf Kselík a Richard Schuster. Tři z nich padli: Eduard Schuster u Leningradu, Bořivoj Horáček u Nunzia v Itálii, Adolf Hauk zůstal nezvěstným, utopil se prý v Dunaji v Rumunsku. Čeští mužové nebyli povoláni do zbraně. Zato musili pracovat v zázemí většinou v průmyslu pro válku důležitém, zčásti též v zemědělství.

Jenom tzv. vládní vojsko (protektorátní) bylo r. 1943 posláno do Itálie. Z Olešnice tam byli št. rot. Karel Pecka, manžel Marie roz. Špinarové, Josef Mauer, Frant. Hanák a Mir. Synek. Št. rot. Pecka přešel do Francie a zde zemřel po automobilové nehodě.

Hned v září 1939 bylo zavedeno řízené hospodářství. Počátek byl učiněn 1. října zavedením lístků na maso, tuky, mléko, chléb a mýdlo. O vácích zavedeny lístky na oděv a obuv.

Zemědělcům započaly povinné dodávky. Prvně zavedena dodávka vajec a sice 60 kusů ze slepice do roka. Z domácích zabíjaček se muselo odevzdati sádlo. Z vepře do 100 kg těžkého 3 kg, nad 100 kg vážíciho 4 kg sádla. Sběrna sádla pro celé období u fy Karel Čápek. Dále nařízena po-

vinná dodávka mléka vyrobeného v hospodářství po odečtení samozásobitelských dávek na osobu a den 1/2 l, později 1/4 l. Děti měly dávku dvojnásobnou.

Aby se řízené hospodářství v obci mohlo zvládnout, zřízena byla na radnici tzv. zásobovací kancelář, kterou vedl radní Edvard Šešulka a členové fin. stráže, olešničtí rodáci Boh. Novotný a Viktor Kuda.

Odvod koní: Ve dnech 20.–22.listopadu konán na olešnickém náměstí důstojníky a mužstvem německé branné moci odvod koní z celého kraje. Bylo odvedeno 60 koní, z Olešnice samé 6. Tito se museli hned odevzdat. Více nežli polovina koní byla prohlášena evidenční. Tito koně se museli ještě předvést na požádání k odvodu do Letovic.

Mateřská škola: Tato byla zřízena v Olešnici již r. 1938 a umístěna v měšťanské škole. Nábytek a pomůcky byly přivezeny ze Sudet těsně před odstoupením těchto krajů německé říši. Avšak po 15. březnu 1939 muselo býti všechno vráceno. Proto byla mezi občanstvem uspořádána sbírka a byl pořízen nábytek nový. Školka byla potom umístěna v sokolovně v loutkovém divadle a pak v Orlovně v předsálí. Místnosti tyto byly však nevyhovující a proto přijala obec s povděkem šlechtynou nabídku pana Karla Čápka, který pro školku upravil svým nákladem místnosti ve svém domě čp. 178 a zde zdarma poskytl školce místnosti i otop. Kromě toho věnoval školce mnoho cenných hraček. První učitelkou na mateřské škole byla učitelka Anna Bačovská.

Studentské nepokoje: O státním svátku 28. října 1939 demonstrovalo obyvatelstvo pražské proti násilnickému okupantu. Demonstrace se opakovaly, největší při pohřbu studenta Jana Opletala, zastřeleného Němci. Toho použili Němci jako záminky k hrubým zákrokům proti českému studentstvu a českému vysokému školství. Dne 17. listopadu byly všechny české vysoké školy zavřeny a jejich zařízení z největší části rozkradeno a odvezeno do Německa. Devět studentů bylo bez soudního řízení popraveno a větší množství ztýráno a uvězněno. Mezi nimi byl též zdejší rodák Muc Miloš Vrbka nar. r. 1915, syn Františka Vrbky čp. 288. Byl vězněn v Oranienburgu od 17. 11. 39 do 30. 4. 1940.

Různé: Obecní lom. Roku 1939 byl v obecním lese Chrasti otevřen obecní lom, aby si obec mohla levněji pořídit kámen na opravu cest apod. Postavena zde bouda na nářadí a upravena cesta

k silnici, což si vyžádalo nákladu 14 000 Kč. Dozor v lomu měl radní Eduard Šešulka.

Oprava cesty u Hotárny. Z prvního kamene z obecního lomu byla opravena cesta u Hotárny k Čuhlově cihelně. Pan Unčovský postoupil obci část zahrádky u svého domu čp. 145, aby cesta byla náležitě široká. Náklad činil 13 630 Kč.

Stavby. V roce 1939 byl stavební ruch v obci velmi slabý. Nový dům stavěl Robert Vorbach v cihelně čp. 339.

V rámci stavby inkamerační silnice byla upravena Palackého ulice. Silnice byla zde místem snížena a vydlážděna. Před evangelickým kostelem byla postavena kamenná zeď. Náklad na tyto opravy nesl okres. Obec zřídila za příspěví majitelů domů chodníky a dala podezdít základy domů, kde silnice byla snížena. Na chodníky vynaložila obec 29 020 Kč, na podezdívky 125 270 Kč. Na krytí těchto výloh učinila obec vypůjčku 150 000 Kč.

Národní pomoc. V měšťanské škole se v zimě 1939-40 vařilo pro děti z přískolených vesnic. Sbírkou vykonanou v obci bylo získáno na penězích 7 870,50Kč a zásoba potravin: 40 kg rýže, 570 kg mouky, 60 kg sádla, 15 kg loje, 370 kg žita, 35 kg pšenice, 25 kg ječmene a něco šatstva. Obědy vařily místní ženy a dívky za pomoci žákyň z vyšších tříd.

Triangulace. Z německého popudu byl náš kraj r. 1939 přeměřen vojenským zeměpisným ústavem v Praze a na triangulační body byly postaveny dřevěné rozhledny. V olešnickém katastru byla veliká rozhledna postavena na Moravských kopcích, v bodě 685 m na Pochopově skále.

Spor obce s p. Frant. Marečkem. Dle parcelního protokolu náležela obci lesní parcela č. 556 na moravských kopcích. František Mareček čp.188 si ale tento les vlastnil a proto vznikl mezi ním a obcí soudní spor, který se dosti dlouho vlekl. Poněvadž obec neměla vyhlídku na výhru, raději spor zastavila a onen les Frant. Marečkovi prodala za 2 000 Kč. V parcelním protokolu byl patrně mylný záznam.

Neštěstí na měšťanské škole. Dne 21. září opravovali pokrývači střechu na měšťanské škole. Jeden z nich, Josef Švarcbach z Rohozné, spadl na dlažbu před vchodem do školy. Byl ihned odvezen do nemocnice v Brně, ale zemřel zde na těžké zranění.

Úroda byla roku 1939 slabá. Stálé deště kazily polní práci. Obilí bylo málo, pouze úroda brambor byla velmi dobrá.

Stavba dálnice od Jevíčka k Lysicím poskytova-
la zaměstnání většímu počtu lidí z naší obce.
Mnozí odešli dobrovolně na práce do Německa.

Odbor klubu českých turistů byl r.1939 založen
v Olešnici. Předsedou zvolen p. Frant. Jos. Fiala,
obchodník čp.122, jednatelem p. uč. Jos.Valošek.

Lyžařství. V tomto roce uspořádalo boskovic-
ké gymnázium v Olešnici lyžařský kurs, který
byl zakončen závody v jízdě přes Závrší ke Lho-
tě. Také sokolská župa krále Jiřího pořádala, ja-
ko každoročně, u nás lyžařské závody. S potě-
šením lze prohlásit, že tak se Olešnice stává
v poslední době oblíbeným střediskem zimních
sportů.

Pohyb obyvatelstva. Roku 1939 se v Olešnici
narodilo 29 dětí, s toho 23 kat. a 6 evang. Zemře-
lo 27 osob a sice 21 kat. a 6 evang. Nejstarší zem-
řelý Josef Pelíšek, nar. 1845, pamatoval ještě ná-
rodní gardu z let 1848–1850.

Rok 1940

Zima tohoto roku byla velmi tuhá. Mrzlo od
poloviny prosince do poloviny března. Největší
mráz u nás byl -30 °C. O otop byla veliká nou-
ze. Dříví nebylo téměř možno ani koupit a proto
šlo uhlí u obchodníků na dračku. Sněhu mnoho
nebylo a poštovní autobus mohl jezdit pravidel-
ně po celou zimu. Velikým mrazem zamrzly
skoro všechny vodovody a kanály, což obojí pů-
sobilo velké potíže. Mráz uškodil též velice
ovocnému stromoví, místy činily škody až 50 %.
Nejhůře byly postiženy švestky a hrušky.

Polární záře. Dne 24. března o 7. hod večer by-
lo vidět na severní obloze polární záři. Mnoho li-
dí přihlíželo tomuto v našich krajích nezvyklému
zjevu. Mnozí považovali tuto za vojenské cvičení,
v Crhově zase mysleli, že v Olešnici hoří a troubi-
li na poplach.

Letní čas. O půl noci před 1. dubnem zaveden
byl letní čas. Všechny hodiny pošínuty byly o ho-
dinu vpřed. Letní čas zpočátku působil nezvykle,
ale později se toto opatření vžilo. Normální čas
byl opět zaveden dne 15. října. Letní čas byl po-
tom zaváděn po všechna válečná léta.

Letadlo u Kněževse. Dne 8. dubna přistálo
nouzově na polích mezi Jeruzalémem a Kněževsi
německé letadlo. V malé chvíli se sem dostavilo
mnoho lidí z Olešnice, Veselky a Kněževse. Oleš-
ničtí četníci měli u letadla hlídku až do druhého
dne, kdy letadlo dvěma páry koní zataženo k sil-

nici ke Kněževsi, potom rozloženo a na autech
odvezeno do Brna.

Stavební ruch: Silnice u mlékárny. Kolem mlé-
kárny bývalo, zvláště na podzim, velmi blátivo.
Protože se frekvence u mlékárny stále zvyšovala,
bylo uvažováno zřídit zde silnici. Věci se ujalo
národní souručenství. Prohlásilo pracovní povin-
nost po dva dny všem svým členům. Kdo nemohl
jít pracovat, zaplatil za den Kč 30. Rolníci svezli
kámen z obecní skály v Chrasti, bylo ho 248 m³.
S prací bylo započato 27. května. Byla postavena
silnice od konce Vejpustka až po veselskou cestu.
Obec dala zdarma kámen a doplatila na mzdách
48 921 Kč.

Opěrná zeď u katolického kostela. Při úpravě
dálkové silnice byla r. 1938 zbořena stará, již vel-
mi sešlá budova divadla před katolickým koste-
lem, která vadila komunikaci. Ježto jen části takto
získaného terénu bylo užito na rozšíření silnice,
bylo třeba zbývající část vhodně upravit a zabez-
pečiti proti sesouvání, neboť v malé vzdálenosti
stojí kostel ve výšce 4 m nad silnicí. Na tuto úpra-
vu dala obec v dohodě s památkovým úřadem vy-
pracovati projekt architektem Janem Velkem z Br-
na. Na přání místních činitelů navrhl stavitel Šmíd
z Poličky menší změny v projektu. Obecní zastu-
pitelstvo učinilo dne 21. května 1940 dohodu
s kostelním výborem, podle níž úpravu u kostela
provede kostelní výbor a obec mu přispěje částkou
40 000 Kč, kterou obdržela od p. Josefa Konráda
za materiál z budovy starého divadla. Dále se obec
zavázala zřídit svým nákladem chodník podél sil-
nice a celé toto prostranství, které bylo dříve veřej-
ným statkem, odevzdati po vykonané úpravě do
vlastnictví kostela. Na stavbě opěrné zdi se začalo
pracovati dne 17. června. Okresní silniční výbor
daroval potřebný kámen z okresního lomu u Ostré
horky. Rolníci z Olešnice a celé farnosti, ba i z Tr-
pína, svezli zdarma všechn kámen na staveniště.
Velkou starost působil odvoz vykopávky. I zde se
sáhlo k svépomoci. Vykopávku odvezli hlavně ma-
jitelé kravských potahů z celé farnosti a mnoho li-
dí pomáhalo dobrovolně při vykopávce a nakládá-
ní na vozy. Na stavbě se pracovalo do 26. října.
Celkový náklad činil 93 000 Kč, v kteréžto částce
jsou zahrnuty i práce zdarma. Stavbu zdi vedl p.
farář P. Leopold Benáček, člen okresního výboru.

Nové domy. Tento rok stavěl nový domek Fr.
Elis čp. 382 v Šibrově zmole a Jos. Juránek čp.
383 při cestě ke Lhotě. Dále stav. Šedivý postavil
vilu čp. 384 u mlékárny.

Živnostenská škola: V Olešnici byla od r. 1899 tzv. pokračovací škola pro učně všech řemesel společná. Vyučovalo se zprvu ve školní budově na Moravské straně a potom v nové budově měšťanské školy. Z počátku se vyučovalo jen v neděli, kdy měšťanská škola byla volná.

Roku 1940 bylo živnostenské školství přeorganizováno. Bývalé pokračovací školy byly zrušeny a ve větších hospodářských střediscích byly zřízeny odborné školy živnostenské s desetiměsíčním rokem učebním. U nás bylo zřízeno oddělení kovorobné a krejčovské. Poněvadž jest vyučování každodenní, každý den pro jiné oddělení, nemohlo se vyučovati v měšťanské škole a bylo nutno upravit školní místnosti jinde. Obec kunštátská žádala, aby škola byla zřízena u nich, usneslo se olešnické obecní zastupitelstvo dne 21. května 1940 propůjčiti pro účely školy budovu chudobince. Nákladem 35 300 Kč dala obec budovu opravit.

Počátkem roku 1940-41 byla sem živnostenská škola přestěhována. Místnosti v přízemí zůstaly zatím na ubytování místních chudých, práce neschopných občanů.

Ředitelem školy jest Vlastimil Chroust, zdejší občan.

Nepříznivé změny v důsledku okupace: Zrušení čsl. červeného kříže. V Olešnici byla již po mnoho let odbočka čsl. červeného kříže. Ta byla r. 1940 zrušena. Dne 10. srpna přijeli do Olešnice němečtí vojáci a jim bylo odevzdáno celé spolkové jmění, jak peníze, tak sanitní zařízení. Současně bylo odevzdáno zařízení prázdninové osady, kterou po několik let zřizoval v Olešnici červený kříž z Brna (lůžka, stoly, pokrývky, umývadla, kuchyňské zařízení apod.).

Dále byla u nás zrušena odbočka masarykovy letecké ligy, která byla v Olešnici od roku 1936. Bezmotorové letadlo (kluzák) Němci zničili. Hangár postavený r. 1937 na Pucharově kopci Němci prodali Josefu Sperátovi, majiteli tzv. Holcové cihelny.

Německo-české nápisy. Od 15. září 1940 musely mít všechny firmy a návěští tabule text německo-český. Živnostníci omezili texty na nejmenší míru a obchody s textilním zbožím označily se jediné slovem „Textil“. Bylo nařízeno označiti také ulice a náměstí dvojjazyčnými nápisy. U nás byly staré české tabulky sejmuty a uschovány, na místo nich nebyly žádné nové vyvěšeny.

Uschované busty. Roku 1940 bylo nařízeno zničení všechny sochy a jiné památníky presidentů, T. G. Masaryka a Eduarda Beneše a později i dějepisce Frant. Palackého. V zasedací síni olešnické radnice byly busty těchto našich velikých mužů. Tyto byly sejmuty a uschovány ve sklepě živnostenské školy.

Tento rok byla zničena socha presidenta T. G. Masaryka u Rudky.

Připojení Bysterska k Boskovicku. Dnem 1. ledna 1940 byl zrušen okresní úřad v Poličce. Severní část okresu s městem Poličkou byla připojena k Litomyšli, jižní část k politickému okresu v Boskovících. Byly to obce: Bystré, Nedvězí, Nedvězíčko, Hartmanice, Trpín, Hlásnice, Svojanov, Starý Svojanov, Dolní Lhota, Jobova Lhota, Studenec, Hutě, Vítějeves, Manova Lhota a Rohozná. Z těchto obcí bylo do Kunštátu daleko a proto bylo uvažováno o tom, aby okresní soud a berní úřad byl z Kunštátu přenesen do Olešnice, která ležela ve středu oblasti uvedených úřadů. Na takové změny nebylo během války času a umístění úřadů a ubytování většího počtu úřednictva by bylo narazilo na nepřekonatelné překážky. Z našich občanů si toho nikdo nepřál, protože trvalé připojení Bysterska by znamenalo okleštění starého území Českého.

Olešnice však přece po celou dobu války zůstala středem okresu. Zde byly konány schůze starostů obcí, zde konány prohlídky a oceňování koní při prodeji, do Olešnice dodáván dobytek na dodávku, do olešnické mlékárny dodáváno mléko a vajíčka z širokého kraje. V naší obci zřízena sběrna sádla, ovoce, generátorového dřeva apod.

Povinné dodávky: Rokem 1940 začaly povinné dodávky obilí, sena, slámy a dobytka. Úroda tohoto roku byla velmi špatná. Jaro bylo deštivé a také po celé žně pršelo, takže obilí, které nebylo v panácích, porostlo. Obilí sypalo velmi špatně, pšenice nevrátily ani semeno.

Také úroda brambor byla slabší než jiná léta.

Po sklizni musel každý hospodář přísežně oznámiti, kolik sklídl obilí a brambor. Z tohoto si mohl ponechati pouze samozásobitelskou dávku a to žita a pšenice 13 kg na osobu a měsíc, ovesa 2 kg na koně a den a ječmene 0,5 kg na vepře a den. Domácí šrotovníky byly zaplombovány. Přísně bylo zakázáno krmiti celým obilím a bramborami dobytek a drůbež. Na setí bylo ponecháno po 30 kg na měřici a brambor na sázení 4 q na měřici. Ostatní sklizeň byl hospodář povinen odevzdat

do družstva. Poněvadž se tento způsob dodávek neosvědčil, byly v příštích letech zavedeny kontingenty dle výměry půdy.

Byl zaveden povinný osev plodin kupř.: 33 % orné půdy se muselo oset chlebovinou (žitem, pšenicí a ječmenem), 18 % půdy osázet bramborami a 5 % oset olejninami. Okresní úřad uložil dodávky obcím dle velikosti katastru a bonity půdy, obce pak jednotlivým hospodářům. Z naší obce bylo r. 1940 odevzdáno 381 q žita, 80 q pšenice, 535 q ječmene a 295 q ovsa. Sena musela obec dodat 57 q. Velmi tíživá byla tohoto roku zavedená povinnost dodávky dobytka. Ježto dodávka byla předepisována podle výměry usedlostí, menší hospodářství plnila dodávky snáze než větší, v kterém byli koně, k nimž se nepřihlíželo. Plnění dodávek bylo obtížné jak pro hospodáře, tak i pro obecní úředníky, kteří vedli záznamy o plnění. Pochvalně nutno vytknouti, že jak obecní tajemník Antonín Novotný, tak i přidělený vrchní četnické stanice Trlida, který jako legionář musil do výslužby, pracovali svědomitě a pomáhali zemědělcům jak mohli, aby je ušetřili nepřijemností. Pravým štěstím pro obec bylo, že po celou dobu války stál v čele obce starosta Vladimír Neumann, který svou prozíravostí a klidnou rozvahou vedl správu obce s nejmenšími oběťmi pro občanstvo.

Postrachem občanstva byly v této době hospodářské kontroly, které lidem způsobily velké nepřijemnosti a ztráty, protože na základě jejich oznámení byly lidem určovány pokuty i tresty na svobodě. V pozdější době, asi od r. 1943, byla již praxe kontrolujících orgánů mírnější, ježto tyto přijímaly pohoštění i dary.

Rolníci museli vésti přesné výkazy o stavu dobytka, o sklizni a zásobách obilí, o prodeji mléka, o počtu slepic apod.

Dávky nesamozásobitelů byly nedostačující. Na jedno přidělové období, asi 4 týdny připadalo:

	pro dospělé	pro děti do 6let
Máslo	8 dkg	40 dkg
Sádlo	6 dkg	
Umělý tuk	22 dkg	
Maso	75 dkg	45 dkg
Cukr	1 kg	
Chléb	4,60 kg	
Mouka	3,50 kg	3 kg
Poživatiny, tj. kroupy, ovesné vločky, těstoviny, krupice, brambor. moučka	15 dkg.	

Mléko odstř.	1/16 l	1/4 l tučné
Sůl kuchyňská	5 dkg	
Droždí	1 dkg	
Umělý med	125 dkg	250 dkg
Mýdlo	5 dkg	
Mýdlový prášek	250 dkg	
Ovoce	10 dkg	
Brambory	2 kg	
Ovocný sirup	50 dkg	
Vejce	1 ks	
Marmeláda	125 gr	
Maso koňské	1,50 kg	
Petrolej	1/4 litru	

Nechtěli-li lidé hladovět, byli nuceni přikupovat potraviny na černo, za ceny vyšší. Našlo se několik nesvědomitých zemědělců, hlavně zadlužených, kteří prodávali potraviny za ceny přemrštěné. Veliká většina rolníků zachovala se čestně a poskytovala lidem potraviny za ceny rozumné.

Naši mlynáři pomáhali lidem jak mohli, ačkoliv jim bylo hrozeno velikými tresty. Za soumraku a za tmy přicházeli lidé do mlýnů pro mouku a nikdo neodešel s prázdnou. V tomto ohledu uznání a chvály zasluhuje hlavně

p. Dominik Šafařík a jeho synové. Ačkoliv po kontrole byli dvakrát v Brně vyšetřováni, při čemž jim bylo i šibenicí vyhrožováno, mleli na černo dále.

Různé: „Národní pomoc“ uspořádala v obci sbírku pro nejchudší, práce neschopné lidi. Sbírka vynesla 6 603,50 Kč. Naturálie se nesměly sbírat.

Výstava hub. V rámci podzimních pražských vzorkových veletrhů uspořádal spolek českých hoteliérů výstavu „Houby ve výživě lidstva.“ Olešniční houbaři upravili velmi pěknou expozici s nápisem „Olešnice – ráj houbařů.“ Expozice se těšila veliké pozornosti návštěvníků. Navštívil ji také stát. prezident Dr. Emil Hácha, jemuž podal potřebné vysvětlení Jos. Vítek, nájemce hostince na radnici.

Výstava české knihy. Ve dnech 30. listopadu a 1. prosince uspořádal okresní osvětový sbor a národní souručenství „Výstavu české knihy“ v Katolickém domě v Olšnici. Slavnostní zahájení mělo být 29. listopadu, ale bylo zakázáno. Výstavu řídil Stanislav Peša čp. 106. Bylo vystaveno asi 1 000 knih, z toho bylo prodáno 350 knih.

Meteor. V štědrovečerní noci o 3 1/2 hod. se náhle osvětlila obloha jasným světlem a bylo slyšet rachot. Celý úkaz trval několik vteřin. Pozo-

rovalo jej mnoho lidí, kteří šli na jitřní do kostela. Usuzovalo se z toho, že bude konec války a tím i strádání všeho druhu, které se stupňovalo po kapitulaci Francie v květnu r. 1940. Po několika dnech přinesly noviny zprávu, že nedaleko Tábora spadl meteor.

Kárný tábor pro cikány byl zřízen r. 1940 v lese nad Hodonínem, při silnici k Rozseči. Cikáni pracovali hlavně na stavbě dálkové silnice od Rozseče ke Štěpánovu, dále v lihovaře v Louce a pomáhali také rolníkům na poli i ve stodole. Úmrtnost jejich byla dosti vysoká. Z počátku byly pochováváni na hřbitově v Černovicích, později založen vlastní hřbitov u tábora.

Pohyb obyvatelstva. V roce 1940 se narodilo kat. dětí 27 a evang. 9, celkem 36 dětí. Zemřelo 17 osob kat. náboženství a 6 evang. nábož., celkem 23 osob. Přírůstek 13 osob.

Rok 1941

Počasí v zimě a na jaře: Zima nevyznačovala se silnými mrazy, ale velkými spoustami sněhu, kterého po Novém roce napadlo tolik, že takové množství nikdo nepamatoval. Na náměstí ho bylo tolik, že chodce, který šel po vyházeném chodníku podél domu, nebylo vidět ze silnice. Místy byly stromky ve sněhu až po korunu a byly ohlodány zajíci. U ovocné školky hospodářské školy při trpínské sinici zasypal sníh celý plot a zajíci volně pobíhali po školce a způsobili velkou škodu. Po několik dní nebylo možná se dostat z obce do obce. Aby se mohlo do olešnické mlékárny přece vozit mléko, byla nařízena pracovní povinnost. Každá obec musela silnici na svém katastru udržovat sjízdnou. Sníh bylo nutno stále vyhazovat, protože velmi často se přes noc utvořily velké závěje.

Poštovní autobus jezdil velmi nepravidelně, někdy nejel celý týden. Poštu bylo nutno vozit na saních. Kunštátští přivezli poštu ze Skalice do Kunštátu, olešničtí odtud do Olešnice a rovečtí od nás do Rovečného. Po několik dní nebylo se možná vydat pro poštu ani s koňmi.

Ještě počátkem a v polovině dubna padal sníh. Dne 8. dubna ho bylo tolik, že nemohl jeti ani autobus.

Dostavovaly se často i silné mrazy. Polní práce započaly až v druhé polovině dubna. Žita špatně přezimovala a musela se z části zaorat.

Regulační plán: Aby stavební vývoj našeho městečka se děl plánovitě a aby tak byl zvýšen

pěkný vzhled obce, usneslo se obecní zastupitelstvo dne 21. února 1941 zadati vypracování regulačního plánu technické kanceláři ústředí obcí a okresů v Brně. Náklad činil: paušální částka 40 000 K za rozlohu 120 ha plochy a za každý další ha 350 K. Měření bylo vykonáno na jaře 1941.

Zákaz volného prodeje mléka: Od 17. února bylo zemědělcům zakázáno prodávat mléko volně spotřebitelům. Všecko mléko v hospodářství vyrobené se musilo po odečtení samozásobitelské dávky 1/4 l na osobu a den odevzdat do mlékárny. Zde se odtučnilo na 2,5 % tučnosti a prodávalo se spotřebitelům po 1/16 l denně na osobu.

Přesto rolníci pomáhali lidem jak mohli dobrym mlékem.

Omezení autodopravy: Autobusové spojení naší obce a našeho kraje bylo do r. 1941 dosti dobré. Do Skalice jezdil autobus třikrát denně, dále jeden autobus z Poličky přes Olešnici do Brna a soukromý autobus z Olešnice přes Trpín do Poličky.

Ježto okupantské výboje v Evropě potřebovaly velké množství benzínu, bylo přikročeno v našich zemích k pronikavému omezení autodopravy. U nás byl od 1. května ponechán pouze jeden autobus do Skalice. Ráno o 4,5 hod. vyjel z Rovečného a večer o 7 hod. byl opět v Olešnici. V Rovečném byl o 7,5 hod. večer. Tento autobus byl ovšem stále přeplněn a mnohdy cestující seděli na střeše a nebo stáli na žebříku. Obecní úřad dával každodenně potvrzenky o nutné cestě, jinak se do autobusu nikdo nedostal. Zvláště v pondělí ráno byly u autobusu tlačence, pláč a hádky, takže musel i četník zakročovat. Mnozí, aby se snadněji dostali, vstupovali do autobusu u Lamberga, kde byla zastávka.

Později byla zavedena autobusová linka Olešnice – Kuřim pro dělníky v kuřimské zbrojovce.

Zatýkání v Olešnici: Pokleslá nálada v českém lidu, která se i u nás rozhostila po úspěších Německa v r. 1940 ve Francii a v severských státech a v r. 1941 po porážce Jugoslávie a Řecka, se úplně povznesla, když 22. června 1941 přepadla německá vojska na Hitlerův rozkaz sovětské Rusko. Každý byl přesvědčen i přes počáteční velké pokroky Němců v Rusku, že tažení do Ruska zlomí německou válečnou moc.

Jako agitační prostředek zavedli Němci různá hesla. (Německo vítězí na všech frontách pro Evropu) a nutili též české obyvatelstvo, aby na okna a do výklenků dávali velké V (victoria – vítězství).

Takové V bylo u nás v noci na 21. července namalováno barvou na okna zdejších odrodilců a národnostně podezřelých lidí. Večer dne 23. července přijelo do Olešnice gestapo a vyšetřovalo tuto záležitost. Mnoho osob bylo četníky přivedeno na četnickou stanici. Podezření bylo obráceno hlavně na hosty v Štěrbově hostinci. Z nich byli ještě v noci odvezeni do Brna hostinský Rudolf Štěrba, Jos. Matonoha, Jar. Skořapa a letní hosté z Brna Kitner, ředitel Kroupa a redaktor Kantor. Na pokyn lékárníka Kselíka i jeho domácí pán Josef Beneš. Skořapa byl uvězněn v Kounicových kolejích, ostatní v táboře „pod kaštany“. Byla zkoumána barva nápisů, provedeny důkladné prohlídky v bytech vyšetřovaných, nic se ale nevyšetřilo a proto byli zatčeni po 14 dnech propuštění. Jejich příjezd způsobil v obci radostný rozruch. Pro úplnost dodávám, že tyto nápisy maloval Jar. Skořapa.

Žně: Celé léto bylo velmi studené a deštivé. Žně započaly až po pouti, po 10. srpnu. Úroda byla pěkná až na žito, které bylo hodně řídké.

Okresním úřadem byla jmenována obecní žňová komise, p. Ant. Novotný čp. 103 a Richard Weis čp. 93, která měla na polích odhadovat úrodu. Její odhad byl tento: pšenice 64,76 ha a 415 q, žita 92,60 ha a 763 q, ječmene 71 ha a 882 q, ovesa 97 ha a 1 104 q, pelušky 15 ha a 159 q zrna. Ve skutečnosti ovšem byla sklizeň větší.

Okresní úřad dále nařídil udržovati od července na polích protipožární hlídky. Jejich stanoviště byla: u hangáru, Višinků, Sperátů a Daňkův kopec. Na Višinkově a Daňkově kopci byly zřízeny dřevěné boudy. Členy hlídky určoval obecní úřad a trvaly do 15. září. Dále byly zřízeny trvalé hlídky hasičské i přes den (br. Kopal a Člupek). Obec pronajala pro strážnici místnost u p. Jana Sedláčka čp. 17.

Silnice na Vejpustku: V r. 1941 bylo pokračováno v stavbě silnice na Vejpustku nad zaklenutým potokem. Byla zbudována válcovaná silnice od mlékárny ke křižovatce pod uličkou z náměstí. Národní souručenství vyhlásilo pracovní povinnost, majitelé koňských potahů odpracovali 1 den zdarma. Ostatní vydání nesla obec.

Požár: V noci na 28. srpna vypukl v domě p. Č. Jančíka čp. 186 na Moravské straně požár, který se rozšířil i na sousední dům p. stolaře Čípka čp. 322. Příčina ohně zjištěna: poruch v elektr. vedení. Národní souručenství zorganizovalo mezi členy sousedskou výpomoc v práci při úklidu

zbořeniště a při stavbě nových domů. Stavba šla jen pomalu kupředu, neboť byl velký nedostatek stavebních hmot a dělnictva.

Socha sv. Václava. Prostranství u katolického kostela, které bylo do r. 1784 hřbitovem, předané obecním zastupitelstvem do majetku kostela, bylo r. 1941 vydlážděno cementovými dlaždicemi. Podél zdi při silnici dala obec zříditi nákladem 16 000 K pěkný chodník a na zeď byla v místě, kde se tato lomí, postavena jezdecká socha sv. Václava, vévody a dědice české země.

Z několika návrhů byl vybrán návrh Antonína Berky, rodáka z Leštiny u Zábřeha, znázorňující světce s lipovou větvíčkou na vzpínajícím se koni.

Potřebné 4 kvádry kamene byly vyzvednuty v lomě fy Bílek v Podhorní Lhotě u Hořic a přivezeny do Olešnice dne 3. a 4. srpna. Byly složeny na náměstí pod věží. Zde pracoval mistr Berka se svým pomocníkem sochařem Rudolfem Hrádkem po 2 měsíce za velké pozornosti obecnstva. Zhruba vypracovaná socha byla potom dopravena na určené místo a vyzvednuta na žulový podstavec, přivezený od Skutče. Detailní zpracování sochy trvalo do 18. října. Slavností posvěcení sochy se nemohlo konat, protože bylo v našich zemích stanné právo a jakékoliv shromažďování lidu bylo zakázáno. Celkový náklad na sochu činil 51 752 K. Tato částka byla sebrána dobrovolnými většími příspěvky několika jednotlivců a sbírkami. Sochaři po celou tu dobu bydleli a stravovali se na faře.

U hřbitovního kostelíka sv. Mikuláše byla v tomto roce zbořena předsíň na epistolní straně, která vybíhala do hlavní cesty hřbitovní a byla jen ku kostelu přistavěna. Nade dveřmi do kostela byla odkryta stará římsa. Hřbitovní cesta byla pak vyrovnána a upravena.

Jednoty Sokol a Orel zrušeny: V odbojovém hnutí měli všude členové Sokola vynikající účast. Proto okupanti zrušili na podzim r. 1941 českou obec sokolskou a všechny jednoty v ní sdružené. Jejich majetek byl zabaven pro německou branou moc.

Stejně stalo se i v Olešnici. Náradí, nábytek a jiné svršky zůstaly v budově. Největší škoda byla způsobena tím, že byl odvezen starý prapor první jednoty z let 1870-73. Kino Sokol v Olešnici bylo přezváno na Kino Unio.

Později došlo i na sdružení Orla. Protože spolkové místnosti i veškerý inventář, který Orel v Olešnici používal, patří společnosti katolického

domu, mohli Němci jen zabavit domek čp. 207, který patřil Orlu. Nájem z něho poslán do Brna.

Poprava pl. Karla Čáпка: Živelná touha českého národa nabýt opět svobody ztracené r. 1939 vedla na četných místech k tvoření tajných podzemních skupin, které připravovaly ozbrojený odboj proti okupantům. V r. 1941 byly na všech stranách prováděny sabotáže nejružnějšího druhu. Kruté pronásledování jednotlivců nepomáhalo a proto poslal Hitler do Prahy jako protektora generála Reinharda Heydricha, aby odbojné hnutí potlačil nejostřejšími prostředky. Úřadu se ujal dne 27. září 1941 a hned vyhlásil stanné právo. Následujícího dne začaly popravy vlastenců, účastníků odbojného hnutí.

Tak položil dne 30. září 1941 svůj život za vlast také náš slavný rodák, plukovník ruských legií Karel Čápek. Tento se narodil 23. července 1892 v Olešnici v čp. 21. Vystudoval reálku v Novém Městě, absolvoval abiturientský kurs na obchodní akademii a r. 1913 přišel jako jednoroční dobrovolník k 14. zeměbranceckému pluku. Po vypuknutí světové války odjel na ruskou frontu, ale ještě v prosinci t. r. přešel do rus. zajetí.

Dne 4. srpna 1916 byl dobrovolce Karel Čápek zařazen jako střelec do 1. čsl. záložní střelecké brigády ruských legií, v kterých se stal tvrdým českým vojákem a neohroženým velitelem. U 6. hanáckého pluku byl r. 1917 jmenován praporčíkem a r. 1919 kapitánem a velitelem plukovního dělostřelectva. S tímto plukem prodělal mnoho bojů a konečně 19. června 1920 se vrátil do vlasti. Po krátké dovolené nastoupil opět u 6. hanáckého pluku v Olomouci. Dne 26. dubna 1928 byl povýšen na podplukovníka a jmenován velitelem školy záložních důstojníků. V r. 1935 v hodnosti plukovníka opustil Olomouc, aby nastoupil odpovědné místo v ministerstvu národní obrany.

V podvečer tragických událostí byl 2. ledna 1939 jmenován velitelem pěšího pluku 43 v Brně.

Když čsl. armáda pod tlakem osudu složila zbraně, volil Karel Čápek znovu boj za osvobození národa. Vstoupil do odbojné skupiny Obrana národa a odešel z Brna do rodné Olešnice, aby u nás organizoval odboj. Když první dva velitelé Obrany národa přišli o život, převzal velení v kraji Brno – venkov.

Dne 30. října 1940 byl v Olešnici zatčen, odvezen do Olomouce a odtud 12. února 1941 do Kounicových kolejí v Brně. Muka vězně snášel statečně, i kruté výslechy, při nichž nikoho nezradil.

Po jedenáctiměsíčním trápení postaven 30. září 1941 o 14. hod. před stanný soud a odsouzen k smrti.

V 16 hodin 40 minut byl vyveden na popraviště. Odhalil svá prsa před popravčí četou a pevným hlasem zvolal: „Ať žije československá republika!“. To slovo republika nedoznělo. Zasaženo 10 ranami z vražedných germánských pušek zhroutilo se tělo jeho k zemi. Bylo právě 16 hodin 45 minut, když Karel Čápek dokončil, položiv svůj život za svobodu národa a vlasti.

Karel Čápek jest národním mučedníkem a památka jeho jest věčná!

Vilém Tocháček: Dne 1. října 1941 byl v Kounicových kolejích odsouzen k trestu smrti provazem Vilém Tocháček, mlynář ze Šitbořic u Brna, rodák a majitel Podhrázského mlýna pod Křténovem, který se velmi staral o zásobování moukou obyvatel svého kraje. Poprava vykonána ještě též den.

Byly to hrozné dny, které jsme tehdy prožívali. Nebylo chuti do práce. Lidé čekali každé ráno u přijímačů, koho budou hlásit.

Počasí na podzim: Na podzim bylo počasí polním pracím velmi nepříznivé. V září byly asi

3 týdny pěkné, kdy se sklídila vika a otava a zasel ozim. Menší zemědělci sklídili i brambory. Většina zemědělců začala se sklízni po 10. říjnu. Podařilo se brambory sklídit, ale velmi obtížně, protože po celou dobu byly plískanice, které práce na polích ztěžovaly. Po Všech svatých

napadlo hodně sněhu, že nebylo možné dostat se na pole. Řepa se musela vykopávat ze zmrzlé země. Mnohým hospodářům řepa zůstala na poli přes zimu. Mnoho polí zůstalo nezoráno.

Dodávky: V tomto roce nebyl žádný předpis dodávky obilí. Zato byli zemědělci povinni ohlásit přísežně výnos sklizně. Všechno obilí se muselo po odečtení samozásobitelských dávek odevzdat do družstva. Protože hlášení sklizně se dělo v měsíci říjnu, kdy většina zemědělců u nás není ještě hotova s výmlatem, musila se sklizeň hlásiti jen odhadem. Každý omyl v odhadu byl však trestán jako zatajení zásob. Kolik se obilí dodalo, nebylo možno zjistit. Brambor dodáno 961 q, hovězího dobytka 46 800 kg, vepřového dobytka 23 850 kg.

Rozdělovna dobytka: Okresní úřad v Boskovicích se rozhodl v říjnu 1941 zřídit v Olešnici rozdělovnu dobytka pro sev. záp. část boskovického okresu. Obec měla zříditi chlévy pro dobytek, vá-

hu a k tomu potřebnou kancelář. Fy. Čápek nabídl obci chlévy i váhu za mírný poplatek 1 K za 1 kus dobytka. Kancelář zřízena v předsálí Katolického domu za nájemné 600 K ročně.

Na úhradu vydání vybírala obec od hospodářů poplatek 10 K z krávy a 5 K z telete a vepře. Dobytek byl dodáván každé úterý dopoledne. K olešnické rozdělovně patřily obce od Černovic, Makova a Sulíkova po Sulkovec, Nedvězí, Bystré, Rohoznou a Vítějeves.

Omezení mletí: V listopadu 1941 bylo zemědělcům zakázáno mletí volně v kterémkoliv mlýně a každé obci byl mlýn určen a to pokud možno hodně vzdálený, aby bylo znesnadněno mletí na černo.

Olešnice byla přidělena do mlýna p. Jana Koláře v Mezeříčku u Letovic, vzdáleného 17 km. Proto byla vyslána deputace na okresní úřad. Její zárok měl kladný výsledek a obec byla určena na Valchu u Prosetína.

Do mlýna se smělo jezdit jen v určité dny, Olešnice vždy jen v úterý a pátek, za bílého dne a vždy společně. Obec určila vždy svého zástupce, který přehlížel mlecí povolení a byl za celý konvoj zodpovědný. Majitelé koňských potahů byli povinni voziti menším zemědělcům obilí do mlýna zdarma. Přes všechna tato opatření se mlelo na černo dále a v hojné míře.

Menší mlýny jako Šimků, Hloušků, Tocháčků, Chudobů a Pavelků v Hodoníně byly zastaveny. Majitelé dostávali nepatrnou náhradu, ale zařízení jejich mlýnů velmi utrpělo.

Sbírky nařízené okupanty: Okupanti se snažili ze všech sil využít co nejvíce našich zemí pro účely válečné a proto ukládali a všemožně vynucovali různé sbírky ve prospěch své branné moci. V červenci byla provedena sbírka barevných kovů, kterých bylo sebráno 76 kg.

Sbírka na německý červený kříž vynesla v naší obci 1 500 K. V měsíci prosinci r. 1941 byla v celém protektorátě nařízena sbírka oděvů, kožešin a jiných zimních potřeb pro německou armádu na východní frontě. Výsledek sbírky byl příznivý, ježto byla konána v době kruté perzekuce našeho národa za R. Heydricha.

V Olešnici bylo sebráno: 8 pokrývek, 1 chránič prsou, 1 kalhoty, 42 svetřů, 4 břišní pásy, 3 kabáty, 62 šálů, 40 chráničů hlavy, 1 kožich, 21 košil, 32 párů rukavic, 21 kusů předené vlny, 21 spodků, 32 párů nátepníček, 1 balík střihané vlny, 1 tepláky, 3 páry omotávek, 126 kusů kožešin,

2 kožené kabáty, 82 párů ponožek, 8 kusů vyřazeno, 2 chránítka uší, 20 kusů nakolenic – celkem 696 kusů

Osud rodiny Weisensteinovy: Dům čp. 114 v Olešnici patřil židovské rodině Weisensteinově. Karel Weisenstein měl v Ústupě palírnu a hostinec. Když se vzdal živnosti, přestěhoval se do Olešnice, kde byl pro svou tichou povahu u všech oblíben. Zanedlouho zemřela jeho manželka a brzy nato i Karel Weisenstein. Starší syn Arnold žil ve Vídni a odjel do Palestiny, když v Německu začalo pronásledování Židů. Mladší jeho bratr Jaroslav byl obchodním ředitelem cukrovaru v Kojetíně. Místo musil opustit již v roce 1939 a žil potom s manželkou Růženou a dcerou Olgou v Olešnici. Dle tehdejších předpisů museli být Židé označeni žlutou hvězdou, nesměli nikam do společnosti, děti do škol, do obchodů mohli jen v určených hodinách, měli mnohem menší přiděly potravin apod. Naši lidé pomáhali jim kde mohli, aby jim učinili život snesitelnější. Koncem října 1941 byla celá rodina odvezena do sběrného tábora v Boskovicích a odtud potom zakrátko do Terezína a odtud prý do Varšavy, kde pravděpodobně při povstání všichni zahynuli.

Dům čp. 114 již r. 1941 pronajat Bohuslavu Velskému a Frant. Petrovi, zahradu si pronajal lékárník Kselík.

Statistika

Obecní rozpočet:	Řádný	Mimořádný
Potřeba	347 795 K	1 118 000 K
Úhrada	156 873 K	920 000 K
Schodek	190 922 K	198 000 K

Přirážky byly 200 % k dani činžovní a 350 % k ostatním. Pomocný fond pro úpravu dluhů okresu a obcí převzal na naši žádost naše obecní dluhy a to 56 162 K v občanské záložně a 23 830 K u spořitelního a zálož. spolku.

Rok 1942

Obecní rozpočet. Řádný: potřeba 447 969 K, úhrada 269 653 K, schodek 178 316 K. Mimořádný: potřeba 1 170 000 K, úhrada 950 000 K, schodek 180 000 K.

Obecní přirážky byly jako obvykle 200 % k dani činžovní a 350 % k daním ostatním. Z vyrovnávacího fondu obdržela obec příspěvek 129 600 K.

Počasí v zimě. Zima r. 1942 byla tuhá a dlouhá. V lednu dosáhl mráz 32 stupňů C. V čtených do-

mech zamrzly vodovody. Pomrzlo mnoho ovocného stromoví, hlavně švestek a jabloní. Sněhu mnoho nebylo a proto poštovní autobus jezdil pravidelně po celou zimu. Studené počasí trvalo hodně dlouho. Ještě 15. března se jezdilo na sáních.

Změna ve složení obecní správy. Začátkem roku 1942 na pokyn okresního úřadu vzdali se členství v obecním zastupitelstvu legionáři MUDr. Josef Habanec a Čeněk Čuhel, majitel cihelny. Za podobných okolností se vzdal funkce policejní radní Josef Beneš čp. 123, vězněný minulý rok v Brně. Na jeho místo byl okresním úřadem jmenován do obecní rady vůdce zdejších Němců (blockleiter) Robert Vorbach, majitel cihelny. Dne 15. ledna byl na první schůzi obecní rady. Za krátko však nastoupil službu vojenskou.

Po něm byl blockleitrem bývalý majitel tuhových dolů v Tresném Weypoustek a po jeho smrti zdejší lékárník Rudolf Kselík.

Odebrání zvonů. Dne 27. března byly sejmuty s věže katolického kostela všechny čtyři zvony a odevzdány k válečným účelům.

Byly to:

- 1.) Zvon „Sv. Václav“ (tzv. hrubák) 760 kg těžký s nápisem: „Nedej zahynouti nám ni budoucím svatý Václave! Pořízen ze sbírek a odkazů zbožných osadníků L. P. 1928“
 - 2.) Zvon „Panna Maria“ (poledňák) 430 kg těžký s nápisem: „Zdravas Maria“.
 - 3.) Zvon „Svatý Leopold“ (zv.Krňa) 400 kg těžký s nápisem: „Svatý Leopolde, oroduj za nás!“
- Tyto tři zvony byly ulity r. 1928 u firmy Buřil a Rys v Kuklenách.
- 4.) Zvon zv. Umíráček z r.1835 s nápisem: „K zbuzení pobožnosti svým milim podaním obetoval Josef Svoboda pan z Honrichs. Uděl Pane pokoje za techo dni nassich „Karel Stecher in Brun.“

Z věžky kostelíka na Moravské straně byl sňat a odevzdán malý zvonek z r. 1923, zasvěcený sv. Janu Nepomuckému, mající nápis: „Oroduj za nás, svatý Jene Nepomucký!“ Z druhého zvonu z r. 1650, zasvěceného sv. Mikulášovi, byly vzaty otisky nápisu a ozdob a zaslány památkovému úřadu v Brně; tak se podařilo tento zvonek zachránit.

Zvony pořízené po první světové válce byly prý zavezeny do Hamburku, zvonek z r. 1835 zůstal v Praze a byl odtud po válce dopraven zpět.

Několik dní před sejmutím byl hlas zvonů zachycen na gramofonové desky. Byl pořízen zesi-

lovač, na věž byly umístěny ampliony a tak bylo zvoněno z gramofonu, po prve na Vzkříšení 1942. Později však zvuk nebyl již lahodný a proto bylo do tohoto způsobu zvonění upuštěno.

Zvony s evangelického kostela nebyly odebrány, protože prý jsou z materiálu, který se nehodí k válečným účelům.

Zábor majetku. Rozhodnutím ministerstva zemědělství a lesnictví ze dne 10. dubna 1942 byly prohlášeny za zabrané ve prospěch říše rolnické usedlosti Jana Vodičky čp. 16 a Josefa Višinky čp. 116. Jako příčina uvedeno zatajení prý zásob obilí, zjištěné při kontrole dne 18. prosince 1942. Záborů bylo na Moravě tehdy prohlášeno na 3 000, týkaly se pouze větších usedlostí a bylo patrné, že se tak činí na zastrašení rolníků.

Oba výše jmenovaní zemědělci hospodařili volně dále.

Důsledky atentátu z 26. května. Dne 26. května 1942 byl podniknut atentát na zastupujícího říšského protektora generála Reinharda Heydricha. Druhého dne bylo vyhlášeno stanné právo nad územím protektorátu. Nastala nejstrašnější doba za celou dobu okupace. Obyvatelstvo žilo v trapné nejistotě, neboť nikdo nevěděl, co přinese zítřek. Rozhlas oznamoval denně desítky lidí odsouzených k smrti a popravených pro přechovávání parašutistů, nebo těch, kteří schvalovali atentát. Říkalo se, že bude celý národ nešťastný, nebudou-li vypátráni původci atentátu.

Četníci obcházeli domy a shromáždění příslušníci rodin museli svým podpisem stvrdit, že jim není nic známo o původcích atentátu. Na Radnici byly podepisovány listy s projevem soustrasti. Noční hlídky byly zesíleny a u obecní strážnice čp. 17 a na důležitých křižovatkách stály četnické hlídky i přes den. Nebylo radno vydati se z obce bez občanské legitimace. Nařízeno povinné přihlašování všech osob v domácnosti. Každé přechovávání nepřihlášených bylo trestáno smrtí.

Dne 9. června přijeli v poledních hodinách do obce ve 2 autobusech němečtí vojáci. Ubytovali se v Sokolovně a obec musela dodat slámu na noclehy. Odpoledne konaly hlídky po čtyřech mužích prohlídky po domech. Majitelé domů musili předkládat policejní přihlášky všech osob v domě. V několika případech byli lidé voděni na Radnici, kde městský tajemník Ant. Novotný potvrzoval jejich totožnost. Prohlídky byly mírné, nebylo nic zjištěno, pouze v několika domácnostech větší zásoby potravin.

Na druhý den vojáci odjeli. Lesy u Hodonína a Čtyř Dvorů byly prohledávány německým vojskem, neskrývali-li se tam parašutisté. Když potom byli zjištěni původci atentátu, nastalo náhlé zatýkání příslušníků jejich rodin a to až do devátého kolena.

Tak byl zatčen také Jos. Tichý, rolník z Nyklovic, poněvadž jeho manželka byla vzdálená příbuzná parašutisty Kubeše. Jos. Tichý byl potom s manželkou a dítětem vězněn v Terezíně a teprve po šesti týdnech se vrátili domů.

Dne 1. července 1942 byl v Brně zastřelen bývalý olešnický kaplan

P. Frant. Voneš, protože na faře ve Ždánicích, kde tou dobou působil, byl ukrýván parašutista Pechal.

Aféra Šešulkova. Zásobovací oddělení vedl na obecním úřadě radní Eduard Šešulka čp. 52. Na udání byla v tomto oddělení provedena dne 15. a 16. července 1942 náhlá kontrola a byly zjištěny veliké nesrovnalosti. Na základě toho byl Eduard Šešulka dne 16. července zatčen.

V následujících dnech byly na Radnici konány výslechy občanů, kteří podle Šešulkova přiznání pobírali více potravinových lístků, než jim náleželo. Byli to hlavně olešničtí hostinští, kteří vařili pro hosty obědy a to: Miroslav Oliva z Panského domu, Viktor Stejskal z pivovaru, Josef Vítek z Radnice, Rudolf Štěrba z čp. 12, Boh. Dolečková z čp. 278. Dále Karel Boček čp. 159, který přijímal lístky na maso pro nemocného synovce a Františka Vodičkovu čp. 100.

Soud se konal v Brně v justičním paláci dne 29. března 1943 od 9 1/2 hod dopoledne do 8 hodin večer. Odsouzení byli:

Eduard Šešulka na 8 roků káznice, (byl navrhován trest smrti). Viktor Stejskal na 2 roky 3 měs., Dolečková 1 rok 8měsíců, Mir. Oliva 1 rok, 6 měsíců, Rudolf Štěrba na 1 rok 3 měsíce, Karel Boček na 4 měsíce, Josef Vítek a Františka Vodičková byli osvobozeni.

Všichni odsouzení byli kromě Karla Bočka ještě večer odvezeni do vězení na Cejlu, kde pobývali asi 2 měsíce. Pak byl Ed. Šešulka odvezen do Cvikova v Sasku, kde byl až do osvobození r. 1945.

Viktor Stejskal byl dne 24. května 1943 dopraven do Bernau u Mnichova na dobývání rašeliny, odtud pak do Garstenu v Horních Rakousích, kde pracoval v krejčovské dílně.

Dolečková byla vězněna v Aichachu u Mnichova.

Miroslav Oliva a Rudolf Štěrba obdrželi po krátké době odklad trestu, pak nastoupili 9. června 1944 trest v Brně, odkud byli dopraveni do káznice v Stuhmu ve Východních Prusích, pak do Deutsch Eylau, kde pracovali na pile do 18. ledna 1945, kdy byli před blížícími se Rusy odvezeni v otevřených vagonech do Celle u Hanoveru, pak byli 9. dubna převezeni do Bützowa, kde ve vězeňské kapli zemřel Rudolf Štěrba 30. dubna na úplavici a všeobecným vysílením. Mir. Oliva byl osvobozen Rudou armádou dne 3. května úplně vysílen.

Sbírky. Roku 1942 byly opět nařízeny sběry starého papíru, šatstva a v červenci sběr litiny a mosazi. Výsledek u nás nebyl valný. Školním dětem bylo uloženo odvádět každý měsíc 1 kg litiny a nebo železa. Přes prázdniny měl každý žák sebrati a usušiti 3 kg léčivých bylin. Dále bylo žákům uloženo sbírat kosti. Podle množství odevzdaných kostí bylo jim dáváno několik kousků mýdla. Množství sebraných věcí bylo ve škole znázorňováno diagramem podle tříd na chodbě. Odpadky byly zpočátku ukládány ve školním sklepě, později ve sklepě pod pivovarem. Konečně postavila obec r. 1942 pro odpadky dřevěnou boudu v Blatinách nákladem asi 2 000 K. Tam svázeli starší žáci sebrané věci.

Opravy cest. V tomto roce bylo přikročeno k opravě cest k Veselce a k Ústupu. Kámen na opravu byl přivážěn z obecního lomu v Chrástě na veselskou cestu, z části také ze skládky p. Němečka na Švandovém kopci.

Na Vejpustku byla zbudována poslední etapa silnice a sice od křižovatky pod uličkou ke Katolickému domu. Celá silnice od koupelny stála naši obec 113 891 K, ačkoliv se mnoho práce a povozů vykonalo zdarma.

V obecním lese v Dubovici byla zřízena cesta u Hraběcího stolku.

Pronájem Rovní. Obecní pastvina zv. Rovně nepřinášela obci žádného užitku a proto bylo r. 1942 přikročeno k přeměně pastviska na pole a louky. Jednotlivé úseky byly pronajímány zájemcům, kteří si je zorali a zaseli. Výsledky obdělávání jsou pěkné. Bude ale třeba zříditi sem lepší cestu a některé části odvodnit. První úsek zpracoval Vilém Šafář, elektrikář a Jos. Zelinka, deputátník z Lamberka.

Úroda. Úroda tohoto roku byla pěkná, zvláště na těžších půdách. Na písčinách následkem sucha slabší. Úroda brambor byla podprůměrná a proto

se předepsané dodávky dosti těžko sháněly. Počasí bylo po celý rok až do podzimu příznivé. Na podzim však nastalo velké sucho, zaseté obilí leželo v zemi bez hnutí a vzešlo teprve v polovici října, kdy přišel vydatný déšť. Začátkem listopadu bylo již počasí nevlídné a na sv. Martina padal první sníh. Protože však země nebyla ještě zmrzlá, mohlo se orat až do 21. listopadu, kdy přišly mrazy.

Dodávky. Dodávka obilí byla tohoto roku opět totální. Všechno obilí po odečtení samozásobitelské dávky a osiva podléhalo dodávce. Rolníci přesto si zajistili potřebné množství obilí pro svoji domácnost i pro potřebné sousedy, kteří neměli hospodářství. Nikdo u nás nehladoval. Předpis dobytka v hosp. roce 1942-43 činil 60 471 kg hovězího a 17 386 kg vepřového dobytka. Tento předpis splněn přes 90 % a stav dobytka tím v obci již znatelně poklesl. Tohoto roku v létě byl zakázán volný prodej ovoce a zeleniny. Vše se mělo dodat do sběru a z těchto teprve lidem na listky. V Olešnici zřízena sběrna ovoce a zeleniny v čp. 95. Odváděli jen menší množství majitelé větších zahrad.

Převzetí majetku hasičského sboru. Roku 1942 bylo vydáno nařízení, že obce jsou povinny udržovati svoje hasičské sbory a zakupovati pro ně patřičné hasičské přístroje, stejnokroje a podobně. Majetek sborů převzaly obce do své správy. Majetek olešnického sboru byl odhadnut na 29 089 K, dluhy však činily 36 626 K. Tyto převzala obec.

O.T. Dne 11. prosince byly v Kunštátě odvody mladíků 20 a 21 let starých do pracovní polovojenské organizace Todtovy. Z odvedených museli koncem r. 1942 nastoupit Antonín Stejskal čp. 72, Mirek Motyčka čp. 18,

Vlad. Čípek čp. 186, Bohuš Glosr z Bystrého, kočí u Člupků a Theodor Moravec z Hartmanic, kočí u Višinků. Odejeli do Berlína, odtud do Dánska a pak lodí do Norska. Motyčka pracoval v Oslu, ostatní na stavbě silnice u Narviku. Bohuš Glosr přišel v červenci 1943 při havárii nákladního auta o život a byl pohřben na vojenském hřbitově v Narviku.

Pohyb obyvatelstva. V roce 1942 se narodilo 47 dětí a sice 31 katol. a 16 evang. Zemřelo 22 osob, z toho 16 kat. a 6 evangelíků.

Rok 1943

Obecní rozpočet. Řádný: potřeba 533 233 K, úhrada 107 109 K, schodek: 426 144 K.

Mimořádný: potřeba 2 010 000 K. Přirážky 200 % k dani činžovní, 350 % k ostatním. Tyto vynesly 111 418 K. Příspěvek od vyrovnávacího fondu činil 147 200 K.

Kontrola u Šafaříků. Dne 12. ledna r. 1943 přijeli do mlýna p. Šafaříka ve Křtěnově členové hospodářské kontroly. Přehlíželi mlecí povolení a hned jim bylo podezřelé větší množství obilí ve mlýnici. Poněvadž ale chtěli býti na večer ve Skalici, povolali četnickou asistenci z Olešnice a nechali všechny vchody do mlýnice zapečetiti. Potom odejeli.

Večer se rozpoutala nad naším krajem sněhová bouře. Vichřice smetala sníh z polí do cest a tvořila veliké závěje. Bylo jisté, že se kontrola během noci zpět nedostane. Proto št. strážmistr Antonín Husička utřhl plomby ze dveří, všechno obilí a mouka převážena a za pomoci sousedů vše zbývající odvezeno povozy ze mlýna. Bylo toho asi 80 q.

Členové četnické stanice, vrchní Mikuláš Kočan a št. stráž. Antonín Husička hlídkovali na silnici před mlýnem, aby nikdo nepovoláný ke mlýnu nepřišel.

Do rána bylo vše v pořádku. Sníh zavál všechny stopy a vítr se utišil. Všechny dveře byly opět zapečetěny a byla očekávána kontrola.

Přijela až po desáté hodině, až byla silnice pluhem uvolněna. Obilí bylo převáženo a zjištěno, až na maličkosti, vše v pořádku. Jeden člen kontroly si ale povšiml otevřené okenice, o které věděl, že byla večer zavřena. Tato závada byla ohlášena kriminální policii, která nařídila čet. stanici v Olešnici, aby ihned bratry Františka a Aloise Šafaříkovy zatkli a doprovázeli je do Brna. Vezl je tam opět št. stráž. Husička. Všichni tři byli podrobeni výslechu, ale poněvadž vypovídali shodně, byli bratři propuštěni domů.

Počasí v zimě a na jaře. Zima tohoto roku byla velmi mírná. Sněhu bylo málo. Vítr jej smetal do cest a roklí a proto bylo nutno silnice stále uvolňovat. Poštovní autobus jezdil pravidelně.

Již v únoru bylo pěkné jarní počasí. Polní práce se započaly po 15. březnu. Po celý březen se dostavovaly silné noční mrazy, nenadělaly však škod, protože již byla pole vyschlá. Začátkem dubna se však počasí zhoršilo. Dne 7. dubna napadlo tolik sněhu, že ho byly plné cesty a nemohlo se jeti na pole. Mlékař z Veselky nemohl po dva dny z obce.

Sloučení záložen. V Olešnici působily vedle občanské záložny z r. 1864 ještě spořitelni a zálo-

ženský spolek, založený r. 1899 a záložna živnostenská z r. 1931.

Protože občanská záložna a spoř. a zál. spolek byly určeny převážně potřebám zemědělského lidu, byly tyto ústavy r. 1943 v prosinci sloučeny v jeden, tzv. hospodářskou záložnu.

Občanská záložna měla vkladů 25 500 561,60 K, půjček 7 354 265,26 K. Spoř. a záloženský spolek vkladů 5 908 199,95 K, půjček 2 377 468 K.

V novém ústavu dostaly zastoupení v představenstvu i dozorčí radě oba bývalé ústavy podle stavu vkladů z 1. ledna 1937.

Živnostenská záložna sloučena se živ. záložnou kunštátskou v tzv. všeobecnou záložnu se sídlem v Olešnici čp. 16.

Dále v Olešnici do r. 1943 existovala tzv. záložna kontribučenská, jejíž kmenové jmění vzniklo r. 1869 prodejem obilí z panské sýpky, které tam byla složeno za cís. Josefa II. pro případ neúrody. Kapitál vzniklý byl půjčován členům. Úrok se každoročně rozděloval mezi majiteli půdy. Tyto kontribučenské záložny byly r. 1943 také zrušeny. Kmenové jmění záložny olešnické, které činilo 32 451,70 K, bylo odesláno 27. dubna 1943 do spořitelny města Boskovic.

Posledním předsedou zál. byl Jos. Šíkula čp. 158 a správcem Jos. Prudký čp. 63.

Rozhlas z Olešnice. Dne 17. července odpoledne vysílala brněnská stanice reportáž z Olešnice. Byly předneseny záběry v mlékárně, v továrně na umělé květiny, v měšťanské škole, kde zahrála žakovská kapela, v živnostenské škole, dále byl vysílán rozhovor s houbaři a j. Vysílání vzbudilo velký zájem v obci i okolí.

Augustin Kozel zatčen. Roku 1943 byla na Boskovicku utvořena tajná skupina národního odboje. Činnost její byla však prozrazena a 60 účastníků bylo zatčeno. Z toho bylo 30 osob odsouzeno k smrti a popraveno.

K této skupině bylo z Olešnice zapojeno několik uvědomělých občanů, mezi nimi i Augustin Kozel čp. 177, výrobce cementového zboží a námestek olešnického starosty. Aug. Kozel byl zatčen ve svém domě dne 22. července a uvězněn v Kounicových kolejích v Brně. Po jednoročním věznění byl dopraven do koncentračního tábora v Grosz-Rossenu v Německu, kde zůstal až do konce války.

Kostel sv. Vavřince. Olešnický farní kostel byl od pradávna zasvěcený sv. Vavřinci, jáhnu a mučedníkovi.

Když po požáru v r. 1827 vystavěl baron Josef z Honrichsu nový kostel, dal jej proti vůli farníků zasvětit sv. Leopoldu, prý na počest své manželky, která se jmenovala Leopoldina.

Lid však s touto změnou spokojený a dále slavil pouť v neděli po sv. Vavřinci. Socha tohoto světce byla postavena na oltář, ač to slohově neodpovídalo. V letech padesátých minulého století žádali naši pradědové, aby byl kostel opětně zasvěcen sv. Vavřinci, avšak žádosti nebylo vyhověno.

V roce 1943 byla zaslána žádost sv. Otcí do Říma. Měla kladný výsledek a tak po 116 letech byla v neděli 15. srpna 1943 slavena opravdová pouť sv. vavřinecká. Při slavnostních bohoslužbách měl kázání P. Josef Soukop, bývalý kaplan olešnický.

Výstava králíků a holubů. O pouti dne 15. srpna uspořádal spolek pro chov drobného zvířectva v hospodářské škole výstavu králíků a holubů.

Zárok proti poslechu cizího rozhlasu

Velikou zásluhu o to, že i v nejhorších dobách útisku neklesli naši lidé na mysli, měl pravidelný poslech cizozemského rozhlasu, hlavně z Londýna. Každý večer scházeli se lidé do domů, kde měli dobrý rozhlasový přijímač a neměli malé děti nebo nespolehlivou čeleď a poslouchali zprávy ze zahraničí.

Okupanti bránili poslechu cizího rozhlasu přísnými tresty a rušili různým způsobem zahraniční vysílání. Roku 1943 bylo nařízeno vyjmout z rozhlasových přijímačů zařízení pro poslech krátkých vln, na kterých bylo možno chytati vzdálenější stanice. Na přijímače byly kladeny lístky s výstrahou, že poslech cizího rozhlasu trestá se i smrtí.

Ale ani tato zařízení neodradilo od poslechu zahraničních stanic. Do přijímačů byly vkládány náhradní součástky zv. „churchilek“ a na silnější stroje bylo možno dále poslouchati cizí stanice a získané zprávy se šířily šeptanou propagandou dále.

V dobré míře udržovaly také naše lidi politické vtipy o vedoucích osobnostech fašistických států i o vedoucích činitelích v protektorátě.

Úroda. Rok 1943 byl následkem velkého sucha neúrodný. Žito a pšenice měly ještě dosti zimní vláhy, ale ovsu a ječmeni sucho již hodně uškodilo. Tráva na lukách byla řídká a krátká, takže sena bylo málo a otavy se na mnohých lukách ani nesecky.

Přímo katastrofální byla tohoto roku neúroda brambor. Lidé jich tak málo nepamatovali. Mnozí hospodáři sklídili pouze tolik, kolik zasadili. Tuřinu bylo také velmi málo. Dřepčící zničili zasaženou hlavatíci. Tato byla velmi vzácná a vyskytly se i případy krádeže zasažené hlavatice.

Polní práce nebyly zdržovány dešti a proto bylo do zimy vše na polích uděláno.

Tohoto roku začali naši zemědělci pěstovat trávy na semeno, jako členové svazu pěstitelů rostlin v Rožnově pod Radhoštěm.

Dodávky: V roce 1943 bylo dodáno:

Pšenice 266,40 q, žito 1091,20 q, ječmene 281,50 q, oves 300,40 q, olejnin 60,17 q, brambor 1 837,50 q, sena 85 q, slámy 70 q. Dobytka hovězího 1 185 q, telecího 1 236 q, vepřového 1 363 q.

Ceny zemědělských plodin za 1q: žito 179 K, pšenice 202 K, ječmen 192 K a oves 162 K.

Filiálka hospodářského družstva v Olešnici: Hospodářské družstvo v Kunštátě mínilo postavit v Olešnici filiální skladiště. Za tím účelem vyjednávalo již dříve s naší obcí o koupi obecní louky naproti Puchárně, kde hodlalo postavit skladiště. Obecní zastupitelstvo se usneslo louku prodat, avšak až po válce za nových poměrů, protože stavebnímu podnikání byly za války činěny velké obtíže.

Proto vyjednávalo družstvo s majiteli továrny na hedvábné zboží, ve které se již po 10 letech nepracovalo, a podařilo se mu najmouti část tovární budovy. Byla provedena menší úprava a na podzim r. 1943 se započalo s výkupem a uskladňováním obilí. Jest to pro zdejší i okolní rolníky výhodné, protože mají ušetřenou cestu do Kunštátu. Správcem filiálky jest Jindřich Němec z Tasovic.

Záležitost vodovodu na pitnou vodu: V naší obci jest veliký nedostatek pitné vody. Vodovod od hospodářské školy zastupuje jen malou část obce. Jinak jsou jen v ulicích obecní studny. Roku 1942 byly vrtány artézské studny u mlékárny a na zahradě Čápkova velkouzenářství. Vedoucí těchto prací navrhoval obci vrtati 3 artézské studny u Šimkova mlýna pod Lamberkem, odkud by se voda vedla do městečka. Rozpočet na tyto vrtby byl 130 000 K. Zemský úřad však tento návrh neschválil a doporučoval vésti vodu z větší vzdálenosti z pramene. Dne 19. srpna 1942 zkoumala komise vydatnost našich studánek. Největší pramen byl zjištěn na Žláteniční studánce u Ostré horky, 0,7 l za vteřinu, pak studánky Hastrmánka

0,35 l za vteřinu. Dále byla měřena vydatnost Kostelky u Holcovy cihelny, studánky u Nyklovic u Hodonína aj.

Dne 20. října 1942 byl v Olešnici Dr. Ing. Hynie, státní geolog z Prahy. Ten navrhoval prolomit ve Žláteniční studánce sklípek a v něm studnu, do níž by se všechny okolní prameny zachytily. Majitel pozemku u Žláteniční studánky p. Josef Němec z Velkého Tresného neměl námitek, když bylo dohodnuto, že vylámaný kámen bude jeho majetkem. K vylámání skály bylo přikročeno ještě na podzim 1942. Byla vylámána chodba 16 m dlouhá a v ní studna 4 1/2 m hluboká. Vylámaného kamene bylo přes 20 m³. Vody stále přibývalo, takže dva muži nestačili pumpovat.

V říjnu 1943 byla vykonána zkouška vydatnosti pramene. Byl vypůjčen benzinový motor s pumpou od firmy Panáčkovy z Brna.

Se zkouškou bylo započato dne 30. října o 2 hod. odp. a bylo bez přestávky čerpáno do 19. listopadu 22 hod. 15 minut. Za tu dobu bylo načerpáno 59 508 hl vody, tj. za 1 vteřinu až 4 litry.

Zemský zdravotní ústav v Brně zjistil, že voda pramene jest k požívání nezávadná a že také neobsahuje prvky, které leptají železo a nebo cement.

Dne 14. prosince bylo zadáno vypracování projektu vodovodu fi. Stratil a Panáček v Brně za 75 000 K. Tato firma pak stanovila rozpočet na zřízení vodovodu na 3 960 000 K.

Část obce, a to Moravská strana, by měla vodovod spádový, pro ostatní části města by byla voda čerpána do vodojemu na poli p. Jaroslava Kaldy na Stráni, odkud by tekla spádem do města.

Obce Křtěnov a Crhov se r. 1945 usnesly připojit se k našemu vodovodu, čímž by vznikl vodovod skupinový, na který jest větší podpora státu.

Kuratorium: Aby se naše česká mládež převychovala k myšlení pro Říši, založil tehdejší ministr školství a nár. osvěty Emanuel Moravec v r. 1943 tzv. kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě. Účast mládeže v letech

14-25roků byla povinná. Vedoucí, tzv. pověřenci, byli jmenováni z ústředí. V Olešnici byl jmenován pověřencem odb. uč. Evald Vítek a prováděním služby pověřen K.Č. T. Obci bylo dne 26. června 1943 nařízeno, aby pověřencům vycházela vstříc. Byl vypracován seznam mládeže patřící podle nařízení do kuratoria. Cvičilo se v Sokolovně, pojmenované „Dům mládeže“ a na koupelně, kde uspořádán plavecký kurs. Účast na cvičení

byla stále menší a menší, ačkoliv každé zameškání mělo být trestáno. Zaměstnavatelům bylo hroženo pokutou do 100 000 K a nebo vězením do 6 měsíců, kdo by svého zaměstnance do cvičení nepustil. Podobně měl být trestán každý, kdo by mládež přemlouval, aby do cvičení nechodila. Cvičitelé byli ve velmi nemilé situaci. Nechtěli dělat nikomu nepříjemností a proto hlásili do Boskovic vždy velikou účast při cvičení, čímž se vydávali v nebezpečí trestního řízení v případě kontroly. Výchova v kuratoriu v Olešnici byla spíše vlastenecká ve smyslu českém.

Snaha zbořit pivovar: Roku 1943 byla vyvolána akce pro zboření staré budovy bývalého pivovaru na olešnickém náměstí. Akce se ujal kat. farář P. Leop. Benáček. Katolický farní úřad chtěl odkoupit od 44 právovárečných sousedů jejich podíly, každý po 1 000 K s tou podmínkou, že budovu zbourá a okolí kostela upraví. Lednice by zůstala zachována a v majetku právovárečnicků. Velká většina měšťanů byla s odprodejem a zbouráním pivovaru srozuměna, avšak z akce sešlo, neboť památkový úřad v Brně nedovolil budovu zbourat. Pivovar jest prý typická stavba olešnického náměstí a horní část tohoto pěkně uzavírá.

Pohyb obyvatelstva: Roku 1943 se narodilo 43 dětí, z toho 26 kat. a 17 evang. Zemřelo 24 osob, z toho 19 kat a 5 evang. Přirozený přírůstek 19 osob.

Rok 1944

Obecní rozpočet: Řádný – potřeba 519 498 K, úhrada 81 176 K, schodek 432 322 K. Mimořádný – potřeba 2 010 000 K.

Obecní přírázky činily 200 % k dani činžovní a 400 % k ostatním. Vynesly 163 119 K. Příspěvek z vyrovnávacího fondu činil 170 000 K.

Počasí v zimě a na jaře: Po celý měsíc leden bylo teplé počasí, takže mnozí hospodáři orali. Až v únoru napadl sníh, ale ten se držel dlouho do jara. Ještě koncem března ho bylo tolik, že nemohl jezdit autobus. Na vyhazování sněhu nařízena pracovní povinnost všech mužů od 15 do 60 roků. Polní práce započaly až po 15. dubnu, ale cesty byly ještě ten čas plné sněhu.

Veřejná osvětová služba: Místo bývalých osvětových komisí zřízeny byly r. 1944 na obcích „veřejné osvětové služby.“ Tyto měly za úkol hlavně pořádání přednášky, oslavy apod. a tak působiti,

aby obyvatelstvo protektorátu se celé zapojilo do nových poměrů.

Založení veřejné osvětové služby řídil okresní úřad, který také jmenoval předsedu. V Olešnici Mir. Kottbauera, ředitele měšťanské školy.

Dne 15. března 1944 byla na rozkaz okresního úřadu uspořádána oslava pátého výročí zřízení protektorátu. Slavnostní schůze byla v sále domu mládeže – Sokolovně. Po přečtení zasláního přípisu se obecní v tichosti rozešlo. Účast na schůzi byla velice malá.

Poněvadž obecní tajemník i četnické stanice museli dát o „slavnosti“ zprávu, dohodli se obecní tajemník Ant. Novotný a vrch. četnické stanice praporčík Kočan a hlásili stav oba stejně 282 osob.

Dne 26. května 1944 byl uspořádán z příkazu okresního úřadu v domě mládeže protibolševický projev. Z Boskovic došly pozvánky, které obec musela dát roznést. Každý musel svým podpisem potvrdit, že pozvánku obdržel. Pozvánky byly očíslované a měly očíslované útržky, které se na schůzi odevzdaly, takže se lehce zjistilo kdo byl přítomen a kdo ne.

Na této schůzi mluvil odborný učitel Reithar z Prahy a okresní vedoucí veřejné osvětové služby v Boskovicích Radim Pluskal. Jejich projevy nevyvolaly u posluchačů žádný zájem a ohlas. Tato přednáška byla poslední činnost veřejné osvětové služby.

Anglická letadla: Dne 24. srpna v poledne jsme poprvé nad Olešnici viděli anglická letadla. Bylo jich velké množství a tak vysoko, že byly jako mušky a leskly se na slunci. Vracely se tehdy od Vídně, kde byl nálet. Od té doby je bylo vidět častěji a bylo slyšet detonace až z Vídeňského Nového Města. Roku 1944 začali spojenci bombardovat i naše města. Brno bylo bombardováno v měsíci srpnu a pak dne 2. listopadu, mnoho lidí přišlo o život a mnoho domů bylo pobořeno.

Po těchto náletech nastal hromadný útek lidí z města na venkov. Každý, kdo mohl, odešel ke svým příbuzným nebo známým a nebo tam odeslal svoje děti. Nařízeno bylo učiniti soupis místností, kde by se i v případě nového většího náletu mohli umístit lidé z měst. V Olešnici bylo zajištěno místo pro 694 osob a sice: ve škole, v domě mládeže – Sokolovně, v katolickém domě a na Puchárně.

Dále se muselo zajistit u místních rolníků asi 40 q slámy na upravení lůžek.

Bohu díky nebylo tomu třeba.

Dělníci v říši: Roku 1944 byla již převaha spojenců veliká. Němci proto volali do zbraně každého svého příslušníka, který jen trochu byl schopen.

Na jejich místa byli dosazováni příslušníci podmaněných národů, Čechů, Poláků, Francouzů, Italů apod.

V Olešnici byly konány občas tzv. přehlídky pracovní schopnosti a prac. výkonu. Všichni ti, kteří nepracovali ve vojensky důležitých podnicích, museli na práci do Říše, nebo do místních průmyslových podniků v Mostě, Adamově, Kuřimi apod.

Z Olešnice byli na práci tito občané:

Novotný Jindřich

čp. 3 – Hamburk, Štětín, Poznaň

Motyčka Miroslav

čp. 18 – Christianstadt – Norsko

Fiala František

čp. 26 – Berlín

Škárka Emil u stav. Šedivého

čp. 30 – Berlín

Fadrný Josef

čp. 41 – Swinemünde u Balt. moře

Stejskal Antonín

čp. 72 – Narvik v Norsku

Schuster Frant.

čp. 167 – Berlín

Glosr Bohuš, kočí u Člupků

čp. 94 – Narvik v Norsku. Zde zahynul při aut. nehodě dne 25. července 1943 a v Narviku pochován.

Novotný Karel

čp. 102 – Berlín

Moravec Teodor, kočí u Višinků

čp. 116 – Narvik v Norsku

Pokorný Josef

čp. 195 – Vídeň

Dymáček Anton.

čp. 198 – Kapfenberg

Fučík Alois

čp. 204. Narozen 19. dubna 1920. Byl nasazen v Mostě. Několikrát opustil práci, za což byl trestán v táboře Planá. Po opětovném opuštění práce byl zatčen 13. května 1944 a uvězněn v Pardubicích. Odtud 16. ledna 1945 odvezen s větší skupinou do Buchenwaldu, kde asi zahynul.

Kozel František

čp. 225 – Linec

Dvořáček Josef

čp. 233 – Kapfenberg

Novotný Rudolf

čp. 234 – Hamburg

Kučírek Jan

čp. 238 – Bremen – Christianstadt

Musil Ladislav

čp. 249 – Berlín

Konrád Josef

čp. 251 – Berlín

Holcner Stanislav

čp. 256 – Döberitz u Branibora

Haupt Jan

čp. 258 – Olešnice ve Slezsku

Doskočil Josef

čp. 262 – Vídeň

Peša Bohumír

čp. 263. Narozen 29. 10. 1921. Nasazen v Kapfenbergu, kde zemřel 2. dubna 1944 na zápal plic. Pochován jest v Olešnici.

Vaněrka Jan

čp. 276 – Langen Bielau (Dlouhá Bělá)

Havlíček Karel

čp. 284 – Vídeň,

Kašpárek Karel

čp. 318. Narozen roku 1897. Nasazen v Linci, kde zemřel 7. prosince 1942 a tam pochován.

Vrbka Vlad.

čp. 288 – Berlín

Synek Robert

čp. 309 – Berlín

Černý František

čp. 311 – Vídeň

Hlaváček Karel ml.

čp. 319 – Kapfenberg

Slavíček František

čp. 321 – Vídeňské Nové Město

Čípek Vladimír

čp. 322 – Lofoty v Norsku

Husička (Vladimír) Stanislav

čp. 335 – Mnichov

Bedan Vladimír

čp. 336 – Střelice v Hor. Slezku

Kuda Vilém

čp. 341 – Sankt Veit /Svatý Vít/ Korutany

Svojanovský Lad.

čp. 348 – Kladsko

Bukáček Josef

čp. 362 – Schloss Rott u Zhořelce

Pavlišta Jindřich

čp. 172. Narozen 15. 7. 1924, nasazen v Pinkafeldu v Burgenlandě, kde zemřel 22. srpna a tam pochován.

Všechny podniky, které nebyly válečně důležité, byly zavřeny. V Olešnici to postihlo Františka Polacha, obchodníka čp. 19 a Ferd. Mikoláše, drogistu. Jejich živnosti byly dnem 1. prosince 1944 zavřeny a majitelé přiděleni do zemědělství.

Ženy mající dítě do 6 roků stáří a nebo děti do 14 roků stáří byly z pracovní povinnosti vyňaty. Jinak musely pracovat alespoň částečně denně půl dne buď v průmyslu a nebo v zemědělství. Toto nařízení mělo vliv na zvýšení populace národa.

V Boskovicích zřízen pracovní úřad a každý zaměstnanec musel mít pracovní knížku.

† **Karel Čápek velkouzenář:** Dne 13. července 1944 zemřel ve věku 82 roků velkouzenář Karel Čápek, čp. 29.

Narodil se 21. listopadu 1862. Vyučil se řezníkem a roku 1888 se osamostatnil. S počátku pracoval v domě čp. 18, kde bydlel v nájmu. Svoji pracovitostí, šetrností a solidností získal si jak zemědělce, tak i spotřebitele. Zakrátko získal si odbytiště pro své výrobky nejen v našem okolí, ale i v městech Brně, Praze, Bratislavě, Vídni a j.

Roku 1897 zakoupil si dům čp. 21 a výrobu ruční zaměnil za strojovou. Roku 1910 zakoupil od Filipa Skuteckého tzv. palírnu čp. 29, kterou přestavěl a zbudoval zde velký řeznicko-uzenářský podnik, největší v okolí.

Karel Čápek býval také starostou Sokola, členem výboru občanské záložny, čelným funkcionářem společenstva živnostníků a j.

Byl také štedrým podporovatelem našich korporací, hlavně naší školy. Ve svém domě čp. 176 po mnoho roků zdarma poskytoval útulek mateřské školce. Dokonce sám dodával sem otop i hračky. Pohřeb jeho dne 15. července byl mohutným projevem úcty občanů k zemřelému. Zúčastnilo se ho sokolstvo, hasiči, řezníci v krojích se sekerami a mnoho lidí.

Svěcení boží muky u Ústupa: Ústupská boží muka byla v dosti chatrném stavu. Roku 1944 byla opravena a na místo obrazu, který zde velmi trpěl nepřízní osudu, zasazeno bylo do boží muky pět reliefů od mistra Ant. Berky z Pelhřimova. Představují: Nejsvětější Trojici Boží, narození, křest a umučení Páně a poslední soud.

Slavnostní posvěcení obnovené boží muky bylo v neděli, dne 24. září

o 2 1/2 hod. odpoledne. Svěcení vykonal náš rodák ThDr. Alois Augustin Neumann, universitní profesor z Olomouce, za asistence našeho p.

faráře a P. Dvořáka, faráře ze Sulíkova. Kázání měl P. Leop. Benáček, místní farář, sborové zpěvy řídil P. Jaroslav Kampf, kooperátor.

Počasí bylo slavnosti velmi příznivé a proto se ku slavnosti dostavilo mnoho lidí z celého kraje. Reliéfy a oprava boží muky stála asi 33 000 K. Náklad tento hrazen z příjmů kostela.

Tato boží muka byla postavena r. 1944 přesně na hranicích katastru olešnického a ústupského. Dřívější boží muka stála na téže trati, ale poněkud blíže k Olešnici. Byla prý jen maličká, ve velmi chatrném stavu a byla postavena asi na památku porážky saského vojska v Ústupě a vypálení Ústupa roku 1742. Není to pravda. Jest to památka na porážku Švédů, asi r. 1643.

Počasí v létě a na podzim: Po celé léto i podzim bylo veliké sucho. Sklizeň se lehce odbyla, ale hůře bylo s oračkami. Úroda tohoto roku byla prostřední. Se setím ozimů se čekalo až poněkud namokne, ale pak přece seto za sucha. Namoklo až začátkem října. Koncem října začaly plískanice, které potrvaly skorem celý listopad. Začátkem prosince napadl sníh a země zmrzla. Mnoho polí zůstalo nezoráno a u dvorů zůstaly na polích brambory i řepa přes zimu.

Partyzáni: Již roku 1943 procházeli naším krajem tajně uprchlíci se zajateckých táborů v Německu, hlavně Rusové. Vyptávali se na cestu, nejsou-li v kraji usazeni také Němci. A s velkým díkem přijali kus chleba. V měsíci červnu 1943 dva z těchto běženců v našem kraji zůstali. Byli to Sergej a Ivan. Zdržovali se v Tasovicích, ve mlýně na Valše a pak v Louce ve staré kovárně. Koncem roku 1943 přibyl k těmto dvěma ještě Valentin Berezovský, bývalý ruský pilot. Z Louky byli převedeni do Prosetína, kde u Lad. Jančíka přečkali zimu. Na jaře r. 1944 se ubytovali v zemljance v Kopanínách, v lese Prvníku pod Olověnou skálou. V červnu 1944 čítala skupina již 12 členů. Mimo již známých byl tu ještě Jurka Volkovec, Gena, Míša, Zachar, Nikolaj a ještě několik neznámých, z nichž jeden vysílením a útrapami zemřel a byl v lese u Prosetína pochován. Toto nebyli ještě praví partyzáni, protože nebyli spojeni s Rudou armádou a nebyli vyzbrojeni. Četníkům ve Štěpánově vzali dvě pistole, kdesi v hájence mysliveckou pušku, ale bez nábojů. František Žíla, klempíř z Olešnice jim dělal ruční granáty, které donášel Hejtmánek z Louky. V září 1944 se s ním setkal v samotě Karlově nad Hodonínem Jaroslav Řehůřek z Olešnice čp. 144. Va-

lentin jej žádal o zbraně a náboje, aby se mohli probojovat na Valašsko, kde tehdy byly již partyzánské boje v plném proudu. Řehůřek zbraně neměl, ale nabídl se jim, že zprostředkuje s Valašskem spojení. V polovině října 1944 zajel do Jablůnky na Vsetínsku ke svému strýci, kde se ubytoval. Bratranec Zdeněk Knopek jej zavedl mezi partyzány. Schůzka tato byla však Němci rozehnána a Řehůřek jen stěží se zachránil. Ke druhé schůzce již tehdy nedošlo a proto se bez úspěchu navrátil. Asi za čtrnáct dní odjel na Valašsko podruhé. Tehdáž odjel do Vsetína, kde byl zaměstnán ve zbrojovce Josef Toncr ze Lhoty. Ten umožnil Řehůřkovi schůzku s člověkem z Velkých Karlovic, u kterého byl partyzánský štáb. Jemu odevzdal dopis od Valentina, který měl ukrytý v dvojité podrážce boty. Josef Toncr ze Lhoty zakrátko přijel domů a potom působil jako spojka.

Koncem září r. 1944 seskočili z letadla kdesi na Drahanské vysočině ruští parašutisté. Bylo jich asi patnáct. Pod velením Nikolaje založili skupinu Jermak. Zdržovali se v bunkru u Nýrova a pak se jich část přestěhovala k Prosetínu. Zde se spojili s prosetínskými partyzány v jeden oddíl pod vedením parašutisty Nikolaje. Když potom Nikolaj padl, stal se velitelem Petrovský. Upravili si novou zemljanku ve Vostrejžově lese u Prosetína. Byli dobře vyzbrojeni kulomety, oblečení na zimu v teplé dlouhé kožichy a hlavně měli svoji tajnou vysílačku „severku“, s kterou byli spojeni s Rudou armádou.

U této vysílací stanice se jim ale spálilo dynamo. Bylo proto v říjnu 1944 dopraveno do Olešnice k Frant. Řehůřkovi čp. 367, který za pomoci ruského telegrafisty spálené dynamo opravil. Trvalo to bezmála tři týdny. U Řehůřků čp. 144 byla později uschována a léčena parašutistka Nataša, telefonistka, která si při seskoku z letadla zlomila nohu. Zraněné poskytl lékařskou pomoc Dr. Josef Habanec z Olešnice.

Veřejně navštívili partyzáni Olešnici ponejprv dne 12. prosince 1944. Vešli do obecní strážnice v čp. 17, hlídka je musela zavést k Vorbachům čp. 339. Chovali se velmi klidně, provedli sice prohlídku zbraní po Robertu Vorbachovi, ale protože to byly samé staré kusy, nic si nevzali. Potom je musel Josef Krepl zavést k autodopravci Karlu Krejčímu čp. 35; donutili ho, aby jim odevzdal své osobní auto, v kterém pak ujeli. Auto bylo pak za několik dní nalezeno opuštěné u Lažan za Čer-

nou Horou. Tito partyzáni byli až od Skaličky u Újezda, vedeni Mihánem Genserkem.

Na Štědrý večer 1944 přišli partyzáni tajně k Řehůřkům. Byly zde partyzánům známé signály, na které domácí otevřeli. Chtěli, aby je zavedli do grafitárny, kde tehdy byly ukryty asi 3 q dynamitu v betonové místnosti; tu se jim nepodařilo otevřít a proto odešli s nepořízenou.

V lednu 1945 byla zemljanka u Prosetína zničena a Petrovský se odstěhoval pod Horní les u Nyklovic, kde zřízen pěkný kryt.

Mimo skupinu „Jermak“, jíž velel por. Petrovský, působila v našem kraji ještě skupina „Tyrš“, jíž velel por. Labuňský. Tato skupina byla nasazena kdesi u Tišnova, ale byla úplně rozprášena a por. Labuňský jen s několika druhy se zachránil. Poněvadž pozbyli i vysílací stanici, zapojili se do skupiny „Jermak“. Později přibrali mezi sebe české lidi, většinou uprchlíky z říše a nebo osoby stíhané gestapem, a opět se osamostatnili. Štáb Labuňského byl ve Věstínku u stolaře Dobiáše, mužstvo bylo ubytované v zemljance v lesích mezi Věstínem a Bolešínem.

Partyzáni oddílu Labuňského vnikli dne 18. prosince 1944 o 6 hod. večer do statku Němce Haberhauera ve Věstíně a když se jim vzpíral, zastřelili ho.

Byl pochován 20. prosince na hřbitově v Ro-večném.

Kromě těchto dvou skupin přicházeli do našich vesnic, hlavně Veselky, Ústupa a Rozsíčky partyzáni, kdesi od Vítějevse, kteří byli ale neukáznění a tropili výtržnosti.

Obyvatelé našich vesnic byli ve stálém nebezpečí, neboť Němci trestali smrtí každého, kdo partyzány podporoval.

Kopání zákopů: Když se fronta blížila kvapem k hranicím protektorátu, bylo nařízeno budovati překážky nepřátelskému vojsku. K této práci byli určeni zemědělstí synkové v době pracovního klidu v zimě.

Dne 9. prosince 1944 povoláni byli do Boskovic k odvodu zemědělstí synkové narození r. 1921-22-23. Z Olešnice byli odvedeni Eduard Náhlík čp. 97, Frant. Girgle čp. 178, Slávek Hloušek čp. 33, Jan Vodička čp. 16, a Josef Vach z Lamberka.

Dne 12. prosince odjeli do Skalice, odkud byl Jan Vodička propuštěn. Ostatní odjeli k jezeru Neziderskému v Maďarsku. Byli ubytováni ve vesnici Mönchhof ve stodolách tamních statků. Zde zakusili velké zimy. Neměli se kde ohřát

a usušit oděv a obuv. Vše přes noc zmrzlo na kost. Do práce jezdili denně 20 km vlakem s rozbitými okny, kde mnohdy bylo hodně sněhu. Kopali ve zmrzlé zemi dlouhé a hluboké příkopy, tzv. lapače tanků.

Zde byli nasazeni až do 2. března 1945, kdy se ve zdraví vrátili domů.

Pohyb obyvatelstva: Roku 1944 se narodilo 39 katolíků, 8 evangel., 47 celkem a zemřelo 26 katolíků, 6 evangel. 32 celkem

Rok 1945

Obecní rozpočet:	řádný	mimořádný
Spotřeba	519 498 K	2 010 000 K
Úhrada	81 176 K	
Schodek	438 322 K	

Obecní přírázky: 200 % k dani činžovní, 400 % k daním ostatním

Stavba překážek: Rudá armáda se blížila Polskem k hranicím Moravy. Němci započali budovat překážky na východní Moravě. Dne 8. ledna odjelo z Olešnice

12 chlapců na stavbu těchto překážek. Vrátili se více než za měsíc.

V měsíci únoru budovány překážky na silnicích i v našich krajích. Poslední byla v Hýví pod Rozsečí a pak v Horníci na silnici k Rozsíčce. Dále u tak zvané zemské brány nad Bohuňovem. Obyvatelstvo z okolních obcí muselo při stavbě zdarma pracovat. Naše obec měla dodat na stavbu překážek kámen, ale žádný nebyl nalámaný. Překážky byly zbudovány ze silných klád a kamene. Uprostřed byl ponechán jen úzký průchod.

Němečtí četníci: Naši četníci byli koncem války ve velmi nepříjemném postavení. Museli, ač neradi, vykonávat nařízení okupantů a proto je partyzáni považovali za svoje nepřátele.

Bylo třeba, aby členové našich četnických stanic vešli s partyzány do styku. Tohoto úkolu se podjal Jan Svoboda, mlynář z Valchy. Ten zprostředkoval ve svém mlýně v lednu 1945 schůzku vrchního četnické stanice olešnické Mikuláše Kočana a vrchního četnické stanice v Hodoníně Novotného s partyzány. Zde se dalo naše četnictvo do služeb partyzánského hnutí, dostali pokyny, jak se chovati na obchůzkách, podávat hlášení a pod.

Němci nevěřili protektorátnímu četnictvu a proto dosazení na četnické stanice němečtí čet-

níci. Dne 14. ledna musela obec pro ně poslat do Letovic saně. Pozdě večer přijeli. A sice: Meister Hans Schneider, Haupt. Wachtm. Heinrich Kolar a Wachtm. Wilhelm Beichter.

Byli ubytováni na četnické stanici a stravovali se v hostinci na Radnici. Četnická stanice byla opevněna proti útokům partyzánů.

Podobně jako v Olešnici byli němečtí četníci v Hodoníně, Rovečném a na všech okolních stanicích. Dne 18. ledna večer zastřelen byl jeden německý četník při večeři v hostinci v Hodoníně. Útočník byl partyzán skupiny gen. Lud. Svobody od Černovic. Druhý den byly konány velké prohlídky v Hodoníně a okolních lesích, bez výsledku.

Po tomto činu zničili partyzáni skupiny Jermak svůj bunkr u Prosetína a přemístili se k Nyklovicím a Sulkovci.

Odtud podnikli dne 19. ledna nepromyšlenou a nešťastnou výpravu na Němce, továrníka Öhma ve Víře, při které partyzán Nikolaj Čuršin, *1920 v Rostově byl zastřelen a partyzáni Roman a Kozáček byli zraněni.

Ještě téže noci byli zranění dopraveni na saních do Louky k horním Dufkům. Poněvadž se však jejich rány nehojily, odjeli 28. ledna večer partyzáni Zich a Míša do Olešnice pro Dr. Josefa Habance a po 11. hodině noční ho dovezli na saních do Louky. Asi za půl hodiny přicházela do Louky po silnici od Rozseče četnická hlídka z Olešnice. Byli to: Meister Schneider, Haupt. Wachtm. Kolar a strážm. Antonín Husička.

Hlídkující partyzán se domníval, že celá akce jest prozrazena a proto vypálil do hlídky celou dávku z automatické pistole. Němec Schneider a strážm. Ant. Husička byli těžce zraněni. Druhý Němec Kolar, který kráčel při okraji silnice, při první ráně se vrhl do příkopu a tak se zachránil. Ve vesnici zatím nastal shon. Nemocní partyzáni byli rychle odvezeni do Tasovic a Dr. Habanec odešel ke starostovi Krejčímu, kam zakrátko obecní hlídka dopravila zraněné četníky. Dr. Habanec je ošetřil a strážm. Husičku dopravil do nemocnice do Brna. Smrtelně zraněný Meister Schneider dopraven do Olešnice, kde o 1 hod. po půlnoci dne 29. ledna zemřel. Jeho mrtvola byla dopravena do Brna, kde byla zpopelněna.

Do Louky zatím přijela policie a německé vojsko. Lidé byli vyslýcháni, byla obava z velikých trestů, ale vše dobře dopadlo. Němci uvěřili, že Dr. Habanec byl volán k dceři starosty Krejčího

Bedřišce, která po udělené injekci se svíjela v hoře a proto neshledáno nic podezřelého.

Jako náhrada za zastřeleného Meistra Hanse Schneidra přišel na stanici Ober. Wachtm. Franz Patsch a po něm Wachtm. Karl Krebs.

Dne 17. dubna 1945 byli němečtí četníci se stanice staženi na velitelství do Kunštátu, kde se zdrželi do 8. května. Dne 10. května v časných hodinách byli zatčeni u Nového Města příslušníky Rudé armády.

Němečtí polní četníci: Když se fronta blížila k hranicím Moravy a oddíly stávaly se útočnějšími, byli ve větších obcích jako Bystřice, Letovicích, Kunštátě a Olešnici dosazeny čtyři polní četníci, tzv. Jagdkomanda. Do Olešnice přišli dne 28. ledna. Bylo jich asi 30. Ubytovali se v hospodářské škole, koně a vozy měli umístěné na panském domě. Obec jim dala udělati u stolaře Met. Synka postele.

Polní četníci měli za úkol zneškodňovat partyzánské hnutí. Byli v Olešnici do 13. března, kdy odjeli do Německa. Týž den přišla jiná skupina z Letovic, kteří v Olešnici zůstali do 6. dubna.

Oběti: Úkolem partyzánů bylo znepokojovat Němce a vázati větší německé síly, které by jinak mohly být použity na frontě. Tento úkol partyzáni splnili.

Obyvatelé našich vesnic přinesli však veliké oběti partyzánskému hnutí. Němci totiž trestali velmi přísně každého, kdo partyzány podporoval. Tito lidé byli ve stálém nebezpečí, ani chvíli si nebyli jistí životem.

V Pivonicích byl 19. ledna zatčen partyzán Ivan, který se při mučení přiznal, u koho se zdržoval. Proto dne 20. ledna ve 2. hodiny v noci byl zatčen Čeněk Hlaváček z Brťoví a Ladislav Štarha ze Čtyř Dvorů. Byli uvězněni v Kounicových kolejích v Brně a potom ve Flossenburku, kde Hlaváček zemřel. Kde byl umučen Štarha, se neví.

Dne 8. února zatčen majitel samoty Karlov pod Louckým dvorem Prudil se svou manželkou a 11 letým synem. Byli uvězněni v Letovicích, odkud odesláni prý do Brna, kde všechna stopa po nich mizí. Dne 21. února zatčen tasovický občan Dostál a celá rodina Škrabalova v Tasovicích. Matka, syn a tři dcery. Tito všichni byli asi umučeni v Letovicích. Čest budiž jejich památce! Při výslechu neprozradili nikoho, jinak by celá řada lidí byla nešťastná.

Nejhorší bylo, že gestapo posílalo do vesnic svoje náhončí, kteří se vydávali za partyzány

a vše zjištěné hlásili gestapu. Lidé nevěděli někdy, koho mají před sebou. Toto se stalo osudným Josefu Štarhovi z Petrova.

K němu přišli na noc dne 30. ledna čtyři partyzáni. Počínali si velmi neopatrně a tak, že to budilo zdání, že to jsou tzv. Vlasovci, zaprodanci Němců. Proto Jos. Štarha je ohlásil německým polním četníkům v Kunštátě. Tito přijeli již 31. ledna do Petrova, obstoupili ves a zahájili palbu na Štarhův statek. Partyzáni se snažili zachránit útekem. Podařilo se to jen dvěma. Jeden padl, druhý těžce zraněný byl zajat, ale cestou do Kunštátu zemřel. Obec petrovská musela dát střelbou poškozený statek opravit.

Dne 22. února večer vtrhli partyzáni do Petrova, Josefa Štarhu vyvedli ze statku a po krátkém výslechu jej zastřelili na mostě v dolní části obce.

Další činnost partyzánů: Dne 18. ledna zastřelen byl partyzány u Bolešína Němec Otto Pasek z Brna. Dne 5. března o 5. hod. odpoledne zastřelen byl továrník Öhm z Víru u tzv. Andulčina kamene pod Žleby.

Partyzánské jednotky se zvětšovaly náborem nového členstva z řad českého lidu, trpěly však velikým nedostatkem zbraní a nábojů. Tajná vysílačka oddílu Tyrš ve Věstíně žádala Rudou armádu o zbraně. Tyto byly shozeny v noci z Bílé soboty na Hod boží velikonoční, ze dne 31. března 1. duben. Po celou noc bylo slyšet hukot letadel a světelné signály bylo vidět na Závřší.

Hned této noci vydalo se několik místních pomocníků partyzánů a sice Frant. Polach, Frant. Prosecký, Jar. Řehůřek, Borek Čermák, Oldřich Fučík, Antonín Holcner, Ladislav Peša a j. na Závřší a tyto padáky a pytle se zbraněmi schovávali do bezpečí, aby se nedostaly do rukou Němců.

Nálezy padáků byly od Kozin, přes Pochopovu skalou ke Lhotě a do Lamačů. Olešničtí sklídili 17 pytlů, v každém bylo 10 pušek a 1000 nábojů. Jeden pytel spadl na pole Vlad. Baky u cesty ke Lhotě. Tento nebyl uklizen a příští den 1. dubna ho němečtí vojáci z Olešnice odnesli do školy. Nalezené zbraně dostali partyzáni skupin Jermak a Tyrš. U skupiny Jermak zprostředkoval Frant. Polach, u skupiny Tyrš zase Oldřich Fučík.

Dále byly nějaké zbraně získány z kárného tábora v Mladkově. Byly uschovány v lese u Sebranic, odkud je dne 26. dubna v noci odvezl Boh. Jílek s autem fy Karel Čápek. Byly tam 4 těžké kulomety, 10 000 nábojů do pušek a bedna granátů.

Tyto zbraně obdržel oddíl Jermak a byly složeny ve Lhotě u Olešnice a zbytek v Sulkovci.

V tuhových závodech u Tresného bylo na skladech větší množství výbušnin. Těchto se také partyzáni zmocnili a používali jich hlavně k vyhazování mostů a kolejnic vlaků.

Po odchodu německého četnictva a jagdkomanda z Olešnice stali se partyzáni mnohem smělejší.

Dne 20. dubna v dopoledních hodinách přijeli do Olešnice na nákladním autě členové partyzánské jednotky skupiny Tyrš velitele Labuňského, přestrojení za německé vojáky. Obsadili vchody do městečka a poručili vydat větší množství benzínu z nádrže na náměstí. Lidé chodili volně městem, každý se domníval, že jsou to příslušníci německé branné moci.

V noci přijeli partyzáni opět a vzali si větší množství sádky od fy Karel Čápek a oděvy od fy Aug. Konrád.

Dne 25. dubna v nočních hodinách přijeli partyzáni opět nákladním autem fy Engliš a vzali si z prodejny Baťa asi 160 párů botů. Dne 24. dubna o 23. hodině vnikli partyzáni odd. Tyrš do samoty Kreplovy při cestě k Veselce. Vyvolali si ven Josefa Krepla a po krátké rozmluvě jej zastřelili. Stalo prý se to na rozkaz velitele oddílu mj. Labuňského. Dle jedné verze nechtěl Josef Krepl vyrazit, kde se ukrývá Olga Vorbachová, dle jiné prý musel Jos. Krepl zemřít, aby nemohl po válce svědčit proti různým partyzánům o jejich stycích s Robertem Vorbachem na počátku války. Pochován byl dne 26. dubna na katolickém hřbitově u sv. Mikuláše. Byl starý 24 roků.

Již bylo všem jasné, že vláda Němců u nás se chýlí ku konci a náš lid se těšil na osvobození.

Poprava Mirka Blažky a Aloise Bauera: Dne 14. dubna 1945 byli popraveni v Brně v Kounicových kolejích olešnickí rodáci part. poručík Vladimír Blažka a jeho bratranec Alois Bauer.

Vlad. Blažka se narodil v Olešnici 12. prosince 1920 v domě čp. 192. Jako chlapec se odstěhoval s rodiči do Brna. Vyučil se obchodníkem a soukromě studoval střední školu. Za okupace byl nasazen na práci v Berlíně, kde pro sabotáže vězněn ve Spandau – West, potom poslán na přeškolení do Štrasburgu a pak Weinwer – Neudorf Grisfeld. Zde organizoval dobrovolníky do Titovy armády v Jugoslávii. Konečně při jedné kulturní cestě do Jugoslávie byl chycen na chorvatských hranicích a odveden do věznice v Mariboru a tam půl roku

vězněn. Pak byl nasazen do továrny v Dubnici nad Váhom na Slovensku.

Odtud se mu podařilo přejít k slovenským partyzánům, kde se zúčastnil slovenského povstání v I. čsl. armádě, I. brigádě generála Goliana. V prosinci 1944 odešel do Brna k rodičům, kde pracoval dále na osvobození národa pod krycím jménem Poruba. Poslední jeho čin – zastřelení SS hauptscharfführera Gölnera před kanceláří gestapa, byl prozrazen a Vlad. Blažka zatčen dne 22. března 1945 zároveň se svým bratrancem Aloisem Bauerem, narozeným dne 23. května 1926 v č. 146, jako svým pomocníkem. Oba byli vězněni a krutě mučeni v Kounicových kolejích v Brně. Ač sami zrazení, nikoho neprozradili. Odsouzení k smrti zastřelením a rozsudek proveden 14. dubna 1945.

Těla bratranců byla po tříměsíčním hledání pochována na čestném místě Ústř. hřbitova v Brně – skup. 25. Oba jmenovaní byli vyznamenáni čsl. válečným křížem in memoriam.

Hospodářská omezení: Katastrofa německé říše se blížila. Ničeho nebylo dostatek.

V únoru 1945 nařízena povinná dodávka dřeva. Klády a tyčkovina určená na stavbu překážek, krátké štípané dřevo, tzv. tankové, jako náhrada za benzín pro pohon motorů.

V Olešnici zřízena sběrna tankového dřeva v továrně na hedvábné zboží. Byly sem přiděleny obce od Vítějevske a Bystrého po Kunštát, Touboš a Černovice. Kolem 15. února se dřevo sváželo do sběrný. Byly zde veliké řady povozů od Olešnice i Křtěnova. Toto dřevo měli Němci připravené pro případ potřeby, ale odebrali jen 15 m³ a ostatní zůstalo zachováno pro mírové účely.

Dále došlo k velikým omezením ve spotřebě elektrického proudu. Bylo nařízeno, že se smí používat elektr. proud v zemědělských podnicích jen přes den. V domech s číslem sudým ve dnech sudých a v domech s čísly lichými jen ve dnech lichých.

Později zakázáno odebírat el. proud v zemědělských podnicích od 6 hodin ráno do 9 hodin večer. Během dne používaly proud jen továrny a dílny pro válku důležité.

Dne 17. dubna přestal elektr. proud docházet vůbec. V mlékárně se přestalo pracovat 19. dubna a v ten čas i v továrně p. Konráda a všech dílnách zařízených na elektr. proud.

Od 15. dubna přestal jezdit poštovní autobus, pošta ani záložna nebraly peníze. Nedocházely

ani noviny, ani žádná korespondence od Brna. Vypnutím elektr. proudu přestalo i vysílání rádia.

Bylo stále jen slyšet výstřely z děl, které se blížily. Šířily se nepravdivé zprávy, že jsou již Rusové v Černé Hoře a v Tišnově. Nikdo nevěděl, co přinese zítřek, do práce nebylo chuti. Lidé kopali ve sklepech úkryty, kam ukrývali svoje cenné věci.

Jedině ve filiálce hospod. družstva v Olešnici se pilně pracovalo. Z iniciativy správce Jindř. Němce uklíženo všechno obilí do sklepů a do cizích domů, kam ukryto 16 vagónů obilí. Odvážel je svým nákladním autem p. Augustin Konrád z Olešnice a p. Kadlec z Rovečného, hlavně ke Kintrům ve Křténově a do Šimkova mlýna.

Stěhování hodonínského tábora: Jak bylo zde již napsáno, byl r. 1940 zbudován nad Hodonínem směrem k Rozseči kárny tábor pro cikány, kteří zde pracovali při stavbě silnice Rozseč – Štěpánov. Ti zde z velké části pomřeli. Z počátku byli pochováváni v Černovicích, později zřízen u tábora zvláštní hřbitov. Zbytek zesláblých cikánů byl r. 1943 odvezen do Osvětimi. S pláčem prý se loučili s táborem. V opuštěném táboře zřízen byl potom lazaret pro zraněné německé vojáky.

Když se fronta blížila k Brnu, byl tento lazaret odstěhován. Dne 19. dubna 1945 došlo nařízení do všech okolních obcí o koně na příprěž. Z Olešnice jich mělo být 5 párů. Byl to velmi těžký úkol pro starostu obce určit, kteří hospodáři pojedou, neboť se nevědělo, kam se pojedou a na jak dlouho. Mnozí hospodáři dostali včas zprávu a čekali s koňmi na poli dlouho do noci. Teprve večer byli určeni na příprěž Jindř. Weis, Frant. Hloušek, Eduard Petr a dvůr Lamberk s párem, Jos. Říha a Met. Chlup po 1 koni. Ti museli ihned večer s koňmi do Hodonína, kde čekali do rána. Hlouškův kůň se roznemohl a proto ráno ten pár se vrátil. Ostatní vezli zařízení lazaretu až do Krucemburku u Skutče. Odtud se vrátili šťastně domů asi za 5 dní.

Příjezd vyškovské střelnice: Dne 21. dubna před večerem přijeli do Olešnice německí vojáci ze cvičné střelnice u Vyškova. Přijeli asi na 60 vozech. Mínili jeti od Rozseče ke Štěpánovu a Bystřici, poněvadž ale partyzáni poškodili most u Štěpánova, proto změnil směr a jeli přes Olešnici, Rovečné a Vír. Mužstvo s koňmi a vozy umístěno ve dvoře Lamberku, důstojníci v hospodářské škole. V noci nato přijela do Olešnice menší skupina partyzánů odd. Tyrš. Vedl je partyzán Míša

a říd. učitel z Louky Jeník. V Olešnici zabavovali pro své účely motocykly. Byli u Podlipných, u Pešů čp. 106, u Petřů čp. 285, který byl spojkou mezi jednotlivými oddíly partyzánů a měl krycí jméno Havran.

Bylo asi 11 hod. v noci. V tu chvíli se ozval od náměstí hlasitý německý hovor. Německí důstojníci se svými ženami se vraceli z hostince Pivovar k hospodářské škole. Byli to 3 důstojníci a 2 ženy. Partyzáni je nemínili nechat klidně odejít. Někteří běželi kolem školy Hliníkama, aby je zaskočili. Ostatní partyzáni napadli Němce u Tomanových č. 109. Jeden důstojník se ženou prchli a zachránili se. Zbylí dva důstojníci a žena se ukryli za plot Tomanovy zahrady a odtud stříleli po partyzánech k domu p. Kadlece čp. 110. Partyzán Míša byl přitom těžce zraněn. Toho využili Němci a prchali k hospod. škole.

Druhá část partyzánů již zaujala pozice v úvoze za domem pí Stejskalové čp. 286 a zde očekávala prchající Němce. Když ti doběhli ke schodům ku školnímu parku, padlo několik výstřelů, jeden důstojník a žena byli zastřeleni, druhý důstojník těžce zraněn.

Po tomto činu partyzáni sedli na motocykly a odejeli. Raněný partyzán dlouho stonal a pak zemřel v nemocnici v Novém Městě.

V hospodářské škole zatím nastal poplach. Bylo ihned zatelefonováno do Lamberka o pomoc. V krátké chvíli již ozbrojení Němci běželi do Olešnice.

Tuto noc měli obecní hlídku: Bohouš Horáček čp. 127, Vlad. Baka čp. 133, Eduard Petr čp. 153, Frant. Škorpík, Jar. Skořapa čp. 188 a Frant. Kadlec čp. 110.

Asi o půl noci šel si Vlad. Baka domů pro jídlo. Před evangelickým kostelem uslyšel hrozný dupot směrem od Lamberka. Proto nešel již domů, ale v rychlosti se navrátil na obecní strážnici v domě čp. 17. Byl ale spatřen a za krátko vtrhli Němci na obec. strážnici a v domnění, že mají před sebou partyzány, s rukama zvednutýma nad hlavou je nutili běžet k hospodářské škole. Pažbami je poháněli k rychlejšímu běhu. Potom byli postaveni k vratům domu pí Stejskalové čp. 286 a prohledáni. Nejvíce měli spadeno na Vlad. Baku, kterého ztloukli pažbou pušky, že omdlel. Po chvíli přišli na místo naši četníci a též přivolán byl starosta města Vlad. Neumann, ale na jejich slova nic nebylo dáno. Museli stát s rukama zvednutýma od půlnoci do 3 hod. ráno, kdy německý rad-

ní, lékárník Rud. Kselík, vzbuzen pí starostovou Eliškou Neumannovou, dostavil se před hospodářskou školu.

Teprve jemu Němci uvěřili, že se nejedná o partyzány, ale o obecní hlídku. Potom teprve byli propuštěni. Od té noci nikdo nechtěl jít na hlídku a tyto zrušeny.

Příští den chtěli Němci odejet, ale protože zatím partyzáni vyhodili most přes Svratku ve Víře, byl jejich odjezd odložen o další den. Olešnice a okolní obce dostaly nařízení vyslat s nimi po několika selských chlapcích, kteří by jeli s koňmi, aby se němečtí vojáci mohli věnovat případné obraně. Odejeli dne 23. dubna v ranních hodinách přes Prosetín a Čtyři Dvory k Bystřici.

Zastřelení byli odvezeni již předešlého dne natatým autem. Lidé očekávali se strachem, jaké bude mít tento případ následky, ale nedošlo k ničemu.

Fronta se blíží: Koncem dubna se fronta přiblížila až k Brnu. Dne 26. dubna bylo již celé Brno v rukou Rudé armády až na Řečkovice a část Králova Pole. V pozicích zde připravených se drželi Němci ještě 10 dní a tím bylo způsobeno, že se fronta nedostala do našeho kraje.

V Olešnici bylo ubytováno přes 200 lidí z Brna, kteří žili ve veliké nejistotě a neměli žádných zpráv o osudu svého majetku ve městě.

Ve dne i v noci bylo slyšet od Brna mohutné detonace a dělostřeleckou palbu. Ruská letadla objevovala se častěji nad naším krajem.

Dne 24. dubna shazovalo ruské letadlo spoustu letáků německou řečí psaných, v nichž se upozorňovali Němci, aby neubližovali spojeneckým zajatcům. Letáků byla veliká spousta. Bylo nařízeno ihned je odevzdati na Radnici.

Dne 26. dubna o 2 1/2 hod. odp. byl nad Olešnicí sveden letecký souboj. Tři ruská letadla pronásledovala jedno německé. Střelbou z kulometu byla poškozena střecha na některých domech v Hliníkách a na Mor. straně. K úrazu na štěstí nedošlo. Německé letadlo bylo pak sestřeleno nad rovečským katastrem. Pilot se zachránil a šel do Rovečného na poštovní úřad. Spojení se světem ale bylo přerušeno. Když se potom vracel k letadlu, byli zde již partyzáni, kteří jej zastřelili.

V této době ustupovaly naší obcí stále různé oddíly německé branné moci.

Dne 27. dubna přijela do města správkárna 10. pancéřového pluku asi s 200 muži, kteří se

ubytovali v hospodářské škole. Nákladní auta a tanky stály na cvičišti u měšťanské školy, v ulici Hliníky a v cihelně Vorbachově. Starosta Vladimír Neumann a radní Rudolf Kselík marně se přimlouvali, aby tato vozidla byla umístěna dále na cestě k Veselce.

Rusové se domnívali, že jest v Olešnici umístěna větší vojenská jednotka.

V noci toho dne o 11. hod. podniklo ruské letadlo na Olešnici útok s fosforovými zápalnými bombami. Letadlo letělo od Stráně k hospodářské škole. V okamžiku byly v plamenech domy p. Jos. Prudkého čp. 63 na Vejpustku, p. Frant. Tomanova čp. 109, p. Frant Weinera čp. 273 a část domu p. Hynka Peši čp. 274 v Hliníkách. Jedna bomba padla též na dům p. Karla Hřebíčka čp. 111. Prorazila střechu a vybuchla, ale protože zde nebylo nic hořlavého, byl zde oheň uhašen.

Dále padaly bomby na zahradu a dvůr p. Frant. Fialy čp. 102, na silnici před Hřebíčkovými až k domu pí Stejskalové čp. 286. Škola, ani žádný obrněný vůz nebyl zasažen.

Hašení požárů bylo velmi obtížné, neboť Němci při přemísťování přejeli a zničili hasičům hadice. Přesto se podařilo hasičům oheň v domě čp. 274 utlumit. Při ohni bylo v Olešnici mnoho lidí z vesnic. Na evangelické věži bylo vyzváněno na poplach. Bohu díky nedošlo během náletu a hašení k žádnému úrazu. Škoda postižených byla veliká, poněvadž pojišťovny žádné škody vzniklé válkou postiženým nehradily.

Po tomto náletu rozestavili Němci svoje obrněné vozy a tanky do hlubokých úvozů anebo pod stromy. Obyvatelstvo městečka, hlavně Hliníků, obávalo se také dalších náletů, vyváželo větší stroje do polí a na noc se vše stěhovalo i s dobytlem do jiných částí obce nebo tam, kde měli dobrý sklep. Někteří chodili spát do Lhoty, na Veselku aj., ba někteří nocovali ve skalách a nebo v lese. Na štěstí se již nálet neopakoval. Veliký rozruch způsobila zpráva, že partyzáni žádali Němce o vydání zbraní. Jistý civilista z Nyklovic přinesl list od partyzánů a vhodil jej na četnickou stanici. Vrchní Mikuláš Kočan se dohodl s obecním tajemníkem Ant. Novotným, který se starostou obce Neumannem celou věc vzali na sebe. List odevzdali veliteli německého vojska a jemu tvrdili, že ho přinesl na radnici nějaký neznámý člověk, který ihned po odevzdání odešel. Němci ihned vyhlásili stanné právo. Po 10. hodině večer nesměl nikdo na ulici pod trestem zastřelení. Je-

nom vojenské hlídky chodily městem. Lidé se báli noční střelby a pro jistotu nikdo nespál ve světelnici s okny do ulice. Nedošlo však k ničemu.

Poslední období války: Dne 30. dubna přepadli partyzáni v Kamenicích konvoj německého vojska a 3 auta zničili.

V krátkosti přijela do Olešnice další kolona Němců, kteří u zničených aut zastihli několik mladých lidí z Nyklovic. Zatkli je a dopravili do Olešnice k výslechu. Přivolaný lékárník Rudolf Kselík je velmi hájil a proto byli propuštěni, ač jim hrozilo trestem smrti za rabování.

Každého dne procházely Olešnicí některé vojenské jednotky směrem na Lamberk a nebo Trpín.

Dne 29. dubna rota polních četníků a maďarské vozatajstvo.

Dne 30. dubna přenocovalo v Olešnici 62 mužů maďarského vojska.

Dne 3. května přijelo do Olešnice zdravotní oddělení 46. divize a ubytovalo se v měšťanské škole. Sanitní auta stála na školním hřišti a 40 koní s vozy bylo umístěno ve stodolách našich domů.

Raněných bylo ve škole umístěno velké množství. Dva vojáci zde 8. května zemřeli a byli též den vojenským knězem pochováni jen ve stánových dílcích na kat. hřbitově D. III.-5.

Byli to: Titry Roger, voj. německé armády, (granadier) * 18. srpna 1927 v Montenich, okres Metty. Zranění: průstřel plic.

Peter Helmut, voj. německého námořnictva * 8. října 1928 v Rochlitz – Saschen. Zranění: roztržení obou stehů.

Mezi německými vojáky, kteří s nemocnicí do Olešnice přijeli, bylo hodně bývalých ruských zajatců, kteří ze strachu z trýznění a hladu v zajateckých táborech raději vstupovali do něm. armády. Sloužili beze zbraně, jako vozkové u koní. Poslední dny války mnozí z nich vyměňovali si civilní šaty a prchali od svých jednotek. Mínili vstoupit u někoho do služby a nebo přejít k partyzánům. Ti je však v krátkosti vyřídili.

Tak v Bolešíně u Štěpánků ve sklepě bylo zastřeleno několik těchto uprchlíků.

Později přivedl Tic z Bolešína k partyzánům do Bolešína 6 těchto utečenců. Dostali rozkaz, aby počkali všichni do rána. Tic ze strachu utekl. Partyzáni se obávali, aby je snad neudal a proto partyzán Štefan pustil se na kole za nim. U hostince Lajtrovny jej dohonil a beze slova zastřelil. Potom nařídil hostinskému Janu Kadlecovi, aby ho po-

choval. Nežli se rozednilo, byl Tic pochován na poli před Lajtrovnou.

Uprchlíci byli potom všichni zabiti sekerou a pochováni v lese mezi Bolešínem a Lhotou při silnici.

Smrt Františka Kupsy: V těchto dnech byla Olešnice vzrušena zprávou o smrti Františka Kupsy, úředníka v hospodářské záložně. Tento byl rodák z Bořitova a v Olešnici působil od r. 1941. Zároveň se Slávkem Žilou z Olešnice čp. 39 vstoupili do partyzánského oddílu „Tyrš“ a byli ubytováni ve Věstínku u Janoušků a když se oteplo, v lesním táboře nad Bolešínem.

Odtud podnikli nešťastnou a nepromyšlenou výpravu do Bystřice nad Pernšt., kde mínili odzbrojit větší německou jednotku, umístěnou ve škole. Obsadili okolí školy a partyzán zv. Janek se nabídl, že jako vyjednávač vstoupí do budovy a vyzve Němce ku složení zbraně. Protože ale neuměl německy, bylo třeba s sebou vzít tlumočnicka. K tomuto úkolu byl určen Kupsa, který uměl dobře německy. Za krátkou dobu po jejich odchodu se z budovy ozvaly výstřely. Na pomoc nebylo pomýšlení, poněvadž od města se blížila větší německá jednotka. Proto partyzáni nasedli do auta a odejeli. Co se v budově školy dělo, není přesně známo. Vypráví se, že partyzán Janek po záporné odpovědi Němců sám započal střelbu. Kupsa byl střelen na útěku, neboť rána šla do týla hlavy.

Pohřben byl v rodné obci Bořitově až po převratě dne 7. května za veliké účasti lidu.

Začátkem května byl do naší obce v malém rozsahu zaveden elektr. proud. Na něj byl zapojen radiový přijímač a přijaté zprávy byly rozmnožovány tiskem mezi obyvatelstvem. Tato akce se prováděla v Čápkově uzenářství a řídil ji Karel Hamerský, učitel v živnostenské škole.

Tak se již 5. května lidé dozvěděli o hrdinném povstání pražského lidu a byli naplněni obavami o osud drahého hlavního města.

V neděli dne 6. května odpoledne byla vztyčena na Hradisku u Louky československá státní vlajka. Byla zdaleka viditelná. Mnoho lidí ji pozorovalo z Olešnice od lékárny čp. 123.

Kapitulace: Krátce po Hitlerově smrti dne 7. května 1945 Německo kapitulovalo.

Tato radostná pro nás zpráva došla do Olešnice k večeru též den. Lidé hned sundávali z domů německé nápisy a připravovali prapory v československých barvách. Němečtí vojáci ubytovaní

v hosp. škole ještě ten večer odjeli z Olešnice k Bystřici. V noci na 8. květen projížděly městčkem velké svazy německého vojska. Několik set pancéřů a tanků projíždělo ve dvou řadách po silnici k Lamberku. Tento veliký útěk trval bez přestávky celou noc.

V úterý dne 8. května byl již svátek. Nikdo nejel na pole. Na domech zavlály prapory. Lidé ve sváteční šat oblečení procházeli městem.

Odpoledne o 5. 3/4 hod. se shromáždilo občanstvo na náměstí před vchodem do pivovaru, kde pověřenec okr. národního výboru Tesař, vrchní čet. stanice v Rovečném, přečetl provolání vlády v Košicích a přípis okr. národního výboru v Boskovicích, dle něhož se ruší činnost dosavadního obec. zastupitelstva a ustanoven revoluční národní výbor v čele s Dr. Josefem Habancem. Potom měli menší projevy Dr. Josef Habanec, velitel čet. stanice praporčík Mikuláš Kočan. Holdem pres. Ed. Benešovi byl projev skončen. Večer o 6. hodině byla první schůze nár. výboru na Radnici. Tento revoluční národní výbor byl ustaven na schůzce ilegálních pracovníků v Grafitárně. Měl tyto členy: Dr. Josef Habanec, lékař, Rudolf Čápek, velkouzenář, Cyril Stejskal, obchodník, Alois Špinar, řezník, Frant. Řehůřek, zedník, Jos. Višinka, rolník, Rudolf Beneš, učitel, Lad. Peša, dělník a Josef Holas, dělník.

Náhradníci: Rudolf Novotný, dělník, Jindř. Smejkal, dělník, Vincenc Vojta, malorolník, Karel Hamerský, učitel.

Po celý tento den projíždělo obcí ustupující německé vojsko. Podobně i přes celou noc.

Dosud byl to spořádaný ústup armády. Jednotlivé útvary postupovaly uceleně se svými důstojníky.

Ve středu 9. května ráno projela auta s německými důstojníky. Zdáli se být překvapeni vyvěšenými prapory a zprávou o kapitulaci něm.brané moci. Na náměstí přijel nějaký mladý generál, kterého vojáci za hlučného provolávání slávy nosili na ramenou. Před domem čp. 95 byla zřízena přijímací stanice a po získaných informacích odtáhli k Trpínu. Před odjezdem spálili na Tomanově spálisku různé písemnosti, pušky, peníze, spojovací materiál a pod.

Tento den již bylo pozorovat v ustupujícím vojsku chaos a nepořádek. Útvary jezdily pomíchané, každý jel na vlastní pěst. Vojáci vypřahali koně z děl a vozů a ujížděli na nich směrem k Nyklovicím. Dotazovali se, jak je ještě daleko

k americké armádě, kde se chtěli dát zajat. Jisté ale jest, že ti všichni byli zajati Rudou armádou u Nového Města.

Několik vozů vezoucích hlavně kovářský materiál zůstalo stát za evangelickým kostelem. Obsah vozů složili Němci na hromadu a zapálili. Co zbylo, v krátkosti bylo lidmi rozebráno.

Odpoledne tohoto dne zničili Němci na silnici před Chroustovými čp. 282 poškozený tank. Na štěstí nebyla výbuchem způsobena větší škoda. Podobně zničili Němci tank u Lamberka, u škrobárny a auto u Weinerova křížku, aby se nedostaly do rukou Rudé armády. Mnohé mosty byly pobořeny.

Dosud se děl útěk poražené armády v dosti mírném tempu. Avšak

po 5. hodině odp., prý na zprávu o blížících se Rusech, změnil se v zběsilý a šílený útěk. Silnice nemohly stačit pojmout tolik vojska. Vše spěchalo k Bystřici a k Novému Městu. K Trpínu a Poličce jich jelo méně. Mnoho vojska jelo přes pole od Rozsíčky přímo k Čechově chrasti k olešnické mlékárně a za zahradou hosp. školy přímo k Lamberku. Tento šílený útěk trval 3 hodiny. Nepřetržitě valily se spousty prchajícího vojska v rozrušených svazech, vše pomícháno. Jízda, dělostřelectvo bez děl, pěchota i jednotliví prchající koně. Prchající vojsko odhazovalo všechno zatížení, mnohdy i zbraně.

Olešničtí občané přihlíželi tomuto divadlu od sochy sv. Václava před vchodem do kostela a jinde a jinde. Mnoho německých vojáků bylo v Olešnici zajato. Byli umístěni v katolickém domě. Na nádvoří tohoto domu byli shromažďováni chycení koně. Bylo jich asi 80 a všichni hladoví.

Noc na 10. květen již byla klidnější. Jen malé skupinky opožděných procházely obcí. Tu noc již byli Rusové v Černovicích a táhli od Hodonína ku Štěpánovu a Bystřici.

Po celý německý útěk nepřišel nikdo v Olešnici o život. Nebylo tomu tak všude.

V Černovicích stříleli ustupující Němci do oken domů a smrtelně zranili jednu ženu.

V Prosetíně chytili ustupující Němci u vesnice místního občana Ludvíka Lukeše se zbraní v ruce a odsoudili ho k smrti. Ortel vykonávající voják střelil jej z pistole do hlavy. Lukeš zůstal ležet v krvi na zemi. Když Němci ve spěchu odtáhli, ohledal Lukeše lékař, který náhodou byl v Prosetíně koncem války ubytován. Tomuto se podařilo přivést Lukaše k vědomí a zachoval ho životu.

Ve Čtyřech Dvorech byl zastřelen Němci místní občan Macourek, kterého měli v podezření, že vypomáhal partyzánům při dělání zásek při silnici ke Švarcu.

V Bohuňově byl zastřelen kovář se synem, kteří dělali zvláštní trojnožky, které pohazovali po silnici, aby se poškodila kola německých automobilů.

Ve Svojanově chytili Němci partyzána se zbraní v ruce, pocházejícího z Rohozné. Byl po kratičkém soudu oběšen na hrušce uprostřed městečka.

Na křižovatce Trpín – Hlásnice – Hartmanice byl zastřelen službu konající důstojník. Němci mysleli, že to způsobili občané z Hlásnice, a proto zahájili na obec palbu. Dva domky vyhořely a jeden život přišel na zmar. Dvě osoby byly zraněny. Potom vyvedli Němci všechny muže z obce k hasičskému skladišti s pohružkou, že budou všichni zastřeleni, jestli dojde k nějaké nepřístojnosti. Bohu díky nic se nestalo a tak byli propuštěni.

Příjezd Rudé armády: Nadešel den 10. května, svátek Nanebevstoupení Páně, na který byl ohlášen příjezd prvního oddílu Rudé armády.

Za nádherného počasí čekal národní výbor, velký zástup občanů a utvořivší se národní stráž, 40 ozbrojených mužů, před četnickou stanicí.

O 12 hod. 30 minutě přijela první hlídka Rudé armády na nákladním automobilu. Byl to štábní kapitán a několik vojáků. Předseda národního výboru MUDr. Jos. Habanec v ruském projevu uvítal rudoarmějce a vyjádřil dík a radost naši z osvobození. Jemu odpověděli sovětské důstojníci, zakončující své projevy provoláním slávy obnovené ČSR prezidentu Dr. Edv. Benešovi a maršálu Stalinovi. Děvčata v národních krojích podala jim chléb a sůl a přivítání bylo ukončeno tancem na náměstí. Potom odjeli rudoarmějci k Trpínu.

Za hodinu přijela pak menší jednotka československé armády. Byli to hlavně Slováci. Vojáci byli srdečně přivítáni a pohoštění jídlem a nápoji. S účastí bylo vyslechnuto jejich vypravování o dosavadních jejich bojích, hlavně o krvavém boji v Dukelském průsmyku. Vojáci pak odjeli k Trpínu.

Další jednotky Olešnicí projíždějící jely přímo k Lamberku.

Příští den 11. května pokračoval pochod Rudé armády. Jelo hlavně vozatajstvo, srdečně vítáno

shromážděným občanstvem. Hlavní proud armády gen. Malinovského jel po státní silnici od Brna ke Svitavům.

Tento den došlo u dvora Lamberka ke střelbě. Několik německých vojáků, opozdilých a nezbrojených prchalo směrem od trpínské silnice kolem Lamberka k Chrasti. Po silnici jela v tu dobu od Olešnice jednotka, prý čsl. armády. Prchající Němci byli zastaveni a prohledáni. U jednoho nalezen ruční granát a za trest na místě zastřelen. Zemřel v příkopu silnice mezi Lamberkem a Šimkovým mlýnem. Nebylo u něho nic nalezeno, z čeho by se dalo soudit o jeho totožnosti. Stáří 35-40 roků. Byl pohřben na kat. hřbitově hrob D. III. 5. na obecní útraty.

Dne 12. května byl nalezen v Tocháčkově lese u Křtěnova zastřelený německý voják. Dle osobních záznamů byl to Zappe Willi, desátník německé armády *1. 2. 1923 v Morz Kr. Zauch Belzig. Tento asi se sám zastřelil, neboť nalezen s pistolí v ruce. Byl pohřben na kat. hřbitově olešnickém D. III. 4. Teprve potom zjištěno, že byl náboženství evangelického a že měl být pochován na evangelickém hřbitově.

Na Lhotecku bylo zastřeleno od místních partyzánů několik německých běženců a byli porůznu jen velmi mělce pohřbeni, mnohdy jen zaházeni kamením. Po čase nebylo možno pro zápach v ta místa se přiblížit.

Mnoho německých vojáků opozdilých raději se nechalo v Olešnici zajmout. Byli umístěni v katolickém domě a pak v hospodářské škole. Po několika dnech byli dopraveni do Letovic. V Olešnici jich zůstalo jen několik, kteří pomáhali při stavbě vybombardovaných domů. Vařil jim Frant. Jahoda, cukrář a voj. kuchař v záloze. Vařilo se jim hlavně koňské maso z koní, kterých tehdy mnoho muselo být poraženo.

S Rudou armádou projížděli naším krajem spojenci její. Nedaleko rozcestí k Rovečnému, směrem k Nyklovicím byli zabiti dva Rumuni odhozeným německým granátem. Byli hned na místě pochováni. Rumunské vojsko bylo Rudou armádou velmi špatně zásobováno a proto si vypomáhalo všelijakým způsobem. Z ohrad pod Lamberkem vzali Rumuni asi 200 koní pochytných po německé armádě. Dále vybrali všechny zásoby ve mlýně na Valše pod Louckým dvorem. V Lamberku vzali všechny koně, několik krav a vepř. dobytek. Později 20 q ovesného šrotu. Proto byla v příštích dnech dávána do Lamberka hlídka nár.

strážě v síle 18 mužů. Tehdáž nebylo jisto jeti s pěknými koňmi do světa. Jinak byli Rumuni dobří lidé. V Rozseči, ve Vídě a jinde, kde byli Rumuni ubytováni, stavěny byly veliké dřevěné kříže s rumunským nápisem.

Oslava svobody: V neděli 13. května byly v obou farních chrámech děkovné bohoslužby za osvobození z nacistického jha a obnovení československé republiky. Když zazněly kostelem opět velebné zvuky naší státní hymny, plakali pohnutím mnozí přítomní. Obou bohoslužeb se zúčastnil celý národní výbor. 6. odpoledne o 4 hodině byla konána na náměstí u pivovaru slavnostní schůze našeho občanstva.

Zahájil ji proslovem předseda NV Dr. Josef Habanec, poukázav na význam posledních událostí. Hlavní řečník byl říd. učitel v. v. Adolf Kafka. Tento ve své nadšené řeči, často bouřlivě aklamované, vyličil utrpení našeho národa za války a žádal přísné potrestání těch, kteří v této době zradili národ přestoupením k Němcům. Potom promluvil ke školní mládeži uč. Rudolf Beneš a k dělnictvu Jindřich Smejkal. Při slavnosti účinkoval katolický pěvecký sbor za řízení kooperátora P. Jaroslava Kampfa.

Odklizení válečného materiálu: Cesty, kudy prchala poražená německá armáda naším krajem, byly značeny velkým množstvím válečného materiálu. Trosky ohořelých aut a tanků, převrácené vozy, opuštěná děla, odhozené kulomety a pancéřové pěsti, spousty ručních granátů, celé bedny nábojů, spojovací materiál, součástky vojenského stejnokroje a pod. Tento materiál byl kořistí vítězné Rudé armády.

V pondělí dne 14. května byli zmobilizováni všichni mužové do 60 roků a prohlédnut celý katastr obce. Materiál byl snášen k cestám a odvážen na vozech do Vorbachovy cihelny, kde zřízena sběrná stanice. Sem vozili vojenský materiál i z okolních obcí. Bylo ho zde veliké množství.

Tento sklad prohlédli vojáci Rudé armády a cenné věci poručili zavést do Víru.

Z Olešnice jelo tam 20 hospodářů dne 19. května. Těžší věci vozeny do Víru traktory. Mnoho vozů a vojenského materiálu zůstalo opuštěno v Předměstí pod Svojanovem a na cestě k Hlásnici. Na odvážení tohoto nařídilo velitelství Rudé armády ve Vídě přípravek z celého kraje.

Z Olešnice jelo dne 27. května 7 párů koní a tento materiál odvezen do Víru. Do Předměstí se pak jelo ještě několikrát.

Z Víru se později odváželo vše do Nového Města. Dne 10. června tam jelo 10 hospodářů a tato přípravek několikrát opakována. Z Olešnice se vyjíždělo časně ráno jen s koňmi a váhou a domů se přijíždělo až po půl noci.

Materiál hodně poškozený, rezavé náboje a pod. nemusely se odvážet a zůstaly na místě. Byla zde stavěna hlídka Nár. strážě, 1 velitel a 3 muži.

Zákeřnou německou zbraní přišlo u nás několik lidí o život.

Při manipulaci s pancéřovou pěstí byl zabit Fr. Kleveta z Olešnice. Bylo to 9. května ve Štěpánkově lese za Lamberkem.

Dne 31. května navečer hrálo si několik chlapců z Olešnice za Vorbachovou cihelnou s granátem. Úderem na kámen granát explodoval a zabil Jaroslava Vázlera a Frant. Svojanovského. Několik chlapců ještě lehce zraněno. Místo neštěstí bylo označeno křížem.

Později přišel o život při rozdělávání granátu olešnický příslušník Karel Vrbka čp. 1. Stalo se to v Ostrém Kameni u Svitav. Byl pochován na hřbitově v Olešnici.

Při neopatrném zacházení se zbraní byl kamarádem smrtelně zraněn Vilém Neděla ze Lhoty. Tento zemřel v Olešnici v ordinaci Dr. Výlety. V Trpíně byla z neopatrnosti zastřelena svým bratrem 22letá Františka Marečková.

Proto byly národní strážě zrušeny a všechny zbraně a náboje bylo nařízeno odevzdat a rezavé výbušniny zničit.

V Olešnici svezeny tyto výbušniny do Jeruzaléma, ostatní do Žlíbka za Škrobárnou a zde vystřeleny. V ten čas nesměl nikdo jíti na okolní pole, neboť části granátů litaly od Žlíbka až k silnici Trpínské.

Po Němcích zůstalo v obci několik starších vozů, postroje na koně a německé stejnokroje. Protože byl veliký nedostatek textilií, chodili chudobnější lidé oblečení v uniformách německého vojska. Granáty a pancéřové pěsti se používaly s velkým zdarem při dobývání pařezů v lesích. V Hodoníně při tom přišel jeden člověk o život.

Odchod cizích vojsk: Pokud ruské a rumunské vojsko leželo v našem kraji, museli jim naši zemědělci dodávat obilí a dobytek.

Dne 26. května dodáno Rudé armádě 20 kusů hov. dobytka a 28. května opět 20 kusů. Tentokrát se dobytek musel vést do Louckého dvora. Bylo ho zde veliké množství z celého kraje, ale

nebyl zde nikdo, kdo by ho převzal. Čekalo se zde do večera, kdy teprve dobytek odebrán.

Dne 30. května dodáno 8 kusů hov. dobytka do Jimramova pro Rudou armádu.

Dále dodáváno obilí, hlavně oves. Tento odebrán z hosp. družstva. Některému hospodáři vysekli vojáci zelené obilí a nebo jetel pro krmení koní. Jinak žádné škody nebylo.

Dne 2. června započal odchod rumunského vojska. Jelo jich přes Olešnici veliké množství od Lamberka k Crhovu.

Koně, kteří u nás po německé armádě zůstali, byli rozpůjčováni zemědělcům. Dne 5. června shromáždili je z celého kraje v Olešnici u mlékárny a pak je hnali k Brnu. Někteří hospodáři koně vyměnili. Svěho odevzdali a vojenského, lepšího si ponechali. Na hnaní koní musela obec dát k dispozici 30 mladých mužů. Byli to Jos. Kopal, Slávek Doskočil, Slávek Polach, Lad. Vaverka, Lad. Musil, Stan. Husička, Jos. Vítek, Frant. Ostřý a j. Měli je hnát do Brna, ale tam je nepustili a museli jít dále, až do Rajhradu, odtud se jim podařilo uniknout. Byli na cestě 3 dni.

Mnoho koní se páslo na lukách u Louckého dvora. Když tamní louky byly vypaseny, byli koně hnáni po loukách ke Křtěnovu a pak k Olešnici. Nikdo nesměl svoji louku poséci a sklídit.

Koně obsluhovalo několik ruských vojáků, kteří byli ubytováni v domech podle luk. V Olešnici bydleli na Moravské straně v domech čp. 310, 165, 107, 33. Byli to lidé dobří a pokojní, většinou starší ročníky. Naši lidé si s nimi dobře rozuměli.

Louky pod Olešnicí byly vypaseny až po Čápkovo řeznictví. Zdrželi se zde asi 14 dní a dne 25. června byli hnáni po silnici k Brnu. Louky nad Olešnicí zůstali ušetřeny.

Ten čas začala procházet naším krajem Rudá armáda maršála Koněva, která byla v Čechách a vracela se domů. Jeli od Lamberka k Crhovu.

Dne 27. června projelo městem velké množství ruského vozatajstva. Tento pochod trval několik dní.

V neděli dne 1. července jelo opět městečkem naším veliké množství ruského vojska. Domy byly ozdobeny prapory a hudba hrála. Předseda

NV Dr. Jos. Habanec ruskou řečí jim děkoval za to, že nám přinesli svobodu.

Většina vojska pochodovala od Bystřice přímo na Štěpánov a Rozseč.

V několika dnech byl náš kraj cizího vojska prost. Zůstali zde jen ti, kteří se domů obávali

vrátit. Bývalý partyzán Valentyn Berezovský ukrýval se u své milenky na Tišnovsku a dělal partyzána dál. Byl ale zatčen, uvězněn v Brně a ve Vídni, kde prý byl zastřelen.

Na ruské vojsko mají naši lidé pěkné vzpomínky. Viděli v nich své osvoboditele z nadvlády nacistické a dle toho se k nim chovali. Ale když poslední cizí voják opustil náš kraj, všichni si spokojeně oddechli.

Výsledky Němců a kolaborantů: Při národním výboře v Olešnici byla utvořena vyšetřující komise, která vyslýchala místní Němce, jejich spolupracovníky a bývalé fašisty. Mnozí z nich byli internováni v hospodářské škole. Po krátkém čase byli všichni propuštěni, jen lékárník Rudolf Kselík a Olga Vorbachová byli předáni do kárného tábora v Mladkově.

Kselík byl později odsouzen pro udavačství na 20 roků do vězení. Olze Vorbachové se podařilo z tábora prchnout. Přijeli do tábora sovětští důstojníci, kteří ji vzali do auta a odjeli. Byli prý to přestrojení Němci, kteří s ní odjeli do Rakouska.

Majetky patřící Němcům byly zabaveny. V Olešnici to byl dům a cihelna Roberta Vorbacha čp. 339, dům a polnosti Vencla Kalatcka čp. 260 a dům a polnosti Richarda Schustera čp. 167. Na těchto majetcích určena národní správa.

Otec Marie Kaláčkové – Antonín Hanskut, bývalý majitel domu čp. 260 spáchal proto sebevraždu.

Z Olešnice byli v německé armádě tito muži: Robert Vorbach, Václav Kaláček, Frant. Petr, Jiří Kselík, Adolf Hauk, Bohuš Kaláček, jeho synové Bořivoj a Jindřich, dále synové Richarda Schustera: Bedřich, Zdeněk, Jindřich a Eduard.

Eduard Schuster *17. 11. 1921, zemřel 9. dubna 1942 v pol. lazaretu na následky zranění na severním úseku vých. fronty. Pochován v Solgoliborsku 25 km již. od Schlösselburku.

Bořivoj Horáček *5. 4. 1924, padl u Nettunu v Itálii 29. května 1944.

Eduard Hauk přišel o život při kladení min v řece Dunaji kdesi v Rumunsku.

O Václavu Kaláčkovi není od r. 1944 žádných zpráv. Zahynul asi na východní frontě.

Robert Vorbach, Jiří Kselík, Frant. Petr, Bohuš Horáček, Jindřich Horáček a Bedřich Schuster se nevrátili domů a zůstali v Německu nebo Rakousku. Jindřich a Zdeněk Schuster se po válce navrátili do Olešnice. Do armády byli dáni proti své vůli jako nedospělí synové německého otce.

Politické strany: Dle košické dohody byly u nás povoleny jen čtyři pol. strany. A to: komunistická, soc. demokratická, nár. socialistická a lidová.

Strany pravicové, t.j. republikánská, živnostenská, nár. demokratická a fašistická byly zakázány a jejich bývalí členové vstoupili do stran povolených.

V Olešnici byly také všechny povolené strany založeny.

Komunisté: předseda Jindř. Smejkal, dělník čp. 359, jednatel Vlast. Chroust, řed. živnost. školy čp. 34.

Sociální demokraté: před. Eng. Bidmon, děl. čp. 211, jed. Josef Holas, dělník čp. 346.

Národní socialisté: před. Rudolf Novotný, děl. čp. 60, jed. Frant. Fiala, pošt. úřed. čp. 26.

Lidovci: předseda Vincenc Vojta, zemědělec čp. 228, jednatel Josef Soukal, zemědělec čp. 103.

Dne 27. června přestal úřadovat revoluční národní výbor a ujal se moci národní výbor složený ze zástupců politických stran. Každá strana vyslala do národního výboru po šesti členech bez ohledu na sílu strany.

Zástupci komunistů: Jindř. Smejkal, děl. čp. 259, Oldřich Fučík,

děl. čp. 210, František Řehůřek, děl. čp. 367, Josef Kuba, děl. čp. 54, Rudolf Beneš, učitel čp. 342, Gustav Člupek, rolník čp. 94.

Zástupci soc. demokratů: Bidmon Engelbert, děl. čp. 211, Němec Josef,

děl. čp. 366, Mikoláš Ferd., drogistka čp. 61, Prosecký Frant., rolník čp. 17, Pospíchal Jan, dělník čp. 370, Žila Metoděj, domkař čp. 170.

Zástupci nár. socialistů: Novotný Rudolf, dělník čp. 60, Matonoha Josef, továrník čp. 6, Hřebíček Karel, svrškař čp. 111, Hamerský Karel, učitel na živ. škole čp. 96, Bedan Frant., dělník čp. 336, Fučík František, dělník čp. 337

Zástupci lidovců: Neumann Vladimír, koželuh čp. 23, Kozel Augustin, cementář čp. 177, Vojta Vincenc, rolník čp. 228, Horáček Ondřej, dělník čp. 375, Procházka Josef, rolník čp. 85 a Vojta Josef, dělník čp. 43.

Předsedou národního výboru zvolen Rudolf Novotný čp. 60, jeho náměstký Jindř. Smejkal a Vlad. Neumann. Radními zvoleni: Aug. Kozel, Gustav Člupek, Josef Němec, Ferd. Mikoláš a Karel Hřebíček.

Nár. tělovýchovný výbor: Zástupci těl. jednoty Sokol, jednoty Orel, sportov. klubu a klubu čsl.

turistů na schůzi dne 12. července 1945 utvořili „národní tělovýchovný výbor.“ Předsedou zvolen Jos. Matonoha. Do výboru vyslaly sdružené spolky svoje členy.

Usneseno konati tělovýchovná cvičení každý spolek samostatně, veřejná cvičení za úzké spolupráce všech spolků.

O pouti dne 12. srpna bylo konáno společné vystoupení Sokola a Orla. Odpoledne byla slavnost na zahradě Sokolovny, večer v sále Katol. domu.

Přivítání příslušníků zahraniční armády: V neděli 26. srpna byli uvítáni celým národ. výborem olešničtí rodáci, příslušníci zahraniční armády. Byli to: Stan. Neumann, Zdeněk Škarvada a Rud. Pochop.

Stanislav Neumann * 8. 5. 1903 v Olešnici. Byl zaměstnán jako nákupčí kůží pro Baťovy závody v Nigerii v západní Africe. Zde jej zastihla válka.

Již 13. ledna 1940 se hlásil v Londýně u čsl. armády. Byl zařazen k letectvu.

Rudolf Pochop* 8. 1. V Olešnici čp. 174.

Roku 1942 byl nasazen v pracovní organizaci Todtově. Pracoval ve Francii v městě Biarritz, kraj Bayone.

Ve snaze dostat se do zahraniční armády opustil své stanoviště. Byl ale chycen německou hlídkou a veden ku zjištění. Před samotnou strážnicí se mu podařilo prchnout a za tmavé noci se ukrýt.

Po několik dní se skrýval po lesích, až se mu podařilo přejít do Španělska. Odtud odejel před Vánocemi r. 1942 přes Gibraltar a Azorské ostrovy do Anglie. V Londýně se přihlásil do čsl. armády a byl zařazen k útočné vozbě. Při invazi v druhém sledu se dostal do Francie, kde se zúčastnil bojů s Němci a v měsíci říjnu 1944 byl těžce raněn u Dunkergue. Po vyléčení postupoval s armádou gen. Patona přes Německo do Cech.

Zdeněk Škarvada * 8. 11. 1917 v Olešnici čp. 81 Byl letcem v britské armádě.

Ač vícekrát vyzván, nepodal o své činnosti zprávu.

Karel Pecka * 7. ledna 1905 v Římově u Třebíče. Na počátku války se přistěhoval do Olešnice čp. 283. Jeho manželka byla olešnická občanka Amalie Špinarová.

Byl čsl. rotmistrem a za protektorátu byl přidělen k vládnímu vojsku. S tímto odejel do Itálie. Odtud se mu podařilo prchnout přes Alpy do Francie. Zde vstoupil do I. obrněné čsl. brigády,

ale dne 30. listopadu 1944 zemřel po automobilovém neštěstí u Casselu.

Vystěhovalci do pohraničí: Dohodou mezi naší vládou a vládami vítězných států bylo nám dovoleno odsunouti Němce z naší republiky do Německa a jejich majetek zabrat ve prospěch státu jako náhradu za škody od Němců nám způsobené. Na místo odsunutých Němců stěhovali se naši lidé.

Z Olešnice odstěhovali se hlavně do Svitav a okolí a částečně na Znojemsko.

Do Svitav se přestěhoval: Metod Chlup, řezník, Adolf Metelák, řezník, Bedřich Oliva, hodinář, Frant. Pohanka, ladič pian, Bedřich Kratochvíl, dělník, Mikuláš Girgle, listonoš, Vladimír Knotek, dělník, Frant. Haupt, železničář, Petr Petr, listonoš, Jaroslav Vaverka, dělník, Bedřich Žila, dělník, Jindřich Novotný, dělník, Vlasta Nykodýmová, dělnice, Opatřilová, dělnice a Marie Višinková, učitelka.

Do Grandorfa u Svitav se odstěhoval: Jos. Žličař, rolník, Antonín Dymáček, dělník, Frant. Čípek, dělník, Frant. Novotný, dělník, Ladislav Horalík, obuvník, Fr. Škorpík, drnomistr.

Do Lačnova u Svitav: Ladislav Peša, rolník, Frant. Mach, kovář, Antonín Peterka, sedlář, Antonín Mífek, pekař.

Do Muzlova u Svitav: Frant. Novotný, (Pionýr) řezník.

Do Březové se odstěhoval: Arnošt Girgle, provazník a Frant. Novotná, dělnice.

Do Chrastové: Alois Vávra, dělník a Jan Klíma, soukromník

Do Mor. Radiměře přesídlili: Jan Dobeš, dělník, Eduard Horáček, klempíř, Josef Němeček, kovář a Frant. Kuda, obuv.

Do České Radiměře: Eduard Ondráček, rolník a Josef Vaněrka, rolník.

Do Jedlové se odstěhovali deputátníci z Lamberka Alois Vach, Met. Lev a Anton. Roun.

Do Znojma se odebrali: Augustin Krahulec, soukrom. a Jos. Tichý, pokrývač.

Do Hrabětic u Znojma: Josef Zelinka, zem. dělník, do Jaroslavice u Znojma: Josef Vojta, obuvník a do Šatova u Znojma: Karel Kadlec, pekař.

Do Šternberka se odstěhoval Jos. Vaverka, dělník, do Chomutova Karel Frensl, do Teplic Šanova se odebrala Marie Hřebcová, do Dolní Poustevny Adolf Bareš, úředník a do Aše Josef Daněk, obchodník.

Počet obyvatelstva poklesl v našem městěčku na 1500. Podobně tomu bylo i v okolních vesni-

cích, odkud odešli všichni bezzemci. Některé starší chalupy zůstaly neobydleny a byly zbořeny. Na Veselce, v Kněževsi a v Bolešíně přestalo se vyučovat ve školách pro nedostatek dětí.

Odešla do pohraničí také všechna zemědělská čeleď. Nejhuře bylo v Louckém dvoře a na Lamberku, kde byli úplně bez pracovních sil. Na zdolání nutných prací byli zmobilizováni dělníci od Matonohů, Konrádů a pod.

Později byli na dvory a statky přidělováni Němci a Maďaři. Tito pracovali svědomitě, ale byli u nás nespokojeni a toužili odejet za svými do Německa a nebo Maďarska. Někteří zůstali u nás 2–3 roky.

Změna ve správě školy: Dosavadní ředitel měšťanské školy Miroslav Kottbauer odešel na počátku školního roku 1945–46 na nové působišťe do Boskovic. Na jeho místo byl jmenován ředitelem měšťanské školy dosavadní odborný učitel Adolf Srstka. Narozen v Malém Tresném 29. 1. 1907. Studoval uč. ústav v Čáslavi, kde r. 1926 maturoval. Jako učitel působil v Rovečném, potom 2 roky v Kořenci u Boskovic a 3 roky jako správce školy ve Študlově. Odtud přišel na měšťanskou školu do Olešnice, kde kromě kratšího nasazení za okupace působí dodnes.

Do roku 1945 byla správa školy obecné a měšťanské spojena a ředitel měšťanské školy byl zároveň správcem školy obecné. Roku 1945 byla obecná škola osamostatněna a ředitelem jmenován dosavadní zdejší učitel Arnošt Mareček. Tento narozen 21. 5. 1908 v Kunčině Vsi. Studoval učitelský ústav v Lučenci na Slovensku. Po vystudování učil 8 roků v Kalaši u Košic a od r. 1939 na obecné škole v Olešnici.

Kromě školy pracuje m.j. jako knihovník v obecní knihovně.

Různé: Úroda r. 1945 byla slabší, nežli léta minulá. Příčinou tohoto bylo veliké sucho a pak nedostatek strojených hnojiv. Počasí bylo žním příhodné a proto, ač bylo málo lidí k práci, vše se lehce sklídilo.

Suché počasí potrvало i na podzim, že se místy nemohlo ani orat. Namoklo až začátkem října.

Kříž na farském poli: Na paměť ukončení války a znovunabytí svobody byl postaven na výběžku farského pole nad koupelnou kamenný kříž. Slavnost svěcení kříže se konala v neděli 16. září odpoledne za veliké účasti lidu. Kříž posvětil p. farář P. Leopold Benáček, kázání měl P. Jaroslav Kampf, kooperátor.

Zvonek navrácen: Odebrané zvony r. 1942 byly rozděleny dle svého stáří na dvě skupiny. Zvony nové byly prý odvezeny do Hamburku k zpracování a zvony starší zůstaly v Praze. Mezi těmi byl i náš zvonek zv. Umíráček

z r. 1835. Tento zvon byl po válce vyhledán a dopraven do Olešnice. V neděli 30. září byl vynesena na věž a připevněn.

Návrat zvonku vyvolal velikou radost v městečku.

Posvěcení sochy svatého Václava: Tentýž den 30. září odpoledne posvětil tehdejší regent alumnátu Dr. Karel Skoupý sochu sv. Václava před kostelem. Za doby německé okupace se svěcení nemohlo konat. Slavnostní kázání měl ndp. světitel v kostele.

Přemístění továrny na umělé květiny: Roku 1869 založil místní občan Alois Matonoha v Olešnici čp. 6 podnik na výrobu umělých květin. Tento podnik se časem zvětšoval a před II. svět. válkou bylo v něm zaměstnáno 34 osob. Po převratě r. 1945 dostala firma Matonoha přidělenou bývalou továrnu na hedvábné zboží při silnici ke Křtěnovu, která byla majiteli – Němci zkonfiskována. Byla zde provedena menší adaptace a dnem 1. listopadu 1945 začalo se pracovat zde. Ze staré budovy tovární zřízeny byty pro dělnictvo. Potom byla výroba rozšířena a zaměstnáno 76 osob.

Oheň u Konrádů: Dne 14. listopadu časně ráno vznikl požár v žehlárně fy August. Konrád, umístěné v sousedním domě čp. 90, od špatně uhašeného ohně pod kotlem. Požár byl na štěstí včas zpozorován a hasiči v krátké době jej uhasili.

Výměna peněz: Naše měna byla velmi znehodnocena papírovými penězi, které Němci ve velkém počtu tiskli. Aby nenastal veliký pokles peněz a zdražení životních potřeb, zavedeny od 1. listopadu 1945 nové peníze. Každá osoba dostala vyměnit 500 Kč v nových penězích Kčs. Ostatní volné peníze se musely uložit v záložně jako vázaný vklad bez úroků. Ten mohli vybírat jen staří, práce neschopní lidé, jinak jen na léčení nemocných, výbavy nevěstám, výbavičky novorozeňatům, na pohřeb a pod. Do 15. prosince musel každý na zvláštních tiskopisech ohlásit svoje vázané vklady a z větších obnosů zaplatit daň. Neohlášené vklady byly prohlášeny za neplatné.

Pohyb obyvatelstva: Roku 1945 zemřelo dětí 31, 20 katolíků a 11 evangelíků. Osob 32, 25 katolíků a 7 evangelíků.

Rok 1946

Obecní rozpočet.

Příjem řádný 140 683 Kčs, mimořádný 9 200 000 Kčs. Vydání řádné 1 139 027 Kčs, mimořádné 882 382 Kčs

Schodek 998 344 Kčs

Obec. přírážka 179 675 Kčs

Nekrytý schodek 818 669 Kčs

Zemský národní výbor priznal a vyplatil obci příspěvek 500 000 Kčs.

Počasí v zimě a na jaře

Zima byla velice mírná, sněhu bylo málo. Sanice trvala jen asi dva týdny. Koncem března se již pracovalo na polích. Po celé jaro bylo počasí velice suché. Dřepčící sežrali všechnu hlavatici. Nebylo jí v celém kraji. Proto se selo více krmné řepy, po případě více sázelo brambor.

Čestné měštanství

President republiky Dr. Edvard Beneš a náměstek předsedy vlády Dr. Jan Šrámek byli ve schůzi místního národního výboru dne 25. dubna 1946 jmenováni pro svoji zásluhu o obnovení naší samostatnosti čestnými měšťany naší obce.

Obsazení biskupského stolce

Po smrti brněnského biskupa Dr. Josefa Kupky zůstal stolec biskupský neobsazen.

Konečně dne 3. dubna 1946 jmenoval Svatý otec biskupem brněnské diecéze Dr. Karla Skoupého, dosavadního ředitele bohovědného učiliště v Brně. Nový ndp. biskup se narodil v Lipůvce u Brna dne 30. prosince

r. 1886. Na kněze vysvěcen byl 16. července 1911 v Brně. Od roku 1923 byl ředitelem bohovědného učiliště.

Jest to muž bezúhoného života a apoštolské horlivosti. Jest také velikým přítelem našeho kraje. Po mnoho již let rád dojíždí na olešnickou faru, mnohokrát v našem kostele kázal a zvláště za těžké doby okupace mezi naším lidem nalézal zotavení.

Olešničtí farníci zaslali mu blahopřání a někteří se též zúčastnili svěcení dne 30. června 1946.

Oslava svobody

Osvětová rada uspořádala dne 9. května oslavu I. výročí znovunabytí svobody.

Od továrny vyšel v 9 1/2 hod. velký průvod s hudbou na náměstí, kde v 10 hodin zahájen u pivovaru veřejný projev. Mluvil zde člen ONV Cibulka z Boskovic. Potom následovala veřejná schůze revolučního nár. výboru v sále radnice, kde Dr. Josef Habanec podal referát o průběhu historických událostí v Olešnici před rokem.

Večer pak se konala v Katolickém domě velmi zdařilá akademie, kterou nacvičil a řídil P. Jar. Kampf, místní kooperátor.

Volby

Dne 26. května konány volby do ústavodárného shromáždění.

V Olešnici byl výsledek následující:

1.) Komunistická strana čsl.	232 hlasů
2.) Čsl. strana lidová	454 hlasů
3.) Čsl. strana soc. dem.	139 hlasů
4.) Čsl. strana nár. social.	211 hlasů

V politickém okrese boskovickém byl výsledek následující:

1.) Komunistická strana čsl.	18 613 hlasů
2.) Čsl. strana lidová	18 178 hlasů
3.) Čsl. strana soc. dem.	9 037 hlasů
4.) Čsl. strana nár. social.	12 473 hlasů

Bylo vylepeno hodně plakátů, ale volební boj byl velmi slušný.

Nový národní výbor

Volby do místních národních výborů se nekonaly, ale podle volby do národních shromáždění byl stanoven počet zástupců jednotlivých stran v místním národním výboru.

V Olešnici bylo složení národního výboru následující:

čsl. strana lidová	11 zástupců
komunistická strana čsl.	5 zástupců
čsl. strana národně socialist	5 zástupců
čsl. strana soc. demokratická	3 zástupci

Dne 30. června byla provedena volba předsedy národního výboru a ustanovení rady. Předsedou NVČ byl zvolen Vladimír Neumann, majitel koželužny čp. 23 (lidovec)

I. náměstkem: Jindř. Smejkal, dělník čp. 359 (komunista)

II. náměstkem: Rudolf Novotný, dělník čp. 60 (nár. soc.)

Radní: Leopold Hanák, stolař čp. 129, (soc. demokrat)

Gustav Člupek, rolník čp. 94, (komunista)

Hynek Peša, dělník čp. 64, (lidovec)

Josef Procházka, rolník čp. 85, (lidovec)

Josef Soukal, rolník čp. 104. (lidovec)

Sportovní hřiště

Pod Horkou na farské louce zřídila si jednota čsl. Orla v Olešnici sportovní hřiště.

Louka byla odvodněna, urovňována a uválcována. Postaveny zde dřevěné kabiny a vysázeny okrasné topoly. Pozemek zůstal i dále majetkem řím. katolické fary, kamž placen každoročně nájem.

Slavnostní otevření se konalo 29. června 1946.

Památník na Hradisku

V neděli 30. června odpoledne byl na Hradisku u Louky za velké účasti lidu odhalen památník obětem nacistické hrůzovlády z našeho kraje. Byla zde čestná rota vojska z Brna, dále Sokoli, Orla a hasiči v krojích. Hlavní projev měl Dr. Jos. Habanec, který také památník odhalil.

Na památníku jest nápis: „Padli, aby národ žil.“ Dále jest uvedeno 21 jmen občanů z Olešnice a okolí zahynuvších za německé okupace.

Úroda

Rok 1946 byl rokem úrodným. Všeho narostlo dost – obilí i píce.

V době sklizně sena dne 13. června byla veliká bouřka. Příval vody pobral pole a kalná voda odnesla posečené seno na hromady. Na neposečených lukách byla tráva hodně podkalena. Potom trvalo asi 14 dní deštivé počasí a mnoho sena pohnilo. Při sklizni muselo se často přehazovat, aby se vyprášilo a mnoho se přece nastlalo pod dobytek.

Žně začaly hodně brzy. Na sv. Maří Magdalenu 22. července již bylo vidět panáky. Počasí bylo sklizni příznivé, takže na naší pouti, dne 11. srpna, byl na polích jen oves. Sklizeň ovsa se však nastálými dešti protáhla až do konce srpna. Brambor se udařilo dost, též i krmné řepy. Tuřín nebyl skorem žádný, neboť hlavatici zničili dřepčící.

Hned po sklizni řepy přišlo několik mrazivých nocí a hodně brambor na hromadách v poli a nebo i ve stodolách pomrzlo.

Nedostatek čeledě

Polní práce byly velmi zdržovány velikým nedostatkem pracovních sil v zemědělství. Všechna čeled' a mnozí bezzemci odešli do Sudet na vlast-

ní hospodářství. Na statcích, kde dříve býval kočí a služka, případně i chůva a pastevec, zůstal jen hospodář a hospodyně, kteří ovšem nemohli všechnu práci na poli i ve chlévě udělati.

Veškeré dodávky obilí, brambor, dobytka, mléka a vajec předepisovány ne dle stavu dobytka a drůbeže, ale dle výměry půdy. Přitom nebrán ohled na to, že majitelé větších statků musí chovat koně, které spotřebují úrodu z mnoha měřic polí a luk. Majitelům větších usedlostí brzdí plnění dodávek i to, že musí často přijíždět na výpomoc dělníky a tyto stravovat a vyplácet ne penězi, ale zemědělskými plodinami.

Drobným zemědělcům se lépe dodávky plnilo, protože měli dost pracovních sil a nechovali koně.

Aby se nedostatek pracovních sil v zemědělství zmenšil, byli do dvorů a statků přidělováni Němci a Maďaři. Tito ale nebyli spolehliví, pracovali s nechutí a z práce utíkali.

V Louckém dvoře způsobili dne 13. července 1946 požár, jemuž padla za oběť stáj nad chlévy s velikou zásobou píce.

Na Lamberku byli zaměstnáni Maďaři ze Žitného ostrova. Přijížděl za nimi občas maďarský katolický kněz. Tito zde byli dosti spokojeni.

Roku 1947 bylo zaměstnáno u místních rolníků asi 5 Rumunů, kteří pracovali dobře. Potíže činilo velmi obtížné dorozumění.

Zemědělci zakupovali si hojně hospodářské stroje, aby nebyli tolik na dělnictvu závislí.

Zakupovány hlavně pohrabáče a obraceče na seno, samovazače, samovázací lisy k mlátičce, výfukové řezačky, trhače lnu a j.

Evangelická fara uprázděna

Olešnický evangelický farář Jiří Nedvěd odejel dne 16. srpna 1946 na nové působiště do Horních Vilémovic u Třebíče. Olešnická evang. fara zůstala uprázděna a služby Boží zde konal evang. farář Jan Pokorný z Prosetína. Farář Jiří Nedvěd byl rodák plzeňský a v Olešnici byl od roku 1931. Byl výborným kazatelem a i mezi jinověrci oblíben.

† Srstková

Dne 19. září přecházela 76 letá Filoména Srstková, porodní babička z Olešnice čp. 133, po lávce nad náhonem na bývalý Pospíšilovský mlýn pod domem čp. 4. Sklouzla jí noha, spadla do náhonu a utopila se, ač zde teklo vody velmi málo, asi 10 cm hluboko.

Pamětní deska pluk. Čápka

Na dům p. Rudolfa Čápka, velkouzenáře čp. 29, byla umístěna pamětní deska s poprsím pluk. rus. leg. Karla Čápka popraveného okupanty

dne 30. 9. 1941. Zhotovil ji Julius Pelikán z Olomouce *1886 v Novém Veselí u Žďáru. Slavnostní odhalení bylo konáno dne 29. září ve 2 hod. odpoledne. Slavnost zahájil a desku odhalil předseda svazu bojovníků za svobodu Dr. Jos. Habanec. Pak měl projev zástupce armády, svazu osvobozených vězňů, svazu národní revoluce a j. Po slavnosti konáno defilé čestné rotý vojska, legionářů a spolků. Od 4.-5. hodiny odpo. koncertovala na náměstí 60 členná vojen. hudba.

Plukovník Čápek byl ve schůzi místního národ. výboru dne 13. září 1946 jmenován čestným měšťanem Olešnice in memoriam.

President republiky Dr. Edvard Beneš jmenoval pluk. Čápka za jeho zásluhy brig. generálem in memoriam.

Hlášení vkladů

V měsíci listopadu 1946 byl každý občan povinnen ohlásit svůj majetkový přírůstek od 1. 1. 1939 do 15. 11. 1945. Na radnici zasedala zvláštní komise, která přihlášky přebírala.

Bez zdanění zůstaly přírůstky 20 000 Kč na hlavu rodiny, 20 000 Kč na jeho manželku a 5 000 Kč na každé dítě. Vyšší přírůstky byly vysoce zdaněny.

Stavby

Stavební ruch v tomto roku byl velmi malý. Nový dům na místě dřevěných chalup postavil Antonín Klusák čp. 67 na Vejpušku. Jinak byly prováděny jen nejnutnější opravy. Bylo velmi málo stavebního materiálu, vše se vozilo na jižní Moravu na stavbu zničených domů.

Cesta ke křížku

Obecní cesta od mlékárny ke křížku byla stále ve velmi špatném stavu, poněvadž jí při dešti tekla voda z veliké části katastru. Ačkoliv byla každoročně opravována, vždy při první jarní bouři odnesl vodní příval všechn šterk až na skálu.

Na návrh finanční komise dne 12. dubna 1944 usneslo se obecní zastupitelstvo zřídit novou cestu po sousedním pozemku a ze staré cesty udělat svodnici. Novou cestu vyměřil ing. Alexej Sytenko z Kunštátu.

Dne 1. prosince 1944 sjednána dohoda s majitelem sousedního pole p. Jar. Jílkem, který pře-

nechal obci 669 m² pole, za což obdržel obecní pozemek ve výměře 66 m².

Kámen na štětování navážen z obecní skály v Chrašti již koncem r. 1944 a počátkem r. 1945. Pro válečné a poválečné události přikročeno ke stavbě cesty až r. 1946. Tehdy cesta vyštětována, vyštěrkována a na podzim uvalcována. Příští rok upravena cesta nad křížkem směrem k Rozsíčce. Roku 1948 byla při této cestě od domu čp. 382 až dolů k mlékárně pořízena za dozoru náměstka předsedy MNV Josefa Němce kanalizace. Výkop pro položení rour byl značně ztížen v některých místech skalnatým spodkem zeminy. Na podzim roku 1949 bylo podél cesty vysázeno 20 vysokokmenů třešní. Náklad na vybudování této cesty byl velmi značný. Místní zájemci také svépomocí vydatně přispěli k tomu, aby cesta byla zbudována. Stavbu cesty vedl radní Josef Prudký.

Pohyb obyvatelstva

Roku 1946 se narodilo 23 kat, 9 evang. celkem 32, zemřelo 17 kat, 3 evang., celkem 20 osob.

Nejstarší zemřelá Františka Strnadová, bývalá hospodyně kat. faráře Ant. Nováka v Prosetíně, stáří 97 roků, 8 měsíců a 16 dní.

Léta Páně 1947

Rozpočet

Řádná potřeba	1 158 464 Kč
Dodávky a přírázky	297 510 Kč
Nekrytý schodek	860 954 Kč

Mimořádné hospodaření:

Potřeba	1 920 000 Kč
Úhrada	675 000 Kč
Schodek	1 245 000 Kč

Na úhradu schodku obdržela obec příspěvek od zemského nár. výboru v částce 500 000 Kč. Zbytek byl hrazen vypůjčkou.

Dvouletka

Dne 1. ledna 1947 vyhlášen dvouletý plán obnovy 1947-48. Všechny podniky průmyslové i zemědělské měly stanovené svoje výrobní povinnosti, aby koncem dvouletky byl stát v takovém hospodářském stavu, jako r. 1938.

P. Benáček jmenován děkanem

Po zemřelém děkanu P. Josefu Prokopovi z Bystřice jmenoval Ndp. biskup 1. ledna 1947 děkanem bystřickým našeho p. faráře P. Leopold

da Benáčka. Nový vldp. děkan *14. listopadu 1901 v Martínkově u Mor. Budějovic. V Olešnici působil od 1. ledna 1925 jako kooperátor do r. 1933 31. 12. Potom jako administrátor, od 2. dubna 1934 je farářem. Ačkoliv mu bylo nabízeno, aby se odstěhoval do Bystřice, zůstal přece i nadále v Olešnici.

K děkanství bystřickému patří tyto fary: Bystřice s fil. kostelem ve Vítochově, Rozsochy, Lhota u Bystřice, Dalečín, Jimramov, Sulkovec, Rovečné, Olešnice a Prosetín.

Před r. 1914 patřila olešnická fara k děkanství letovickému.

Počasí v zimě a na jaře

Zima tohoto roku byla velmi tuhá. Mrzlo od v noci kromě několika dní do sv. Josefa. Největší mráz byl na Tři krále a to -24 C. V mnohých domech zamrzly vodovody a voda se musela pro kuchyni i chlévy donášet. Sněhu bylo dosti, ale poštovní autobus jezdil pravidelně.

Sníh ležel skorem až do konce měsíce března a na polích se začalo pracovat v polovině dubna. Ozimy dobře přezimovaly, ale pak nastalo veliké sucho a pozdě zaseté ovsy a brambory vzcházely až po deštích, které přišly koncem června.

Oslavy sv. Vojtěcha

Při příležitosti oslav 950. letého výročí mučednické smrti svatého Vojtěcha, druhého biskupa pražského, uspořádána tak zvaná „posmrtná visitace“ jeho býv. diecéze. Ostatky sv. Vojtěcha byly vyzvednuty z hrobky v chrámě sv. Víta v Praze a v slavném průvodu vozeny naší vlastí.

Do našeho kraje přivezeny byly z Nového Města do Bystřice dne 10. června 1947. Příštího dne konáno uvítání v Tišnově, dne 12. června v Boskovicích, 13. června v Letovicích. Odtud pokračováno v Jevíčku, Svitavách a Poličce.

Na všech zastávkách byly shromážděny veliké zástupy věřících z okolního kraje.

Farnost olešnická zúčastnila se oslav v Letovicích, kam vypraveno větší procesí a dvě auta se staršími poutníky.

Neúroda

Rok 1947 byl rokem velmi neúrodným. Bylo takové sucho, že toho nikdo nepamatoval. Od roztání sněhu nenamoklo, až teprve koncem června. Po těchto deštích vzešly teprve pozdě seté ovsy a ječmeny. Potom nastalo opět sucho. Kromě ně-

kolika menších deštíčků, které sotva skropily prach, namoklo až v polovině listopadu.

Následky tohoto sucha byly nepříznivé. Obilí, kromě žita, které si udrželo zimní vláhu, bylo velmi řídké a krátké. Pozdní ovsy místem ani nevymetaly. Brambor bylo také velmi málo, na suchých polích sklídilo se mnohdy sotva tolik, kolik se zasadilo.

Přímo katastrofální byla neúroda píce. Sena a jetele bylo málo, otavy skorem žádné. Směska na zelené krmení dílem nevzešla, dílem byla velmi špatná. Podobně bylo velmi málo řepy. Bramborová nať byla všechna zkrmena dobytka. Někteří, i větší hospodáři, na podzim vyháněli dobytka na pastvu, tento ale neměl se na čem napásti a byl honěn hladový domů. Hospodářům bylo dovoleno hrabati v panských lesích stlaní, aby se veškerá sláma mohla použít na krmení. Hospodáři prodávali část svého dobytka, nikdo neodstavil tele. Zbylý dobytek byl velmi hubený a několik kusů padlo na lámavku kostí na jaře příštího roku.

S podzimním setím se stále čekalo až namokne, ale začátkem října se selo přece do suché země. Ještě na svátek Všechny svatých dne 1. listopadu bylo v kostele modlení o déšť. Teprve začátkem listopadu začalo pršet a zaseté oziminy vzklíčily. Ale poněvadž bylo již chladno, vzešlo osení až v polovině listopadu a zůstalo krátké a řídké.

Neúroda měla veliký vliv na plynulé zásobování obyvatelstva. Ve městech byla větší bída než za války. Bylo přivezeno větší množství obilí z ciziny, hlavně Sovětského svazu. Poněvadž nebylo ani sladu, chmele a cukru na vývoz, musely být za přivezené obilí do ciziny vozeny stroje, textil a uhlí. Proto i tohoto byl u nás veliký nedostatek.

Aby zemědělci dodávali co nejvíce, zavedena tzv. milionářská dávka a z výnosu dávány zemědělcům přídatky k cenám obilí a sice:

	cena 1q	+ přídavek
Žito	360 Kč	150 Kč
Pšenice	400Kč	200 Kč
Ječmen	371Kč	200 Kč
Oves	283Kč	150 Kč
Brambory	100Kč	50 Kč

Požáry

V neděli 29. června v odpoledních hodinách byla nad Olešnicí velká bouřka, při které udeřilo do domu p. Josefa Stejskala, autodopravce

čp. 318. Nikdo z domácích ani sousedů nic nepozoroval. Až ve 4 hodiny odp. náhodou byla otevřena půda, kde bylo plno kouře a ohořelé trámy. Štěstí bylo, že zde nebylo uskladněno seno. Oheň se proto nerozšířil a v kratičké době byl uhašen.

V neděli 3. srpna odpoledne vznítit se panský les „V kozinách“ nad Lamberkem. Bylo veliké sucho a požár se rychle šířil. Štěstí bylo, že vítr hnál oheň proti hustému zelenému mlázi, kde se zastavil. Přesto vyhořelo asi 1 ha lesa. Bylo tam svoláno mnoho lidí z Olešnice a Tresného a několik hasičských sborů.

Dne 3. října večer opět troubeno na poplach. Chytlo se stavení pí. Valtrové čp. 181 na Mor. straně. Na štěstí byl oheň včas zpozorován a sousedy uhašen dříve, nežli hasiči dojeli. Oheň se tehdy mohl hodně rozšířit, neboť vlivem velikého sucha netekla v Olešnickém potoku žádná voda.

Autobus do Bystřice

Dnem 1. září zavedena byla nová autobusová linka: Olešnice – Vír – Bystřice nad Pernšt. Pro autobus, který v Olešnici zůstával přes noc, byla zřízena garáž v budově bývalého pivovaru. Tato úprava stála 14 761 Kčs. Od ČSAD nedostala obec ani haléře. Za nedlouho byla linka prodloužena do Trpína.

Příjezd a odjezd autobusů

Č. lin.	hod.	příjezd	hod.	odjezd	poznámka
1	3.41	z Rovečného	3.47	do Skalice	
3	4.17	ze Sulkovce	4.23	do Skalice	jen v prac. dny
2			5.00	do Brna	
4	6.10	z Trpína	6.15	do Bystřice	
2	6.25	z Poličky	6.27	do Brna	
3	6.30	ze Sulkovce	6.30	do Skalice	jen v N a svátek
1	8.31	ze Skalice	8.40	do Rovečného	
1	9.35	z Rovečného	9.41	do Skalice	jen v prac. dny
2	9.40	z Brna			jen v N a svátek
3	10.34	ze Skalice	10.40	do Sulkovce	
3	12.33	ze Sulkovce	12.39	do Skalice	
1	13.11	ze Skalice	13.20	do Rovečného	jen v prac. dny
1	14.10	z Rovečného	14.19	do Skalice	
3	17.07	ze Skalice	17.12	do Sulkovce	jen v S a prac. dny
1	17.31	ze Skalice	17.40	do Rovečného	kromě soboty
2	17.48	z Brna	17.50	do Poličky	
4	18.05	z Bystřice	18.15	do Trpína	
2			18.30	do Brna	jen v N a svátek
1	20.11	ze Skalice	20.20	do Rovečného	jen v sobotu
3	20.17	ze Skalice	20.23	do Sulkovce	denně mimo S
2	20.35	z Brna			v prac. dny mimo S
2	23.05	z Brna			jen v neděli

Kromě těchto autobusů jezdil ještě 2x týdně poštovní autobus nákladní. Sklad u p. Rud. Grubhoferova čp. 113.

Zrušení živnostenské školy

Od roku 1940 byla živnostenská škola umístěna v prvním poschodí obecního chudobince čp. 2. Do školy chodili žáci ze vzdálených obcí a proto bylo nutno zřídit při škole internát pro žáky. Obec míněla zřídit dvě místnosti v podkroví chudobince, ale nadřízené úřady to uznaly za nedostačující. Proto vyslána deputace do Prahy na příslušná ministerstva, kde však si kladli tyto podmínky: Obec postaví novou budovu školní s internátem a příslušným inventářem a bude sama hradit věcné vydání školy a internátu.

Toto finanční zatížení bylo by pro obec neúnosné a proto nemohla na tyto podmínky přistoupit. Na základě toho byla živnostenská škola v Olešnici roku 1947 zrušena a naši učni navštěvují živn. školy v Letovicích, Blansku, nebo i v Brně, dle druhu řemesel.

Stavby

Roku 1947 postavila obec nový betonový most u Salajny pod Lamberkem na místě starého dřevěného mostu, který byl ve velmi špatném stavu. Vydání se stavbou tohoto činilo 10 360 Kč.

Tento rok také obec obnovila hráz vodního náhonu u domu čp. 194 na Moravské straně, kterou protrhla voda při jarním tání. Náklad činil 19 972 Kč. Na toto vydání obdržela obec zemskou podporu z akce „Unra“ v částce 11 007 Kč.

Ze soukromých staveb stavěl nový dům na místě starého p. Eduard Stodola čp. 82. Velkou přístavbu provedl Karel Krejčí čp. 36 a Hynek Peša čp. 64. Dvorní křídlo vystavěl Vlad. Podlipný čp. 88.

Benderovci

Na podzim roku 1947 znepokojovali naše vesnice tzv. benderovci. Byli to hlavně bývalí bojovníci za svobodu Ukrajiny, kteří bojovali po boku Němců proti Rusku, s jehož vládou nesouhlasili. Po ukončení války se tito nesměli vrátit domů, zdržovali se v Polsku, odtud byli vytlačeni na Slovensko. Přes Slovensko pak postupovali do Rakouska k Američanům.

Menší množství jich též přešlo na Moravu. Byli dobře vyzbrojeni samopaly a měli tajné vysílačky. Podobně jako dříve partyzáni požadovali od

lidí jídlo a přístřeší. Mnoho krádeží se na ně svedlo.

Dne 26. října přijelo pozdě večer do Olešnice na dvou autech asi 80 čl. vojáků. Byli ubytováni v Katolickém domě, velitelství měli na četnické stanici, kde stála po celý den stráž. V příštích dnech konali obchůzky po okolí pátrající po benderovcích.

Z Olešnice vojáci odejeli dne 30. října.

Výstavy

Ve dnech 7.-8. prosince uspořádal tiskový odbor kat. akce v přísálí Katolického domu v Olešnici výstavu knih vhodných jako vánoční dárky. Výstavu vedl p. Ondřej Horáček, knihovník farní knihovny.

Ve dnech 25.-28. prosince uspořádal svaz národní revoluce v sále Sokolovny „Výstavu II. Odboje.“ Byly zde hlavně fotografie o činnosti partyzánských skupin na Boskovicku.

Svaz bojovníků za svobodu

Roku 1947 založena v Olešnici odbočka Svazu bojovníků za svobodu.

V této nové organizaci byly spojeny tyto spolky: Jednota čl. legionářů, Sdružení čl. partyzánů, Svaz národní revoluce a Svaz osvobozených pol. vězňů.

Předsedou nové organizace zvolen Dr. František Čípek, zvěrolékař v Olešnici.

Pohyb obyvatelstva

Roku 1947 se narodilo 33 dětí, z toho 24 kat. a 9 evangel.

Zemřelo 26 osob, z toho 17 kat. a 9 evang.

Viděl 14. 2. 1951 Jos. Husák, kki

Rok 1948

Počasí v zimě

Zima byla velice mírná, mrzlo jen několik dní a ještě málo. Sanice trvala jen asi 4 dny, 21. - 24. ledna, ale pod sněhem byla zem nezmrzlá. Mohlo se orat po celý měsíc leden. Teprve v druhé polovině února začalo mrznout. Největší mráz byl 18°C dne 23. února.

Nový národní výbor

Po 25. únoru 1948 převzala i u nás dělnická třída vedení obce. Přípisem okr. nár. výboru v Boskovicích ze dne 11. 3. 1948 č. 364/23 byli všichni

členové nár. výborů za stranu lidovou a nár. socialistickou odvolání ze svých funkcí.

Jako v jiných obcích byl i v Olešnici utvořen tzv. místní akční výbor národní fronty, který za předsednictví Josefa Halámka, dělníka čp. 361 navrhl za odvolané členy MNV osoby jiné, které měly kladnější postoj k novému řádu.

Rada MNV měla pak toto složení:

Předseda Vlad. Neumann, zemědělec čp. 23,
I. náměstek Gustav Člupek, zemědělec čp. 94,
II. náměstek Josef Němec, dělník čp. 366
Radní: Leopold Hanák, stolař čp. 129, Josef Synek, zemědělec, Josef Prudký, zemědělec čp. 63, Oldřich Fučík, dělník čp. 210 a Jaroslav Havlíček, zemědělec čp. 115. Funkce byly předány 16. března 1948.

Podobně byla provedena „očista“ ve finanční komisi, osvětové radě, jednotném svazu českých zemědělců, v hospodářském družstvu a v hosp. záložně.

Sloučení tělovýchovy

V měsíci březnu došlo ku sloučení tělovýchovy v ČSR V Olešnici byly tyto tělovýchovné spolky: Sokol, starosta Jos. Matonoha, továrník, čp. 305, Orel, starosta Jakub Havlíček, listonoš čp. 384, Sportovní klub, před. Ferd. Mikoláš, drogist, čp. 22

Spolek čsl. turistů, před. Jos. Matonoha, továrník čp. 305

Zástupci těchto spolků sešli se dne 15. 3. k poradě do Sokolovny a zde všechny spolky sloučeny do jednoho spolku zv. Sokol.

Výkup pozemků

Roku 1948 byly státem vykoupeny pozemky, které byly delší dobu v nájmu.

V Olešnici se jednalo o pozemky p. Frant. Fialy čp. 91 a 122, Josefa Reifa čp. 84, Josefa Beneše čp. 123, Milady Višinkové čp. 24 a od katolické fary.

Polnosti byly přiděleny ku státnímu statku v Domanínku, hospodářství Louka. Část byla dále pronajata, ostatní obdělávány z Louckého dvora.

Strojní družstvo

Nedostatek pracovních sil nutil zemědělce, aby si pořizovali stroje, které by jim práci ulehčily. Po roku 1948 dělo se to jen na podkladě družstevním. Také v Olešnici bylo založeno strojní druž-

stvo. Předsedou zvolen Josef Synek čp. 162 a hospodářem Josef Prudký čp. 63.

Zakoupen traktor s orným nářadím, vůz na gumových kolech, samovaz a mlátička.

Ministerstvo zemědělství věnovalo naší obci el. pračku. Tato umístěna v domě čp. 327 na Vejpestku. Byla zde provedena větší stavební úprava, zaveden el. proud a pořízeno samočinné čerpadlo na vodu.

Snaha postavit zotavovnu

Ženská útulna v Brně - Títova 35, jejíž funkcí nářkou byla naše rodačka pí Blažena Kohoutová, mínila postavit na Závřší zotavovnu pro matky početných dětí.

Obec naše měla věnovat potřebný pozemek. Zvoleno zvláštní „Kuratorium“, které mělo celou akci na starosti. Byli to p. Josef Šikula, Adolf Kafka, František Stuchlý, Karel Hřebíček a Leop. Hanák. Dle původního plánu měla být zotavovna postavena nad studánkou zv. Hastrmánka na pozemcích p. Eduarda Petra čp. 153, Jindř. Speráta čp. 184 aj. Poněvadž ale tyto pozemky nemohla obec získat, změněn plán a rozhodnuto zotavovnu stavět výše, na pozemcích manželů Sedlákových čp. 151 a pí Loubalové čp. 152. Manželé Sedlákovi potřebný pozemek č. parc. 482/2, 484/2, 485 a 486 ve výměře 3 ha 16 a obci prodali za 47 406 Kč. Pí Loubalová žádala výměnu za svoje pozemky č. parc. 432, 438/4, 438/5 a 438/6 v celkové výměře 3 ha 90 a dostala od obce část pole dříve zvané „Na Dvorství“ nad cestou k Veselce č. parc. 1270, 1271, 1272/1, celková výměra 5 ha 37 a.

Na přípravné práce věnovala ženská útulna částku 700 000 Kč. Za tyto peníze bylo pracováno na zachycení pramene v Hastrmánce a byla opravena cesta zv. Příhony od lhotecké silnice ku staveništi, aby se po ní mohl vozit stavební materiál.

Místní rozhlas

Styk občanů s obcí byl stále živější a zastaralý způsob ohlašování bubnem nestačil. Proto r. 1948 pořízen místní rozhlas. Instalaci provedl p. Vilém Šafář, místní elektrikář, zařízení dodala fi. Tesla. Celkový náklad

121 392 Kč. Hlasatelem ustanoven Leopold Penka úředník MNV

Úprava místností na Radnici

Od přestavby Radnice po ohni r. 1873 byly úřední místnosti v I. poschodí nad průjezdem.

Tyto ale již nevyhovovaly nynějšímu úřadování. Proto rozhodnuto dáti výpověď nájemci hostince, který se v přízemí budovy nacházel a dnem 1. září 1947 dán hostinec do klidu.

Roku 1948 byly místnosti úřední upraveny z býv. hostince. Plán přestavby vypracoval místní rodák Josef Ptáček, stavitel z Brna. Oprava stála asi 115 000 Kč. V bývalých místnostech kancelářských umístěna veřejná knihovna a obecní archiv. Ten srovnán dle hesel a roků a uložen lepenkových krabicích.

Knihovníkem jest Arnošt Mareček, ředitel nár. školy, archivářem Josef Višinka, rolník a pisatel této knihy.

Sanitní auto

Ministersvo zemědělství věnovalo naší obci sanitní auto na převoz nemocných do nemocnice.

Obec svěřila auto do správy spolku čsl. červeného kříže. Slavnostní předání veřejnosti bylo při hasičském veřejném cvičení dne 11. července 1948. Auto umístěno v kůlně bývalého pivovaru na náměstí.

Úroda a dodávky

Počasí po celý rok 1948 bylo zemědělství dosti příznivé, ale poněvadž přiděl stromových hnojiv pro naše neúrodné půdy byl nedostatečný, byla úroda podprůměrná.

Předpisy dodávek byly vysoko stanoveny a velmi těžko plněny. Dle nařízení Okres. nár. výboru v Boskovicích mělo se chlebové obilí dodat do 28. října. Proto se musely polní práce nechat stát a mlátit. Předpis dodávek a jejich plnění byl t. r. následující

Dodávka	předpis	splněno
Žito a pšenice	991 q	932 q
Ječmen	380 q	220 q
Oves	200 q	178 q
Brambory	4 000 q	2 500 q
Maso	711 q	621 q

Úprava vozovky na Mor. Straně

Cesta po Moravské Straně bývala velmi blátivá. Na podzim r. 1946 přikročeno ke kanalizaci této části obce. Během příštího roku byla zde kanalizace dokončena a všechna voda odvedena do potoka. Roku 1948 zbudována vozovka od Sokolovny ke škrobárně. Stavbu kanalizace i vozovky prováděla fi Panáček z Brna, po r. 1948 přezvaná na Stavební podniky Brno, závod B.N. - 551.

Obec pronajala stavebním podnikům svůj lom v Chrasti, odkud přivážen na silnici kámen. Drtič na štěrk byl umístěn u Sokolovny.

Roku 1949 dány k silnici na Moravské Straně, pak v ulici Na oboře a Hliníky žulové obrubníky. Tyto byly přivezeny od Skutče.

Nový českobratr. evang. kněz.

Po odchodu evang. faráře Jiřího Nedvěda r. 1946 byla olešnická ev. fara uprázdněna a duchovní správu zde zastával farář z Prosetína.

Dne 1. srpna 1948 dosazen do Olešnice nový kněz Miloslav Klapuš, narozený 13. ledna 1907 v Přelouči v Čechách. Gymnasium studoval v Pardubicích, bohosloví v Praze 1927–31. Od r. 1937 působil nejdříve jako vikář a později jako farář v Praze XI - Jarov. Roku 1948 odstěhoval se do Olešnice, kde instalován 26. září 1948.

Od založení fary byli zde tito faráři: Fr. Illek 1883–94, Frant. Rozbořil 1895–1904, Václav Bureš 1905–20, Josef Dobiáš 1921–31 a Jiří Nedvěd 1931–46.

Olešnická fara náleží k seniorátu v Novém Městě, ku kterému patří fary: Nové Město, Sáza, Sněžné, Jimramov, Veselí, Rovečné, Olešnice a Prosetín.

† ThDr. Augustin Neumann

Dne 26. prosince 1948 zemřel v Olomouci olešnický rodák ThDr. P. Alois Augustin Neumann, člen řádu sv. Augustina na Starém Brně a profesor Palackého univerzity v Olomouci. Narodil se v Olešnici dne 14. června 1891 v čp. 23. Studoval reálku v Novém Městě a dne 23. září 1911 vstoupil do řádu sv. Augustina. Po studiích bohosloveckých 1912 - 16 byl vysvěcen 5. července 1916 na kněze. Potom studoval na universitě v Paříži. V letech 1929 - 30 byl profesorem na diecézní ústavě v Hradci Králové. Dne 10. dubna 1930 byl promován na doktora theologie a ustaven profesorem církevních dějin na Cyrilometodějské fakultě v Olomouci. Roku 1931 se odebral na studie do vatikánských archivů v Římě. Po návratu do vlasti působil dále na universitě v Olomouci. Poslední léta byl nemocen.

Napsal celou řadu historických prací: Katoličtí mučedníci doby husitské, Nové prameny k dějinám husitství na Moravě, Církevní jmění za doby husitské, Prameny k dějinám duchovenstva doby husitské, Z dějin bohoslužby doby husitské, M.

Jan Hus, Piaristé a český barok, Katolictví a naše obrození, Kněží buditelé aj.

O našem kraji jednají tyto jeho práce: Z náboženských dějin horácka, Olešnice v minulém století, Paměti rodu Neumannova z Olešnice.

Pod pseudonymem Skalský napsal sbírku histor. povídek zv. Moravské elegie.

Dr. August. Neumann jest pochován na Ústředním hřbitově v Brně.

Vánoční strom

Po vzoru jiných měst byl před vánocemi 1948 postaven a osvětlen vánoční strom. Do pokladničky pod stromem umístěné skládány byly příspěvky pro chudé.

Tento zvyk byl pak opakován před vánocemi každoročně.

Rok 1949

Okresní národní výbor v Bystřici.

Dnem 1. ledna 1949 vešel v platnost zákon o novém politickém rozdělení státu. Zemské úřady byly zrušeny a naše republika rozdělena na 19 krajů. Náš kraj má sídlo v Brně. Politické strany byly zmenšeny. Z okresu boskovického odloučeno blanensko, kde zřízen nový okres. Také okres novoměstský byl rozdělen. Pro část západní zřízen okres ve Žďáře, kam přiděleno i Nové Město. Pro část východní zřízen nový okres v Bystřici nad Pernštejnem, ku kterému přiděleno 15 obcí našeho kraje z býv. okresu boskovického. Jsou to: Olešnice, Rovečné, Věstín, Věstínek, Velké Tresné, Malé Tresné, Nyklovice, Sulkovec, Kněževes, Křtěnov, Lhota, Bolešín, Prosetín, Brťoví a Čtyři Dvory.

Obec naše vyslala deputaci do Prahy, aby Olešnice zůstala i dále při Boskovicích, ale bez výsledku. Okolní obce Křtěnov, Crhov, Kněževes, Veselka, Ústup, Rozsíčka, Lhota a Louka žádaly, aby zůstaly při Olešnici, kde mají svoje politické i hospodářské středisko, ale ani jejich hlasu nebylo dbáno.

Olešnice dostala se tímto na samý okraj okresu a pozbyla svého vůdčího postavení mezi okolními obcemi; na příklad odvody koní konány v Rovečném.

Musel být změněn obvod SNB, zdravotní obvod lékaře, obvod hospodářského družstva, apod. Pozemkové knihy byly převezeny z Kunštátu do Bystřice.

V Olešnici konán 2x za měsíc tzv. úřední den pro okolní obce. Obec naše na ně přispívala ročně 1 835 Kč.

Okresní národní výbor plánoval v Olešnici vydláždít silnici po náměstí k hospodářské škole. Po připojení obce naší k Bystřici bylo od toho upuštěno.

Počasí v zimě a na jaře

Zima tohoto roku byla velmi mírná. Sníh byl jen pod mezemi a v úvozech. V únoru bylo úplně jarní počasí a u louckého dvora orali. Počátkem března se však počasí zhoršilo. Napadlo tolik sněhu, že po několik dní nebylo spojení s Trpínem a Veselkou. K uvolnění cest byla vyhlášena pracovní povinnost.

Polní práce začaly koncem března, ale počátkem dubna se opět ochladilo a napadlo tolik sněhu, že ho byly plné cesty a nemohlo se jeti na pole.

Úprava Tomanova spáleniska

Při náletu dne 27. dubna 1945 bylo také zničeno stavení p. Frant. Tomana čp. 109 před měšťanskou školou. Již 26. září 1945 byla uvedena na spálenisko komise okr. nár. výboru. Tento stavbu nového domu na tomto místě nepovolil a proto obec spálenisko koupila a zavázala se, že spáleniště odklidí a zřídí zde park. Materiál byl ponechán p. Tomanovi.

S bouráním zdí se započalo 21. září 1946. Byla vypsána pracovní povinnost všech občanů městečka, později politické strany svolávaly vždy v sobotu, kdy dělníci měli volno, svoje členy na bourání a odvoz kamene a cihel. Roku 1947 započalo se s uklízením rumiska. Uloženo bylo do Vorbachovy cihelny. Každý majitel koní byl povinen voziti 1 den zdarma. Roku 1948 byl zbořen a odklizen sklep a vybrány kameny ze základu domu. Roku 1949 byla úprava prostranství dokončena. Komunistická strana v Olešnici jako závazek k IX. sjezdu strany vyhlásila pracovní povinnost pro své členy. Prostranství bylo urovňováno, navezeno sem dobré hlíny a oseto trávnickem.

Snaha postavit hasičský dům

Snahou olešnického hasičského sboru po mnoho let jest postavení nové moderní zbrojnice, v které by kromě garáží pro protipožární výzbroj byl též byt pro řidiče a strážnice pro mužstvo jsoucí na hlídce. Obec tuto snahu podporovala. Komise krajského nár. výboru prohlédla starou

zbrojnici v bývalém pivovaře a uznala ji za nevyhovující také proto, že jest zde umístěn poštovní autobus.

Podařilo se do rozpočtu krajského národního výboru pro rok 1950 vložiti větší obnos na stavbu has. domu v Olešnici.

Obec koupila na stavbu pozemek č. parc. 1457/3 vedle koupelny od pí Věry Mikolášové za 50 000 Kč. Plán na stavbu vypracoval Ing. Ladyž z Kníniček u Brna. Za ten mu bylo vyplaceno 43 350 Kčs.

Při hasičském okrskovém cvičení dne 26. června 1949, konaném na oslavu 75. letého výročí založení olešnického sboru, byl slavnostně položen základní kámen ke stavbě.

Tento byl přivezen z obecního lomu v Chrašti. Slavnostní projev měl řídící učitel Jedlička z Bohuňova. Poklepy ozdobným kladívkem učinili zastupci obce, hasičstva, církvi, škol a pod.

Sbor dobrovolných hasičů se usnesl, aby každý člen odpracoval na přípravě ku stavbě 10 hodin zdarma. Byla vykopána jáma na vápno a toto uhašeno. Zakoupen kámen a písek a započato kopat sklep a základy zdí. Veškerá práce však ustala, když Okresní nár. výbor v Bystřici obnos, který byl v rozpočtu na rok 1950 na stavbu hasičského domu zařazen, použil na stavbu budovy okresního nár. výboru. Stavba byla odložena na pozdější dobu.

Sbor. dobrovol. hasičů měl tento rok 61 členů. Starostou sboru Karel Boček, tov. dělník čp. 159, jednatelem Vladimír Neumann, koželuh čp. 23, velitel Tomáš Blaha, stolař čp. 179.

Národní podniky a družstva

V únoru r. 1948 nastoupili jsme cestu k socialismu. Již r. 1948 byla znárodněna továrna na umělé květiny p. Josefa Matonohy a začleněna do nár. podniku zv. Centroflor. Čápkovo uzenářství zapojeno do nár. podniku Masna a Neumannova koželužna do nár. podniku Dekva. Později znárodněna sodovkárna p. Aug. Konráda a zapojena do nár. podniku Moravské lihovary a octárny, dále tkalcovna Jiřího Konráda začleněna do nár. podniku Vitka a parní vulkanizace p. Karla Krejčího do nár. podniku Obnova.

K stávající prodejně „Včela“ u Peterků čp. 36 přibyla r. 1948 prodejna u Grubhoferů čp. 113 a pak u Fialů čp. 122. Ostatní obchody se smíšeným zbožím a to Ed. Jurnečka čp. 121, Cyril Stejskal čp. 95, Josef Matal čp. 80, Růžena Jílková čp.

8 a Karel Boček čp. 159 byly v krátkém čase zavřeny. V obchodě Blanky Šimkové čp. 27 zřízena prodejna nár. pod. Kovomat. Papírník Miloš Škarda čp. 91 stal se prodávacem nár. pod. Narpa a druhý papírnický obchod Anny Stejskalové čp. 98 zrušen.

Zelinář Boh. Veselský se zapojil do družstva Včela a v obchodě šicích strojů a jízdních kol Frant. Polacha zřízena prodejna nár. pod. Moto-techna. V domě čp. 84 otevřena prodejna galanterního zboží nár. pod. Zdar. Soukromý obchod tohoto zboží Petra Krističe čp. 28 byl zrušen. Drogerie v čp. 22 změněna v prodejnu nár. pod. Chemodroga a z lékárny prodejna nár. podniku Medika.

V obchodě střížným zbožím Vlad. Podlipného čp. 88 zřízena prodejna Oděvního Průmyslu = OP, v obchodě Eduarda Stodoly čp. 82 zřízena prodejna textilu družstva Včela. Ostatní obchody střížným zbožím byly zrušeny. Byly to fy. Vlad. Oderský čp. 119, Frant. Weiner čp. 217, Frant. Štourač čp. 57 a Frant. Procházka čp. 142.

Hostinec Panský a Katolický dům zapojeny do komunálního podniku okresu boskovického. Hostince U Troníčků čp. 278, u Moravské Orlice čp. 13 a Puchárna čp. 272 byly zrušeny. Do komunálních podniků dále vstoupili holiči Rudolf Prášil čp. 26 a Josef Štourač čp. 81, pokrývač Ludvík Jandl čp. 50 a kominík Boh. Onderka čp. 357. Cukrář Frant. Jahoda stal se zaměstnancem druž. Včela. Pekaři Frant. Motyčka čp. 18, Josef Řehůřek čp. 25 a Eduard Sovák čp. 112 vstoupili do nár. pod. Středomoravské mlýny. Řezníci Josef Říha čp. 74 a Met. Chlup čp. 160 vzdali se své samostatnosti. U Říhů zřízena druhá prodejna nár. pod. Masna a u Chlupů sběrna sádla.

Zednický a tesařský mistr Brokl čp. 383 vstoupil do okres. stavebního kombinátu v Boskovicích.

Někteří řemeslníci vzdali se svých živností a šli raději do výroby. Byli to: Jan Hamerský, fotograf čp. 226, Hynek Hamerský, obuvník čp. 99, Vilém Šafář, elektrikář čp. 18, Bohouš Horáček, klempíř čp. 127, Josef Reif, kožešník čp. 84 a j.

Uvolnění životních potřeb.

Od 1. října 1949 byly zrušeny poukazy na mouku a chléb a tyto poživatiny byly volné.

Na maso, textil a obuv sice poukazy ponechány, ale kromě toho dáno do prodeje toto zboží i na volném trhu, ovšem za ceny několikrát vyš-

ší. Zemědělci hospodařící na větší usedlosti než 2 ha poukazy na maso nedostali a potřebné maso si museli vyrobit ve svém hospodářství. Poukazy na textil obdrželi r. 1949 jen lidé v zaměstnaneckém poměru a zemědělci do 15 ha půdy, kteří měli splněné dodávky.

Drůbežárna

Rolnické mlékařské družstvo zakoupilo od p. Gustava Člupka pozemek v těsné blízkosti mlékárny a zřídilo zde drůbežárnu.

Pozemek byl oplocen, postavena větší budova, v níž umístěny umělé líhně a umělé kvočny a zásoba krmiva. Dále postaveno několik menších dřevěných kurníků.

Mlékařské družstvo dále provedlo přístavbu a nádstavbu mlékárny.

Rok 1950

Změna v obecním hospodaření

Rokem 1949 končilo samosprávné hospodaření obcí a veškeré hospodaření zapojeno do hospodaření státu. Veškerý obecní příjem kupř. nájemné z obecních polí, těžba za prodané dřevo, skočné z plemenic a pod., jest zasílán do státní pokladny. Státní správa naproti tomu zase vyplácela veškerá vydání obce dle rozpočtu.

Naše obecní dluhy v částce 6 144 127 Kčs byly převzaty státem, obec naproti tomu odevzdala státu svůj majetek a sice: cenné papíry, vázané vklady a hlavně svoje pozemky. Obecní přírázky byly zrušeny.

Rozpočet na r.1950 byl tento:

Potřeba	899 530 Kčs
úhrada	259 090 Kčs
schodek	640 440 Kčs byl hrazen státem.

Stát také převzal povinnost podporovat nemajetné a práce neschopné občany.

Dříve každý příslušník státu měl v některé obci své domovské právo, které nabyl rodem, přivádáním za příslušníka obce nebo desetiletým nepřetržitým pobytem a p.

Domovská obec byla povinna se starat o svého příslušníka v chudobě či nemoci postaveného.

Roku 1950 byly domovské obce zrušeny a o staré a zchudlé občany se stará stát.

V obecním chudobinci v Olešnici, dříve starými lidmi přeplněném, mohla býti umístěna zubní ordinace.

Matriční úřady

Dne 1. ledna 1950 vešel v život zákon o státních matrikách.

Do té doby byly vedeny matriky na farách, po případech u okresního nár. výboru pro osoby bez náboženského vyznání. Nyní zřízeny ve větších obcích matriční úřady pro několik blízkých obcí za vedení k tomu určeného matrikáře.

Takový matriční úřad zřízen i v Olešnici a sice pro obce: Olešnice, Kněževes, Křtěnov, Lhota, Prosetín, Čtyři Dvory, a Bolešín. Od roku 1951 na místě Lhoty, Prosetína, Čtyř Dvorů a Bolešína přiděleny obce: Veselka, Ústup a Crhov. Matrikářem ustanoven Bohuslav Novotný, insp. finanč. stráže. Matriky z našich farních úřadů, a sice katolická matrika založena r. 1663 a evangelická od

r. 1857 vedená, byly odevzdány na matriční úřad a později starší odvezeny do krajského archivu v Brně.

Státem uznané manželství jest od 1. ledna 1950 jedině uzavřené před předsedou místního nár. výboru. Po uzavření manželského sňatku jest ponecháno snoubencům na vůli nechati si poženati sňatku v kostele.

Nákladem ONV v Bystřici upravena ze zasedací síně radnice tzv. sňatková síň. Na čelnou stranu zavěšen červený závěs se znakem republiky. Současně upraveno schodiště a chodba.

První sňatek zde byl uzavřen dne 14. ledna 1950. Sezdáni byli Josef Juránek, dělník a Ludmila Štěpánková, roz. Bukalová, oba z Olešnice.

Ve sňatkové síni nesměly se, kromě schůzí místního nár. výboru, konat žádné schůze ani shromáždění občanů. Proto když týž rok zrušena byla „Společnost katolického domu v Olešnici“, obec se o tento dům zajímala a byl jí přidělen. Konají se zde schůze KSČ, zemědělců a pod. V sále umístěno po žních obilí hosp. družstva. Dům nazván „Osvětová beseda“.

Sčítání lidu

Dne 1. března bylo konáno v celé republice sčítání lidu. V Olešnici bylo napočteno 1 524 lidí a 378 domů. Od posledního sčítání r. 1930 poklesl počet obyvatel o 258 osob, hlavně odchodem do pohraničí. Od r. 1880, kdy bylo v Olešnici nejvíce lidí, 2268, poklesl počet obyvatel o 736 osob. Příčina toho úpadku jest veliká odlehlost od dráhy a měst. Domácí tkalcovský průmysl upadl a žádný větší zde nevznikl, proto lidi museli se stěhovat za zaměstnáním.

Obec		1618	1657	1672	1772	1790	1834	1890	1900	1910	1921	1930	1950
Olešnice	domů	123	99	201	236	271	280	296	301	301	306	335	378
	obyvatel			1,119	1,370	1,523	2,176	2,058	2,084	2,084	1,826	1,782	1,524
Kunštát	domů	59		50	80	130	148	157	152		183	225	
	obyvatel					815	877	1,108	1,188	1,310	1,233	1,237	1,640
Boskovice	domů	315	171	193		322	392+židé		610+židé		973	1124	
	obyvatel				1,945	3,617	3,365	5,814	4,855	6,814	6,617	6,884	6,953
Blansko	domů					132	205	307	378		630	876	
	obyvatel					980	1453	2,667	3,339	4,118	4,165	4,956	5,491
Letovice	domů	189	83	71		224	253		312		409	487	
	obyvatel				1,021	1,522	1,660	2,484		3,209	3,134	3,158	4,356
Svitávka	domů								2,786		247	327	
	obyvatel									2,202	2,136	2,268	2,024
Adamov	domů					47	52	78				157	
	obyvatel				225	334	417	728		814	982	1,148	2,090

Úprava studny v Žláteniční studánce

Studně v Ostré horce u Žláteniční studánky pro olešnický vodovod r. 1942 velkým nákladem zbudována hrozila zkázou. Dřevěné vzpěry shnily a byla obava, že se zřítí a celá práce přijde nazmar. Na žádost obce bylo povoleno vykopanou studni vyzdít. Byl sem dopraven benzínový motor s čerpadlem, jímž voda stále čerpána, aby se mohlo ve studni pracovat. Studna vyzděna až na povrch a dána na ni střecha.

Je 4 m hluboká. Potom byla prokopána 4 m hluboká šachta a položeny odtokové roury pro přebytečnou vodu do nedalekého potoka. Náklad 977 749 Kčs včetně projektu budoucí stavby.

Nový MNV

V měsíci červnu byla u nás provedena, podobně jako v jiných obcích, reorganizace místního nár. výboru. Dle došlých směrnic mohli být členy tohoto jen ti, kteří mají kladný poměr k budování socialismu na vesnici.

Na schůzi akčního výboru národní fronty ustanovena byla kandidátka, která byla schválena na veřejné schůzi občanstva dne 18. června 1950 v Sokolovně. Z 24 členů MNV bylo 16 komunistů a 8 bezpartijních. Rada MNV ustanovena byla následovně:

Předseda: Milan Srstka, soukromník čp. 80,
zemědělský referent: Josef Synek, zemědělec čp. 162,
finanční referent: Josef Němec, dělník, čp. 366,

bezpečnostní referent: Leopold Hanák, stolař čp. 129,

kulturní referent: Vlastimil Člupek, kovář čp. 189,
vodovody a cesty: Oldřich Fučík, dělník čp. 210,
obecní budovy: Josef Elis, školník čp. 108.

Všichni členové komunistické strany.

Veliké sucho

Po velmi příznivém jaru nastalo začátkem května veliké sucho a nepršelo až do konce června, kdy se teprve začalo se sázením tuřínů, tzv. hlavatice.

Obilí, hlavně jařiny, zůstaly krátké a řídké. Len se vůbec nerozvinul, byl krátký a bez vláken. Katastrofální byla neúroda píce, hlavně sena, jetele a směšek.

Společné žně

Žně začaly dosti brzy. Obilí více uschlo nežli uzrálo. Tyto žně byly společné.

Katastr obce byl rozdělen na čtyři úseky, každému úseku přidělen úsekář, pracovní síly a potahy.

I. úsek: od ústupské cesty po veselskou cestu. Úsekář Josef Prudký čp. 63.

II. úsek: od cesty k Veselce k silnici k Trpínů. Úsekář Vincenc Vojta čp. 228.

III. úsek: od silnice trpínské k silnici rovečinské. Úsekář Frant. Vázner čp. 192.

IV. úsek: za silnici Olešnice – Rovečné. Úsekář Metod Žila čp. 170.

Dozorcem nad žňovými pracemi se stal dělník z Gottwaldových závodů v Brně jménem Tuček. Tento byl v Olešnici od počátku žní do ukončení vybírání brambor.

Podle prvního plánu měli se každého rána dostavit pracovníci s potahy u svého úsekáře a dle jeho rozkazu pracovat, kde jest třeba.

Potom ale bylo od tohoto způsobu upuštěno. Sousedé utvořili menší pracovní skupinky a navzájem si vypomáhali. Každého večera hlásili hospodáři svému úsekáři, kolik práce se udělalo, kteří pracovníci byli zaměstnaní a co se bude dělati další den. Státní strojní stanice dodala do Olešnice dva samovazy a traktor a poněvadž počasí bylo příznivé a úrody poskrovnu, šly žňové práce pěkně ku předu. O naší pouti dne 13. srpna byl na poli jen někde oves.

Obilí se mělo svázet ke společným mlátičkám. Zatím ale přišlo několik menších deštíček a proto povoleno zemědělcům, kteří se zavázali, že splní dodávky na 100 %, svázet do svých stodol a doma vymlátit. Dodávky měly být splněny do 28. října, poněvadž ale okres bystřický soutěžil s okresem boskovickým, který dříve dodávky splní, působeno bylo na zemědělce, aby nechali práce na poli a hned mlátili. Tím bylo dosaženo toho, že již 19. srpna bylo všechno obilí dodáno na 100 %.

Mnohým zemědělcům však po splnění dodávek nezbylo žádné obilí na chléb a museli kupovat na volném trhu. Nezůstalo na sýpce nic pro dobytek.

Jednotné zemědělské družstvo

Po vzoru kolchozů v Sovětském svazu zakládána i v našich obcích jednotná zemědělská družstva. První JZD u nás bylo založeno již v r. 1949 v Prosetíně a v Hlásnici. V Olešnici došlo k založení JZD roku 1950. Ustavující schůze se konala 15. května, na níž zvolen předsedou Josef Synek čp. 162 a členy výboru: Rudolf Prášil, Frant. Abraham, Vlad. Baka, Frant. Barták, Vilma Novotná a Marie Fučíková.

Strojní družstvo založené u nás r. 1948 likvidovalo a stroje převzalo nově utvořené JZD. Byl to traktor, samovaz, pluh, kultivátor, talířové brány a mlátička. Podobně likvidovala družstevní prádelna. Do JZD vstoupilo 63 členů, z toho 10 zemědělců. Členské půdy 13 ha, později pronajato 50 ha.

Obilí a píce uskladněna v domech členů, dále ve stodole a kůlně pí Kláry Fialové čp. 122 a p. Vlad. Oderského čp. 119.

Počátkem r. 1953 vstoupilo JZD do III. typu a svedlo dobytek do společných stájí. Hovězí dobytek v počtu 23 kusů, dále dva koně umístěni u Fialů čp. 122, vepřový dobytek na Puchárně a drůbež u Synků čp. 162.

Přemístění pamětního kamene

Při veselské cestě, před potůčkem tekoucím ze širokých luk stál v mezi pamětní kámen. Při urovňování okolí r. 1950 byl tento skorem celý zasypan.

Chlapci ze střední školy za pomoci školníka Jos. Elise tento kámen vykopali a dopravili na nové místo, do rohu parku u koupelny.

Na kameni jest vyryt kříž a tento nápis: Wystawen gest tento kamen pro ... matku zie ... tu zabít Schymon Czermaczek souseď oles... Leta 1678.

Dle lánové visitace z r. 1672 pocházel Šimon Čermáček z domu čp. 117 a převzal pustinu po Danielu Polívkově čp. 122, kde pak hospodařil. V úmrtní matrice katol. fary v Olešnici jest zápis: L.P.1678... dne 6. augusta pochován byl ku sv. Vavřinci Šimon Čermáček, souseď v městis Olešnici, věku svého byl 36 let.

Příčinu smrti těžko říci. Snad jej zabil blesk či padající fůra.

Úmrtí

Roku 1950 opustili nás dva významní občané.

Dne 24. června zemřel Frant. Fiala, obchodník čp. 122, předseda občanské záložny a okrašlovacího spolku, stár 72 roků.

Dne 16. října zemřel Jindřich Weis, rolník čp. 93, obecní radní, předseda odvodňovacího družstva atd, stár 75 roků.

Léta Páně 1951

Reorganizace hasičstva

Dnem 1. ledna 1951 vešel v platnost zákon o ochraně před požáry.

Sbory dobrovolných hasičů byly zrušeny a obrana před požáry svěřena tzv. požárnímu sborům. Členství v tomto jest povinné. Velitele i členy jmenuje místní národní výbor. Síla požárního sboru se řídí počtem obyvatel v obci. Veškeré hasící zařízení patří obci, která jest však povinná přispívat na pořizování výzbroje a výstroje a hradit jeho vydání.

Kromě toho založeny ještě tzv. hasičské jednoty s členstvím dobrovolným, které mají za úkol

vypomáhat požárním sborům v jejich úkolu.

V Olešnici byl sbor dobrovolných hasičů od r. 1874. Za své 77 leté činnosti získal si o naši obec i okolí velkých zásluh. Tento byl tedy zrušen a ustavena místní jednota čs. hasičstva. Předsedou zvolen Karel Boček, soukromník čp. 159 a jednatelem Vlad. Neumann, zemědělec čp. 23.

Požární sbor ustaven o síle 3 obsluh po 9 mužích. Velitelem jmenován Tomáš Blaha, stolař čp. 179, podvelitelem Josef Prudký, zemědělec čp. 63.

Hasiči zařízení jest následující:

automobilový stříkač z r.1930, motorový stříkač z r.1924, ruční stříkač z r.1874, naviják s hadicemi, dva posouvací žebře a různé drobné nářadí.

Dle obecního rozpočtu činil příspěvek obce na požární sbor r. 1951 Kčs 72 820.

Nové autobusové spoje

Od 1. ledna 1951 zavedena pravidelná autobusová doprava osob z Olešnice přes Trpín a Bystré do Poličky a z Olešnice přes Rozsíčku do Letovic. Oba spoje jsou hojně používané hlavně dělnictvem a školními dětmi.

x	x	x		x	x
-	11.15	18.15	Polička	8.30	16.40
6.40	12.25	19.25	Trpín	7.15	15.25
6.55	12.40	-	Olešnice	7.00	15.10
x	x			x	x
7.15	16.45		Letovice	10.45	18.30
8.00	17.30		Olešnice	10.00	17.45

Olešnice v okrese boskovickém

Od r. 1949 patřila Olešnice k okresu Bystřice nad Pernštejnem. Nebyla však zde spokojena a usilovala dostat se opět k Boskovicím. Akce se zdařila a 1. dubna 1951 s obcemi Kněževsí a Křtěnovem připojena k okresu boskovickému.

Nedostatek píce

Loňský neúrodný rok, povinné dodávky a plánované stavy dobytka byly příčinou, že na jaře 1951 byl veliký nedostatek píce pro dobytek. Bylo přísně zakázáno prodávati seno či slámu do cizí obce. Naši lidé slámu pořezali a jako řezanku v pytlích odváželi do okolních obcí, kde ji vyměnili obyčejně za dřevo v poměru 1 1/2 q slámy za 1 m³ dřeva.

Zvláštní komise zjišťovala zásoby píce v jednotlivých usedlostech a kdo měl větší zásoby, musel přenechat tomu, kdo měl málo. Místo slámy podestýlána pod krávy hrabanka z lesa, piliny a pod.

Leč přes všechnu pomoc mnoho hovězího dobytka padlo na měknutí kostí. Hlavně stelné krávy a telata. Mnozí lidé, hlavně bezzemci, krmili vepře žitnou moukou, která tehdy byla volně na prodej. Následkem toho byl na jaře 1951 nedostatek chleba. Proto zavedeny opět lístky na mouku a pečivo.

Zemědělci tyto lístky nedostali. Mnozí však, aby splnili dodávkový úkol, dodali všechny svoje zásoby a chléb si kupovali. Tito byli nyní odkázáni na volný trh za vyšší ceny.

1 kg chleba dříve 5 Kčs, nyní 8 Kčs, na volném trhu 16 Kčs, 1 rohlík dříve 1 Kčs, nyní 2 Kčs, na volném trhu 4 Kčs.

Počasí v zimě a na jaře

Zima byla velmi mírná. Počátkem ledna bylo úplně teplé počasí, že se mohlo pracovat na stavbách. Koncem ledna něco mrzlo a byla asi týden sanice. Jinak se po celou zimu jezdilo na vozech. V únoru bylo opět teplé počasí, že jsme v lesích pracovali bez kabátů. Řezníci a hostinští potřebovali ledovat, ale led žádný nebyl. Teprve počátkem března bylo několik dní chladněji a něco málo ledu se do lednic přivezlo.

Jaro se dostavilo dosti pozdě. Počasí bylo zemědělství příznivé a proto byly pěkné vyhlídky na úrodu.

Povodeň a krupobití

K večeru dne 14. července 1951 rozpoutala se nad naším krajem bouřka s průtrží mračen a krupobitím. Příval vod zaplavil v krátké době koryto Olešničky a valil se po Loučkách až 1/2 m vysoko. Voda ze Závří tekoucí Daňkovou a Marečkovou cestou ucpala rošt kanálu a proudila po Moravské straně. Také Veselský potok se rozvodnil, zaplnil nádrž koupelny, svalil plot a protože potrubí nestačilo, valil se Vejpustkem dolů. Nikdo se nemohl odvážit přejít silnici. Dřevo postavené při domech voda odnesla. Před budovou Osvětové besedy po silnici proudila voda. Tato vnikla kanálem do skladišť masny a způsobila značné škody. V několika domcích na Vejpustku a Mor. Straně vnikla voda do sklepů, chlévů i do světnic. Byli voláni hasiči, aby pomohli kde bylo nejhůře.

Valící se voda vybrala cesty, hlavně na Závřší, jinde strhla meze a cestu zatarasila. V příštích dnech bylo nutno vyhlásiti pracovní povinnost, aby cesty byly alespoň poněkud sjízdné.

Při bouřce padaly také kroupy. Postiženy byly polnosti na Závřší a v Končinách. Pojišťovna uznala škodu u ječmene 35 %, u žita 30 %, u ovsa 25 %, u pšenice 15 %. Ve skutečnosti byly škody ještě mnohem větší.

Žně a dodávky

Na polích postižených krupobitím sypalo obilí velmi málo. Asi 10 q z 1 ha. Přesto však měly býti všechny dodávky obilí splněné do 2. září na 100 %. Zemědělci se snažili seč byli, mnozí nenechali nic pro dobytek, ale dodávky splněny nebyly.

Celkový výsledek byl tento:

pšenice	předpis 26 q	dodáno 32 q
žito	800 q	671 q
ječmen	318 q	257 q
oves	178 q	181 q
brambor	3 100 q	2 700 q

V měsíci listopadu byly nedodávky obilí postiženým krupobitím prominuty a mlecí povolení vydáváno.

Počasí na podzim

Na podzim bylo veliké sucho. Od poloviny srpna nenamoklo. Oralo se velmi těžce a zaseté obilí špatně vzcházelo a již zůstalo řidší.

Brambor a řepy následkem sucha narostlo méně. Proto zavedeny opět poukazy na brambory a sice 50 kg na osobu a rok.

Dne 2. listopadu konečně vydatně namoklo. Pěkné počasí potrvало po celý listopad, orati se mohlo do půl prosince, kdy půda zamrzla.

Stavba silnice pod kat. hřbitovem

Ženská útulna v Brně hodlala na Závřší zbudovat ozdravovnu pro matky četných dětí.

Roku 1951 vyměřena ku staveništi cesta. Měla vést pod kat. hřbitovem k domku p. Jos. Hálmka čp. 361, pak vpravo polem a Šikulovou loukou k cestě zv. Příhon. Se stavbou se započalo již roku 1951 pod kat. hřbitovem. Zde položeno dříve potrubí kanalizace v délce 130 m. Cesta poněkud prokopána a vyštětována. Další práce na stavbě byla zastavena, neboť koncem roku 1951 ženská útulna v Brně splynula s radou čsl. žen, která neměla na stavbě ozdravovny zájmu.

Nová čtvrť obce

Roku 1948 koupila obec pozemky od p. Frant. Fialy, obchodníka čp. 122, rozkládající se na severní straně města, nad koupelnou. Za pozemek ve výměře 17 971 m² bylo zapláceno 90 000 Kčs.

Sousední pozemky a sice bývalá cihelna a část pole patřící Němci Robertu Vorbachovi byly jako konfiskát rozhodnutím krajského národního výboru ze dne 30. 6. 1951 zestátněny a přiděleny pod správu obce.

Zde uvažováno postavit novou čtvrť obce. Již r. 1949 vypracoval ing. Sytenko zastavovací plán, dle něhož tyto pozemky rozděleny na 36 dílů o rozloze asi 600 m² pro postavení rodinných domků. Tyto díly během r. 1951 rozprodány zájemcům s podmínkou, že zde do 10 roků postaví dům.

Za 1 m² žádáno 8 Kčs. Část pozemků si obec ponechala pro sebe.

Již r. 1950 postaven obecní dvojdoměk čp. 385 a 386. Náklad 543 652,80 Kčs hrazen ze státní pokladny.

Roku 1951 stavěl zde dům Josef Fadrný, Josef Novotný, Josef Vašíř, Frant. Šutera, Josef Ingršť a Milan Srstka. Příští rok stavěl Bohuš Jílek a Josef Kinc.

Část louky ležící za potůčkem tekoucím ze Šírokových luk byla odprodána Met. Horáčkovi na postavení stolařského závodu. Tento kup však okresní nár. výbor neschválil.

Rok 1952

Úprava vázaného trhu

Počátkem roku 1952 byla provedena rozsáhlá úprava vázaného trhu. Byly zavedeny dvojce lístky na potraviny i poukazy na oděv.

Lístky s více body obdrželi zaměstnanci socialistického sektoru, státní zaměstnanci a pod.

Lístky základní s méně body obdrželi zaměstnanci soukromého sektoru, důchodci, živnostníci nezaměstnávající pracovní síly a zemědělci do 0,50 ha výměry.

Rodiny zemědělců s výměrou nad 0,50 ha půdy, kteří splnili povinné dodávky a nezaměstnávají pracovní síly byli vedeni jako samozásobitelé moukou, masem, mlékem a vejci, obdrželi jenom lístek na cukr a mýdlo.

Neplniči dodávek, dále zemědělci a živnostníci zaměstnávající pracovní síly, nedostali lístky žádné a svoje potřeby museli krýti na volném trhu.

Podobně tomu bylo i s šatenkou. Neplniči dodávek šatenku neobdrželi, dostávali však body za odevzdaný len, případně vlnu. Ceny volného zboží byly však velmi vysoké. Ku příkladu:

Zboží	trh vázaný	trh volný	Zboží	trh vázaný	trh volný
	Kčs	Kčs		Kčs	Kčs
Oblek pánský	1800	6000	1 kg sádla	58	450
plášť	2000	6500	1 kg vepř. masa	46	260
dámské šaty	1000	3000	1 kg hov. masa	38	260
pánská košile	250	1000	1 kg salámu	70	500
šátek na hlavu	45	350	1 kg mouky	18	38
pánské polobotky	400	3000	1 kg chleba	8	16
pracovní obuv	300		1 kg rýže	70	300
1 kg cukru	15	140	1 rohlík	0,30	0,60
1 kg másla	80	450	1 vajíčko	3,80	10,50
1 kg umělého tuku	38	250	1l mléka	4,20	8

† MVDr. Ježek

Dne 24. února 1952 zemřel v brněnské nemocnici MVDr. Vladimír Ježek, místní zvěrolékař a majitel domu čp.101 ve věku 64 roků.

Pocházel z města Letovic, kde se narodil dne 2. listopadu 1887. Do Olešnice přišel v měsíci lednu 1914. V celém širém kraji byl znám jako zkušený zvěrolékař a za 38 let své činnosti získal si veliké zásluhy o zemědělství našeho kraje.

Zasloužil se také o naši obec. Byl po kolik roků členem obecní rady a v letech 1927 - 1935 též starostou městečka. Později členem okresního zastupitelstva v Boskovicích.

Pohřbu zehem zúčastnilo se mnoho olešnických občanů.

Počasí během roku

Zima tohoto roku byla dosti mírná, ale dlouho trvala. Pod mezí a na pokraji lesa ležel sníh do poloviny dubna a zde vyležel žito. Jinak obilí dobře přezimovalo, i jetel.

V druhé polovině května udeřily velké mrazy, až -2,2 st.C. Pomrzly květy i listy na stromech, jetel i jarní obilí. Dne 21. května padal celý den sníh. Jaro bylo hodně deštivé. Od začátku května do 26. června pršelo velmi často, skorem každý den. Od 26. června nastalo opět sucho a nena-moklo do

1. září. Seno i jetel se pěkně usušily, žně se lehce odbyly, ale veliké sucho uškodilo bramborům. Od počátku září začaly opět deště a pršelo skorem denně přes celé září a říjen. Se sečením otav čekali mnozí hospodáři, až se vyčásí. Sekali ji až

po sv.Václavu, ale usušit ji nemohli a vozili ji domů mokrou a hned krmili. Na svátek Všechných svatých ještě tu a tam byla otava na lukách, někde zůstala přes zimu.

Sklizeň brambor a řepy byla velmi pracná. Vybíralo se stále za deště. Dne 5. listopadu začal popadávat sníh a držel asi 10 dní. Na polích však bylo ještě dosti brambor, řepy, někde rozložen len. Potom se udělalo ještě několik dní pěkných, kdy se vše sklídilo, ale mnoho polí zůstalo nezaoráných.

Dle zprávy meteorologické stanice v Olešnici, kterou vede p. Josef Vítek, soukromník čp. 297, byla nejvyšší teplota v roce 1952 dne 13. srpna a sice 32,8 st.C a nejnižší teplota dne 29. ledna, totiž -18 st.C. Bouřek bylo 38, první 31. března, poslední 18. září.

Srážky dle měsíců.

Měsíc	dešť. dnů	množst. m/m	Měsíc	dešť. dnů	množst. m/m
Leden	21	46,7	Červenec	7	21,7
Únor	23	56,6	Srpen	15	44,6
Březen	19	36	Září	24	131
Duben	9	30,8	Říjen	19	51,9
Květen	17	56,8	Listopad	23	41,0
Červen	22	100,4	Prosinec	16	41,0
celkem 1952	215	686,7			

Různé

Ovocný sad. Péčí Františka Prudkého, vedoucího sodovkárny, byl vysázen ovocný sad na bývalém Vaněrkově poli nad Skalkama. Bylo zde vysázeno 50 švestek a 50 ořechů. Dále při cestě k Lamberku vysázeno 50 topolů kulovitých a za koupelnou 50 topolů pyramidálních.

Zrušeno velitelství SNB. Dnem 1. října 1952 zrušeno v Olešnici velitelství sboru národní bezpečnosti, býv. četnická stanice. Nejbližší tzv.obvodní velitelství veřej. bezpečnosti zřízeno v Kunštátě. V Olešnici zůstal jen okrskový zmocněnec veřejné bezpečnosti, podobně jako v Hodoníně a v Rozseči. Za nedlouho byla funkce okr. zmocněnce zrušena. Od r. 1981 jest naše velitelství SNB v Letovicích.

Zrušena filiálka hosp.družstva. Na jaře 1952 bylo zrušeno v Olešnici filiální skladiště hospod. družstva, které bylo umístěno v továrně.

Obilí a brambory ze sklizně 1952 bylo odváženo do Kunštátu, odkud se také dovážela sadba, seřově obilí a hnojivo.

Povinný nájem pozemků. Všechny pozemky musely býti obdělány a ze všech splněny povinné dodávky. Mnozí majitelé pozemků však pro nemoc či stáří nemohli na poli pracovat a poněvadž nebylo nikoho, kdo by tyto pozemky pronajal, byly dány k dispozici místnímu národnímu výboru. Tento je pak přidělil ostatním zemědělcům do nuceného nájmu na 3 roky. Z těchto polí se neplatí nájem a dodávky živočišné výroby jsou poloviční. V Olešnici se jednalo o 1 ha 15 a polí obecních a 24 ha 60 a polí soukromých majitelů. Celkem 25 ha 75 a. Postižení se bránili, ale byli donuceni pole převzít.

Slintavka a kulhavka. Dne 6. prosince 1952 vypukla v hospodářství Bohuše Konráda v Olešnici čp. 275 u hov. dobytka slintavka a kulhavka. Okamžitě byl všechn hovězí dobytek v obci očkovan, zakázán všechn styk s obyvateli zamořeného domu a podařilo se nemoc omezit jen na tuto jedinou usedlost.

Osvětová činnost r. 1952

Divadla:

- 20. 1. Jirásek: Kolébka, hrál div. odbor ROH Textil Letovice. Účast 250 osob.
- 30. 3. Lazebník Sevilský, hrálo Krajské oblastní divadlo v Brně. Účast 350 osob.
- 13.-14.4. Jirásek:Vojnarka, hrál div.odbor ROH Centroflor Olešnice. Účast 450 o.
- 26.-27.4. Sněhurka, hrálo žactvo nár. školy v Olešnici. Účast 750 osob.
- 28. 6. Molière: Chudák manžel, hrálo KOD v Brně. Účast 270 osob.
- 26. 10. Nedbal: Polská krev, hrál div. odbor Textil Svitávka. Účast 620 osob.
- 1. 6. uspořádán zájezd do Brna na operu Rusalka. Účast 140 osob.
- Koncert symfonického orchestru z Brna - 50 účinkujících. Účast 290 osob.

Sokolský den 15.6. provedly většinou školní děti.

Výstavy:

knih a obrazů 30. 11. Účast asi 300 osob.
nábytku 9. 11. Účast asi 250 osob.

Oslavy:

- 20. 1. výročí Leninovy smrti. Účast 150 osob.
- 9. 3. Mezinárodní den žen. Účast 200 osob.
- 1. 5. Svátek práce - průvod. Účast 1 800 osob.
- 8. 5. Den vítězství. Účast 200 osob.

12. 9. Den horníků. Účinkovaly školní děti. 180 osob.

24. 9. Den čsl. armády. Účast 120 osob.

6. 11. Velká říjnová revoluce. Účast 150 osob.

11. 12. Zakončení měsíce čsl. - sov.přátelství.

Přednášky: Rakovina, Ošetřování úrazů a popálenin, Státní rozpočet, Živočišná výroba, Mírová politika SSSR.

Kurzy: zdravotnický, vedl MUDr. Habanec. Účast 60 osob. Ruské řeči, vedla Jiřina Hanáková, učitelka. 30 osob.

Dne 24. 12. 1953 viděl Jos. Dudek ref. ONV.

Rok 1953

Úmrtí J. V. Stalina a Kl. Gottwalda.

Dne 5. března 1953 zemřel v Moskvě předseda Rady ministrů SSSR, maršál Sovětského svazu Josef Vissarianovič Stalin ve věku 73 roků, 2 měs. a 12 dní.

Dne 14. března 1953 zemřel na Hradčanech president ČSR Klement Gottwald. Narodil

23. listopadu 1896 v Dědicích u Vyškova. Pohřben dne 19. listopadu o 1 hod. odpoledne v Památníku odboje na vrchu Vítkově v Praze.

V Olešnici v obou případech zaválaly na veřejných budovách smuteční prapory, ve výkladech obchodů a v oknech domů vystaveny obrazy zemřelých. V den pohřbů shromáždili se občané na tryzně v Sokolovně, kde uspořádán poslech rozhlasu z pohřbu.

DSO Jiskra

V Olešnici existovala již od 10. března 1952 kromě těl. jed. Sokol též závodní Jednota Sokol při nár. podniku Centroflor. Tato měla asi 40 členů. Pěstovala hlavně kopanou na bývalém orelském hřišti pod Horkou.

Starostou Jednoty byl Josef Krejčí, Kněževes, jednatelem Marie Marečková, náčelníkem Frant. Polok, náčelnicí Ludmila Vrbková z Olešnice.

Dle usnesení strany a vlády ze dne 2. - 10. prosince 1952 o rozvoji tělesné výchovy a sportu má se veškerá tělovýchova provádět v dobrovolných sportovních organizacích, které budou zásadně dle pracoviště. V obcích bez průmyslu zůstane zachován název Sokol. Při závodech těžkého průmyslu zakládány DSO Dynamo. Při závodech lehkého průmyslu DSO Jiskra. Všude tam, kde jest několik menších závodů, má být založena jedna

DSO při největším podniku. Proto svolána v Olešnici přípravná schůze obou sokolských jednot za účasti zástupců obce a strany, kde usneseno založit v Olešnici DSO Jiskra při nár. podniku Centroflor.

Slavnostní ustavující schůze se konala 26. ledna 1953 v Sokolovně.

Zvoleni byli:

předsedou: František Olšán, dělník Kněžev
místopředsedou: Frant. Sotorník, řed. školy Olešnice

úsekář organizační: Frant. Polok, vedoucí n. p. Centroflor

úsekář sportovní: Ing. Socha, profesor hosp. školy, Olešnice

úsekář zdravotní: MUDr. Jos. Habanec, lékař Olešnice

úsekář hospodářský: Jar. Valenta, řed. spořitelny v Olešnici

Veškerý majetek Těl. jednoty Sokol, též budova Sokolovny, předán závodní radě n. p. Centroflor.

Cvičení mužů řídil Ing. Socha, cvičení žen pí. učít. Ochranová. Zavedeny tyto sportovní oddíly: fotbalový, lyžařský turistický a motocyklový.

Soud

Za okupace zdržoval se na Rovečínsku partyzán Josef Matouš z Jasinova u Letovic, všeobecně zvaný „Bezzubej Pepek“. Dobře se mu vedlo a proto po převratě dělal partyzána dále. Živil se krádežemi. Později prohlašoval o sobě, že jest americký parašutista a že má za úkol provádět u nás sabotážní činy. Lidé mu uvěřili a skrývali ho ve svých domech.

Počátkem r. 1952 přišel do bývalého mlýna Františka Chudoby pod Louckým dvorem. Později se ukrýval u Josefa Janči, rolníka ve Křtěnově a ve mlýně bratří Šafaříkových tamtéž. Frant. Huk, krejčí v Crhově, doporučil Matouše Frant. Kalasovi z Ústupa, který jej ubytoval za pomoci Pavla Tomana u Ladislava Toulá, rolníka v Ústupě.

Na jaře r. 1952 odešel Josef Matouš z Ústupa do Kunic u Kunštátu, kde na vybídnutí místního rolníka Josefa Krejčího těžce zranil místního předsedu KSČ.

Na podzim r. 1952 byl Josef Matouš zatčen a při výslechu udal všechny, kteří ho ukrývali a všechny podrobnosti. V úmyslu sobě pomoci svaloval všechnu vinu na ně.

V neděli 8. února 1953 byli všichni zatčeni, odvezeni k výslechu do Olešnice a pak do Brna. Ve dnech 17. - 19. dubna 1953 pak se konal v Olešnici v sále sokolovny nad nimi soud za účasti široké veřejnosti.

Odsouzení byli: Josef Matouš a Josef Krejčí z Kunic k trestu smrti, Josef Janča k trestu odnětí svobody na doživotí, Frant. Chudoba na 20 roků, Alois Šafařík na 19 roků, Frant. Šafařík a Lad. Toul na 17 roků, Frant. Kalas a Frant. Huk na 10 roků a Pavel Toman na 5 roků.

U Janči, Chudoby, Toulá a Šafaříkových vysloven zákaz majetku a zákaz pobytu na okrese boskovickém navždy.

Za několik dní byla vystěhována rodina Jančova, Šafaříkova a Chudobova na státní statky do Čech.

Několik občanů ze Křtěnova bylo později v Brně odsouzeno k menším trestům.

Peněžní reforma

Dne 30. května 1953 přijala sněmovna zákon o peněžní reformě a o zrušení vázaného trhu.

Dnem 1. června dány byly do oběhu nové peníze, které byly za staré vyměňovány. V Olešnici bylo zřízeno tzv. výměnné středisko v bývalém obchodě p. Jurněcky čp. 121 pro obec Olešnici, Křtěnov, Crhov, Louku, Hodonín, Tasovice, Rozsíčku, Sulíkov, Ústup, Veselku a Kněževy.

V pondělí dne 1. června o 8 hod. dopoledne přijelo do Olešnice vojenské nákladní auto s novými penězi. Tyto byly následovně vyměňovány: peníze na hotovosti 50 starých korun za 1 novou korunu. Občanům bez námezdního poměru vyměňováno bylo 300 Kčs na 1 osobu v poměru 5:1. Tato výhoda byla odepřena ves. boháčům a samostatným živnostníkům.

Znehodnocení vkladů uložených ve spořitelně bylo odstupňováno dle výšky vkladů. Obnosy

do 5 000 Kčs znehodnoceny v poměru 5:1. U větších vkladů bylo znehodnocení větší, kupř. vklad přesahující 50 000 Kčs znehodnocen v poměru 30:1.

Do 5. června museli obchodníci přijímat také staré peníze v poměru 50:1.

Kupř. 1kg cukru stál 700 st. Kčs, 1 vejce 75 st. Kčs, 1 rohlík 20st. Kčs.

Dnem 5. června přestaly staré peníze platit. Současně zrušen vázaný trh a přestaly lístky a poukazy, které nás po 14 roků provázely. Ceny životních potřeb byly následovně stanoveny:

1 kg chleba	2,80 Kčs	1 m pánské látky	200 Kčs
1 rohlík 60gr.	0,40 Kčs	1 m dámské látky	96 Kčs
1 kg pšeničné mouky	5 Kčs	1 m košiloviny	22 Kčs
1 kg cukru	14 Kčs	pánský oblek	530 Kčs
1 kg hov. masa	20 Kčs	zimník	630 Kčs
1 kg vepř. masa	30 Kčs	dámský plášť	620 Kčs
1 kg másla	44 Kčs	pánská košile	70 Kčs
1 kg margarínu	24 Kčs	pracovní boty	120 Kčs
1 kg soli	0,92 Kčs	zápalky	0,20 Kčs
1 kg brambor	0,80 Kčs	benzín 1 l	6 Kčs
1 vejce	1,50 Kčs	cement 1 q	100 Kčs
1 l mléka	2,00 Kčs	cihla 1 ks	0,70 Kčs
1 l piva	1,40 Kčs	jízdní kolo	560 Kčs

Veškeré dluhy, nájmy, platy zaměstnanců klesly na 1/5. Aby nenastal zmatek, bylo možno při jedné návštěvě v obchodě koupiti 3 kg chleba, 10 rohlíků, 2 kg mouky, 1 kg cukru, 1 kg masa, 1 l mléka

ap. Toto nařízení bylo však brzy zrušeno, neboť lidé nečinili zásob. Během roku byly několi-kráté životní potřeby zlevněny.

Počasí a úroda

Počasí na jaře a v létě bylo příznivé a proto, ač byl přiděl strojených hnojiv nedostačující, přece byla úroda obilí nadprůměrná. Kde se více pohnojilo, bylo obilí polehlé. Toto dosti sypalo a proto po splnění dodávek zbylo zemědělcům dosti pro svoji potřebu. Na začátku žní začalo suché počasí a nenamoklo až do zámru. Úroda se pohodlně sklídila, ale brambor, hlavně pozdních bylo méně. Orání šlo velmi těžce a pomalu. Několik malých deštíčků stačilo zvlážit naoranou půdu a proto zasetý ozim pěkně vzešel.

Na polích se mohlo pracovat do poloviny prosince, kdy teprve půda zamrzla.

Oheň

Dne 26. října navečer zazněla poplašná siréna. Z neznámé příčiny vznikl požár nedávno postaveného domku Ant. Klusáka čp. 67. K požáru v krátké době se dostavilo mnoho lidí, dále hasiči z Olešnice a Crhova, jimž se podařilo v krátké době požár uhasiti.

Rok 1954

Počasí v zimě

Zima tohoto roku byla tuhá. Skorem všechny vodovody zamrzly a voda pro domácnost i pro

dobytek se musela přinášeti od kašny na náměstí. Některým hospodářům pomrzla řepa i brambory. Sněhu bylo hodně. Na silnicích byl stále rozhrnován a proto autobusy mohly jezdit pravidelně. Byly obavy, že veliké a dlouhotrvající mrazy uškodí ovocnému stromoví, ale nestalo se tak. Též ozimy i jetel dobře přezimovaly. Koncem března se počalo pracovat na polích.

Volby

Na 16. květen vypsány byly volby do národních výborů. Tyto se konaly dle obvodů. Rozsah obvodů se řídil počtem obyvatel. Obvod pro volbu do místních národ. výborů čítal asi 100 obyvatel. Obvod pro volbu do okresního národ. výboru asi 1 000 obyvatel a pro volbu do krajského národ. výboru asi 7 000 obyvatel.

V Olešnici utvořeno pro volbu do místního národního výboru 15 obvodů. Pro volbu do okres. národního výboru tvořila Olešnice s Crhovem a Kněževsi dva obvody. Obvod pro volbu do krajského národ. výboru tvořila západní část okresu boskovického po Kunštát a Křetín. Na návrh komunistické strany a masových organizací neb národ. podniků byli jmenováni kandidáti, a sice v obvodě jeden kandidát.

V Osvětové besedě v Olešnici bylo zřízeno tzv. agitační středisko. Konány zde schůze, na nichž probírán volební zákon a schvalování kandidátů. Pořádány přednášky a besedy s voliči, které zpestřovány zpěvem, hudbou a vypravováním starých pamětníků. Dne 2. května odpoledne dokonce proveden v akci předvolební agitace seskok tří osob z letadla na polích za kat. hřbitovem.

Volby se konaly v sále Osvětové besedy v neděli 16. května. Voliči obdrželi kandidátní list se jménem svého kandidáta, který buď přímo vložili do urny, nebo dříve škrtili jméno kandidáta. Volby byly tajné, ale přesto mnoho voličů volilo veřejně. Získal-li kandidát 50 % voličů, byl zvolen. Ne-li, musela se v tomto obvodu za týden prová- dět volba druhá.

V Olešnici bylo oprávněných voličů 1 085. Voleb se zúčastnilo 1 047 osob, nezúčastnilo 38 osob.

Výsledek voleb do MNV byl tento:

Obvod:	pro	proti
č.1 Rud. Prášil, soukromník	29	42
č.2 Frant. Elis, šofér	44	26
č.3 Frant. Vorlíček, dělník	48	18

č.4 Milosl. Srstka, důchodce	43	9
č.5 Frant. Prudký, ved. np.	48	18
č.6 Josef Elis, školník	33	22
č.7 Arnošt Cupal, ved. prodej.	54	17
č.8 Frant. Mareček, rolník	54	17
č.9 Ludv. Sedlák, prac. min. výkupu	38	33
č.10 Alois Holcner, ved. prodej.	58	20
č.11 Tomáš Blaha, stolař	50	17
č.12 Boh. Řehůřek, důchodce	60	11
č.13 Josef Kinc, dělník	48	25
č.14 Josef Pochop, rolník	65	11
č.15 Gustav Doskočil, dělník	59	7

Poněvadž v obvodu č. 1 nedosáhl kandidát potřebného počtu hlasů, konala se v tomto obvodu dne 23. května volba druhá. Navržený kandidát Frant. Žíla, klempíř zvolen jednomyslně, získav všech 69 hlasů.

Do okresního národ. výboru zvoleni:

	hlasů pro	proti
Dr. Jos. Habanec, lékař	512	194
Josef Soukal, rolník	281	60
Do krajského národního výboru zvolen		
Josef Fučík, rolník v Crhově	804	216

První schůze nově zvoleného místního národního výboru v Olešnici se konala dne 3. června 1954.

Na ní zvoleni: předsedou MNV Mil. Srstka čp. 387, tajemníkem Josef Kinc čp. 392, členy rady: Bohuš Řehůřek čp. 368, Frant. Mareček čp. 188 a Frant. Prudký čp. 395. Z 15 členů MNV jest 7 členů KSČ a 8 bezpartajních.

Dne 28. listopadu 1954 se konaly volby do národního shromáždění. Olešnice s okolím byla přidělena k obvodu č. 199 - Bystřice nad Peršt. Kandidátem navržen byl Alois Málek, ministr lehkého průmyslu. Narozen r. 1893 v Rozsochách u Bystřice nad Peršt. Tento do Olešnice zavítal

dne 13. listopadu t.r. Zde si prohlédl místní průmyslové podniky a měl v Osvětové besedě projev.

Výsledek volby do národního shromáždění byl v Olešnici tento: pro kandidáta hlasovalo 957 voličů tj. 94 %, proti hlasovalo 61 voličů tj. 6 %. Velká většina volila manifestačně, t.j. veřejně. Za nedlouho po volbách navštívil p. min. Alois Málek opět Olešnici a zde vyřizoval různé žádosti a stížnosti občanů.

Slavnost

Roku 1954 vzpomínala jednota požární ochrany v Olešnici, že před 80. roky založen u nás sbor

dobrovolných hasičů. Podnětem k založení byl veliký požár v Olešnici dne 21. srpna 1873. O zdolání požáru se zasloužili hlavně členové sboru dobrovolných hasičů z Bystrého, kteří přijeli k ohni se svojí novou stříkačkou. Olešničtí byli bysterským velmi vděční a příští rok, dne 3. června r. 1874 i v Olešnici sbor dobrovolných hasičů byl založen.

Slavnost 80. letého výročí se konala 11. července 1954 za veliké účasti požárníků i občanstva. Byly postaveny slavobrány a domy ozdobeny prapory. Slavnost zahájena o 6. hod. ráno střelbou a slavnostním budíčkem. V 8 hodin odešli členové, katolíci i evangelíci do svých chrámů na bohoslužby. Pak společně navštíveny oba hřbitovy, kde uctěna památka zemřelých bratří, zde odpočívajících. Odpoledne uspořádána na náměstí ukázka vývoje požární ochrany od háků a berlovek po pěnový přístroj. Členové požárního sboru z Bystrého zúčastnili se slavnosti v starých krojích a se stříkačkou, s kterou byli jejich dědové v Olešnici před 80. roky. Byl jim předán vavřínový věnec s nápisem na stuhách: „Na paměť 21. srpna 1873.“

Umělá hnojiva

Hospodářská družstva přestala obhospodařovat umělá hnojiva a věnovala se výhradně výkupu zemědělských výrobků. Pro nákup umělých hnojiv utvořeny tzv. sklady zemědělského zásobování. Hnojiva nebyla však volně k dispozici, ale jejich odběr byl naplánovaný. Množství čistých živin v kg byl r. 1954 tento:

Plodina	čistých živin na 1 ha		
	N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Oziminy	6	5	8
Jařiny	5	4	7
Len	12	20	30
Brambory	12	15	40
Řepa	5	8	20
Louky	0	0	0

Hnojiva v Olešnici rozdělával Josef Soukal, zemědělec čp. 104.

Státní statky a JZD byly zásobeny přímo ze skladu a obdržely hnojiv větší množství.

Úroda

Počasí během jara bylo zemědělství příhodné a zdálo se, že bude velká úroda. Zatím ale koncem června a počátkem července přišly veliké lijáky s větrem, obilí polehlo, nevyzrálo a málo sypalo.

Uprostřed žní, dne 22. srpna před večerem, přihlala se od jihu prudká bouře s lijavcem, provázená větrnou smrští. Obilí stojící v panákách odnesl vítr daleko z polí do příkopů. Z pozemků nad Skalkami vynesla vichřice snopy do korun stromů. Polními cestami nebylo možno pro naházené snopy jeti. Sousedé se dohadovali, čím který snop jest. Mnoho starých stromů vichřice polámala.

Jinak bylo počasí během žní suché a sklizni příhodné. Sucho mělo však neblahý vliv na vzrůst brambor. Těchto se urodilo velmi málo, hlavně pozdních odrůd. Pícnin se urodilo hojně. Dosti sena se však sklídilo vymoklého a podkaleného.

Povinné dodávky zemědělských plodin nebyly splněny.

Nesplnili hlavně majitelé větších zemědělských usedlostí, tzv. vesničtí boháči, kteří měli nedostatek pracovních sil a každou pomoc museli honorovat obilím a jinými produkty a poněvadž měli nepoměrně veliké dodávky.

Dodávkové předpisy r. 1954 počítané z celkové orné půdy kromě pozemků zasetých lnem, byly tyto:

Dodávkové předpisy z 1 ha orné půdy

Plodina	JZD	Jednotlivě hosp. zemědělci						
		2	3,5	5	10	15	20	20+
ha								
Pšenice kg	15	10	20		25	60	100	120
Žito kg	120	56	80	105	135	210	270	
Ječmen kg	15	9			10	30	90	
Oves kg	30	20	36	60		130	140	
Brambory kg	600	170	430	670	820	870	900	940

Podobně byly tříděně rozepsány dodávky masa, mléka, vajec atd. Po splnění povinných dodávek mohli zemědělci dodávati na volný trh za vyšší ceny. Kupř.

Produkt Kčs	dodávka	volně	Produkt Kčs	dodávka	volně
q žita	90	188	kg hovězí maso	1,80–7,00	12
q pšenice	150	240	kg vepř. maso	4,10–6,80	15
q ječmen – krm.	54	–	kg drůbež. maso	6	
– slad	92	224			
q ovesa	545	–	l mléka	0,90–1,30	1,90–2,30
q brambor	20	50	kg vajec	8,40	24

Nucené nájmy

V Olešnici bylo mnoho pozemků, jež majitelé neobdělávali, ale měli je pronajmuté a sami se živili jiným, výnosnějším zaměstnáním. Pozemky

delší dobu pronajaté byly r.1948 zestátněny a přidány k Louckému dvoru. Ostatní byly majitelům ponechány.

Poněvadž ale zemědělství stalo se málo výnosné a dělníci obhospodařující polnosti, třeba pronajaté, ztráceli různé výhody na platě apod., proto nájemci rušili nájmy a majitelé pozemků nemohli tyto obdělávat, dali je k dispozici MNV. Všechny pozemky musely býti obdělány a proto přiděloval MNV tyto některým menším zemědělcům jako nucený nájem bezplatně se zmenšenými dodávkami. Postižení se bránili, ale marně. Polnosti museli přijmouti. Část těchto pozemků převzalo do obdělávání JZD. Roku 1954 obhospodařoval místní nár. výbor ve své režii 13 ha pozemků, které nikdo nechtěl obdělávat.

Tento stav však nemohl dlouho trvati a proto působeno na majitele těchto pozemků, aby je prodali, když sami je nemohou obdělávat. Roku 1954 bylo něco těchto pozemků prodáno, ale za velmi nízkou cenu. Kupř.Eduard Stodola čp. 82 prodal 3 ha polí za 1 000 Kčs 1ha.

Požár

Dne 2. září odpoledne vznikl od vadného el. vedení požár ve stodole Rich. Weise čp. 93 a tuto zničil. Rychlému zásahu požárního sboru lze děkovati, že se požár nerozšířil na okolní, již úrodou naplněné stodoly.

Památník

Svaz protifašistických bojovníků zbudoval na místě za války vybombardovaného domu Frant. Tomana čp. 109 před školou památník obětem I. a II. světové války. Pomník navrhl Ing. Arch. Evžen Šteflíček, náčrt reliéfu provedl ak. malíř Šenk z Brna. Práci provedla fi. Kamena, družstvo sochařů, závod Blansko. Celkový náklad činil 36 920 Kčs, kterýžto obnos hradil krajský nár. výbor.

Slavnost odhalení památníku se konala dne 17. října 1954 odpoledne za účasti čestné rotty vojska, spolků a četného občanstva. Slavnostním řečníkem byl jednatel krajského svazu protifašistických bojovníků Řehůřek, rodák z Rovečného. Dále mluvili zástupci čsl. armády, okresu, obce a korporací. Největší zásluhu o zbudování památníku má Mil. Srstka, předseda MNV v Olešnici.

† Alois Stejskal

Dne 30. června 1954 zemřel v domě čp. 95 v Olešnici Alois Stejskal, obchodník na odp. ve

stáří 77 roků. Zemřelý pocházel z Crhova, odkud se do Olešnice přistěhoval r. 1902. Zde se pilně zúčastňoval veřejného života. Byl členem obecního zastupitelstva, obecní rady a starostou městečka v letech 1923 - 27. Též členem okresního zastupitelstva. Kromě toho stál v čele katolického hnutí v kraji. Býval starostou Orla, předsedou Společnosti kat. domu, předsedou Spořitelního spolku, pokladníkem kostel. výboru atd.

Rok 1955

Zima

Zima r. 1954 - 55 byla mírná. Pamětihodné jsou dvě bouřky uprostřed zimy. První byla 23. prosince odpoledne, kdy za husté metelice několikrát silně zahřmělo. Druhá bouřka byla 17. ledna. V časných hodinách hřmělo a blýskalo se jako v parném létě. P. Václav Holas, býv. kaplan v Domažlicích, který po rozpuštění řádu aug. r. 1950 hospodaří na samotě mezi Ústupem a Veselkou, šel tehdy veselskou cestou do Olešnice sloužit mši sv. Bouře ho zastihla u odbočky cesty k Obecnáku. Tlakem vzduchu byl povalen na zem a na chvíli ztratil vědomí.

Sněhu bylo málo, jen v úvozech a pod mezemi. Autobusy jezdily pravidelně po celou zimu, neboť silnice byly stále prohrnovány. Studené počasí potrvало však hodně dlouho. Ještě na den sv. Josefa bylo -14 st. C a tolik sněhu, že lyžaři mohli jezdit. Na polích se začalo pracovat až v druhé polovině měsíce dubna.

Středisko STS

Zemědělcům nebyly přidělovány hosp. stroje, ale zřizovány tzv. "Strojní traktorové stanice", vybavené dostatečným množstvím hosp. strojů větší výkonosti, které zemědělcům námezdně práci vykonávaly.

Nejbližší středisko STS bylo v Kunštátě. To nám ale nevyhovovalo a proto místní nár. výbor jednal se strojní trakt. stanicí v Boskovicích o zřízení střediska v Olešnici.

STS mínila u nás postavit větší skladiště s potřebnými bytovými jednotkami. Krajský nár. výbor naznal jako nejvhodnější staveniště pozemek p. Jar. Bartoně při silnici ke Křtěnovu naproti továrně. Poněvadž ale tento pozemek nebyl získán, byl prozatím pronajat býv. hostinec zv. Puchárna a zde středisko vybudováno. Přiděleny sem: 4 traktory s vozy a orným nářadím, 4 samo-

vazy, mlátička s el. motorem a lisem, stroj na vybírání brambor, trhač a odsemeňovač lnu a jiné stroje. Vedoucím střediska ustanoven Ant. Kubát z Ústupu. Zřízením střediska STS bylo velmi pomoheno hlavně drobným zemědělcům, kteří nemají potah.

Nová protipožární výzbroj

Místní jednota svazu požární ochrany v Olešnici si zakoupila r. 1950 od olešnické mlékárny bývalý terenní vůz americké armády značky Ford - Canada, který byl věnován republice v akci Un-
ra.

Tento velikým nákladem přebudovala v krytý autobus na přepravu mužstva k požárům. Vůz má přední i zadní náhon a osmiválcový motor v síle 95 HP.

Okresní inspekce požární ochrany v Boskovicích pak přidělila našemu požárnímu sboru motorovou stříkačku typ P.S. - 8, uloženou na dvukolovém přívěsném voze. Výkonnost motoru 30 HP, výkonost čerpadla 800 l za 1 min.

Slavnostní předání těchto strojů veřejnosti se konalo dne 24. července za velké účasti požárníků i obecního. Zájem veřejnosti a požární ochrany byl dokumentován tím, že MNV v Olešnici a Základní organizace Svazarmu v Olešnici věnovaly stuhy na has. prapor. Stuhy připevnil předseda MNV Mil. Srstka a předseda Svazarmu Dr. Frant. Čípek.

Kromě zmíněných strojů má požární sbor k dispozici ruční stříkač z r. 1874, motor. stříkač z r. 1924 a automobilový stříkač zn. Tatra z r. 1930.

Velitelem P. S. jest Jos. Prudký čp. 63.

Počasí a úroda

Jaro se dostavilo hodně pozdě. Ještě na začátku dubna bylo zcela zimní počasí. Žito špatně přezimovalo a mnoho se ho muselo zaorat. Ostatní zůstala řídká. Setí se započalo koncem měsíce dubna. Toto opoždění bylo pak po celý rok patrné. Byla pozdě senoseč i žně. Tyto začaly až po naší pouti. Počasí během žní bylo deštivé a proto dne 15. září, kdy měla být již dodávka obilí splněna, bylo ho ještě hodně na polích. Úroda, kromě žita, byla pěkná. Pícnin narostla také hojně. Brambory, hlavně rané odrůdy, byly následkem deštivého počasí napadeny plísní bramborovou a hodně hnily. Na podzim bylo velké pilno, poněvadž všechna polní práce byla o 14 dní zpož-

děna a dále, že počátkem října se konalo u nás velké vojenské cvičení. Zemědělci se snažili do té doby sklidit úrodu, aby nebyla poškozena vojskem. Při sklizni brambor a řepy pomáhali hodně vojáci. Každý den ráno přijeli v autech do Olešnice, kde si je zájemci rozebrali. Za práci se jim dávala strava a kapesné. Vojenská správa žádný plat za práci vojáků nebrala, ani za odvážení úrody vojenskými auty.

Se setím ozimů se čekalo až po ukončení cvičení.

Vojenské cvičení

Nejvýznamější událostí tohoto roku bylo velké vojenské cvičení na katastru naší obce konané. Již počátkem srpna byla v Olešnici větší vojenská jednotka, která zkoumala terén a připravovala plán cvičení.

V polovině září přijeli ženisté z posádkové služby č. 7 z Komárna. Byli ubytováni ve stanech v lesích u Tasovic, odkud do Olešnice denně přijížděli. Tito postavili na Jílkovým kopci č. parc. 1494 nad Skalkami dvoupatrovou rozhlednu. Přízemí rozhledny bylo zaskleno a zřízeno zde velitelské vojenské cvičení. V prvním a druhém poschodí byl volný výhled do kraje. K rozhledně byla zbudována cesta pro auta od Podlipného křížku.

Na polích skorem po celém katastru byla zbudována minová pole.

Hlavní cvičení se konalo v pondělí 3. října. Již v předvečer předcházejícího dne nesměl jít nikdo na pole, poněvadž byly kladeny ostré miny a mohlo by dojít k úrazu. Dále bylo doporučováno otevřít, případně vysadit okna (263(domů a dobře uvázat dobytek ve chlévech. V pondělí 3. října byla silnice od Kunštátu přeplněna vojenskými auty, že poštovní autobus jel velmi nepravidelně.

Po ránu přijela do Olešnice generalita, zástupci vlády a zahraniční pozorovatelé a zaujali svoje místa na pozorovatelně.

Bojový plán byl následující: Olešnice jest obsazena modrou armádou a armáda červených ji donutí k ústupu směrem na sev. západ.

V 11 hodin cvičení započalo. Nejprve provedla postupující armáda tzv. dělostřeleckou přípravu. Dopady střel znázorňovaly výbuchy min. Potom zasáhlo do boje letectvo a pěchota, podporována útočnou vazbou. Útok se děl dvěma směry. Jeden proud postupoval od Křtěnova po polích západně

od Olešnice, druhý pak od Ústupu na Švandovo, přes Široká luka a Končiny k Lamberku.

Tomuto cvičení přihlíželo naše obyvatelstvo ze Stráně, z věží kostelů a pod. Mnoho bojácných lidí v tento den Olešnici opustilo, méně bojácni byli schováni ve sklepech.

Byly způsobeny velké škody, hlavně na lukách. Škody byly nahrazeny, v Olešnici bylo vyplaceno 115 312 Kčs.

Požár

Dne 20. října 1955 asi o 3 hod. odpoledne vypukl požár ve stodole hospodářství p. Josefa Procházky v Olešnici čp. 85. Za velikého větru, který znesnadňoval hašení, vyhořela stodola a kůlnou naplněné obilím a lnem a vazba chléva se zásobou píce. Shořely také všechny hosp. stroje ve stodole a kůlně uložené. Požár způsobil 9. letý Lad. Juránek z Olešnice. Postižený byl pojištěn a podařilo se mu ještě před zimou stodolu i chlévy postavit.

P. František Kšica

Po odsunutí kat. faráře prof. P. Leopolda Benáčka, dne 12. září 1950, vedl duchovní správu v Olešnici jeho kaplan P. František Kšica. Tento byl jmenován dne 24. dubna 1955 administrátorem olešnické fary. Narozen jest v Pivonicích pod Zubštejnem 21. srpna 1922. Gymnasium studoval v Tišnově, bohosloví v Brně, kde také 5. 7. 1946 vysvěcen byl na kněze. V Olešnici působí od 1. září 1946.

Pro svoji milou povahu a vzorné plnění svých kněžských povinností jest u farníků velmi oblíben

Přemístění mateřské školky

Mateřská škola byla po řadu let umístěna v budově bývalého chudobince čp. 2. Tato budova však pro tento účel plně nevyhovovala, neboť stojí v živé ulici a v blízkosti není hřiště, kde by si děti mohly hrát. Protože obec plánuje v této budově umístiti zdravotní středisko, bylo nutno pro školku vyhlédnouti nové umístění. Roku 1955 byla školka přemístěna do Vorbachovy vily čp. 339 v bývalé Oderského cihelně. Tato budova byla dříve nákladem 25 000 Kčs opravena a dne 1. listopadu 1955 zde školka zahájila činnost.

Dětí školky navštěvujících jest asi 50. Z toho 20 dětí, jejichž matky jsou zaměstnány, jest ve škol-

ce celodenně. Školka jest dostatečně zásobena hračkami a různými pomůckami. O děti zde pečují dvě učitelky.

Bývalý majitel budovy Robert Vorbach sloužil v II. světové válce v německé armádě. Po válce se domů nenavrátil a žije v Rakousku. Proto jeho majetek propadl ve prospěch státu.

V továrně na umělé květiny Centroflor v Olešnici otevřena také mateřská školka pro děti, jichž matky v závodě pracují.

Osvětová činnost

Z osvětové činnosti třeba zaznamenati:

koncert „Pěveckého sdružení Janáček“ z Boskovic dne 29. května na počest 10. výročí našeho osvobození,

koncert Pěveckého sdružení kat. akademiků „Moravan“ dne 25. září v Osvět. besedě a vystoupení Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého v počtu 250 osob na hřišti pod Horkou dne 2. října 1995.

Krajské oblastní divadlo bratří Mrštíků z Brna sehrálo u nás čtyři div. představení.

Výměra

zeměd. usedlostí v Olešnici r. 1955.

Jméno hospodáře	neplod p. a	celková půda	
		ha	a
Míchal Čeněk	7	36	15
Náhlík Eduard	14	23	28
Hloušek Frant.	-	21	09
Člupek Gustav	-	19	24
Višinka Josef	73	18	54
Weis Richard	2	17	07
Novotný Frant.	18	17	74
Loubalová Josefa	55	16	52
Peterka Jan	25	14	92
Jílek Jaroslav	18	13	82
Petr Eduard	3	13	81
Kadla Jaroslav	42	12	52
Sedlák Bohusl.	2	12	40
Prosecký Frant.	-	12	38
Novotný Karel	-	12	35
Procházka Josef	42	10	93
Prudký Jaroslav	2	10	04
Vaverka Adolf	56	10	81
Matoušek Josef	26	9	33

Stav zemědělských usedlostí v Olešnici na Mor. roku 1995, dle rozlohy byl tento:

Rozloha (ha)	do 1/2	do 2	do 5	do 10	do 15	do 20	nad 20
Počet	91	48	52	18	9	4	2

Jméno hosp., čp.	Pole		Zahrad		Louky		Pastvy		Zeměd. půda			Lesy		Staveb. p.		
	ha	a	ha	a	a		ha	a	ha	a	ha	a		ha	a	ha
Míchal Čeněk	156		18	65	54		2	86	3	57	25	62		10	31	15
Náhlík Eduard	97		20	86	10		1	57		51	23	04				10
Hloušek Frant.	33		13	74	13		2	39	1	82	18	08		2	93	8
Člupek Gustav, 94	14	65	4		3	43	1	04	19		16			8		
Višinka Josef	116		13	40	11		1	68		87	16	06		1	63	12
Weis Richard	93		11	82	6		3	68	1	00	16	56			40	9
Novotný Frant., 161	11	64	23		1	06		76	13		69	3	81	6		
Loubalová Josefa, 152	10	41	11		1	50	1	23	13		25	2	63	9		
Peterka Jan	36		12	62	10		1	29		57	14	58				9
Jílek Jaroslav	87		11	46	5		1	39		67	13	57				7
Petr Eduard	153		9	02	10			68		57	10	37		3	39	2
Kadla Jaroslav, 83	10	54	5		1	45		41	12		45	-		6		
Sedlák Bohusl., 151	3	88	12		2	29	3	94	9		23	3	08	7		
Prosecký Frant., 17	8	88	27		2	56		60	12		31			7		
Novotný Karel, 155	7	51	18		3	09		39	11		17	1	09	9		
Procházka Josef, 85	8	54	5		1	45		41	10		45			6		
Prudký Jaroslav, 90	8	89	4			66		36	9		95			7		
Vaverka Adolf, 11	7	83	14			91		83	9		71		49	5		
Matoušek Josef, 98	7	40	10			98		52	9		00			7		

Stavba družstevního vepřína

Předsedou jednotného zemědělského družstva v Olešnici byl Jos. Synek čp. 162, pak jeho syn Jaromír a od r. 1954 Rudolf Prášil čp. 42. Kancelář družstva byla v domě pí Fialové čp. 122, kde byl také ustájen hovězí dobytek a koně. Vepřový dobytek ustájen v býv. hostinci Puchárna, později v býv. koželužně p. Neumanna.

Roku 1955 přikročeno bylo k budování hospodářského střediska. Místo na staveniště vyhlédnuto na severovýchod od města na pozemcích zvaných „U Fialové vrby“, patřících státnímu statku, dříve kat. faře a pí Fialové. Tyto pozemky JZD snadno získalo. Potom provedena menší arondace půdy okolní.

JZD získalo ještě pozemky na stranu vých. až po Kudovu cestu. Všichni majitelé vzdali se svých pozemků bez náhrady, jen Hynek Hamerský čp. 99 žádal půdu náhradní. Tuto obdržel z rolnické usedlosti Richarda Weise čp. 93.

Rada MNV dne 6. října 1955 dala JZD do bezplatného užívání obecní pole č. parc. 1270/1 ve výměře 4 ha.

Roku 1955 započato se stavbou vepřínu. Vykopán a vyzděn rozsáhlý sklep a vepřín vystavěn do výše oken. Další práce stavební přerušil příchod zimy. V zimních měsících přivezeno velké množství cihel, stropnic a jiného stavebního materiálu na dostavění vepřínu a stavbu kravínu. Na jaře však již na stavbě pokračováno nebylo pro svízelnou fin. situaci v JZD.

Na pozvání čínské vlády uspořádal „Československý státní soubor písní a tanců“ zájezd do Číny. Tohoto se též zúčastnila olešnická rodačka sl. Jaroslava Člupková čp. 94.

Cesta sibiřskou magistrálou trvala 14 dní. V Číně soubor vystoupil v těchto městech: Peking, Wu - chan, Kanton, Chang - džou, Šang - haj, Tchien a Mukden.

S cestou trval zájezd 3 měsíce, od 4. 4. do 4. 7. 1955.

Rok 1956

Stav průmyslu a živností v Olešnici na Mor. na začátku 2. pětiletky.

Průmysl

Podnik	Zaměstnanci			Ústředí
Vedoucí	dílensk.	domácí	celkem	
Centroflor, továrna na uměl. květiny, čp. 305				
Jan Bydžovský	260	140	400	Poustevna
Masna, podnik řeznický a uzen., čp. 29				
Karel Podsedník	62	–	62	Svitavy
Mlékárna, vajíčkárna a drůbežárna, čp. 376				
Antonín Brychta	41	–	41	Čtyřic. Lánů u Svit.
Vítka, továrna tkalcovská, čp. 229				
Šafář	43	–	43	Brněnec
Oděvní družstvo, čp. 251				
Beneš	–	33	33	Letovice
Kras, podnik krejčovský, čp. 90				
Josef Vaverka	24	—	24	Boskovice
Sodovkárna, čp. 89				
Frant. Prudký	14	–	14	Letovice

Živnostníci zapojení v sektor socialistický

Jméno	zaměstnání	čp.	počet zaměst.
Dvořáček Jindřich	kovář	128	1
Žíla František	klempíř	28	1
Beneš Josef	krejčí	246	6
Maršálek Stanislav	oprava obuvi	119	3
Krejčí Karel	oprava pneumatik	34	4
Motyčka Miroslav	pekař	18	2
Jahoda František	cukrář	120	1
Štourač Josef	holič	22	3
Onderka Bohumil	kominík	357	1

Živnostníci pracující soukromě

Jméno	zaměstnání	čp.	počet zaměst.
Čápek František	zámečník	21	1
Člupek Bohumír	kovář	189	1
Prudký Josef	kolář	5	1
Horáček Metoděj	stolař	300	2
Blaha Tomáš	stolař	179	2
Synek Karel	stolař	326	1
Dvořák František	sedlár	12	1
Štěpánek Vilém	sedlár	140	1
Kašpárek Josef	sedlár	310	1
Švanda Bohumil	malíř	358	1
Schuster Emil	malíř	167	1
Stejskal František	zahradník	273	1
Novotná Žofie	kadeřnice		1

Obchody

Po únoru 1948 zapojovali se naši obchodníci buď do národních podniků, nebo družstev.

Na podzim r. 1953 došlo k delimitaci, čili k vymezení pole působnosti mezi národními podniky a družstvy. V městech zapojen obchod na nár. podniky, na venkově na družstva. V našem okrese soustředěn veškeren obchod v Jednotě, spotřebním a lidovém družství v Boskovicích. V Olešnici zřízeno „středisko“, které organizovalo obchod v městečku a okolí.

Prodejny v Olešnici r. 1956

Prodejna	Vedoucí	čp.	Počet zaměst.
Středisko	Ludvík Sedlák	121	8
Potraviny	Rudolf Stejskal	122	2
Potraviny	Karel Hřebíček	111	1
Potraviny	Marie Vojtová	159	2
Masné výrobky	Josef Říha	74	1
Masné výrobky	Zeman	36	1
Masné výrobky	Frant. Chlup	160	1
Mléčné výrobky	Anna Cibulková	19	1
Ovoce a zelenina	Šlesingrová	19	1
Cukroví	Marie Jahodová	120	1
Střížné zboží	Zdeňka Juránková	82	2
Oděvy	Vladimír Podlipný	88	2
Obuv	Antonín Kovář	123	2
Železo a stavebniny	Arnošt Cupal	27	1
Nábytek a elektrika	Frant. Polach	95	1
Papírnictví	Miloš Škarvada	91	3
Galanterie	Josef Reif	84	1
Pohostinství	František Vaverka	120	3
Pohostinství	Viktor Stejskal	124	1
Pohostinství	Marie Srstková	80	2
Pohostinství	Fučíková	164	1

Počasí a úroda.

Zima tohoto roku byla tuhá a dlouho trvala. Dne 3. února byl největší mráz -28°C. Všechny vodovodní přípojky ve městě zamrzly a voda se musela od kašny donášet. Jaro přišlo hodně pozdě, až v polovině dubna a bylo hodně deštivé. Pro moko se nedalo na pole vstoupit. Se setím se začalo až kolem 7. května. Deštivé počasí pak vystřídáno počasím suchým. Od jara nenamoklo až v měsíci srpnu. Následky sucha se brzy objevily. Krmná řepa špatně vzešla, později pak byla napadena mšicí makovou. Sena, jetele a směsky bylo málo. Obilí bylo sice kratší, ale dosti sypalo, takže dodávky se splnily. Uprostřed žní asi týden přšelo. Obilí na zemi položené porostlo, ale déšť měl blahodárný vliv na vzrůst brambor. Těch narostlo hojně. Na podzim bylo počasí příhodné. Koncem října začaly deště, po 1. listopadu mrazy. Tyto se

stupňovaly až 19. listopadu dosáhly -14°C a zem zamrzla 40 cm hluboko. Na polích byla ještě řepa, jejíž sklizeň byla velmi svízelná. Po rozmrznutí se musela brzy zkrmiti. Mnoho polí zůstalo nezoraných. V prosinci bylo počasí bezmrazné, ale orati se již nedalo, poněvadž země již nerozmrzla.

Úprava okolí památníku

Sdružení rodičů a přátel školy v Olešnici provedlo r. 1956 úpravu okolí památníku odboje. Pozemek byl urovnán a oplocen.

Výkop pro podezdívku provedly školní děti, podezdívku postavili místní zedníci brigádnicky. Železný plot provedl okresní komunální podnik v Letovicích. Na celkový náklad 9 382 Kčs přispělo rodičovské sdružení obnosem 3 101 Kčs. Ostatní hradil místní nár. výbor.

Parkovou výzdobu na jaře 1957 přislíbil provést důchodce p. Vojtěch Kopecký čp. 283.

Celou akci vyvolal a vedl ředitel místní školy František Krejčíř.

Rekonstrukce vodovodu

Od nepaměti byl v Olešnici vodovod, kterým vedena voda do města pro účely hospodářské a k hašení v případě ohně. Z obecního rybníka šla voda úvozem k rezervátu a odtud vedena dřevěnými, od r. 1902 litinovými troubami do města. Zde se voda shromažďovala v malém rybníčku. Roku 1856 pořízena kamenná kašna, která r. 1891 nahrazena kašnou nynější. Od r. 1912 zaváděny vodovodní přípojky do domů.

Vodovod tento měl však malý tlak a byl nestálý. Náhon se zanášel bahnem a listím, v čase zimním pak sněhem a voda místo toho do nádrže unikala přes hráz na louku.

Několikrát bylo vysloveno přání náhon zaklenouti či vodovod prodloužiti, ale k uskutečnění nedošlo.

Na schůzce uživatelů vodovodu, kterou svolal člen rady MNV Oldřich Fučík dne 5. března 1950, ujednáno položit do náhonu cementové nebo kameninové trouby, aby nedocházelo k zanášení.

Dne 8. června 1950 konáno vodosprávní řízení za účelem vyšetření právního stavu vodovodu. Vodosprávní řízení vypracoval ing. Richard Jelínek. Dle tohoto mělo býti vodovodní potrubí prodlouženo o 200 m a zbudován nový filtr.

K rekonstrukci vodovodu však došlo až v roce 1955–56 zásluhou člena rady MNV Františka Prudkého.

Roku 1954 se jevil nedostatek užitkové vody a bylo zjištěno, že příčinou jeho jest nedostatečný přívod vody do rezervátu.

Na základě uvedeného poznatku byla dne 9. března 1955 svolána schůze uživatelů vodovodu, kde byly projednány možnosti zlepšení přítoku a zvýšení tlaku vodovodu. Dohodnuto akci provést svépomocí v délce 600 m, t.j. od rezervátu k obecnímu rybníku, a to ve 3 etapách.

První etapa byla provedena v měsíci dubnu 1955 v délce 117 1/2 m od staré nádrže. Roury vzaty ze zásob místního národního výboru. Jsou to roury litinové, průměr 10 cm. Více se nemohlo udělat pro nedostatek rour.

Druhá etapa provedena r. 1956. V měsíci dubnu vypracován ing. Jelínkem přívodní řád na délku 500 m, t.j. až k příčné cestě. V měsíci květnu 1956 vykopáno a položeno 319 1/2 m rour a sice 267 m ocelových o světlosti 10 cm. Dále byly napojeny na roury litinové - hrdlové o světlosti 12 1/2 cm 52 1/2 m.

V měsíci září bylo započato se stavbou filtrační stanice dle plánu ing. Jelínka před příční cestou. Dále byla vybudována vyrovnávací nádrž nad příční cestou, která byla propojena s filtrační stanicí ocelovou rourou a opatřena uzavíracím ventilem a košem.

Dne 22. listopadu bylo provedeno propojení nového potrubí s původním vedeným ve staré filtrační stanici na Weisově louce. Toto propojení bylo provedeno ocelovými rourami a opatřeno uzavíracím kolem pro uzavření vody v případě oprav vodovodu ve městě.

Třetí etapa v rozsahu od příčné cesty k obecnímu rybníku nebyla provedena pro nedostatek vodních rour a pro obtížné propojení obec. rybníka.

Rekonstrukce vodovodu provedena svépomocnou akcí za přispění MNV částkou 15 000 Kčs, za což koupen materiál a placena odborná práce. Materiál, t.j. roury, spojky, cihly a cement obstaral člen rady MNV Fr. Prudký, který zároveň měl technický dozor.

Práci zámečnickou provedli Oldřich Fučík, Gustav Fadrný a Frant. Čápek, práci zednickou Bohuš Řehůřek.

Výkop a zásyp provedli uživatelé vodovodu dle návrhu ze schůzky 9. března 1955. Uživatelé vodovodu, kteří nechovají žádné hospodářské zvířectvo, vykopali 5 m. Chovatelé menšího stavu hosp. zvířectva vykopali 10 m, chovatelé většího

stavu vykopali 15 m. Velkospotřebitelé, t.j. sodovkárna zaplatila výkop 25 m a masna 50 m.

Rekonstrukce užitkového vodovodu splnila očekávané předpoklady. Vodní sloupec zvednut o 5 1/2 m a průtočnost vody byla zvětšena k všeobecné spokojenosti.

Zrušení JZD

Roku 1956 mělo olešnické jednotné zeměd. družstvo jen 7 členů, mezi nimiž nebyl ani jeden skutečný zemědělec. Z obhospodařovaných 58,61 ha pozemků bylo jen 4,98 ha půdy členské, ostatní byla pronajata. Tento nezdravý jev byl příčinou, že JZD jen živořilo. Členové - bezzemci neměli správný postoj ke družstvu a zodpovědnost za jeho chod.

Místní nár. výbor a nadřízené úřady se velmi snažily rozšířit členskou základnu družstva z řad skutečných zemědělců a tím toto oživit, ale bez výsledku. Nikdo do JZD vstoupiti nechtěl. Byla utvořena „komise pro pomoc JZD“, která se snažila odstranit vše, co se rozvoji družstva stavělo v cestu.

Pracovní morálka v JZD velmi poklesla, když následkem velikého vydání se stavbou vepřínu nedostali členové družstva po delší čas proplacené zálohy na odpracované jednotky. Proto usneseno bylo povolat zástupce místních průmyslových podniků na Radnici a seznámit je s tíživým stavem JZD a vyzvat je, aby zaměstnanci podniků učinili závazky pracovat na polích JZD úplně zdarma. Tato akce nebyla však pochopena závodem Centroflor a Vitka, jejichž zástupci na schůzce

dne 8. května oznámili, že dělníci nejsou ochotni pro JZD zdarma pracovat.

Zbyly dvě možnosti. Buď založit nové, většinouvé JZD z řad skutečných zemědělců, které by převzalo také půdu státních statků, a nebo zřídit v Olešnici státní statek, který by také převzal polnosti JZD.

Tato záležitost byla projednána na schůzi zemědělské komise a na veřejné schůzi zemědělců

18. července 1956 v Osvětové besedě, ale rozhodnutí nikde nepadlo.

Proto se sešel dne 19. července místní národní výbor, který tuto záležitost rozhodl. Na návrh Frant. Elise rozhodnuto 9 proti 5 hlasům JZD v Olešnici jako životaneschopné zrušiti a jeho polnosti přiděliti státnímu statku. Okresní nár. výbor toto usnesení schválil.

Ředitelství Státního statku v Rožínce po splnění určitých podmínek bylo ochotno hospodářství JZD převzít ku dni 15. ledna 1957.

Zatím ale pracovní morálka v JZD velmi poklesla. Na schůzi MNV dne 6. srpna 1956 prohlásil předseda JZD Rudolf Prášil, že za dané situace nesklidí polní úrodu. Proto přistoupeno k likvidaci JZD ihned. Rostlinná výroba převzata 15. srpna, živočišná výroba dne následujícího. Inventář a pokladna převzata 15. srpna. Hovězí dobytek z větší části odvezen do dvora v Drnovicích, kam po několik dní dovážena také zelená píce. Koně odvedeny do Louckého dvora, vepřový dobytek ponechán v Olešnici. Státní statek převzal dále budovy, které užívalo JZD, hlavně dům pí Kláry Fialové čp.122 do užívání. Tři bývalí členové JZD stali se zaměstnanci státního statku.

Vedením pověřen Frant. Štourač z Olešnice čp. 393. Družstevní prádelna, která jest umístěna v bývalé Neumannově koželužně, převzata do správy MNV.

Aronďace půdy

Státní statek převzaly hospodářství bývalého JZD v Olešnici pod podmínkou, že pozemky budou sceleny ve velké celky, aby se mohly obdělávat velkými výkonými stroji. Proto na podzim r. 1956 provedena v Olešnici aronďace půdy.

Do záboru připadly pozemky zv. Končiny směrem k Trpínu, část katastru zv. V širokých lukách směrem ku Kněževsi a polnosti zvané dříve Zadníčky směrem k Veselce.

Dále pozemky vklíněné do polností dvora Lamberka. Odbornou práci při výměně pozemků prováděl ing. Oldřich Boleslav, který byl v Olešnici od 17. září do 23. listopadu. Jemu ku pomoci byla utvořena „Komise pro provádění změn“, v níž obec zastupoval člen rady MNV Frant. Mareček, zemědělce Adolf Vaverka a Josef Soukal a státní statek Ludvík Reitter z Drnovic. Náhradní půda byla přidělována z pozemků obecních neb stát. statku, v jiné části katastru ležících, dále půda pronajatá a konečně pozemky zlikvidovaných rol. usedlostí, jejichž majitelům pro nedostatek pracovních sil nebylo možno plnit vysoké dotázky. Jsou to: Čeněk Michal čp. 156, Eduard Petr čp. 153, Frant. Hloušek čp. 33, Jan Peterka čp. 36 a Richard Weis čp. 93. Občané trpínští, vlastníci pozemky na našem katastru, dostali přidělenou část Končin, občané kněževeští pozemky zv. „Radlica“ za Jeruzalémem. Majetkově se nic

nezměnilo. Likvidace i výměny prováděny jen co nájem na 6 roků. Výměna pozemků byla velmi obtížná. Pole blízká a vyhnojená byla na odbyt, ale pole vzdálená a neúrodná nikdo nechtěl, proto je ONV přiděloval výměrem.

Rok 1957

Státní statek

Když v měsíci srpnu 1956 přebíral Státní statek pozemky býv. JZD v Olešnici, kladl si mimo jiné podmínku, že bude jim předán též školní statek Lamberský, aby měl dosti prostoru pro ustájení dobytka. Ministerstvo školství však se stavělo k této akci záporně. Poukazovalo na to, že při zdejší mistrovské zemědělské škole jest nutně třeba školního statku, aby se mohli žáci nejen teoreticky, ale i prakticky vzdělávat. Jednání se protahovalo, až konečně dne 5. února 1957 docíleno dohody v tom smyslu, že zemědělská škola v Olešnici bude zachována i bez statku a dvůr Lamberský dnem 1. března 1957 pronajme Státní statek na dobu 6 roků. Ředitelství statku v Dolní Rožínce zřídilo v Olešnici samostatné oddělení s farmou Olešnice, Lamberským a později Ústupem.

Správcem oddělení ustanoven Jaroslav Ševčík, účetním Frant. Štourač. Do té doby byla Olešnice jen farmou spravovanou oddělením Loucký dvůr.

Na podzim roku 1957 došlo opět k rozšíření Státního statku v Olešnici. Zemědělci Gustav Čluppek čp. 94, Eduard Náhlík čp. 97, Jaroslav Havlíček čp. 115, Josef Višinka čp. 116, Josefa Loubalová čp. 152, Františka Stejskalová čp. 286 a Josef Olšan čp. 289 nesplnili vlivem veliké neúrody povinné dotázky a proto byla jejich hospodářství likvidována ve prospěch Stát. statku. Likvidace provedena jen jako nájem na dobu 6 roků. Byla provedena opět aronďace půdy. Do záboru padly pozemky zv. „Pod skalou“, č. parc. 589/2, zbytek Končin při silnici k Trpínu, pak pozemky při hranicích ústupských, zv. U božích muk a polnosti kolem Holcovy samoty. Jako náhradu dostali postižení půdu zlikvidovaných zemědělců. Někteří náhradní půdu nepřijali a raději svoje hospodářství zmenšili, případně úplně zlikvidovali. Kupř. Jaroslav Prudký čp. 345 a Josef Šperát

čp. 294. Podobně bylo v Ústupě zlikvidováno pro neplnění dotávek 8 zeměd. usedlostí a na Veselce 2 usedlosti. V těchto obcích provedena také aronďace půdy. Konečně do Stát. statku zapojena

jedna usedlost v Trpíně. Pozemky Stát. statku, oddělení Olešnice jsou scelené a sahají od Kozin a Chrástě po Křetínské lesy. Změny v držení zemědělské půdy na katastru olešnickém jsou následující:

Den	JZD	Školní st.	Stát. st.	Soukrom.	Drob. uživ.
15. 12.1955	53	104	62	703	
15. 12.1956	-	104	301	517	
15. 12.1957	-	-	548	374	
15. 12.1958	-	-	584	338	
15. 12.1959	-	-	727	195	
15. 12.1960	-	-	799 + 54	58	74
15. 12.1964	-	-	845 + 54	10	76

Zdravotnické středisko

Snaha zřídit v Olešnici zdravotnické středisko, kam by dojížděli lékaři - specialisté, se datuje

od r. 1954. Podmínkou bylo přidělení vhodné budovy. MNV v Olešnici nabídl pro tento účel svoji budovu - bývalý chudobinec čp. 2. Okresní nár. výbor v Boskovicích uznal tuto budovu za vhodnou. Od 1. ledna 1956 převzal budovu do majetku okresní ústav národního zdraví v Boskovicích. Krajský nár. výbor v Brně dne 21. června 1955 přidělil na nejnutnější opravy

10 000 Kčs, kterýž obnos byl věnován na pořízení nových oken. Zástupcům obce se podařilo dostat opravu budovy do akce generálních oprav a v druhé polovině r. 1956 nákladem 130 000 Kčs zvenku i uvnitř opravit. Počátkem roku 1957 bylo středisko vybaveno potřebným nábytkem a lékařskými přístroji. V květnu 1957 se započala ve středisku lékařská praxe. Tuto provádí státní obvodní lékař MUDr. Josef Habanec *17. 3. 1897.

Volby

Roku 1957 prošlo funkční období členů nár. výborů.

Utvořena volební komise nár. fronty, která na návrh strany, masových organizací a průmyslových závodů jmenovala kandidáty.

Volby se konaly dle obvodů, v každém obvodu kandidoval a byl zvolen jeden člen NV.

V Olešnici mělo být zvoleno 19 členů a proto obec rozdělena na 19 obvodů.

Občané své kandidáty schválili dne 19. května 1957 v sále Osvětové besedy. Každému byla dána možnost jít za plentu a jméno kandidáta škrtnout. Tohoto práva použilo jen málo voličů. Ostatní volili veřejně. Až na malé výjimky volila Olešnice manifestačně.

Mezi zvolenými byl také dosavadní předseda MNV Miloslav Srstka, důchodce čp. 387. Tento však dne 25. května 1957 zemřel, stár 52 roků.

Proto se konala v jeho obvodě volba náhradní. Z 19 členů MNV jest 16 mužů a 3 ženy, dle polit. přesvědčení jest 10 členů KSČ a 9 nestraníků.

Dle zaměstnání jest 7 dělníků, 1 živnostník, 5 úředníků, 0 zemědělec a 6 ostatních.

Rada MNV byla utvořena následovně:

Předseda: Frant. Elis, šofér čp. 382

Tajemník: Josef Kinc, dělník čp. 393

Radní: Tomáš Blaha, stolař čp. 81, Ludvík Sedlák, úředník čp. 42, Frant. Štourač, úředník čp. 392, Jos. Elis, školník čp. 107 a Vlasta Kitnerová, v domácnosti čp. 147.

Služby veřejnosti

Na základě směrnice min. vnitřního hospodářství a vybídnutí ONV byly dnem 1. září t.r. zřízeny provozovny MNV v Olešnici, a sice: holičství a kadeřnictví v domě čp. 22 a fotoslužba v domě čp. 62, kteréžto provozovny obec převzala od Služeb města Boskovic.

Dnem 1. listopadu obnovena práce v kamenolomu Horka. Na znovuzahájení výroby obdržela obec od ONV peněžní výpomoc 6 000 Kčs. Vedoucím lomu ustanoven Frant. Barták.

Počátkem r. 1958 zřízena provozovna zámečnická v domě čp. 21 a provozovna stolařská v domě čp. 322.

Požární zbrojnice

Jak již bylo v této knize napsáno, položen byl dne 26. června 1949 slavnostně základní kámen ku stavbě hasičského domu s lázněmi. Stavební místo u koupelny koupila obec usnesením MNV dne 16. prosince 1948 za 50 000 Kčs.

Propočtený stavební náklad 1 700 000 Kčs převzal do svého rozpočtu KNV v Brně.

Roku 1949 zaplacený plány a rozpočty s obnosu 43 000 Kčs. Na stavební práce poukázáno bylo 400 000 Kčs. ONV v Bystřici však tento obnos použil k úpravě svých kanceláří a proto se stavbou nebylo započato. Stavba pak byla KNV odkládána rok po roku.

Poněvadž nebylo naděje, že by v dohledné době ku stavbě nákladem státu došlo, bylo r. 1954 rozhodnuto provést tuto svépomocí občanů za pomoci státu, v tzv. akci Z. Příspěvky státu se řídily dle práce zdarma při stavbě odpracované. Stavba se musela provést dle typizovaného pro-

jektu min. vnitra. Původně měla býti zbrojnice jen přízemní, teprve během stavby bylo rozhodnuto zbudovati v poschodí byt pro strojníka. Plány zpracoval stavitel Al. Brokl.

Na výroční členské schůzi místní jednoty čsl. svazu požární ochrany v Olešnici, konané

dne 5. 12. 1954 zvolena čtyřčlenná stavební komise v čele s velitelem br. Jos. Prudkým a odhlásována pracovní povinnost pro každého požárníka v r. 1955, a to 20 hodin.

V rámci oslav 10. výročí osvobození bylo vyzváno občanstvo, aby přispělo dobrovolnou prací zdarma na stavbě zbrojnice, což se také stalo.

Ještě během zimy navezen kámen do základů podezdívky z lomů „Horka“ a „Chrast,“ částečně z „Ostré horky.“ Přivezeno vápno a uhašeno, skáceno dřevo v lese p. Čenka Michala a svezeno ku stavbě.

Během roku 1955 postaveno přízemí a garáž zastřešena.

Roku 1956 postaveno poschodí a zastřešeno, dále provedena kanalizace a instalace el. proudu. Roku 1957 budova z venku i uvnitř nahozena, postaveny schody, položeny podlahy a zaveden do domu vodovod.

Největší zásluhy o stavbu zbrojnice si získal velitel místní jednoty ČSPO br. Josef Prudký, zemědělec č. 63. On měl stavbu na starosti, dovedl druhé k práci. Sám vždy v práci první dával druhým příklad.

Kromě práce potahové odpracovali občané na stavbě zbrojnice 1 084 hodin zdarma. Když prvé nadšení k práci vyprchalo, byla nádenická práce prováděna dělníky, které platila místní jednota čsl. svazu pož. ochrany. Celkový náklad, kromě práce zdarma vykonané, činil

151 847,32 Kčs, na který přispěla MJ – ČSPO obnosem 39 647,55 Kčs a MNV 8 525,11 Kčs.

Slavnostní otevření budovy se konalo za veliké účasti požárníků a občanstva 21. července 1957. Slavnost započala o 2. hod. odp. rozloučením se starou zbrojnicí v pivovare. Proslov měl předseda MJ ČSPO br. Vladimír Neumann.

Potom následovalo defilé před has. praporem a odchod k novostavbě. Zde po vztyčení státní vlajky a projevech zástupců okres. výboru ČSPO z Boskovic předal předseda MNV v Olešnici s. Frant. Elis klíče od zbrojnice br. veliteli Jos. Prudkému, který pak budovu slavnostně otevřel. Potom následovala prohlídka budovy a volná zábava.

Pro zajímavost uvádím, kde za starých časů bylo hasící náčiní uloženo:

do r. 1856 v soukromých domech. Toho roku byla kůlna na hasičské potřeby postavena mezi kostelem a pivovarem. Když roku 1881 přestalo se vařit pivo, zřízeno hasičské skladiště v místnostech pivovaru.

Počasí a úroda

Rok 1957 byl velmi neúrodný.

Zima byla mírná, bez sněhu. Na saních se vůbec nejezdilo. Na silnicích bylo stále náledí.

Jaro bylo velmi suché. V měsíci květnu a červnu skorem nepršelo. Následky tohoto sucha se projeví ve vzrůstu zemědělských plodin. Jetel uschl na stojatě, len zůstal krátký a nevytvořil žádné vlákno.

Z obilí byl nejvíce postižen oves. Ten zůstal u země a předčasně uzrál, zároveň se žitem. Když potom přišla vláha, tak podrostl a zazelenal se jako na jaře. Potom nastalo deštivé počasí, přezrálý oves vypadal a podrostlý již neuzrál. Pro stálé deště ve žních mohlo se málo používat výkonných strojů a žně se protahovaly. Státní statek přivezl poslední oves dne 21. září.

Otava se sušila na sušících a sklízela znehodnocená až kolem svátku sv. Václava.

Měsíc říjen byl zeměděl. pracím příhodný, proto se brambory pohodlně sklízely. Úroda jejich byla nadprůměrná. Některé brambory byly napadeny nemocí zv. suchá noha a byly hodně chybny. Tento rok se u nás objevila ve větším měřítku mandelinka bramborová.

Řepy bylo dosti a pohodlně se z polí sklízela. Počátkem prosince pola zamrzla.

Měsíční přehled průměrné teploty a srážek roku 1957

Měsíc	Průměr. teplota [°C]	Srážky [m/m]
Leden	- 3,53	20
Únor	0,31	44,93
Březen	3,21	90,80
Duben	6,84	59,30
Květen	9,18	11,80
Červen	16,20	40,60
Červenec	16,41	122,10
Srpen	13,32	87,30
Září	9,46	76,30
Říjen	6,25	6,00
Listopad	2,86	23,80
Prosinec	-1,60	21,80

Průměrná teplota roční byla 6,57°C. Stav srážek za rok 1957 byl 604,70 m/m. Nejvyšší teplota byla 36,20°C dne 5. července. Nejnižší teplota byla -14,20°C dne 16. ledna. Zprávu o průměrné teplotě a srážkách podal správce meteorolog. stanice p. Josef Vítek.

Televize

Dne 27. ledna 1957 byl po několika zkouškách skutečně první příjem televizního vysílání vídeňské vysílačky u p. Vlad. Podlipného. Během r. 1957 bylo zapojeno několik televizních přijímačů.

Výstava obrazů

Sdružení rodičů a přátel školy v Olešnici uspořádalo v Osvětové besedě výstavu žakovských prací, spojenou s výstavou obrazů místních malířů. Byly zde vystaveny obrazy + akad. malíře Ot. Oderského, dále obrazy malířů amatérů: p. Alfonse Čápka, Karla Hamerského, Vlast. Havelky a j. Výstava trvala od 7. do 14. února 1957 a těšila se veliké pozornosti občanů.

Neštěstí na poli

Na poli státního statku za Lamberkem došlo dne 8. května k neštěstí. Při zapřahání byl smrtelně koněm zraněn zaměstnanec statku 39 letý Josef Hájek. Byl ihned zavezen do nemocnice v Poličce a tam operován, ale veškerá pomoc byla marná. Zemřel dne 11. května, aniž nabyl vědomí. Pochován na olešnickém kat. hřbitově dne 11. května. Zanechal vdovu a 2 malé chlapce.

Divadelní spolek „Tyl“

V Olešnici v posledních letech hrál divadla div. kroužek místní jednoty čsl. svazu pož. ochrany a div. kroužek národ. podniku Centroflor. Roku 1957 tyto kroužky byly zrušeny a založen divadelní spolek, který nazván „Tyl“. Předsedou zvolen Rud. Grubhoffer, režisérem Karel Hamerský. Hraje se v Osvětové besedě.

Tělocvičná Jednota Sokol

Na podzim r. 1957 obnovena byla v Olešnici TJ Sokol. Předsedou zvolen Frant. Štourač, úředník, jednatelem Frant. Krejčíř, ředitel školy a náčelníkem Jos. Beneš, krejčí. Od r. 1953 provozovala u nás tělovýchovu těl. organizace „Jiskra“ při nár. podniku Centroflor, které patřila Sokolovna i cvič. náradí. Její jediná činnost však byla provo-

zování kopané na býv. orelském hřišti „Pod horkou“. V sále Sokolovny umístěno skladiště a fil. provozovna nár. podniku Centroflor. Obnovená TJ Sokol převzala budovu i inventář Sokolovny. Dokud nebyla Centroflorem vyklizena, cvičilo se v tělocvičně zdejší 8 leté školy.

Zápis od sovětských turistů s podpisy.

Rok 1958

Prodej moravské pastoušky

Místní nár. výbor ve své schůzi dne 30. ledna schválil prodej bývalé moravské pastoušky čp. 168. Koupil ji Jaroslav Stejskal z Olešnice za 6 100 Kčs a přilehlou loučku ve výměře 1 070 m² za

535 Kčs. Tento domek patřil za starých časů sousedům bydlícím na Moravské straně. Městská pastouška byla v čp. 138. Do r. 1496 byla Moravská strana samostatná obec, mající svého rychtáře. Když však tento rok Vilém z Perštýna koupil Olešnici - část městskou, spojil tím natrvalo Olešnici v jednu obec. Avšak do doby tereziánské měla Moravská strana svůj majetek, jehož sousedé sami užívali.

Roku 1759 učiněna byla dohoda, v níž sousedé moravsko-stranští předali obci veškeren svůj majetek, totiž les Koziny, pastvisko Ubčina a Rovně. Vyměnili si však právo pasení na Rovních. Toto právo si sousedé několikrát hájili proti vrchnosti i proti obci a svoje právo uhájili. Pastýř za svoji službu bezplatně obýval pastoušku, dále užíval kus pole na Rovních. Kromě toho dostával od sousedů menší plat dle počtu dobytka. Před I. světovou válkou pásly se zde ovce, potom jen kozy.

Když r. 1919 vyšel zákon, jímž se rušila tzv. práva starousedlíků, přišlo k zrušení i právo sousedů moravských na pastvu na Rovních. Přesto se však zde společně páslo asi do r. 1930. Poslední pastýř byl František Haupt.

Soukromně někteří sousedé na Rovních pásli do r. 1957, kdy toto pastvisko připadlo do užívání čs. státnímu statku.

Stavba vodovodu

V letech 1957 - 58 bylo opět pokračováno ve stavbě vodovodu ze Žláteniční studánky pod Ostrou horkou. Stavbu prováděla fi. Ingstav, nár. podnik v Brně. Roku 1957 za pomoci občanů proveden byl výkop od studny až po okraj obce. Vý-

kop se děl částečně pomocí strojů, ale většinou ručně. Práce to byla velmi svízelná. Pod Lamberkem ji ztěžovala voda a u Škrobárny pak tvrdá skála. V prvních měsících r. 1958 proveden byl výkop na náměstí od domu čp.123 po dům čp. 111. Před Panským domem byla objevena tajná chodba vedoucí ze sklepu Panského domu, asi památka z války třicetileté.

V letních měsících proveden byl výkop v ulici Palackého před evangelickým kostelem. Celková délka položeného potrubí od studny k domu čp. 111 jest 3195 m. Průměr potrubí jest 20 cm. Celkový náklad v letech 1957 - 58 činil 1 217 478,25 Kčs.

Dne 1. září 1958 v odpoledních hodinách poprvé puštěna do potrubí voda. Ještě na podzim 1958 zapojena na nový vodovod sodovkárna a několik domů v ulici u evang. kostela.

Návštěva ze SSSR

Na pozvání místního nár. výboru a spolku československo - sovětského přátelství v Olešnici navštívila naši obec dne 28. června 1958 skupina 12 turistů ze Sovětského svazu. Bylo připraveno slavnostní uvítání na náměstí. Poněvadž však celý den hustě pršelo, konal se tento akt v sále Osvětové besedy. Hosté si pak prohlédli naše školy a místní průmyslové podniky. Večer pak se konal v sále Osvětové besedy seznamovací večírek.

Nemocnice v Boskovicích

Okres boskovický neměl žádné nemocnice. Těžce nemocní občané hledali uzdravení v nemocnici v Brně a v Poličce a po r. 1945 hlavně ve Svitavách. Tyto nemocnice však byly přeplněny a proto postavena byla též nemocnice v Boskovicích. Slavnost otevření se konala 26. října 1958. Naši obec na slavnosti zastupoval předseda MNV a členové rady. Bylo též přítomno mnoho našich občanů.

Dne 10. srpna 1958 uspořádána v Osvětové besedě v Olešnici zdravotnická beseda, na níž se našim občanům představili vedoucí lékaři nové nemocnice. Léčení v nemocnici byl zahájen počátkem roku 1959.

Pro zajímavost zaznamenávám, že od r. 1952 nerodí naše ženy v domácnostech, ale v Ústavě nár. zdraví v Boskovicích.

Počasí a úroda

Rok 1958 byl rokem úrodným. Všeho narostlo dostadek, jenom brambor bylo méně. I ovoce by-

la hojnost, hlavně třešní a jablek. Časté a dlouhotrvající deště však velmi ztěžovaly sklizeň, takže tam, kde se obhospodařují velké rozlohy pozemků a jest málo pracovních sil, došlo ke škodám. Brambory sklízeli za deště vojáci.

Rok 1959

Volba poslance

Zástupce našeho kraje v poslanecké sněmovně, ministr lehkého průmyslu s. Málek r. 1958 zemřel a proto připravena volba nového poslance. Ústřední volební komise pro doplňovací volby do nár. shromáždění zaregistrovala jako poslance Jos. Tatíčka, člena JZD v Prosetíně * r. 1911. Tento byl dne 1. února 1959 zvolen.

Oslava stého výročí českého divadla

Tento rok oslavovali jsme sté výročí provozování prvního českého divadelního představení v Olešnici a založení Spolku divadelních ochotníků.

Před sto lety, dne 20. března 1859 sehráno v domě Synkově č. 90 div. představení „Lakomec“ od Moliéra. Dříve se hrála u nás div. představení jazykem německým. Tohoto jubilea bylo vzpomenu to ve dnech 29. března až 5. dubna 1959 hrou Jos.Kajetána Tyla „Strakonický dudák“, kterou sehrál místní divadelní spolek Tyl za režie p. Karla Hamerského. Slavnostní projev přednesl p. Vlad. Neumann. Dále byla uspořádána výstava činnosti divadelního spolku. K oslavě bylo také opraveno jeviště v Osvětové besedě a pořízena nová opona. Vydání s opravou činilo 18 696,70 Kčs. MNV přispěl obnosem 12 574,50 Kčs, zbytek uhradil div. spolek Tyl.

Zvětšení kat. hřbitova

Katolický hřbitov v Olešnici byl naposledy rozšířen před sto léty, r. 1859. V pozdějších letech se značně zvýšila úcta k mrtvým. Hroby nebyly po projití tlecí doby kopány znovu a velká část hrobů se stala rodinnými. Proto se nová část hřbitova dosti brzy zaplnila. Když se naskytla příležitost, zakoupila katolická hřbitovní správa dne 1. října 1914 od manželů Františka a Anny Cvečkových z Olešnice čp. 162 část jejich pole sousedícího se hřbitovem ve výměře 19 a 18 m² za 1000 K. Pan Jakub Stejskal z Olešnice daroval ze svého lomu „Za strážama“ asi 50 m³ kamene. Roku 1934 byly nákladem kat. hřbitovní správy základy vy-

kopány a vyzděny. K další stavbě došlo až po létech. Ve schůzi hřbitovní správy dne 25. 5. 1957 usneseno vybidnouti MNV, aby zahájil kroky k rozšíření hřbitova. Na příkaz MNV vypracoval místní stavitel p. Alois Brokl plán stavby a rozpočet materiálu a práce. Navrhl zeď cihelnou na kamenné podezdívce, s cementovou plotnou na povrchu. Celkový náklad propočten na 57 211,97 Kčs.

ONV v Boskovicích zařadil nato stavbu hřbitovní zdi do akce Z, t.j. svépomocí občanů, na r. 1959. Na stavební náklad přispěl stát 40 %. Zbytek měli občané uhradit svojí prací.

Proto koncem zimy navštíveny všechny domácnosti v Olešnici i v přifařených obcích a přijímány závazky občanů. Tito se postavili k této akci kladně.

Se stavbou se započalo počátkem května a dílo skončeno do poloviny srpna. Stavbu provedli místní zedeníci i důchodci pod vedením p. Boh. Řehůřka čp. 368. Zadní bránu provedl p. Frant. Čápek čp. 21. Stará zadní zeď byla rozbořena a kámen použit na šterkování cesty středem hřbitova. Hodnota vykonaného díla oceněna na 58 031,- Kčs, stát přispěl obnosem 23 398,88 Kčs. V příštích letech jest ještě třeba pořídit smetník a přemístiti umrlčí komoru.

Pomoc občanů při stavbě hřbitovní zdi.

Závazek

Obec	Práce [Hodin]				Peněž. pomoc [Kčs]
	odborná	pomocná	potazní	celkem	
Olešnice	200	2335	85	2 620	2 513
Crhov	65	374	80	519	-
Křtěnov	-	254	80	334	425
Lhota	-	90	-	90	820
Ústup	-	48	20	68	655
Kněževes	16	155	20	191	250
Celkem	281	3 256	285	3 822	4 663

Splněno

Obec	Práce [Hodin]				Peněž. pomoc [Kčs]
	odborná	pomocná	potazní	celkem	
Olešnice	76	1 400	90	1 566	3 553
Crhov	-	25	-	25	-
Křtěnov	-	55	30	85	325
Lhota	-	35	-	35	990
Ústup	-	20	15	35	755
Kněževes	-	65	10	75	515
Celkem	76	1 600	145	1 821	6 138

Jako první byla na nové části hřbitova pohřbená Marie Synková, manželka býv. obec. strážníka v Olešnici dne 2. srpna 1960.

Zvětšení státního statku

Státní statek každoročně zvětšoval svoji výměru. Koncem r. 1958 začleněna byla do statku rolnická usedlost bratří Františka a Karla Novotných čp. 155 a několik kovozezemělců předalo svoje pozemky. Při arondaci stát. půdy konané na podzim 1958 urovnal si stát. statek hranice svých pozemků, hlavně směrem k Veselce. Koncem roku 1959 vstoupili do Stát. statku tito zemědělci: Jar. Jílek čp. 87, Jos. Procházka čp. 85, Jar. Kadla čp. 83, Frant. Prosecký čp. 17, Adolf Vaverka čp. 11, Vladimír Neumann čp. 23, Jos. Novotný čp. 161 a několik kovozezemělců. Celkem 143 ha. Statek převzal polnosti u Weinerova křížku při silnici k Trpínu, od boží muky ku Skalkám, louky a pole při hranicích křtěnovských, pozemky na Závrší, kde se plánuje pastvina. Tohoto roku byla začleněna do Státního statku obec Kněževes a přidělena k oddělení Veselka.

Poněvadž Olešnice a většina okolních obcí jest zapojena na státní statek, stala se strojní traktorová stanice v Olešnici bezpředmětná a proto byla r. 1959 zrušena.

Počasí a úroda

Zima byla velmi mírná. Největší mráz -15 st. C. Sníh skorem žádný nebyl. Koncem února bylo již zcela jarní počasí. Na jaře a v létě bylo počasí velmi příhodné, více deštivé a proto úroda byla velmi pěkná. Podzim byl suchý. Od poloviny srpna nepršelo. Sklizeň obilí, otavy i brambor byla velmi pohodlná. Nic nepřišlo nazmar. Zato setí ozimin bylo velmi pracné. Dne 6. listopadu napadl první sníh. Ten se v brzkou rozpustil a zavlžil zaseté obilí, že mohlo vzklíčit. Obilí zaseté časně však v zemi ztrouchnivělo a bylo hodně řídké. Pěkně zelené a urostlé obilí nebylo viděti.

Dodávky

Druh dodávky	Stát. statky, soukromníci	Splněno
Zrniny	478 q	100 %
Brambory	1335 q	100 %
Len - stonky	184 q	95 %
Hovězí maso	237 q	100 %
Vepřové maso	195 q	82 %
Mléko	160 000 l	103 %
Vajíčka	101 300 ks	110 %

Při příležitosti oslav 15. výročí našeho osvobození podepsaly se lidické ženy, které byly zúčastněny na besedě v Olešnici.

Kohličková Marie v. r.

Horníková Anna v. r.

Pohyb obyvatelstva v Olešnici a okolních obcích r. 1959.

Obec	Narození			Sňatky	Úmrtí		
	chlapci	děvčata	celkem		muži	ženy	celkem
Olešnice	14	10	24	13	8	5	13
Crhov	3	-	3	2	-	2	2
Křtěnov	7	2	9	-	1	-	1
Ústup	-	1	1	2	1	1	2
Kněževs	2	1	3	1	1	-	1
Veselka	-	-	-	-	-	-	-
Rozsíčka	1	-	1	-	-	2	2
Louka	2	-	2	-	-	2	2
Celkem	29	14	43	18	11	12	23

Rok 1960

Oslava 15. výročí osvobození

Tohoto roku vzpomínal celý náš národ, že před 15 lety byla naše vlast osvobozena od nacistické poroby. V Olešnici bylo toto jubileum následovně oslaveno:

V sobotu – 7. května odpoledne slavnostní schůze MNV, večer v Sokolovně tělovýchovná akademie.

V neděli – 8. května odpoledne na Hradisku manifestace, kterou provedl Svaz protifašistických bojovníků. Večer v Osvětové besedě div. představení „Omyl prof. Somolova“. Provedl div. spolek z Letovic.

V pondělí – 9. května odpoledne na hřišti Pod Horkou branné vystoupení, které provedl Svazarm. Večer konal se průvod od památníku osvobození do Osvětové besedy, kde se konala oslavná schůze občanů, na které m. j. promluvily ženy z Lidic.

V rámci oslav bylo vyhlášeno heslo „Naše vlast ještě krásnější“. Naši občané se zavázali odpracovati 10 322 hodin na okrášení obce.

Byl upraven parčík u kašny na náměstí, pak park před mlékárnou, zkrášleno prostranství kolem Centrofloru, upraven vchod do Kovodíla apod. Dále v této akci opraveno mnoho domů.

Nová územní organizace našeho státu

Počátkem července vešla v platnost nová územní organizace našeho státu. Veškeré územní

celky byly zvětšeny a jejich počet zmenšen.

Počet krajů stanoven na 10 a sice: Kraj středoečeský se sídlem v Praze, jihočeský – Budějovice, západočeský – Plzeň, severočeský – Ústí n. Labe, východočeský – Hradec Králové, severomoravský – Ostrava, jihomoravský – Brno, západoslovenský – Bratislava, středoslovenský – Banská Bystrica a východoslovenský – Košice.

Také území okresů bylo zvětšeno.

Okres boskovický spojen s blanenským se sídlem v Blansku, okres bystrický byl připojen ku Žďáru nad Sázavou, okres poličský připojen k okresu svitavskému a přidělen ku kraji východočeskému.

Kraj jihomoravský má tyto okresy: Brno – město, Brno – venkov, Blansko, Žďár, Jihlava, Třebíč, Znojmo, Břeclav, Hodonín, Uher. Hradiště, Gottwaldov, Kroměříž, Vyškov a Prostějov.

Hranice jednotlivých okresů byly později upraveny. Obce ležící při hranicích mohly býti na své přání připojeny k okresu sousednímu. K okresu blanenskému v našem okolí přiřazena Lhota u Olešnice z okresu Žďár a Jobova Lhota z okresu Svitavy.

Menší obce byly spojovány s většími v jeden celek. Veselka a Jobova Lhota spojeny s Kněževsi, Ústup s Rozsíčkou.

Volby do NV

Dne 12. června 1960 provedeny byly volby do národ. shromáždění a do národ. výborů všech stupňů.

V Olešnici kandidoval do národ. shromáždění a byl zvolen Josef Illa, zemědělec v Mezeříčí u Letovic.

Do krajského národ. výboru zvolena Anna Soukalová, dělnice z Olešnice č. 104.

Do okresního národ. výboru zvoleni Frant. Elis, řidič auta, č. 382 a Bohuslava Žilová, č. 28.

Do místního národ. výboru zvoleno 26 zástupců. Předsedou MNV zvolen opět František Elis, řidič auta, č. 382, tajemníkem Ludvík Sedlák, úředník, č. 42.

Členové rady MNV jsou: Jan Bydžovský, vedoucí n.p. Centroflor, Frant. Štourač, úředník, Arnošt Mareček, učitel, Arnošt Cupal, vedoucí prodejny, Josef Fiala, vedoucí prodejny, Engelbert Bidmon, tov. mistr, Gustav Doskočil, důchodce.

Ustaveny byly dále komise při MNV a sice: komise finanční, zemědělská, průmyslová, kulturní, bytová, protipožární a j.

Ředitelství stát. statku

Státní statky podléhaly dříve pod dozor kraj- ským národním výborům. Při nové územní orga- nizaci přiděleny tyto pod dozor okresním nár. vý- borům. V důsledku toho muselo býti na každém okrese ředitelství ČSSS. Pro všechna hospodářství ČSSS v okrese blanenském zřízeno ředitelství v Olešnici. Jedná se o tato hospodářství a provo- zovny: Olešnice, Lamberk, Kněževy a Veselka, Ústup, Loucký Dvůr s Loukou a Hodonínem, Dr- novice a Skalice.

Ředitelem jmenován Ludvík Reitter, dosavadní správce z Drnovic. Nové ředitelství zahájilo čin- nost dne 1. července 1960.

Kanceláře ředitelství byly upraveny z budovy býv. líhnařského závodu u mlékárny.

Lidová jídelna

Na podzim r. 1959 bylo zrušeno pohostinství v bývalém Katolickém domě v Olešnici s úmys- lem zřídit zde lidovou jídelnu a bufet. Budova byla vhodně přestavěna, poněkud do dvora rozší- řena. Vznikla zde prostorná kuchyně se spízkou a dosti rozsáhlá jídelna s bufetem. Byt domovní- ka přenesen do poschodí v býv. Orlovně.

Práce stavební a zařizovací trvaly do konce srp- na 1960. Dne příštího, t. j. 1. září 1960 byl v jídel- ně zahájen provoz.

Vedoucím ustanoven Karel Hřebíček č. 111. Obědů se vaří v letních měsících asi 400, v zim- ních měsících kolem 200.

Stavební a zařizovací práce stály 97 000 Kčs. Místní nár. výbor přispěl částkou 20 000 Kčs, okresní nár. výbor věnoval na tento účel 23 000 Kčs. Ostatní náklad nesla Jednota, lidové spo- třební družstvo v Boskovicích.

Zřízením lid. jídelny přispělo se v značné míře hlavně lidem starým a opuštěným, dále těm, kte- ří jsou plně zaměstnáni.

Pro školní děti se vaří obědy ve škole.

Provozovny MNV

Po vzoru větších obcí počal též MNV v Olešni- ci již r. 1957 budovat svoje provozovny, do nichž začleňoval místní živnostníky nutné k údržbě.

Roku 1957 zřízeno holičství, kadeřnictví, ma- lířství a sklad rakví.

Roku 1958 zbudováno zámečnictví, stolařství, klempířství a zednictví.

Roku 1959 zřízeno kovářství a dám. krejčov- ství.

Roku 1960 zřízena sběrna chem. čistírny a po- krývačství.

Od 1. července 1960 jest správcem provozoven MNV s. Josef Kinc.

Nynější stav provozoven

Provozovna	č.d.	Vedoucí	Počet zaměstn.
Holičství	19	Josef Štourač	3
Kadeřnictví	22	Míla Sedláková	3
Stolařství	300	Bohusl. Čípek	3
Malířství	62	Bohumil Švanda	2
Klempířství	28	František Žíla	1
Zednictví	67	Antonín Klusák	2
Dámské krejčovství	24	Věra Štoudová	1
Kovářství	132	Jindř. Dvořáček	1
Pokrývačství	50	Ludvík Jandl	1
Sklad rakví	119	Vladimír Oderský	1
Sběrna čistírny	25	Anna Soukalová	1
Kamenolom		Frant. Barták	4

Olešnické noviny

Ve schůzi MNV dne 24. března 1960 usneseno bylo vydávat pro naše občany časopis zvaný Olešnické noviny. Tyto vychází koncem každého měsíce. Tisknou se ručním rozmnožovacím pří- strojem, asi 300 výtisků. Odpovědný redaktor jest František Krejčíř, ředitel zdejší 9-ti leté školy. No- viny informují čtenáře o činnosti MNV a jeho ko- misí a podávají zprávy, co jest v Olešnici nového.

Nový lékař

Zasloužilý olešnický lékař MUDr. Josef Haba- nec tohoto roku vážně onemocněl a proto odešel po 33-ti leté činnosti v Olešnici na odpočinek. Na jeho místo nastoupil MUDr. Frant. Kotouček, na- rozený 6. února 1922 ve Svinošicích u Lipůvky.

Stavba kravína

V létech 1959-60 vystavěn na staveništi stát- ních statků nový kravín pro 100 krav. Na podzim r. 1960 zaveden do kravína v Olešnici vodovod. V třetí pětiletce jest zde plánována stavba kravína a vepřína.

Jak se kde v Olešnici říkávalo

V posledních letech se mnoho změnilo na na- šich polích. Meze byly rozorány, mnohá louka neb pastvina změněna v pole. Lidé pracují na jiných polích, nežli dříve a proto jest zcela pochopitelné, že staré místní názvy se zapomínají. Aby se tak nestalo, zaznamenávám je v této pamětní knize.

Některé z těchto názvů se však v nynější době již neužívají. Slyšel jsem je od starých pamětníků, neb našel zapsané v různých listinách ve Stát. archivu v Brně. Kupř. Rustikální fassé 1755, Tereziánský katastr 1764, Josefinský katastr 1788, a j.. Některé názvy jsem našel v obecním a farním archivu v Olešnici.

Názvy částí katastru

U božích muk. Pozemky táhnoucí se od obce směrem k Ústupu.

Zadničky. Pozemky ležící před ústupským lesem.

Veselské tratě, dříve Příčnice. Část katastru při hranicích veselských. Tyto tratě nesměřovaly od obce na hranici katastru, ale šly příčně. V Josefinském katastru tyto pozemky zv. Zadničky.

V širokých lukách. Pozemky směrem ke Kněževsi, mezi silnicí k Trpínu a Kudovou cestou.

Končiny. Pozemky táhnoucí se od městečka k Trpínu, mezi silnicí trpínskou a rovečínskou.

U Lamberka. Část katastru patřící dříve ke dvoru Lamberskému, při hranicích obce Velké Tresné.

Závříš, též Za vrchama. Tratě táhnoucí se od obce na západ, mezi cestou Daňkovou a cestou do Lhoty.

Názvy polí

Nad Holcovým. Při hranicích chřovských. Jméno dle býv. majitele Met. Holce.

U kapličky. Za Holcovou cihelnou, vlevo od cesty k Ústupu. Číslo parc. 1577. Jméno dle blízké boží muky.

Vejměnek. U trati Hlouškové, před cestou do Rozsícíky.

Na stráni. Nad Vejpuškem, č. parc. 1620, 1628, 1630, 1639, 1641.

U spravedlnosti. Nad Skalkama, č. parc. 1465. V blízkosti bylo popravni místo. Ter. katastr 1764.

Zadničky. Za Skalkama k Ústupskému lesu.

Pruty. Za Obecňákem, č. parc. 1430, 1431, 1436. Jméno jest dle staré polní míry - prut. Nyní se zde říká V Americe.

Višňové. Patří k domu č. 97, č. parc. 1406. Nyní se zde říká Náhlíkův kopec.

Svobodná Matouška. Vpravo od cesty k Veselce, č. parc. 1396. Pole bylo svobodné, t. j. od domu oddělitelné.

Maršovo srdce. Vlevo od cesty na Veselku, po překročení Veselského potoka, patřící k domu č. 85. Dnes se zde říká „Nad Švandovým“. Jméno

dle tvaru pozemku a majitele. č. parc. 1279-1280.

Radlice. Pozemky za Jeruzalémem, č. parc. 1286, 1299, 1301. Jméno dle tvaru pozemků.

V Jelínkách. Před Tereziánskou cestou z Veselky ku Kněževsi. č. parc. 1358. Jméno dle býv. majitele.

Na dvorství. Bývalé obecní pole. Mezi cestou na Veselku a cestou Kudovou, č. parc. 1272

Na malé roli. Polní trať patřící k domu č. 97, č. parc. 1225, u Kravína ČSSS.

Na troubách. Vlevo od cesty k Veselce, při obci, č. parc. 1101/2, 1144/3. Jméno dle potrubí vodovodu.

U pazderny. Pole nyní zastavěné za domem č. 202, kde dříve byla obecní pazderna.

Dolina. Za býv. Oderského cihelnou vpravo od silnice k Trpínu, č. parc. 1105.

Unčovsko. Polní trati patřící původně k panskému domu táhnoucí se podél silnice k Trpínu. Č. parc. 964, 958-60, 952. Jméno prý dle posledního olešnického rychtáře Unčovského.

Oderský kopec. Při silnici k Trpínu za Pijavičným rybníčkem, č. parc. 1072/2. Jméno dle býv. majitele Vlad. Oderského.

V křemelích. Vpravo od Oderského kopce při hranicích kněževeských, č. parc. 1184, 1208, 1211, 1231.

Na svobodném. Na severní straně obce u Kavkové vily, č. parc. 897, patřící k domu č. 93. Toto pole mohlo býti volně od gruntu odprodáno, proto jeho jméno.

Končiny. Polnosti od silnice trpínské k Faustkově samotě při hranicích trpínských.

U vápenice. Vlevo od silnice k Rovečnému za Ostrou horkou, č. parc. 724. Před léty zde byla vápenka.

Na krchově. Vlevo od silnice k Rovečnému kus za Lamberskem pod Chrástí, č. parc. 718. Původ jména neznám.

Na Klimentovém. Vlevo od škrobárny k Rovním, č. parc. 652-657. Jméno dle býv. majitele č. d. 144.

U buka. Pole na jih od Rovní a na východ od Kozin, č. parc. 650. Původně patřilo k domu č. 144.

Pod skalou. Pole pod Daňkovým kopcem, č. parc. 589. V době třicetileté války patřilo k Pospíšilovu statku.

Na sekeře. Při lesu zv. Pajčlupek, č. parc. 604. Jméno dle tvaru pozemku.

Přední kopanina. Dříve polnosti, nyní les kolem Pochopovy skály, č. parc. 536 - 540, 552 - 556, 559 - 563, 612 - 616.

Zadní kopanina. Dříve pole, nyní pastvisko při Vašíčkovém chocholíku, č. parc. 464.

Niva. Pole Za vrchama od domu č. 151-152, č. parc. 443, 472. Niva byl pozemek oraný jednou za několik let.

U svatého Jána. Proti továrně na umělé květiny, č. parc. 258. V těchto místech stála před dávnými lety socha sv. Jana Nepomuckého.

Názvy luk

Na loučkách. Louky mezi městem a Moravskou stranou, č. parc. 71 - 111.

Pod Horkou. Při crhovských hranicích, č. parc. 244.

Valentka. Nad Křtěnovem při olešnickém potoce, č. parc. 245 - 246,

Obora. Nynější Pešova zahrada, č. parc. 1656.

Šibrova zmola. Louky, nyní zastavěné, nad mlékárnou.

Pastejřka. Pod Obecnákem, č. parc. 1446. Byla majetkem obecním a užíval ji pastýř.

Brodek. Při pravém břehu veselského potoka nad cestou na Veselku, č. parc. 1271.

Rychtářka. Nad Brodkem mezi rybníkem Novým a Šibeničným, č. parc. 1269. Užíval ji městský rychtář.

Pivovárka. Nad Rychtářkou mezi rybníkem Šibeničným a Beránkovým, č. parc. 1269. Tato louka i přilehlé pole patřilo k pivovaru.

Radiměřka. Pod Jeruzalémem nad rybníkem Beránkovým, č. parc. 1266. Původ jména neznám.

Močidla. Louka před vepřínem ČSSS, č. parc. 1203. Později se zde říkalo U Fialové vrby.

U krba. Loučka patřící k domu č. 94, č. parc. 1114.

Široký luka. Vpravo od silnice trpínské až k Jeruzalému, č. parc. 1252, 1230, 1240, 1213, 1208, 1186. Po odvodnění 1925 louky byly rozorány.

Korsika. Loučka u Weinerova křížku, č. parc. 962. Nyní změněna v pole.

Žlíbek. Vpravo od silnice k Lamberku za škrobárnou, č. parc. 791, 800, 817, 840.

Blatiny. Pod Lamberkem při olešnickém potoku. Korábky. U škrobárny při koupelně, č. parc. 771. Jméno dle majitele mlýna č. 199 Korába.

Nedvídek. Od Lamberka k Pijavičnému rybníčku a k Širokým lukám, č. parc. 796, 903, 912, 982, 997 atd. Původ jména neznám.

Zmolka. Při Nedvídku, loučka vzniklá z opuštěné cesty, č. parc. 887 v trati od domu č. 116.

Engelhartka. Při českých hranicích proti Faustkově samotě, č. parc. 762. Jméno dle býv. majitele.

Zubová. Louky na trpínském katastru, za Končinami.

V mlejnskách. Na české straně olešnického potoka, pod Ostrou horkou. Za starých časů byl zde mlýn.

Fabrická louka. Na Závřší mezi lesy, č. parc. 356. Patřila k bývalé továrně, nyní Sokolovna.

Kyselka. Na Závřší, od domu č. 153, č. parc. 411. Louka jest nyní zorána.

Obecník. Vpravo od cesty ke Lhotě, od domu č. 162, č. parc. 270. Bývala čas majetkem obce. Nyní zorána.

V břehách Pod pastouškou na pravém břehu olešnického potoka.

Názvy pastvisek

Jalovčinky. Dříve pastvisko, nyní pole vlevo od cesty k Ústupu proti Čechové chrasti, č. parc. 1558, 1564.

Stráň. Nad Vejpustkem, částečně změněné v zahrady.

Dobiášův kopec. Nad požární zbrojnicí, č. parc. 1459. Jméno dle majitele č. domu 90.

Přední Oulehla, nyní vysázena lesem zv. Skalky.

Zadní Oulehla, pastvisko v pole změněné při hranicích Ústupských, u boží muky.

Ostrá horka. Vpravo od silnice k Nyklovicím za Lamberkem, č. parc. 739.

Rovně. Pastvisko nad Lamberkem, č. parc. 665. Dle staré pověsti byla zde v dávných dobách vesnička zv. Rovná.

Daňkův kopec. Pastvisko z části zoráno a z části vysázeno lesem, před Závřším, č. parc. 502.

V pařezách. Pastvisko v pole obrácené za Daňkovým kopcem, č. parc. 598. Patřilo ke statku Pospíšilovému.

Ubčina. Pastvisko vysázené před lety lesem. Za vrchama, č. parc. 618. Patřilo obci.

V lázích. Pastvisko porostlé křovinami za Has-trmámkou, od domu č. 158, č. parc. 320, 322, 326.

Názvy lesů

Horka. Na jihu u městečka, již na katastru crhovském. Za stara nazýván „Panáčkova chrastka“. Patřil totiž olešnickému faráři. U příležitosti sňatku kor. prince Rudolfa s princeznou Štěpánkou nazván les „Štěpánka“. Název se však neujal.

Čechova chrast. Na jihovýchod obce na katastru crhovském. Jméno od majitele mlýna č. 33.

Pucharova bažiska. Les na trati Holcové, od č. d. 95, č. kat. 1556. Jméno od bývalého majitele Ig. Puchara.

Skalky. Les severovýchodně obce, dř. pastvina. Roku 1897 upraven v park a nazván dle národ. mecenáše Bedř. Schnella - „Šnelovka“.

Ústupský les. Za Skalkama, na katastru ústupském.

Jeruzalem. Obecní lesík směrem k Veselce.

Končiny. Směrem k Trpínu. Dříve zv. Březinka.

Faustkův les. Vpravo od silnice k Rovečnému za Lamberkem, na katastru trpínském.

Chrast. Nad Lamberkem, směrem k Velkému Tresnému.

Kulatka. Malý lesík za Chrastí k Nyklovicím č. p. 720.

Baba. Za Chrastí směrem k Velkému Tresnému. Na katastru této obce.

Koziny. U Rovní, směrem ku grafitárně. Původně patřil ku gruntu Klimentovému č. 144, pak panský. Část lesa patřila obci.

U včelína. Les u Kozin.

Pajčlupek. Panský les, č. kat. 607. Jméno vzniklo asi z německého jazyka

V přejímkách. Les v blízkosti Pajčlupku.

Na Pospíšilových. Les za Pajčlupkem. Jméno dle majitele po třicetileté válce Václava Pospíšila z Postřelmova.

Straňák. Směrem ku Lhotě, na katastru této obce.

Názvy rybníků

Dolní Smetaník. Vypuštěný rybníček v zahradě Puchárny.

Horní Smetaník. Nad Puchárnou č. parc. 1584. Jména dle majitele luk Smetany č. d. 95.

Káčírek. Vpravo od cesty k Ústupu při hranicích pozemků olešnických a ústupských, č. parc. 1568.

Obecňák. Rybník pod Skalkama, č. parc. 1444. Patřil obci a byl zbudován v polovině XVI. stol.

Nový rybník nad cestou k Veselce, č. parc. 1275.

Šibeničný, též právičný rybník. Druhý rybník nad cestou k Veselce, č. parc. 1277. Původ tohoto jména není znám. Nyní se nazývá Jirglův rybník.

Beránkův rybník. Pod Jeruzalémem, č. parc. 1283. Jméno asi dle majitele okol. luk a domu č. 85, před třicetiletou válkou. Nyní se zve Neu-

mannův ryb. Poslední 3 rybníky se také nazývají Maršovy.

Javůrkův rybník. Nad Jeruzalémem, č. kat. parc. Jméno snad dle majitele domu č. 114, v XVI. století.

Veselský rybník. Pod Veselkou směrem k Olešnici, č. katastru 1338.

Pijaviční rybníček. Při silnici k Trpínu, č. parc. 157/2. Všechny jmenované rybníky, kromě Obecňáka, patřily vrchnosti a byly vypuštěné poč. XIX. stol.

Oderskýho rybníček. Nad Oderského cihelnou, č. parc. 1149.

Náhlíkův rybníček. Před Ústupským lesem, č. parc. 1428. Komu patřily a kdy byly vypuštěny se neví.

Názvy studánek

Kostelka. Na louce pod Holcovou cihelnou, již na katastru crhovském, při parc. č. 1581/4. Jméno Kostelka měla asi dříve louka, na níž se studánka nachází. Později jméno přešlo na studánku.

Krb. U trati od domu č. 94, u Širokých luk směrem k městečku, č. parc. 1114.

Žláteniční studánka. Pod Ostrou horkou na pravém břehu olešnického potoka, č. parc. 739. Voda ze studánky byla dříve užívána jako léčivá proti žloutence, od čehož dostala studánka jméno.

Zvonková studánka. V lese pod grafitárnou na katastru malotresenském, při cestě do Lhoty. Dle pověsti byl ve studánce ukryt zvonek ze zaniklé vesničky Rovné.

Hastrmánka. V lese na Závrší, v trati od domu č. 158, č. par. 323. Dle pověsti ve studánce přebýval vodník, či hastrman, od něhož má studánka jméno.

Třešíňková studánka. V Pařezách u Daňkového kopce. Jméno má dle třešní v blízkosti rostoucí.

Názvy cest

Ke křížku. Od mlékárny k Rozsícce, č. parc. 1696.

Kudova. Začíná u veselské cesty nad koupelnou, jde ku kravínu ČSSS, k Jeruzalému a k hranicím kněževeským, č. parc. 1689/1. Jméno dle býv. majitele č. domu 99.

Farskýho. Začíná u koupelny u far. křížka, táhne se k vepřínu ČSSS a dále na hranice kněževeské. Nyní jest z větší části rozoraná.

Tereziánská. Spojovací cesta, dř. silnice z Ústupa kolem Veselky a Kněževse na silnici trpínskou,

č. parc. 1692. Dříve silnice spojující Čechy s Moravou. Jméno má dle císařovny Marie Terezie, za jejíž vlády byla asi opravená.

Trpínská, nyní zv. Mirovského, č. parc. 1679/2. Začíná za evang. kostelem a táhne se k Trpínu. Před postavením silnice jezdilo se touto cestou do Trpína.

Příčnica. Spojuje silnici rovečínskou a trpínskou od Lamberka k Pijavičnímu rybníčku.

Klimentova. Začíná u Hotárny č. d. 144 a táhne se na Rovně, č. parc. 1670. Jméno dle bývalého majitele č. domu 144.

Daňkova. Začíná mezi domy č. 145 a 188 a táhne se na Závřší a ke grafitárně, č. parc. 1668.

Jméno dle býv. majitele domu č. 183.

Fabrická. Začíná za Sokolovnou a jde na Závřší, č. parc. 1661. Jméno dle továrny č. d. 157, nyní Sokolovna, ku které patřila.

Příhon. Spojovací cesta, která začíná u silnice lhotecké, přetíná tratě křtěnovské a moravskostranské a směřuje ku grafitárně, č. parc. 1665.

Rok 1961

Sčítání lidu

Dne 1. března provedeno na území našeho státu sčítání lidu, domů a bytů. Rozhodující čas byla půlnoc z 28. února na 1. březen. V Olešnici byl následující výsledek:

domů obývaných napočteno 385. Z toho bylo 332 domů rodinných, 26 domů zemědělských, 10 domů činžovních a 17 úředních. Domů neobydlených napočteno 18.

Bytů bylo zjištěno 405.

Počet obyvatel přihlášených k trvalému pobytu shledáno 1 608, z toho 778 mužů a 830 žen. K dočasnému pobytu napočteno 91 osob. Průměrně připadá na 1 obyvatele 10 m² obytné plochy.

Úroveň bydlení jest následující:

1 % rodin užívá 5 obytných místností kromě kuchyně,

4 % rodin užívá 4 obytné místnosti,

14 % rodin užívá 3 obytné místnosti,

30 % rodin užívá 2 obytné místnosti,

47 % rodin užívá 1 obytnou místnost.

Počasí a úroda

Počasí v tomto roce bylo zemědělství příznivé a úroda polní byla velmi dobrá. Zima byla mírná, sních skorem žádný nebyl. Ozimé obilí dobře pře-

zimovalo, též jetel. Jaro se dostavilo časně a bylo více suché, takže se jarní práce mohly včas udělat. Koncem května začalo deštivé počasí, které trvalo asi 3 týdny a sena časně posečená pohnila. Potom opět počasí příznivé, teplé s menšími dešti, takže všeho narostlo dostatek. Žito na lepších polích, případně dusíkem přihnojené, ještě před květem polehlo a dalo menší výnos. Jinak úroda obilí velmi dobrá, beze ztrát sklizená. Z celkové výměry obilnin bylo 2/3 sklizeno a uskladněno do stohů. Příhodné počasí potrvало i na podzim. Brambor i řepy bylo dostatek, ovoce bylo málo. Pro veliké sucho začalo se s přípravou půdy na setí ozimů až v měsíci říjnu. Orati se mohlo s menšími přestávkami do poloviny prosince, kdy půda zamrzla.

Stavby ve Stát. statku

Po bývalém JZD Olešnice převzal statek rozestavěný vepřín. Tento byl dostavěn r. 1957. V pozdějších letech byla v blízkosti vepřína postavena suška na dosušování obilí po kombajnech. V letech 1959-60 postaven kravín pro 100 krav s přílehlou přípravnou píce. Krávy do nového kravína zavedeny 31. května 1961. Poněvadž voda ze studny pod kravínem nebyla čistá, byl do kravína zaveden vodovod z Olešnice. Roku 1961 postaven nový kravín pro 100 krav, do kterého bude zaveden dobytek na jaře příštího roku. Pro zaměstnance postaveny v blízkosti kravínů 3 domky o 6 bytech.

Úprava u Puchárny

Roku 1961 upraveno nákladem MNV v dohodě s majiteli přízemí býv. hostince zv. Puchárna. Stavební náklad činil Kčs 57 000,-. V nově upraveném bytě byl ubytován místní lékař MUDr. Josef Kotouček.

Změna v děkanství

Dnem 1. dubna 1961 vešla v platnost nová územní organizace katolické církve v brněnské diecézi. Úřady byly vedeny snahou, aby se hranice okresu a děkanství kryly. V okrese blanenském zřízeny 3 děkanství a sice v Blansku, Boskovicích a Letovicích.

Farnost olešnická byla od roku 1914 u děkanství bystřického. Nyní přidělena k děkanství letovickému. K tomuto patří tyto farnosti: Bedřichov, Černovice, Dlouhá Lhota, Křetín, Kunštát, Letovice, Lomnice, Lysice, Olešnice,

Sebranice, Sulíkov a Unín. Dočasně ještě fary z okresu svitavského a to: Bohuňov a Bradlné. Děkanem byl jmenován farář ve Svitávce P. Arnold Zemánek.

U církve evangelické tohoto roku k územní reorganizaci nedošlo. Sbor olešnický, prosetínský, rovečinský, a veselský patří od r. 1952 k seniorátu brněnskému. Dříve jmenované sbory patřily k seniorátu novoměstskému.

Výstava fotografií

Ve dnech 19.–26. března pořádána v Osvětové besedě výstava černobílých a barevných fotografií, která se těšila zájmu obecnosti.

Povinná devítiletá docházka školní

Počátkem roku 1961 zavedena u nás povinná devítiletá docházka školní od 6 do 15 let.

Zavedeno také nové pojmenování školy. Tato se nyní nazývá „Základní devítiletá škola.“ Obvod olešnické školy tvoří tyto obce: Olešnice, Křtěnov, Crhov, Lhota, Louka, Rozsíčka, Ústup, Veselka, Kněževs, Jobova Lhota a Trpín.

V obcích, kde jest alespoň 20 školních dětí v I.–V. školním roku, udržuje se „Základní devítiletá škola s menším počtem tříd.“ Tak tomu jest v Trpíně, kde jest dvojtřídky, pak v Kněževsi, Rozsíčce, Crhově, Louce a Lhotě, kde jsou jednotřídky. Škola zrušena ve Veselce, v Jobově Lhotě a Ústupu. Veselka přiškolená do Olešnice, z Jobové Lhoty chodí děti I.–V. roč. do Kněževse a z Ústupu do Rozsíčky.

Na olešnické škole působí 19 učitelů. Ředitelem jest František Krejčíř.

Při škole jest zřízena „Družina mládeže“ pro děti od 6 - 11 let. Asi 40 dětí jest zde shromážděno – pí Blažena Prudká.

Ve školní kuchyni se levně stravuje 309 dětí a 11 dospělých. Vedoucí kuchařkou jest pí Růžena Hřebíčková.

Prodej potravin

Vstupem do Státního statku přestávají naši zemědělci býti samozásobiteli potravinami a proto v prodejnách Jednoty se prodej těchto zvýšil.

Roku 1961 bylo v Olešnici prodáno:

Chléb	107 000 kg
Sádlo	600 kg
Rohlíky	500 000 kusů
Mléko	172 000 l
Mouka	61 200 kg
Smetany	1 100 l
Cukr	49 000 kg
Šlehačka	340 l
Rýže	6 700 kg
Máslo	10 000 kg
Jedlých tuků	5 300 kg
Tvaroh	5 000 kg
Jedlého oleje	1 500 kg
Sýry	1 700 kg
Káva	600 kg
Obědů v jídelně	80 000 porcí
Maso	47 000 kg
Gulášů v jídelně	4 000 porcí
Uzeniny	27 000 kg
Polévek v jídelně	16 000 porcí

Vodovod

V Olešnici byl odedávna nedostatek pitné vody, což pociťovaly hlavně průmyslové závody. Aby se tomuto nedostatku odpomohlo, budovala r. 1942 mlékárna a uzenářství p. Čápka artézské studně.

Vedoucí těchto prací nabídl obci, že vyhloubí u Salajny pod Lamberkem 3 artézské studně,

Stav žactva v Olešnické škole r. 1961

Obec tř.	1	2	3	4	5a	5b	6a	6b	7a	7b	8a	8b	8c	9a	9b	Celkem
Olešnice	29	26	26	30	25	17	19	19	15	22	23	16	2	12	12	293
Křtěnov	3	3	3	1	1	3	1	-	5	-	-	7	-	-	6	33
Veselka	-	1	1	1	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	1	8
Crhov	-	-	-	-	-	6	1	1	0	6	5	4	-	7	-	30
Lhota	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	1	-	7
Louka	-	-	-	-	-	-	4	-	7	-	-	-	2	-	5	18
Rozsíčka	-	-	-	-	-	-	4	-	-	1	-	1	6	-	1	13
Ústup	-	-	1	-	-	-	1	3	-	1	-	-	4	-	-	10
Kněževs	-	-	-	-	-	-	1	-	-	5	-	-	1	-	3	10
Trpín	-	-	-	1	-	-	-	11	10	-	-	-	9	6	-	37
Celkem	32	30	31	33	26	27	34	34	38	35	28	30	27	26	28	459

odkud by se voda vedla do města. Rozpočet na vrty byl dosti veliký a výsledek nejistý a proto obec. zastupitelstvo tuto nabídku nepřijalo. Myšlenka zbudovat vodovod na pitnou vodu však zůstala.

Akce se ujal tehdejší starosta obce Vlad. Neumann. Byly prohlédnuty okolní prameny a změřena jejich vydatnost. Na pozvání obce přijel do Olešnice dne 19. 10. přednosta geologického úřadu z Prahy Dr. Hynie z Prahy. Tento uznal za nejlepší pramen studánku zv. Žláteniční pod Ostrou horkou. Voda z této studánky byla dříve považována za léčivou proti žloutence.

Stará pověst vypráví, že v Ostré horce jest velké podzemní jezero, které, kdyby se prolomila skála, by zatopilo celou obec.

Ještě na podzim r. 1942 se zde začalo pracovat. Byla ve skále vykopána 16 m dlouhá štola a pak studna 4,5 m hluboká.

Vody stále přibývalo. V měsíci listopadu 1943 byla provedena zkouška vydatnosti pramene. Voda byla čerpána motorovým čerpadlem po 20 dní a nocí. Za tu dobu vyčerpáno bylo 59 508 hl vody, to je 4 l za vteřinu. Vzorek vody byl poslán k prohlédnutí Zdravotnímu úřadu v Brně, kde zjištěno, že voda jest zdravotně nezávadná.

Další pokračování v práci zastavily válečné události.

Zatím dřevěné vzpěry ve studních zhnily a byla obava, že vše bude zasypáno a zničeno. Proto r. 1950 byla studna vyzděna a zastřešena. Pak vykopán 4 m hluboký odpadní kanál do nedalekého potoka.

V létech 1957 - 58 provedla fi Ingstav z Brna výkop vodovodní rýhy do města k domu č. 111 a položeno potrubí v délce 3 195 m, průměr 20 cm. Práce na výkopu byla velmi svízelná. Na lukách pod Faustkovou samotou ztěžovala práci voda a u Škrobárny tvrdá skála.

Dne 1. září 1958 v odpoledních hodinách vpuštěna poprvé do potrubí voda.

Roku 1959 provedla mlékárna svým nákladem vodovodní vedení od Hřebíčkových č. 111 do mlékárny a národní podnik masna také svým nákladem od Benešových č. 123 k Masně.

Roku 1960 a počátkem r. 1961 vybudován v akci Z vodovod od masny k Centroflu. Majitelé domů od Danzingerových vykopali vodovodní rýhu, každý před svým domem. Ostatní úseky vykopali zaměstnanci Centroflu. Litinové trouby v průměru 125 m/m a v délce 650 m koupeny od

Vítkovických železáren. Práci velmi znesnadňoval výkop rýhy pod mostem u transformátoru.

Náklad na tuto část stavby činil 82 046,14 Kčs. Na toto vydání přispěl Centroflor obnosem 27 761,20 Kčs.

Roku 1961 zaveden vodovod po Moravské straně a na Vejpustku.

Od zdravotnického střediska kladeno potrubí na Moravskou stranu k Metelovým č. 225, pak ke starému koupališti a druhý směr k Sokolovně a ke kostelu sv. Mikuláše.

Dále od mlékárny Vejpustkem k Šešulkovým č. 77 a pak na Horní Vejpustek.

Výkop strouhy se prováděl strojově - rýpadlem. Na tyto práce věnoval stát 300 000 Kčs.

Za tyto peníze bylo plánováno položit potrubí v délce 1 300 m. Občané se však zavázali zdarma každý před svým domem provést zásyp vodní strouhy a úpravu terénu. Proto se mohlo položit potrubí v délce 1 901,70 m, tedy o 601 m více. Zakopeny trouby ocelové v průměru 10 cm a délce 619 m, pak trouby litinové v průměru 10 cm a délce 443 m, dále litinové v průměru 8 cm a délce 809,70m.

Na podzim r. 1961 zrušen byl tzv. užitkový vodovod od obecního rybníka a do potrubí byla puštěna voda pitná z nového vodovodu.

Propojení bylo provedeno mezi domem č. 101 a 111 dne 7. listopadu. Tím bylo zásobeno pitnou vodou asi 60 uživatelů na náměstí a v Hliníkách.

Kašna na náměstí, tzv. „Panna“ z r. 1891, byla odklizena. Pro památku zde zaznamenávám její podobu. Kašna stála na kamenném stupni, byla litinová, tvaru komolého jehlanu. Na východní a západní straně byly připojeny mísy, do nichž ze lvích tlam proudila voda: Na kašně stála postava dívky, nesoucí na pravém rameni lucernu.

Rok 1962

Nové zvony

Zásluhou administrátora olešnické fary P. Frant. Kšici byly tohoto roku pořízeny a na věž kat. kostela připevněny dva nové zvony. Tyto ulila fi Kovolit v České u Brna. Do Olešnice byly zvony přivezeny dne 11. října odpoledne. Lidé slzeli dojetím, když zvony na evangelickém kostele vyzváněly svým druhům na uvítanou. Slavnost svěcení se konala v neděli 14. října o 2 1/2 hod. odpoledne. Zvony posvětil J. M. kapitulní vikář diecese brněnské, Dr. Jos. Kratochvíl, za účasti 15

kněží a velkého množství věřících. Hned po slavnosti byly zvony vytaženy na věž, zde připevněny a ještě týž večer bylo jimi ponejprv zvoněno. Všem se líbil jejich velebný hlas, když vyzváněly na paměť našim zemřelým.

I. zvon 510 kg těžký má na svém plášti obraz Rodičky Boží a nápis: Po Bohu nad Tebe nemáme.

II. zvon 286 kg těžký jest ozdobený obrazem Pěstouna Páně a nápisem: Josefe, svatý dělníku, dílo naše ochraňuj!

Celkový náklad i se zařízením zvonění na elektrický proud byl 110 000 Kčs. Tato částka uhrazena ze sbírek mezi farníky činěných.

Jako třetí zvon jest na věži tak zvaný Umíráček z roku 1835.

Stavba kinokabiny

V roce 1924 zakoupila zdejší TJ Sokol promítací přístroj zn. „Ehrmann“ z Uhlířských Janovic. Přístroj tento byl velmi primitivní a poháněl se lidskou silou - točilo se kolem. Prvním promítačem byl František Čápek, zámečník, později Richard Schuster, stol. dělník.

Kino promítalo jen němé filmy a proto při promítání hrál gramofon.

Roku 1933 zakoupila TJ Sokol zvukovou aparaturu zv. „Asva“ od fi Ing. Asman a Vališ, čímž byl dán základ k promítání zvukových filmů. Přístroj však nevyhovoval a proto r. 1939 zakoupen velkým nákladem přístroj nový.

Promítačem byl Jindřich Čápek, Rud. Grubhofer, Frant. Barták a Jan Kučírek.

Po převratě byla všechna kina zestátněna a přidělena do správy MNV. Budova zůstala majetkem Sokola a MNV platil nájemné.

Vedoucím jmenován p. Jos. Vítek a pak Ant. Holas.

Roku 1959 byl opraven kinosál nákladem 13 000 Kčs. Promítací přístroj a elektrická instalace byly ponechány bez oprav a byly ve velmi špatném stavu. Bylo nebezpečí buď elektrického úrazu pro promítače, nebo i možnost požáru. Proto krajský filmový podnik dne 17. srpna 1960 oznámil, že zastavuje půjčování filmů. Tím se kino přestalo hrát. Obec ihned se dala do stavby nové kinokabiny. Dle dohody Sokola s místním nár. výborem nesl finanční tíži stavby MNV. Nájemné se nebude platit až do úplného vyčerpání stavebních nákladů.

V čas opravy se hrálo kino v Osvětové besedě na provizorním promítači.

Stavební práce se započaly v prosinci 1960 a dokončeny v srpnu 1962. Přestavba kinokabiny stála 66 710,88 Kčs. Rekonstrukce elektrické instalace 13 906,09 Kčs. Dále zakoupeny tzv. usměrňovače za 16 494,36 Kčs. Celkový náklad 97 111,33 Kčs.

Roční nájemné z kinosálu činí 1 800 Kčs. Tímto obnosem se stavební náklad umořuje.

V prosinci 1962 dodal ONV v Blansku ze závodu Meopta Přerov dva nové projektory v ceně 54 462 Kčs. První promítání bylo 2. února 1963. Vedoucím kina jest p. Antonín Holas, důchodce, promítači Frant. Schuster a Eduard Náhlík.

Zrušení honebního společenstva

Až do tohoto roku obhospodařovali honitbu majitelé půdy. Tito tvořili tzv. honební společenstvo, jemuž v čele stál tzv. honební výbor. Tento pronajímal honitbu myslivecké společnosti a nájemné rozděloval majitelům půdy. Zákonem z r. 1962 byla honební společenstva zrušena. Honitbu pronajímá buď JZD a nebo St. statek, do jichž pokladny plyne též nájemné z honitby.

Změna v zeměd. škole

Olešnická škola zemědělská byla oboru pěstitelstvo - chovatelského. Poněvadž v zemědělské velkovýrobě jest potřeba pracovníky znalé zemědělských strojů, byla zdejší škola převedena na obor „opravář zemědělských strojů. Škola jest tříletá. Praktickou výuku konají žáci v dílnách v Boskovicích a nebo u St. statku v Olešnici.

Ředitelem školy jmenován Frant. Okáč.

† Dr. Karel Doskočil

Dne 4. února zemřel v Praze olešnický rodák Dr. Karel Doskočil, rada archivní služby, ve věku 53 roků. Narodil se 16. července 1908. Po krátkém působení jako středoškolský profesor vstoupil do služeb býv. archivu země české, nyní Stát. ústředního archivu v Praze.

Napsal více historických prací. Ku příkladu „Berní rula z r. 1654“, „Mistr Dybín, rektor doby Karlovy“, „Vývoj cisiojanu u nás“, „Česká jména osobní a rodová“ a j. Přispíval též do hist. a vlastivědných časopisů a pokoušel se i o básně. K velké škodě historické vědy nebylo mu však dopřáno ukončit další chystané práce. Odešel však předčasně i všem svým přátelům, kteří hluboce truchlí nad hrobem milého druha a dobrého člověka.

Chřipka

V měsíci únoru 1962 řádila u nás epidemie chřipky. Bylo málo lidí, kteří ji neprodělali. Průběh byl však mírný - úmrtí nebylo.

Ve školách se 14 dní nevyučovalo. Plesy, kina, veřejné schůze apod. nebyly ve dnech 11. - 18. února povoleny, aby se rozšíření nepodporovalo. Okresní nár. výbor zakázal také veškeré náboženské pobožnosti v obou našich kostelech.

V neděli 18. února nesloužila se v katolickém kostele oběť mše svaté.

Plán autobusových spojů na Olešnicku

J.V. 12. 5. 1963

Autobusové spoje:

- 1.) Rovečné - Boskovice, přes Lysice a Skalici
- 2.) Bystré - Brno, přes Nyklovce
- 3.) Olešnice - Polička, přes Trpín
- 4.) Jimramov - Boskovice
- 5.) Trpín - Bystřice, přes Olešnici a Vír
- 6.) Olešnice - Letovice, r.1963 prodloužena linka do Lhoty a do Ústupa
- 7.) Trpín - Rožínka, přes Prosetín a Štěpánov
- 8.) Olešnice - Lysice, přes Černovice
- 9.) Vír - Brno, přes Olešnici
- 10.) Olešnice - Letovice, přes Ústup, od r. 1971.

Rok 1963

Počasí a úroda

Zima tohoto roku byla velmi tuhá. Mrzlo od konce listopadu do počátku března. Největší mráz byl -25°C. Sněhu bylo hodně. Do Olešnice dojížděly výpravy lyžařů z Brna.

Jaro se dostavilo opožděně - na polích se začalo pracovat až po 15. dubnu. Počasí na jaře bylo více chladné a deštivé, takže se sadba brambor protáhla do měsíce června. Úroda tohoto roku byla velmi dobrá. Obilí, brambor, řepy i píce narostlo hodně. V době senoseče bylo počasí sklizni příznivé, takže se píce hladce a beze ztrát sklídily. Velké sucho však mělo neblahý vliv na obilí, hlavně žito a oves. Toto předčasně uzrálo, spíše na stojať uschlo a proto se nevyvinulo zrno.

Sklizeň na Stát. statku se prováděla kombajny. Buď jako přímá sklizeň, kdy se zrno muselo na suše dosušovat a nebo se prováděla tzv. dvoufázová sklizeň. Obilí se poseklo a nechalo na řadách ležet, aby došlo. Potom se teprve kombajny sbíralo a mlátilo. Však uprostřed žní se dostavily deště a přišlo každodenně asi 14 dní, následkem

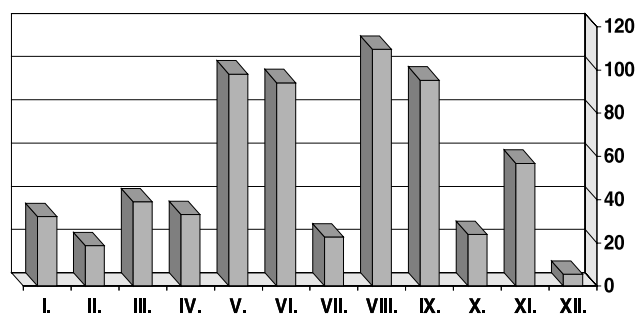
čehož obilí na řadách položené porostlo.

Podzim byl příznivý, brambory a řepa se beze ztrát sklídily a ozimé obilí včas zaseto.

Na polích se mohlo pracovat ještě počátkem prosince a proto se mohla všechna pola zorat a pohnout.

Poněvadž na hospodářství Stát. statku v Olešnici jest stálý nedostatek pracovních sil, pomáhali zde po celé léto vojáci.

Srážky v roce 1963

Generální oprava Radnice

Dosavadní stav naší Radnice již neodpovídal současným požadavkům místního národ. výboru. Stavební úpravy r. 1948, kdy byla zrušena pohostinská provozovna v přízemí budovy a zde zřízeny kanceláře, sice dočasně vyřešily naléhavé problémy, stavebně však neřešily další vývoj. Místní národ. výbor proto nárokoval r. 1959 generální opravu Radnice. Plánovala se hlavně rekonstrukce obřadní síně, dále schodiště, které bylo tmavé a neschůdné a konečně se měla vyřešit otázka sociálních zařízení.

Roku 1962 byl rozpočet na generální opravu vypracován a obnášel 137 457,17 Kčs. Okresní národ. výbor však se uvolil přispěti jen obnosem 70 000 Kčs. Proto se MNV v Olešnici zavázal provést část prací brigádnicky - zdarma a některé práce proplácet z vlastních zdrojů, nebo je vynechat. Na základě toho bylo z rozpočtu vypuštěno 25 000 Kčs a ONV zajistil pak zvýšení limitu na 112 000 Kčs.

Se stavebními pracemi bylo započato 2. ledna 1963 a stavebně ukončeno koncem května. Malba a nátěry dveří ukončeny koncem července. Ze dvou tmavých a chladných kanceláří v přízemí byla vybudována důstojná obřadní síň s čekárnou, dále vestibul a vhodné sociální zařízení. Ve staré kanceláři s oknem do dvora byl umístěn obecní archiv, neboť tato místnost jediná v budově jest klenutá.

Staré schodiště bylo vybouráno a postaveno nové, široké a pohodlné, osvětlené velkými okny. V poschodí došlo k přepažení zasedacího sálu, čímž vznikla větší místnost pro knihovnu, která v budoucnu bude použita za zasedací síň a menší kancelář. Celkem jsou zde čtyři

kanceláře. Dále upraven průjezd domu, kde odstraněna nerovná, dřevnicová podlaha a nahrazena podlahou betonovou.

Kromě stavebních prací bylo třeba řešit i vlastní vybavení budovy, protože v kancelářích byl již starý, nevhodný nábytek. Současné zařízení národního výboru jest vhodné a důstojné. Na úhradu výdajů se stavbou přispěl okresní nár. výbor částkou 111 993,39 Kčs.

Místní nár. výbor v Olešnici ze svých zdrojů přispěl částkou 18 068,28 Kčs

Celkem 130 061,67 Kčs. Práce brigádníků odhadnuta částkou 180 642,91 Kčs. Hodnota stavby tudíž činí 148 124,58 Kčs.

Na vybavení obřadní síně a kanceláří přispěl okresní nár. výbor částkou 15 000 Kčs a místní národní výbor v Olešnici 10 039,50 Kčs. Celkem vybavení stálo 25 039,50 Kčs.

Stavební práce prováděl Okresní stavební podnik v Blansku, dále se na pracích podílely provozovny Komunálních služeb v Olešnici. Stavebním dozorem pověřen tajemník MNV Ludvík Sedlák.

Během stavebních prací byl provoz MNV udržen za ztížených podmínek v jedné kanceláři, do níž se chodilo po žebříku. Knihovna byla přestěhována v loutkovém sále Sokolovny, schůze MNV se konaly buď v Osvětové besedě, či klubovně důchodců v domě č. 26.

Jako brigádníci pracovali zaměstnanci MNV, poslanci MNV, členové Sokola, Svazu české mládeže, rybáři a j.

Generální oprava budovy zákl. devítileté školy

Po několikaletých jednáních zástupců MNV a ředitele školy Františka Krejčíře s nadřízenými úřady dosaženo zařazení více než 50 roků staré budovy základní devítileté školy do generální opravy s přístavbou jídelny a školní kuchyně v celkovém limitu 420 000 Kčs.

Během r. 1962 rozhodl ONV stavbu kuchyně a jídelny oddálit na léta pozdější, generální opravu školní budovy provést r. 1963.

Pracovati se započalo v jarních měsících. Během provádění stavby došlo na návrh provádějí-

cího podniku ke změně investičního záměru. Původní zařazená oprava fasády budovy ze severní a západní strany odsunuta na příští léta, poněvadž na zásah okresního hygienika v Blansku bylo nutno přednostně provést opravu v havarijním stavu se nalézajících sociálních zařízení na škole. Dále bylo nutno přednostně provést izolaci zdí.

Během r. 1963 byla provedena výměna prkených podlah podlahami parketovými ve 3 třídách. V I. poschodí a v přízemí byla provedena výměna dlaždic. Zchátralá okna v počtu 41 byla vyměněna za nová a proveden nátěr všech dveří a oken.

Konečně provedena pracná a nákladná izolace budovy ze severní strany.

Celkový náklad v r. 1963 asi 200 000 Kčs.

V roce příštím zbývá dodělat přestavbu komína, opravu střechy a dostavět sociální zařízení. Úhrnný požadavek asi 90 000 Kčs.

Závodní mateřská škola

Roku 1963 byla postavena na poli proti továrně Centroflor budova závodní mateřské školy pro děti zaměstnanců této továrny.

Budova jest poschoďová, s ústředním topením. V přízemí jest umístěna kotelna, šatny, kuchyně s příslušenstvím a byt školníka. V poschodí pak 4 prostorné učebny, skladiště hraček, místnosti pro odpočinek dětí.

Budovu stavěl Okresní stavební podnik v Blansku. Celkový náklad více než 1 000 000 Kčs. Škola bude odevzdána svému účelu na jaře příštího roku. Počítá se, že zde může býti umístěno 60 dětí.

Národní podnik Centroflor plánuje provést r. 1965 velkou výstavbu podniku, při čemž dojde ku zboření dvou domků, v nichž bydlí dělníci pracující v továrně. Poněvadž v Olešnici jest bytů nedostatek, bylo nutno nejdříve se postarat o byty náhradní.

Podnikové ředitelství v Dolní Poustevně přidělilo do Olešnice 8 panelových domků. Panely dodaly Severočeské dřevařské závody v Liberci. Domky byly postaveny v letech 1962 - 1963 na poli proti továrně, patřící do r.1962 místnímu zemědělci Jar. Bartoňovi č. d. 165. Stavbu provedli dělníci závodu ve svém volném čase. Domky jsou podsklepeny a v každém jest kuchyně se spížíkou, 3 světnice, koupelna a sociální zařízení. Na jaře r. 1964 budou kolem domků zřízeny okrasné zahrádky.

Vedoucími nár. pod. Centroflor v Olešnici byli: Josef Matonoha, František Polok, Jan Bydžovský a od r.1962 Jaromír Koubek.

Úmrtí

Roku 1963 zemřeli tito významní olešnickí rodáci: Dr. František Višinka *9. 9. 1881 v Olešnici v domě č. 116. Po studiích na gymnáziu v Moravské Třebové a v Brně, potom na Karlově univerzitě v Praze působil jako profesor na různých středních školách, až r. 1926 byl jmenován ředitelem mužského učitelského ústavu v Brně. Zde setrval do r. 1935, kdy se stal zemským škol. inspektorem. V těchto funkcích si získal veliké zásluhy o učitelstvo na Moravě.

Roku 1939 odešel do výslužby, byl jmenován vládním radou. Kromě činnosti školské pracoval i ve Vlastivědě moravské, jíž byl předsedou, dále v Českopolském klubu a j.

Miloval velice náš chudý horský kraj a svoji rodnou obec. Rád se sem vracel a v jeseni svého života se sem navrátil trvale. Po více než 20 ti letém pobytu mezi námi zemřel ve svém rodném domě dne 18. ledna 1963 stár 81 r. a pochován na našem svatém poli.

Akademik Antonín Hamsík, doktor lékařských věd a čestný profesor všeobecného lékařství univerzity Karlovy, narodil se 15. 1. 1878 v Olešnici v budově pivovaru, kde byl otec hostinským. Vychoval celou řadu našich lékařů, kteří na něho s láskou vzpomínají. Zemřel v Praze dne 20. října 1963 ve věku 85 let.

Jeho pohřbu v pražském krematoriu zúčastnil se jako zástupce obce jeho žák MUDr. Jos. Habanec a v čase jeho zpopelnění vzpomenuť bylo na něho v místním rozhlase.

Metoděj Horáček, stolař v Olešnici, narodil se zde v domě č. 191 dne 23. 10. 1882. Po vyučení svému řemeslu založil stolařskou živnost ve svém domě č. 300. Byl dlouholetým členem obecního zastupitelstva, obecním radním a náměstkem starosty. Velkých zásluh si získal při regulaci Olešnického a Veselského potoka jako předseda vodního družstva. Zemřel dne 1. března 1963, stár 80 roků.

Rok 1964

Nový místní nár. výbor

Tohoto roku se řízení obce ujal nový MNV, který rozšířen z 26 na 31 členů. Ustavující schůze se konala dne 30. června, na níž byl zvolen předsedou MNV Ludvík Sedlák, č. 42 jako uvolněný

funkcionář a tajemníkem Jaroslav Valenta, vedoucí Stát. spořitelny č. 188.

Členové rady MNV jsou: Josef Fiala, vedoucí prodejny č. 203, Josef Proks, vedoucí n. p. Masna č. 176, Arnošt Cupal, vedoucí prodejny č. 27, Emil Kožnar, expedient n. p. Masna č. 396, František Tichý, veter. technik č. 399, Augustin Doskočil, důchodce č. 80, Engelbert Bidmon, tov. mistr č. 163, Jan Vodička, vedoucí Kovodíla č. 16 a Bohuslav Čípek, vedoucí míst. hospodářství č. 322.

Kup Řehůrkova domu

Smlouvou ze dne 7. 9. 1964 koupil MNV od Josefa Řehůrka, bývalého pekaře v Olešnici, jeho právovárečný dům č. 25 pro místní komunální podnik, který má dosud svoje úřední místnosti v přízemí zdravotního střediska a svoje provozovny v soukromých domech.

Při domě jsou dvě menší zahrady. Ocenění provedl odbor výstavby ONV v Blansku přípisem ze dne 17. 6. 1964 částkou 28 114,20 Kčs. Tento obnos zaplatil okresní nár. výbor v Blansku.

V obytné budově jest naplánováno umístiti kanceláře a provozovny holičskou a krejčovskou, z hospodářských budov se upraví zámečnické dílny.

Komunální podnik městyse Olešnice má nyní 13 provozoven. Tohoto roku rozšířen o elektroinstalaci.

Úprava náměstí

Část olešnického náměstí pod farou se nalézá v prudkém svahu a při každé větší bouři zde docházelo k vymílání vozovky. Proto r.1964 byla před domem č. 83 upravena terasovitě, svah mírnější, před farou, zpevněn asfaltem, případně trávníkem. Úprava provedena byla svépomocí, v akci „Z.“ Stát přispěl obnosem 10 200 Kčs, hodnota díla činí 39 000 Kčs.

Roku 1964 byl také v akci „Z“ na poli patřícím pí Vavrkové č. 11, ležícím za evang. kostelem, postaven sklad topného plynu. Finanční náklad činil 12 000 Kčs a hodnota díla 29 900 Kčs.

Vodovod

V těchto letech bylo pokračováno v budování rozvodné sítě našeho vodovodu, hlavně v nové části obce zv. „V Cihelně.“

Roku 1962 byl v akci „Z“ zaveden vodovod z Hliníků do nové části obce. Výkop rýhy byl pro-

veden rypadlem Stát. statku v délce 372 m. Občané pomohli s úpravou rýhy a se zásypem a odpracovali zde 3 093 hod. zdarma.

Roku 1963 bylo, také v akci „Z“, položeno potrubí od koupelny do nové části obce. Délka potrubí činila 200 m o průměru 80 mm, pořizovací náklad činil 13 935 Kčs, hodnota díla

26 687 Kčs.

Roku 1964 bylo, opět v akci „Z“, prodlouženo vodovodní potrubí v ulici „Šibrova zmola“ nad mlékárnou. Délka zde činila 130 m o průměru trub 125 mm. Dále byl propojen vodovod na Vejpestku od domu č. 327 po dům č. 267 v délce 78 m a světlosti trub 80 mm. Finanční náklad tohoto roku činil 10 100 Kčs a hodnota díla 43 300 Kčs.

Tím jest budování rozvodné sítě vodovodu skončeno. Další rozšiřování jest závislé na vybudování přečerpací stanice, plánované na poli p. Jaroslava Kaldy č. d. 83, u křížka nad mlékárnou.

Postup socializace zemědělství

Na podzim r. 1960 byly již všechny větší zemědělské usedlosti v Olešnici zapojeny ve Státním statku. Jen 18 středních a drobných zemědělců hospodařilo asi na 58 ha. Roku 1961 do Statku zapojeno hospodářství Jos. Matouška č. 98, Jindřicha Speráta č. 184, Aloise Synka č. 173, Viléma Štěpánka č. 140, Viléma Krepla č. 32 a několika kovozezemělců.

Roku 1964 zlikvidována usedlost Josefa Kubíka č. 22. Koncem r. 1964 byl stav následující:

Státní statek - hospodářství Olešnice... 845,90 ha

Státní statek - hospodářství Kněževes a Ústup...53,62 ha

2 zemědělci nad 0,5,ha...10,25,ha.

Větší množství drobných držitelů půdy, buď jako zahrady neb záhumecké 61,00 ha. Různé organizace, jako Spolek zahrádkářů, Chovatelé drobného zvířectva a pod., 14,80 ha. Celkem zemědělské půdy 985,57 ha. Drobným uživatelům a organizacím přiděloval polnosti MNV. Jednalo se o pozemky, které se nehodily pro zemědělskou velkovýrodu, kupř. Na stráni, Na skalkách, U farského křížka a pod.

Úmrtí

Roku 1964 zemřeli tito zasloužilí občané olešnickí:

František Škarvada. Dne 31. 1. zemřel ve Valašském Meziříčí bývalý olešnický starosta z let

1935–8 Frant. Škarvada. Tento se narodil r. 1876 v Potěšíně u Havlíčkova Brodu. Do Olešnice se přistěhoval r. 1902 a zařídil si zde obchod papírem a škol. potřebami. Získal si velikých zásluh o Jednotu sokolskou, jejímž byl prvním náčelníkem v době obnovení spolku r. 1908. V pozdějších letech byl starostou Jednoty. Roku 1956 se odstěhoval se synem do Val. Meziříčí.

Arnošt Mareček. Narodil se 21. 5. 1908 v Kunčíně Vsi. Po vystudování učitelského ústavu v Lučenci vyučoval 8 roků v Kalši u Košic. Od r. 1939 působil na naší škole, kde zastával místo zástupce ředitele. Kromě školy pracoval v místním národní výboře, kde byl přednostou kulturně školské komise a členem rady MNV. Hlavně však pracoval v obecní knihovně, které věnoval všechn svůj volný čas a která za jeho vedení dosáhla velkého rozmachu. Zemřel na srdeční infarkt dne 25. května 1964 a pohřben na zdejším katol. hřbitově.

Rok 1965

Oslava 20. výročí osvobození

Celý národ vzpomínal tohoto roku dvacátého výročí osvobození naší vlasti od německého jha. Do Olešnice na oslavy zavítali bývalí příslušníci partyzánské skupiny Jermak, kteří se v našem kraji zúčastnili bojů s okupanty. Byla to: Ada Adriana Jevdokinovna, bývalá radistka Nataša, která přijela se svým 11 letým synem. Oba byli hosty národního podniku Centroflor v Olešnici. Dále Vasil Romaněnko a Roman Chlud. První byl hostem obce Sulkovce a druhý Rovečného. Dále se do Olešnice dostavil bývalý velitel partyz. oddílu Jermak Maxim Fedorovič Petrovský, který byl hostem krajského národního výboru. Na slavnostní schůzi konané dne 6. května v sále Osvětové besedy byla sovětským hostům předána vyznamenání, která jim udělil Svaz protifašistických bojovníků. Místním odbojovým pracovníkům August. Kozlovi č. d. 177, Dr. Frant. Čípkovi č. 24 a Ladislavu Juránkovi č. d. 416 byla předána vyznamenání, která jim udělil prezident republiky. Dále bylo předáno čestné uznání řadě občanů za jejich obětavou a dlouholetou práci v uplynulých letech na úseku politickém, hospodářském a kulturním. Zástupce ONV v Blansku také předal čestné uznání Místnímu národnímu výboru v Olešnici zároveň s darem 5 000 Kčs. Slavnostní projev na této schůzi pronesl předseda MNV s. Ludvík Sedlák, který vzpoměl našeho osvobození

a zhodnotil všechnu práci, která byla za uplynulých 20 roků pro rozkvět naší obce vykonána.

Z dalších oslav vzpomínám těchto:

Dne 2. května odpoledne uspořádal Svaz protifašistických bojovníků na Olešnicku sraz na Hradisku u Louky, kde u pomníku obětí nacismu položen byl věnec.

Dne 8. května večer uspořádán lampionový průvod od Sokolovny k pomníku osvobození, kde promluvil pracovník SPB Emil Řehůřek z Brna.

Ve dnech 6.-9. května byla v sále Osvětové besedy uspořádána výstava fotografií z květnových dnů r. 1945 a z uplynulých let od našeho osvobození. Výstavu uspořádal Karel Hamerský, učitel č. d. 92 a fotografie provedl Vl. Člupek, kovář č. d. 189.

V rámci oslav provedla Těl. jednota Sokol dne 2. 5. v Sokolovně „Tělocvičnou akademii“ a div. spolek Tyl sehrál 9. 5. v Osvětové besedě drama „Hrdinům slzy nesluší“ od Vlastimila Šubrtu za režie K. Hamerského. Konečně při příležitosti oslav vydal MNV brožuru „Olešnické pergameny“, v nichž péčí okresního archiváře prom. fil. Jana Skutila uveřejněny staré městské výsady z obec. archivu.

Stavba družstevního domu

V posledních letech se v Olešnici postavilo dosť rodinných domů, ale bytů byl stále nedostatek, a proto přikročeno k družstevní výstavbě. Stát družstevní výstavbu podporuje tím, že přispívá subvencí ve výši 20 % plánovaného nákladu a poskytuje družstevníkům půjčku splatnou v 30 letech. Stavební družstvo bylo v Olešnici ustaveno již r. 1959. S počátku mělo 8 členů, předsedou byl Zdeněk Beneš a pak Emil Kožnar.

Pozemek na stavbu daroval místní nár. výbor. Poněvadž majitel Stanislav Peša nechtěl svoji zahradu prodati, byla mu tato r. 1962 vyvlastněna. Stavba byla několikrát odložena, až r. 1965 k ní konečně došlo. Na stavbě se počalo pracovat počátkem dubna. Byly použity velké a výkonné stroje, jako bagry na hloubení sklepů, míchačky malty a pojízdny jeřáb na zvedání stavebního materiálu.

Tak se stalo, že do příchodu zimy byl dům dostavěn a opatřen fasádou. Před vánocemi již se členové stěhovali do nového. Dům má 18 bytových jednotek, z toho 6 bytů o 2 1/2 pokojích a o rozloze 46 m², a 12 bytů o 2 pokojích a o rozloze 37 m². Celkové vydání na stavbu činilo 1 198 124 Kčs a toto následovně uhrazeno:

Podíly členů z většího bytu 17 800 Kčs, z menšího bytu 13 200 Kčs = 262 200 Kčs

Státní subvence 322 800.-, mimořádný státní příspěvek 139 713.-, půjčka, splatná ve 30. letech 473 411.-, Celkové vydání 1 198 124.-

Půjčka se umořuje tak, že družstevníci platí měsíčně z většího bytu 127 Kčs a z menšího 86 Kčs.

Z těchto peněz se na splátku dluhu přiděluje 85 %, na fond generálních oprav 6 %, na pojištění 6 % a na náklady provozní 3 %.

Stavby na Státním statku

V těchto letech došlo na hospodářství ČSSS v Olešnici k několika větším stavbám. Byl postaven vepřín, sýpka a dům pro zaměstnance. Do r. 1965 byl vepřový dobytek ustájen z části, tzv. předvýkrm, v bývalé koželužně p. Neumanna. Bylo to místo nevhodné, uprostřed obce, kde se těžko udržovala čistota a nedalo se použít strojového zařízení. Proto v letech 1963 - 65 byl postaven v centru hospodářství nový vepřín s přípravnou píce. Stavbu provedla stavební četa Stát. statku a dobytek zde ustájen 25. března 1965. Jest zde shromážděno 1 200 prasat, které obsluhují 3 pracovníci.

Obilí bylo dříve uskladněno ve dvoře Lamberku, na vepříně, ale také u soukromníků. Tento stav nevyhovoval a proto bylo postaveno v letech 1964 - 65 obilní silo. Toto má 4 podlaží o rozměrech 27,45 krát 14,10 m. Počítá se, že zde bude možno uložit 80 vagonů obilí. Stavbu provedl Okresní stavební podnik v Blansku, strojové zařízení dodala fi. Závody potravinářských a chladících zařízení v Pardubicích.

Konečně byl r.1965 postaven v blízkosti střediska hospodářství, na pozemku koupeném od p. Josefa Řehůřka č. 25, obytný dům pro zaměstnance. Tento jest poschodový o 6 bytových jednotkách, každý byt má dva pokoje s kuchyní a s příslušenstvím. Stavbu provedl Okresní stavební podnik v Blansku. První nájemníci se do domu přistěhovali v únoru 1966.

Domu bylo přiděleno popisné číslo 441.

Stavba televizního převaděče

Aby se zlepšil obraz našich televizorů, bylo třeba postavit televizní převaděč. Akce se ujal místní národ. výbor. Po vyzkoušení signálu bylo stanoveno místo na Bakově kopci, v pravo od cesty ke Lhotě. Podle původních plánů měla být stavba

provedena až ve 3. čtvrtletí r. 1966. Majitelé televizorů v obci se zavázali, že při výstavbě vypomohou. Jejich pomoc byla tak vydatná, že na žádost MNV byla stavba převaděče provedena již r. 1965.

Do konce září podařilo se postavit domek pro převaděč, v říjnu bylo pracováno na elektrospoje od Bukáčkových č. d. 362. Dne 18. listopadu byl sem přivezen a vztyčen stožár 24 m vysoký. Počátkem prosince bylo sem dopraveno strojové zařízení a dne 9. prosince byl televizní převaděč uveden do provozu. Celkový náklad 66 300 Kčs hradila Správa radiokomunikací v Praze.

Počet televizních koncesionářů v obci jest 202.

Oplocení prameniště vodovodu

Okolí bývalé Žláteniční studánky, tzv. Ostrá horka, kde jest prameniště olešnického vodovodu, bylo majetkem Františka a Marie Němečkových z Velkého Tresného č. 22. Obec učinila s nimi dne 5. července 1965 výměnu pozemků a stala se tak majitelem prameniště. Toto má rozlohu 6 469 m². Aby nedošlo k znečištění, byl pozemek tohoto roku oplocen drátěným pletivem, kteroužto práci provedlo Kovodělné výrobní družstvo „Lidokov“ v Olešnici. Oplocení stálo asi 40 000 Kčs, které hradila Okresní vodohospodářská správa Boskovice.

Úmrtí

Dne 8. listopadu 1965 zemřel zasloužilý občan olešnický Rudolf Novotný, dělník, č. d. 60. Narodil se 24. 4. 1896 v Olešnici. Pracoval dlouhá léta v obec. samosprávě jako člen rady a předseda MNV v letech 1945-6.

Telefonní automatická ústředna

Od poloviny listopadu r. 1965 jest u nás v činnosti telefonní automatická ústředna. Tato jest umístěna v přízemí domu p. Frant. Proseckého č. 17 a jest na ni zapojeno 128 telefonních účastníků z obvodu olešnické pošty. Základní vyvolávací číslo jest 920. Pořizovací náklady ústředny bez kabelizace činily asi 750 000 Kčs a hradila je Ústřední správa spojů v Praze.

Rok 1966

Úprava komunikací

Stav místních komunikací jest udržován v dobrém stavu. Již r. 1965 byly zbudovány vozovky v nových částech obce a sice v Cihelně v délce

220 m, v Širokých lukách v délce 220 m, Nad mlékárnou v délce 140 m a u mateřské školky v délce 50 m. Na tyto úpravy bylo použito 595 m³ kamene.

Roku 1966 bylo na úpravách komunikací pokračováno. Bylo přivezeno 220 m³ kamene z tuhových dolů u Velkého Tresného, kterým bylo zpevněno 2 262 m² vozovek. Dále zakoupeno 62 m³ šterku. V letních měsících provedeno bylo asfaltování vozovek v ulicích Obora, Hliníky, Šibrova zmla a spojka před Družstevním domem. Celková plocha 5 387 m². Pomoc občanů při těchto našich pracích byla velmi vydatná, přesto činily náklady s asfaltováním 172 483 Kčs a celkem na komunikace r. 1966 vynaloženo téměř 182 000 Kčs. Prostředky MNV na toto nestačily a proto přikročeno k výpůjčce 25 000 Kčs.

Práce MNV na úseku komunikací byla v měsíci říjnu předmětem zasedání okresní dopravní komise přímo u nás v Olešnici. Pochůzkou po obci komise zjistila, že se hospodařilo dobře a že svépomocí občanů se ušetřilo nejméně tolik, kolik činily náklady za práce vykonané navíc. Proto komise rozhodla, že posílí rozpočet MNV o 30 000 Kčs. Tím bylo možno vyplatiti dluh a příští rok v budování komunikací pokračovati.

Veřejné osvětlení obce

Elektrifikace Olešnice byla provedena v letech 1921 - 22. V pozdějších letech byla elektrická síť rozšiřována dle výstavby obce. Stav rozvodů však byl neuspokojivý. Rozvodná síť byla poddimenzována a v mnoha případech překážely elektrické sloupy v dopravě. Veřejné osvětlení mělo 69 světelných bodů. Místní nár. výbor uvažoval o rekonstrukci elektrické sítě již delší dobu. Roku 1964 bylo rozhodnuto tuto provést. V dalším roce pak byla vypracována projektová dokumentace na veřejné osvětlení obce.

V druhé polovině r. 1966 nastoupila na uvedené práce montážní skupina Okresního závodu Jihomoravských energetických závodů v Boskovicích, vedená s. L. Lujkou. Bylo to nemálo potíží s vypínáním elektrického proudu a se zajišťováním materiálu, hlavně výbojkových těles.

Úkolem MNV bylo zajistit výkop pro kabelizaci rozvodu na náměstí. Naši občané, kteří měli své závazky, opravdu k práci nastoupili, takže výkop byl během týdne proveden a po položení kabelu proveden zához. Vydatná byla i pomoc našich závodů, hlavně mlékárny a masny.

Osvětlení obce jest nyní velmi dobré. Jest zapojeno 127 světelných bodů, tudíž dvojnásobek původního stavu. Z toho 33 výbojkových těles ve středu obce a na křižovatkách a 1 sadové těleso před kat. farou. Rekonstrukce rozvodné sítě financovaly okresní závody Jihomoravských energetických závodů a její náklad nám není znám. Veřejné osvětlení vyžádalo si nákladu 104 000 Kčs z prostředků MNV.

Pivovar předán státu

Budova bývalého pivovaru na olešnickém náměstí náležela od nepaměti ze 1/4 obci a ze 3/4 sousedům právovárečným. Těch bylo 44 a sice majitelé domů 14-19, 21-26, 82-85, 87-101, 111-119, 121,123 a 127. Zisk z budovy plynul také z 1/4 do obecní pokladny. Pivo se zde vařilo do r. 1881. Sousedé si volili předsedu a pokladníka, kteří se o budovu starali a rozdělovali čistý zisk. Noví majitelé domů byli obřadně přijímáni za sousedy, za což museli připravit ostatním pohostění, tzv. příjemnou. V poslední době však nízké nájemné sotva stačilo na nejnnutnější opravy budovy, proto sousedé ztratili o budovu zájem a ve schůzi 15. února 1966 se usnesli věnovati ji státu, do správy MNV. Bylo jednáno se všemi podílčníky a docíleno toho, že se všichni vzdali svých podílů na budově bývalého pivovaru ve prospěch státu.

Budova jest nyní následovně pronajata: přízemí a sklep hlavní budovy má pronajato Jednota, spotřební lid. družstvo, pro pohostinství. Poschodí slouží za byt vedoucího. V horní garáži jest umístěno auto ČSAD, v prostředním auta komunálních služeb a v dolní jest umístěn poštovní autobus. Bývalou lednici mají pronajaty čs. statky pro uskladnění brambor. Posledním předsedou sousedů právovárečných byl Karel Hřebíček, č. d.111 a pokladníkem Josef Višinka, č. d. 116, pisatel této pamětní knihy.

Soustředěním správy majetku v rukou místního národ. výboru jest zajištěno operativní rozhodování o opravách, změnách, případně odklizení budovy.

Další práce MNV

Oprava hřbitovní zdi. Zeď u katolického hřbitova nad cestou ke Lhotě byla ve špatném stavu. V některém místě hrozila sesutím. Proto na jaře r. 1966 byla tato opravena, postaven zde nový opěrný pilíř a zeď nově pokryta. Práci provedli pracovníci komunálního podniku nákladem MNV. Vydání činilo 16 657,68 Kčs.

Vyčištění obecního rybníka. Bylo také pracováno na tom, aby Obecní rybník, který byl hodně naplněn bahnem, byl vyčištěn. Práci prováděla Státní traktorová stanice v Rájci, částečně i svépomocí. Vytěženo bylo 4 400 m³ bahna, které bylo odvezeno na kompost. Byl také opraven stojan a odtok vody. Celkový náklad činil 36 464 Kčs.

Úpravy ve farním kostele sv. Vavřince

V tomto roce došlo k výměně dlažby ve farním kostele sv. Vavřince dle návrhu Krajského památkového střediska v Brně. Dlažbu zhotovil Jihomoravský průmysl kamene v Bílovicích nad Svitavou. Současně přitom bylo položeno pod dlažbu ústřední teplovodní topení, které zhotovil n. p. Druk Brno. Kotel umístěn v přízemí farní budovy, odkud se teplá voda žene potrubím do chrámu a ochlazená čerpá zpět. Všechny pomocné práce, jako potřebné výkopy, odvoz hlíny i práce betonářské, byly vykonány obětavostí farníků zdarma.

Celkový stavební náklad byl veliký a byl uhrazen sbírkami při bohoslužbách konanými. Příštího roku dojde k vymalování kostela.

Největší zásluhu o tyto úpravy far. kostela má místní administrátor P. Frant. Kšica.

Rok 1967

Finanční hospodářství MNV

Příjmy

Rozpočet	895 200 Kčs	Skutečnost	1 005 404,48 Kčs
Výdaje	895 200 Kčs		937 039,09 Kčs
Zůstatek	68 372,39 Kčs		

Příjem MNV tvoří výnos daně domovní, daně zemědělské (od soukromníků a záhumníků) a daně z příjmu obyvatelstva. Dále příspěvek komunálního podniku a sice 16 % z jeho hrubého důchodu, správní poplatky, jako dávka z povolení domácí zabíjačky, dávka z povolení stavby, dávka ze zábav a pod. Pak zisk z kina a dotace ONV. Vydání MNV činí opravy vozovek, osvětlování a čištění města, udržování vodovodu a kanalizace, sociální záležitosti, Osvětová beseda, knihovna, mateřská škola, požární ochrana, vydání správní a pod.

Finanční hospodaření obce spravuje úředník MNV Antonín Novotný nar. 8. 6. 1906. Ve službě obce jest od 1. 1. 1933, z počátku jako obec. strážník, po odchodu K. Kašpárka 1. 10. 1940 jako

obecní tajemník. Od 1. 1. 1952 jest pokladníkem a účetním MNV.

Za ta léta získal si velikých zásluh o obec a pro svoji milou povahu jest všeobecně oblíben.

Hospodaření Stát. statku

Státní statek, hospodářství Olešnice, obhospodařuje celkové plochy 843,13 ha. Z toho 625,44 ha orné půdy, 88,18 ha luk, 2,18 ha zahrad, 3,53 ha sadů a 103,30 ha pastvin. Z této výměry jest 13,71 ha na katastru trpínském v okolí Faustkové samoty, 1,53 ha na crhovském a 1 ha na rozšířském katastru v blízkosti Čechové chrasti.

Část katastru olešnického, tzv. Příčnice při hranicích veselských, obdělávají sousední hospodářství St. st. a sice, vpravo od veselské cesty hospodářství Ústup 14,79 ha a vlevo od této cesty hospodářství Kněževes ve výměře 69,87 ha.

Vedoucím hospodářství jest Josef Boudník, nar. 28.1.1921 v Jenči u Černé Hory, agronomem Josef Švejda nar. 5. 12. 1932 v Pardubicích a zootechnikem Leopold Venuta nar. 2. 9. 1934 v Tavíkovcích u Znojma.

Obilí tohoto roku špatně přezimovalo a na jaře se muselo zaorat 38,50 ha žita, 28,50 ha pšenice a 13,50 ha ozimé směsky. Dále 35 ha jetele. Tyto plochy byly osety jařinami. Počasí během roku však bylo zemědělské výrobě velmi příznivé. Vždy včas a vydatně zapršelo, takže všechny plodiny se mohly dobře vyvinout a úroda obilí, okopanin i píce byla dobrá. Poněvadž pak deště netrvaly dlouho, mohla se sklizeň lehce odbýti a nevznikly žádné ztráty. Podzim byl dlouhý a suchý, takže se velká úroda brambor nejen sklídila, ale i přebrala a připravila na prodej.

Obilí se všechno sklízelo kombajny. Buď jako dvojfázová sklizeň, kdy se poseklo a pak vyschlé sbíralo a mlátilo a nebo jako přímá sklizeň, kdy se však muselo zrno dosušovat. Pro ten účel byly zbudovány při sýpce tři velmi výkonné sušičky. Během roku bylo prováděno hubení plevelů postřikem chemickými přípravky.

Živočišná výroba jest specializována v rámci statku. Počátkem r. 1967 bylo upuštěno na našem hospodářství od výroby vajec a koncem roku byl zrušen chov hovězího dobytka na žír. Živočišná výroba jest tudíž zaměřena na výrobu mléka a vepřového masa a na chov kuřat, telat a jalovic.

Kuřata několik dní stará se nakupují v líhních a chovají v drůbežárnách do vzrůstu, kdy se ko-

houtci odevzdají na jatky a slepičky převedou do hospodářství St. st. Louka.

Telata jsou prozatímne umístěna v soukromých chlévech. Po 3 měsících se býčci přemístí do hosp. Ústup a jalovičky chovají ve dvoře Lamberku a v salaši na Závřší, kde se pasou.

Koní se chová na hospodářství 6 párů. Jeden pár jest umístěn na Lamberku, ostatní ve stáji zřízené ze stodoly domu č. 122.

Stav zaměstnanců hospodářství

Dle práce	počet	Dle věku	počet		celkem
			muži	ženy	
		do 20 roků	6	-	6
Vedoucí	5	21 - 25 roků	6	5	11
Kuchařky	2	26 - 30 roků	3	10	13
Kancelář	2	31 - 35 roků	5	4	9
Skladníci	3	36 - 40 roků	3	1	4
Traktoristé	16	41 - 45 roků	3	5	8
Opraváři	4	46 - 50 roků	7	7	14
Vozkové	6	51 - 55 roků	5	5	10
Rostlinná výroba	29	56 - 60 roků	9	8	17
Živočišná výroba	28	61 - 65 roků	2	2	4
Hlídači	2	nad 65 roků	1	-	1
Celkem	97	Celkem	50	47	97

Práce míst. národního výboru

Kanalizace. Již v minulých letech byl zkanalizován potůček tekoucí ze Širokých luk v délce 50 m nad cestou k Veselce a údolíčko bylo zavezeno a urovnané. Roku 1967 bylo v kanalizaci pokračováno. Práce byla provedena svépomocí občanů, za vydatné pomoci Státního statku, který provedl mechanizační hloubení i zához a hradil dovoz potrubí. Délka kanalizace provedené tohoto roku činí 180 m, průměr cementových trub činí 60 cm. Kontrolní šachty provedla Okresní vodohospodářská správa v Boskovicích. Náklady obce činily 15 300 Kčs, hodnota práce St. st. asi 12 000 Kčs, hodnota díla 68 000 Kčs.

Chodníky v Cihelně. V nové části obce zv. Cihelna byly t. r. upraveny chodníky. Také zde práce provedena svépomocí občanů tohoto obvodu. Položeny zde obrubníky v délce 600 m a upravena i vozovka. Peněžní náklady MNV činily 12 000 Kčs. Obrubníky vyrobila fi. Staviva v Boskovicích.

Oprava pivovaru. Místnosti pohostinství na pivovare byly ve špatném stavu a proto MNV, když získal tuto budovu do vlastnictví, přikročil k opravě. Stavební náklad činil 18 000 Kčs. Na toto vydání přispěla Jednota, spotřební družstvo

v Boskovicích, která má pohostinství pronajaté, obnosem 13 000 Kčs, který se bude srážet z nájemného. Toto činí 8 129 Kčs ročně.

Domek pro cikány. V celostátní akci rozptylu cikánů byl zakoupen domek č. 44 na Vejpustku od Jindř. Štourače a opraven nákladem 17 524 Kčs. Celkové vydání 22 524 Kčs hradil okresní národ. výbor. Počátkem r. 1968 byla zde ubytována cikánská rodina. Otec Evžen Berki pracuje jako pomocník ve stavebnictví.

Z dalších prací ještě poznamenávám:

prodloužení vodovodní sítě na Vejpustku v délce 185 m. Materiál včetně montáže dodala Vodohospodářská správa v Boskovicích, výkop a zához provedli zájemci a úpravu vozovky zaměstnanci MNV.

Činnost kulturní

Roku 1967 bylo v Olešnici sehráno 5 divadelních představení, z čehož 3 sehrál místní div. spolek Tyl. Dále uspořádáno několik zájezdů na divadelní představení v Brně. Kino provedlo 285 představení a v měsíci září uspořádána přehlídka festiv. filmů. Byly uspořádány 4 výstavy a sice: Výstava drobného zvířectva na prostranství před školou, výstava exotického ptactva v poschodí budovy Pivovaru, výstava obrazů Kláry Sedláčkové z Crhova a výstava dokumentů z odboje při příležitosti 50. výročí Velké říjnové soc. revoluce. Tyto uspořádány v Osvětové besedě za velké účasti zájemců.

V kat. farním kostele byla uspořádána výstava písma svatého a výstavka místních betlémů.

V místní lidové knihovně došlo ku změně knihovníka. Dosavadní knihovnice pí Olga Svobodová, choť vedoucího mlékárny, vzdala se své funkce a po kratší přestávce ujal se tohoto velmi zasloužilého úkolu p. Čeněk Sychra, bývalý ředitel školy v Benešově u Boskovic, nyní žijící na odpočinku v Olešnici č. 440. Knihovna má 5 027 svazků.

Zrušení zemědělské školy

V Olešnici byla zemědělská škola od r. 1922. Vyučovalo se v budově evang. fary, od r. 1926 ve vlastní budově. Roku 1967 byla zrušena. Míst. nár. výbor zde míní umístiti některé třídy základní devítileté školy, lidovou knihovnu apod. Krajský nár. výbor, pod jehož správu budova patří, však zde zřídil od 1. 9. domov pro narušenou mládež. Jest zde ubytováno asi 48 chlapců, z nichž někteří se učí řemeslům zednickému a malíř-

skému, ostatní pracují v zahradě domova a na hospodářství Stát. statku. Ředitelem domova jest Václav Černocký.

Rok 1968

Socialismus s lidskou tvář

Na lednové schůzi ústředního výboru komunistické strany čsl. převzalo vedení mírnější křídlo této strany a generálním tajemníkem zvolen Alexandr Dubček. President republiky Antonín Novotný dne 22. března odstoupil ze svého úřadu a 30. března zvolen novým presidentem gen. Ludvík Svoboda.

Nové vedení si vzalo za úkol odčinit všechna bezpráví a nezákonnosti z minulých let a vybudovat u nás socialismus demokratický, socialismus s lidskou tvář, kde všichni občané, straníci i nestraníci, věřící i nevěřící by měli stejná práva i povinnosti. Byl vydán zákon o soudní rehabilitaci, zrušena byla cenzura tisku a připravována dohoda církve se státem. Kat. biskupové po 18ti letech odloučení mohli se vrátit do svých úřadů.

Toto politické uvolnění se projevilo i v naší obci. Dne 22. července byla v Olešnici založena místní organizace čsl. strany lidové, která sdružuje občany křesťanského názoru světového a vychovává své členy v duchu křesťansko sociálním. Předsedou MO zvolen Frant. Prudký, vedoucí so-
dovkárny, č. d. 395.

Strana lidová jest členem Národní fronty, která u nás sdružuje kromě strany komunistické a lidové také naše spolky, školy, závody apod.

Činnost Národní fronty v Olešnici byla obnovena a předsedou zvolen Dr. Frant. Čípek, zvěrolékař č. d. 24.

Snaha dát socialismu lidskou tvář potkala se s porozuměním u našeho lidu, velmi nelibě však na ni pohlíželi naši „přátelé“ v Sovětském Svazu. Viděli v ní kontrarevoluci a ohrožení socialistickeho zřízení v naší vlasti. Proto pozvali naše představitele na schůzku do Varšavy a když ti to odmítli se zúčastniti, uskutečněna schůzka v Černé nad Tisou a v Bratislavě.

Poněvadž sovětských příkazů nebylo dbáno, vtrhla dne 20. srpna, krátce před půlnocí, na území naší republiky vojska armád varšavské smlouvy, totiž Sovětského Svazu, Polské lid. republiky, Německé dem. republiky, Maďarské a Bulharské lidové republiky. Příštího dne byla obsazena Pra-

ha a ostatní význačná města a někteří představitelé naší republiky byli internováni. Zásluhou rozhlasu, který po zabrání vysílacích stanic vysílal z náhradních stanovišť, byl náš lid informován o situaci a zůstal jednotný. Okupantům se nepodařilo ustavit novou, okupantskou vládu.

Prezident republiky odjel do Moskvy, prosadil uvolnění internovaných a dne 25. srpna byli naši představitelé uznáni ve svých funkcích, předem však museli přijmout požadavky Sovětského Svazu, hlavně že bude u nás opět zavedena cenzura tisku a vedoucí úloha KSČ v naší společnosti bude upevněna. Dále že Rudá armáda zůstane, dokud se poměry neupraví, v naší republice.

V Olešnici, podobně jako v jiných městech, se objevily nápisy hlásající oddanosti lidu k svým představitelům a vyzývající okupanty k odjezdu domů. Žádné cizí vojsko však v Olešnici ani okolí nebylo.

Oslavy 50. výročí ČSSR

Padesát roků již uplynulo od dne, kdy skončila I. světová válka a na troskách mocnářství rakousko-uherského vznikla československá republika, stát svobodných, bratrských národů Čechů a Slováků. Toto významné jubileum bylo oslavováno po celé naší vlasti.

V Olešnici tyto slavnosti organizoval výbor Národní fronty a pořad jejich byl následující: v sobotu 26. října se konala ve škole beseda žactva s účastníky I. odboje – našimi legionáři.

V neděli 27. října, v 9.00 dopoledne byla v Sokolovně zahájena výstava fotografií ze staré Olešnice, kterou uspořádal Karel Hamerský a fotografie zvětšili Vlastimil Člupek a Josef Vrbka. Dále výstava poštovních známek. Odpoledne se konalo promítání starých olešnických filmů.

V pondělí 28. října o 4. hod. odpo. prošel obcí lampionový průvod od Sokolovny k památníku osvobození, kde po projevu ředitele zdejší školy Jana Jílka byly zasazeny dvě pamětní lípy.

V 6.00 hod. večer konalo se v Sokolovně slavnostní shromáždění občanů, na kterém promluvil účastník I. i II. odboje Dr. Josef Habanec, lékař v.v. Po jeho projevu byly odevzdány účastníkům I. i II. odboje a občanům zasloužilým o obec pamětní medaile.

Stavba kuchyně při ZDŠ

V naší škole byla kuchyně umístěna v suterénu budovy, v bývalém bytě školníka. Z počátku se

zde vařily jen polévky pro děti z příškolených obcí, později celé obědy i pro děti místní, jejichž matky jsou v zaměstnání. Když strážníků přibývalo, místnosti nevyhovovaly a proto rozhodnuto provést stavbu kuchyně. Tato myšlenka byla uskutečněna v letech 1967 - 68.

Stavbu provedl Okresní stavební podnik v Blansku, celkový náklad včetně zařízení kuchyně a nábytku v jídelně činil 546 252 Kčs. Tento obnos uhrazen ze státní pokladny.

V suterénu jest prostorná kuchyně vybavená moderním zařízením s přílehlou umývárnou kuchyňského nádobí, v přízemí jest jídelna s umývárnou příborů. V bývalé kuchyni zřízeno skladiště a sociální zařízení pracovníků kuchyně.

Vaření se zde započalo v září 1968. Počet strážníků 200. V kuchyni pracují Růžena Hřebíčková, Marie Žilová, Marie Bauerová a Františka Matoušková.

Úprava kina

Naše kino bylo v jarních měsících přebudováno na širokoúhlé promítání.

Bylo zcela nově upraveno hlediště zvýšením stupňů s novou podlahou, strop i stěny byly akusticky obloženy, byla zakoupena nová, moderní zvuková aparatura, bylo pořízeno nové stropní osvětlení a vybudován nouzový východ na montovanou rampu. V upraveném kině budou promítány jak filmy s klasickým formátem, tak i s rozšířeným obrazem i filmy širokoúhlé.

Při práci s úpravou kina pomáhali občané, zejména mladí filmoví diváci. Rada MNV vyslovila pochvalu Vladimíru Neumannovi ml. za jeho nejen organizátorskou práci, ale i přímou pomoc. V naší obci vznikl pěkný kulturní stánek, který ponese název „Kino Panorama Olešnice“. Stavební práce byly vedeny ve vlastní režii obce. Celkový náklad činil 125 312,45 Kčs a byl hrazen výpůjčkou u Státní spořitelny v Blansku. Dluh má být splacen do 5 roků při 6 % úrokování. Na zahájení byl promítán francouzský dobrodružný film „Černý tulipán“ a sice v sobotu 4. května. Vedoucí kina jest pí Anna Neumannová, pokladníkem Antonín Holas a uvaďčem Bohuslav Danzinger, důchodci.

Další akce MNV

Koncem roku provedena byla rekonstrukce míst. rozhlasu nákladem 38 497 Kčs. Tento obnos hradil MNV z vlastních prostředků. Práci provedly Služby městyse Kunštátu.

V akci Z byla provedena částečná kanalizace v horní části obce zv. V cihelně. Bylo zde položeno 188 m cement. potrubí, výkop proveden strojem Stát. statku, jinak všechnu práci provedli zdarma občané této části obce. Celkový náklad 8 292 Kčs, hodnota díla 44 700 Kčs.

Dále též v akci Z byly položeny obrubníky u družstevního domu a u mlékárny v délce

250 m. Náklad činil 6 873 Kčs, hodnota díla 11 700 Kčs.

Stavby na Státním statku

V posledních létech bylo na hospodářství Stát. statku v Olešnici provedeno několik důležitých staveb.

Roku 1966 byl zbudován v sousedství obilní sýpky zastřešený polní mlat. Tento byl příštího roku rozšířen a pořízena zde tzv. posklizňová linka s čistící stanicí a sušičkou obilí, vytápěnou naftovým topeništěm. Obilí je dopravováno na sýpku vyčištěné a suché, takže deštivé žně nejsou již v Olešnici problémem. Strojní zařízení provedl Agrostroj Letovice. Celkový náklad činil 761 000 Kčs, z toho pak strojní zařízení 200 000 Kčs.

Do r. 1968 byla voda do stájí Stát. statku odebírána z městského vodovodu. Na četné stížnosti MNV, že Statek odebírá velké množství vody a z toho důvodu že se jeví nedostatek pro místní průmysl a drobné spotřebitele, přikročeno k vybudování vlastního vodovodu. Koncem r. 1966 byla vyvrtána pod Obecním rybníkem 28 m hluboká studna a dlouhotrvající zkouškou zjištěna vydatnost pramene 1,30 l za vteřinu. Po tomto pokusu byla studna obložena perforovanými trubami o průměru 30 cm. Na jaře r. 1967 byl zbudován nad střediskem Stát. statku vodojem o obsahu 100 m³, do něhož jest voda čerpána pomocí ponorného elektrického čerpadla, umístěného na dně studny. Z vodojemu pak teče samospádem do celého střediska. Vodovod byl uveden v činnost dne 7. května 1968. Celkový náklad na zbudování vodovodu činil 238 000 Kčs.

Roku 1967 byla na dvoře Lamberku adaptací ze staré stodoly zbudována bramborárna. Tato má 9 oddělených boxů a má kapacitu 50 vagonů. Jsou zde zřízeny ventilátory a ohřívání naftovým topeništěm. Uloženy jsou zde hlavně brambory určené k sadbě. Stavební náklad 335 000 Kčs.

Z menších staveb provedených r. 1968 připomínám stavbu silážní jámy a čerpací nádrž na naftu.

Silážní jáma jest vyhloubená v blízkosti kravínů, jest vyzděna panely a odkanalizována. Má tyto rozměry: délka 75 m, šířka 6 m a výška 3 m. Obsah asi 1 350 m³. Po obou stranách zřízeny příjezdové cesty. Stavební náklad činil 471 000 Kčs.

Čerpací nádrž na naftu pozůstává ze dvou kovových cisteren, každá po 5 000 l, uložených v hloubce 4 m na betonových základech. Práce montážní provedly adamovské strojírny, ostatní práce zaměstnanci Statku. Hodnota díla včetně zbudování příjezdové spojovací cesty od veselské silnice činí 122 000 Kčs.

V měsíci červnu 1968 byla započata stavba teletníku pro 220 kusů. Pro nedostatek stavebního materiálu po srpnových událostech postupovala stavba jen zvolna a do konce roku byly postaveny jen obvodové zdi. Roku 1969 bude provedeno dokončení stavby, dále příjezdové cesty, hnojiště a močůvková jímka. V půdním prostoru bude zřízeno dosušování píce. Stavba si vyžádá náklad asi 1 800 000 Kčs. Pro zajištění potřebného počtu pracovníků na hospodářství St. statku byly r. 1968 postaveny na pozemku koupeném od Jos. Řehůřka dva domy pro zaměstnance. Tyto jsou jednoposchodové, každý o 6 bytech. Vnitřní práce a fasáda domů bude provedena příštího roku. Stavbu provádí Okresní stavební podnik v Blansku, celkový náklad stanoven asi 1 300 000 Kčs.

Nový ředitel školy

Od r. 1953 byl ředitelem naší základní, devítileté školy Ing. František Krejčíř, rodák z Knínic u Boskovic. Nar. 1926. Za 15 let jeho působení mezi naší mládeží získal si velké zásluhy o naši školu, ale i o celou veřejnost. Kromě školy pracoval v Sokolu, byl správcem Osvětové besedy, redaktorem „Olešnických novin“ atd. Po úmrtí otce zdědil rodný dům a proto počátkem školního roku 1968 - 69 odešel z Olešnice. Jeho nástupcem na olešnické škole se stal dosavadní učitel v Kunštátě - Jan Jílek. Tento se narodil v Rovečném 12. února 1926. Po vystudování působil jako učitel v Olešnici v letech 1946-62. Pak vyučoval ve Velkých Opatovicích a od r. 1963 v Kunštátě.

100 let evangelického kostela

Tohoto roku vzpomínali naši evangelíci 100. výročí posvěcení svého chrámu Páně. V rámci oslav konali zde během roku bohoslužby zdejší bývalí duchovní správci neb někteří církevní hodnostáři.

Hlavní oslava se konala v neděli 8. září, kdy uspořádána byla v kostele výstavka starých dokumentů ze života zdejšího sboru.

Případ faráře P. Benáčka

Z deformací, které se dotkly naší obce, zaznamenávám případ místního kat. faráře P. Leopolda Benáčka. Tento se narodil v Martínkově u Morav. Budějovic 14. listopadu 1901. V Olešnici působil od 1. ledna 1934 jako farář. Dne 1. ledna 1947 jmenován děkanem bystřickým.

V ranních hodinách dne 12. září r. 1950 byl zatčen a internován v bývalém klášteře v Želivi u Humpolce a od 5. července 1951 v Hájku u Kladna.

Výnosem ONV v Kladně s odvoláním na paragraf 101 trest. zákona č. 88./1950 byl odsouzen k trestu odnětí svobody na 6 měsíců, k zákazu kněžské činnosti navždy a k zákazu pobytu na okrese bystřickém, kam tehdy Olešnice náležela, též navždy. Nález ONV v Kladně byl následovně odůvodněn:

„Na svém působišti působil reakčně, brzdil socializaci vesnice a stavěl se proti snahám pokrokových občanů“. Uvězněn byl v Kutné Hoře od 10. dubna 1953 do 4. května téhož roku, kdy při amnestii byl propuštěn. Od 15. května 1953 do 15. května 1954 pracoval na Stát. statku v Andělcích u Frýdlantu jako ošetřovatel prasnic. Pak pracoval v obchodním domě „Petrov“ v Brně jako skladník a později kvalitář. Od 9. června 1958 pak jako průvodčí v tramvaji. Dnem 1. července 1963 odešel do výslužby, nezahálí však, ale působí v Nosislavi jako výpomocný kněz. Za všech těchto okolností byl a zůstal farářem olešnickým, vyšší mocí bylo mu jen zabráněno ve výkonu svého úřadu.

Rok 1969

Směrný územní plán

Po svízelném jednání byl v měsíci únoru t.r. okresním národ. výborem schválen směrný územní plán naší obce.

Potřebu vypracovat tento plán pocítovali představitelé naší obce již ve čtyřicátých letech, ale po r.1948 byly práce s plánem zastaveny.

Roku 1964 uznal krajský národ. výbor Olešnici jako střediskovou obec I. stupně. Tehdy se místní národní výbor rozhodl požádati znovu o vypracování směrného územního plánu. Žádost tato

byla kladně přijata. Vypracovaným plánem dostala naše obec výhledové řešení na 20 - 30 let.

Olešnice jest charakterizována jako střediskové sídliště I. stupně se smíšeným zemědělsko-průmyslovým charakterem, jako kulturní a hospodářské středisko obvodu.

Náměstí jest pokládáno za centrum správní, obchodní i společenské. Památková péče připouští nejvýše dvouposchoďové domy. Na Vejpustku, kde jsou ulice nerovné, jest plánována přestavba. Průmyslová oblast jest v plánu situována v jižní části, prakticky již na křtěnovském katastru.

Zde se počítá s budoucí výstavbou Kovodíla, Masny a sodovkárny. Individuální výstavba jest situována na severní a severozápadní straně obce.

Hlavní silnice II. třídy má býti v daleké budoucnosti vedena po Loučkách, po levém břehu Olešničky. V místech nynějšího smetiště, proti Puchárně, by měl býti menší autoservis a čerpací stanice pohonných hmot. Evangelický hřbitov má býti zrušen a katolický dle potřeby rozšířen.

Dále tohoto roku byl schválen podrobný dílčí zastavovací plán nových částí obce mezi silnicí trpínskou a rovečínskou a na Klimentce. Konečně vypracován plán úpravy středu obce.

Veškerý náklad na pořízení těchto plánů hradil ONV.

Práce MNV

Údržba komunikací. Roku 1966 byly asfaltovány vozovky v ulici Veselské, Oboře, Nad mlékárnou, dále mezi mlékárnou a koupalištěm a prudký svah před katolickou farou. Náklad činil 191 860 Kčs. Roku 1968 byly asfaltovány vozovky na Moravské straně a Vejpustku nákladem 46 000 Kčs. Tyto práce byly hrazeny z příspěvků okresního národ. výboru.

Roku 1969 byl na tyto vozovky dán udržovací náter, a sice 10 208 m², což si vyžádalo nákladu 57 516 Kčs. Na tento obnos věnoval ONV 50 000 Kčs.

Dále místní národ. výbor hradil asfaltování vozovky v Cihelně, které bylo provedeno r. 1969 nákladem 18 000 Kčs. Zbývá ještě provést úpravu vozovky v ulici Široká luka nad koupalištěm, kde však nutno dříve dokončiti kanalizaci.

Kanalizace. Za svépomoci občanů byla provedena kanalizace v nové části obce zv. Cihelna.

Roku 1969 bylo zde položeno 60 m potrubí. Vydaní činilo 5 661 Kčs, hodnota díla 14 000 Kčs. Pro příští rok zbývá ještě provést vpustě do hlavní kanalizace, vedoucí ze Širokých luk.

Oprava koupaliště. Roku 1969 byla obnovena zeď bazénu koupaliště ze severní strany, která byla ve velmi špatném stavu. Dále bylo provedeno oplocení prostranství plechovými ploty v délce 176 m. Náklad na opravu bazénu a oplocení činil 50 091 Kčs a byl hrazen okresním národ. výborem. Ještě zbývá provést obnovu dna bazénu.

Opravy v mateřské škole. Za pomoci rodičů majících v mateřské škole své děti byla r.1969 provedena v budově oprava vodovodu a pořízeno zde ústřední topení. Odbornou práci provedlo Kovodílo Olešnice, náklad 16 500 Kčs hradil místní národní výbor.

Přestavba zdravotního střediska

Roku 1969 došlo k přestavbě zdravotního střediska č. d. 2. Bývalý vchod od silnice byl zrušen a zbudován nový, z jižní strany, směrem k městu a pohodlné schodiště do poschodí. V přízemí byla zbudována lékárna se skladištěm a laboratoří a byt s vlastním vchodem. V poschodí jsou umístěny ošetrovny praktického a zubního lékaře s přílehlými čekárnami, dále pak ošetrovny ženského a dětského lékaře se společnou čekárnou. V budově zřízeno ústřední topení, zvenku pak dům opatřen fasádou.

Stavebníkem byl okresní ústav národního zdraví, stavbu prováděl okresní stavební podnik. Celkový náklad s přestavbou činil asi 600 000 Kčs.

Ošetrovny se do nově upravených místností nastěhovaly 26. března 1970, lékárna 9. dubna 1970.

Během přestavby byly ošetrovny umístěny v domě Dr. Čípka č. 24, lékárna od svého zřízení r. 1928 byla v domě č. 123.

Olešnický zdravotní obvod činí tyto obce: Olešnice, Crhov, Křtěnov, Lhota, Hodonín, Louka, Rozsíčka, Ústup, Veselka, Kněževes a Jobova Lhota.

Obvodním lékařem jest MUDr. Jiří Riegl nar. 23. 2. 1934 v Hrotovicích okres Třebíč, zubním technikem Jos. Smetana, nar. 14. 3. 1914 v Nivnici okres Uherský Brod a lékárníkem PhMr. Alois Vašků, nar. 6. 2. 1911 v Prostějově.

Odborní lékaři nemocí dětských a ženských dojíždějí do Olešnice pravidelně z boskovické nemocnice. V olešnickém zdravotním středisku pracuje dále 5 zdravotních sester.

Nová protipožární výzbroj

Zrušením užitkového vodovodu z obecního rybníka a odklizením kašny z náměstí se stalo, že

nastal v městečku nedostatek vody k účelům protipožárním. Aby se tomuto alespoň z části čelilo, přidělila Okresní inspekce požární ochrany v Blansku do Olešnice autocisternu Praga RN. Tato má obsah 3000 litrů, kteréžto množství vody stačí na první zásah při požáru.

Místní jednotka Svazu protipožární ochrany má nyní následující výzbroj:

Ruční stříkač „Hydrofor“ z r.1874

automobilový stříkač „Tatra“ z r.1934

dvoukolový agregát P5-8 z r.1955

autocisterna „Praga“ z r.1969

autobus „Ford“ pro převoz mužstva z r.1955.

V továrně „Centroflor“ a ve dvoře Lamberku jsou také umístěny dvoukolové agregáty pro první zásah v případě požáru.

Doplňek

dle usnesení rady MNV v Olešnici ze dne 8. 4. 1971. V zápise obecní kroniky za uplynulý rok je kromě regionálních událostí zaznamenána i politická otázka v našem státě. Navazující na záznamy v kronice z r. 1968 je třeba vystihnouti i rok 1969. V dubnu dochází ke změnám v politickém a později i ve státním vedení. Teprve po těchto změnách je veřejnost postupně seznamována s pravdivým stavem vývoje naší společnosti v uplynulých letech. Výsledkem lednového zasedání ústředního výboru KSČ v roce 1968 mělo být nezbytné řešení nastalé krize ve společnosti, odstranění chyb a deformací uplynulých let a rozvinutí široké aktivity občanů celé vlasti.

Polednové vedení strany bylo nejednotné a slabé. Zůstali v něm funkcionáři odpovědní za minulé deformace a nedostatky, ale přibyl i někteří funkcionáři, kteří se později projeví jako představitelé pravice. Zneužili svého postavení a umožnili nástup pravice, v jejichž rukou byly i sdělovací prostředky. Tak se stalo, že záměry lednového pléna byly vykládány různě, nejednotně a pod líbivými hesly jako „socialismus s lidskou tváří, vylepšení socialismu, československé jaro“ a pod., získala si pravice značné množství poctivých lidí. Lidé naší země uvítali lednové zasedání KSČ a z něho plynoucí změny, těšili se, že budou odstraněny nedostatky a chyby minulých let, ke kterým se nikdo nechtěl vracet. I naši občané vítali změny ve vedení, při tom však setrvali na pozicích socialismu. Nechtěli se vracet do doby před únorem 1948 ani před lednem 1968. Proto v naší obci byl zachován klid, nedošlo

k žádnému skandalizování funkcionářů, nedošlo k narušení socialistického hospodářství, všechny orgány v místě pracovaly svým životem a řešily dané problémy.

Po srpnových událostech roku 1968 až do dubna 1969 prožívá naše společnost soustavnou krizi, panuje nervozita, napětí a prohlubují se hospodářské těžkosti. Tak tomu bylo i u nás v Olešnici. Teprve po dubnovém zasedání ústředního výboru KSČ roku 1969 jsou postupně zveřejňovány důkazy z uplynulého období, nastává konsolidace poměrů, zastavil se růst cen a přibývá zboží v prodejnách. Postupně během roku 1969 si občané na základě zveřejňovaných dokumentů z uplynulého období ověřují situaci kritického období, zaujímají stanoviska a postupně se přesvědčují, že v srpnu 1968 nešlo o žádnou okupaci naší země, ale o internacionální pomoc dle Varšavské smlouvy, protože socialismus v naší vlasti byl ohrožen.

Druhá polovina roku 1969 byla pak věnována v klidu a tvořivé práci na přípravu oslav 25. výročí našeho osvobození.

Rok 1970

Počasí a úroda

Zima tohoto roku byla poměrně mírná. Paměťhodná byla tím, že dlouho trvala a že bylo hodně sněhu. Tento napadl na nezmrzlou zem v polovině listopadu a trval bez přestávky do počátku dubna. V hlubokých úvozech ležel do poloviny tohoto měsíce. Sněhu bylo tolik, že zajíci volně přelézali přes zaváté ploty do zahrad a udělali velké škody na ovocném stromoví. Pod tíhou sněhu se zbořilo několik starších kůlen a stodol. Cestářům dalo hodně práce, aby udrželi silnice sjízdné.

Ozimé obilí špatně přezimovalo a na jaře se muselo z velké části zaorávat. V době senoseče a žní bylo počasí deštivé, seno se z části silážovalo, obilí se muselo dosušovat. Úroda byla jen prostřední. Brambor a řepy bylo hodně. Podobně se urodilo hodně ovoce, hlavně jablek, kterými se krmilo drobné hospodářské zvířectvo.

Průměrné ceny zemědělských výrobků: 1 q pšenice 180 Kčs, žita 155 Kčs, ječmene krmného 140 Kčs 1 q, ječmene sladového 175 Kčs, ovsa 135 Kčs.

Stavba vodojemu

Místní průmyslové podniky, masna, mlékárna a sodovkárna zvyšují svoji výrobu a proto stoupá

v obci spotřeba vody. V letních měsících byl následkem toho pociťován nedostatek vody v domech výše položených. Aby se tomu odpomohlo, byla r. 1969 zbudována na Člupkově poli nad mlékárnou vodovodní nádrž, která se v nočních hodinách, kdy jest odběr vody minimální, naplní vodou, která jinak jest nevyužita. Nádrž jest kruhového půdorysu, jest postavena z železobetonových panelů a má obsah 250 m³. Naproti mlékárně byla zbudována menší nádrž o obsahu 20 m³ s potřebnou místností. Do této nádrže teče voda samospádem a odtud se dvěma motorovými čerpadly tlačí do vodojemu na Člupkově poli. Stavebníkem byla Okresní vodohospodářská správa v Boskovicích.

Voda do vodojemu byla napuštěna 17. března 1971. Velký tlak vody však způsobil, že u některých starších vodovodních přípojek popraskalo vedení.

Chodníky

V ulici vedoucí k Trpínu byly tohoto roku dány chodníky z cementových dlaždic. Práce provedena v akci Z. Náklad 20 129 Kčs, hodnota díla 33 270 Kčs. Dlaždice položili zaměstnanci obce.

Meliorace

Zemědělské půdy rok po roku ubývá, zatímco zemědělských výrobků jest stále více potřeba. Proto se více užívá umělých hnojiv, mořidel a jiných chemických prostředků a přikročuje se k zúrodňování půdy, hlavně k melioraci pozemků.

Odvodnění provedené na katastru naší obce v letech 1926–28 bylo již zpustlé. Mnohé pozemky, hlavně v Širokých lukách, byly zamokřené, dávající jen malou úrodu, většina luk zbahněná, na nichž se nedalo použít strojového zařízení a kde se klidilo málo sena špatné jakosti.

Menší drenáže, hlavně nad Puchárnou k Samotínu, provedlo hospodářství Státního statku v Olešnici svým nákladem a svými pracovníky.

V letech 1967–68 provedena meliorace v Širokých lukách na výměře asi 40 ha. Skoro všechna práce, hloubení struh, kladení trubek i zasypaní, provedena strojově. Práci řídilo ředitelství Stát. statku, které také hradilo náklad 398 839 Kčs.

Provedení meliorace na pozemcích za Lamberkem, sousedících s katastrem trpínským, mohlo se provést až po provedení regulace Olešničky nad Šimkovým mlýnem. Toto se stalo v létě

r. 1969 nákladem Správy toků a drenáží vBlansku. Délka toku 3,60 km, náklad asi 620 000 Kčs. Veškerá práce provedena výkonnými stroji.

V zimě 1968–69 byly vykáceny stromy, hlavně olše, rostoucí dle potoka.

Roku 1970 byl postaven nový most na cestě ze silnice k Faustkově samotě.

Odvodnění okolích luk bylo provedeno r. 1969 nákladem Stát. statku. Náklad činil 192 589 Kčs. Příští rok byly odvodněny louky Nedvídek a Žlíbek v rozloze 21 ha.

Z odvodněných luk byly pak odstraněny pařezy, louky zorány a zasety směskou. Některá zůstanou polem, jiná po čase budou zasetá trávou.

Stavba márnice

Stará márnice na katolickém hřbitově byla postavena r. 1859, uprostřed zadní zdi hřbitova. Byla otočena do hřbitova štítem, uprostřed byly dvěře a po obou stranách po jednom okně. Za dveřmi byla síňka, v levo pak umrlčí komora, v pravo byt hrobníků, později skladiště. Dříve při severní straně márnice býval malý dvoreček, ohraničený deskovým plotem.

Když r. 1959 byl hřbitov prodloužen ocitla se márnice uprostřed hřbitova a překážela průchodu. Proto r. 1970 byla zbořena a týž rok postavená nová márnice v levém zadním rohu nové části hřbitova. Stavba provedena svépomocí. Náklad 12 247 Kčs hradil místní národ. výbor.

Sčítání lidu

Dne 1. prosince 1970 bylo provedeno v celé republice sčítání lidu, domů a bytů. V Olešnici bylo napočteno 1 705 obyvatel s trvalým pobytem. Z toho 833 mužů a 872 žen. Dle věku jest 438 dětí do 15 r., 1 050 občanů od 15 do 60 roků a 307 lidí starších 60 r.

Dle národnosti jest 1 680 Čechů, 10 Slováků, 4 Němci a 11 Maďarů. Poměry náboženské nebyly sledovány.

Obydlených domů jest 410, počet bytů 532. Z toho počtu jest 2 % bytů o 1 místnosti, 3 1/2 % bytů s kuchyní a 1 místností, zbytek s více místnostmi.

Polovina bytů má ústřední nebo etážové topení. Elektrinu má 94 % bytů, vodovod 84 % bytů, plynový, nebo elektrický sporák 36 %, chladničku 55 %, televizor 65 %, motocykl 24 %, auto 12 % rodin.

Od posledního sčítání r.1961 v Olešnici přibýlo 55 obyv. V okolních vesnicích nastal však citelný

úbytek obyvatel. Zemědělství jest zmechanizováno, mladí lidé opouštějí vesnici a odcházejí do měst, do průmyslu. Proto obce ležící při dráze, kde jsou průmyslové podniky, velice vzrostly.

Některé starší chalupy na Veselce, ve Lhotě i v Olešnici, v části obce Vejpustek, jsou neobydleny. Koupili si je občané z Brna, či jiných měst, kteří zde tráví svoje volno a svoji dovolenou.

Pohyb obyvatel

Obec / Rok	1793	1834	1885	1921	1961	1970
Blansko	980	1 353	2 763	4 165	9 521	11 853
Adamov	334		759	998	3 139	3 789
Rájec	660		1 414	1 782	1 768	3 118
Letovice	1 522	1 600	2 668	3 134	3 223	3 457
Olešnice	1 370	1 523	2 268	1 821	1 650	1 705
Crhov	253	279	324	311	242	224
Křtěnov	212	239	310	308	209	217
Lhota u Oleš.	117	172	202	185	131	95
Louka	223	209	265	285	203	159
Rozsčicka	205	225	307	296	215	180
Ústup	188	205	228	183	101	81
Kněžves	115	134	192	159	168	156
Veselka	96	161	193	143	63	46
Jobova Lhota			145	120	59	44

Nová fasáda na škole

Naše škola slouží svému účelu již 50 roků. Za ta léta byla již několikrát uvnitř opravena. Byly vyměněny podlahy ve třídách a okna ze severní a západní strany. Do budovy bylo zavedeno elektrické vedení a zbudováno ústřední topení. Dále přebudováno sociální zařízení.

Roku 1970 došlo i k výměně fasády. Stará omítka byla otlučena a budova nově nahozena a ostříknuta. Stavební náklad činil 295 193 Kčs.

Práci provedl Okresní stavební podnik v Blansku. Vedoucí stavby byl Josef Horáček, Olešnice čp. 239.

Oprava vězních hodin

Hodiny na věži farního katolického kostela byly majetkem obecním. Vyrobil je Josef Mareš, hodinář v Poděbradech r.1882. V posledních létech šly již nepřesně a jejich každodenní natahování činilo obtíže. Proto učiněna dohoda mezi místním národ. výborem a farním úřadem o společném zakoupení nových hodin. Po slyšení odborníka usneseno staré hodiny dáti na opravu, protože jejich zařízení jest velmi dobré jakosti.

Na jaře r. 1970 byly proto hodiny z věže sejmuty a odeslány k opravě fi. Pragotron Praha.

Zpět byly přivezeny až v polovině listopadu. Na věž umístěny teprve po zhotovení skříně dne 24. listopadu 1970. Hodiny mají samočinné natahování a odbíjí hodiny i čtvrtě na zvláštní cimbály.

Oprava hodin stála 35 734 Kčs. Místní národní výbor přispěl částkou 20 000 Kčs, zbytek hradil farní úřad z příspěvků farníků. Jsou majetkem kostela.

Úprava kluziště

Zásluhou členů organizace socialistické mládeže v Olešnici bylo r. 1970 zbudováno nad silnicí k Veselce, u koupelny, kluziště. Toto bylo urovňováno, oploceno prkenou ohradou a osvětleno.

Práce byla provedena v akci Z, náklad činil 11 932 Kčs, hodnota díla 35 000 Kčs.

Změna na evang. faře

Na jaře r. 1970 odešel dosavadní evangelický farář v Olešnici Miloslav Klapuš po 22 letém zde působení do Ústí nad Orlicí.

Novým evang. farářem zde se stal Jiří Širůček, dosavadní farář v Jimramově. Narozen jest 2.května 1915 v Bílině, okres Teplice v Čechách. Působil jako farář v Třeběnicích, okres Litoměřice, a v Horní Krupě, okres Havlíčkův Brod, a pak 19 r. v Jimramově.

Jeho instalace se konala za velké účasti věřících dne 13.zář 1970.

Za poznamenání sluší, že slavnosti se zúčastnil a nového faráře přivítal i administrátor olešnické katolické fary P. Frant. Kšica.

Nový ředitel školy.

Počátkem školního roku 1970-71 ujal se správy místní základní školy dosavadní zdejší učitel Miroslav Slavíček. Tento jest místním rodákem. Narodil se 19.března 1944.

Dosavadní ředitel zdejší školy Jan Jílek byl jmenován učitelem v Jenči u Černé Hory.

Rok 1971

Počasí a úroda

Rok 1971 byl rokem úrodným. Žito, pšenice, jeťel i ozimé směsky dobře prezimovaly, nic se nemuselo na jaře zaorávat.

Jaro se dostavilo časně a bylo polním pracem příznivé. Proto se setí jařin i sadba brambor a jejich ošetřování dobře a včas provedly. V měsíci červnu nastaly však časté a vydatné deště, které

velmi ztěžovaly senoseč. Větší část jetele se musela zesilážovat.

Počátkem července však nastalo suché počasí a až do zimy nenamoklo. Žně se pohodlně odbyly, obilí se sklízelo kombajny na přímou sklizeň a nemuselo se dosušovat. Úroda byla nadprůměrná a nedocházelo ke ztrátám. Brambory a řepa však byly následkem sucha drobnější.

Teplé počasí pak trvalo až do konce roku.

Srážky během roku byly následující:

Měsíc	m/m	Měsíc	m/m	Měsíc	m/m	Měsíc	m/m
Leden	22,4	Duben	38,2	Červenec	36,6	Říjen	20,6
Únor	28,9	Květen	64,0	Srpen	34,5	Listopad	43,9
Březen	38,1	Červen	109,5	Zář	42,0	Prosinec	35,7

50 let KSČ

V květnu tohoto roku uplynulo již 50 roků od doby, kdy 22 poslanců a 5 senátorů československé strany sociálně demokratické, levicově orientovaných, vystoupilo ze své mateřské strany a založilo Komunistickou stranu československa, která v únoru r. 1948 převzala vedoucí úlohu v naší vlasti.

Tohoto výročí bylo v Olešnici vzpomenu to na slavnostní schůzi místního národního výboru, vesnické organizace Komunistické strany a Národní fronty, konané dne 13. května r. 1971 v Osvětové besedě.

Slavnostní projev měl ředitel školy v. v. Čeněk Sychra. Schůzi zpestřilo vystoupení dramatického kroužku při místní základní devítileté škole za řízení učitel. Svobodové a hudebního kroužku při Osvětové besedě za řízení ředitele kůru Miroslava Blahy. Při této příležitosti složilo 12 nových pionýrů z naší školy pionýrský slib a obdrželo rudé šátky. Někteří zasloužilí členové KSČ obdrželi od okresního výboru KSČ pamětní medaile.

Předseda MNV Ludvík Sedlák pak podal zprávu o plnění závazků uzavřených na počest 50. výročí KSČ. Slavnost byla zakončena Internacionálou.

Úpravy v domě č. 117

Roku 1960 koupil MNV v Olešnici pro potřeby veřejnosti od sourozenců Němečkových jejich dům čp. 117. Kupní cena činila 150 000 Kčs. Na úhradu tohoto obnosu prodal MNV domek čp. 385 Janu Jílkovi za 60 000 Kčs a domek čp. 386 Vilému Skoumalovi, též za 60 000 Kčs. Scházecích 30 000 Kčs uhradil okresní národní výbor.

Počátkem roku 1971 se započalo s úpravou domu. V přízemí, v bývalém bytě, upraveny byly místnosti pro místní lidovou knihovnu. Byla odstraněna příčka mezi místnostmi, dána nová podlaha, nové elektrické osvětlení, místnosti nově omítnuty a vymalovány. Stavební náklad 23 967 Kčs uhradil okresní národní výbor. Knihovna byla do nových místností přestěhována v červnu t. r.

Z bývalé prodejny masa zřízena autobusová čekárna. Pořízeny sem nové dveře s oknem a místnost byla nově omítnuta a vymalována. Čekárna jest v nočních hodinách osvětlena a opatřena dvěma lavicemi. Do provozu byla dána 24. února t. r. Pořizovací náklad 6 000 Kčs uhradil ONV.

Místnosti v poschodí domu jsou pronajaty za byty. Později zde budou dle potřeby kanceláře MNV.

Bývalá porážka ve dvoře domu byla upravena na dílnu pro ruční práce chlapecké při zdejší základní devítileté škole.

Bývalou udírnu pronajal Automoto klub při základní org. Svazarmu a upravil si zde svoji dílnu. Bývalou lednici pronajal Spolek chovatelů drobného zvířectva pro uskladnění výstavních bud a klecí.

Před domy č. 117, 118 a 119 bylo zbudováno r. 1971 nástupiště autobusů. Byl zde rozšířen chodník a vozovka byla zpevněna asfaltovým postřikem. Práce provedena v akci Z, pořizovací náklad činil 5 050 Kčs

Místnost bývalé knihovny v poschodí Radnice byla upravena v zasedací síň míst. nář. výboru. Byla zde dána nová podlaha a místnost byla vymalována. Pořizovací náklad 10 184 Kčs.

Do veřejného užívání přišel i dům č. 115. Jeho majitel Jaroslav Havlíček zemřel dne

12. listopadu 1969 ve věku 63 let bez dědiců a poslední vůle. Jeho majetek proto připadl jako odúmrtí státu, do správy MNV. Přidělen byl krejčovskému družstvu „Vkus.“ Družstvo vyměnilo u domu okna, zbudovalo novou instalaci elektr. vedení, postavilo sociální zařízení a zřídilo zde svoji pracovnu a skladiště. Začalo se zde pracovat 10. února 1972.

Volby

Dle vládního usnesení byly r. 1971 vykonány v celé republice volby do sněmoven všech stupňů národních výborů.

Již v měsíci říjnu jmenoval výbor Národní fronty v Olešnici tzv. místní volební komisi, která měla volby v Olešnici řídit. Předsedou komise jmenován Jos. Proks, ředitel Masného průmyslu a tajemníkem Čeněk Sychra, ředitel školy v. v.

Volební komise po návrhu vesnické organizace komunistické strany československa a místní organizace československé strany lidové, dále různých masových organizací a místních podniků, sestavila kandidátní listinu pro volby do místního nář. výboru. Kandidáti byli představeni občanům na veřejné schůzi, konané 15. listopadu v sále Osvětové besedy. Schůze se také zúčastnili kandidáti do vyšších zastupitelských sborů a občané byli seznámeni s jejich volebním programem.

V předvolební kampani byla uspořádána 12. listopadu veřejná schůze mládeže a 13. listopadu zavítal do Olešnice pěvecký soubor Rudé armády, u nás dočasně ubytované, z Vysokého Mýta.

Naše průmyslové podniky upravily výlohy obchodů, kde informovaly občany o práci na závodech a svých plánech do budoucnosti.

Společná kandidátka Národní fronty byla ve volbách dne 26. a 26. listopadu schválena.

K volbám bylo zapsáno 1 133 občanů. Společnou kandidátku volilo asi 99,5 % voličů.

Z celkového počtu 29 poslanců MNV jest 22 mužů a 7 žen. Dle stáří jest jich 15 do 35 let věku. Dle politického přesvědčení jest 17 členů KSČ, 2 členové ČSL a 10 bezpartijních.

Dle zaměstnání jest 14 dělníků, 8 vedoucích podniků a 7 úředníků.

Do okresního národního výboru byli za naši obec zvoleni: Miloš Švanda, stav. technik z Olešnice č. 358 a Aloisie Říhová z Veselky.

Do krajského národního výboru za naši obec kandidovala a byla zvolena Vil. Wetřová z Prostěj. Poříčí.

Do České národní rady zvolen František Rozhoň, brusič v Minervě v Boskovicích.

Do Sněmovny lidu zvolen Jindřich Zedník, strojní zámečník z Prostějova.

Do Sněmovny národů zvolena v naší obci Libuše Foretová, dělnice z Velkých Opatovic.

Volby se konaly v sále Osvětové besedy, sál i předsálí bylo vkusně ozdobeno.

Dne 17. prosince 1971 se konala v sále Osvětové besedy I. schůze místního národního výboru,

na které byl zvolen předsedou MNV Jaroslav Valenta, ředitel St. spořitelny v Boskovicích, bytem v Olešnici č. 118 a uvolněným tajemníkem František Synek, stavební technik n. p. Ingstav Brno, bytem v Olešnici č. 253.

Dále byli zvoleni tito členové rady MNV: Vladimír Vávra, vedoucí mlékárny, č. d. 376, Josef Cveček, dělník v Centrofluoru, č. d. 267, Vladimír Dvořáček, mistr v Kovodíle, č. d. 456, Alena Bednářová, úřednice v mlékárně, č. d. 130, Josef Švejda, agronom hosp. St. statku, č. d. 403, František Žíla, klempíř v míst. hosp., č. d. 28, Jana Pešová, úřednice v masném prům., č. d. 159, Bohuslava Koukolová, dělnice na St. statku, č. d. 441, František Šutera, dělník v masném prům., č. d. 290.

Při místním národním výboru jsou ustanoveny 4 komise, totiž:

komise plánovací a finanční, předseda Vl. Vávra, komise výstavby, předseda Vlad. Dvořáček, komise veřejného pořádku, předseda Josef Cveček, komise kulturní a zdravotní, před. Alena Bednářová dále výbor lidové kontroly, před. Jar. Pokorná a Sbor pro občan. záležitosti, před. Boh. Koukolová

Nová autobusová linka

Přáním občanů z Ústupa a Veselky již po mnoho let bylo domoci se autobusového spojení, aby jejich děti mohly pohodlně jeti do školy, oni pak do zaměstnání, pro nákup a pod. Nejdříve bylo nutno vybudovat potřebné komunikace. Silnice z Ústupa do Sulíkova upravena byla již dříve, silnice z Kněževse na Veselku a do Ústupa v posledních letech. Potom teprve se mohlo žádati ředitelství české dopravy autobusové o zavedení nové linky. Akce se zdařila a dnem 1. září 1971 vešla linka v život.

Popis olešnických chalup

V posledních letech bylo u nás zbořeno mnoho starých chalup, aby udělaly místo novým pohodlným domkům a nebude dlouho trvat a zmizí i chalupa poslední. Proto pokládám za potřebné něco o nich napsati. Chalupy stály hlavně na Vejpustku. Byly postaveny ze dřeva na kamenné podezdívce. Byly nepodsklepené, do ulice obrácené štítem. Pokryty byly šindelem, lomenici měly ozdobenou a opatřenou nápisem, který hlásal, kdo a kdy chalupu postavil. Při chalupě byla malá zelinářská zahrádka. Dvorek byl od ulice ohraničen prkenným plotem, jehož část byla na vyn-

dávání pro případ vožení hnoje. Při chalupě byla v plotě dvířka, jimiž se vcházelo na náspí a odtud do síňky. Tato byla osvětlena jen malým okénkem ve dveřích, vydlážděna kamenem a vedly z ní dveře do světnice, komory a dřevěné schody na půdu. Světnice byla čtvercová místnost s trámovým stropem a hliněnou podlahou, zv. zem. Byla osvětlena dvěma malými okny do ulice a jedním do dvora. Vyhřívána byla kachlovými kamny, v nichž se topilo v kuchyni. Ve světnici žila celá rodina. Kromě stolu a malované truhly byly ve světnici dvě postele a pod nimi „šufle“, v němž spaly děti. Ve světnici stával také tkalcovský stav, jinak „veřtat“. Byla tedy světnice i pracovištěm. Ze světnice vedly dveře do kuchyně. Tato byla jen malá místnost, osvětlená jen malým oknem do sousedova dvora. V kuchyni byl krb zv. „vandrholec“, později sporák. Za kuchyní a síňkou byla komora pro uskladňování brambor a ukládání jídla a pod. K hlavní budově přiléhal příčně dřevník a chlévek pro kozy. Na dvorku bylo umístěno hnojiště a při něm dřevěný záchod.

Plán chalupy č. 243 na Vejpustku. Měřítko 1:100

Rok 1972

Stavba továrny Lidokov

Roku 1884 postavil olešnický soused František Holc na zahradě svého domu č. 117 tírnu lnu, jinak zv. pazdernu, s malým bytem a skladištěm. Měla č. 229. Roku 1924 koupil pazdernu Jan Hlavica, krejčí z Brna, který ji velkým nákladem přestavěl v menší továrnu na výrobu oděvů a prádla.

Roku 1930 stal se jejím majitelem Augustin Konrád z Olešnice č. 89, který zde zavedl výrobu bavlněných látek. Pracovalo zde asi 30 tkalců.

Roku 1952 byla továrna znárodněna a zapojena do nár. podniku Vitka Brněnec.

Roku 1957 převzal provozovnu n. p. Kovodílo Brno. Provedena zde větší adaptace, aby byla uzpůsobena na výrobu menších výrobků slaboproudé elektrotechniky. Roku 1961 převzalo podnik družstvo Lidokov Boskovice, které zde soustředilo výrobu několika druhů klíčů a zámků pro elektrické rozvaděče. Dále zde bylo vyráběno montované etážové a ústřední topení.

Stávající objekty byly pro výrobu nevhodné a málo prostorné. Proto výbor družstva Lidokov v Boskovicích mnil provozovnu v Olešnici zrušit a pracovníky přemístit do Kunštátu. Společným úsilím pracujících se však podařilo, že tento ná-

vrh byl odvolán a rozhodnuto v Olešnici zbudovat novou, moderní provozovnu, která by vyhovovala všem požadavkům moderního pracoviště.

Podle situačního plánu obce mají býti průmyslové podniky pod městečkem, na katastru obce Křtěnova. Jednání s majitelem pozemku bylo velmi svízelné.

Terénní úpravy byly zahájeny na podzim r. 1970. Výstavbu provozovny převzalo družstvo Druexpo Brno, dále Montované stavby Brno a Meliorační družstvo Jevíčko. Družstvo Lidokov Boskovice podílelo se svými subdodávkami ve výši 1 300 000 Kčs. Při stavbě také vydatně pomáhal Stát. statek v Olešnici. Pracovníci provozovny v Olešnici odpracovali na brigádách téměř 26 000 hodin. Výstavba v hodnotě 5 300 000 Kčs byla provedena za 18 měsíců. Stavbu řídil Alois Brokl, stavitel v Olešnici.

Přestěhování celého provozu do nových objektů bylo provedeno na úkor dovolené pracovníků.

Slavnostní otevření nové provozovny konalo se 6. října 1972 za velké účasti pracovníků závodu, zástupců místního, okresního a krajského národního výboru a představitelů KSČ a družstev. Přítomné uvítal předseda družstva Lidokov v Boskovicích Eduard Staněk.

Slavnostní otevření provedl předseda krajského výboru Českého svazu výrobních družstev v Brně Ladislav Vlček.

Dvacet pět pracovníků provozovny bylo vyznamenáno za zásluhy o rozvoj družstva.

Vedoucím provozovny jest Josef Polák z Kunštátu, mistrem Vladimír Dvořáček z Olešnice čp. 456. V podniku pracuje 82 dělníků.

Objekt staré provozovny bude vhodně upraven na auto - opravářenskou činnost.

Stavba „Domu služeb“

Místní národní výbor koupil r. 1964 od Josefa Řehůřky, býv. pekaře, dům na náměstí č. 25. Cena stanovena 28 114 Kčs, byla zaplacená okresním národním výborem. Dům byl přidělen místnímu komunálnímu podniku a nazván „Dům služeb.“

Počátkem r. 1969 došlo k přestavbě domu. Byly vybourány příčky v domě.

V zimním období 1969 - 70 byla vazba podložena a nosné zdi zbořeny. Na jaře r. 1970 byly postaveny zdi nové.

V létě 1971 byla sejmuta vazba domu a tento byl zvednut na poschodí a zastřešen. Bylo také provedeno vnitřní zařízení domu.

Na jaře 1972 byl konečně dům opatřen fasádou.

Stavební projekt vypracovala r. 1965 Krajská organizace pro technický rozvoj místního hospodářství v Brně. Investorem byl místní komunální podnik městyse Olešnice, stavebníkem okresní stavební podnik, vedoucí Josef Horáček čp. 239. Celkový stavební náklad činil

735 845 Kčs. Na toto vydání přispěl stát obnosem 120 000 Kčs. Místní národní výbor v Olešnici přispěl 96 000 Kčs. Dne 1. března 1972 byla kancelář komunálního výboru přestěhována z budovy býv. pivovaru do nových místností. Dále byly sem přestěhovány provozovny: dámského krejčovství, holičství, kadeřnictví, obuvnictví, sklenářství a sběrna prádla. Mimo budovu zůstaly provozovny: stolařská umístěná v domě č. 300, klempířská v domě č. 28, opravna aut umístěná v domě č. 44 ve Křtěnově a opravna radiových přijímačů a televizorů, umístěná v téže vsi, v domě č. 24. Dále komunální podnik obstarává službu stavební, dopravu osob a zboží, sklad topného plynu a pohřebnictví.

Dnem 1. ledna 1973 byl komunální podnik městyse Olešnice zapojen do oblastního podniku komunálních služeb v Letovicích jako sdružená provozovna 6.

Přístavba školy

V okolních vesnicích došlo v posledních letech ku zrušení školy.

Již dříve zrušena škola v Jobově Lhotě a Veselce. Roku 1962 přestalo se vyučovat v Ústupě, r. 1964 v Crhově, r. 1963 ve Lhotě a r. 1970 v Kněževsi. Vyučuje se jen v Louce, Rozsíčce a Trpíně.

Tato skutečnost spolu s růstem obyvatelstva v Olešnici způsobila růst počtu žáků, kteří navštěvují olešnickou školu. Dvanáct učeben nestačilo. Střídavě se v nich vyučovaly ze dětí

16 tříd. Toto ztěžovalo práci učitelů a bylo nevhodné pro žáky, hlavně v zimě, kdy jest den krátký a cesty neschůdné.

Sdružení rodičů a přátel školy proto žádalo krajský národní výbor, aby Výchovný ústav mládeže v Olešnici byl zrušen a budova bývalé zemědělské školy byla přidělena pro vyšší ročníky základní devítileté školy. Žádost tato byla zamítnuta, byla však povolena nádstavba dvou tříd nad školní jídelnou státním nákladem. K nádstavbě došlo na podzim r. 1971 a do konce roku byla

stavba v hrubých zdech dokončena a zastřešena. Počátkem r. 1972 bylo pracováno na vnitřní úpravě a na jaře byla zhotovena fasáda. Při každé třídě jest kabinet a soc. zařízení.

Stavbu provedl Okresní stavební podnik v Blansku a řídil ji Josef Horáček z Olešnice č. 239.

Stavební náklad činil asi 410 000 Kčs.

V nových učebnách se začalo vyučovat 1. září 1972. Dále byla v základní devítileté škole provedena adaptace elektrického vedení, rozhlasu, topení a vody. Položeno bylo 550 m² parket a všechny místnosti a chodby byly nově vymalovány. Finanční náklad těchto oprav činil 312 437 Kčs a byl hrazen z fondu vládní rezervy.

Oprava evangelického kostela

Z podnětu nového českobratrsko-evangelického faráře v Olešnici Jiřího Širůčka došlo v letech 1971–2 k opravě evang. kostela.

Původně byl kostel pokryt šindelem, na který koncem minulého století položena břidlice. V posledních letech byla již krytina vadná a proto přikročeno k její výměně.

Roku 1971 byla břidlice se šindelem odstraněna, vazba na kostele opravena a tento pokryt cementovými taškami, které již v minulém roce zhotovil člen sboru Boh. Prudký z Olešnice č. d. 355, stár 68 roků.

Práci tesařskou provedli bratři Kovářové z Velkého Tresného a práci klempířskou Frant. Žíla z Olešnice č. 28. Roku 1971 byla také obnovena fasáda kostela z jižní strany.

Roku 1972 bylo v pracích pokračováno. Byla provedena obnova fasády ze severní strany kostela a věže. Dále bylo provedeno oplechování říms měděným plechem a nátěr dveří a oken. Konečně byly opraveny věžní hodiny, byl dán nový ciferník a ručičky.

Jiří Hlaváček z Olešnice a Jiří Toul z Ústupu zhotovili samočinné natahování hodin.

Celkové vydání s opravou kostela činilo více než 70 000 Kčs. Na toto vydání přispěla Jeronýmova jednota, společnost po podporování chudobných sborů, obnosem 18 000 Kčs, ostatní hrazeno z pokladny sborové. Veškerá pomocná práce provedena členy sboru zdarma. R. 1971 to bylo asi 2000 hodin, r. 1972 asi 2 800 hodin.

Práci, kromě faráře, řídilo staršovstvo sboru, které má 12 členů a v jeho čele stojí kurátor Vlastimil Člupek, kovář, Olešnice č. 189.

Neštěstí

Dne 17. května 1972 došlo k neštěstí v domě č. 235 v Olešnici. Dvanáctiletý syn majitele domu Miloš Paleček hrál si se svým kamarádem Pavlem Schusterem z d. č. 279 s nabitou puškou. Při hře vyšla rána, jíž byl Pavel Schuster smrtelně zraněn.

Práce MNV

R. 1972 byly provedeny na obci různé práce na státní náklad. Buď svépomocí občanů, tzv. akce Z, aneb bez pomoci, čistě nákladem státu, dle volebního programu. Podařilo se dále, že různé další práce byly zařazeny do rozpočtu okres. národního výboru a zdárně provedeny. Na jaře bylo v akci Z urovnáno náměstí, hlavně u budovy bývalého pivovaru, nákladem 7 952 Kčs. V létě bylo náměstí posypáno drtí a vyasfaltováno. Vydání s tímto činilo asi 15 000 Kčs. Podobně byla vyasfaltována vozovka na Horním Vejpustku nákladem asi 12 000 Kčs a cesta za oběma stodolama a ku Lhotě v délce 1 785 m, což si vyžádalo nákladu 126 000 Kčs.

Dále byla provedena v akci Z kanalizace na Horním Vejpustku a u Puchárny. Staveb. náklad činil 20 669 Kčs, hodnota díla 36 731 Kčs. Potůček tekoucí od Holcovy cihelny byl pod smetištěm dán do cementových trub, aby mohlo býti smetiště zvětšeno. Náklad 10 072 Kčs, hodnota díla 19 297 Kčs. V akci Z byly dále zbudovány chodníky v Cihelně a upraveny krajnice vozovek.

V podzimních měsících došlo k rozšíření veřejného osvětlení v nové části městečka, která vzniká za evangelickým hřbitovem. Bylo zde zbudováno 5 moderních osvětlovacích těles nákladem 55 456 Kčs.

Dále byla v těchto místech provedena přeložka VN trafostanice. Nový transformátor byl postaven při silnici k Trpínu za domem č. 314. Náklad za přeložku činil 152 000 Kčs. Koncem roku zbudováno bylo ve všech místnostech Radnice ústřední topení. Náklad pořizovací činil 61 000 Kčs. Práci provedli pracovníci družstva Lidokov v Olešnici.

50 r. SSSR

Dne 26. října konána veřejná schůze MNV a MV NF v Osvětové besedě, na níž mluvil předseda MV NF s. Frant. Okáč o vzniku Sovětského svazu.

Dne 5. listopadu v 9 hod odstartovala štafeta přátelství. Zdravici závodů a splněné závazky

předal předseda MNV Jaroslav Valenta. Doprovod štafety do Crhova tvořili chovanci míst. domova mládeže a žáci zdejší školy.

Během prosince uspořádány 4 zájezdy do Prahy na výstavu „50 roků SSSR.“

Stanislav Neumann zemřel

Dne 28. května 1972 zemřel v městě Eidhoven v Holandsku olešnický rodák Stanislav Neumann. Tento se narodil 8. května 1903 v domě čp. 23. Po vychození zdejší měšťanky navštěvoval obchodní školu v Brně a pak nastoupil do učení do továrny na hnací řemeny v Mor. Ostravě a svoje odborné znalosti si pak prohluboval na státní koželužské škole ve Vídni a v barvířském závodě v Leverkusen u Kolína n/R. Po krátkém pobytu v Olešnici, kdy pracoval v koželužně svého otce, nastoupil r. 1930 práci u fy Baťa ve Zlíně, kde se stal vedoucím oddělení a později nákupčím kůže v cizině.

V létech 1935–36 pracoval v Ghaně, v záp. Nigerii. Roku 1937 nakupoval v Casablance a příštího roku opět v Nigerii.

Odtud r. 1939 mínil odjetí do Ameriky, ale v Londýně nedostal povolení k další jízdě. Proto přijal místo vedoucího koželužského podniku a r. 1943 se přihlásil do čsl. armády, s kterou se r. 1945 navrátil do vlasti.

V létech 1946 - 47 byl vedoucím podniku v Baranagaru na řece Gangu v Indii a pak nájemcem koželužny v Najargangu v Pakistánu a po dvou letech nastoupil místo vedoucího podniku fy Baťa ve Vitarě v Peru, kde pracoval 13 roků. Jeho zdraví bylo již otřesené a proto r. 1966 jel do Holandska, kde se stal vedoucím koželužského podniku v Eidhovenu. Zde po čase odešel do důchodu a 28. května 1972 zemřel na mozkovou mrtvici. Po zpopelnění byla urna s jeho popelem dovezena do vlasti a uložena na našem svatém poli.

MUDr. Josef Habanec zemřel

Dne 28. října t. r. zemřel v boskovické nemocnici bývalý olešnický obvodní lékař MUDr. Jos. Habanec. Byl rodákem z Břeclavi, kde se narodil 17. 3. 1897. Během jeho lékařských studií vypukla I. světová válka a proto musel tato přerušit a narukovat.

Po čase dostal se do ruského zajetí a vstoupil do čs. legií, druhého pluku, kulometné rot. Po návratu do vlasti dostudoval a byl pak zaměstnán

ve vojenské nemocnici v Praze na Karlově náměstí.

Roku 1927 stal se obvodním lékařem v Olešnici a od té doby pracoval velmi svědomitě a nezištně mezi naším lidem a získal si o celý náš kraj široké zásluhy.

Za okupace se neohroženě postavil do boje za osvobození vlasti, léčil raněné a nemocné členy partyzánských skupin a po osvobození se stal předsedou revolučního národního výboru. Za svoje zásluhy byl několikrát vyznamenán. Pracoval také v místní pobožce čsl. Červeného kříže, v Těl. jednotě sokolské apod. Byl slavnostním řečníkem při různých příležitostech, milý společník a člověk zlatého srdce. Proto byl všeobecně ctěn a milován všemi. Rozloučení v brněnském krematoriu dne 6. 11. zúčastnilo se mnoho jeho přátel z Olešnice i širého okolí.

Roku 1972 zemřelo 21 občanů olešnických, z toho 15 mužů a 6 žen. 12 občanů zemřelo doma a 9 v nemocnici v Boskovicích, Letovicích a nebo v domově důchodců v Černé Hoře.

18 zemřelých bylo uloženo na našich hřbitovech, 3 zemřelí byli zpopelněni v brněnském krematoriu.

Rok 1973

Slintavka

Počátkem roku vypukla v obci Věstíně u mladého dobytka slintavka. V místním JZD muselo býti na tuto nakažlivou chorobu poraženo 120 kusů dobytka, dále všechna družstevní a záhumenková prasata.

Byla nařízena přísná opatření, aby se tato nemoc nerozšířila do sousedních obcí. Obec Věstín byla uzavřena. Členové SNB za pomoci vojska hlídali na okraji obec, aby zabránili jakémukoliv vycházení. Silnice z Rovečného do Víru byla uzavřená, autobusy jezdily jinými směry. V širém kraji byl vydán zákaz shromažďování kromě schůzí MNV a KSČ. Zastaveno bylo školní vyučování, zakázány všechny zábavné i kulturní podniky, návštěvy hostinců a bohoslužeb.

Od 18. ledna bylo školní vyučování povoleno, návštěva hostinců omezena, ale bohoslužby byly povoleny až 6. února.

Dík těmto opatřením se nemoc dále nerozšířila a 11. února bylo uzavření Věstína zrušeno.

Vodovod do mlékárny

V olešnické mlékárně nebylo nikdy vody dosti. Proto ředitelství mlékárny vděčně přijalo návrh Státního statku, který plánoval zbudovat vodovod pro ředitelství statků a část získané vody nabídly mlékárně.

Roku 1971 provedla fi. „Vodní zdroje Opava“ nad Obecním rybníkem vrt studny 26,5 m hluboké, kde docíleno 2 1/2 l za 1 vteřinu. Studna jest vyztužena ocelovou rourou o průměru 30 cm a opatřena výtlačným čerpadlem zn. Nautila. Tohoto roku také provedl Státní statek svými stroji i pracovníky výkop rýhy pro položení potrubí od studny k vodojemu.

Tento byl postaven r. 1972. Jest z panelů a má obsah 150 hl. Proveden byl také výkop a položení potrubí od vodojemu k městečku. Potrubí jest z umělé hmoty a sleduje ho elektrický kábel k čerpadlu. Roku 1973 dokončeny různé montážní práce a 30. června t. r. předán vodovod do užívání.

Mlékárna odebírá denně 1 100 hl vody.

Celkový náklad na stavbu vodovodu činil 751 000 Kčs.

Přestavba sodovkárny

Asi r. 1894 získal místní občan Jan Bachmann koncesi na výrobu sodové vody a limonád, kterou prováděl ve svém domě č. 89. Výroba byla prováděna po lékárníku a denní výstav činil 200 lahví denně.

Roku 1914 převzal koncesi Augustin Konrád, který zvýšil denní výstav na 2 000 lahví denně. Rozvoz do okolních obcí prováděn původně na káře nebo trakaři, později koňmi. Potřebná voda byla původně donášena od pumpičky na náměstí, později zbudována vlastní studna.

Dne 1. ledna 1950 došlo k socializaci podniku. Pořízena přípojka na městský vodovod a zařízení sodovkárny zmodernizováno s denním výstavem 20 000 lahví.

Dnem 1. ledna 1961 převzaly sodovkárnu „Jihomoravské pivovary, n. p. Brno.“ Strojní zařízení bylo vyměněno za poloautomatické s vyšší kapacitou, takže denní výstav činil 50 000 lahví.

Uvedený národní podnik, kromě domu č. 89, v němž byla umístěna sodovkárna, získal i dům sousední, č. 90, kde dříve byla provozovna krejčovského podniku Kras Boskovice, která je přemístěna do domu č. 129.

Tím byly dány předpoklady k přestavbě a modernizaci sodovkárny.

Roku 1969 byl vypracován projektový úkol rekonstrukce podniku nákladem 2 868 000 Kčs. Přestavba byla rozdělena na 3 etapy.

V I. etapě, r. 1970 - 71 bylo v domě č. 90 zbudováno sociální zařízení, kanceláře a upraven nový vchod do podniku. Stavební náklad činil 400 000 Kčs.

V II. etapě, r. 1971 - 72 byla postavena výrobní hala zastřešením dvora domu č. 90 nákladem 230 000 Kčs. V obytných místnostech domů a v průjezdech zřízeny byly skladiště a dílny.

Ve III. etapě, r. 1972 - 73 bylo dodáno a zamontováno moderní strojové zařízení od fy Strojbal Pacov. Toto strojové zařízení má být r. 1974 ještě doplněno výkonným stáčecím strojem o kapacitě 9 000 lahví za hodinu.

Dodavatel „Chotěbořské strojírny“.

Největší zásluhu o rozkvět sodovkárny má vedoucí podniku František Prudký, Olešnice 395. Narozen r. 1918 v Rozseči. Vedoucím podniku jest od r. 1951.

Práce MNV

Kabiny na koupališti byly dřevěné a věkem sešlé. V letech 1972 - 73 byly podezděny a střecha opravena. Dána zde nová podlaha a vyměněny dveře a okna. Zavedena také elektrická instalace. Kromě několika kabin zbudována zde byla větší místnost, kde se bude hostům podávat občerstvení. Bylo zde také postaveno sociální zařízení. Stavba byla provedena v akci Z, vydání činilo 78 011 Kčs, na které ONV věnoval 60 000 Kčs. Za vykonanou práci zaslouží poděkování Jaroslav Dvořák, důchodce, čp. 394, r. 1914.

Roku 1973 byla také opravena budova Osvětové besedy. V sále i ostatních místnostech bylo dáno umakartové obložení zdí. V předsáli a přísáli dána nová podlaha PVC. Zdi byly vyběleny a proveden nový nátěr oken, dveří a galerie.

Tyto práce provedl domovník OB Gustav Doskočil. Na budově byly vyměněny okapové žlaby a roury. Celkový náklad na všechny tyto práce činil 65.789 Kčs. Okresní národní výbor poskytl na toto vydání mimořádnou dotaci v obnosu 60.000 Kčs.

V lidové jídelně č.80 bylo postaveno sociální zařízení nákladem 47.167 Kčs. Tento bude splácet Jednota, lid. spotřební družstvo v Boskovicích.

V letních měsících r.1973 byla v akci Z provedena kanalizace na Moravské straně před domy

č. 175 - 321. Délka potrubí asi 200 m, stavební náklad 37.780 Kčs, hodnota díla 67.000 Kčs. Výkop i zásyp byl proveden výkonnými stroji Státního statku.

Místní národní výbor dále pořídil novou ústřednu místního rozhlasu nákladem 30.849 Kčs a koupil nový malotraktor pro potřeby MNV za 43.848 Kčs. Obě tato vydání hradil ONV. Byla také provedena generální oprava promítacího přístroje v místním kině. Náklad 23.615 Kčs byl uhrazen z rozpočtu kina.

Změna v doručování pošty

Poštovní úřad v Olešnici vznikl počátkem let šedesátých min. století. Jeho obvod byl zpočátku mnohem rozsáhlejší.

Denně, za každého počasí, roznášeli listonoši do přidělených vesnic došlou korespondenci. Pro poštovní zásilky si lidé z vesnic museli do Olešnice docházet, případně tam balík donést.

Roku 1973 nastala změna. Poštovnímu úřadu byl přidělen autobus zn. Avia v síle 80 HP, jimiž se korespondence i pošt. zásilky do vesnic dovážely.

Jízdní řád jest následující:

Olešnice	8.10	↓	Olešnice	13.25
Lhota	8.20, 8.40	↑	Kněžves	13.20, 12.55
Křtěnov	8.50, 9.20	↑	Jobová Lhota	12.50, 12.30
Loucký dvůr	9.25, 9.40	↑	Veselka	12.20, 12.00
Louka	9.45, 10.05	↑	Ústup	11.55, 11.35
Crhov	10.15, 10.45	→	Rozsíčka	11.25, 10.55

Příjezd autobusu, který udržuje spojení naší pošty se střediskem ve Skalici jest v 6 a 15 hodin.

Aby bylo doručování poštovním zrychleno, byla od 1.1. 1973 zavedena v celém státě tzv. „Poštovní směrovací čísla“

Směrovací číslo naší pošty jest 679 74.

Rok 1974

Počasí a úroda

Zima tohoto roku byla velmi mírná. Sněhu bylo málo, více náledí a námrazy, která v měsíci lednu udělala velké škody na lesním porostu a elektrickém vedení. Několik dní nešel elektrický proud. V únoru bylo již jarní počasí a počátkem března začalo se u nás se setbou jařin. Počátkem dubna se již ječmeny zelenaly a v polovině dubna kvetly třešně. Úroda polní byla tohoto roku

velmi dobrá, avšak deštivé počasí ztěžovalo sklizeň. Senoseč se protáhla do poloviny srpna, žně započaly až po naší pouti. Všechno obilí se muselo dosušovat a sláma z větší části zůstala na polích. Deštivé počasí potrvало i na podzim. Pozemky, hlavně na jílovitých polích, byly rozbředlé a těžké stroje se bořily do bláta. Velikým úsilím zemědělců za pomoci vojska a četných brigádníků se podařilo brambory a řepu sklídit, mnoho slámy a lnu však zůstalo na polích přes zimu.

Slavnost stého výročí založení hasičského sboru

Dne 3. června 1974 uplynulo již 100 roků od založení Sboru dobrovolných hasičů v Olešnici. Základní organizace Svazu požární ochrany v Olešnici vzpoměla tohoto jubilea velkou a zdařilou slavností ve dnech 15. a 16. června t. r. V sobotu 15. 6. o 3. hod. odpoledne uctěna památka padlých a umučených občanů olešnických položením věnce k památníku osvobození. Dále vzpomenu zemřelých členů spolku návštěvou obou našich hřbitovů a položením věnců. O 5. hod. odpoledne byla zahájena v sále Osvětové besedy slavnostní schůze za účasti zástupců místního národního výboru, okresního výboru SPO v Blansku, delegací okolních základních organizací SPO a četného obecního. Po pozdravných projevech a podané historii spolku obdrželi nejstarší členové věrnostní medaili. Předseda MNV Jaroslav Valenta dekoval spolkový prapor stuhou věnovanou MNV v Olešnici a předseda ZO SPO v Olešnici Josef Prudký připevnil stuhu na prapor ZO SPO v Bystřím, mateřské to naší organizaci.

Od 4. hod odp. koncertovala na náměstí dechová hudba Lidové školy umění z Letovic, která také zpestřovala pořad slavnostní schůze. Příštího dne, v neděli 16. 6. za krásného počasí koncertovala od 10 hodin na náměstí dechová hudba z Boskovic.

O 1. hod. vyšel průvod staré a nové protipožární techniky od kostela sv. Mikuláše na náměstí, kde od 2. do 4. hodiny podán četnému obecnímu vývoji protipožární techniky. Přehlídka zahájili příslušníci řemeslnických cechů ve starodávných oděvech se sekerami, háky, putny a ručními stříkači. Pak následovala ukázka hašení vozovým stříkačem, do něhož se musela voda donášet. Dále novějšími stříkači se savicemi a hadicemi, pak parní a automobilovou stříkačkou a cisternami.

Přehlídka byla ukončena ukázkou hašení požárů moderními stroji s výsuvným žebřem. Dále proveden seskok do plachty z oken pivovaru a spouštění osob po laně z věže.

Po 4. hod. proveden nástup zúčastněných požárníků a po slavnostní přehlídce byl odchod na hřiště u Sokolovny na taneční veselici.

Ve dnech 8. - 16. června byla v Osvětové besedě výstava z historie požární ochrany.

Nový tajemník MNV

Dosavadní tajemník MNV František Synek vzdal se svého úřadu a proto v doplňovacích volbách 9. června 1974 zvolen na jeho místo Miloš Srstka, č. d. 387, *3. července 1950.

V letech 1973-1974 byla provedena rekonstrukce obřadní síně v přízemí Radnice dle návrhu ing. Huška z Blanska. Celkový náklad 117 994 Kčs hradil ONV.

Dům pro státní zaměstnance

V poslední době vzniká nová část obce mezi silnicí rovečínskou a trpínskou. V letech 1969-70 postaven zde první družstevní dům o 4 bytových jednotkách č. 472. V dalších letech postaveny zde další družstevní domy č. 473 a 470. Mlékárna zde postavila dům pro své zaměstnance č. 474 a Masný průmysl č. 471. V letech 1973 - 74 byl zde postaven dům pro státní zaměstnance č. 475. Tento postavil okresní stavební podnik nákladem 938 000 Kčs, který zcela hradil okresní národní výbor. Dům jest ve správě MNV. Má 6 bytových jednotek a 3 z nich jsou rezervovány učitelům zdejší základní školy.

Moštárna

Místní organizace Svazu zahrádkářů v Olešnici si vzala za úkol vybudovati moštárnu, aby vadná jablka nepřicházela ku zkáze a mohla býti zpracována na chutný nealkoholický nápoj. Za tím účelem spolek v měsíci březnu zakoupil r. 1969 chalupu č. 72 od Josefa a Marie Stejskalových. Odhlasována pracovní povinnost všech členů a přikročeno k přestavbě.

Již r. 1960 byla bývalá zámečnická dílna zvětšena o přilehlý chlév, zvýšen zde strop, dána nová podlaha, pořízena kanalizace a vodovodní a elektrická instalace. Dále vyměněna okna. Příštího roku zakoupil spolek od Kopřivy z Velkých Opatovic drtič ovoce s elektromotorem, hydraulický lis a různá drobná zařízení a koncem r. 1970 zahájena výroba moštu.

Roku 1972 byla stará dřevěná chalupa podložena, dřevěné zpuchřelé trámy odstraněny a domek podezděn. Zde bude mít spolek zahrádkářů svoji klubovnu. Kromě práce zdarma učiněné činilo vydání za domek, stavební materiál, práce řemeslnické a zařízení moštárny

43 990 Kčs. Ministerstvo zemědělství poskytlo spolku na toto vydání nenávratnou půjčku v obnosu 20 000 Kčs.

Spolky v Olešnici

V této době existují a činnost vyvíjí u nás tyto spolky.

1. Základní organizace svazu požární ochrany

Založena roku 1874, počet členů 79. Předsedou Josef Prudký, důchodce, č. 63, velitel Stanislav Blaha, dělník, č. 81, jednatel Vítězslav Kuda, úředník, č. 341, pokladník Josef Višinka, důchodce, č. 116.

2. Tělocvičná Jednota Sokol

Založena r. 1908, počet členů 107. Předseda Ladislav Dufek, dělník, č. 362, jednatel Draha Šenkýřová, úřednice, č. 440, pokladník Josefa Blahová, úřednice, č. 81, náčelník Josef Krejčí, technik, č. 385, náčelnice Ludmila Palendalová, učitelka, č. 473.

3. Základní organizace Čsl. červeného kříže

Založena asi roku 1920, počet členů 170. Předseda MUDr. Jiří Riegl, lékař, č. 334, jednatel Vlad. Neumann, důchodce, č. 23, pokladník Miloš Moravec, hostinský, č. 120. Spolek se stará o lidi bez pomoci a školí své členy ve zdravotnictví.

4. Odbočka Svazu protifašistických bojovníků

Založena roku 1948, členů 19, z toho 4 legionáři, 1 příslušník Svobodovy armády, 4 partyzáni a 9 pomocníků partyzánů z Olešnice a okolí. Předseda Dr. František Čípek, zvěrolékař, č. 24, jednatel Jaroslav Žila, důchodce, č. 443, pokladník Ivan Kis, vedoucí prodejny, č. 329. Od r. 1920 byla v Olešnici odbočka Čsl. obce legionářské a od r. 1945 Sdružení čsl. partyzánů, které se r. 1948 spojily.

5. Základní organizace Čs. - Sovětského přátelství

Založena r. 1945, počet členů 165. Pobočky v Centrofluoru, mlékárně, Stát. statku, Základní 9. leté škole a Výchovném ústavu mládeže. Předseda Ludvík Slavíček, úředník, č. 352, jednatel Věra Kintrová, úřednice, č. 227.

6. Základní organizace Svazu spolupráce s armádou.

Založena r. 1952. Počet členů 76. Předseda: Ladislav Pospíchal, dělník, č. 324, jednatel ing. Ra-

dim Višinka, plánovač č. 116, pokladník Alex. Dvořák, vedoucí jídelny č. 394. Při ZO jest automotoklub a střelecký kroužek.

7. Základní organizace Českého svazu včelařů

Založena r.1907, počet členů 73 z Olešnice a okolí. Předseda: Ludvík Sedlák, úředník, č. 42, jednatel Karel Peterka z Rozseče, pokladník St. Hlaváček, šofér, č. 162. Obhospodařují asi 500 včelstev.

8. Základní organizace Českého svazu rybářů

Založena r. 1952, členů 45 z Olešnice a okolí. Předseda: Vladimír Vávra, vedoucí mlékárny, č. 474, jednatel: Frant. Kolba, člen SNB č. 473, pokladník Jar. Ševčík, agronom, č. 63. Obhospodařují Olešnický, Veselský a Crhovský potok a 4 rybníky.

9. Myslivecké sdružení

Založeno r. 1946, počet členů 18. Předseda: Frant. Tichý, veterinář, č. 399, jednatel Emil Kožnar, technik, č. 442, pokladník Vlast. Kukla, šofér, č. 177. Spolek provozuje honitbu na katastru olešnickém, kromě Veselských tratí.

10. Místní organizace Českého svazu ovocnářů a zahrádkářů

Založena 16. 3. 1963, počet členů 78. Předseda: Jar. Kubíček, učitel, č. 83, jednatel Ludvík Slavíček, úředník, č. 352, pokladník Jan Jež, školník, č. 107. Spolek buduje a spravuje moštárnu.

11. Základ. org. Čs. svazu chovatelů drob. zvířectva I.

Založena r. 1940, počet členů 39. Předseda: Vincenc Horáček, kožešník, č. 299, jednatel Josef Soukal ml., elektrikář, č. 104, pokladník Ondřej Horáček, č. 375. Spolek sdružuje chovatele koz, králíků, drůbeže a holubů.

12. Základ. org. Čs. svazu chovatelů drob. zvířectva II

Založena 23. 2. 1969, počet členů 45. Předseda Frant. Blaha, Letovice, jednatel Vladimír Vrbka, dělník, č. 332, pokladník František Mistr, poštovní doručovatel, č. 119. Spolek sdružuje chovatele cizokrajného ptactva z Olešnice a okolí.

13. Kroužek filmových amatérů

Založen r. 1973, počet členů 12. Vedoucí kroužku Vlastimil Člupek, kovář, č.189.

14. Klub filatelistů

Založen 20. 6. 1965, počet členů 8. Předseda Jar. Skořapa, dělník, č. 59, jednatel Ondřej Horáček, důchodce, č. 375, pokladník Miloš Švanda, stavební technik, č. 358. Spolek sdružuje sběratele čsl. i zahraničních pošt. známek.

15. Hudební soubor při Osvětové besedě

Založen r. 1945, počet členů 11. Vedoucí František Bílek, dělník, č. 182.

16. Místní organizace Českého svazu žen

Založena r. 1968, počet členek 36. Předsedkyně Marie Kubíčková, úřednice, č. 84, jednatelka Mil. Ševčíková, úřed., č. 63, pokladní Alena Bednářová, č. 130.

17. Základní org. Svazu české socialistické mládeže

Založena r. 1971, počet členů 30. Předseda: Josef Valenta, automechanik, č. 118, jednatel Maruša Keprtová, č.212, pokladní Ludmila Bílková, studující, č. 182.

18. Pionýrská organizace Svazu soc. mládeže

Založena r. 1950, počet členů 196. Činnost: udržují čistotu v okolí školy, pátrají po památkách v okolí a pomáhají slabším žákům.

19. Hudební kroužek mládeže při ZDŠ

Založen r. 1972, počet 8 členů. Vede Frant. Bílek, dělník, v Olešnici č. 182.

Soustředění zemědělské výroby

V současné době probíhá u nás proces koncentrace a specializace zemědělské výroby a zvyšování produktivity práce. Ve snaze o lepší využití výkonných zemědělských strojů v rostlinné i živočišné výrobě dochází k vytváření větších ekonomických celků. Děje se to na Státním statku i Jednotných zeměd. družstvech. Stav koncem roku 1974 jest následující.

Název	Sídlo	Přidělené obce
Hosp. St. st. Olešnice	Olešnice	
Hosp. St. statku Veselka	Ústup	Veselka, Kněžves, Jobova Lhota
Hosp. St. statku Louka	Loucký dvůr	Louka, Hodonín
JZD Mír	Rozsíčka	Lhota u Oleš., Křténov, Crhov, Rozseč, Makov, Petrov, Sulíkov, Vřesice.
JZD Podhoří na Křetínce	Křetín	Horní, Prostřední a Dolní Poříčí, Lazinov, Vranová
JZD Čs.-sovět. přátelství	Nýrov	Rudka, Ořechov, Jásinov, Zábudov, Kněževíska
JZD Kunštát	Kunštát	Sychotín, Toubor, Újezd, Zbraslavce
JZD Černovice	Černovice	Tasovice, Hluboké, Brumov, Osiky
JZD Prosetín	Prosetín	Čtyři Dvory, Brťoví
JZD Rovečné	Rovečné	Velké a Malé Tresné, Věstín, Věstínek, Bolešín
JZD Přehrada	Vír	Chlum, Koroužné, Švařec, Kobylnice
JZD Sulkovec	Sulkovec	Nyklovice, Polom, Ubušínec
JZD Bystré	Bystré	Hartmanice, Nedvězí
JZD Vysočina	Trpín	Hlásnice

Státní statek a Jednotná zemědělská družstva v našem kraji [mapa]

V okrese blanenském utvořeno 5 tzv. koope-
račních obvodů. V obvodu 2 jest St. statek oleš-
nický, totiž hospodářství Olešnice, Veselka, Lou-
ka, Drnovice, Skalice, Svitávka a Míchov. Dále
JZD Mír se sídlem v Rozsícce, JZD Čs. - sovět.
přátelství se sídlem v Nýrově, JZD Kunštát, Se-
branice a Černovice.

Rok 1975

Nový předseda MNV

Dosavadní předseda místního národního výbo-
ru Jaroslav Valenta požádal ze zdravotních dů-
vodů o uvolnění ze své funkce ve schůzi MNV
dne 6. května 1975. Po předběžné poradě ve stra-
nické skupině členů MNV zvolen byl jednomysl-
ně předsedou Vladimír Vávra, ředitel místní mlé-
kárny, který již předsedu od pol. ledna zastupo-
val. Nový předseda pochází z Bystřice nad
Pernštejnem, kde se narodil 4. listopadu 1929.
V Olešnici působí od r. 1963.

Oslava 30 let ČSSR

Občané našeho městečka vzpoměli 30. výročí
osvobození naší vlasti při oslavě I. máje v Kun-
štátě, dále při slavnostní schůzi míst. národního
výboru v sále Osvětové besedy dne 3. května
1975. Zástupce okres. národního výboru zde
zhodnotil 30 let práce na zvelebení naší vlasti
a jedenadvaceti zasloužilým občanům byly pře-
dány pamětní medaile a čestná uznání. Kulturní
vložku zajistil dramatický kroužek při zdejší zá-
kladní devítileté škole za řízení učitelky Boženy
Svobodové. V předvečer svátku osvobození dne
8. května byl uspořádán lampionový průvod od
Sokolovny k památníku osvobození. Dne 9. květ-
na projela Olešnicí delegace „Svazu protifašistic-
kých bojovníků“ po stopách bojů za osvobození
naší vlasti. Ačkoliv hustě pršelo, zúčastnilo se
uvítání delegace u podniku Masny hodně obča-
nů. Projev měl předseda MNV Vladimír Vávra.
Delegace pak položila věnec k bustě gen. Karla
Čáпка. Někteří naši občané se také zúčastnili čs.
spartakiády, která se konala v rámci oslav ve
dnech 28. - 29. června v Praze. Zde cvičilo 18 ža-

ček olešnické školy, které připravila učitelka Bo-
žena Svobodová.

Stavba okrajové prodejny

V poslední době se Olešnice rozrůstá na západ
od Moravské strany a vzniká zde nová část obce,
lidově zv. „Klimentka“, dle jména dávného maji-
tele pozemku. Snahou míst. národního výboru
bylo zbudovat v blízkosti prodejny potravin, aby
občané této části obce neměli daleko za náku-
pem. Bylo rozhodnuto postavit prodejnu typu
„Okal“, montovanou a sice svépomocí, v akci Z.
Místní národní výbor se uvolil stavbu provést za
finanční podpory okres. národního výboru. Po
dokončení stavby koupí prodejnu „Jednota“, li-
dové spotřební družstvo v Blansku. Pozemek na
stavbu zakoupen od p. Jar. Unčovského č. d. 145.
Místní stavitel Alois Brokl vypracoval plán osaze-
ní budovy do terénu a zavázal se provádět při
stavbě dozor. S prací se započalo na jaře r. 1974.
Úprava pozemku byla velmi svízelná. Bylo nutno
odvézt mnoho skalnaté zeminy, aby zde vznikla
cesta potřebná pro dovoz zboží. Potom teprve
mohlo dojít ke stavbě suterénu včetně betonové
desky, kterážto práce dokončena byla v I. polo-
letí r. 1974 nákladem 150 705 Kčs. Stavbu vlastní
prodejny provedly „Rudné doly“ nár. podnik Je-
seník, závod Rýmařov, okres Bruntál. Mělo k to-
mu dojít ve III. čtvrtině

r. 1974, ale vlivem velmi deštivého podzimu to-
hoto roku došlo ku stavbě až v lednu roku příští-
ho. Práce byla zahájena dne 22. ledna 1975. Mon-
táž trvala 7 dní za použití velmi výkonného jeřá-
bu. Účtováno za ni 229 916 Kčs. Během zimy byla
položena v prodejně i skladištích dlažba a prove-
dena elektroinstalace. Na jaře byly omítnuty skle-
py a pořízeno vnitřní zařízení. Celkové vydání se
stavbou činilo asi 428 000 Kčs, hodnota díla 512
000 Kčs. Prodejna byla předána veřejnosti 9. květ-
na r. 1975. Vedoucí prodejny jest Hermína Šlesin-
gerová, Olešnice č. 71.

Další práce MNV

V akci Z bylo r. 1975 provedeno několik akcí.
Za dozoru poslance MNV Arnošta Koubka byla
provedena úprava náměstíčka v Cihelně. Kolem
náměstí byla zbudována vozovka, uprostřed po-
nechán ostrůvek zeleně. Vyhloubení terénu pro
uložení štětu provedly Rudné doly v Tresném,
odvoz zeminy Státní statek v Olešnici. Kolem vo-
zovky byly osazeny ohrubníky, na štět byl nave-

zen šterk a vozovka byla uválcována. Ruční práci provedli sousedé, částečně zdarma. Dále byl proveden poslední úsek kanalizace v Cihelně. Voda byla svedena zahradou domu č. 410 a do městské kanalizace byla zapojena mezi domy č. 202 a 300 v Hliníkách. Práci měl na starosti člen rady MNV František Šutera. Za dozoru poslance MNV Josefa Štoudy byla také provedena kanalizace za katolickým hřbitovem od domků č. 361 a 362 při cestě do Lhoty. Délka potrubí asi 160 m. V obou případech provedl výkop rýhy pracovník Rudných dolů v Tresném, též i zásyp. Sousedé provedli úpravu dna rýhy, položení potrubí a úklid z větší části zdarma. V akci Z byla také provedena oprava vodní nádrže na Moravské straně proti bývalé škrobárně. Dozor zde měl člen rady MNV Vladimír Dvořáček. Z nádrže byl zbudován odpadní kanál 50 m dlouhý do potoka. Na všechny práce obdržela obec od okresu 43 000 Kčs, hodnota díla jest mnohem větší.

Z podnětu místního lékaře MUDr. Jiřího Riegla bylo zbudováno nad kluzištěm na býv. Fialově louce tenisové hřiště. Odbor kultury ONV na stavbu uvolnil 60 000 Kčs a v akci Z bylo při ní vyčerpáno 52 195,80 Kčs. Plán a rozpočet vypracoval stavitel Alois Brokl, stavbu řídil Dr. Jiří Riegl. Pracovník Rudných dolů z Tresného provedl výkop rýhy pro drenáž a urovnání terénu. Po zpevnění vrstvou šterku bylo hřiště upraveno antukou a oploceno. Dále zavedeno sem vodovodní potrubí a postavena plechová kabina. Mnoho práce bylo provedeno zájemci zdarma. Koncem července 75 bylo hřiště předáno veřejnosti.

Vodovod

Okresní vodohospodářská správa v Blansku, jejímž ředitelem jest místní občan Frant. Synek, provedla na podzim r. 1975 výměnu vodovodního potrubí na náměstí od domu č. 80 k domu 101 v délce asi 280 m. Potrubí má průměr 8 cm a jest vyrobeno z polyetyleny. Hodnota díla 40 000 Kčs. Dále provedla novou vodovodní přípojku pod zdravotním střediskem k býv. Pospíšilovskému mlýnu č. 10 v délce 100 m, průměr 5 cm. Hodnota díla 12 000 Kčs. V obou případech byl výkop rýhy a zásyp proveden strojem.

Potřeba vody se stále zvyšuje a proto MNV již před léty zahájil kroky k posílení prameniště u Ostré horky. Na základní průzkum, který provedl ing. Piskač, provedla okresní vodohospodářská správa již r. 1973 v blízkosti prameniště, ale

již za potokem, na katastru trpínském, dva hloubkové vrt. Tyto provedl nár. podnik "Vodní zdroj", závod Holešov. První vrt jest 49 m hluboký, bohužel má souvislost se stávající studnou, II. vrt jest 42 m hluboký a dává 4 l vody za vteřinu. Vydaní činilo 490 000 Kčs. V příštích letech se plánuje zavést sem elektrický proud a vybudovat zde čerpací stanici.

Oprava kostela sv. Mikuláše

Při své poslední větší opravě r. 1852 byl kostel sv. Mikuláše na Moravské straně pokryt břidlicí místo původního šindele. Od té doby uplynulo mnoho let, střecha vzala zkázu a do kostela zatékalo. Následkem toho spadla velká část omítky z klenby i zdí kostela. Proto přikročeno ku generální opravě chrámu.

Roku 1971 po dohodě se státní památkovou péčí byla odstraněna stará břidlicová krytina a kostel pokryt byl křidlicí - bobrovkou a věžička měděným plechem. Roku 1972 byla dána na kostel nová fasáda a okapové žlaby. Roku 1973 bylo přikročeno k vnitřní opravě. Stará omítka byla odstraněna a zdi i klenba znovu omítnuty. Roku 1974 byl vnitřek kostela vybílen a provedena kanalizace okolí kostela. Před hlavní vchod a kolem obvodových zdí byla položena dlažba, aby dešťová voda netekla ku zdem a tyto nepodmácela. Roku 1975 byly opraveny a vyčištěny oltáře a kazatelna, částečně i lavice. Hřbitovní zeď vlevo od vchodu byla velmi nakloněna rostoucí lipou a hrozila spadnutím. Proto byla zbořena a nově postavena. Brána na hřbitov byla rozšířena, aby sem mohla jezdit i větší auta. Veškerá práce byla provedena farníky zdarma, případně zaplacená z darů na opravu kostela věnovaných. Letošního roku již uplynulo 250 roků, co tento chrám Páně byl postaven. Tohoto jubilea bylo vzpomenuť při bohoslužbách zde konaných v neděli 23. listopadu 1975.

Obecní archiv odvezen

V Olešnici byl velmi pěkný obecní archiv. Uspořádal ho v letech šedesátých minulého století tehdejší starosta městečka Hynek Puchar, č. d.95, *1819 +1887. V poslední době pak pisatel této kroniky. Byl umístěn v suché, světlé a klenné místnosti v přízemí Radnice. Dle zákona o archivnictví z r. 1954 mají se všechny staré obecní písemnosti soustředit v okresních archivech, neboť na obcích není zaručena jejich bezpečnost.

Místní nár. výbor v Olešnici se snažil uchovat svůj archiv i nadále v naší obci. Bylo dohodnuto, že archiv po uspořádání dle moderních pravidel bude opět navrácen do Olešnice a uložen jako pobočka okresního archivu, neboť v okres. archivu jest málo místa. Roku 1969 byl obecní archiv odvezen do pobočky okres. archivu v Boskovicích. Uspořádání jeho bylo však odkládáno a práce skončena vydáním podrobného inventáře až r. 1965. Zatím však při úpravě obřadní síně v olešnické Radnici byla z místnosti bývalého archivu upravena čekárna. Náhradní místnost v bývalé věznici v suterénu budovy na dvoře Radnice nevyhovuje pro velkou vlhkost a proto od zřízení pobočky okresního archivu v Olešnici bylo upuštěno. Fond městečka Olešnice obsahuje 16 pergamenu od králů českých a majitelů panství, nejstarší z roku 1477, 10 knih gruntovních od r. 1759, dále parcelní protokoly, knihy zápisů ze schůzí obecního výboru, knihy pokladní, trestní chudinské seznamy příslušníků obce, registra cechovní, knihy sousedů pravovárečných a jiné. Konečně velké množství spisů, rozříděných dle hesel a uložené v 41 kartonech, sahajících k velkému požáru Olešnice r. 1827.

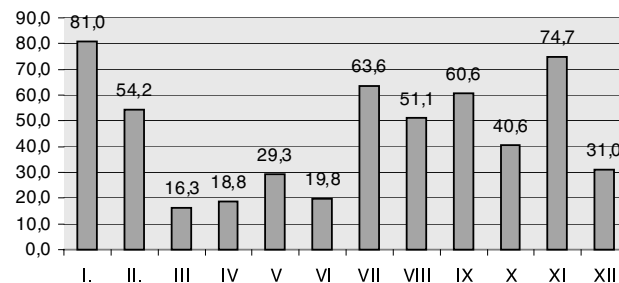
Rok 1976

Počasí a úroda

Rok 1976 byl pamětihodný delším úsekem mimořádně suchého a teplého počasí. Toto období, trvající od února do konce července, způsobilo našemu zemědělství značné škody. Nejhorší situace byla v měsíci dubnu a červnu se 40 % srážkovými normály. Od raného jara do konce července jen 2x napršelo na hloubku brázdy. Vyvrcholením byla tropická vedra v červnu a červenci. Sena narostlo méně než obvykle, ale sklizeň byla beze ztrát. Otava však žádná nevyrostla. Obilí, hlavně na lehčích půdách, zasychalo. Nejvíce sucho uškodilo řepě, která byla napadena mšicemi a živořila. V Crhově mělo JZD zasetou řepu v blízkosti rybníka a místní požárníci ji zavlažovali svojí stříkačkou. Přes nepřízeň počasí urodilo se obilí nad očekávání dosti. Dodávkové úkoly byly splněny, i když někde na úkor samozásobitelských dávek. Raných bramborů bylo velmi málo. Pozdní brambory začaly růsti až po červencových deštích, vyrostlo jich dost, ale sklízely se nevyzrálé, se slabou slupkou a hodně se kazily. Řepy bylo málo, urodilo se však hodně ovoce,

hlavně jablek, jimiž lidé krmili králíky. Suché počasí potrvalo i na podzim. Sklizeň okopanin byla pohodlná a orati se mohlo do poloviny prosince.

Stav srážek během roku v mm/m byl tento:

Bourání domu č. 91

Dle dlouhodobého plánu má býti v Olešnici vybudován obchodní dům v proluce, která vznikne po zboření Panského domu č. 120 a domu sousedního č. 121. Poněvadž ale po zboření Panského domu by v Olešnici nebylo většího pohostinství, bylo rozhodnuto postavit nejprve na místě domu č. 91 hotel a potom teprve stavět centrální obchodní středisko. Dům č. 91 byla poschodová budova, patřící od dávných dob rodině Fialové. Říkalo se zde „U Kameníků“. Od r. 1961 náležel Jednotě, spotřební družstvo v Boskovicích. V domě byla drogerie a tři menší byty. Dne 15. dubna 1975 bylo zrušeno pohostinství „Na pivovaře“ a v měsíci září byla drogerie sem přestěhována. Během podzimu byly i byty vyprázdněny. V měsíci prosinci r. 1975 vydal odbor výstavby ONV povolení k zboření domu a 6. ledna 1976 bylo s bouráním započato. Byly vytrhány podlahy, vysazeny dveře a okna a shozena a odklizená střecha domu. Dne 12. ledna bylo započato s bouráním zdí. Tuto práci i odvoz do Daňkovy cesty za dům č. 147 a 188 provedl Státní statek. Dohled při práci měl stavitel Alois Brokl a polír Josef Horáček. Zima v měsíci lednu byla mírná a proto do konce tohoto měsíce byl dům zbořen a staveniště urovňováno, při čemž objeveny zde chodby pocházející z třicetileté války. Náklad na zboření činil 36 660,90 Kčs.

Odvodnění pozemků

Zabezpečení dostatečného množství potravin pro všechno obyvatelstvo státu patří dnes k nejzávažnějším ekonomickým i politickým problémům. Za této situace jest přirozené, že se Státní statek snaží pozemky s malou úrodností zúrodnit. Při Veselském potoce i při jeho přítocích, totiž při potůčku tekoucím od Holasovy samoty

a při potůčku tekoucím od Ústupského lesa, byly močálovitě louky, které se nedaly sěci traktorem a zůstaly neposečené. Také pole s těmito lukami sousedící byla vlhká a dávala malou úrodu. Proto r. 1975 a r. 1976 byly tyto pozemky odvodněny a potůčky dány do cement. rour. Veškerá práce provedena strojem. Odvodněno bylo 25 ha luk a 22 ha polí. Investorem byl Státní statek. Práci provedlo „Meliorační družstvo v Boskovicích“ a „Zemědělské stavby Brněnské Ivanovice“. Tyto pozemky patří do katastru olešnického, ale z větší části je obhospodaruje hospodářství St. statku Veselka. V příštím roce se plánuje obnoviti 2 tzv. Maršovy rybníky nad cestou k Veselce za účelem zavlažování okolních pastvin.

Volby

Roku 1976 prošlo funkční období všech zastupitelských orgánů v našem státě a proto byly vyhlášeny na 22. a 23. října 1976 volby. Místní národní výbor ustavil volební komisi a rozhodl utvořit pro volby tři okrsky a sice v Olešnici, Křtěnově a Lhotě. V posledně jmenovaných obcích byl totiž zrušen MNV a tyto připojeny k Olešnici. Politické strany a organizace zastoupené v Národní frontě navrhly svoje nejlepší členy jako své zástupce do MNV. Volební komise pak sestavila z těchto navržených jednotnou kandidátku NF, aby odpovídala politické a sociální situaci v naší republice. Složení všech zastupitelských sborů muselo býti v souladu s třídní a politickou podstatou státu. Kandidáti do MNV byli představeni občanům na slavnostní schůzi konané v Osvětové besedě dne 6. října a schválení při volbách 22. a 23. října konaných. Nový místní národní výbor má 31 členů a sice z Olešnice 26, ze Křtěnova 3 a ze Lhoty 2. Dle pohlaví jest 20 mužů a 11 žen, dle zaměstnání: 15 dělníků, 4 členové JZD, a 12 úředníků, dle politického zaměření: 18 členů KSČ, 2 členové ČSL a 11 bezpartijních. Byl vyhlášen volební program na léta 1976 - 81, totiž plán různých stavebních akcí v Olešnici, Křtěnově a Lhotě. Do okresního národního výboru byli zvoleni Pavel Žíla, zootechnik, č. d. 327 a Jaroslava Dvořáková, vedoucí lid. jídelny č. d. 394. Volba předsedy MNV a ustavení rady MNV se konala 12. listopadu. Složení jest následující: Předseda MNV: František Žíla, vedoucí provozovny klempířské, č. d. 28
Uvolněný tajemník: Miloš Srstka, č. d. 387
Předseda komise finanční: Jindřich Procházka,

agronom JZD Mír, č. d. 85

Předseda komise pro výstavbu: Jaroslav Ostrý, dělník, č. d. 52

Předseda komise zdravotní a sociální: Miroslav Blaha, vedoucí provozovny stolařské, č.d. 198.

Předsedkyně komise školní a kulturní: Marie Cibulková, dělnice, č. d. 436

Předseda komise pro ochranu pořádku: Josef Štouda, dělník, č. d. 361

Předsedkyně Sboru pro občanské záležitosti: Alena Bednářová, úřednice, č. d. 130

Člen rady MNV: Arnošt Koubek, dělník, č. d. 450.

Ve Křtěnově a Lhotě byly ustaveny tzv. občanské výbory, jejichž předsedou se ve Lhotě stal Jaroslav Jakubů, člen JZD, Lhota č. 11 a ve Křtěnově František Báča, šofér Křtěnov. Předsedové občanských výborů jsou členy rady MNV.

Na MNV jest zaměstnána Miluše Ševčíková jako matrikářka a vedoucí evidence a Hana Slavíčková jako účetní. Na polovinu úvazku jest zaměstnána Marie Kubičková co pokladní. Jako brigádník jest zaměstnán Emanuel Lepka ze Lhoty, který má na starosti obstarávání materiálu na stavby MNV.

Plynovod

Z podnětu místního závodu Jihomoravského masného průmyslu byla r. 1974 uzavřena dohoda mezi našimi závody na vybudování vysokotlaké přípojky zemního plynu.

Finanční příspěvky byly dohodnuty takto:

1. Jihomoravský masný průmysl	423 000 Kčs
2. Lacrum Brno (mlékárny)	423 000 Kčs
3. Centroflor	213 000 Kčs
4. Jihomoravské pivovary a sodovk.	174 000 Kčs
5. Rudné doly Jeseník (V.Tresné)	100 000 Kčs
6. Lidokov Boskovice	94 000 Kčs
7. Výchovný ústav Olešnice	77 000 Kčs
8. Jednota Boskovice	19 300 Kčs
Celkem:	1 523 300 Kčs

V měsíci dubnu r. 1975 byl schválen projekt plynovodu od hlavního vedení „Na brodkách“ v hodnotě 1 300 000 Kčs.

Koncem srpna 1975 se začalo s montováním trub a výkopem rýhy, kteréžto práce provedl Ingstav. Práce tato byla dokončena v letních měsících roku příštího. Potrubí vede od Brodku po pravé straně silnice Loucký dvůr - Olešnice. U bývalého Šafaříkova mlýna překračuje Olešničku a po jejím pravém břehu spěje k Olešnici. Zbývá

ještě postavit transformální stanici, odkud pak budou provedeny přípojky do jednotlivých podniků.

Vydání se stavbou činilo:

r. 1975 617 316,84 Kčs
r. 1976 358 539,60 Kčs
celkem: 975 856,44 Kčs

Od 18. března 1977 topí se plynem pod kotlem v n. p. Masna.

Nová provozovna

Roku 1973 byla postavena provozovna Lidokov při silnici ke Křtěnovu a staré budovy č. 229 za stodolama zůstaly nevyužité. Bylo zde plánováno zřídit autoopravnu, později slévárnu barevných kovů. Tyto návrhy však nebyly uskutečněny. Teprve r. 1976 bylo rozhodnuto zde zřídit novou provozovnu Lidokov 5 se zaměřením na služby obyvatelstvu. Hlavním výrobním programem jest montáž ústředních topení. Byla provedena rekonstrukce budov, aby vyhovovaly novým podmínkám. Upraveny zde skladiště a montáž, dále přistavěna barevna. Na provozu jest zaměstnáno 43 osob, z toho 7 techniků. Vedoucím jest Miroslav Kala, bytem v Boskovicích. V budoucnu se plánuje s rozšířením výroby topení a se zavedením vodoinstalačních služeb. Nová provozovna má číslo 5.

Další provozovny Lidokovu jsou: č. 1 Boskovice, č. 2 Sloup, č. 3 Kunštát, č. 4 Němčice, č. 6 Boskovice a č. 8 Olešnice

Průmysl v Olešnici

viz. tabulka dole

Z Olešnice dojíždí větší počet dělníků do Grafitárny ve Velkém Tresném, dále do Uranových dolů v Dolní Rožince a do Brusky v Kunštátě. Menší počet do Letostroje a Tylexu v Letovicích, do Krasu v Boskovicích a do JZD Mír v Rozsíčce.

Nový evangelický kněz

V neděli 3. srpna 1976 byl za veliké účasti věřících, okolního kněžstva i místního katolického duchovního slavnostně uveden v úřad nový evang. farář Zdeněk Jokl. Narozen 28. 2. 1921 v Praze. Do Olešnice přišel z Losic na Chrudimsku.

Rok 1977

Zrušení Státní statek

V Olešnici začal Státní statek obhospodařovat zemědělskou půdu r. 1956. Původně to byla farma náležející k Louckému dvoru, roku příštího zde vzniklo hospodářství, patřící pod ředitelství St. statku v Dolní Rožince. Při územní reorganizaci r. 1960 zřízeno v Olešnici ředitelství, ku kterému přidělena všechna hospodářství St. statku na okrese blanenském. Roku 1976 to byla tato hospodářství: Olešnice, Veselka s Kněževsí, Ústupem a Job.Lhotou, Louka s Hodonínem, Drnovice, Svitávka se Skalicí, Mladkovem a Zbožkem a Míchov s Vískami a Podolím.

Půdní fond ředitelství St. statku byl tento:

Hospodářství	Pole	Zahrady	Sady ha	Louky	Pastviny	Celkem
Olešnice	614,46	1,54	3,12	79,53	114,69	813,34
Veselka	442,50	1,20	1,37	68,21	35,72	549,00
Louka	362,98	1,50	0,90	74,35	75,18	514,91
Drnovice	303,31	4,05	4,81	31,99	10,68	354,84
Svitávka	728,54	2,03	19,13	91,13	124,15	964,98
Míchov	374,57	3,13	7,42	42,02	40,29	467,43
Celkem	2 826,36	13,45	36,75	387,23	400,71	3 6674,50

Ředitelem St. statku byl Ludvík Reitter, Stanislav Fiala a poslední čas ing. Miloš Havránek.

V rámci slučování zemědělských podniků bylo dnem 1. ledna 1977 ředitelství St. statku v Olešnici zrušeno a jeho hospodářství byla přičleněna

Závod	Počet. zaměst.	Ředitel	Podnikové ředitelství
Továrna na umělé květiny Centroflor	402	Michal Kolařík	Dolní Poustevna
Masna	105	Josef Proks	Jihomoravský masný průmysl – Brno
Mlékárna	50	Vladimír Vávra	Lacrum – Brno
Provozovna	Počet zaměst.	Vedoucí	Závodní ředitelství
Lidokov 8	61	Josef Polák	Ústředí družstva Lidokov Bosk.
Lidokov 5	43	Miroslav Kala	Ústředí družstva Lidokov – Boskovice
Sodovkárna	40	František Prudký	Jihomoravské pivovary – Brno
Krejčovská dílna v č. d. 129	12	Josef Vaverka	Národní podnik Kras – Boskovice
Krejčovská dílna v č. d. 115	6	Františka Kudová	Družstvo Vkus – Boskovice

k sousedním jednotným zeměděl. družstvům. Hospodářství Olešnice a Veselka byla přičleněna k JZD Mír v Rozsícce. Hospodářství Louka bylo rozděleno. Katastr obce Louky připadl do JZD Mír a katastr obce Hodonína k JZD Černovice. Hospodářství Drnovice přidáno k JZD Lysice. Hospod. Svitávka bylo rozděleno tak, že Mladkov přičleněn k JZD Kunštát, Svitávka se Zboňkem k JZD Letovice. K tomuto připadlo též celé hospodářství Míchov. Pro upomínku zaznamenávám vedoucí pracovníky řed. St. statku před jeho zrušením: ředitel: ing. Miloš Havránek, agronom: Jaroslav Ševčík, zootechnik ing. Petr Lopour a mechanizátor ing. Stanislav Miluška. Vedoucím hospodářství Olešnice byl Jos. Boudník, agronomem Jos. Švejda, zootechnikem Oldřich Lapeš a mechanizátorem Zdeněk Koukol.

JZD Mír

Před r.1973 hospodařilo v našem kraji Jednotné zemědělské družstvo „Vysočina“, v němž byly spojeny obce Crhov, Křtěnov a Lhota, pak JZD Rozsíčka a JZD Sulíkov, ku kterému patřila ještě Vřesice, Petrov a Makov. Dnem 1. ledna r. 1973 se tato družstva spojila v JZD Mír se sídlem v Rozsícce. Předsedou se stal Antonín Hanzl z Olešnice. Příštího roku se připojilo JZD Rozseč.

Při likvidaci Stát. statku připadly dne 1. ledna 1977 k JZD Mír obce: Olešnice, Kněževes, Jobova Lhota, Veselka, Ústup a Louka a vedení přešlo do Olešnice do budovy bývalého ředitelství Stát. statku.

Předsedou jest Antonín Hanzl, Olešnice č. 78. Výrobním náměstkem Jindř. Procházka, Olešnice č. 85. Ekonomem ing. Miloš Havránek Letovice. Agronomem Jaroslav Ševčík, Olešnice č. 63. Zootechnikem ing. Petr Lopour Olešnice č. 415. Mechanizátorem ing. Stanislav Miluška, Olešnice č. 448.

JZD Mír má 4 hospodářská střediska:

1. Olešnice s Kněževsí, Job.Lhotou, Veselkou a Ústupem
2. Louka s Crhovem, Křtěnovem a Lhotou.
3. Sulíkov s Rozsíčkou, Vřesicemi a Petrovem.
4. Rozseč s Makovem.

Vedoucím hospodářského střediska Olešnice jest Josef Boudník z Olešnice, rodem z Jenče u Černé Hory. Agronomem Stanislav Toman, Ústup.

Zootechnikem Josef Švejda z Olešnice. Mechanizátorem Vincenc Toman, Ústup. JZD Mír má 676 členů.

Celková plocha obhospodařované půdy činí 3 557,53 ha. Výstavba jest následující: polní mlaty jsou v Olešnici, Rozseči a Sulíkově, obilní silo se sušičkou v Olešnici a bramborárna v Rozsícce. Kravíny jsou 2 v Olešnici, po 1 v Crhově, Lhotě, Louce, Rozseči, Rozsícce, Sulíkově a Petrově. Teletník v Olešnici, odchovny mladého dobytka ve Křtěnově, Ústupě a Rozseči. Výkrm býků v Makově a salaš pro jalovice na Závrší u Olešnice. Vepříny jsou 2 v Olešnici a 2 v Louce.

Opravný zemědělských strojů jsou v Olešnici a Sulíkově, údržbářské dílny v Louce, Křtěnově, Rozseči a ve dvoře Lamberku. Stav dobytka je následující: 920 dojnic, 240 kusů výkrmu, 640 jalovic, 400 telat, 2 230 prasat a 12 koní. JZD má přidruženou výrobu. V Rozsícce se dělají drátěné zásuvky pro n. p. Jitona Soběslav, závěsy pro traktory, pro n. p. Liaz Jablonec a trakt. kabiny pro n. p. Zetor Brno - Líšeň. Ženy šijí, hlavně ve Křtěnově, ochranné obaly pro n. p. Jitona, Soběslav.

Přístavba školy

Budova naší základní devítileté školy nestačila vzrůstajícímu počtu žáků. V některých třídách se muselo směňovat. Proto místní národní výbor jednal na krajském národním výboru o přístavbě západního křídla školní budovy. Docíleno bylo toho, že již v měsíci srpnu 1976 započato se stavbou a to dodavatelsky, bez pomoci občanů. Finanční náklad vypočten

na 1 500 000 Kčs. Stavbu převzal Okresní stavební podnik v Blansku. Základy stávající školní budovy jsou velmi mělké a proto byla budova zajištěna betonovou podpěrou. Byly vyhloubeny a vybetonovány sklepy a okolní terén urovňán. Na stavbě se pracovalo po celou zimu a 16. února 1977 bylo docíleno roviny zdi. V polovině března začali tesaři táhnout vazbu a v polovině dubna byla přístavba zakryta. V červenci a v srpnu byly omítány místnosti a na podzim venkovní zdi. Potom teprve došlo na podlahy, montáž elektrické instalace, zabudování tří kotlů ústředního topení a jeho rozvod. V nových třídách se začalo vyučovat dne 3. ledna 1978.

Stavba hotelu

Na podzim r. 1976 byla na místě zbořeného domu Fialova č. 91 zahájena práce na stavbě hotelu a sice v akci „Z“, tj. svépomocí občanů. Byla provedena větší část zemních prací a vyhloubeny

a vybetonovány základy pro montáž nosné konstrukce. Prostavěno bylo 178 000 Kčs. Na jaře r. 1977 bylo v této práci pokračováno. Vyzděny byly okrajové zdi budovy, hlavně od domu č. 92. Nejobtížnější práce byla v měsíci červnu a červenci, kdy byla v tvrdé skále vyhloubena kotelna a uhelna a tyto zabetonovány. Dne 8. srpna započali pracovníci podniku „Montované stavby Brno“ s výkonným jeřábem montáž nosné konstrukce domu z železobetonových tvárnic. Tato práce byla skončena 8. září a zapláceno za ni 357 000 Kčs. Potom bylo pracováno na stavbě schodišťové zdi, na výstavbě příček v suterénu a dokončení stropu. V sobotu 15. října byla dána na předeek domu vazba a 11. listopadu byl tento zakryt taškami. Příchodem zimy byla práce přerušena. Roku 1977 bylo prostavěno 1 400 000 Kčs. Na této úspěšné práci se podílela nejen stálá pracovní četa, složená vesměs z důchodců, ale i ostatní občané Olešnice, kteří se zúčastňovali sobotních brigád. Nemalou měrou pomáhaly i organizace NF na počest 60. výročí VŘSR. Celkem bylo odpracováno občany 9 400 hod. a organizací NF 3 720 hodin zdarma. Nutno také zaznamenat zásluh všech členů MNV v čele s předsedou Františkem Žílou a tajemníkem Milošem Srstkou, kteří měli o stavbu velikou péči a obětavě a neúnavně obstarávali pracovníky na sobotní brigády. Dále zásluhu pracovníka MNV Eman. Lepky, který obstarával stavební materiál. Pak místního stavitele Aloise Brokla, který pracoval jako technický poradce a měl stavební dozor. Konečně zednického políra Josefa Horáčka jako vedoucího stavby.

Přístavba požární zbrojnice

Snaha našich požárníků bylo získat do Olešnice větší moderní autocisternu, neboť u nás jest nedostatek vody k hašení požárů a stará autocisterna zn. Erena již nevyhovuje. Okresní inspekce požární ochrany v Blansku si však kladla podmínku, aby k stávající požární zbrojnici byla přístavěna nová, prostornější garáž, kde by se mohla autocisterna umístit a zřídit zde etážové topení, aby voda v ní nezamrzala. Základní organizace svazu požární ochrany proto vyhlásila pracovní povinnost, MNV přislíbil pomoc a na jaře r. 1976 byly stavební práce zahájeny. Během léta byly postaveny zdi a položen strop. Na podzim byla přístavba zastřešena a osazena vrata, která vyrobilo družstvo Lidokov v Olešnici. Na jaře roku

příštího byla dána v garáži betonová dlažba a místnost omítnuta. Nato v měsíci květnu zde pracovníci Lidokovu pořídili etážové topení. V červnu byla provedena venkovní omítka a dány okapové žlaby. Při té příležitosti byla provedena obnova fasády celého dom, přeloženy střešní tašky a na celý dům dány nové okapové žlaby. Stavba byla provedena v akci „údržby“ a stavební náklad činil bezmála 110 000 Kčs. Členové ZO - SPO odpracovali na stavbě

1 335 hod. zdarma. Roku 1978 přidělena do Olešnice výkonná autocisterna Zil AC40/131. Tato jest vybavena 8 válcovým motorem o výkonu 170 koní. Má nádrž na vodu o obsahu

2 400 l a krytou, celokovovou kabinu pro 7 osob.

Přístavba Osvětové besedy

V létech 1975 - 77 došlo v Osvětové besedě k přístavbě sociálního zařízení a domovnického bytu. Stavba byla provedena v akci Z dle plánu stavitele Brokla. Na místě starých záchodů, z nichž použita byla jímka, byly na podzim r. 1975 vystavěny okrajové zdi rozsáhlejší budovy do výše stropu. Staré záchody byly zbořeny až na jaře r. 1976 a zde zařízeno moderní a hygienické zařízení. Potom bylo postaveno poschodí, kde umístěn byt domovníka. Na podzim r. 1976 byla stavba zastřešena. Počátkem r. 1977 byl domovnický byt omítnut, provedena elektroinstalace, rozvod vody a ústřední topení. Vydání se stavbou činilo

162 420 Kčs. Část práce provedli občané zdarma. Členové místní organizace ČSL odpracovali zdarma 717 hodin. Domovníkem zde byl ustanoven Jos. Štourač. Zbývá ještě provést venkovní omítku. Také vnitřek Osvětové besedy vyžadoval opravu. ONV koncem října poskytl finanční prostředky ve výši 150 000 Kčs a do konce roku byla provedena rekonstrukce elektr. vedení v celé budově, výměna podlahy v přísálí a vymalování všech místností.

Další práce MNV

Kanalizace potoka

Veselský potok byl r. 1935 od koupaliště až po dům č. 39 na Vejpustku zaklenut do cementových rour. Od domu č. 39 k mostu na silnici k Crhovu byl potok jen regulován, jeho boky vyzděny a opatřeny zábradlím. Po obou stranách byla úzká silnice. Protože zde voda zahnívala a zapáchala

la, usnesl se MNV tuto část potoka zkanalizovat. Bylo to r.1976. Tato akce byla dodatečně schválena v říjnu tohoto roku. Velikou pílí MNV se podařilo do konce roku zakoupiti a přivézt cementové roury průměru 100 cm a tyto uložit. Roku 1977 byly zhotoveny přípojky od domů a roury zahrnuty. Majitelé sousedních domů při práci pomáhali. Roku 1976 činilo vydání 57 000 Kčs a roku 1977 15 000 Kčs. Příštího roku ještě dojde k vnější úpravě.

Opravy Radnice

Na jaře r. 1977 byl opraven domovní byt ve dvoře budovy MNV. Byly zde vyměněny podlahy, pořízena nová elektrická instalace, etážové topení a místnosti vymalovány. V suterénu budovy, v bývalém vězení, upraven sklad CO. Vydání 41 000 Kčs. Na podzim tohoto roku byl upraven vchod do budovy Radnice. Byla dodána nová vkusná dlažba, obklady zdí a moderní elektrické osvětlení. Byla také pořízena nová vrata a na čelném místě zavěšen znak Olešnice. Pan Fr.Žíla st. č. d. 28 zhotovil a obci daroval krásný lustr, který byl na klenbu průjezdu zavěšen. Celek působí milým dojmem. Úprava byla provedena v akci „údržby“ a vydání činilo 30 000 Kčs. V létě r. 1977 byl také opraven Německův dům č. 117, který od r. 1970 náleží obci. Byla natřena plechová střecha a obnovena fasáda. Náklad na opravu činil 36 738 Kčs. Ve Křtěnově byly v II. etapě zvelebení životního prostředí dány v akci „Z“ chodníky podél vozovky a postavena požární zbrojnice, která bude také sloužiti jako prodejní stánek při výletě. Dále bylo v akci „údržby“ provedeno oplocení pramenišť vodovodu nákladem 12 000 Kčs. Ve Lhotě byla v akci „Z“ provedena přístavba kulturního domu, bývalé školy, nákladem 56 000 Kčs a v akci „údržby“ výměna oken v KD nákladem 15 000 Kčs. Dále provedena penetrace vozovek v obci nákladem 30 000 Kčs.

Požár stohu

Před půlnocí dne 8. září 1977 při velké bouři uhodil blesk do stohu krmné slámy za kravíny hospodářství JZD Mír Olešnice, který shořel. K požáru se dostavily kromě místního požárního sboru též sbory z Trpína, Crhova a Kunštátu, které jen chránily nedaleké kravíny. Na štěstí vál tehdy vítr od kravínů a tak k dalším škodám nedošlo. Dle zprávy vedoucího hospodářství bylo na stohu asi 3 900 q slámy a škoda činí 75 000 Kčs.

Přemístění hraničního kamene

Nedaleko obce Veselky na hranicích katastru olešnického, ústupského a veselského, jinak na hranicích panství kunštátského, drnovického a křetínského, stával velmi pěkný hraniční kámen. Při arondaci půdy byl však vyvrácen a pohozen. Péči kronikáře byl tento mezník usazen při staré cestě zv.Tereziánské u Korbářovy samoty č. domu 289 nedaleko Veselky. Na jedné straně kamene jest vyryt znak majitelů panství kunštátského, pánu z Lamberka, písmena JAGL (Johan Arnošt Graf Lamberk) a letopočet 1729. Na druhé straně sádu jest znak majitelů panství drnovického, hraběcí rodiny Serenji, letopočet 1729 a písmeno D.

60 výročí VŘSR

Šedesáté výročí Velké říjnové revoluce bylo v Olešnici následovně oslaveno:

V neděli 22. října 1977 uspořádaly ZO Svazu socialistické mládeže n. p. Centroflor a ZO Svazu pionýrů při naší škole I. pochod po partyzánské stezce. Pochod byl zahájen u památníku osvobození v Olešnici, kde k účastníkům promluvil řed. školy Mír. Slavíček. Na pochodu byly 3 zastávky.

1. U památníku obětem nacistické zvěře na Hradisku.
2. U památníku partyz. skupiny Jermak u Dol.Čepí.
3. U partyzánského bunkru v lesích u Prosetína.

Ukončení pochodu bylo v továrně Centroflor. Na zastávkách byla provedena kontrola a podáno občerstvení. Délka tratě asi 30 km, pochodu se zúčastnilo 122 osob. Pochod organizoval Vrat. Sedlák, učitel zdejší školy, vydání hradil závodní výbor n. p. Centroflor.

Ve středu 25. října se konala v Osvětové besedě veřejná schůze VO KSČ, na které bylo vzpomenu to 60. výročí VŘSR a jejího významu pro naši vlast i celý svět.

V pátek 28. října uspořádán v OB koncert pěveckého sdružení „Dalibor“ ze Svitav. V neděli 6. listopadu večer byl uspořádán lampionový průvod od Sokolovny k památníku osvobození, kde po státních hymnách promluvil do místního rozhlasu předseda MNV Fr. Žíla. V rámci oslav VŘSR uspořádán v OB 13. listopadu hudební koncert Lidové školy umění z Letovic a 27. listopadu předvedeno pásmo operetních melodí od brněnských operetních zpěváků.

Úmrtí

Dne 13. listopadu 1977 zemřel bývalý vedoucí místní pobočky Státní spořitelny, později ředitel

Okresní St. SP. v Blansku, Jaroslav Valenta č. d. 118. Tento se narodil 16. října 1921 v Knínicích u Boskovic. V letech 1964 - 1971 zastával funkci tajemníka MNV a v letech 1971 - 1975 byl jeho předsedou. Škoda, že pro onemocnění musel svou činnost předčasně ukončit.

Dne 25. března 1977 zemřel ve věku 82 let poslední příslušník zahraničního odboje za I. světové války v našem kraji Rudolf Čápek. Jako majitel velkouzenářského podniku č. d. 29 získal si velice zásluhu o naši obec.

Dne 16. července 1977 zemřel P. Leopold Benáček, kat.farář zdejší. Narodil se 14. listopadu 1901 v Martínkově u Mor. Budějovic. V Olešnici působil od r. 1925 jako kaplan a od r. 1934 jako farář. Pracoval také v obecní samosprávě. Byl členem obecní rady a okresního výboru. Od r. 1950 žil mimo naši obec a zemřel v Nosislavi.

Rok 1978

Činnost MNV

Kup domu č. 21

Koncem roku 1977 koupil místní národní výbor dům č. 21 sousedící s Radnicí pro účely MNV. Majitel domu ing. Karel Čápek z Brna žádal za tento 140 000 Kčs. Okresní národní výbor kup domu schválil, ale mohl poskytnout finanční pomoc jen do výše 100 000 Kčs. Proto došlo k dohodě, dle níž MNV koupil jen obytnou budovu za 96 000 Kčs. Zámečnická dílna a skladiště, stojící na nádvoří budovy, zůstanou majetkem ing. Čápkova a MNV je odkoupí v příštích letech. Podobně také provede úpravu domu.

Oprava Radnice

Roku 1978 byla provedena výměna krytiny na budově Radnice a dány nové okapové žlaby a svody. Obnovena byla také fasáda domu a dána okna ze strany dvora. Stavební náklad na tyto práce činil 56 000 Kčs. Byl také opraven dům pro domovníka, stojící na dvoře Radnice, nákladem asi 20 000 Kčs.

Stavba hotelu

Během roku bylo pokračováno na stavbě hotelu, podobně jako léta minulá. Na soboty byly plánovány brigády občanů a členů organizací Ná-

rodní fronty, jinak zde pracovala stálá pracovní četa, složená z důchodců. Byla provedena stavba vnitřních zdí, zasklena okna a na podzim byl vyhlouben a vybetonován septik. Pracovníci „Vodohospodářských staveb v Brně“ provedli v budově elektroinstalaci, rozvod vody a ústředního topení. Železářny n. p. Bohumín dodaly 2 kotle VSB IV., které byly zainstalovány. Až do konce roku prováděla stavební četa JZD Mír ve vytopených místnostech omítku zdí. Roku 1978 činilo vydání se stavbou hotelu obnos 1 029.103 Kčs. Občané odpracovali zdarma 4 365 hod. a členové organizací 1 685 hodin.

Stavba komunikace

Mezi silnicí trpínskou a rovečínskou vzniklo v posledních letech sídliště s družstevními a rodinnými domy. Spojovací cestu zde tvořil hluboký úvoz za evangelickým hřbitovem a továrnou Lidokov. Tento úvoz byl rozšířen a urovňován. Roku 1978 nechal MNV po krajích vozovky usadit betonové obrubníky a vozovku navězt štěrkem. Práce byla provedena v akci „Z“, to jest svépomocí. Finanční náklad činil 69 000 Kčs. Příštího roku zbývá ještě vozovku zpevnit asfaltovým polem.

Úprava na Vejpustku

V akci „údržby“ byla také provedena úprava prostranství na Vejpustku proti domům č. 36, 37 a 38 po provedené kanalizaci Veselského potoka. Finanční náklad činil 15 000 Kčs.

Stavba inženýrských sítí

Na severozápadní straně Moravské strany vzniká nová část obce. Vzniká na pozemcích býv. statku Klimentova, č. d. 144 a proto se zve Klimentka. V letech 1977 - 78 zde byly provedeny přístupové komunikace, vodovodní přípoje, kanalizace a elektroinstalace. Zemní práce byly prováděny velmi výkonnými stroji a hlína byla vozena do Daňkovy cesty za domem č. 147. Byla zakoupena transformační stanice o výkonu 400 kW. Investorem byl místní národní výbor, ale veškeré vydání hradil okresní národní výbor v Blansku.

V obci Lhotě

byla v akci Z za vedení Emany Lepky provedena přístavba zastřešeného tanečního parketu při kulturním domě, bývalé škole. Finanční náklad činil 15 000 Kčs.

Oprava školy

Roku 1978 bylo pokračováno v modernizaci naší školy. Byla provedena výměna oken na celé budově a dána nová fasáda. Tato akce si vyžádala finanční náklad 802 918 Kčs. Prováděl ji Okresní stavební podnik v Boskovicích. Tento však měl málo pracovních sil a proto požadoval od správy školy zajištění brigádnické pomoci. Proto ředitel školy svolal rodiče žáků, s nimiž uzavřel závazky na pomoc při stavbě. Celá akce byla díky ředitelství školy a výboru „Sdružení rodičů a přátel školy“ řádně připravena a provedena. Brigád se zúčastnilo 180 osob, které odpracovaly 1 500 hod. Podařilo se vykonat velké dílo a vyučování bylo minimálně narušeno. Olešnická základní škola má nyní 16 tříd, I. stupeň - totiž 1. až 5. ročník, 8 tříd a II. stupeň - 6. až 9. ročník, také 8 tříd. Oba dva stupně navštěvují děti z těchto obcí: Olešnice, Crhov, Křtěnov, Louka, Lhota, a Veselka. Jen II. stupeň navštěvují ještě děti z Rozsíčky, Ústupu, Kněževse, Jobovy Lhoty a Trpína. Malotřídní školy v našem obvodu jsou v Rozsíčce, kam dochází děti z Ústupu a v Trpíně, kam chodí též děti z Kněževse. Celkem navštěvuje naši školu 397 dětí, z toho 199 chlapců a 198 dívek. Na zdejší základní devítileté škole působí 24 pedagogických pracovníků. Ředitelem jest Miroslav Slavíček, jeho zástupcem Antonín Vévoda. Kromě 16 třídních a 3 beztřídních učitelů pečují o děti 2 vychovatelky družiny mládeže a 1 skupinový vedoucí pionýrské organizace.

Činnost kulturní

Počátkem roku 1978 přijal MNV do svých služeb kulturní pracovníci, kterou se stala Iva Havránková z Letovic. Tato převzala řízení osvětové a zábavně vzdělávací činnosti v obci. Stala se správkyní Osvětové besedy a redaktorkou „Olešnického zpravodaje“, který začal počátkem roku vycházet. Byl povolen Odborem kultury ONV č. 326/78. Tiskne jej n. p. Tisk, provoz Blansko. Vychází 1x měsíčně, počet výtisků 1 200. Na jeho vydání přispívají místní podniky a občanům se dává zdarma. V Olešnici také působí „Stálé vzdělávací středisko“, které působí jako komise při Osvětové besedě a jehož vedoucím jest zástupce ředitele školy Ant. Vévoda. Činnost přednáškovou zajišťuje a proplácí Okres. kulturní středisko v Blansku.

Roku 1978 byly uspořádány 4 slavnostní schůze:

- 24. února k 3. výročí převzetí moci
- 12. března k Mezinárodnímu dni žen
- 28. března ku Dni učitelů
- 12. listopadu k 61. výročí Velké říjnové soc. revoluce.
- Konaly se 3 výstavy a sice: 15. - 23. února výstava květin n. p. Centroflor k 30. výročí podniku. Výstavu zahájil okres. tajemník KSČ Dr. Opletal.
- 20. - 28. března výstava obrazů akad. malířky Kláry Sedláčkové. Výstavu zahájila učitelka Lud. Palendalová.
- 7. - 11. listopadu výstava nábytku.
- Sdružený klub pracujících v Letovicích sehrál u nás 29. dubna div. představení „Omyl profesora Somola“. Konečně uspořádáno 8 vzdělávacích přednášek.
- 30. ledna Dr. Lhotský - Ženské choroby
- 27. února Máša Soukopová - Ženy a Vítězný únor
- 17. března Dr. Ivan Klempa - S jachtou kolem světa
- 30. března Dr. Ventrubová - Dvě generace pod jednou střechou
- 29. října Dr. Ventrubová - Úskalí mladého manželství
- 24. října pplk. Nesrsta - Současná mezinárodní situace
- 13. listopadu Dr. Horal - Politika KSČ a náboženství.

Sbor pro občanské záležitosti uspořádal 3x vítání občánků a 1x besedu se starými občany spojenou s občerstvením.

Některé naše spolky pořádají zájezdy do divadla v Brně a na památná místa v naší vlasti i v cizině. Na výstavu „Doba Karla IV.“, uspořádanou v Praze na paměť 600. výročí smrti tohoto panovníka, bylo z Olešnice vypraveno 6 autobusových zájezdů.

Hospodaření JZD Mír

Chladné počasí tohoto roku s častými chladnými přeháňkami prodloužilo vegetační dobu všech zemědělských plodin i ovocného stromoví nejméně o 20 dní. Žně v JZD Mír začaly teprve 24. srpna a byly ještě zdržovány častými dešti, takže dožínka byl až 16. září. Všechno obilí se muselo dosušovat a sláma se svázela vlhká. Úroda však byla velmi dobrá a výnosy byly následující:

viz tabulka

Plodina	Oseta plocha ha	Celková sklizeň v q			0 hekt. výnos v q		
		plán	skutečnost	rozdíl	plán	skutečnost	rozdíl
Pšenice	438,34	17,270	17,365	95	39,40	40,26	0,86
Žito	306,90	11,390	13,628	2238	37,11	44,40	7,29
Ječmen	584,47	23,250	26,901	3,651	39,78	46,02	6,24
Oves	110,34	3,490	3,874	384	31,63	35,00	3,37
Brambory	420,00	84,000	97,020	13,020	200,00	231,00	31

Také výsledky hospodaření v živočišné výrobě byly velmi dobré a jeví se následovně:

	Nadojeno v l.			0 dojivost na kus a den		
	Plán	Skutečnost	Rozdíl	Plán	Skutečnost	Rozdíl
Mléko	2 885,000	2 885,689	689	8,63	8,94	0,31

Maso	Dodáno v q			0 přírůstek na kus a den		
	Plán	Skutečnost	Rozdíl	Plán	Skutečnost	Rozdíl
Hovězí	3 100	3 120	20	0,650	0,664	0,014
Vepřové	4 600	4 987	387	0,500	0,537	0,037
Celkem	7 700	8 107	407			

Velký úspěch v hospodaření JZD byl výsledkem velké péče vedoucích pracovníků družstva o správné ošetřování rostlin a krmení dobytka a v neposlední řadě také ve snaze o zúrodnění půdy. Všechny zavlhlé pozemky, které poskytovaly malou úrodu a nedaly se obdělávat těžkými stroji, byly v posledních letech odvodněny a urovňovány. Menší potůčky byly zkanalizovány do cementových rour. Odvodňování provedlo „Meliorační družstvo v Boskovicích „. Poněvadž u těchto investic jest brzká návratnost, poskytuje na ni stát 50 % subvencí. Pozemky suché jest však třeba zavlažovat. V posledních dvou letech byly nad cestou k Veselce na potoku od Veselky tekoucím nákladem JZD vybudovány 2 velké vodní nádrže, v nichž v době jarního tání neb za velkých dešťů se zadrží voda, která v době sucha se použije na závlahu okolních pastvin. Dříve v těchto místech byly 3 rybníky zv. Maršovy, které byly v I. polovině minulého století vypuštěny a proměněny v louky. Závlahové zařízení vyrobila fi. Zikmund, n. p. Lutín. Čerpadlo stálo 125 000 Kčs a 6 závlahových jednotek 270 000 Kčs. K namontování tohoto zařízení dojde až na jaře 1979.

K hospodaření JZD Mír dodávám, že hnojení a postřik chemikáliemi se koná většinou letecky.

Rozjezdová a přistávací plocha jest za Širokými lukami u Kněževských hranic. Letadlo dodává „Agrochemický podnik Boskovice“. Při řízení práce používá JZD bezdrátovou dispečerskou službu, kterou vyrobila Tesla n. p. Pardubice. Základnová radiostanice jest v ústřední budově v Olešnici. Na radiové síti jest napojeno 10 přenosných radiostanic, které mají při sobě vedoucí pracovníci po celém obvodu JZD.

Aby se zemědělství stalo přijatelnější pro mládež, založen byl r. 1978 při JZD Mír v Olešnici jezdecký oddíl. Tento má 9 členů a vedoucím jest Pavel Žíla, zootechnik z Olešnice č. 327. Mají k dispozici 6 jezdeckých koní, kteří jsou ustájeni v konírně JZD v domě č. 122. Členové spolku cvičí se v ošetřování koní, strojení a předvádění, dále v jízdě a v běhu přes překážky. Jízdárna jest za bývalou Oderského cihelnou. Koně opatruje a krmí Josef Procházka, důchodce č. 85.

Pečovatelská služba

O staré, osamělé a nemocné občany se starají členové spolku Čsl. červeného kříže. Od 1. března 1978 byla při našem zdravotnickém středisku ustanovena pracovnice, která tento úkol převzala. Stala se jí geriatrická sestra Jarmila Trávníčková,

roz. Novotná z Olešnice č. 389. Jejím úkolem jest pečovat o osoby starší 60 roků, tyto navštěvovat a sledovat jejich zdravotní a sociální stav. U osob opuštěných a bezmocných sjednat nápravu a pomoc. Dále jest její povinností svým svěřencům převazovat rány, dávat injekce, měřit tlak krve, donášeti léky a p. Obvod její působnosti tvoří obce patřící k olešnickému zdravotnickému středisku. Tj.: Olešnice, Crhov, Křtěnov, Lhota, Louka, Hodonín, Rozsídka, Ústup, Veselka, Kněževs a Jobova Lhota. V těchto obcích žije 598 osob starších 60 roků a z toho 40 osob nemocných a osamělých. Pět nemocných osob má pečovatele, které odměňuje Okresní ústav sociálních služeb. V domě důchodců v Černé Hoře žije 9 olešnických občanů, v Boskovicích 1 osoba. Členky „Základní organizace čsl. svazu žen“ v Olešnici je každoročně na Štědrý den navštěvují a obdarovávají.

Jest však bohužel dosti mladých lidí, v jejichž domácnostech by staří rodiče mohli dožít, ale dají je do domova důchodců a ani je nenavštěvují.

Lyžařský vlek

Z podnětu místního obvodního lékaře MUDr. Jiřího Riegla a jeho zásluhou byl r. 1978 vybudován na Závřší lyžařský vlek. Nejobtížnější byl výkop strouhy 80 cm hluboké od domu č. 147 na Moravské straně na Hanákovu louku, pod příkrý svah Závřší. Zde byla zabetonována strojovna vleku s elektrickým motorem a na kopci zakotvena vratná kladka. Délka vleku činí 450 m, délka elektrického kabelu od domu č. 147 činí 600 m. Strojovna jest umístěna v plechové boudě, kterou vyrobili pracovníci „Grafitárny“ Velké Tresné. Od „Ingstavu“ Boskovice získána zateplená kabina pro obsluhu vleku. Finanční náklad na tuto akci činil asi 50 000 Kčs a byl získán z příspěvků místních podniků a korporací. Přispěl i místní národní výbor, který daroval 30 q cementu. Při stavbě odpracovali zájemci, hlavně z řad Svazu socialistické mládeže 600 hodin. Pomohli i chlapci z Domova mládeže. Vlek jest majetkem MNV a v péči ho mají členové SSM.

Rok 1979

Nový tajemník MNV

Dosavadní tajemník místního národního výboru s. Miloš Srstka na vlastní žádost odstoupil ze své funkce. Základní organizace KSČ v Olešnici

navrhla na jeho místo s. Václava Doskočila, dělník z Olešnice č. 465, narozeného r. 1939, pro jeho pracovní úspěchy a politické uvědomění. Tento byl jako kandidát představen občanům na veřejné schůzi, konané

dne 25. října 1979 a zvolen poslancem MNV v doplňovacích volbách dne 11. listopadu t.r. Tajemníkem byl zvolen ve schůzi místního národního výboru dne 15. listopadu. Funkce tajemníka jest jeho zaměstnáním, jest uvolněným pracovníkem. Podobně i předseda MNV František Žíla jest uvolněným pracovníkem.

Stavba hotelu Závřší

Během r. 1979 bylo usilovně pracováno na dostavbě hotelu. Jako v předcházejícím roku pracovalo na stavbě denně asi 6 důchodců, jinak organizovány brigády hlavně na soboty. Tyto svolávali poslanci MNV ve svých obvodech. Roku 1979 bylo občany zdarma odpracováno 10 966 hodin a organizací místní Národní fronty 5 536 hodin bez nároku na odměnu. Během zimních měsíců bylo ve vyhřátých místnostech pracováno na omítce zdí a stropů. Na jaře byl dokončen septik a postavena opěrná zeď od Vejpustka. V budově byly položeny keramické dlažby a obklady a dokončeny elektroinstalace a vodoinstalace. Provedena dále montáž vzduchotechnického zařízení a zařízení chladíren. Do budovy zaveden telefon a zařízena televize. Konečně byla na podzim provedena venkovní omítka budovy a úprava okolí domu. Vydání se stavbou r. 1979 činilo 1 578 622 Kčs. Během celé stavby činil náklad 5 328 000 Kčs, bez vnitřního zařízení. Na návrh MNV byl dům nazván Hotel Závřší. Kolaudace domu se konala 20. listopadu 1979 za účasti zástupců okresního národního výboru, družstva Jednoty, Státní banky, Požární inspekce a místního nár. výboru. V kolaudačním protokolu jest oceněna velká aktivita MNV v Olešnici. Práce stavební byly provedeny kvalitně, za což patří uznání staviteli Aloisu Broklovi z Olešnice č. 412, který stavbu řídil a zaměstnanci MNV Emanu Lepkovi ze Lhoty č. 41, který měl na starosti přísun materiálu. Místní národní výbor získal r. 1977 úvěr u pobočky Stát. banky v Blansku, z něhož bylo všechno vydání vypláceno. Při kolaudaci 27. 11. 1979 převzala Jednota nový hotel do majetku a tento úvěr také převzala.

Otevření hotelu Závřší

Slavnostní otevření hotelu se konalo v odpoledních hodinách v sobotu 22. prosince 1979 za

velké účasti občanů. Slavnost zahájil předseda Národní fronty Miroslav Slavíček, ředitel zdejší základní školy. Předseda MNV František Žíla ve svém projevu ocenil obětavou pomoc občanů olešnických, bez rozdílu politického přesvědčení, při stavbě hotelu, bez níž by se tato akce neuskutečnila. Vzpoměl také velké pomoci všech organizací NF a všem, kteří pomohli zdolat tento úkol, srdečně poděkoval. Dále promluvil místopředseda okresního národ. výboru Jaroslav Hrazdira a předseda Jednoty, nákupního a prodejního družstva, Dobroslav Richter, který mimo jiné popřál zaměstnancům hotelu hodně úspěchů v práci. V závěru slavnosti byl vyznamenán Místní národ. výbor v Olešnici, jeho předseda a občané, kteří se při stavbě hotelu nejvíce zasloužili. Po hostinství „Panský dům“ bylo dáno do klidu a jeho zaměstnanci přešli do provozu hotelu Závřší. Vedoucím zde jmenován Jindřich Juránek a jeho zástupcem Miloš Moravec.

Stavba zdi před školou

Zeď v ulici zvané Obora před základní školou byla vystavěna ze sbíraného kamene, jen na hlinu, před mnoha léty. Byla proto ve špatném stavu. Místní národní výbor po dohodě s nadřízenými orgány přikročil r. 1979 k její přestavbě. V měsíci červnu občané v ulici bydlící starou zeď rozebrali a pomohli při stavbě zdi nové. Tato byla postavena z tesaných kvádrů, které byly dovezeny ze Skutče. Nová zeď byla posunuta poněkud dozadu, takže při ní vznikl úzký chodník. Zároveň v té době byla asfaltem urovnána cesta do školy a zbudována vozovka od Hliníků pro převoz uhlí do školní budovy. Finanční náklad na stavbu zdi i na tyto komunikace činil 331 165 Kčs.

V měsíci srpnu bylo za spolupráce Okresní správy silnic provedeno zpevnění místních komunikací, hlavně v nové části obce zv. Klimentka, za evangelickým hřbitovem a před požární zbrojnicí.

V obci Lhotě

byla r.1979 dokončena přístavba kulturního domu, vymalovány místnosti nákladem 5 000 Kčs. Dále provedeno zakrytí požární nádrže v horní části obce železobetonovými panely nákladem 20 000 Kčs. Pod vodní nádrží v dolní části obce byl potůček zde tekoucí sveden do cementových trub v délce 20m. Toto místo se bude zasypávat a urovnávat. Tato akce si vyžádala ná-

kladu 5 000 Kčs. Oplocení vodovodu bylo natřeno a 1. října 1979 byl vodovod předán Okresní vodohospodářské správě. Tyto akce řídil Eman Lepka ze Lhoty č. 41.

Ve Křtěnově

byla tohoto roku provedena v obecním domě nová elektroinstalace nákladem 20 000 Kčs.

Rada okresního národního výboru v Blansku vysoce ocenila dobré hospodářské a kulturní výsledky hospodaření Místního národního výboru v Olešnici. V soutěži národních výborů za rok 1979 získal MNV v Olešnici I. místo v kategorii střediskových obcí v okrese Blansko. V soutěži občanských výborů z 53 zúčastněných obcí získal Křtěnov 12. a Lhota 19. místo.

Stavby v n. p. Centroflor

Od r. 1976 jest do Olešnice zaveden přívod svítiplynu. Národní podnik Centroflor přispěl tehdy na tuto akci částkou 213 000 Kčs. Teprve roku 1978 v měsíci srpnu pořízena přípojka do podniku a zahájena stavba kotelny. Na stavbě bylo pokračováno i roku 1979 a na

podzim t. r. byla stavba skončena. Práce stavební provedl Okresní stavební podnik v Blansku, práce odborné provedly „Plynárny Brno“. Přívod potrubí s dvojítm uzávěrem byl veden nejkratším směrem kolmo na hlavní vedení. Tři kotle dodány ze Slatiny u Brna. První zatopení pod kotlem bylo uskutečněno 8. prosince 1979. Vydání se stavbou činilo asi

1 500 000 Kčs. Roku 1979 bylo ještě zbudováno v závodě sociální zařízení, které stálo asi

250 000 Kčs a upraveno okolí mateřské školy v hodnotě zhruba 90 000 Kčs. Plán výroby za r. 1979 byl splněn na 100,02 %. Vyrábí se zde asi 150 druhů umělých květín, které se posílají do 25 států. Závod v Olešnici zaměstnává asi 300 pracovníků, provozovna ve Žďáře nad Sáz. asi 100 pracovníků. Ředitelem jest Michal Kolařík rodem z Černé Hory, který stojí v čele podniku od r. 1973. Vedoucím výroby jest Josef Krejčí z Kněževse, ekonomka závodu Eva Koblerová, rozená Fučíková z Olešnice č. 210 a mechanikem závodu František Olšán z Kněževse.

Hospodaření JZD Mír

JZD Mír v Olešnici dosáhlo r. 1979 nejvyššího výnosu obilnin na okrese Blansko. Přesto však plán nebyl splněn, poněvadž r. 1979 byl na obilí

méně úrodný. Na plánovaný hektarový výnos 43 q bylo splněno jen 42,10q = 97,9 %.

Úroda brambor byla velmi dobrá. Na plánovaný hektarový výnos 212 q bylo docíleno 213 q = 108,9 %.

Kam naši občané dojíždějí za prací

	Olešnice	Křtěnov	Lhota
Grafitárna - Velké Tresné	38	2	2
Uranové doly - Dolní Rožínka	15	-	1
Bruska - Kunštát	18	2	-
Kras - Boskovice	12	2	-
Minerva - Boskovice	3	-	-
Tylex - Letovice	12	-	1
Letostroj - Letovice	10	-	-
ČKD - Letovice	9	-	-
ČSD - Skalce n/Svit.	3	-	-
ČSAD čs. autob. doprava	16	4	-

Činnost kulturní

Roku 1979 byly v Osvětové besedě uspořádány 3 výstavy a sice:

6.-16. května „Výstava obrazů“ amatérských malířů z Nového Města.

11.-12. srpna „Výstava exotů“, kterou uspořádal Spolek chovatelů drobného zvířectva II.

8. prosince „Výstava poštovních známek“, kterou uspořádal Spolek filatelistů.

Dále se hrála 3 divadelní představení.

24. března div. „Když kapela začne hrát“, sehrál Sdružený klub pracujících v Letovicích.

21. dubna div. „Ženský boj“, sehrál divadelní soubor z Bystrého.

23. května balet „Šípková Růženka“, který předvedli žáci Lidové školy umění ve Svitávce.

Přes velkou snahu kulturní pracovnice Ivy Havránkové se nepodařilo v Olešnici ustavit divadelní kroužek.

Zásluhou Zdeňka Koláře, vedoucího prodejny, v Olešnici č. 455 byl však založen u nás kroužek loutkářů. Tento má 12 členů z řad mládeže a r. 1979 sehrál na loutkové scéně v Sokolovně 15 představení pro naše nejmladší. Sehráli také zvláštní představení pro děti z mateřské školy ve Velkém Tresném a při mírové slavnosti v Rájci. Během letního klidu opravili členové kroužku loutky a obleky. Vlastimil Člupek opravil elektrické vedení a Mirek Oliva ozdobil hlediště pěknými obrazy.

Velmi pěknou činnost vyvíjela místní lidová knihovna za vedení učitelky Lud. Palendalové.

Knihovna má 430 čtenářů, z toho 125 dětí, 70 mladistvých a 231 dospělých. Roku 1979 bylo zakoupeno 145 knih a vyřazeno 31 knih starých a velmi poškozených. Celkový počet knih činí 7 976, z toho 6 156 pro dospělé a 1 820 pro děti. Naučné literatury jest 2 198 svazků, krásné literatury 5 778 svazků.

Knihovna odebírá také 19 různých časopisů. Ve spolupráci s Ředitelstvím zdejší školy bylo zajištěno 6 přednášek pro dospělé a 11 besed pro děti. Dále byly uspořádány 2 výstavy knih s prodejem.

Brněnští sportovní parašutisté provedli dne 9. května propagační seskok z letadla na pozemky obce Křtěnova nedaleko Centrofloru. Tento podnik tuto akci objednal a zaplatil. Letadlo AN2 se objevilo nad Olešnicí v 13.55 hod. Parašutisté v počtu 10 seskočili bez nehody z výšky 1 000 m. Mezi nimi byl i olešnický rodák Josef Fadrný nar.1935, č. d. 331. Po seskoku byli pohoštěni a setrvali se zájemci v družné zábavě.

Neštěstí

Ve žních pomáhali našemu JZD kombajnéri z Tuřan u Brna. Byli ubytováni v Rozsícce. Dne 5. srpna 1979 přšlo a nemohlo se pracovat. Proto si zašli do místního hostince a odtud v podroušeném stavu jeli osobním autem do Olešnice. Zde, před Chroustovými č. d. 34, najeli v plné rychlosti do nákladního auta, které jelo z Olešnice. V autě sedělo 5 cestujících, z nichž 4 byli těžce zraněni a jeden z nich 12. srpna zemřel v boskovické nemocnici. Jmenoval se Josef Marek, bytem v Brněnských Ivanovicích.

Stavební ruch

Roku 1979 byl v Olešnici poměrně čilý stavební ruch. Bylo postaveno 18 domů. Z toho 6 samostatných, domy č. 503 - 508 a 12 domů v tzv. řadové výstavbě, totiž domy č. 509 - 520 na Klimentce.

Vladimír Neumann zemřel

Dne 22. listopadu 1979 v ranních hodinách zemřel zasloužilý občan olešnický Vladimír Neumann, bývalý majitel koželužny a domu č. 23. Dožil se 83 roků. Od svého mládí pracoval v obecní samosprávě. Byl dlouhá léta členem obecního zastupitelstva za Čsl. stranu lidovou, v letech 1938 - 45 byl starostou našeho městečka a v letech 1946 - 50 předsedou MNV. Stál v čele obce v nejtěžší

době německé okupace a jeho zásluhou byla obec ušetřena mnohých nepříjemností a škod.

Pracoval také nadšeně, bez nároku na odměnu, v požární ochraně, Čsl. červeném kříži a ve spolku divadelním.

Čest budiž jeho památce!!!

Rok 1980

Stavba mateřské školy

Ve volebním programu r. 1976 byla naplánována v Olešnici stavba mateřské školy. Ku stavbě došlo r. 1980 a sice opět v akci Z, tj. svépomocí a za finanční pomoci našich podniků. Na stavbu přispěly Kčs

JZD Mír	900 000	Lidokov	100 000
Centroflor	500 000	Okr. podnik komun. sl.	200 000
Masný průmysl	500 000	Sodovkárna	150 000
Rudné doly Tresné	500 000	ČSAD	200 000
Lacrum	400 000	Vkus - krejč.družstvo	100 000
Jednota	100 000	Celkem	3 650 000

Již minulého roku byl pozemek vpravo od cesty na Veselku ležící odkoupen a koncem roku urovnán a úrodná hlína odvezena. Jakmile na jaře země rozmrzla, bylo přikročeno ku stavbě a to osvědčeným způsobem. Během týdne zde pracovalo asi 8 pracovníků, většinou důchodců, za mzdu. V sobotu, případně i odpoledne během týdne zde pracovali občané zdarma.

Během měsíce března byla na staveništi vyhloubena kotelna a základy domu. V dubnu byla položena kabelová přípojka elektrického proudu od transformátoru výrobního střediska JZD a v květnu přikročeno ku stavbě. Koncem září stavba dokončena a zbudována betonová konstrukce střechy. Později v budově vyzděny příčky a pracováno na přívodu vody a na kanalizaci.

Vykonalo se veliké dílo. Jest třeba vyzvednouti zásluhu poslanců místního národ. výboru,

kteří každý týden obcházel svoje volební obvody a zajišťovali pracovníky na brigádu, a zásluhu stavitele Aloise Brokla, č. d. 412, který měl stavební dozor a stavbu velmi obětavě řídil.

Finanční náklad na stavbu činil 1 532 898 Kčs.

Jiné práce MNV

Oprava koupaliště

Koupaliště, zbudované r. 1934, potřebovalo opravu. Tato byla provedena v akci „údržby“

r. 1980. Byla zcela přestavěna přední opěrná zeď a provedena betonáž dna. Na budově koupaliště byly dále natřeny dveře a okna.

Na této akci bylo zdarma odpracováno asi 2 500 brigádnických hodin. Stavební náklad činil 120 634 Kčs.

Úprava místností na Radnici

Koncem r. 1980 byla v budově Radnice zrušena zasedací síň a dřevěnými přepážkami rozdělena na dvě kanceláře a spisovnu. Příčky zhotovili pracovníci místního stolařského podniku při OP KS. Práce provedena v akci „údržby“, finanční náklad asi 10 000 Kčs.

Schůze MNV se prozatím konají v Osvětové besedě, ale v dohledné době se zasedací síň upraví v sousedním domě č. 21.

Přemístění lidové knihovny

Místní lidová knihovna byla od r. 1971 umístěna v bývalém domě Němečkově, č. 117. Během r. 1980 byla přestěhována do Osvětové besedy a koncem roku do poschodí bývalého domu Fialova č. 122. Byly zde provedeny menší stavební úpravy, které si vyžádaly nákladu

14 768 Kčs.

Opravy v kině „Panorama“

Roku 1980 bylo také přestavěno sociální zařízení v našem kině. Toto se bude moci používat i při výletech a jiných slavnostech na hřišti za Sokolovnou konaných.

MNV na stavbu přispěl částkou asi 10 000 Kčs.

Ve Křtěnově se provádí vnitřní oprava obecního domu, hlavně nová elektroinstalace a nové podlahy.

Dále byl vyčištěn odpad vody potůčku pramenícího nad hospodou.

Ve Lhotě byla zakryta požární nádrž nad obcí a v kulturním domě, bývalé škole, proveden nátěr dveří a oken.

Potůček pod koupalištěm byl zkanalizován v délce asi 30 m.

Komunikace na Klimentce

Místní národ. výbor se také podílel na dokončení úpravy vozovek na novém sídlišti zv. Klimentka a opravě vozovek na Moravské straně.

Díky pochopení většiny občanů zde bydlících se tato akce zdárně provedla. Občané zde odpra-

covali 1 300 hodin zdarma. Finanční náklad hradil Okresní národ. výbor v Blansku.

Krajský národ. výbor v Brně ocenil dobrou práci MNV v Olešnici a při soutěži MNV udělil mu čestné uznání II. stupně.

Toto vyznamenání obdržel předseda MNV s. František Žíla při slavnostní schůzi na počest 35. výročí osvobození dne 8. května 1980.

Stavební práce našich podniků

Přístavba mlékárny

S přístavbou mlékárny se začalo r. 1977. Byl zrušen byt ředitele, umístěný v provozní budově a tato část budovy byla zvednuta na 3 podlaží. Zde zřízeny laboratoře, pasterační stanice a dílna zakysaných výrobků. Dále bylo v podniku zřízeno nové, výkonnější chlazení mléka a pořízen automat na plnění mléka do nevratných sáčků.

Roku 1979 byly před mlékárnou postaveny tři velké sklady na materiál a obaly.

Roku 1980 postavili pracovníci Stavebního podniku v Blansku při mlékárně rozsáhlou mláčiárnu. Montáž strojního zařízení provádí „Chotěbořské závody“ Chotěboř. Jedná se o výrobu másla s hodinovou kapacitou 2 000 kg másla.

Dovoz smetany bude rozšířen z mlékárny Otinoves, Velké Opatovice a Bystřice n./Pernšt. Strojové zařízení bude dokončeno v polovině r. 1980.

K ředitelství mlékárny v Olešnici náleží provozovny ve Velkých Opatovicích a v Otinovsi a zrači sklepy v jeskyni Míchálka v Moravském krasu. Ředitelem závodu jest Vladimír Vávra, rodem z Bystřice n/P., nar.r.1929.

Masný průmysl

v Olešnici plánuje v dohledné době větší přístavbu podniku.

Již před léty bylo získáno od sourozenců Peterkových č. d. 36 v sousedství provozovny stavební místo, které však tvořila vlhká louka, jíž protékal Veselský potok. Bylo proto nutno nejdříve toto stavební místo upravit.

V letech 1979 a 1980 byl potok zaklenut do betonových trub a staveniště navezeno asi 1 m vysoko kamenem a zeminou.

JZD Mír

zbudovalo v letech 1978-80 ve výrobním středisku v Olešnici odchovnu mladého dobytka pro

250 kusů. Hodnota díla jest 2 000 000 Kčs. V měsíci říjnu byl sem dobytek sveden jednak z výběhů, jednak ze soukromých chlévů. Při vedení družstva v Olešnici bylo r. 1978 - 80 postaveno ústřední opravářské středisko, jehož hodnota díla činí 1 600 000 Kčs.

Stavba bude dokončena do jara 1981.

Rokem 1980 byl ukončen 6. pětiletý plán. Ve výrobě obilí dosáhlo JZD Mír I. místo na okrese.

Spartakiáda

Na oslavu 35. výročí našeho osvobození byla uspořádána v Praze ve dnech 26. 6. - 29. 6. velkolepá celostátní spartakiáda.

Po celé naší vlasti se již rok předem konaly přípravy a pilně cvičilo. Tak tomu bylo i v Olešnici. Chlapce cvičil učitel Stan. Neubauer, dívky učitelka Pavla Stejskalová a nejmladší cvičence učitelka Libuše Loubalová.

Místní spartakiáda v Olešnici se konala v neděli 1.června 1980. Ve 2 hodiny odpoledne vyšel průvod ze základní školy na hřiště u Sokolovny, kde kromě olešnických cvičenců účinkovaly žáčky ze ZDŠ v Kunštátě a žáčky gymnázia v Boskovicích.

Olešničtí cvičenci se zúčastnili místní spartakiády v Kunštátě a v Boskovicích, a okresních Spartakiád v Blansku a v Ústí n/Orlicí.

Tělovýchovná jednota Sokol

Sdružuje v Olešnici všechnu tělovýchovu a sport. Tato má 85 členů. Předsedou jest Ing. František Trávníček, č. d. 389. Jednota má 2 oddíly a sice: oddíl kopané, vedoucí Jar. Stejskal č. d. 168 a oddíl stolního tenisu, vedoucí Jindřich Fadrný, č. d. 41.

Zásluhou předsedy Jednoty Ing. Frant. Trávníčka byly v posledních letech provedeny velké opravy na budově Sokolovny.

Roku 1978 byla provedena nová elektroinstalace budovy. Roku 1979 bylo v Sokolovně zbudováno ústřední topení, postavena kotelna a nový komin nákladem 145 000 Kčs kromě práce členů.

Roku 1980 dán nový nástřešní žlab, opravena fasáda domu a natřena okna.

Také byla provedena kompletní přestavba sociálního zařízení v celé budově. Stavební náklad tohoto roku činil 90 000 Kčs. Všechn finanční náklad hradil okresní výbor čsl. tělesné výchovy v Blansku.

Oddíl kopané byl v Olešnici obnoven r. 1952 a později přičleněn k Těl. jednotě Sokol. Počet členů jest 47, totiž 4 členové výboru, 24 členů mužstva a 19 dorostenců. Kopaná se provozuje na hřišti Pod Horkou.

Oddíl stolního tenisu byl založen r. 1972. Roku 1976 se přihlásil do okresní soutěže a během dvou let postoupil do I. přeboru. Má 15 členů, z toho 9 školních dětí. Cvičí v sále Sokolovny.

Sčítání lidu

Z usnesení vlády ČSSR bylo v celém státě dne 1. listopadu 1980 provedeno sčítání lidu, domů a bytů.

U nás byl výsledek následující:

	Olešnice	Křtěnov	Lhota	Celkem
Počet obyvatel s trvalým pobytem	1 785	179	68	2 032
s dočasným pobytem	55	1	-	56
Počet domů trvale obydlených	436	40	22	498
rekreaci sloužících	23	3	12	38
neobydlených	15	4	-	19
chat			6	6
Počet bytů trvale obydlených	591	47	24	662
neobydlených	38	7	12	57

Od posledního sčítání před 10 lety se jeví v Olešnici mírný vzestup. V Olešnici přibýlo 80 obyvatel, počet domů se zvýšil o 26 a bytů o 59. V Křtěnově však ubylo 38 a ve Lhotě 27 obyvatel. V mnoha domech bydlí jen staří rodiče, zatímco mladí lidé odcházejí do měst, kde mají více pracovních možností a levnější studium jejich dětí. Neobydlené domky si kupují obyvatelé z Brna a užívají jich k rekreaci. MNV se snaží tomuto jevu bránit a v Olešnici tyto kupy neschvaluje.

Odvoz popela

V Olešnici byla od r. 1936 skládka popela pod městečkem, vpravo od silnice k Crhovu a z části na katastru této obce. Popel a jiné drobné, nehořlavé předměty sem občané vozili ve středu a v sobotu odpoledne, kdy zde býval dozor z MNV. Když byla skládka zaplněna, byl odtud popel odvážen do opuštěných lomů na crhovském katastru. Občané přispívali MNV částkou 30 Kčs na rok a jednu rodinu.

Dnem 3. listopadu 1980 byla tato skládka zrušena a odvoz popela a kuchyňských odpadků zajišťuje Okresní technický podnik v Blansku k tomu účelu zbudovanými auty. Děje se to v době zimní každé pondělí, v době letní každé druhé

pondělí. Popelem se zaváží opuštěná panská cihelna u Louckého dvora.

Poplatek z jedné popelnice ročně činí 48 Kčs.

Letní čas

Podobně jako roku minulého byl také počátkem dubna r. 1980 zaveden v ČSSR tzv. letní čas a rafiky hodin byly posunuty o hodinu vpřed, letní čas trval do konce září.

Činnost kulturní

Roku 1980 se v Olešnici konalo 5 plesů, většinou v Osvětové besedě.

Péči kulturní pracovnice Ivy Havránkové se tohoto roku konaly 4 koncerty a 9 výstav a výstavek. Vzpomínám hlavně výstavu obrazů olešnického malíře Karla Hamerského při příležitosti

10. výročí jeho úmrtí, konanou v Osvětové besedě 12.-19. října.

Dále výstavu výrobků n. p. Centroflor v Olešnici při oslavě 35. výročí vzniku tohoto národního podniku v salonku hotelu Závřší ve dnech 18.-25. května tohoto roku.

JZD Mír má družbu ve městě Żydowo u Hnězdna v Polsku. Děti zaměstnanců statku byly na rekreaci v Čepím u Štěpánova. JZD a ZDŠ uspořádaly pro ně 8. 8. v OB besedu, kde účinkovaly české i polské děti.

„Rekrea“, družstevní kancelář v Brně, zprostředkovala do hotelu Závřší v Olešnici od 15. června do 25. srpna 1980 rekreace polských dětí. Tyto rekreace byly 14 denní a bylo zde 5 turnusů po 40 dětech.

S dětmi byly konány zájezdy do Brna, na Mačochu, na Pernštejn, na Vířskou přehradu apod.

Neštěstí ve Křtěnově

Dne 2. září připevňoval 29. letý Karel Procházka, zaměstnanec závodu Lidokov, bytem ve Křtěnově 25, okapový žlab na domě č. 49 ve Křtěnově. Vadné lešení bylo příčinou, že spadl a smrtelně se zranil. Zemřel v boskovické nemocnici 26. září t. r.

Úmrtí

Tohoto roku zemřeli dva učitelé na naší základní devítileté školy.

Dne 9. ledna zesnul bývalý učitel a ředitel školy Adolf Srstka. Narodil se v Malém Tresném

29. 1. 1907. V Olešnici působil od r. 1930 jako odborný učitel a od 1. 9. 1945 jako ředitel školy. Roku 1950 se pro nemoc vzdal svého úřadu a léčil se v plicní ozdravovně v Jablonci, kde pak až do důchodu pracoval. V důchodě bydlel v Rovečném, ale do r. 1979 vypomáhal jako učitel na naší škole a jeho bývalí žáci z Olešnice jej donesli ku hrobu. Zesnulý byl výborným hudebníkem a několik mladíků naučil tomuto umění. Dne 30. září t. roku opustil nás navždy další náš učitel a zástupce ředitele Vlastimil Havelka. Tento se narodil v Kunštátě 31. 1. 1911.

V Olešnici působil od r. 1936 do důchodu r. 1971. Bydlel v domě č. 309

Rok 1981

Volby

Tohoto roku se skončilo volební období všech našich zastupitelských orgánů a vyšlo nařízení provést volby. V Olešnici zahájila činnost tzv. volební komise v čele s předsedou Milošem Srstkou č. d. 387. Organizace Národní fronty a naše závody navrhly svoje zástupce, dle nichž byla ustavena jednotná kandidátka pro volby do místního národního výboru.

Tito kandidáti byli představeni občanům na veřejné schůzi, konané v Osvětové besedě dne 28. dubna 1981 a jednomyslně schváleni. Podobně i kandidáti do Okresního a Krajského národního výboru.

Do MNV bylo navrženo 36 občanů, z toho ze Křtěnova 3, ze Lhoty 1 a ostatní z Olešnice. Dle pohlaví 11 žen a 25 mužů.

Do ONV byli navrženi z Olešnice: Pavel Žíla, č. d. 327 a Jaroslava Dvořáková, č. d. 394. Do volebních seznamů bylo zapsáno 1 372 voličů a pro kandidáty Národní fronty se rozhodlo 1 364 voličů, tj. 99,93 %. Volby se konaly 5. a 6. června 1981. V Olešnici v Osvětové besedě, ve Křtěnově v obecním a ve Lhotě v kulturním domě.

Na ustavujícím plenárním zasedání dne 2. července byl zvolen předsedou MNV František Žíla, č. d. 28, místopředsedou Alena Bednářová, č. d. 130 a tajemníkem Václav Doskočil,

č. d. 465. Předseda i tajemník jsou uvolnění pracovníci.

Členové rady jsou: Miroslav Blaha, Jindř. Procházka, Pavel Šutera, Zdeněk Jílek, Zdeněk Halas, Marie Cibulková, Naděžda Slavičková a Věra Kintrová.

Při MNV jsou ustaveny tyto komise:

1. Sociálně zdravotní
2. Školská a kulturní
3. Finanční
4. Mládeže a tělesné výchovy
5. Veřejného pořádku
6. Lidové kontroly
7. Výstavby

Dále byl ustaven Sbor pro občanské záležitosti a aktiv pro ochranu životního prostředí.

V orgánech MNV pracuje 36 poslanců a 40 aktivistů.

V přidělených obcích byly ustaveny tzv. občanské výbory. Ve Křtěnově jest předsedou Mir. Doskočil č. 15, ve Lhotě Eman Lepka, č. 42.

Výměna domů

Dům č. 122 v Olešnici, zvaný Fialů, vlastnil od r. 1962 Státní statek a od r. 1977 JZD Mír v Olešnici. Bylo zde umístěno vedení hospodářství a byty zaměstnanců. Přízemí od domu č. 122, má pronajato Jednota, lid. spotřební družstvo, pro prodejnu potravin.

JZD mínilo tento dům přestavěti a umístiti zde vedení družstva. MNV však v těchto místech plánuje stavbu velkého nákupního střediska a proto navrhl výměnu domů. Nabídl JZD dům

č. 117, zv. Němečků který získal kupní smlouvu ze dne 7. dubna 1970. Vedení JZD Mír nabídlo tuto přijalo a dům č. 117 za dům č. 122 vyměnilo. Cena jednoho i druhého domu odhadnuta na 80 000 Kčs. Směnná smlouva byla uzavřena 1. 12. 1980.

Stavba mateřské školy

Během r. 1981 se za veliké účasti občanů a korporací pokračovalo na stavbě školy. Před jarem se prováděly omítky vnitřních zdí, betonové podklady pod podlahu a elektroinstalace. Místní provozna „Lidokov“ provedla montáž ústředního topení. Během léta bylo postaveno kolem budovy lešení, provedena fasáda domu, klempířské a pokrývačské práce. V září došlo k vymalování všech místností, položena podlahovina a provedeny nátery oken a zárubní. Na podzim proveden úklid uvnitř budovy a kompletace vodo a elektroinstalace. Konečně bylo upraveno okolí budovy, hlavně vstupní prostory. Kolaudace budovy se konala 15. prosince t.r. Skutečnost, že mateřská škola byla 20 měsíců od zahájení stavby kolaudována, svědčí o velikém úsilí MNV při organizování a za-

jišťování dobrovolných pracovníků při této akci.

Roku 1981 činilo vydání 1 323 141 Kčs.

Celková stavba stála 2 107 403 Kčs.

Plynofikace

Poněvadž nebyla zajištěna palivová základna, hlavně koks, rozhodl se MNV mateřskou školu plynofikovat. Původně se uvažovalo napojit vedení u mlékárny. Jelikož závod Lacrum nemohl akci z důvodů finančních realizovat, byl MNV nucen provést přívod plynu od n. p. Masna a vésti ho v dolním zástodolí k památníku osvobození, kolem základní školy a Hliníkama k novostavbě školy. U základní školy byla zbudována regulační stanice na nízkotlak, takže občané severní části obce budou postupně napojováni na plyn. Byl zakoupen plynový kotel a za pomoci ONV a olešnických závodů mohla se akce uskutečnit. Plynofikace byla zahájena v měsíci květnu. Výkop a pokládání potrubí zajišťoval MNV za velké pomoci Rudných dolů Velké Tresné a JZD Mír v Olešnici. Odborné práce provedli zaměstnanci Inženýrsko-průmyslových staveb Brno.

Na požádání MNV povolily Jihomoravské plynárny zapojení na plynový řád těchto částí obce: Hliníky, Cihelna a družstevní výstavba vlevo od silnice k Trpínu. Do zimy byl do těchto míst přívod plynu zaveden.

Vydání s plynofikací činilo 688 454 Kčs.

Další postup plynofikace bude pokračovat zapojením základní školy a po vyjasnění situace na ministerstvu paliv a energetiky budou postupně napojováni maloodběratelé.

Otevření mateřské školy

Slavnostní otevření mateřské školy konalo se dne 28. prosince 1981 ve 2 hod. odpoledne za velké účasti občanů. Slavnost zahájil a řídil předseda Národní fronty Mír. Slavíček, ředitel místní Základní školy. Předseda MNV František Žíla ve svém projevu poděkoval všem, kteří se o stavbu této školy zasloužili, že mohla býti v tak krátké době postavena. Celou akci stavby pak zhodnotil místopředseda ONV v Blansku Miloš Bacík, který po svém projevu předal předsedovi MNV Františku Žílovi čestnou medaili „Za socialistické Blansko“. Tím ocenil veliké úsilí MNV při organizování a zajišťování stavebních prací. Dále byla vyznamenána řada zasloužilých občanů, členů MNV i stavební čety, načež místopředseda KNV

Josef Toman, rodem z Ústupa, slavnostně přestříhl pásku v hlavních dveřích budovy a tuto otevřel. Do večera si pak občané novostavbu prohlíželi. Ředitelkou školy byla jmenována Božena Suchánková. Mateřskou školu navštěvuje 83 dětí, které jsou rozděleny do 3 skupin. O provoz školy pečuje 6 pedagogických a 6 správních zaměstnanců.

Další práce MNV

Silnice vedoucí z Hliníků k novostavbě mateřské školy jest hodně používána, hlavně vozidly JZD Mír. Proto byla tohoto roku silnice rozšířena a zbudován chodník. Další úprava vozovky se plánuje v příštím roce.

Ve spolupráci s JZD Mír byla také provedena rekonstrukce silnice od mlékárny k vedení JZD. Tato jest při velkých deštích hodně poškozována. Byla proto odkanalizována, opatřena obrubníky a zpevněna asfaltem.

Dále byla zbudována tvrdá, bezprašná cesta k novým domům za evangelickým kostelem a ke skladu topného plynu. Podobně zpevněna byla příjezdová cesta k novým domům v blízkosti mateřské školy nár. pod. Centroflor.

Cesta vedoucí katol. hřbitovem bývala při větších deštích hodně vybraná. Proto byla zájemci opravena, vozovka byla rozšířena, vyčištěna a na náklad MNV zpevněna asfaltovým nátěrem.

ONV v Blansku poskytl obci na údržbu komunikací pomoc v částce 60 000 Kčs.

Stavební činnost našich spolků

Základní organizace Svazu chovatelů okrasného ptactva v Olešnici si buduje od r. 1978 svoji klubovnu s připojeným skladištěm krmiv a výstavního zařízení. Stavební pozemek v Cihelně daroval jí MNV. Stavební materiál získán z bouraček domů v Boskovicích. Očištění cihel a všechnu práci při stavbě provedli členové spolku zdarma, ve svém volnu. Peníze na dovoz materiálu, na cement, písek, nosníky a jiné potřeby získány z výtěžku výstav a z tanečních zábav spolkem pořádaných.

Ještě jest třeba provést venkovní omítku a dát do klubovny podlahu.

Zásluhu o stavby má předseda spolku František Šutera č. d. 290 a hlavně Vladimír Vrbka, č. d. 332.

Základní organizace Svazu zahrádkářů v Olešnici koupila r. 1969 starou chalupu č. 72 na Vejpustku a r. 1972 zřídila z bývalé zámečnické dílny a přilehlého chlěva moštárnu. Obytná budova

byla dřevěná s šindelovou střechou, již velmi sešla věkem. Roku 1972 členové spolku střechu podložili, trámové stěny zbořili a střechu podezdili cihlami. V místnosti si pak zbudovali klubovnu. Zatím střecha docela sešla a bylo nutno dáti novou. Na návrh Emila Schustera, č. d. 167, bylo rozhodnuto zvednouti domek na poschodí a dáti rovnou, plechovou střechu.

V letních měsících r. 1981 to bylo provedeno. Členové spolku odpracovali mnoho hodin ve svém volnu zdarma. Pomohli také chovanci Výchovního ústavu mládeže.

Svaz zahrádkářů podpořil místní organizaci udělením subvence ve výši 30 000 Kčs. Jinak bylo vydání se stavbou hrazeno ze sběru starého železa. Roku 1981 bylo sebráno více než 200 q starého železa, za což se získalo 12 000 Kčs.

O stavbu se přičinil předseda spolku Jar. Kubíček, č. d. 84 a hlavně již zmíněný Emil Schuster, č. d. 167.

Vnitřní zařízení domu i jeho fasáda zbývá provést příštího roku.

Nová prodejna

Do Křtěnova dojížděla pravidelně pojízdná prodejna, jinak si občané obstarávali svoje potřeby v Olešnici. Roku 1981 nechal MNV upravit vhodnou místnost v obecním domě ve Křtěnově a 5. prosince byla zde prodejna otevřena. Vedoucí jest Vlasta Procházková ze Křtěnova.

Stav prodejen v Olešnici.

Prodejna	č.d.	Vedoucí	Počet zaměst.
Samoobsluha	122	Marie Vojtová	4
Okrajová prodejna		Eva Jílková	2
Mléko a mléčné výrobky	19	Magda Valentová	2
Zelenina	121	Růžena Jílková	1
Cukrárna	120	Libuše Kohoutová	1
Maso a masné výrobky	36	Stanislav Hloušek	2
Maso a masné výrobky	74	Stanislav Říha	2
Lidová jídelna	80	Alexandr Dvořák	5
Hotel Závřší	92	Miloš Moravec	16
Drogerie	124	Ivan Kis	2
Elektrické spotřebiče	95	Blanka Kolářová	2
Papírnictví	84	Nada Petrželková	1
Textil	82	Blanka Fialová	3
Konfekce	88	Vladimír Podlipný	2
Obuv	123	Marie Motýčková	1
Kovomat	27	Arnošt Cupal	1

Veškerý nákup i prodej zprostředkuje „Jednota“, lidové spotřební družstvo v Boskovicích. Je-

dině Komunální podnik Letovice prodává své výrobky přímo, v domě č. 25.

V okolních obcích jsou prodejny potravin a spotřebního zboží ve Křtěnově, Crhově, Louce, Hodoníně, Rozseči, Rozsícce a Kněževsi.

Pohostinství jest v Crhově, Rozsícce a Rozseči. Do menších obcí, jako do Lhoty u Olešnice, Ústupu, Veselky a Jobovy Lhoty dojíždí pravidelně pojízdná prodejna, jejímž vedoucím jest Josef Kintr z Olešnice č. d. 227.

Nábytek a jiné bytové zařízení si občané obstarávají ve speciálních městských prodejnách, cement, cihly a jiný stavební materiál ve skladu staviva v Boskovicích.

Výchovný ústav mládeže

Dosavadní ředitel tohoto ústavu Jaromír Kabátek odešel do důchodu a na jeho místo byl jmenován Josef Fadrný z Vranové, narozený 1. září 1939.

Na návrh odboru školství KNV v Brně byla v ústavu od 1. září 1981 zahájena výuka zemědělské výroby se zaměřením pro rostlinnou výrobu. Teorie se získává ve škole, praxe na polích JZD Mír. Výuka jest tříletá.

JZD Mír přidělilo k tomuto účelu Ing. Františka Trávníčka z Olešnice č. d. 389, který jest pověřen vedením odborného učebního oboru. Dále zde vyučuje ředitel ústavu Josef Fadrný a učitelka Františka Čermáková. Této výuce se věnuje 11 chovanců.

Jiná skupina chovanců pracuje na zahradě při ústavu pod vedením zahradníka Bedřicha Lepky, další skupina jest zaměstnána ve stolařské dílně pod dohledem stolaře Bohumila Čípka. Opět další skupina, obor zedník, pracuje v n. p. Letostroj v Letovicích, kam denně dojíždí. Ty vede mistr Václav Čákt. Konečně 12 chovanců jest v pracovní výchovné skupině Žďárských strojůren, kde jsou také ubytováni.

V Olešnici jest ubytováno 38 chovanců ve věku 16–18 roků, většinou cikánského původu.

Chovanci ve svém volnu pomáhají starým občanům při úklidu uhlí a podobných domácích pracích. Zúčastňují se také na akcích MNV.

V současné době se v ústavu provádí generální oprava elektrické instalace, vodovodu a sociálního zařízení.

Činnost kulturní

Roku 1981 bylo uspořádáno 8 plesů a dětský karneval.

Sdružený klub pracujících ve Svitavách sehrál u nás divadelní představení „Pozdní láska“.

Pěvecký spolek „Dalibor“ ze Svitav uspořádal v Olešnici koncert písní našich i cizích skladatelů. Divadelní spolek v Lysicích předvedl v Osvětové besedě estrádní pásmo „Veselý večer“.

Obnoviti divadelní kroužek při OB v Olešnici se nepodařilo.

Pro děti bylo sehráno 15 loutkových divadel. Dále bylo uspořádáno 9 výstav a výstavek a přednesena řada přednášek, které organizovala Osvětová beseda a nebo různé organizace pro své členy, či různé podniky pro své zaměstnance.

ZO Svazu pro spolupráci s armádou vedla kurs řidičů motorových vozidel a ZO Svazu žen kurs šití oděvů, který vedla Hana Štouračová z Olešnice č. 517.

Konečně uspořádány 3 zájezdy do Brna na divadlo a několik zájezdů po krásách naší vlasti.

60 let KSČ bylo vzpomenuo na slavnostní schůzi, konané dne 12. května 1981 v Osvětové besedě, na níž promluvil zástupce ředitele zdejší základní školy Antonín Vévoda. Tohoto jubilea také vzpomenuo na besedě se zakládajícím členem KSČ Adolfem Lepoldem ze Křtěnova č. d. 12.

Na počest tohoto jubilea uspořádala ZO Svazu soc. mládeže závod Centroflor dálkový pochod po stopách partyzánského oddílu, který v II. světové válce u nás působil, pod názvem „Pochod vítězství“. Trasa měřila 37 km a zúčastnilo se jej dosti velký počet zájemců, starších i mladších, kterým po návratu dáno ZV Centroflor pohoštění. V rámci oslav „60. r. KSČ“ byl také proveden 14. června v 16 hodin seskok z letadel, který provedla skupina brněnských sportovních parašutistů u Weinerova křížku. Zúčastnilo se ho 13 účastníků, mezi nimi Josef Fadrný z Olešnice 331. Výška letadla 1 200 m. Seskok byl skutečně zásluhou závodu Lacrum a JZD Mír v Olešnici a přihlíželo mu mnoho diváků.

Naši evangelíci vzpoměli „Sborovými dny“ 12. a 20. září 1981 dvoustého výročí vydání tolerančního patentu r. 1781, jímž bylo povoleno nekatolíkům veřejně vyznávatí svoji víru a stého výročí založení zdejšího českobratrského sboru r. 1881.

Opravy božích muk

Zásluhou manželů Václava a Ludmily Štěpánkových z Olešnice č. 51 byla r. 1981 opravena boží muka v Samotíně, jinak v Holcově cihelně.

Tento rok také opravil František Girgle z Olešnice č. 178 boží muku na hranicích ústupských.

Rok 1982

Počasí a úroda

Během roku bylo počasí teplejší než jiná léta a zemědělství velmi příhodné. Deštivých dnů bylo málo, takže se všechna polní práce mohla včas a beze ztrát vykonat. Přitom vždy včas napršelo, že osivo vzešlo a plodiny netrpěly suchem. Proto můžeme rok 1982 připočísti k rokům velmi úrodným. Obilí se urodilo hojně, podobně i brambor. Tyto však byly napadeny plísní a hodně hnily.

Také ovoce se hodně urodilo, hlavně jablek a švestek, až se větve ohýbaly a lámaly. Teplé počasí se udrželo dlouho do podzimu, proto ovoce bylo dobře vyzrálé a chutné. Protože pro tak velké množství ovoce nebylo odbytu, byly švestky zpracovány na slivovici a jablka na mošt. V moštárně základní organizace Svazu zahrádkářů č. d. 72, bylo vyrobeno více než

40 000 l moštu. Poplatek za 1 l činil pro členy 80 hal., pro nečleny 1 Kčs. Do konce roku nenašlo se studní vody.

Úprava domu č. 21

Činnost místního národního výboru se stále rozšiřuje a budova naší Radnice již na tyto úkoly nestačí. Proto již r. 1977 koupil MNV od Ing. Karla Čápky dům č. 21, sousedící s Radnicí a upravil ho pro svoje účely.

S úpravami bylo započato r. 1981. Bylo zde pracováno hlavně v zimní době, kdy práce venku nebyla možná. V poschodí budovy byl shozen strop a odstraněny příčky mezi světnicemi. Také bylo zrušeno schodiště. Počátkem r. 1982 bylo v úpravě domu pokračováno. Dle plánu, který vypracoval Ing. arch. Mlejnek ze Stavoprojektu v Brně, byla zbudována zasedací síň MNV, místnost pro schůze Rady MNV a dvě kanceláře. Do těchto místností byl pak otevřen vchod z poschodí Radnice.

V letních měsících r. 1982 byla dána do celé budovy nová okna a dána nová fasáda. Práci provedla pracovní četa důchodců za vedení Josefa Horáčka č. d. 239.

Koncem roku zde pracovali zaměstnanci stolařské dílny Komunálního podniku na úpravě místností za vedení Mir. Blahy č. d. 198.

První schůze MNV v nové zasedací síni se konala 17. února 1983.

Přístavba školy

Olešnická základní škola byla v nedávné době zvětšena o 5 tříd, ale dosud nepostačuje velkému počtu žactva. Chybí ji odborné učebny, šatny a kabinety.

Proto MNV po dohodě s ředitelstvím školy zahájil jednání s odborem školství ONV v Blansku a KNV v Brně a hledány možnosti řešení. Velkým úsilím MNV se podařilo zajistit generálního dodavatele na přístavbu základní školy systémem „Kord“, a to Okresní stavební podnik Brno - venkov, Školské stavby Vracov. MNV se však musel zavázat provést zemní práce, betonáž základových patek a terénní úpravy.

Práce byly započaty v polovině dubna. Stavební skupinu, složenou z důchodců a dvou chovanců Výchovného ústavu mládeže v Olešnici vede Jos. Horáček č. d. 239. S výkopem základů pomohli také rodiče školních dětí. 370 brigádníků odpracovalo 2 010 hodin zdarma.

Po provedení těchto prací počátkem června nastoupili pracovníci „Ocelových staveb Rudných dolů Jeseník“ na montáž ocelového nosníku, tzv. skeletu.

Pak následovala betonáž podlaží, zastřešení a opláštění skeletu, čímž byla podzimní práce se zdarem skončena. Během zimy se bude provádět stavba příček a kladení podlah v jednotlivých místnostech. Jest předpoklad, že stavba v hodnotě 5 mil. Kčs bude dokončena koncem r. 1983.

V budově bývalé mateřské školy v Cihelně byla umístěna klubovna „Pionýrské organizace“ při olešnické škole a „Družina mládeže“. Provoz zde byl zahájen 5. dubna 1982.

V Družině tráví svůj volný čas žáci 1. - 4. třídy, jejichž matky jsou zaměstnány a žáci přespolní do odjezdu autobusů. Počet dětí zde umístěných jest asi 70. Dohlíží na ně vychovatelky Jiřina Halvová z Olešnice a Marie Tenorová z Crhova.

Další práce MNV

V nové části obce, na Bartoňově poli proti Centrofluoru byla r. 1982 provedena částečná rekonstrukce a část nových inženýrských sítí nákladem 250 000 Kčs. Položen zde vodovod, kanalizace a zbudována bezprašná vozovka. Velký kus práce zde vykonali občané bydlící v této části obce.

Dále byla tohoto roku rozšířena a asfaltem zpevněna vozovka od koupaliště k mateřské škole. Tato jest hodně používaná pobožka JZD do ne-

dalekého střediska živočišné výroby. Stavební náklad činil asi 90 000 Kčs.

Z dalších prací uvádím parkovou úpravu u zdravotnického střediska, kolem mateřské školy a na horní části náměstí v místech bývalé benzinové čerpací stanice. Tato byla zrušena 30. září 1979. Při parkové úpravě pomáhali studenti o prázdninách a vyžádaly si tyto práce nákladu cca 160 000 Kčs.

V přidělené obci Lhotě, zásluhou předsedy tamnějšího občanského výboru Emanuela Lepky, bylo r. 1982 vyčištěno koupaliště a betonové stěny byly natřeny modrou emailovou barvou. V akci „sadové úpravy“ bylo zde vysázeno 150 různých okrasných keřů. Dále před budovu občanského výboru, bývalou školou, byl upraven chodník.

V obci Křtěnově byla tohoto roku provedena výměna elektrického vedení po obci a výměna pouličního osvětlení.

Školní zahrada

Ve školním roce 1976 - 77 byla na naší škole zahájena postupná výuka podle nových učebních plánů. Tím vyvstal pro ředitelství školy mimo jiné úkol vybudovat novou školní zahradu, jako předpoklad pro zabezpečení výuky pěstitelských prací. Vyhovující zahrada totiž chyběla. Úkolem řízení a zabezpečení této akce byl pověřen zástupce ředitele školy s. Ant. Vévoda. Za pochopení ekonomického oddělení odboru školství ONV, který akci finančně zabezpečil a MNV, bylo započato s úpravou zahrady na býv. Fialově louce, č. parc. 1196 nad tenisovým hřištěm, která ležela ladem. V měsíci březnu r. 1981 byla za pomoci žáků vyšších tříd zahrada zřízena. Oplocení zahrady provedl Lidokov - Kunštát.

Roku 1982 práce pokračovaly. Postaven byl stylový srub s pláštěm z jehličnaté půlkulatiny, ve kterém jsou skladiště a šatny. Zbudován byl skleník a na vyvýšeném místě umístěna na betonovém podstavci ocelová nádrž na vodu. Celkový náklad na vybudování zahrady včetně vybavení potřebným nářadím činil r. 1981 - 60 000 Kčs a r. 1982 - 100 000 Kčs.

Činnost našich podniků

JZD Mír. V Olešnici vzniklo středisko živočišné výroby a v posledních letech provedlo zde JZD tyto stavby:

V létech 1980–82 byla postavena druhá odchovna mladého dobytka pro 400 kusů. Hodnota díla jest asi 2 miliony Kčs.

V těch samých letech zbudovalo JZD ve středisku centrální míchárnu objemných krmiv. Zednickou práci provedla stavební četa JZD, strojové zařízení vyrobil n. p. Agra Přelouč a sestavila je Strojní traktorová stanice v Boskovicích.

Před míchárnou byly vyhloubeny a vybetonovány dvě rozsáhlé silážní jámy. Vykopanou hlínou bylo zaváženo údolíčko nad Pijavičným rybníčkem vpravo od silnice k Trpínu. Hodnota díla těchto dvou staveb činí 4 miliony Kčs. Dále zbudovalo JZD různé komunikace na svoje pozemky a koncem r. 1982 přívod topného plynu do střediska živočišné výroby.

Hospodaření JZD Mír r. 1982 bylo úspěšné. Obilniny vyseté na rozloze 1 425 ha docílily 47,10 q hektarový výnos a tím se dostalo JZD Mír na I. místo na okrese Blansko.

Také v živočišné výrobě byly plány překročeny.

Mlékárna. Zvýšená výroba másla a jiných mléc. výrobků v olešnické mlékárně přinesla neblahý jev, že přibýlo mnoho odpadních vod, které působily zhoubně na chov ryb v našich tocích. Proto podnikové ředitelství koncer. podniku Lacrum v Brně nařídilo vybudovat zde čističku odpadních vod.

S prací se započalo na jaře r. 1982. Výkop jámy provedl okresní stavební podnik, který také dodal potřebný stavební materiál. Práce zednické provedli pracovníci závodu. Čerpadla objednána v n. p. Sigma Lutín u Olomouce a zapojení na místní kanalizaci provedl n. p. Vodovody a kanalizace v Boskovicích. Stavbu řídil Frant. Synek, stavební technik v Olešnici č. 469.

Na jaře r. 1983 bude čistička uvedena do provozu.

Závodu Centroflor v Olešnici byl na slavnostní schůzi dne 14. května 1982 předán titul „Závod socialistické práce“, který mu byl propůjčen ministrem průmyslu ČSR za úspěšné plnění pracovních úkolů. Titul do rukou ředitele závodu Michala Kolaříka předal generální ředitel Koncernu jabloneckého závodu bižuterie Ignác Křivánek.

Na slavnosti byla zhodnocena činnost závodu za období 6. a 7. pětiletky a vyhodnocení nejlepší pracovníci závodu.

V poslední době došlo ke snížení zájmu o umělé květiny. Při pohřbech a kremacích se nyní i v zimní době užívá květin rostlých. Proto byla výroba umělých květin v podniku omezena a zavedena výroba umělých vánočních stromků.

Provozovna oděvního družstva Vkus

V Olešnici byly dvě malé krejčovské provozovny. Totiž provozovna krejč. družstva Vkus v Brně, která byla umístěna v domě č. 115 na náměstí a provozovna nár. podniku Kras v Boskovicích, umístěná v domě č. 129 v ulici k evangel. kostelu. Tento dům byl majetkem pracovníků provozovny. Roku 1982 národ. podnik Kras provozovnu v Olešnici zrušil.

Budovu č. 129 koupilo krejčovské družstvo Vkus a zřídilo zde svoji provozovnu. Pracuje zde 7 zaměstnanců, vedoucí jest Ludmila Ježková z Kunštátu.

V závodě Masného průmyslu došlo ke změně ředitele. Stal se jím Zdeněk Proks.

Činnost společenských organizací

Jezdecký kroužek při JZD Mír uspořádal v neděli 18. července 1982 na hřišti Pod Horkou jezdecký den za účasti 35 jezdců z celého jihomoravského kraje. Po slavnostním nástupu následovala soutěž ve skoku přes překážky a soutěž vozatajstva.

Základní organizace Svazu chovatelů drobného zvířectva v Olešnici uspořádala ve dnech

7. a 8. srpna v Cihelně výstavu králíků, drůbeže a cizokrajného ptactva. Výstava byla velmi pečlivě připravená, ale pro deštivé počasí málo navštívena.

ZO Svazu včelařů v Olešnici uspořádala na paměť 75. výročí založení organizace výstavu včelařských potřeb a medového počasí a sice 25. a 26. září 1982 v Osvětové besedě.

Z činnosti kulturní uvádím následující: dne 21. března divadelní představení „Silvestr“, sehrál divadelní kroužek z Letovic.

Dne 4. prosince div. představení „Tři kostky cukru“, sehrál divadelní kroužek při OB z Velkých Opatovic.

Dne 23. října pěvecký koncert, předvedlo pěvecké sdružení „Dalibor“ ze Svitav.

Během roku bylo sehráno 18 loutkových představení.

V Olešnici také pracuje t.z.v. Místní rada mimoškolní výchovy, kterou řídí Antonín Vévoda, zást. ředitele na Základní škole. Tato připravuje přednášky, hovory s mládeží a podobně.

Dále při MNV působí Sbor pro občanské záležitosti. Činnost tohoto tvoří: slavnostní vítání novorozeňat, odevzdání občanských průkazů mladým lidem, předání povolávacích rozkazů brancům, pořádání schůzek důchodců a vzpomínky při úmrtí zasloužilých občanů v místním rozhlase.

Neštěstí u mlékárny

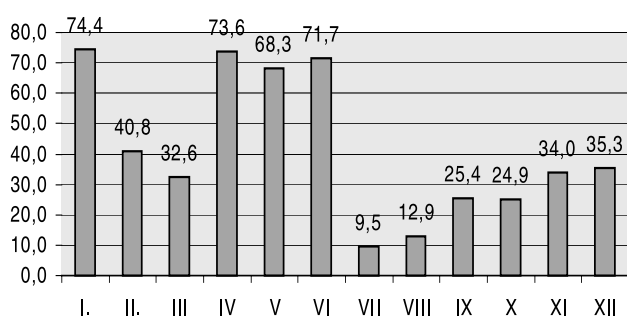
Dne 22. prosince 1982 v dopoledních hodinách přivezla osádka nákladního auta z Otínovsi do Olešnické mlékárny cisternu se smetanou. Po otevření bočnice se cisterna na ložné ploše dala do pohybu. Osádka vozidla se ji snažila zadržet, což se jí však nepodařilo a cisterna přimáčkla 24 letého závozníka, který zranění na místě podlehl.

Rok 1983

Počasí a úroda

Rok tento jest pamětihodný svým velmi teplým létem a dlouhotrvajícím suchem. Měsíc červenec byl nejteplejším za posledních 150 let, pokud se počasí zaznamenává. Po několik dní bylo 30 st. C, i více. Dne 27. července vystoupila rtuť teploměru na 36 st. C. Od posledního většího deště dne 26. června nenamoklo do hloubky brázdy do zámru. Bylo zakázáno pitnou vodou zalévat zahrádky, umývat auta apod. V hospodářství JZD Mír v Olešnici nebyla voda pro napájení dobytka a tato se musela denně dovážet až do podzimu. Úroda obilí, hlavně ozimého, byla velmi dobrá a obilí se nemuselo dosušovat. Hektarové výnosy u JZD Mír byly následující: pšenice 53,20 q, žito 46,70 q, ječmen 49,30 q, oves 48,20 q. Horší to bylo s bramborami. Těm suchu velmi uškodilo a byly drobné. Sucho také uškodilo pícešinám. Kukuřice plánovaná na siláž se zkrmlila na zeleno.

Srážky během r. 1983 v mm/m.

Slavnost otevření přístavby školy

Roku 1983 bylo pokračováno ve stavbě samostatného pavilonu naší základní školy. Bylo pracováno hlavně na vnitřní úpravě budovy a jejím okolí. Byly položeny podlahy, zavedeny elektrické instalace a přívod vody. Velkým úsilím poslanců MNV i občanů podařilo se stavbu v hodnotě 5 milionů Kčs dokončit o 7 měsíců dříve než bylo plánováno. Slavnostní otevření této budovy se konalo 30. srpna 1983 ve 14.30 hodin za účasti zástupců krajského a okresního národního výboru a četného obecního zastupitelstva. Slavnost zahájila dechová hudba Lidové školy umění z Letovic. Ředitel školy, jinak předseda Národní fronty Miroslav Slavíček, přivítal přítomné a ve svém projevu poděkoval MNV za jeho veliké úsilí při zaopatřování potřebného materiálu a řízení stavebních prací. Předseda MNV Frant. Žíla zhodnotil ve svém vystoupení celý průběh stavby a poděkoval všem, kteří se o zdárný výsledek zasloužili. Předseda Okresního výboru v Blansku Jos. Příbýl ocenil dobrou práci MNV pro zvelebení obce, načež byli vyznamenáni pracovníci, kteří se nejvíce zasloužili. Slavnost byla zakončena prohlídkou budovy. Nový školní rok 1983 - 84 byl zahájen 1. září v 8 hodin již v nových prostorách. Hlavní vchod do budovy školy jest ze severu, z Hliníků, přes centrální šatny. V přízemí jest kancelář vedoucí školního stravování, pak družina mládeže a 2 učebny. V poschodí jsou odborné učebny a kabinety.

Občané bydlící před novým vchodem do školy si upravili chodníky před svými domy. MNV věnoval materiál, občané provedli práci zdarma, ve svém volnu. Úpravou chodníků získala tato ulice na vzhledu a byla zvýšená bezpečnost žáků tudy do školy chodících.

Přístavbou školy se velmi zmenšilo školní hřiště. Proto MNV přikročil již roku 1982 k vybudování nového hřiště v areálu koupaliště. Byl proveden velký výkop svahu a hlína odvezena na pozemky JZD. Získané prostranství bylo odvodněno, urovňováno, navezeno drobným šterkem a uvalcováno. Koncem roku zde byla zbudována běžecká dráha. Hodnota díla r. 1983 vykonaná činí asi 170 000 Kčs. Velmi vypomohlo JZD Mír se svými výkonnými stroji. Příštího roku bude hřiště zpevněno asfaltem, bude zbudováno zařízení pro skok vysoký a daleký a vrh koulí. Dále se zde plánuje hřiště pro házenou a odbíjenou. Po dobudování

budou moci hřiště užívat i děti z nedaleké mateřské školy.

Přístavbou se také uvolnily místnosti v bývalé mateřské škole v Cihelně. Ve schůzi MNV konané 18. srpna 1983 bylo usneseno zde umístiti lidovou knihovnu a sice od 1. dubna 1984. V zimních měsících byla provedena vnitřní oprava domu. Byly zde dány nové podlahy a místnosti vymalovány. Do budovy byl také zaveden plyn. Dosa- vadní knihovnici, učitelku Ludmilu Palendalovu, nahradila v její funkci profesionální knihovnice Zdena Pavlová z Drnovic. Tato knihy půjčuje každý čtvrtek od 8 do 20 hod.

Stavba nákupního střediska

Do volebního programu Národní fronty byla také zařazena stavba nákupního střediska v hodnotě 5 milionů Kčs a sice v proluce po zboření Panského domu č. 120, domu Jurnečkova č. 121 a domu Fialova č. 122. Po dohodě se zástupci Jednoty, lidového spotřebního družstva v Boskovicích, bylo rozhodnuto stavbu provést svépomocí a sice ve dvou etapách. V etapě první zbořit Panský dům a dům Jurnečků a zde postavit prodejnu potravin. Teprve potom přikročit k demolici domu Fialova a zde postavit průmyslový prodej. Panský dům byla rozsáhlá poschoďová budova. V přízemí bylo pohostinství, obchod a průjezd, v poschodí dva byty. Ve dvoře stály konírny a sklad likérů. Za ním menší zahrada. Dle pověsti stávala v těchto místech olešnická zákupní rychta. Před rokem 1678 zabrala dům vrchnost a vlastnila ho do roku 1790. Od roku 1849 patřil dům rodině Piskačově a r. 1960 získala ho Jednota. Sousední dům Jurnečků byla také poschoďová budova. V přízemí byl obchod a v poschodí byt. Ve dvoře stály chlévy a vzadu menší stodola. Tento dům koupila Jednota roku 1974. K demolici těchto domů došlo koncem roku 1982. Bourání výkonnými stroji prováděl Okresní stavební podnik Blansko a materiál byl odvážen pod bývalé tuhové doly ve Velkém Tresném. Dřevo, cihly a lomový kámen si rozebrali místní zájemci na stavbu kůlen, garáží apod. Do jara byly obě budovy zbořeny a prostranství bylo urovnáno. Tyto práce platila Jednota. Práce stavební započaly v měsíci září 1983 po skončení prací na škole. Okresní stavební podnik provedl výkop sklepů a kotelny, občané svépomocí provedli ruční výkop základů budovy. Hlínou z výkopů bylo zaváženo údolíčko za bývalou Oderského cihelnou nad školní zahra-

dou. Až do příchodu tvrdé zimy pracovali na staveništi občané na vyzdění základů a betonování nosných patek. Hodnota vykonaného díla činí 500 000 Kčs. Investorem jest MNV v Olešnici a stavební plány vypracoval generální projektant - obchodní projekt v Brně, vedoucí ing. arch. Zdeněk Sklepek.

V připojených obcích bylo provedeno následující:

Ve Křtěnově byla provedena rekonstrukce místního rozhlasu s napojením na olešnický rozhlas a obnovení venkovního osvětlení po celé obci.

Ve Lhotě byla provedena údržba víceúčelové nádrže a jejího okolí.

Stavební úřad

Dnem 1. července 1983 byl při MNV v Olešnici ustaven stavební úřad I. stupně. Tímto dnem přešla pravomoc odboru výstavby ONV v Blansku na úseku výstavby na stavební úřad v Olešnici. Týká se to těchto obcí: Olešnice, Crhov, Křtěnov, Lhota u Olešnice, Louka, Rozsídka, Ústup, Veselka, Kněževes a Jobova Lhota. Stavební úřad vydává územní rozhodnutí a stavební povolení na všechny stavby, provádí kolaudační řízení, povoluje projektovou činnost a provádí všechna jednání související se soukromou i podnikovou výstavbou. Vedoucí stavebního úřadu jest ing. Helena Lopourová.

Stavba správní budovy JZD

Při reorganizaci zemědělských závodů roku 1977 převzalo Jednotné zemědělské družstvo Mír také budovy býv. ředitelství Stát. statku stojící nad mlékárnou a umístilo zde vedení družstva. Budova však nevyhovovala a proto JZD přikročilo ke stavbě správní budovy v místech bývalého domu Němečkova č. 117 na náměstí. Tento dům získalo výměnou za dům Fialů

č. 122. Dům č. 117 byla poschoďová budova. V přízemí byla autobusová čekárna, dříve prodejna masa, průjezd a byt. Později zde byla umístěna obecní knihovna. V poschodí byl větší byt. Ve dvoře stály chlévy, porážka a udírna. Dvůr byl uzavřen velkou stodolou, ve které byla lednice. Tato budova, která byla dle pamětního kamene na domě umístěném postavena r. 1824, byla během r. 1982 zbořena a r. 1983 postavena budova nová dle plánu, který vypracoval R. Jiříček ze Stavebního podniku města Brna. Roku 1984 budou prováděny vnitřní práce a fasáda.

Opravy kostelů

Na hřbitovní kostel svatého Mikuláše byla r. 1983 dána nová střecha z měděného plechu. Tuto práci provedli zaměstnanci „Lidokovu“ z Kunštátu. Na budovu byl dán také nový okapový žlab a svody a obnovena fasáda. Také farní chrám svatého Vavřince byl opraven. Byla vyspravena poškozená fasáda a pořízen okapový žlab a svody a nově oplechován portál chrámu. Měděný plech a práce klempířské stály bezmála 300 000 Kčs. Práce tesařské, totiž stavba lešení kolem obou chrámů i práce zednické, provedli farníci zdarma. Zasluhu o tuto velkou akci má duchovní správce farnosti P. František Kšica a František Hanák, důchodce č. 379. Filiální kostel sv. Mikuláše byl postaven v letech 1724–25 ve slohu barokním, farní kostel sv. Vavřince v letech 1831 - 39 ve slohu zv. klasicismus, neb empír.

Činnost kulturní

Rok 1983 byl nazýván rokem českého divadla. V Olešnici byl tohoto roku po 16-ti leté přestávce obnoven „Divadelní kroužek“ při Osvětové besedě. Zasluhu o to mají manželé Zdeněk a Blanka Kolářovi z Olešnice č. d. 455. Mladí divadelníci sehráli 3 představení a sice: 26. února hru „Pohádka o Honzovi a víle Verunce“, 4. června hru „Loupežnické koření“ a 18. prosince hru „Vodník Mařenka“. Dále u nás dvakrát hostoval „Divadelní soubor“ z Velkých Opatovic hrou „Létající snoubenky“ a „Naši furianti“. Podobně Divadelní kroužek z Letovic sehrál divadelní představení „U nás doma“. Během roku bylo uspořádáno 9 výstav, z kterých vzpomínám: výstavu obrazů olešnického malíře Karla Hamerského ve dnech 3.-7. dubna jako vzpomínku na jeho 75. nedožitý narozeniny, dále již tradiční výstavu drobného zvířectva a cizokrajného ptactva, pořádanou o olešnické pouti 14. srpna ve výstavním areálu, který si spolek při své klubovně v Cihelně tohoto roku zbudoval. Z činnosti našich organizací uvádím následující: v sobotu 7. května proběhlo na hřišti „Pod Horkou“ závěrečné kolo Okresní soutěže mladých požárníků, tzv. „Hra plamen“. Soutěže se zúčastnilo 47 družstev z okresu Blansko. Olešničtí získali 6. místo. V neděli 17. července uspořádal Jezdecký klub při JZD Mír ve spolupráci s Okresním výborem družstevních rolníků na hřišti „Pod Horkou“ velmi zdařilý Jezdecký den. Zúčastnilo se ho 47 jezdců z celého Jihomoravského kraje. Proveden

byl slavnostní nástup, skok přes překážky, vozačské soutěže a jiné.

Ceny potravin

Cukr	1 kg	7,30 Kčs
Sůl	1 kg	1,50 Kčs
Mouka pšeničná		
hladká	1 kg	3,20 Kčs
polohrubá	1 kg	3,50 Kčs
hrubá	1 kg	3,80 Kčs
Krupice	1 kg	4,25 Kčs
Rýže	1 kg	10 Kčs
Chléb	1 kus	2,80 Kčs
Rohlík	1 kus	0,40 Kčs
Kakao	1 kg	70 Kčs
Mléko		
plnotučné	1 l	3,20 Kčs
polotučné	1 l	2 Kčs
Smetana	1 l	5,60 Kčs
Podmáslí	1 l	1 Kčs
Máslo	1 kg	40 Kčs
Tvaroh	1 kg	8 Kčs
Tvrdý sýr	1 kg	25 Kčs
Káva	10 dkg	24 Kčs
Umělý tuk	1 kg	24 Kčs
Vajíčko	1 kus	1,20 Kčs
Maso hovězí		
přední	1 kg	22 Kčs
zadní	1 kg	55 Kčs
svíčková	1 kg	95 Kčs
Maso vepřové		
kýta	1 kg	60 Kčs
kotlety	1 kg	45 Kčs
plec	1 kg	35 Kčs
bok	1 kg	20 Kčs
Klobásy	1 kg	40 Kčs
Uzenky	1 kg	30 Kčs

Pohyb obyvatelstva

Roku 1983 se narodilo z Olešnice: 12 chlapců a 16 dívek, celkem 28 dětí. Ze Křtěnova 5 chlapců, 0 dívek, celkem 5 dětí. Ze Lhoty 1 chlapec, 0 dívek celkem 1 dítě.

Dohromady 18 chlapců a 16 dívek, celkem 34 dětí.

Tohoto roku zemřelo z Olešnice: 14 mužů a 14 žen, celkem 28 osob. Ze Křtěnova 2 muži, 0 žen, celkem 2 osoby. Ze Lhoty 1 muž, 1 žena, celkem 2 osoby.

Dohromady 17 mužů a 15 žen, celkem 32 osoby.

Z tohoto počtu zemřelých bylo 17 pohřbeno na našich hřbitovech a 15 zpopelněno v brněnském krematoriu.

Rok 1984

Po celý rok se projevoval nedostatek spodní vláhy, čehož příčinou byla poslední dvě suchá léta. Sněhu napadlo méně, jaro bylo chladné, a tak se nástup do jarních prací hodně opozdil. Nejtepleji bylo v první polovině června. V červenci a srpnu bylo povětšinou zataženo. Žně započaly až 27. srpna. Přestože počasí příliš nepřálo, úroda byla pěkná. Hektarové výnosy v JZD Mír byly následující: pšenice 46,9 q, žito 47,4 q, ječmen 45,6 q, oves 44,9 q, celkově výnosy obilí patřily v družstvu mezi nejlepší. Úroda brambor byla v roce 1984 největší vůbec s průměrem 251q po hektaru. Také ovoce bylo mnoho, chybělo mu však sluníčko a bylo nekvalitní.

Stavba nákupního střediska

Příchodem jara byla opět obnovena práce na této stavbě. Pracovalo zde 5–7 pracovníků, a to buď důchodců nebo chovanců z Výchovného ústavu mládeže pod vedením Josefa Horáčka

č. 239. Na soboty byly svolávány brigády organizací Národní fronty. Všechny práce řídil MNV Olešnice. Postupně byly vystavěny základy domu a vybetonovány mohutné patky, na něž v měsíci červnu postavili pracovníci „Vodohospodářských staveb Brno“ železobetonové sloupy nosné konstrukce domu, tzv. skelet. Brigádnicky bylo provedeno obezdění skeletu, dále stavba komínu a výtahu. V polovině roku byla zahájena betonáž podlah v suterénu a celá stavba napojena na vodovodní a odpadní řád obce. Dle plánu měla být v polovině září provedena montáž skeletu druhého podlaží, ale pro poškození jeřábu byla tato stavba provedena až koncem října. Tak byl postup dalších prací zpomalen. Časný příchod zimy pak přivodil, že stavba zůstala přes zimu nezaštěšena. Během roku bylo zde odpracováno brigádníky asi 9 700 hodin a hodnota díla činí 1 275 000 Kčs.

Plynofikace

Druhá etapa plynofikace zahájena na podzim r. 1983 a sice jako mimovolební program v akci Z. Bylo použito příspěvků ze sdružených finančních prostředků našich závodů. Položilo se po-

trubí v délce 700 m v ulici Crhovské a Rovečinské a přilehlé části náměstí. Větší výkopové práce provedl zde „Okresní stavební podnik“, výkop zbylých částí majitelé před svými domky. Ti také provedli i zasypání strouhy po skončení prací. Svařování a ukládání potrubí provedli zaměstnanci „Inženýrsko průmyslových staveb Brno“, v práci se pokračovalo dlouho do zimy. Z jara roku 1984 bylo položeno potrubí kolem náměstí, v ulici Na oboře, ulici Trpínské, v družstevní zástavbě vlevo od ulice Trpínské, k budově Výchovného ústavu mládeže a ke středisku JZD Mír. Koncem roku byl zaveden plyn i k závodu Lacrum a do správní budovy JZD. Přípojky do domů provádí pracovník „Jihomoravských plynáren“, rozvod po bytě provádí pracovníci „Lidokovu“ Olešnice. Do konce roku 1984 byl plyn zaveden asi do 30 dnů.

Rekonstrukce silnic

Na žádost MNV provedla „Okresní správa silnic“ r. 1984 obnovu silnic v průtahu městyse Olešnice. MNV pro tyto práce zajišťoval brigádníky. Bylo totiž třeba zvýšit obrubníky, kanálové vpustě, vodovodní a plynové uzávěry apod. Tyto práce byly provedeny nákladem MNV. Občané bydlící v Cihelně zvýšili obrubníky vedoucí při vozovce v této ulici rovněž brigádníky, a to zdarma. Potom byly odborně položeny tři vrstvy živичného koberce nejen na silnici procházející obcí, ale i na místních komunikacích v Cihelně, v Hliníkách a části náměstí. Zvýšením se stav silnic velmi zlepšil, ale někde, hlavně v ulici Trpínské, se okolní domy utopily. V ulici na Oboře provedli pracovníci „Jihomoravských vodovodů a kanalizací“ v Boskovicích generální opravu vodovodního řádu. Bylo provedeno vybagrování celého podkladu vozovky a navezen sem štěrk. Touto akci financoval MNV ze sdružených finančních prostředků našich závodů. Závod Lacrum v Olešnici přispěl na tyto práce obnosem

150 000 Kčs. Před příchodem zimy byla tato ulice zprůjezdněna.

Školní a sportovní areál

V roce 1984 byla dokončena hrubá stavba hřiště u koupaliště nákladem „Školského odboru ONV v Blansku“. Byly zde vytvořeny základy pro běžeckou dráhu, skok daleký a vysoký. Dokončeno bylo hřiště pro házenou a odbíjenou položením živичného povrchu.

Další činnost MNV

Schůze místního národního výboru se konají za účasti občanů, kteří jsou na nich informováni o práci MNV a mohou vysloviti svoje přání, které se pak MNV snaží splnit. Na základě připomínek občanů požádal MNV Státní notářství v Blansku o zavedení pravidelných dnů Státního notářství v Olešnici. Akce se zdařila a od června se konají úřední dny každý druhý pátek v měsíci a občané z Olešnice a okolních obcí nemusí dojíždět do Blanska nebo Kunštátu. Podobně také Česká státní pojišťovna zavedla od července na MNV úřední dny a sice každou poslední středu v měsíci od 14–17 hod.

Nový lékař

Zdejší obvodní lékař MUDr. Jiří Riegl pracoval v Olešnici obětavě více než 21 roků, oblíben občanů. Koncem září 1984 odešel na nové působiště do lázeňského města Jeseníku. MNV v Olešnici jednal v této záležitosti s ředitelem Okresního ústavu národního zdraví v Boskovicích. Do Olešnice byl dočasně přidělen lékař z interního oddělení. Nemocnice v Boskovicích MUDr. Břetislav Zatloukal. Bydlí v Brně a denně do Olešnice dojíždí.

MNV v Olešnici je nadřízenými úřady hodnocen velmi kladně. V soutěži MNV okresu Blansko získal druhé místo z dvaceti soutěžících MNV.

JZD Mír Olešnice

Během celého roku pokračovalo JZD Mír na stavbě správní budovy č. 117. Jednalo se hlavně o omítky. V zimě se pracovalo uvnitř ve vytápěných místnostech, v létě byla provedena fasáda domu. Dále byla provedena vodovodní a elektrická instalace, přívod topného plynu a kanalizace. JZD dále zbudovalo spojovací cestu z hospodářského střediska do dvora Lamberka, aby těžké a objemné pvozy JZD nemusely projížděti a znečišťovati městečko nebo překážeti na silnicích. Nová cesta vede k bývalému Pijavičnímu rybníčku a Nedvídkem. Úrodná půda byla odhrnuta a navezena vrstva štěrku, která byla zpevněna asfaltem. Koncem roku 1984 byl ve středisku JZD postaven prostorný seník. Stavební plocha byla urovnána a na mohutné betonové patky byla postavena železná konstrukce, kterou dodaly „Rudné doly Jeseník“. Do přícho-du zimy byla tato konstrukce zastřešena a oplechována.

Rekreační středisko ve Lhotě

V obci byla r. 1963 po bezmála 50 letech trvání zrušena místní jednotřídní škola, a tak lhotecké děti musely navštěvovat školu v Olešnici. Školní budova byla pak dosti velkým nákladem přestavěna na Kulturní dům. Protože však obec Lhota je velmi malá, byla tato budova nevyužitá. Protože náklady na její údržbu byly vysoké, rozhodl se MNV Olešnice budovu nabídnouti JZD Mír pro ubytování sezonních brigádníků. JZD budovu odkoupilo a později se rozhodlo vybudovat zde rekreační zařízení. Bylo přistoupeno k odkoupení sousedních pozemků od p. Lad. Cvečka. Na jaře r. 1984 byly zahájeny stavební práce dle návrhu stavitele JZD Miroslava Konečného. Ve staré školní budově byl zbudován byt správce zařízení, dále kuchyně a jídelna. Za školou ve stráni bylo postaveno 12 dřevěných chatek, které dodal n. p. Turany na Slovensku. V každé chatce jsou 4 lůžka a elektrická kamna na vyhřívání. Dále zde byla postavena budova hotelového typu, ve které budou v přízemí dvě místnosti s vlastním vchodem pro potřeby občanského výboru ve Lhotě, potom bufet a sociální zařízení. V poschodí bude 11 pokojů s 23 lůžky. Celkový náklad na tuto stavbu činí asi 1 600 000 Kčs. Od 1. července 1984 prošlo tímto zařízením několik turnusů, hlavně mládeže Zemědělského podniku v Žydovu v Polsku, se kterým naše JZD Mír spolupracuje. Od nás bylo v Polsku na rekreaci 40 dětí a 20 dospělých.

Přidružená výroba v JZD

V zemědělství se během roku střídají období pracovního vypětí a období poměrného klidu. Aby se členům JZD zajistila stálá práce, byla při JZD Mír zavedena již před léty tak zvaná přidružená výroba. V Rozsícce se vyrábí dřevěné okované bedny, tzv. palety, potřebné pro uskladnění brambor na zimu, dále drátěné zásuvky do skříní pro n. p. Jitona Soběslav, závod Klatovy, dále potom drátěné odkapací rošty na nádoby pro kuchyňně určené n. p. UP Prostějov, závod Krnov. Ve Křtěnově, v bývalém Šafaříkově mlýně, dále v Rozseči a Sulíkově se šijí textilní obaly na nábytek pro n. p. Jitona Soběslav, závod Líšov u Českých Budějovic. Součástí přidružené výroby je také sušárna brambor v Louckém dvoře a kamenolom v Šiberáku. V zimních měsících se pracuje v sušárně, v letních měsících v kamenolomu. Při

pilných pracích v zemědělství nastoupí pracovníci přidružené výroby na pole.

Nová protipožární výzbroj

Okresní inspekce požární ochrany v Blansku přidělila do Olešnice novou automobilovou cisternu zn. CAS-25. Nádrž obsahuje 2,5 m³ vody a 200 l pěnidla. Motor má značku Trambus RTO. Čerpadlo má výkon 24 000 l vody za minutu. Stroj v ceně 242 000 Kčs převzali zástupci organizace Svazu požární ochrany dne 19. ledna 1984 ve Vysokém Mýtě. Stará autocisterna zn. ZIL byla přidělena do Benešova u Boskovic. Kromě nové autocisterny jsou v požární zbrojnici tyto stroje: Avia 30 - přepravní vůz pro mužstvo s požární stříkačkou PS 12 o výkonu 8 l za vteřinu. Dle poplachového plánu poskytují olešničtí požárníci pomoc při požárech v těchto obcích:

I. stupeň - Olešnice, Kněževes, Jobova Lhota, Veselka, Ústup, Rozsídka, Tasovice, Černovice, Hodonín, Louka, Crhov, Křtěnov a Lhota u Olešnice.

II. stupeň - Rozseč, Sulíkov, Vřesice, Prosetín, Čtyři Dvory, Brťoví, Bolešín, Rovečné, Velké a Malé Tresné, Věstín a Věstínek.

Dalším obcím jen na požádání velitele zásahu.

Živelní pohroma

V noci ze dne 12. na 13. července probudila naše občany divoká bouře, spojená s prudkým větrem a průtrží mračen. Příval vody z našich polí se v krátkosti přihnal do městečka a vnikl do sklepů i do bytů domů nízko položených. Během 2 hodin, co pohroma trvala, napršelo 55,6 mm vody. Elektrický proud byl přerušen. V některých bytech bylo až 1m vody, která poškodila nábytek a podlahy a zanechala množství bahna. O něco méně škody napáchal vodní živel na Vejpustku. I tam se silnice změnila v řeku hlubokou 30 cm. Voda odnesla dokonce osobní automobil, který se naštěstí zachytil o překážku. Velká škoda vznikla v závodě JP masný Olešnice. Voda zaplavila dílny, udrnu, expedici masa a uzenin i chladírnu masa. Požárníci od 2 do 9 hodin čerpali vodu z těchto prostor a pak splachovali bahno. Velká škoda vznikla ve školní zahradě, na hřišti a komunikacích. Nenahraditelná škoda vznikla na našich kamenitých polích, z nichž voda odnesla nejurodnější půdu. MNV vyhlásil brigádu na odstranění bahna z bytů starých, opuštěných

a práce neschopných občanů, dále na práce na úklid bahna z veřejných komunikací hlavně v okolí okrajové prodejny na Moravské straně. Bylo odpracováno asi 2 000 hodin. Na úklidových pracích pomáhalo také JZD nakladačem bahna a další technikou. Zprávu o této události hlásil také Čs. rozhlas.

Další pohroma byla velká vichřice dne 23. listopadu, která napáchala mnoho škod hlavně na lesních porostech. Naši obci se naštěstí téměř vyhnula. Velké škody napáchala v okolí nedalekého Hodonína.

Činnost kulturní

Ve dnech 16. a 17. června 1984 vzpomínali a oslavovali naši požárníci 110. výročí založení hasičského sboru v Olešnici. V sobotu 16. června večer se konala v Osvětové besedě vzpomínková schůze, v neděli 17. června požární cvičení a veselice v zahradě Sokolovny. Předsedou MO SPO jest Václav Tůma, dělník č.251, velitelem Stanislav Blaha, dělník č. 480. Organizace má 63 členů.

Roku 1984 se konalo v Olešnici 6 plesů. Divadelní představení byly tři: „Blázinec v I. poschodí“ sehráli herci z Jihlavy, „Nazdar tati“ sehráli herci z Letovic, „Sůl nad zlato“ sehráli členové divadelního kroužku Olešnice za režie paní Člupkové č. 189.

Dále se uskutečnil velmi zadřilý koncert manželů Blažkových z Lysic. Členové Recitačního kroužku z Velkých Opatovic předvedli u nás „Večer poezie zv. Jeřabiny rudnou“. Dále byly uspořádány Hovory s mládeží na téma „Společenská výchova“ a téma „Spartakiáda r. 1985.“ Výstav a výstavek bylo uspořádáno několik. Vzpomínám výstavu obrazů akademické malířky Kláry Sedláčkové, rodem z Crhova, k jejímu životnímu jubileu 75 let. Dne 1. července 1984 uspořádal Jezdecký klub při JZD Mír spolu s OV svazu družstevníků rolníků na hřišti „Pod horkou“ Jezdecký den za účasti 50 koní. Ceny pro vítěze soutěží věnovalo vedle OV SDR také JZD Kunštát, Rovečné, Olešnice a MNV Olešnice. Během roku bylo uskutečněno několik zájezdů na divadlo do Brna a na koncert do Bystřice nad Pernštejnem k ukončení Roku české hudby.

Pohyb obyvatel

Roku 1984 se narodilo z Olešnice 9 chlapců, 16 dívek, celkem 25 dětí. Ze Křtěnova 2 chlapci, 2

dívky, celkem 4 děti. Ze Lhoty se nenarodilo žádné dítě, dohromady se narodilo celkem 11 chlapců, 18 dívek, celkem 29 dětí.

Tohoto roku zemřelo z Olešnice 10 mužů a 8 žen, celkem 18 osob. Ze Křtěnova 1 muž a 1 žena, celkem 2 osoby. Ze Lhoty rovněž 1 muž a 1 žena, celkem 2 osoby, dohromady zemřelo 12 mužů a 10 žen, celkem 22 osob.

K trvalému pobytu se přihlásilo v Olešnici 41 osob, v obci Křtěnově a ve Lhotě nikdo. Z trvalého pobytu se odhlásilo v Olešnici 28 osob, ve Křtěnově 9 osob a ve Lhotě 1 osoba, celkem se odhlásilo 38 osob.

Rok 1985

Počasí a úroda

Rok 1985 byl celkově chladný, velmi bohatý na dešťové srážky. Pro zemědělce byl mimořádně náročný až do podzimu. Dne 1. ledna nás překvapilo - 12 °C a nikdo nevěřil, že teplota vystoupí nad nulu až 31. ledna. Od 4. do 11. ledna byla i přes den teplota nižší než - 10 °C a od 7. do 9. ledna sestoupila na - 25 °C. Po 15. lednu byla půda promrzlá na 90 až 120 cm do hloubky. Únor začal nejdříve teplotami kolem nuly, potom od 7. až do 23. února stále mrzlo, teplota dosahovala až - 20 °C, sněhová přikrývka byla 10 - 15 cm. Silné mrazy způsobily velké škody na celém území státu. Na jihu pomrzly celé vinohrady, u nás mnoho ovocných stromů, hlavně ořešáků. V JZD bylo zaoráno 5 ha a poseto 7 ha víceletých pícnin, zaoráno 10 ha jílku na semeno. Zima byla srovnávána množstvím škod s rokem 1929.

Březen byl mírnější, bohatý na srážky, s teplotami do + 10 °C. Zem byla dlouho promrzlá. Ani později se počasí neustálilo. Ještě 30. dubna napadlo 4 cm sněhu. Od poloviny května nastalo teplejší počasí. Setí začalo 5. dubna, sázení brambor od 15. dubna. Letos JZD Mír osázelo na pokusné ploše poprvé sadbu brambor druh Rézy ozářenou laserem. Stejným způsobem bylo ošetřeno 20 ha osiva kukuřice. Pěkné počasí bylo v druhé polovině července. Sklizeň brambor - raných odrůd začala 18. srpna, pokročila díky pěknému počasí v druhé polovině září a byla ukončena do 18. října. Bylo dosaženo v historii nejvyšších výnosů 25,2 t na hektaru. Družstevníci však museli 7krát provádět postřiky porostu brambor proti plísni. Občané doma na zahrádkách sklídili vlivem vlhkého počasí malou úrodu brambor. Žně započaly 21. srpna, kdy

se vracely osádky kombajnů z výpomoci v jižních oblastech. Deštivé počasí závěr žni protáhlo až do 12. září. 40 ha obilí muselo býti sklizeno náhradní technologií. Hektarové výnosy v JZD Mír byly následující: pšenice 4,73 t, žito 4,06 t, ječmen 4,15 t a oves 4,58 tun, celkově průměrné výnosy 4,65 tuny obilí. Družstevníci snížili spotřebu umělých hnojiv. Množstvím 286 kg na 1 ha se dostali na nejnižší úroveň za posledních 5 let. Ovoce bylo málo a v horší kvalitě, švestky se neurodily vůbec, okurky byly všude napadeny plísní a uschly dříve, než začaly rodit. První sníh napadl již 13. listopadu a udržel se až do začátku prosince.

Úmrtí kronikáře Josefa Višinky

Dlouholetý kronikář obce pan Josef Višinka zemřel náhle po krátké nemoci 23. února 1985 ve věku 74 let. Narodil se 8. července 1911 v rodině rolníka Josefa Višinky z Olešnice č. 116 jako nejstarší z pěti sourozenců. Od mládí měl velký zájem o poznání dějin Olešnice a celého okolí. Se zájmem studoval veškerou dostupnou literaturu, archivní dokumenty, staré matriky a zápisy. Dlouholetým zájmem se vypracoval na opravdového znalce místních poměrů a historie. V roce 1933 sepsal stručné dějiny okolních hradů, zámků a zřícenin. Pověsti o nich získal z vyprávění starých olešnických občanů. Své poznatky z 30 leté soustavné a systematické práce shrnul do strojem psaných „Dějin Olešnice“, které dokončil v roce 1961.

Dějiny podrobně pojednávají o historii naší obce až do konce 19. století. Výtah z této knihy vyšel potom po autorově zpracování na pokračování ve Zpravodaji obce pod názvem „Stručné dějiny Olešnice“. Práce byla kronikářem neustále doplňována novými údaji a v roce 1971 byly přepsány a věnovány MNV Olešnice. V roce 1976 dokončil „Kroniku rodu Višinkova.“ Jeho neustálá práce přinesla další poznatky a informace, které shrnul do spisu „Dodatky k dějinám Olešnice“, které sepsal r.1982. V roce 1982 rovněž dokončil i další práci s názvem „Olešnické pověsti“. Pro lepší znalost obce zpracoval chronologický seznam všech majitelů jednotlivých domů v Olešnici. Vše shrnul v nové kronice obce s názvem „Majitelé domů v Olešnici na Moravě“. Josef Višinka vykonával funkci kronikáře obce plných 45 let. Do funkce kronikáře byl ustanoven dne 3. dubna 1940 na schůzi tehdejšího obecního zastupitelstva. Získal si velkou oblibu u spoluobčanů i žá-

ků školy, kam často docházel na besedy. Mnoho let byl rovněž dopisovatelem Národopisné společnosti při ČSAV. Za svoji práci obdržel „Čestné uznání.“ Měl velkou zásluhu na utříbení nejstarších dějin obce. Na základě jeho podkladů provedl zápis do kroniky obce za rok 1984 Vratislav Sedlák, který byl radou MNV ustaven do funkce kronikáře od 1. ledna 1985.

Společný národní výbor se sídlem v Olešnici

Ve čtvrtek dne 10. října 1985 bylo uskutečněno ustavující plenární zasedání společného národního výboru se sídlem v Olešnici pro obce Křtěnov, Lhota u Olešnice, Kněžves, Veselka, Jobova Lhota, Rozsíčka, Ústup, Crhov, Louka a Olešnice. Pro zlepšení práce národních výborů byl přijat v roce 1969 zákon, který byl dále upravován. V roce 1982 byl přijat nový zákon č. 49 o působnosti místních národních výborů ve střediskových obcích. Tento zákon sledoval, aby byla posílena úloha národních výborů, a to zejména ve vztahu k orgánům a organizacím řízeným národními výbory. Tak byl v roce 1983 zřízen v obci stavební úřad 1. stupně s pravomocí pro Olešnici, integrované a spádové obce. Dne 29. 6. 1984 byla zřízena Rada ředitelů závodů jako poradní orgán MNV. Krajský národní výbor v Brně rozhodl dne 25. 9. 1984 o zařazení MNV Olešnice mezi národní výbory s rozšířenou působností s účinností od 1. ledna 1985. V srpnu 1985 bylo potom schváleno vytvoření hospodářsko správního odboru MNV. Konečně 26. září 1985 schválilo plenární zasedání ONV Blansko vytvoření společného národního výboru pro zmíněné obce.

Na ustavujícím plenárním zasedání 10. října byli přítomni hosté: poslanec Jihomoravského KNV ing. Bělehrádek a tajemník ONV v Blansku s. Soldán, dále pak poslanci ONV za naši obec s. Dvořáková a s. Žíla Pavel, nechyběli ani zástupci všech národních výborů uvedených obcí. Ve vystoupení bylo hovořeno o významu nových změn pro život v našem kraji a o poslání společného národního výboru. Potom bylo přikročeno k volbě předsedy MNV. Zvolen byl jednomyslně s. Žíla František, dosavadní předseda MNV. Potom bylo hlasováno o vytvoření 6 komisí národního výboru, 2 správních komisí a výboru lidové kontroly, dále pak o jejich složení. Plenární schůze také rozhodla o složení poradních orgánů a aktivů národního výboru. Po provedené volbě vystoupil nově zvolený předseda společného ná-

rodního výboru František Žíla. Zhodnotil uplynulé pětileté budovatelské úsilí v obci i jejích okolních obcích. Dále bylo hovořeno o plánech dalšího rozvoje našeho kraje.

Oslavy 40. výročí osvobození

V letošním roce jsme vzpomínali 40 roků od osvobození obce a okolí Sovětskou armádou od fašistické okupace. Obec se na oslavy dobře připravila. Počasí se nevydařilo na tradiční pálení ohňů v poslední dubnový večer na okolních kopcích. Druhý den 1. května byly připraveny autobusy pro občany k dopravě na májový průvod do Kunštátu. Mírová manifestace měla pěknou úroveň i přes chladnější počasí, které ji provázelo. Dne 5. května se uskutečnila tradiční pietní vzpomínková slavnost za umučené a padlé spoluobčany z II. světové války na Hradisku u Louky. Této slavnosti se v posledních letech zúčastňuje stále více občanů. Vyvrcholením oslav bylo slavnostní shromáždění na počest 40. výročí osvobození obce pořádané 7. května v sále Sokolovny. Pro občany byla v přísálí připravena výstava fotografií z osvobození obce i 40 mírových let jejího budování. Nezapomnělo se ani na práci místních závodů a úspěšnou činnost některých zájmových organizací.

Slavnostní shromáždění zahájil předseda ZO KSČ s. Miloš Srstka. Privítal mnoho vzácných hostů, zástupců ONV v Blansku, OV SPB, i OV KSČ, zejména pak sovětského občana Romana Chluda, člena partyzánského výsadku Jermak, který v okolí obce po dobu války bojoval. Slavnostní projev pronesl s. Jaromír Kabátek, člen OV SPB. Ve svém pěkném vystoupení vzpomněl na odbojovou činnost proti fašismu na Prosetínsku, Kunštátsku a Olešnicku. Velmi citlivě připomněl především mladé generaci hrůzy války, které jsou pro nás poučením. Po slavnostním projevu byly uděleny na návrh společenských organizací Národní fronty medaile a čestná uznání mnoha občanům naší obce. Na závěr vystoupil sovětský host Roman Chlud. V ruském jazyce pozdravil naše občany a vzpomněl události z boje proti fašismu. Slavnostní shromáždění pokračovalo koncertem žáků Lidové školy umění z Letovic a lampionovým průvodem občanů k Památníku u školy.

Dne 13. května projížděl našim krajem mezinárodní cyklistický Závod míru po silnici od Bystřice přes Hodonín a Rozseč směrem na Boskovice. Té-

to sportovní události se zúčastnilo mnoho občanů. Škola jela přivítat závodníky na kolách i se svými učiteli na křižovatku nad obcí Louka. Zájem našich dětí a občanů o tuto soutěž ocenil i Čs. rozhlas. Dne 18. května uskutečnila ZO SSM závod Centroflor tradiční již 9. ročník dálkového pochodu „Vítězství“ v délce 37 km. Putovalo se od závodu přes Prosetín a Hrachovce na hrad Zubštejn a údolím Lamačů přes Lhotu zpět do Olešnice.

Československá spartakiáda

V říjnu roku 1984 začaly v celé naší vlasti přípravy nácviiku skladeb na 6. celostátní spartakiádu. Také cvičenci naší obce nezůstali stranou. K nácviiku se přihlásily dvě skupiny mladších žákyň naší ZŠ, které vystupovaly pod vedením s. uč. Čermákové z Letovic v pěkném zelených sukýnkách, dále skupina mladších žáků pod vedením s. uč. Štěrbáčka Bořivoje s tenisovými raketami a skupina starších žáků pod vedením s. uč. Neubauera Stanislava ve cvičení s dlouhými lany. Mimo žáky základní školy nacvičovalo svoji skladbu také 24 dětí z mateřské školy v Olešnici. Pod vedením s. uč. Čuhelové Marcely nacvičovaly děti pěknou skladbu na motivy televizních večerníků. Do nácviiku se tradičně zapojily i ženy. Nacvičovalo jich 14 pod vedením s. Synkové Heleny. Skladbu mužů nacvičovalo 10 mužů pod vedením s. uč. Zemacha. Naši sportovci se zúčastnili mnoha vystoupení v Lysicích, Rájci - Jestřebí, Boskovicích, Blansku, Ústí nad Orlicí a družstva žen a mužů cvičila dokonce na Strahovském stadionu v Praze.

V neděli dne 9. června se potom konala slavnostní místní spartakiáda na hřišti Pod horkou. Sportovci již od rána zkoušeli svá vystoupení, kuchařky ve škole jim uvařily oběd a odpoledne s mnoha pozvanými sportovci z okolí pochodovali ve slavnostním průvodu obcí přes náměstí na hřiště. Zde proběhlo pěkné sportovní odpoledne za účasti mnoha diváků ze širokého okolí. Úspěch spartakiádních vystoupení nemohl pokazit ani mokrý rozbahněný povrch hřiště z vytrvalých dešťů minulých dní.

Mapování obce

Geodézie Brno, národní podnik, středisko mapování, provádělo v průběhu celého roku měření hranic domů, zahrad a přilehlých polností občanů pro zhotovení nových map na katastrálním území Olešnice. Dosavadní mapy byly staré a ne-

vyhovovaly již svému účelu. Občané si museli připravit dokumenty týkající se vlastnictví nemovitostí. Práce však postupovaly velmi pomalu, protože někteří sousedé již neuznali hranice svých pozemků, mnoho sádů bylo nevědomky odstraněno nebo se obtížně hledalo. Nalezené hranice se výrazně označovaly a zaměřovaly, aby byly připravené pro letecké snímkování. Pro příchod sněhu musely být práce v listopadu přerušeny.

Lyžařský vlek

Je tomu již 7 roků od doby, kdy byl v Olešnici na Závřší na Sedlákové louce uveden do provozu první lyžařský vlek. Byl vyroben díky nadšení olešnických lyžařů svépomocí. Při stavbě pomohl závod Rudné doly Velké Tresné, při terénních úpravách svahu spojených s melioracemi místní JZD. Tento vlek již v posledních letech rostoucímu zájmu lyžařů nestačil. Proto TJ Sokol Olešnice spolu s MNV Olešnice rozhodli o nákupu nového typizovaného lyžařského vleku EVP. S přestavbou vleku bylo započato v měsíci dubnu. Provedla se demontáž starého vleku, nezbytné terénní úpravy, elektroinstalace, výstavba strojovny a další práce. Díky pomoci MNV, JZD Mír Olešnice, k. p. Sigma Velké Tresné a finančního zabezpečení odborem obchodu a cestovního ruchu ONV a dále obětavé pomoci členů lyžařského oddílu a dalších občanů byl vlek před začátkem sezóny připraven ke zkušebnímu provozu. Svoji délkou 500 metrů je nejdelším vlekem na okrese. Cena jízdného byla stanovena pro děti 1 Kčs a dospělí 1,50 Kčs za jednu jízdu, 7 Kčs a 12 Kčs pro děti a dospělí za 10 jízd.

Stavební úsilí závodů

JZD Mír Olešnice dokončilo v letošním roce výstavbu velkokapacitního seníku na středisku v Olešnici s kapacitou 7 000 m³ uskladněného sena a dosoušecí linkou na píci. Hodnota díla je 3 700 000 Kčs. JZD Mír dokončilo rovněž výstavbu nové správní budovy na náměstí. Budova v hodnotě díla 4 663 000 Kčs citlivě zapadá do celkového vzhledu náměstí.

Také závod Lacrum Olešnice pokračoval v rozsáhlých přestavbách závodu, které si dnešní potřeby vynucují. Původní závod byl plánován na zpracování 5 - 10 tisíc litrů mléka. Dnes však musí zpracovávat 100 000 litrů mléka. Úpravy v závodě si proto v posledních 10 letech vyžádaly ná-

kladu 25 mil. Kčs na stavební úpravy. Vedle stavby nové čistírny odpadních vod bylo pro další zlepšení životního prostředí přistoupeno k výstavbě nové kotelny. Stará kotelna na tuhá paliva byla za plného provozu přebudována na novou zařízenou na spalování plynu. Koncem roku byly před závodem vztyčeny tři nádrže na sběr mléka, každá s kapacitou 60 000 litrů mléka. Současně byla postavena budova příjmu mléka od zemědělských závodů.

V závodě Centroflor byla provedena rozsáhlá oprava krytiny budov a fasáda na administrativní budově. Dále bylo rozšířeno ústřední vytápění do skladových prostorů. Závod se ve výrobě zaměřil na nové materiály - kůži a ulavin, z nichž vyráběl ozdobné předměty. Podnik obdržel za velmi dobré výsledky Rudý prapor z rukou ministra průmyslu.

Závod masného průmyslu v Olešnici se zaměřil na údržbářské práce. Denně expeduje asi 100 q masa a 60 q uzenin. Byla provedena výměna krytiny na celé hlavní budově. Koncem roku byla zastavena porážka hovězího dobytka, nyní se poráží pouze vepří a ovce.

Budovatelské úsilí MNV

Pozornost národního výboru byla věnována především výstavbě nákupního střediska. Byly dokončeny obezdívky obvodového zdiva, dokončilo se vyzdívání příček a stavba byla zastřešena. Byly zahájeny topenářské, elektrikářské a vodoinstalační práce, které byly zadány podnikům. Vše bylo dokončeno tak, aby mohly být během zimy provedeny vnitřní omítky. Občané na stavbě odpracovali spolu se společenskými organizacemi místo plánovaných 19 000 hodin 20 193 brigádnických hodin, proinvestováno bylo téměř 1 200 000 Kčs.

Další akcí národního výboru byla údržba a modernizace zařízení MNV. V rámci modernizace byla dokončena přestavba budovy Osvětové besedy na tělocvičnu. Celou tuto akci zajišťoval MNV, stavební práce provedla stavební skupina národního výboru, řemesla prováděli dodavatelé. Při rekonstrukci budovy bylo rozmontováno jeviště a rozšířeno tak sál tělocvičny. Při těchto pracích byla nalezena bývalá opona z olešnického divadla, která byla vypnuta v rámu za jevištěm. Celkový náklad na rekonstrukci budovy činil 598 000 Kčs a byl hrazen z prostředků MNV Olešnice a OV ČSTV.

Ze sdružených podniků MNV, závodů Sodovkárny, Lacrum a Jednoty SD Boskovice byla provedena oprava komunikací v Cihelně, obou zastodolích, na Oboře a před závodem Lacrum nákladem 762 000 Kčs. Rovněž ve Křtěnově a Lhotě u Olešnice byla provedena oprava komunikací, a to z prostředků Okresní správy silnic. Dodavatelsky byla zajištěna oprava chodníků na náměstí, na Oboře, v Hliníkách a v Rovečinské ulici nákladem 302 000 Kčs. Dále byly provedeny opravy parků na náměstí od Sodovkárny až ke škole nákladem 57 290 Kčs, odpracováno zde bylo 2 310 hodin. Aby nedocházelo k záplavám, byla prodloužena kanalizace za školním pozemkem a zbudována opěrná zeď u lapače povrchových vod, vše v nákladu 112 000 Kčs péčí organizace chovatelů.

O prázdninách byla zahájena úprava nového vchodu do kina. Nákladem 49 000 Kčs byla zde položena kanalizace, zbořen nepoužívaný přístavek u kina a provedeny nutné terénní úpravy.

Oprava budovy požární zbrojnice

V tomto roce byly provedeny rozsáhlé opravy celé budovy zbrojnice. Byla vybudována plynová přípojka a provedena plynifikace celého objektu. Další práce byly zaměřeny na generální opravu rozvodu elektřiny a současně na opravu rozvodu vody. Ve všech místnostech byly položeny nové podlahy a provedeny obklady. Většinu těchto prací prováděli sami členové požárního sboru, kteří na opravách odpracovali 296 brigádnických hodin. Výměnu elektroinstalace provedl Okresní stavební podnik, opravu rozvodu vody JZD Mír Olešnice.

Kulturní život v obci

Od listopadu roku 1984 pracuje v obci výtvarný kroužek, jehož členy jsou děti ZŠ i starší dospívající mládež. Své práce poprvé zveřejnili při olešnické pouti. Se zájmem si je místní občané prohlédli. Členové kroužku zaslali své práce i do okresních a vyšších soutěží. Vedoucí kroužku Leoš Boček z Louky spolu s Karlem Věstinským získali v kategorii kresby a grafiky 1. cenu v krajském kole soutěže ve Vyškově a postoupili do celostátního kola Trienále - kresba a grafika v Liberci. Jolana Škrabalová získala v celostátní soutěži Zenit 85 v oboru společenské a vycházkové oděvy pěkné 20. místo. Leoš Boček získal v sou-

těži AMO Šumperk 1. místo v okresním a krajském kole a čestné uznání v národním kole.

Velkých úspěchů dosáhl také kroužek filmařů. V okresní soutěži byly oceněny tři filmy. Film Vlastimila Člupka „Loucká reminiscence“ získal 3. cenu, cenu za kameru obdržel Miloš Šešulka za film „Podzim“. Největšího ocenění získal film o chovu včelích matek autora Miloše Šešulky a komentáře Ludvíka Sedláka. Film má název „Kmene Peschet.“

Získal 1. cenu v okresní soutěži, postoupil do krajské soutěže ve Velkém Meziříčí, kde získal 2. místo. V celostátním kole v Nových Zámcích, kam rovněž postoupil, byl oceněn čestným uznáním a diplomem pro autora filmu.

Vedoucí střediskového kulturního zařízení s. Havránková Iva, pracovnice MNV, obdržela za výrazné úspěchy v dosavadní činnosti čestné uznání, které osobně převzala v Praze z rukou ministra kultury s. Klusáka. Dále převzala medaili básníka Františka Halase.

Pohyb obyvatel

V roce 1985 se narodilo: z Olešnice 11 chlapců, 12 dívek, celkem 23 dětí. Ze Křtěnova 1 chlapec, 1 dívka, celkem 2 děti. Ze Lhoty se nenarodilo žádné dítě

Tohoto roku zemřelo: z Olešnice 13 mužů, 11 žen, 1 dítě, celkem 25 osob. Ze Křtěnova 2 muži, 1 žena, celkem 3 osoby. Ze Lhoty 1 žena, celkem 1 osoba.

Z tohoto počtu bylo 8 zpopelněno v krematoriu a 21 pohřbeno na místních hřbitovech.

K trvalému pobytu se přihlásilo: v Olešnici 7 mužů, 10 žen a 8 dětí, celkem 25 osob. Ve Křtěnově 1 muž, 1 žena, celkem 2 osoby. Ve Lhotě 1 muž, celkem 1 osoba.

Z trvalého pobytu se odhlásilo: z Olešnice 14 mužů, 18 žen, 12 dětí, celkem 44 osob. Ze Křtěnova a Lhoty se neodhlásila žádná osoba.

Rok 1986

Počasí a úroda

Rok 1986 byl celkově velmi pěkný, teplý, úrodný, na dešťové srážky však velmi chudý. Začátkem ledna bylo stále mrazivo s teplotami do -15°C. Sníh napadl až 12. ledna, několikrát přišla obleva a sněhová vrstva nebyla větší než 15–20 cm. Únor byl velmi chladný, mrazy koncem měsíce dosahovaly až -25°C, sněhu však by-

lo stále velmi málo. Březen byl mírnější s vytrvalými nočními mrazíky. Půda rozmrzla začátkem dubna, 8. dubna vystoupila teplota až na 22°C a celý měsíc bylo teplé počasí. V polovině dubna započaly plným proudem práce na poli. Koncem měsíce se začalo projevovat sucho. Třešně rozkvetly již 29. dubna. Pěkné teplé počasí s denními teplotami kolem 20°C se udržely i v květnu. Šeříky po mnoha letech rozkvetly již 9. května. První vydatné dešťky přišly až koncem měsíce a začátkem června. První senoseč začala kolem 10. června. Rovněž červenec byl velmi teplý a suchý. Vydatných dešťových srážek jsme se dočkali až ve druhé polovině srpna. Žně byly v JZD Mír započaty již 10. srpna. Byly však provázány deštivým počasím, a tak byly ukončeny až 3. září. Výnosy obilí snížilo krupobití 18. srpna k večeru. Škody však u nás nebyly tak veliké, jako v jiných krajích. Na místo plánovaného výnosu 4,55 t obilí dosáhlo JZD Mír Olešnice výnosu 4,90 t obilí z hektaru. Spolu s JZD Benešov splnilo naše družstvo jako jediné na okrese Blansko plánované úkoly ve výrobě obilí. Rovněž výnosy brambor byly velmi dobré, byly 26,36 t z hektaru. Na podzim byla velmi dobrá úroda ovoce i zeleniny. Ovoce bylo vyzrálé a sladké. Švestky dozrály v kvalitě, jakou sousedé dlouho nepamatují. Včelaři dosáhli rekordních výsledků ve výnosu medu od včelstva. Podzim byl mírný a stále suchý, na orbu byla půda tvrdá a slehlá. Mrazy začaly v polovině prosince. Od 18. prosince se udržel ještě sníh. Byly překrásné Vánoce se 30 cm sněhu. Ten však roztál poslední dva dny v roce.

XVII. sjezd KSČ

Rok 1986 byl rokem významných společenských událostí. K těm hlavním bezesporu patřily okresní a krajské konference KSČ, které zhodnotily dosažené úspěchy ve vývoji naší společnosti a stanovily úkoly nové. Na 24. března 1986 byl svolán XVII. sjezd KSČ. Na počest jeho konání uzavřeli pracující všech místních závodů hodnotné socialistické závazky ve výrobě zboží. Celá naše vlast žila přípravami XVII. sjezdu, naše obec byla slavnostně vyzdobena. Náš okres na sjezd vyslal 13 soudruhů a soudružek. Oblast Kunštátska, Lysicka, Letovicka a Olešnicka zastupoval olešnický občan soudruh Antonín Hanzl, člen předsednictva Okresního výboru KSČ a předseda JZD Mír Olešnice. JZD Mír Olešnice dosahovalo v posledních letech dobrých výsledků, s nimiž

úspěšně konkurovalo družstvům, která v okrese hospodařila v nesrovnatelně lepších podmínkách. Se soudruhem Hanzlem byl v 11. čísle okresního týdeníku Nový život dne 19. března 1986 uskutečněn rozhovor a uveřejněna fotografie. Soudruh Hanzl uskutečnil po návratu z jednání v Praze několik besed s občany na schůzích KSČ i v JZD, kde vyprávěl o neopakovatelné atmosféře sjezdu a výsledcích jeho jednání.

Volby do zastupitelských sborů

Ve dnech 23.-24. května 1986 se uskutečnily v celé naší vlasti volby do zastupitelských sborů všech stupňů. Naše obec se na volby dobře připravila. Občané byli podrobně prostřednictvím Olešnického zpravodaje informováni o tom, jaká jsou jejich práva a povinnosti související se samotným volebním aktem. Ve všech obcích byly připraveny předvolební slavnostní schůze, na které byli občané pozváni. V obcích Křtěnově, Louce, Rozsícce, Crhově a Kněževsi se uskutečnily 2. května v 19,30 hodin, v obci Olešnice pak 29. dubna v 19.00 hodin v sále Sokolovny. Při této příležitosti bylo otevřeno stálé agitační středisko v přízemí budovy v loutkovém sále. Na předvolebních schůzích byli občané seznámeni s návrhy kandidátů na poslance do národních výborů. Samotné volby se potom uskutečnily ve všech volebních slavnostně vyzdobených okrscích dne 23. května od 14.00 hodin do 22.00 hodin a dne 24. května od 7.00 do 14.00 hodin. Oba volební okrsky, na které byla naše obec rozdělena, měly společnou volební místnost v sále Sokolovny. Již ve 14.00 hodin prvního dne voleb přicházely velké skupiny našich občanů do volební místnosti, většinou celé rodiny i s malými dětmi, aby uplatnily své volební právo. Občané si s velkým zájmem prohlédli výstavu budování naší obce od druhé světové války. Mimořádnému zájmu se těšila také výstava Olešnických pergamenů, která byla ve spolupráci s okresním archívem v Blansku a za velké obětavosti zejména ředitelky archivu s. Dr. Kapcárové uspořádána v přílehlé místnosti. Vystavena k nahlédnutí občanům byla i kronika obce. Kolem 17.00 hodiny bylo ve volební místnosti tolik voličů, že volební komise měly plné ruce práce, aby nápor občanů zvládly. Drtivá většina občanů tak odvolila již v první den. Celkem bylo do voličských seznamů zapsáno 1 873 občanů, z toho v naší obci 1 204 občanů, v Rozsícce 143, v Louce 102, ve Lhotě u Olešnice

38, Kněževsi 156, Křtěnově 117, v Crhově 113 voličů. Voleb se zúčastnilo celkem 1 869 občanů, tj. 99,7 %, odevzdáno bylo 1 868 platných hlasovacích lístků, tj. 99,95 %. Zvolení byli všichni navržení a zaregistrovaní poslanci do národních výborů.

Do sněmovny lidu Federálního shromáždění byla zvolena ing. Marie Tajovská, agronomka JZD Malá Haná Knínice, do Sněmovny národů Věra Šuterová, krejčovská družstva Vkus Brno, provozovna Olešnice, bytem z Rozseče, do JmKNV ing. Stanislav Bělehrádek rovněž z Rozseče, do ONV soudruh Pavel Žíla, zootechnik JZD Mír Olešnice, dále MUDr. Kateřina Bednaříková, dětská lékařka v Olešnici. Do MNV bylo zvoleno 56 poslanců.

Dne 26. června 1986 se konalo v sále Sokolovny ustavující zasedání MNV Olešnice. Přítomna byla soudružka Věra Šuterová, poslankyně FS a soudruh Dr. Kachlík, člen rady MěNV Blansko. Jednání, které řídila soudružka Marie Cibulková, potvrdilo výsledky voleb. Zvolilo jednomyslně do funkce předsedy společného MNV s. Žílu Františka, který poděkoval přítomným za důvěru. Do funkcí místopředsedů byli zvoleni soudruzi Zdeněk Jílek a Marie Marečková, do funkce uvolněného tajemníka soudruh Václav Doskočil. Plenární zasedání dále zvolilo novou radu MNV, 8 komisí, výbor lidové kontroly, 2 správní komise, spotřebitelskou radu a vzalo na vědomí složení Sboru pro občanské záležitosti. Všichni poslanci složili ústavou předepsaný slib.

Členy rady společného NV byli zvoleni poslanci: Miroslav Blaha, Marie Cibulková, Robert Holas, Věra Kintrová, Jaroslava Kolářová, Pavel Šutera a Václav Vilím.

Komise pro výstavbu a plánování – předseda Pavel Šutera, místopředseda Miroslav Konopáč, tajemník ing. Helena Lopourová, členové Lubomír Bednář, František Mareček, Josef Štaud ml., Jiří Žáček, Petr Brázda, Vítězslav Kuda, Jiří Horáček a Josef Halánek.

Komise finanční – předseda Věra Kintrová, místopředseda Jaroslav Hloušek, tajemník Dagmar Gregorová, členové: Vladimír Pokorný, Alexandra Doskočilová, Marie Lžičarová, Marie Musilová.

Komise pro ochranu veřejného pořádku – předseda ing. Radim Višinka, místopředseda Ladislav Stejskal, tajemník ing. Marie Šafaříková, členové: Ján Gajdoš, Hynek Boček, Josef Fučík ml., Jiří Danzinger, Stanislav Blaha, Josef Sedlák ml.

Komise kulturní a školská - předseda Marie Cibulková, místopředseda Alena Kohoutová, tajemník Iva Havránková, členové: Noemi Gírgleová, Vítězslav Neděla ml., Ludmila Unčovská, Eva Vraspírová, Alena Bednářová, František Bednář.

Komise sociální a zdravotní - předseda Jindřich Procházka, místopředseda František Novotný, tajemník Marie Kohoutová, členové: František Hamerský, Milan Říha, Marie Janíčková, MUDr. Jiří Bednářík, Zdena Fadrná, Vojtěch Halva.

Komise obchodu a cestovního ruchu - předseda Jindřich Juránek, místopředseda Marie Bednářová, tajemník Věra Procházková, členové: Bohuslav Fučík, Marcela Jančová, Věra Krejčí, Lenka Ježová, ing. František Trávníček.

Komise místního a bytového hospodářství a dopravy - předseda Jindřich Procházka, místopředseda František Šutera, tajemník Bohuslav Sedlák, členové: Josef Stejskal, Pavel Kis, Helmut Pelz, Vlastimil Kukla st.

Komise pro mládež a tělesnou výchovu - předseda Zdeněk Halas, místopředseda Anna Bílková, tajemník Jiřina Halvová, členové: Helena Konečná, Rostislav Sedláček, Milan Kuda, Helena Synková, František Novotný ml., ing. Jiří Krejčí.

Výbor lidové kontroly - předseda Jindřiška Dufková, místopředseda Tomáš Vašíček, tajemník Věra Hofmannová, členové: Josef Horáček, Miroslav Škrabal, Zdeněk Pivoňka, František Prudký, Josef Stejskal.

Správní komise pro projednávání přestupků - předseda Zdeněk Jílek, tajemník Marie Tomášková, členové: Vincenc Procházka, Jiří Sedláček, ing. Helena Lopourová, Pavel Háb.

Správní komise pro rodinu a dítě - předseda Marie Marečková, tajemník Marie Tomášková, členové: Anna Kroupová, Magda Kintrová, Božena Králová, Vratislav Sedlák, Jaroslava Kovářová.

Aktiv KŠK komise pro ochranu životního prostředí - předseda Stanislav Neubauer, členové: Josef Vašíř, Jiří Sedláček.

Sbor pro občanské záležitosti - předseda Marcela Čuhelová, místopředseda Marie Krahulcová, tajemník Hana Slavičková, členové: Alena Milušková, Jindřiška Kintrová, Bohuslava Koukolová, Alena Sadílková, Anna Novotná, MUDr. Pavla Gheorgheová, Zdeněk Slezák, Jarmila Střížová, Marie Sedláková, Anežka Sedláková, Alena Štěrbáčková, František Abraham, Zdena Procházková, Jaroslava Pokorná.

V okolních obcích proběhla veřejná shromáždění v měsíci září. Na těchto schůzích byly zvoleny občanské výbory. V obcích Crhov, Jobova Lhota a Kněževy se schůze uskutečnily 5. září, v Louce 8. září, v Rozsíčce 10. září, ve Křténově a Ústupu 12. září, ve Lhotě u Olešnice a na Veselce potom 13. září. Těchto schůzí se zúčastnilo 235 občanů, tj. 21,3 % z celkového počtu trvale bydlících obyvatel obcí. Z celkového počtu 80 členů, poslanců bylo zvoleno 17 žen, 30 mladých poslanců, 28 členů KSČ, 4 členové ČSL, 25 dělníků a 34 členů JZD.

Volební program stanovil na nové pětileté období náročné úkoly. Patří mezi ně dokončení projekce a výstavba inženýrských sítí pro bytovou výstavbu za Puchárnou, v roce 1989 zahájení výstavby II. etapy nákupního střediska, a to pavilonu průmyslového zboží, dále rozsáhlá rekonstrukce Sokolovny na střediskové kulturní zařízení, rekonstrukce televizního převaděče s rozšířením příjmu signálu i na II. televizní program pro obec a okolí, výstavba centrálního skladu materiálu společného NV, posílení prameniště vodovodu obce, opravy vozovek v integrovaných obcích a další.

Nákupní středisko Moravan

Výstavba nákupního střediska byla nejdůležitějším úkolem volebního programu Národní fronty. Jeho stavba byla zahájena v roce 1983 a byla středem pozornosti budovatelského úsilí občanů i společenských organizací po celou dobu výstavby. Odpracováno bylo 60 000 brigádnických hodin zdarma a 40 000 hodin placených v celkové hodnotě díla 5 680 000 Kčs. Konečně nadešel den otevření. 26. listopadu 1986 se konalo na náměstí slavnostní shromáždění, na němž byli přítomni vedoucí tajemník OV KSČ soudruh Krátký, předseda ONV s. Příbyl, místopředseda Českého statistického úřadu s. Toman, tajemník OV NF s. Konrád, poslanec JmKNV s. Bělehrádek, předseda SD Jednoty Boskovice s. Šikula a mnoho místních občanů. Shromáždění bylo zahájeno koncertem Lidové školy umění z Letovic. Úvodní slovo přednesl předseda MV NF s. Slaviček, po něm vystoupil v hlavním projevu předseda MNV s. Žíla. Ocenil pomoc všech občanů při výstavbě tohoto díla, poděkoval za pomoc místním závodům a organizacím. Za ONV vystoupil jeho předseda s. Příbyl, který pochválil aktivitu našich občanů za

posledních 10 let. Poté následovalo ocenění práce nejlepších budovatelů obce. Vyznamenání „Za socialistické Blanensko“ udělila Rada MNV s. Václavu Doskočilovi a s. Františku Kadlecovi. Čestná uznání rady ONV obdrželi Pavel Šutera, Žíla František ml., Václav Čakrt, Arnošt Cupal, středisko dopravy JZD Mír Olešnice a Výchovný ústav mládeže v Olešnici. Čestný odznak SD Jednoty Boskovice obdržel Josef Horáček, čestné uznání SD Jednota s. ing. Lopourová Helena, Bohumil Král, Zdeněk Jílek, ZO SSM Olešnice, ZO svazu rybářů, ZO svazu žen. Čestné uznání rady MNV Olešnice převzali s. Karel Kubíček, Metoděj Horáček, Ladislav Janků, Emanuel Lepka, Rudolf Kinc, František Hanák, Lidokov - provozovna 05 a 08 Olešnice, provozovna 03 Kunštát, ZO svazu chovatelů I a Miroslav Blaha, děkovný dopis MNV Olešnice obdrželi Josef Štaud, František Fadrný, Ladislav Stejskal, Augustin Doskočil, František Žíla st., Vladimír Čípek, Miloš Přeslička, Imrich Bodis, Miroslav Motyčka, Marie Motyčková, František Štěpánek a Alois Hlaváček.

Poté vedoucí tajemník OV KSČ s. Krátký přestříhl symbolickou pásku a předal tak nákupní středisko do užívání. Radost občanů byla veliká. Mnoho z nich se vrhlo s nákupními taškami ke vchodu do budovy, aby se na ně dostalo s mandarinkami a banány, které byly během roku velmi málo na trhu. Většina kupujících však musela čekat venku, neboť se dovnitř vpouštělo jen po menších skupinkách. Fronty před obchodním domem během 14 dní pominuly a nákupní středisko začalo sloužit ku spokojenosti našich občanů.

Budovatelské úsilí v obci

Vedle dokončování výstavby nákupního střediska, kde bylo v roce 1986 odpracováno 16 560 brigádnických hodin a náklady činily 1 368 000 Kčs, se úsilí MNV soustředilo i na další akce. Byla zpracována projektová dokumentace na přestavbu Sokolovny na střediskové kulturní zařízení. V rámci příprav uvedené rekonstrukce bylo nezbytné vyřešit vybudování nového samostatného vchodu do kina. Tyto náročné práce byly provedeny vchodem vedle budovy uličkou v celkové hodnotě díla 168 000 Kčs. Dílo bylo dokončeno k 1. prosinci 1986 a předáno do užívání.

Za koupalištěm byla vybudována nová opěrná zeď proti nenadálým přívalům vod z polí. Velká

částka 100 000 Kčs byla věnována na údržbu veřejných prostranství v obci a na výsadbu zeleně. O parčíky se v obci obětavě starali Miroslav a Marie Motyčkoví. Na jaře roku 1986 bylo přikročeno k rozsáhlé opravě kostelní věže katolického kostela na náměstí. Z věže již opadávaly části omítky, bylo třeba provést i opravu věžních hodin. Před rekonstrukcí bylo již na podzim roku 1985 přikročeno k demolici sklepů bývalého pivovaru navazujících na kostelní věž. Na jaře pak bylo kolem věže postaveno lešení a provedena celková oprava fasády včetně opravy ciferníku hodin.

Ani v integrovaných obcích aktivita občanů neustávala. V Kněževsi byla provedena generální oprava střechy a fasády kulturního domu. V budově byly provedeny nové nátěry oken a dveří. Obec společně s Jobovou Lhotou dokončila povrchové úpravy po předešlé výstavbě vodovodu.

V obci Rozsídka byly provedeny dokončovací práce vnitřní části budovy občanského výboru.

V obci Ústup se přistoupilo k rekonstrukci budovy bývalé školy na víceúčelovou budovu občanského výboru. Byla provedena demolice přilehlé stodoly.

V obci Crhov byla zabezpečena úprava prostranství a opravy fasády na budově občanského výboru.

Na Veselce byla provedena téměř celá rekonstrukce bývalé školy na víceúčelovou budovu občanského výboru.

V obci Louka byla zahájena rekonstrukce budovy bývalé školy na prodejnu.

Na všech těchto akcích bylo prostavěno 398 000 Kčs.

Na zlepšení veřejných prostranství a výsadbě zeleně bylo celkově odpracováno 101 467 brigádnických hodin občany. Obcí bylo vysazeno 340 nových okrasných stromů a keřů, ošetřováno 19 780 m² zelených ploch péčí MNV a společenských organizací. Velké starosti působily obci takzvané divoké skládky veškerého domovního odpadu, které nezodpovědní občané založili v okolí naší obce v době posledních několika let, kdy je zabezpečován odvoz popela ve sběrných nádobách Oblastním podnikem KS Boskovice. Služby odmítají odvážet občanům jiné odpadky mimo popel, a tak je někteří občané vyváželi volně do okolí obce. MNV musel proti jejich jednání přísně zakročit a stanovit opatření, aby byly odpady z domácností vyváženy pouze na skládku za Puchárnou.

Voda, voda ...

V průběhu poměrně suchého roku se v naší obci projevíly velké problémy se zabezpečováním pitné vody pro naše občany. MNV se snažil již v minulých letech řešit otázku posílení prameniště pitné vody na Ostré horce formou investiční akce. Protože na tyto práce nebyly finanční prostředky a obec byla vázána výstavbou jiných důležitých staveb a nemohla proto přistoupit k posílení prameniště stavbou svépomocí, bylo od řešení otázky prozatímne ustoupeno. Nyní však došlo ke značnému zhoršení situace provázenému navíc poruchami vodovodního řádu po obci. Pracovníci JmVaK Boskovice v průběhu podzimu několikrát odstraňovali závady na vodovodním řádu, zastavovali vodu v některých částech obce, aby byly závady nalezeny. Práci jim ztěžovalo i nešťastné umístění vodojemu na kopci nad Mlékárnou, do něhož je voda přiváděna přes celou obec. V kritické době v průběhu měsíce prosince muselo být přistoupeno k posílení vodovodního zdroje z vodovodu Trpína a provedení nouzového napojení vodovodu na vrty, které byly připraveny pro budoucí posílení prameniště. MNV rozhodl otázku naléhavě řešit za pomoci místních závodů. V ostatních integrovaných obcích je zásobování pitnou vodou zajištěno.

Názvy ulic

V průběhu léta dostaly všechny ulice v obci názvy. Jejich názvy byly dány občanům k posouzení a začátkem prosince byly ulice vyznačeny umístěním plechových tabulek s názvy.

Zdravotní péče o občany

Obec dlouhá léta usilovala o zlepšení zdravotní péče. Ve zdravotním středisku je zřízena ordinace obvodního lékaře MUDr. Jiřího Bednaříka. Po stavebních úpravách v roce 1986 byla zřízena v přízemí budovy samostatná ordinace dětského lékaře MUDr. Kateřiny Bednařkové s ordinačními hodinami v pondělí, ve středu a v pátek. Od 1. října byla v obci zřízena ordinace druhého lékaře MUDr. Jiřího Riegla, který má ordinační dny závodního lékaře pro závod Centroflor Olešnice a JZD Mír Olešnice na polovinu svého úvazku, dále potom vykonává funkci posudkového lékaře v Letovicích. Na zubním oddělení pracuje MUDr. Pavla Gheorgheová, ordinační hodiny jsou zde každý den

mimo úterý, kdy ošetřuje v nové ordinaci chrup našich dětí přímo ve škole. Ve zdravotním středisku je rovněž ordinace gynekologického oddělení a sice každé úterý. Službu zde konají lékařka dojíždějící z nemocnice v Boskovicích. Lékárna je umístěna v přízemí budovy. PhMr. Pavla Šmerdová dojíždí do práce z Letovic. Lékárna zabezpečuje i míchané léky, a proto k nám přijíždějí pro léky občané i z okolí Kunštátu, Bystrého a Rovečného. V průběhu léta byla v celé budově provedena rekonstrukce ústředního vytápění, které bylo převedeno na plynové topení.

Odešla Klára Sedláčková

Akademická malířka Klára Sedláčková se narodila v Crhově dne 13. května 1909. Studovala obchodní školu v Bratislavě a výtvarný obor na Pedagogické fakultě v Olomouci. Vyučovala výtvarnou výchovu na středních školách a výborných výsledků dosáhla i při rozvíjení výtvarné výchovy u dětí předškolního věku. Výtvarnou výchovu studovala dále u profesora Eduarda Milény a profesora Františka Hlavici. Uskutečnila 15 samostatných výstav a 68 kolektivních výstav. Absolvovala studijní pobyt do 16 zemí Evropy. Z Itálie, města Monzy přivezla zlatou medaili za grafiku. Nezapomínala ani na rodný kraj. Výstavy jejích děl v Olešnici se těšily velkému zájmu občanů. Zemřela 20. září 1986 a je pochována na místním hřbitově. Její výtvarné práce jsou zastoupeny ve sbírkách Muzea města Brna i Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1986 se narodilo: z Olešnice 7 chlapců, 13 dívek, celkem 20 dětí, ze Křtěnova 1 chlapec, 2 dívky, celkem 3 děti, ze Lhoty u Olešnice se nenarodilo žádné dítě.

Tohoto roku zemřelo: z Olešnice 8 mužů, 11 žen, celkem 19 osob, ze Křtěnova 1 žena, celkem 1 osoba, ze Lhoty 1 muž, 1 žena, celkem 2 osoby.

Z tohoto počtu bylo 9 zpopelněno v krematoriu a 13 pohřbeno na místních hřbitovech.

K trvalému pobytu se přihlásilo: z Olešnice 14 mužů, 14 žen, 8 dětí, celkem 36 osob. Ve Křtěnově a Lhotě se nepřihlásila žádná osoba.

Z trvalého pobytu se odhlásilo: z Olešnice 19 mužů, 19 žen, 4 děti, celkem 42 osob. Ze Křtěnova 2 muži, 1 žena, 1 dítě, celkem 4 osoby, ze Lhoty 1 muž, 1 žena, celkem 2 osoby.

Rok 1987

Počasí a úroda

S nástupem prvních dní roku 1987 začala u nás tuhá zima. Celý leden byl mrazivý a nadílka sněhu byla skutečně bohatá s vrstvou místy až 50 centimetrů. Nejsilnější mrazy -23st.C byly mezi 12. a 15. lednem, později mrazy povolily, ale sněhová pokrývka se udržela bez přerušení až do prvního dubnového týdne. Radost ze zimy měly především děti, které si sněhu užily skutečně dost. Ještě 6. dubna byla zem promrzlá do hloubky 15 centimetrů. Pak nastalo velké oteplení, a tak jarní práce na polích mohly započít již ve druhé polovině dubna. Květen byl celkově nevlídný a vlhký. V noci na 22. května začal padat sníh, kterého bylo do rána 10 cm velká vrstva. Také červen byl hodně vlhký a deštivý. Po 20. červnu zůstávala již voda na polích a nevsakovala se. Senoseč byla bohatá, sousedé však měli problémy se sušením sena. Oteplení přišlo až po 27. červnu, kdy byly i noční teploty vyšší než 10 st.C. Začátek srpna byl velmi chladný. V noci na 7. srpen naměřili v Protivanově na Dražanské vrchovině několik stupňů mrazu a u nás byla teplota na nule. Druhá polovina srpna byla teplejší. Úroda byla celkově slabá. Ovoce se nesklidilo vůbec žádné. Občané měli velmi špatnou úrodu brambor, protože neměli žádné postřiky proti plísňovým onemocněním brambor. JZD sázelo brambory 26. dubna, se sklizní započalo 17. srpna a vlivem nestálého počasí ji ukončilo až 20. října. Výnosy brambor byly 22,1 tun po hektaru. Bylo to méně než v jiných letech, úroda však byla vysoká vzhledem k jiným oblastem. Setí obilí bylo započato 18. dubna, žně 23. srpna, ale protáhly se rovněž do 13. září. Výnosy obilí byly pěkné. Pšenice se urodilo 5,7 t po hektaru, žito 4,23 t, ječmene 4,74 t a ovesa 4,38 t. Celkovým výnosem obilí 4,79 t po hektaru se JZD Mír Olešnice zařadilo na 2. místo v okrese za JZD Knínice. Neúroda ovoce byla způsobena odkvětem stromů za špatného počasí. Třešně rozkvetly po 6. květnu, jabloně po 20. květnu a šefík po 27. květnu. Černý bez kvetl až první červencové dny. Pěkného stálého počasí se zemědělci dočkali až na podzim, který byl příznivý pro podzimní práce. V prosinci přišly mírné mrazy do -10 st. C, ale do konce roku jsme se sněhu nedočkali.

Budovatelské úsilí MNV

Také v letošním roce pokračovala náročná přestavba Sokolovny na střediskové kulturní zařízení. Celou akci sice dodavatelsky zajišťoval Okresní stavební podnik Blansko, ale hlavní tíha spočívala na MNV, který je hlavním investorem a zajišťuje veškeré zednické a pomocné práce na stavbě. Velký kus práce zde odvedly společenské organizace NF, které splnily své závazky ještě v zimním období. Jen za 1. pololetí se postavělo za 500 000 Kčs. Během roku byly provedeny všechny hrubé zednické práce, elektroinstalace a vodoinstalace, dále topení v celé budově a omítky.

Národní výbor se rozhodl vybudovat v zájmu zlepšení péče o stavební materiál pro všechny spádové obce nový sklad MNV na bývalé skládce domovních odpadů za Puchárnou. Materiál byl zatím skladován ve starých kůlnách na náměstí vedle pivovaru. Tyto objekty však byly velmi staré a vlhké a celkově zhoršovaly prostředí náměstí. Proto bylo rozhodnuto o jejich asanaci. Stavba nového skladu byla zahájena jako investiční akce Z v červenci nákladem

148 000 Kčs a již v listopadu byla dokončena. V průběhu prosince tak mohly být staré kůlny na náměstí vyklizeny. S jejich bouráním bylo započato v posledních dnech roku 1987 s tím, že budova pivovaru, ve které je dočasně umístěna drogerie, bude ponechána a o její budoucnosti bude rozhodnuto později.

Největší neinvestiční akcí Z byla výstavba úpravny vody na koupališti. Akce byla zahájena koncem měsíce dubna a uvedena do provozu začátkem prosince. Zbudována byla nákladem 240 000 Kčs. Brigádnicky byly provedeny všechny výkopy pro položení potrubí a byla provedena celková oprava budovy na koupališti. Samotnou úpravnu vody dodala organizace Brno Sport, závod Prostějov.

Pokračováno bylo dále s generální opravou požární zbrojnice v obci. Byla vyměněna střešní krytina a vchodové dveře. Provedeny byly nátěry oken a dveří, opravena fasáda domu, vše v hodnotě 50 000 Kčs.

Také v okolních obcích pokračovaly práce na zvelebování prostředí. V Crhově bylo opraveno stavidlo na potoku, provedeny nátěry plechových střech na budovách Občanského výboru. Také v Jobové Lhotě byly zajištěny nátěry střechy a oka-

pových žlabů na budově kulturního domu a svodidel podél silnice do Hutí, dále potom provedeno oplocení vyrovnávací nádrže u vodovodu. Ve Křtěnově vedle dokončovacích prací na budově OV bylo zbudováno 70 metrů kanalizace v horní části obce. Dále zde byla rekonstruována cesta k Samotám.

V Kněževsi se občané zaměřili na zlepšení celého vnitřního vybavení kulturního domu. V Louce se přistoupilo k osázení volných ploch stromy. Zlepšilo se tak prostředí v obci. V průběhu roku byly dokončeny všechny stavební práce na přebudování bývalé školy na prodejnu. Ve Lhotě u Olešnice byly provedeny údržbářské práce na víceúčelové nádrži a jejím oplocení. V Rozsíčce byla provedena fasáda budovy OV, stejně tak v Ústupu a na Veselce bylo pokračováno v rekonstrukci budov OV.

V roce 1987 byla na všech uvedených akcích prostavěna částka 2 184 000 Kčs a naši občané odpracovali 26 570 brigádnických hodin. Dále na údržbě a úklidu veřejných prostranství, veřejné zeleně, údržbě veřejných budov a bytového fondu bylo odpracováno 90 624 brigádnických hodin.

7. závod motokár

Místní organizace Svazarmu uspořádala v Olešnici 28. června 7. závod motokár, přebor Jihomoravského kraje. Svazarmovská organizace uskutečnila podobné soutěže již v minulých letech. V roce 1970 zvítězil Loup Jan, v roce 1971 Petráček Josef, v roce 1972 Burian Antonín. V roce 1974 zvítězili Matoušek Jan ve třídě do 50 cm³ a Loup Jan ve třídě do 125 cm³ v soutěži, která se jela jako krajský přebor. V následujícím roce zvítězili ve stejných kategoriích Pacek a Lanát. V dalších letech se již podobné soutěže nekonaly z důvodů nevyhovujícího stavu vozovky i z důvodů problémů při zajišťování soutěží. V roce 1986 bylo naší organizaci nabídnuto uspořádání soutěže, a ta se nové příležitosti chopila. Závod měly rekordní účast jezdců i diváků a organizace byla vzorná. Trať vedla Veselskou ulicí, kde byl start a cíl soutěže, Trpínskou ulicí, dále na Oboru až před závod Lacrum a odtud na zimní stadion, kde bylo seřadiště závodu. Závod se jel jako krajský přebor. Ve třídě Pionýr do

50 cm³ zvítězil Petr Krátký z Hodonína, ve třídě Pohár (seriově vyráběné motory do 125 cm³) Dušan Peterka z Rovečného a třídě C, (upravené motory do 125cm³) jezdec Hrdlička z Brna na

speciálním stroji s upraveným rakouským motorem značky Rotax. Letošní 7. závod motokár se jel po stejné trati, která byla dále zdokonalena. Byly postaveny tribuny pro časoměřiče a ředitelství závodu ve Veselské ulici. Na startovní listině se objevilo 15 závodníků třídy Pionýr, 29 závodníků třídy C a dokonce 34 třídy Pohár z celého Jihomoravského kraje. Jsou předpoklady pro úspěšné organizování soutěže i v dalších letech díky fandovství členů Svazarmu, ale i pomoci MNV, závodu JPM Olešnice, Lidokovu Olešnice, JZD Mír, závodu Lacrum, Sodovkárny, Centrofloru, organizací SPO Olešnice, TJ Sokol, ČČK a SSM, kteří se podíleli na náročné pořadatelské službě při závodech.

80. let včelařského spolku

Včelařská organizace v Olešnici vzpomenu na výroční členské schůzi dne 11. prosince 1987 již 80. výročí svého založení. V roce 1907 vznikla mezi místními včelaři myšlenka „k organizačnímu se-mknutí včelařů za účelem vzdělání odborného, získání hospodářských výhod, společného nákupu a prodeje medu, zvelebení pastvy.“ Od myšlenky k činům nebylo daleko. Vznikl spolek pod názvem „Včelařský spolek pro Olešnici a okolí“, který sdružoval 28 včelařů. Prvním předsedou byl řídící učitel Werner z Crhova. Mezi další významné funkcionáře spolku patřili Metoděj Synek (až do své smrti v roce 1954) a řídící učitel v Louce Adolf Kafka (až do své smrti v roce 1959). Spolek již od začátku rozvíjel významnou činnost. Již v roce 1909 se zúčastnil výstavy v Blansku, v roce 1912 podobné akce v Boskovicih. V roce 1929 vybudoval oplozovací stanici včel „U Hastrmánky“, pořádal kurzy chovu matek pro včelaře širokého okolí, odborné přednášky, vybudoval společná zařízení na výrobu mezistěn, vyráběl medovinu na prodej. V roce 1933 založil dokonce vlastní odbornou knihovnu. V této době měl již 111 členů, byl členem Zemského ústředí spolků včelařských pro Moravu. V roce 1940 měl spolek již 144 členů ze 29 obcí širokého okolí. V té době pořádal dokonce i kurzy mikroskopického vyšetření včelstev. Druhá světová válka další aktivní práci spolku zastavila. V roce 1942 se konala poslední valná hromada členů, a to až po vleklých jednání a povoleních okresním úřadem. Po válce se organizace pozvolna obnovila, neboť se řešily jiné náročnější úkoly. Bývalé slávy však již nedosáhla. Některé obce byly začleněny pod Zemské ústředí v Praze, a tak počet členů v roce 1950

klesá na 122. V roce 1952 je ustaven spolek v Letovicích, čímž počet členů poklesl na 69. V roce 1955 přechází včelaři z Prosetína pod okres Bystřici a počet členů se opět snižuje na 54 členů. V současné době má organizace 75 členů. Funkci předsedy vykonává od roku 1969 Sedlák Ludvík. Organizace pořádá pravidelné kurzy pečení medového pečiva spojené s prodejem pečiva a medoviny před Mikulášem. V roce 1980 zastihlo i naše včelařské chovy nebezpečné onemocnění varroázy včel. Ohnisko nemoci bylo u včel kastelána hradu Svojanov. Včelstva v širokém okolí, u nás v Kněževsi, musela být likvidována. Celkem to bylo 77 včelstev. U příležitosti 80. výročí byla v bývalé prodejně samoobsluhy na náměstí pro širokou veřejnost uspořádána výstava včelaření z minulosti i moderních včelařských potřeb. Prodávala se i medovina a medové pečivo. Po oba dny 28. a 29. listopadu se těšila velkému zájmu občanů. OV NF v Blansku udělil naší organizaci Čestné uznání za plnění celospolečenských úkolů.

Hrnečku dost!

Jestli měla obce v roce 1986 málo vody a překonávala velké útrapy při zajišťování pitné vody pro občany, pak v roce 1987 měli naši sousedé vody až běda. Již pěkná zima se sněhem hodně slibovala, ale skutečnost předčila očekávání. Koncem června stála po deštích voda na poli často i několik dní. Dne 7. června po vydatném dešti v odpoledních hodinách nestačila přívaly vod ze Širokých luk pobrat kanalizace a voda vystoupila na povrch. Před bytovkou čp. 440 zaplavila park 30 cm vysoká hladina vody. Voda vnikla do přilehlých domů, kde způsobila velké škody. U Věstinských čp. 356 dosáhla na dvorku za domkem hloubky 50 cm. S rychlou pomocí našich požárníků se podařilo škody zmírnit. Další povodně na sebe nenechaly dlouho čekat. V noci ze 14. na 15. června se spustil velmi hustý déšť, který neustával. O půl čtvrté ráno se již obcí hnaly proudy vody. Moravská strana byla jedna řeka. Voda dosahovala na křižovatce u Komárkových čp. na silnici do výšky rovného 1 m. Způsobila značné škody ve většině domů, kam přinesla nánosy bahna ze Závřší. Nejhorší situace byla snad u Danzingerových čp.154. Na Dolním Vejpustku se hnala po silnici řeka hluboká 30 cm. Přelila se přes hlavní silnici u závodu JMPM na Loučka. Při povodni byly cesty velmi nebezpečné. Voda totiž tlakem odnesla litinové kryty kanalizace. Přívaly vod poklesly

asi za 3 hodiny. Škody byly velké, neboť mnoho občanů spalo a nemohlo se povodni bránit. Odstraňování naplavenin stálo mnoho úsilí občanů i samotného MNV. Další povodeň přišla bezprostředně poté 19. června. Její průběh již nebyl tak hrozný. Přívaly vod přišly kolem 23. hodiny večer a obec vzbudila všechny občany zapnutím sirény. Nedivme se, že sousedé byli od té doby ve střehu a svědomitě sledovali stav vody při deštích v potoku, někteří v níže položených domcích vybudovali zábrany pro případ dalších povodní. Využili je při poslední povodni 18. srpna ve 21 hodin večer. Na odstraňování nánosů bahna bylo odpracováno mnoho brigádnických hodin. Podíleli se na nich nejen občané, MNV ale i JZD Mír Olešnice, které ochotně zapůjčilo potřebnou techniku. Po záplavách byla svolána jednání mezi MNV a JZD na předcházení povodním. JZD zbudovalo lapače vody na Klimentce za účelem zachycení vody z polí, dále přislíbilo, že nebude sázet brambory a pěstovat kukuřici na pozemcích svažujících se k obci. Pro další léta zadalo vypracování „Projektu souhrnné pozemkové úpravy“, jehož realizace by zabránila splavování zeminy z polí a do značné míry zabránila dalším pohromám.

Kulturní život v obci

Naše obec měla velmi omezené možnosti pořádání kulturních akcí, neboť Sokolovna se nacházela ve stavu rozsáhlé rekonstrukce a jiné velké prostory na pořádání akcí pro občany chybějí. Tak se muselo i slavnostní plenární zasedání MNV konat v náhradních prostorách, které ochotně zapůjčil OV Kněževs ve svém kulturním domě. Připravený autobus odvážel účastníky schůze ze všech obcí společného NV.

ZO SSM realizovala společně s komisí pro mládež a tělovýchovu 2 besedy s mládeží v salónku hotelu Závřší. První na téma Horolezectví dne 27. března uváděl lektor Budiš, druhou o putování po SSSR dne 23. října v rámci oslav 70. výročí VŘSR lektor Jokeš.

Olešnická kytka

Dne 6. června 1987 se uskutečnil 2. ročník této soutěže trampských písní na zahradě Sokolovny. Pořadatelem byla ZO SSM v obci společně se střediskovým kulturním zařízením pod patronací závodů JZD Mír Olešnice, JMPM Olešnice a Centroflor Olešnice, dále potom ZO ČSŽ v obci. První ročník soutěže proběhl v říjnu 1986. Bylo na něj

pozváno několik trampských skupin. Druhý ročník již vzbudil takový zájem hudebníků, že pořadatelé museli provést výběr. Účinkovaly skupiny „Letokruhy“ z Brna, „Vysočina“ z Havlíčkova Brodu, „Chrupa“ z Chrudimi, „Jacksongs“ z Brna, „Kiks“ z Brna, „Pohoda“ z Chrudimi, „Trampoty“ z Červených Peček a „Kamelot“ z Brna. Jako hosté na soutěži dále vystupovaly skupiny „Uhlák“ z Telče a „Hráči“ z Brna.

Atmosféra soutěže, která trvala od 14.00 do 23.30, byla velmi pěkná. První cena - putovní keramická „Olešnická kytka“ se stala kořistí skupiny „Kamelot“ z Brna. Druhou cenu - květinovou vázu získala skupina „Pohoda“ z Chrudimi a třetí cenu - květinovou kazetu z Centrofloru získala skupina „Vysočina“ z Havlíčkova Brodu. Tato skupina získala rovněž zvláštní cenu - vepřovou hlavu ze závodu JMP masný Olešnice. Celá soutěž byla organizačně velmi dobře zajištěna. O občerstvení pro diváky i soutěžící se postaraly ženy ze ZO ČSŽ. O soutěži proběhla pochvalná zpráva i v rozhlasovém vysílání stanice Vltava, zpráva byla otištěna i v časopise Mladý svět. Je na škodu, že se druhý ročník setkal s malým zájmem naší veřejnosti a byl stejně jako první ročník navštíven cizími diváky.

Promenádní koncert

Na počest 44. výročí Slovenského národního povstání zorganizovalo SKZ MNV Olešnice na náměstí v obci dne 28. srpna večer koncert, na němž společně vystupovali členové mládežnického dechového orchestru Lidových škol umění z Letovic a Lipska. Mladí hudebníci stáli rozděleni po skupinách na celém náměstí mezi posluchači a připravili všem přítomným občanům velmi pěkný kulturní zážitek. A protože bylo hudebníků celkově na 140, bylo je také, jak se patří, slyšet. Je škoda, že si je nepřišlo poslechnout více našich občanů.

Služby pro občany

V zájmu zkvalitnění služeb pro občany v naší obci i okolí přijal MNV celou řadu opatření. Vedle Domu služeb OPKS, který zajišťuje některé služby pro naše občany, vystavil MNV povolení k poskytování služeb obyvatelstvu podle zákona č. 154/82 Sb. těmto občanům:

Baka Jaroslav, Olešnice 483 pro zednické práce, Bedan František, Olešnice 390 pro klempířské práce, Bednář František, Olešnice 440 pro malíř-

ské práce, Benešová Ludmila, Olešnice 246 pro krejčovství, Blaha Miroslav, Olešnice 198 pro stolařské práce, Cveček František, Olešnice 486 pro zednické práce, Cvečková Marie, Olešnice 105 pro krejčovství, Čípek Vladimír, Olešnice 369 pro stolařské práce, Dufek Josef, Olešnice 515 pro zámečnické práce, Elis Miloš, Olešnice 268 pro drobné opravy automobilů, Filip Jindřich, Olešnice 478 pro tesařské práce, Kovařík Věroslav, Olešnice 457 pro malířské práce, Mistrová Marie, Olešnice 473 pro krejčovství, Krejčí František, Petrov 24 pro malířské práce, Moravec Ladislav, Olešnice 166 pro tesařské práce, Nevrlík Jiří, Olešnice 440 pro drobné opravy automobilů, Peterka Alois, Olešnice 477 pro opravárenskou činnost, Synková Božena, Olešnice 469 pro krejčovství, Sedláček Rostislav, Rozsíčka 62 pro drobné opravy automobilů a Skoumal Zdeněk, Olešnice 386 pro zámečnické práce.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1987 se narodilo: v Olešnici 11 chlapců, 13 dívek, celkem 24 dětí, ve Křtěnově 2 chlapci, 1 dívka, celkem 3 děti, ve Lhotě se nenarodilo žádné dítě.

Toho roku zemřelo: v Olešnici 12 mužů, 10 žen, celkem 22 osob, ve Křtěnově 1 muž, celkem 1 osoba, ve Lhotě nezemřela žádná osoba.

Z tohoto počtu bylo 10 osob zpopelněno a 13 osob pohřbeno a místních hřbitovech.

K trvalému pobytu se přihlásilo: v Olešnici 10 mužů, 5 žen, 5 dětí, celkem 20 osob, ve Křtěnově 1 žena, celkem 1 osoba, ve Lhotě se nepřihlásila žádná osoba.

Z trvalého pobytu se odhlásilo: v Olešnici 12 mužů, 16 žen a 7 dětí, celkem 35 osob, ve Křtěnově 1 muž, 1 žena, celkem 2 osoby, ve Lhotě 1 muž, celkem 1 osoba.

Počty obyvatel v obcích k 1. lednu:

	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Olešnice	1 808	1 807	1 826	1 808	1 802	1 787
Křtěnov	188	191	184	185	181	182
Lhota u Olešnice	54	53	50	49	45	45
Crhov				181	181	181
Rozsíčka				184	181	177
Ústup				44	45	46
Kněževes				149	147	148
Veselka				43	38	42
Jobova Lhota				35	36	32
Louka				149	149	151

Rok 1988

Počasí a úroda

Rok 1988 byl celkově teplý, suchý a velmi úrodný. V měsících lednu a únoru bylo abnormálně teplé počasí jen s občasnými nepatrnými nočními mrazíky a menšími srážkami. Lyžaři marně čekali na sních. Zima se dostavila až 18. února, kdy napadlo prvních asi 5 cm sněhu. V dalších dnech ho však neustále přibývalo. Nebýt toho, že země nebyla promrzlá a sníh odspodu odtával, měli jsme ho nakonec rekordní nadílku. I tak se ho 20 cm vrstva udržela až do 23. března. Lyžařský vlek byl v provozu až do 23. března. Začátkem měsíce dubna již začaly polní práce. JZD Mír Olešnice začalo 6. dubna se setím obilí a v polovině dubna byly již zasázeny i brambory. Duben byl celkově velmi teplý a suchý. Ojediné mrazy 24. a 25. dubna v našem kraji způsobily jen nepatrné škody, pomrzly petrklíče. Na jihu však byly značné škody zejména na kvetoucích ovocných stromech. Také květen byl teplý s teplotami přes den až 25°C. Začalo velké sucho, které bylo příčinou zaorávání nevzrostlé řepy a máku na jihu. U nás všechny ovocné stromy pěkně odkvetly. Vydatnějších dešťových srážek jsme se dočkali až 6.–8. června. Celé léto bylo teplé, ideální na koupání a rekreaci. Vždyť u nás od 15. června až do 23. srpna ani noční teploty nepoklesly pod 10°C. Nejteplejšími týdny byl přitom třetí červencový a druhý srpnový týden s trvalými i nočními teplotami nad 15°C. Vzácností nebyla denní 30°C vedra. Zemědělci však naříkali na velká sucha. Žně u nás začaly již 7. srpna a ukončeny byly 19. srpna s velmi pěknou úrodou. Výnosy pšenice byly 5,35 tun po hektaru, žita 4,32 t, ječmene 5,11 t, ovsa 4,1 t po hektaru. Takovou úrodu nikdo nečekal. S výsledky žní se JZD zařadilo na 6. místo v okrese. Na výnosu ječmene jako jediné překročilo hranici 5 t po ha. Za velmi pěkné výsledky byla udělena okresní a krajská vyznamenání členům JZD – traktoristovi Antonínu Tomanovi a Vincenci Tomanovi, vedoucímu střediska Olešnice, oba bytem z Ústupu. Změna počasí nastala se začátkem měsíce září, kdy jen v prvním týdnu napadlo 70 mm dešťových srážek. Poměrně teplé počasí vydrželo až do posledního říjnového týdne. Bylo velmi příhodné pro podzimní práce na poli. Sklizeň brambor u JZD byla dobrá. S výnosem 254,5 q po hektaru se zařadili na první mís-

to v okrese. Také úroda ovoce byla dobrá. Ovoce dozrálo ve výborné kvalitě včetně švestek. Prudká změna počasí nastala po 25. říjnu, kdy přišly náhlé mrazy kolem -10°C a napadla velká vrstva sněhu. Tento ráz počasí s častým mrholením vydržel až do poloviny prosince. Nejvíce sněhu napadlo 21. listopadu, kdy ho bylo celkově přes 10 cm. Když jeho poslední zbytky těsně před Vánocemi zmizely, ještě nikdo netušil, že se této zimě jiného sněhu nedočkáme.

Budovatelské úsilí v obci

Místní národní výbor navázal ve svém budovatelském úsilí na dobré výsledky minulých let. S pomocí občanů sdružených v NF a s pomocí místních závodů splnil úkoly výstavby v roce 1988. Z nejdůležitějších akcí roku byla mimo volební program NF zahájena výstavba posílení vodovodního zdroje u Ostré horky za Lamberkem. V průběhu roku zde byly vybudovány 2 vodojemy, každý s objemem 250 m³ vody, vodovodní řady, kabelizace a armaturní komora. To vše nákladem 1 300 000 Kčs. Nebýt nečekaného příchodu zimy mohlo být celé dílo do konce roku zcela dokončeno. Druhou významnou stavební akcí v obci bylo dokončení rekonstrukce Sokolovny na střediskové kulturní zařízení. Zde bylo v průběhu roku proinvestováno 1 900 000 Kčs. Byly provedeny venkovní omítky na celé budově, opraveny střešní konstrukce, zbudována nová elektroinstalace, vodoinstalace, nové sociální zařízení a provedena generální oprava celé vnitřní části budovy. Ve dvorním traktu byly započaty práce na loutkovém divadle. Občané se pustili i do opravy zahradní části za domem, aby celý objekt mohl sloužit naší veřejnosti. Příchod zimy způsobil přerušení těchto prací stejně jako vnějších obkladů budovy. V podzimních měsících se postupně začal ztrácet další ze starých domů na náměstí, a to dům bývalé samoobsluhy. MNV povolil občanům - stavebníkům jeho postupné rozebrání na stavby rodinných domků.

Také občané v okolních obcích nezháleli. Konference občanských výborů, která se uskutečnila 26. února, zhodnotila jejich práci. Byl stanoven program dalšího rozvoje všech integrovaných obcí. V Kněževsi byly v průběhu roku brigádnicky opraveny chodníky v celé obci, na Veselce provedena fasáda na budově občanského výboru, v Ústupu pokračovali v generální opravě bývalé školy na víceúčelové zařízení, v Rozsícce byla do-

končena budova občanského výboru a započato s rekonstrukcí rybníka na požární nádrž.

V Crhově byl vymalován kulturní dům a provedena penetrace všech místních komunikací. V Jobově Lhotě zbudovali svodidla u vozovky do Hutí a opravili vozovku do Kněževse.

Ve Lhotě u Olešnice bylo upraveno okolí koupaliště, ve Křtěnově byla zbudována nová silnice v horní části obce včetně chodníků a v Louce byla dokončena výstavba prodejny z budovy bývalé školy. Občané Louky také provedli generální opravu kulturního domu v obci. Dne 9. prosince se pak stali hostiteli plenárního zasedání MNV Olešnice. Mezi hosty byli přivítáni poslanec KNV ing. Stanislav Bělehrádek a poslanec ONV Pavel Žíla.

Kulturní život v obci

Sbor pro občanské záležitosti MNV spolu se SRPŠ Mateřské školy I. připravil na neděli 27. března „odpoledne s dětskou módou“ v kavárně hotelu Závřší. Maminky dětí MŠ ušily pro tuto příležitost svým malým ratolestem vkusné oblečky, a ty je potom samy předváděly na módní přehlídce. Akce se setkala s velkým zájmem občanů. Psal o ní i okresní tisk.

Svaz chovatelů II uskutečnil v měsíci březnu v novém areálu této organizace v Olešnici „Diskotéku pro mládež“. Zúčastnilo se jí celkem 15 osob včetně pořadatelů. Připraveno bylo totiž jen nealkoholické občerstvení, a to je asi pro naši veselou mládež málo. V prosinci se pořadatelé rozhodli taneční zábavu opakovat, tentokrát již žádný druh nechyběl a kapacita sálu byla naplněna. V letních měsících proběhly v obci tradiční kulturní akce - pěvecká soutěž trampských písní „Olešnická kytky“ a Jezdecký den jezdeckého klubu při JZD Mír Olešnice. Zejména druhá soutěž byla bohatě navštívena příznivci jezdeckého sportu z dalekého okolí. Základní organizace Svazarmu Olešnice uskutečnila v neděli 26. června v pořadí již 8. závod motokár na tradiční trati v obci jako přebor Jihomoravského kraje. Závod byl stejně jako v minulých letech zdařile připraven a hojně diváky navštíveny.

40. výročí vzniku n. p. Centroflor

V květnu uplynulo 40 let od vzniku národního podniku Centroflor. Olešnický závod vznikl znárodněním soukromé firmy Matonoha, která v Olešnici vyráběla květiny již roku 1866. Byla to

továrna se 200 zaměstnanci; měla již tehdy poměrně značné obchodní styky jak v tuzemsku, tak i v zahraničí. Znárodněný podnik navázal na tyto tradice a postupně rozšířil svoji výrobu v podvýrobách v Bystrém, Budislavi a Březové tak, že počet zaměstnanců dosáhl až 560 lidí. Za uplynulých 40 let závod prošel poměrně rozsáhlou přestavbou jak co do vyráběného sortimentu, tak i co do svého vzhledu. Byla provedena rozsáhlá rekonstrukce samotné výrobní budovy, nádvorí, sociálního zařízení, skladových prostor, byla postavena závodní mateřská škola, 8 rodinných domků pro zaměstnance, svobodárna, plynová kotelna, opravena celá administrativní budova. Modernizováno bylo výrobní zařízení ve výrobě jiřin, ve vysekáárně a dalších provozech. Před 20 lety byl vybudován nový provoz ve Žďáru nad Sázavou, mající nyní 100 zaměstnanců. Závod dnes vyrábí vedle tradičních květín z papíru a textilu také moderní šatové ozdoby z kůže, bytové přízdoby z kůže a textilu, vánoční stromčky, ozdoby ze žinilky, dekorační květiny, různé figurky a atrapy. Výrobky mají stále dobrý zvuk ve světě. Z plánu výroby 27 mil. Kčs posílá závod na export zboží za 6,5 mil. Kčs. Celý závod je nositelem titulu Závod socialistické práce. Rok 1988 byl jeho prvním rokem ve státním podniku Jablonecká bižuterie. Jubilejní rok oslavili pracující vzornými výsledky. V rámci podniku získali 1. místo v soutěži „Vzorný exportní závod“, soutěži intenzifikačního rozvoje a soutěži zlepšovatele hnutí. Závod nezapomněl ani na své bývalé zaměstnance - důchodce. Dne 20. května pro ně uskutečnil setkání spojené s prohlídkou moderního závodu, besedou s mladými zaměstnanci a posezením v kulturním domě v Kněževsi.

Vyhlášení platnosti nové evidence nemovitostí

V roce 1987 byly pracovníky Krajské geodetické a kartografické správy proměřovány hranice pozemků a evidence nemovitostí. Na základě tohoto šetření byly práce na Základní mapě ČSR velkého měřítka dokončeny a obnoveny letos operáty evidence nemovitostí v katastrálních územích Olešnice. Na jaře byli na MNV Olešnice zvaní občané, kteří v předchozích obdobích postavili různé stavby, které nebyly úředně dokladovány. Ve věcech byl sjednán pořádek a od 1. července byla stanovena platnost obnovených operátů evidence nemovitostí. Socialistické organizace a ob-

čané mají za povinnost od tohoto data pečlivě hlásit do

15 dnů na MNV každou změnu uživatele, druhu pozemku, způsobu užívání a hranice pozemků. MNV pak tyto změny ohlásí příslušnému středisku geodézie.

110. výročí narození akademika Antonína Hamsíka

15. ledna tohoto roku uplynulo právě 110 let od narození rodáka naší obce akademika Antonína Hamsíka. Po studiích na českém klasickém gymnáziu v Brně a lékařské fakultě se stal asistentem na lékařské fakultě v Brně. Na podzim roku 1883 byl povolán jakožto profesor lékařské chemie do Prahy na Karlovu universitu. V letech 1933–34 působil zde ve funkci děkana lékařské fakulty. Vybudoval nejdříve v Brně a později i v Praze ústav lékařské chemie, který úspěšně vedl. Vydal velmi rozsáhlé dílo ve svém oboru lékařské chemii - biochemii. Z nejznámějších prací je nutno jmenovat alespoň „Biochemii“. Tato rozsáhlá 5-ti svazková práce je dodnes považována za základní literaturu v oboru ve světě vůbec a je přeložena a studována v mnoha světových jazycích. Za své vědecké dílo, celou řadu původních prací, které získaly věhlas po celém světě, byl profesor Antonín Hamsík v roce 1954 jmenován akademikem ČSAV a poctěn mnoha vyznamenáními, mimo jiné i nejvyšším lékařským vyznamenáním - Purkyňovou medailí. Narozený 15. ledna 1878, zemřel 20. října 1963. Protože akademik Antonín Hamsík žil od mládí v Brně a v Praze a se svou rodnou obcí neudržel v pozdějším věku kontakt, není ve své rodné obci téměř znám. Zapomenut však nebyl péčí rodáka obce profesora Borise Habance a historického kroužku v obci, kteří shromáždili dokumenty o jeho významné práci a životě.

100 let masného průmyslu v obci

V letošním roce vzpomenuli zaměstnanci místního závodu JM závodu masného sté výročí založení výroby v Olešnici. Zakladatelem živnosti řeznicko-uzenářské v roce 1888 byl Karel Čápek v najatém krámmě v domě č. p. 18. Karel Čápek v roce 1897 zakoupil vlastní dům č. p. 21 na náměstí vedle radnice, který přestavěl, aby lépe vyhovoval zvýšené výrobě. Pro pohon strojů zde byl instalován parní stroj. Maso se však muselo přenášet na uskladnění do sklepů přes silnici do

obecní lednice, kam se v zimě vozily zásoby ledu z rybníku Obecňák či Crhovského rybníka. V roce 1909 zakoupil Karel Čápek budovu bývalé palírny č. 29, kterou nechal celou přestavět dle plánů stavitele Karla Veselého z Poličky na moderní závod. Ten slouží s postupnými úpravami svému účelu dodnes. V rohu budovy na křižovatce byl původně krám se dvěma vchody z obou ulic. Stroje v závodě byly již poháněny benzínovým motorem, který občas sloužil i později po zavedení elektrického proudu 30. března 1922. Zájem o výrobky firmy byl vysoký. Vozily se do širokého okolí, ale i do Brna, Olomouce, Prahy a dokonce do Vídně. Rozvoz z počátku zabezpečovali 3 koně majitele firmy, později od roku 1924 nákladní automobil Praga Export. Ve třicátých letech se vyráběly: paštiky játrové, z husích jater, lanýžové, lanýže francouzské značky „Pericord“, sardelové, různé druhy gulášů a domácí uzené se zelím. Tyto výrobky se zavíraly do konzerv strojem firmy Heike z Berlína. Dále se vyráběly: salám játrový, játrovky, anglická a papriková slanina, lovecký salám, turistický, trvanlivý, moravské uzené, záviny, mortadella a párky do konzerv. Zakladatel firmy Karel Čápek zemřel ve věku 82 let v roce 1944. Firmu po něm převzal syn Rudolf Čápek. V roce 1949 byl závod znárodněn a začleněn do národního podniku Masna Brno. Výrobní zařízení se postupně modernizovalo a mnohonásobně se zvyšovala výroba. Několikrát se navrhovalo, aby bylo přikročeno k výstavbě nového závodu, vedení závodu však nepřikročilo k těmto možnostem nikdy dost rázně. Koncem roku 1985 byla zastavena porážka hovězího dobytka z důvodu malých a hygienicky nevyhovujících prostor. Rok 1988 byl ve znamení velkých dohadů, zda bude celý závod zavřen či nikoli. Podnikové ředitelství nemělo již na jeho další existenci zájem z důvodu rozšířené kapacity v Brně a výstavby nového masokombinátu v Poličce. ONV v Blansku rovněž v minulosti příliš modernizaci závodu nepřál. V letošním roce však vyvinul velké úsilí na jeho záchranu. Zástupci naší obce se dokonce vypravili do Prahy na jednání za záchranu našeho závodu. Závod byl nakonec převeden na provoz od 1. dubna 1989 s tím, že se bude ve výrobě zaměřovat na speciality masných výrobků. Samotná oslava 100 let vzniku závodu se uskutečnila v objektu rekreačního zařízení JZD Mír Olešnice ve Lhotě u Olešnice. Pozvání byli i důchodci - bývalí zaměstnanci závodu.

Spolkový život v obci

Svaz zahrádkářů patří v obci mezi velmi aktivní organizace NF. Stále rozšiřuje okruh svých členů, kteří se zapojují nejen do práce na svých zahrádkách, ale i do modernizace své klubovny a moštárny. Pro členy získali vedle zemědělské půdy na Stráni a zahrádkářské kolonie pod Skal-kami i nové kolonie zahrádek nad Rovečínskou ulicí (Motyčkově pole). Nyní budují kolonii zahrádek na Rovních. Členové organizace uskutečňují každým rokem sběr železného šrotu po obci a nyní získávají sousedy pro soutěž „Rozkvetlé ulice“.

Svaz chovatelů v Olešnici má dvě organizace. Členové ZO č. I chovají drůbež hrabavou, vodní, perličky, krůty, králíky, holuby, dále pak kožešinová zvířata jako lišky, pesce, norky, ovce a kozy. Jen za rok 1987 dodali na trh 9 358 ks vajec, 1 673 králíčích kůží, 687 kg králíčího masa, 12 kg an-gorské srsti, 54 kozích kůží, 140 kg ovčí vlny. Celková hodnota těchto odpadních surovin činila 152 824 Kčs. Chovatelé vystavovali svá domácí zvířata na šestnácti různých výstavách. Jedna taková výstava hospodářských zvířat se uskutečnila i v Olešnici o naší pouti. Organizace byla v okrese vyhodnocena za rok 1987 jako nejlepší. Také organizace chovatelů č. II dosahuje ve své práci výborných výsledků. Její členové se zabývají chovem cizokrajného ptactva a kanárů, akva-rijních rybek a terarijních zvířat. Ve své činnosti mnoho času věnují mládeži. Ve dnech 10. - 15. června uskutečnili ve svém chovatelském areálu velmi zdařilou výstavu cizokrajného zvířectva, kterou s velkým zájmem shlédla především škol-ní mládež.

Organizace rybářů patří rovněž mezi aktivní společenské organizace. V rámci našeho kraje byla za minulý rok vyhodnocena na 3. místě. Vzor-ně se stará i o 25 členů rybářského kroužku z řad dětí základní školy. Rybáři ulovili za rok 1987 celkem 2 506 kusů ryb o váze 1 322 kg. Jen na oleš-nických vodách, které obhospodařují, bylo ulove-no 454 kaprů a 628 pstruhů. Takové výsledky sa-mozřejmě žádají velké pracovní úsilí. Za rok 1987 to bylo 2 350 brigádnických hodin.

Svaz protifašistických bojovníků není početná organizace, která má navíc vysoký věkový průměr. I přesto její členové vykonávají mnoho zá-

služné práce především na úseku ideově výchov-ném. V roce 1987 uskutečnili 55 besed a předná-šek, z toho 34 pro mládež nejen v Olešnici, ale i v širokém okolí. Organizace má uzavřeny smlouvy o spolupráci s MNV, JZD Mír Olešnice a ZŠ Olešnice. Pomáhá zejména mladým osvětlo-vat nebezpečí války a fašismu a seznamuje s his-torií protifašistického odboje v našem okolí.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1988 se narodilo: v Olešnici 8 chlapců, 11 dívek, celkem 19 dětí, ve Křtěnově 1 chlapec, 2 dívky, celkem 3 děti, ve Lhotě se nenarodilo žád-né dítě.

Tohoto roku zemřelo: v Olešnici 13 mužů, 7 žen, celkem 20 osob, ve Křtěnově 1 muž, 2 ženy, celkem 3 osoby, ve Lhotě u Olešnice zemřel 1 muž.

Z tohoto počtu mělo 16 církevní pohřeb a 8 by-lo zpopelněno.

K trvalému pobytu se přihlásilo: v Olešnici 11 mužů, 11 žen, 11 dětí, celkem 33 osoby, ve Křtě-nově 3 muži, 2 ženy, 2 děti, celkem 7 osob, ve Lhotě u Olešnice 1 muž, 1 žena, 1 dítě, celkem 3 osoby.

Z trvalého pobytu se odhlásilo: z Olešnice 12 mužů, 17 žen, 15 dětí, celkem 44 osob, ze Křtě-nova 1 muž, ze Lhoty u Olešnice se odhlásily 2 ženy.

Rok 1989

Počasí a úroda

Zima roku 1988-89 zklamala především děti. Sněhu napadlo 7. ledna asi 6 cm a během dvou dní zase roztál. Celý leden bylo mlhavo a sychra-vo s teplotami kolem nuly. S jarními pracemi na polích setím obilí začalo JZD již 29. března. V po-sledních březnových dnech pracovali na zahrád-kách i sousedé. Jaro se uspíšilo, třešně rozkvetly již 15. dubna. Konec dubna a začátek května byl velmi chladný, deštivý i se sněhovými přehánka-mi. Také červen byl bohatý na dešťové srážky, a to zejména ve své druhé polovině. Vše nasvěd-čovalo tomu, že i letos nám velká voda obec pro-pláchne. Skutečně se tak stalo 22. června v 16.50 hod. V krátké době spadlo 23 mm vody, která se hrnula po polích od starého vodojemu k závodu Lacrum a druhou cestou přes pole Kopalovu zmolu na Dolní Vejpustek, kde způsobila povodeň. Voda s bahnem a kamením z polí se hnala

po ulici a zastavila se až o boční vrata závodu JP masný. V závodě způsobila nemalé škody a zastavila provoz na silnici. Červenec a částečně srpen byly teplé měsíce, ale déšť také nechyběl. Sklizeň brambor a obilí začala v polovině srpna. Výnosy obilí byly nižší, neboť obilí dostalo plíseň z vlhkého počasí a potřebných postřiků se nedostávalo. Výnosy byly u pšenice 5,4 t po hektaru, žita 4,25 t, ječmene 4,62 t a ovesa 4,35 t. Zato sklizeň píce byla bohatá. Výnosy brambor byly velmi dobré. Celkově 25,77 tuny po hektaru. Družstvo naplnilo zcela obě bramborárny a to bylo dobře, neboť se celkově projevil nedostatek brambor. Většina JZD na jihu letos omezila přestování této plodiny a musela je potom od nás kupovat. Úroda ovoce byla celkově velmi dobrá a ovoce bylo kvalitní. Podzimní měsíce byly mírné, velice příznivé na polní práce, na dešťové srážky byly chudé. Mírnější mrazy přišly ve 2. polovině listopadu, kdy také napadla i slabá vrstva sněhu.

Máme kulturní dům

V letošním roce pokračovaly práce na dokončení kulturního domu budovaného přestavbou staré Sokolovny. Brigádnická výpomoc občanů nebyla již tak častá, neboť se prováděly vnitřní obkládové práce. Veřejnost s velkou zvědavostí očekávala, jak bude celé dílo vypadat. Dokončovaly se venkovní obklady a terénní úpravy.

Konečně nadešel dlouho očekávaný den - ve čtvrtek 22. června byl kulturní dům slavnostně otevřen. V nové budově se konala slavnostní schůze, na kterou byli vedle poslanců a členů komisi MNV pozváni i nejlepší brigádníci, zástupci patronátních závodů, JZD, VÚM, školy a složek NF. Přítomni byli i hosté, které vedl předseda ONV JUDr. Vladimír Komárek. Zástupci okresu vysoce hodnotili tuto stavbu, nešetřili slovy chvály nad jejím interiérem.

Předseda MNV s. František Žíla ve slavnostním projevu poděkoval všem zúčastněným za jejich obětavou pomoc. Neopomněl ani na projektanta stavby Ing. arch. Krejzu, který s velkou péčí stavbu projektoval, ale jejího dokončení se nedožil, zemřel v roce 1988 po těžké nemoci. Naši veřejnosti bylo předáno dílo v hodnotě 5 500 000 Kčs.

Ještě ve druhé polovině roku se v nové budově uskutečnilo mnoho pěkných kulturních programů. Dne 3. září zde vystoupilo Horácké divadlo z Jihlavy s veselohrou „Nelži, miláčku“. Dne 18.

října jsme v Olešnici uvítali známou zpěvačku Lenku Filipovou s hudební skupinou Domino z Prahy. Program vystoupení nesl název „Částečné zatmění srdce“.

Kulturní dům se také proměnil ve dnech 26. listopadu až 4. prosince ve výstavní síň obrazů Jaroslava Pavliše, redaktora brněnského večerníku. Na 28. prosince připravilo Střediskové kulturní zařízení „Vánoční koncert“ v podání pěveckého sboru SKP Letovice pod vedením sbormistra M. Krejsy.

Budovatelské úsilí MNV

Vedle dokončení výstavby kulturního domu, které představovalo náklady 2 500 000 Kčs, se MNV zaměřil i na dokončení další stavby, a to posílení vodovodního zdroje. Do provozu byly uvedeny dva vodojemy u Ostré horky, každý na 250 m³ vody. Nastaly však komplikace, neboť voda z nádrží po jejich naplnění prosakovala. Obec musela práce pozdržet. Informací u jiných budovatelů obdobných staveb bylo zjištěno, že netěsnost vodojemů je běžný jev způsobený pravděpodobně špatně zpracovanou technologií stavby. Musely být proto provedeny dodatečné speciální vnitřní nátěry stěn tmelem. Potom byl objekt uveden do provozu. Občané v obci sledovali své vodovodní přípojky, neboť se změnila tlaková pásma vodovodu. Na některých místech došlo k prasknutí starého vodovodního řádu. Tyto poruchy odstraňoval Jm VaK Boskovice.

Dne 1. května byla zahájena II. etapa výstavby nákupního střediska.

Předcházely jí asanace starých objektů, především bývalé samoobsluhy. Drobným stavebníkům byla dána v předchozím roce možnost rozebrat si z tohoto domu potřebný stavební materiál, zbytek zbořeniska pak byl v jarních měsících odvezen. Do konce roku se podařilo smontovat železobetonový skelet domu, část opěrných zdí postavit, schodiště usadit a vybudovat část kanalizace, vše v celkové částce 1 854 000 Kčs.

Také občané okolních obcí nezaháleli. V Louce byla dokončena oprava kulturního domu a zbudován parčík vedle prodejny. V Kněževsi byla vyčištěna vodní nádrž a provedena celková oprava stavidla a hráze, dále výměna 60 m vodovodního potrubí a oprava dvorní části kulturního domu. Ve Křténově byla zbourána

na stará požární zbrojnice, zbudována klubovna a hřiště pro mládež. V Jobově Lhotě občané očistili místní komunikace, opravili kapličku a zbudovali opěrnou zeď. Crhovští se pustili do budování dětského hřiště, které jim přineslo nemálo starostí především se zabezpečením těžké mechanizace. Hřiště bylo téměř dokončeno. V Rozsíčce se pokračovalo v budování víceúčelové nádrže. Na dno byly po vybagrování položeny panely. Ve Lhotě u Olešnice byla provedena oprava vypouštěcího zařízení víceúčelové nádrže. Na Veselce byly zpevněny místní komunikace a v Ústupu se pokračovalo v rekonstrukci budovy občanského výboru. Jako aktivnější byli hodnoceni občané v Kněževsi a v Louce.

40. let PO SSM

V letošním roce oslavila PO SSM 40 let od svého založení v roce 1949. Ve své práci navázala na některé tradice dětského hnutí za období před II. světovou válkou. Na naší škole byla PO založena 23. února 1951. Tehdy se přihlásilo 72 žáků, kteří byli zařazeni do 4 oddílů. Prvními vedoucími byly učitelky Slávka Slámová a Marie Macháčková. První pionýrský slib proběhl 20. ledna 1952, druhá skupina pionýrů složila slib 26. dubna 1952. Hlavními úkoly pionýrů bylo pomáhat slabším spolužákům, sbírat byliny a starý papír. Později se pionýři zaměřili i na zájmovou činnost. Pracovaly oddíly včelařů, rybářů, chovatelů, motoristů, modelářů, zdravotníků, požárníků a další. Ve funkci skupinových vedoucích se vystřídali učitelé zdejší školy Olga Sedláková, Miroslava Staňková, Jindřiška Pokorná, Marie Kintrová, Vratislav Sedlák, Miloslava Sýkorová, Milan Kala, Marie Horbásová, Alena Orlická a nyní Jaroslava Peterková. V letech 1968–1970 byla její činnost zastavena. V té době pracovala na škole organizace Junáka. Po roce 1971 uzavřela organizace patronátní smlouvu s jednotkou Lidových milicí v obci a organizací SPB. Pionýři za léta své existence dosáhli celé řady úspěchů v okresních soutěžích. Od roku 1980 se o prázdninách pravidelně setkávali na táboře v Karpouně u Kunžaku, ve Vísce u Jevíčka či Uhřínově u Velkého Meziříčí. V roce 1985 převzali čestný název „Pionýrská skupina Miloše Prudila“, který získali dlouhou dobrou spoluprací s SPB. Pionýři jen za rok 1988 odevzdali 41 742 kg odpadových surovin

a léčivé rostliny v hodnotě 3 616,90 Kčs. Odpracovali v tomto roce 1 589 brigádnických hodin. U příležitosti 40. výročí založení PO SSM bylo za přítomnosti hostů uskutečněno na hřišti u školy slavnostní skupinové shromáždění, po kterém byl pro pionýry připraven velmi zajímavý program na hřišti Pod horkou. Proběhla tam ukázka výcviku strážních psů z VNŽ Kuřim, ukázka práce jezdeckého oddílu JZD Mír Olešnice, oddílu Bikrosu a ukázka bojového útoku jednotky ZM spojeného se střelbou ze samopalů. V závěru roku byla PS spolu se ZŠ pořadatelem sportovní olympiády žáků, která se uskutečnila ve středu 21. června. Všechny sportovní soutěže měly velmi dobrou úroveň. Vždyť 42 žáků obdrželo diplom testu FJT 90 za splnění náročných kritérií soutěže zdatnosti.

50 let závodu Lacrum

Olešnický závod oslavil letos 50. výročí svého vzniku. V roce 1937 podalo rolnické mlékařské družstvo žádost na odkoupení „Šibrový zmoly“ s výměrou 1 100 m². Pozemek odkoupilo za 2 Kč za 1 m² s podmínkou, že stavba bude během 1 roku provedena. Stavební plány byly předloženy 22. června 1937 a ihned se začalo stavět. Do zimy byla hrubá stavba hotova. V roce 1938 bylo dokončeno vnitřní vybavení a vodovod z obecního pozemku, kde družstvo vybudovalo podzemní rezervoár na vodu. V roce 1939 se v mlékárně začalo zpracovávat mléko v množství 2 - 5 000 litrů. Na stavbě se finančně podíleli místní a okolní rolníci. V roce 1949 Rolnické mlékařské družstvo koupilo další pozemek od p. Gustava Člupka, na němž byla zbudována drůbežárna s umělými líhněmi pro kuřata, sběrna vajec i třídnírna. Po roce 1948 přešla mlékárna pod národní správu a stala se součástí mlékárenského podniku v Bystřici nad Pernštejnem, později součástí podniku ve Svitavách a od roku 1960 natrvalo součástí podniku Lacrum Brno. Za 50 let trvání prošel závod několika přestavbami. V letech 1949 - 1950 se přistavělo poschodí budovy a zvýšila se výroba na 10 - 15 000 litrů mléka. V roce 1960 byla zrušena líheň, sběrna vajec a samotný závod byl svým vybavením tak špatný, že hrozilo jeho zrušení. Výroba měla být převedena do Bystřice n. Pern. V letech 1963 - 65 se podařilo jeho zařízení zrekonstruovat. Postupně se začalo s rozšiřováním závodu. V 70. letech již zde zpracovávali denně 40 000 litrů mléka a za pochodu

se prováděly další úpravy. Dnes závod dokončuje třetí etapu své modernizace, která představuje náklady 40 milionů Kčs. Po dokončení bude jedním z nejmodernějších v republice. Nyní denně zpracovává 100 000 litrů a je připraven zvýšit denní příjem mléka až 160 000 litrů. Má moderní másárnu, stáčírnu tekutých výrobků, výrobu baleného minimásla a staví velké sklady. V provozu má i čistírnu odpadních vod, která přispívá ke zlepšení kvality odpadních vod. Její zařízení je však s nelibostí přijímáno občany bydlícími v okolí, neboť je ruší hlukem a nadměrným zápachem.

Drobná provozovna MNV

MNV provedl v polovině roku rozbor služeb a obchodu v obci v rámci rozpracování závěrů XVII. sjezdu KSČ a závěrů 6. zasedání ÚV KSČ o obchodu a službách. S rozbohem byli seznámeni poslanci a další občané dne

18. května 1989 na 2. plenární schůzi. Zjištěno bylo, že OPKS Olešnice zabezpečuje pro občany tyto služby: holičství a kadeřnictví, pedikúru, sběrnou prádelny, čistírny a oprav obuvi, sklenářství a sklad propan - butanu. Při provozovně pracuje rovněž sběrna Sputnik, která zprostředkovává některé další drobné opravy věcí. V otázce autodopravy a vyvážení jímek a septiků se mohou občané obracet v nejnútnejším na JZD Mír Olešnice. Provozovna Lidokov Olešnice dobře zabezpečuje topenářské služby a v omezené míře rovněž klempířské práce. V Olešnici tedy zcela chybí služby stolařské, zednické, pokrývačské, autoopravárenské, zámečnické a tesařské. Některé z nich jsou poskytovány občany za úplatu bez řádného povolení formou tak zvaného melouchu. Z těchto důvodů se MNV rozhodl po dohodě s OPKS zřídit v Olešnici drobnou provozovnu MNV převzetím majetku i pracovníků, aby se služby pro občany obce mohly zlepšit podle našich potřeb. Provozovna začala jen zatím s uvedenými službami pracovat od září. Přes všechnu snahu se však služby do konce roku rozšířit nepodařilo. MNV také řešil v obci citelně chybějící sklad sběrných odpadových surovin, který by umožňoval alespoň výkup starého a tříděného papíru. Dosavadní užívaný prostor - stará plechová garáž před závodem Lacrum již těmto účelům nevyhovuje a bude odstraněna. Zatím se zde vykupuje starý netříděný papír první a třetí středu v měsíci od 13 do 15 hodin. Výkup železného šro-

tu v obci chybí. Jeho odvoz a sběr zabezpečují občas organizace ČSL a Zahrádkářský svaz, v poslední době i Ochránci přírody, kteří si výtěžky těchto akcí přivydělávají na svoji činnost. Občané obce bývají místním rozhlasem předem vyzváni, aby si starý nepotřebný železný šrot nachystali před své domy.

17. listopad 1989

Ti z našich občanů, kteří sledovali v pátek 17. listopadu večer televizní program, byli překvapeni náhlým neplánovaným přerušením vysílání, místo něhož sledovali neklidné vystoupení předsedy České vlády soudruha Pidry. Nabádal nás, sám znatelně rozrušen, ke klidu, rozvaze a pořádku. Teprve následující dny jsme se postupně dovídali, jak v Praze probíhaly a skončily oslavy dne studentstva. V Praze byly k tomuto dni uspořádány tentokrát oslavy s netradičním průběhem. Studenti po oficiální části na historickém Vyšehradě pokračovali v manifestaci průvodem do města, kde byli na Národní třídě obklíčeni předem připravenými zásahovými jednotkami a surově zbiti. Celý následující týden studenti stávkovali po celé republice. Žádali vyšetření hrubých zásahů proti nim, kdy nechybělo ani nasazení těžké bojové techniky. Studenti žádali záruky, aby se podobné činy neopakovaly. Sousedé v těchto dnech vytrvale sledovali televizi a tisk. V jejich názorech převládalo stanovisko sice nesouhlasné k zásahu bezpečnostních jednotek, ale také zdrženlivé ke studentům, o kterých říkali, že by se raději měli vrátit do škol a učit se, protože toho sami ještě mnoho nedokázali. Když se ale dozvídali postupně o událostech více a zjistili, že se studenty jdou i umělci a dokonce po několika dnech i dělníci závodů v Praze, začali naši občané chápat vážnost celé situace. Do tisku se dostalo 12 bodů požadavků studentů, které se týkaly změny vlády a monopolu jediné politické strany KSČ. V průběhu týdne od 20. do 26. listopadu se v obci objevily první plakáty žádající změnu vlády. Plakáty byly některými občany strhávány, jinými znovu vylepovány na výkladní skříně obchodů, sloupy, vrata, většinou na náměstí. V zalepených výkladech nebylo často ani vidět dovnitř na zboží. V neděli 26. listopadu večer bylo na hotelu Závřší založeno Občanské fórum, které chtělo jako první akci zabezpečit v obci organizaci celostátně vyhlášené generální stávky 27. listopadu ve 12 hodin. Generální stávka se ta-

ké následujícího dne v naší obci uskutečnila. Zúčastnilo se jí asi 300 občanů. Proběhla na náměstí před prodejnou Elektro, kam přišli dělníci z místních závodů. Za tribunu posloužila obyčejná židle, na kterou se postavili a promluvili řečníci. Program uváděli MUDr. Jiří Bednařík, z dalších řečníků vystoupili předseda MNV František Žíla, dále p. učitel Stanislav Neubauer, dva studenti filosofické fakulty z Brna a další. Vystoupení řečníků se sice lišila cílem i obsahem od sebe, ale potlesk přítomných sklidili všichni. Velmi zajímavé bylo přitom i sledování televize postavené před obchodem, protože uváděla autentické záběry z manifestace a zásahu bezpečnosti v Praze. Záběry přivezli studenti nahrané na videokazetě a mnozí občané je viděli poprvé. Naše televize je totiž v těchto dnech odmítla odvysílat. Ke stávce v obci dlužno dodat, že mnoho dalších občanů a nejen členů KSČ na náměstí nepřišlo především proto, že se obávali možných následků. Závěrem akce, která trvala asi hodinu, všichni přítomní podpořili požadavky studentů. Kroužek olešnických filmařů velmi pohotově natočil celou stávku na film, za který autoři Pavel Mareček a Vlastimil Člupek získali v okresní přehlídce filmů v Blansku 1. cenu. Film nazvali „Takhle to začalo v Olešnici“.

V obci se postupně začal rozbíhat politický boj v duchu nových myšlenek. Byl zvolen nový místní výbor Národní fronty zastoupený všemi politickými stranami. Neměl však dlouhého trvání, a jeho činnost postupně ustala. Zato 7. prosince byla do kulturního domu svolána první schůze Občanského fóra. Těšilo se na ni předem mnoho občanů v očekávání nových změn, jiní ze zvědavosti, další s odhodláním bojovat proti myšlenkám OF. V sále bylo nabito. Přišlo na 600 občanů a byli mezi nimi i takoví, kteří se léta do občanského života nezapojovali.

Jednání řídil MUDr. Jiří Bednařík a p. učitel Stanislav Neubauer. Vystoupilo na něm mnoho řečníků, vedle zástupců OF obce p. Miroslava Konečného i předseda MNV s. Žíla František, zástupce KSČ v obci s. Hanzl Antonín a další občané. Z hostů potom Antonín Jelínek a Milan Grygar ze souboru Státního divadla v Brně. Hovořilo se o nutnosti vypsání nových voleb a demokratickém zastoupení politických stran ve vládě. Zazněla i kritika práce MNV v obci a tvrdé výstupy proti vedoucí úloze KSČ v zemi. Jednání se protáhlo dlouho do noci.

Události začaly nabírat rychlejší spád. Občané sledovali dění v zemi s nebývalou aktivitou. Zatím co k 1. říjnu 1989 občané ještě hromadně odhlašovali tisk, protože se předplatné zdražovalo o 100 %, v prosinci nastal rychlý obrat. O tisk byl nebývalý zájem a na poštu docházely i stížnosti, že se občanům noviny ze schránek ztrácejí. Začali jsme si postupně zvykat na nové oslovení pane místo soudruhu.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1989 se narodilo: v Olešnici 10 chlapců, 12 dívek, celkem 22 dětí, ve Křtěnově 1 chlapec, 2 dívky, celkem 3 děti, ve Lhotě u Olešnice 1 chlapec.

Toho roku zemřelo: v Olešnici 8 mužů, 5 žen a 1 dítě, celkem 14 osob, ve Křtěnově 1 muž, ve Lhotě u Olešnice toho roku nikdo nezemřel.

Z toho počtu mělo 12 církevní pohřeb a 3 byli zpopelněni.

K trvalému pobytu se přihlásilo: v Olešnici 12 mužů, 9 žen, celkem 21 osob, ve Křtěnově 1 muž, ve Lhotě u Olešnice 1 muž.

Z trvalého pobytu se odhlásilo: z Olešnice 12 mužů, 9 žen, celkem 21 osob, z Křtenova 2 muži a 4 ženy, celkem 6 osob, ze Lhoty u Olešnice se neodhlásil nikdo.

Obec měla k 1. lednu 1990 celkem 1 754 obyvatel.

Rok 1990

Počasí a úroda

Ani zima roku 1989-90 nepřinesla změnu proti předcházejícím rokům. Leden byl velmi mírný. Sníh se udržel jen čtyři dny v únoru a začátkem března. Dešťových srážek bylo málo. Dne 9. března se krajem přehnala silná vichřice, která způsobila škody na střechách domů a v okolních leších. Přinesla nám teplé počasí. Ve druhé polovině března byly denní teploty až 20 °C, a protože bylo sucho, začalo se běžně od poloviny měsíce s pracemi na zahrádkách a setím na polích. Brambory se sázely v polovině dubna, který přinesl trochu srážek. I květen byl velmi teplý s denními teplotami až 25 °C. Příroda se brzy probudila - sněženky rozkvetly 21. února, petrklice

30. března, pampelišky 26. dubna, třešně 1. května a hlohy 20. května. Dne 29. května přišel nečekaný ranní mráz, který hodně poškodil již vyšší bramborovou nať. Také červen byl velmi

teplý, ale již deštivý. Trávy bylo hodně, problémem se stalo její sušení. Celé léto bylo teplé a pěkné. Děti užily hodně koupání. Noční teploty až do poloviny září málo kdy klesaly pod 10 °C. Z teplého léta neměli již takovou radost zemědělci. Bylo příliš velké sucho. Od 10. července do 14. srpna nespada ani kapka vody. Obilí začalo koncem července předčasně dozrávat, všechn plevel na polích uschl, začátkem srpna zvadla i řepa. Půda byla jako popelisko.

Úroda brambor byla celkově velmi malá, odhadovala se na 60 %. V obchodech brambory chyběly za oficiální cenu 2,60 Kčs za 1 kilogram. Volně se však prodávaly 4,- až 10,- Kčs za kilogram. Úroda obilí byla překvapivě vysoká. Výnosy z obilí v JZD Olešnice byly v historii jeho hospodaření rekordní - přesahovaly 60 q po hektaru. Sucho trvalo až do konce října. Teprve listopad byl s dešťovými srážkami nadprůměrný. V prosinci několikrát padal sníh, déle než 1 - 2 dny se neudržel. Vánoce byly téměř bez sněhu s teplotami kolem nuly.

Změny ve vedení obce

Na základě změn po listopadové revoluci 1989 a zrušení vedoucí úlohy KSČ ve státě došlo ke změnám dosud nerovnoměrného zastoupení občanů v zastupitelských orgánech ve Federálním shromáždění a níže. V okrese musela KSČ rovněž nabídnout veškerá „svá“ poslanecká místa i jiným politickým stranám. Tak došlo ke změně zastoupení i naší obce. Ve funkcích poslanců okresního národního výboru nás zastupovali MUDr. Kateřina Bednaříková za bezpartijní a s. Pavel Žíla za KSČ. Zbývajícím poslancem Josef Hejtmánek byl odvolán a na jeho místo doplněn p. Vladimír Neumann za ČSL.

Rovněž v obci došlo ke snahám změnit zastoupení politických stran ve vedení obce. Na řešení těchto otázek se scházela jednání politických stran „u kulatého stolu“. Opoziční strany měly zpočátku výhrady k vedení MNV Olešnice, neboť mělo zastoupení jen členů KSČ. Nakonec mu však navrhli vyslovit podporu a důvěru na druhém velkém shromáždění občanů v Kulturním domě v Olešnici dne 16. ledna 1990, svolaném OF v obci. Hlasováním byla tato podpora schválena. Později se však rozpory v jednáních „u kulatého stolu“ prohlubovaly. V únoru oznámil tajemník MNV s. Václav Doskočil (za KSČ) svoji abdikaci na jednání kula-

tého stolu. Na plenárním zasedání MNV 1. března byl do této funkce navržen a schválen společný kandidát za ČSL a OF p. Miroslav Blaha (za ČSL). Současně zde i s. František Žíla (za KSČ) oznámil, že v červnu chce odstoupit z funkce předsedy MNV. Toto rozhodnutí však jmenovaný po krátkém čase změnil a pracoval dále ve funkci až do komunálních voleb.

Začátkem března se v jednáních u kulatého stolu řešil problém výměny poslanců MNV s cílem dosáhnout i v naší obci rovnoměrného zastoupení politických stran. Protože jednání nebyla úspěšná, uskutečnilo se nové jednání 20. března za přítomnosti nadřízeného orgánu, a to předsedy ONV Blansko JUDr. Komárka (KSČ), tajemníka ONV ing. Slámy (OF), tajemníka OV ČSS p. Maliňáka, zástupce Koordinačního centra OF okresu ing. Nechuty a redaktora okresních novin p. Bezděka. Na jejich jednotné doporučení vedení MNV souhlasilo s návrhem ostatních politických stran na poměrné zastoupení poslanců. Předseda MNV s. Žíla František pak 23. března na schůzi MV Národní Fronty přednesl návrhy na konkrétní odvolání některých poslanců, aby bylo doplněním zajištěno poměrné zastoupení politických stran. Za nové poslance byli potom na plenárním zasedání MNV dne 29. 3. 1990 zvoleni MUDr. Jiří Bednařík č. p. 475, Bartoň Jaroslav č. p. 348, Kroupová Anna č. p. 222, Kolářová Blanka č. p. 455, Horníček František č. p. 505, Bednář Pavel č. p. 477, Kubíček Karel č. p. 496, Člupek Vlastimil č. p. 189, ing. Trávníček František č. p. 389, Motýčková Jana č. p. 18, Kisová Marie č. p. 487, Cveček František č. p. 486, Král Bohumil č. p. 237, ing. Skoumal Vilém č. p. 386, Neubauer Stanislav č. p. 490, a Šafařík Viktor ze Lhoty u Olešnice č. p. 8.

Za členy rady MNV byli schváleni ing. František Trávníček, MUDr. Jiří Bednařík, Bohumil Král a ing. Radim Višinka. Splněno tak bylo po dlouhých a složitých jednáních usnesení od kulatého stolu, že KSČ bude mít 20 poslanců (včetně integrovaných obcí), lidová a socialistická strana každá po 6 poslancích a Občanské fórum 12 poslanců, kteří budou hájit zájmy svých stran. Odvoláno bylo 18 poslanců, z toho počtu KSČ odvolala 6 bývalých členů KSČ a 2 členy KSČ, kteří se sami vzdali mandátu. Zbývajících 10 poslanců z 18 odvolaných bylo bezpartijních (z celkového počtu 11 bezpartijních).

ČSS 1990

Jako v minulosti každý pátý rok byl i rok 1990 rokem nácviku Československé spartakiády. Skladby byly připraveny, ale nácvik skladeb vázl, neboť se všude naráželo na zrušené finanční dotace, které dříve politické vedení zajišťovalo. Druhým důvodem bylo, že dříve byla část cvičenců politicky do nácviku nucena. Nyní se cvičilo skutečně jen ze zájmu o tělesnou výchovu. Ve škole se nácviku věnovalo družstvo starších chlapců pod vedením p. uč. Stanislava Neubauera, družstvo starších dívek vedené p. uč. Drahomírou Bednářovou a družstvo mladších žáků vedené p. uč. Zdeňkem Pešou a nejmladšího žactva vedeného p. uč. Janou Novákovou. Žáci se svými skladbami vystoupili na veřejnosti při oslavě MDŽ v Kulturním domě.

Oslava MDŽ a Dne matek

Před letošními oslavami svátku žen se v celém státě rozpoutala diskuse nad problémem, který svátek slavit. Zda MDŽ 8. března, který byl chápán jako svátek vytvořený komunisty či Svátek matek druhou květnovou nedělí. Ve sdělovacích prostředcích se zejména mladší občané dozvěděli, že před druhou světovou válkou se slavil druhý svátek. Ani v naší obci nebyli občané ve svém stanovisku na tuto otázku jednotní. Nakonec jsme oslavili svátky dva. Program prvního z nich MDŽ připravili žáci ze Základní školy v Olešnici na neděli 11. března v kulturním domě v Olešnici a hlavním organizátorem byl MNV. Vedle kulturního programu byly předvedeny také spartakiádní skladby. Svátek matek se slavil v neděli 13. května rovněž v kulturním domě v Olešnici. Jeho organizace byla spíše pod taktovkou opozičních politických stran (mimo KSČ), což bylo zřetelné i na složení účastníků akce. Program zajistily děti Mateřské školy v Olešnici. Po nich vystoupili umělci brněnských divadel. V závěru oslavu navštívil a přítomné pozdravil vzácný host – místopředseda Federální vlády ČSFR Dr. Josef Hromádka.

Založení ČSS

V minulých letech v naší obci nepracovala Československá strana socialistická, protože členy této politické strany byli pouze 2 občané obce – Lžičar Miroslav a Janča František. Po listopadových událostech členů přibývalo, a tak se mohla 19. března konat ustavující schůze základní orga-

nizace. Při svém založení měla 10 členů, předsedou se stal MUDr. Jiří Bednářík.

Změny ve vedení kina Panorama

V měsíci červnu zemřel po těžké nemoci dlouholetý vedoucí kina Panorama Olešnice p. Jindřich Fadrný č. p. 41. Svě práci se, pokud mu to zdraví dovolovalo, obětavě věnoval. V posledním roce musela většinu práce za něho vykonávat manželka. Rada MNV pověřila vedením kina od 1. února 1990 p. Lenku Ježovou č. p. 47

Změny ve zdravotní péči o občany

Obvodní zdravotní lékař MUDr. Jiří Bednářík nastoupil od 1. 8. 1990 do funkce ředitele OÚNZ Blansko na základě konkurzu, který byl za tímto účelem vypsán. Ve zdravotním středisku na jeho místo nastoupila MUDr. Hana Konopáčová, která dojíždí z Kunštátu. Od 1. září 1990 došlo ke vzniku dvou územních zdravotních obvodů místo zatím jednoho. Občané byli do těchto obvodů rozděleni podle svého bydliště. Obvod č. 1 MUDr. Riegla zahrnuje všechny domy od ulice Rovečínské na Východ - tedy náměstí, Cihelnu, Vejpustek a další ulice. K nim závody JZD, Lacrum, VÚM, Sodovkárnu, Lidokov 05. Obvod č. 2 MUDr. Konopáčová zahrnuje zbývající část obce - tedy Rovečínskou ulici a ulici gen. Čápka a Moravskou stranu. K tomu potom závody JP masný, Lidokov 08, a Centroflor.

Změny ve vedení ZŠ Olešnice

Od 1. září nastoupil do funkce ředitele ZŠ Olešnice p. Jan Jílek z Rovečného. Obstal v konkurzu, který byl na místa ředitelů všech škol v okrese vypsán. V naší škole působil s přestávkami od roku 1946. Naposledy zde pracoval ve funkci ředitele školy od roku 1970, kdy byl z funkce odvolán z politických důvodů. Zástupkyní ředitele se stala p. Alena Kohoutová.

Změny ve vedení JZD Olešnice

Také v JZD Mír Olešnice byl vypsán konkurz na místo předsedy družstva, ten sledovala obec nejvíce, neboť probíhal přímo v obci. V družstvu se již začátkem ledna ozývaly hlasy některých členů, že předseda s. Hanzl (KSČ), donedávna čelný funkcionář KSČ v okrese, by měl ze své funkce odstoupit. Většina členů však podle mínění občanů stála za ním, neboť výsledky hospodaření byly dlouhodobě v družstvu výborné, a tak

tyto hlasy nikdo nebral příliš vážně. Ale předseda spolu s představenstvem družstva se rozhodli zjišťovat, na čem jsou. Nechali svolat mimořádnou schůzi a v její napjaté atmosféře, kdy se hlasovalo o vyslovení důvěry, nakonec dvěma hlasy neprošli. Vedením družstva byl na přechodnou dobu pověřen ing. Jiří Šenkýř. Byl vypsán konkurz, do něhož se přihlásili čtyři kandidáti. Na výroční schůzi byl z nich zvolen za předsedu ing. Jiří Dufek ze Štěpánova, do nedávné doby v družstvu pracující jako ekonom.

Komise životního prostředí

Jako jedna z prvních v okrese byla v naší obci zřízena komise ochrany životního prostředí. Kvalita ovzduší je v obci sice stále ještě dobrá, protože všechny místní závody jsou plynofikovány. Velmi špatné je to zato s kvalitou odpadních vod. Staří rybáři pamatují, jací pstruzi plavali v padesátých letech v potoce pod obcí.

I dnes v potoce ledasco plave, ale pstruzi už to nejsou. Do šedesátých let byl život v potoce od „Karlova“ do Hodonína a níže, dnes je potok mrtvý až do Hodonína a dále. Rovněž kvalita pitné vody se výrazně zhoršila vinou přílišného hnojení umělými hnojivy. Bylo rozhodnuto pravidelně zjišťovat obsah dusičnanů v pitné vodě. Naměřeny byly tyto hodnoty:

25. 5. 1965	dusičnany nezjištěny
2. 9. 1970	13mg/l vody
1. 12. 1975	17mg/l vody
26. 5. 1980	22mg/l vody
12. 8. 1986	25mg/ l vody
28. 2. 1990	28mg/ l vody
březen 1990	40mg/ l vody

V dalších měsících se hodnoty pohybovaly pod hranicí 50 mg na litr. Při měřeních v okolních obcích byly zjištěny hodnoty: Křtěnov 52,4 mg/l, Lhota u Olešnice dokonce 58 mg/l. Nejméně dusičnanů vykazoval pramen Hastrmánka – 10,5 mg/l. Komise jednala v JZD o ochraně obce před povodněmi – změnou v obdělávání polí svažujících se k obci. Velkým problémem je také hlídání řízených skládek domovních odpadů i takzvaných divokých skládek, kam někteří občané bez povolení vyvážejí odpadky a ničí tak přírodu.

Oslava 1. máje opět v Olešnici

Po mnoha letech bylo rozhodnuto v jednání u kulatého stolu znovu uspořádat oslavu 1. máje

v naší obci. Politické strany si rozdělily úkoly při zajištění celé akce, kterou nebyl kdysi tradiční průvod obcí, ale odpolední posezení s kulturním programem na zahradě kulturního domu. Slavnostní projev přednesl předseda MNV Žila František, na obsahu vystoupení se podílely i ostatní politické strany. Potom vystoupily žákyně školy s nacvičenou spartakiádní skladbou. Následovalo posezení při dechové hudbě. Účast občanů byla malá, nepřekročila počet 150. V dalších letech se oslava již nepořádala.

Setkání tří okresů

V rámci předvolební aktivity se v sobotu 13. května uskutečnilo v Rovečném setkání tří okresů. Z iniciativy rovečinského evangelického faráře se toho dne v podvečer sešlo na náměstíčku obce mnoho členů místních, z Olešnice, Bystrého a okolních obcí všech tří okresů. Hosty byli místopředseda FV ČSFR Dr. Josef Hromádka, člen předsednictva ČNR p. Vratislav Štěpánek a nejvyšší představitelé všech tří okresů. Okres Blansko zastupoval místopředseda ONV p. Josef Palme. Setkání se neslo ve velmi pěkné atmosféře, vystoupilo mnoho řečníků za různá hnutí a politické strany včetně KSČ a žádné z nich se vzájemně ostře nenapadaly. Na tribunu zasedli i představitelé MNV uvedených obcí. Je velikou škodou, že zástupci MNV naší obce tuto akci přehlédli a setkání se nezúčastnili. Místopředsedu federální vlády Dr. Hromádku velmi mrzelo, že se nemohl pozdravit se zástupci obce ani následující den, kdy vystupoval v našem kulturním domě. Setkání v Rovečném velmi dobře zapadlo do předvolební aktivity.

Parlamentní volby v obci

Federální shromáždění rozhodlo o konání nových parlamentních voleb do FS a ČNR ve dnech 8. a 9. června. V naší obci proběhly předvolební schůze KSČ, ČSL, a společná schůze OF a ČSS. V Olešnickém zpravodaji byly zveřejněny volební programy KSČ, ČSL, OF vydalo svůj volební program prostřednictvím svého cyklostylovaného časopisu Okénko OF, jehož vyšlo v průběhu roku 7 čísel. Společnost pro Moravu a Slezsko se zdála mít v obci také mnoho příznivců, měla však problémy se založením vlastní organizace. Do předvolebního boje proto zasáhla méně výrazně jen rozhlasovým zpravodajstvím v místním rozhlase. Předvolební akce byly podle záko-

na zakončeny 48 hodin před volbami zajímavým setkáním soupeřících politických stran a jejich příznivců na náměstí ve středu 6. června v podvečer. Hrála muzika, vystoupili řečníci pořádajících stran ČSS, OF, ČSL a přítomní občané se především vrhli do fronty na pivo před hotelem Závřší, neboť se točilo zdarma. Děti dostávaly zdarma zmrzlinu, a tak k úplné spokojenosti chyběl snad jen předvolební guláš. Akce byla zdařilá.

MNV vyhlásil dobu a místo konání voleb takto: pátek 8. června od 14 do 20 hodin, sobota 9. června od 7 do 14 hodin. Volební místnosti byly pro MNV otevřeny v Kulturním domě v Olešnici, Crhově, Louce a Ústupu. Volby byly nové i tím, že občané dostali předem domů volební lístky, které mohli v klidu doma upravit předem. Volby proběhly klidně.

Výsledky voleb byly následující:

1. OF získá 1 098 hlasů,	t. j. 30,95 %
2. KDU (včetně ČSL) 901 hlasů,	t. j. 25,40 %
3. HSD SMS 772 hlasů,	t. j. 21,76 %
4. KSČ 423 hlasů,	t. j. 11,92 %
5. Spojení zemědělců a venkova 140 hlasů,	t. j. 3,94 %
6. ČSS 68 hlasů,	t. j. 1,91 %
7. Strana zelených 41 hlasů,	t. j. 1,15 %
8. Sociální demokracie 39 hlasů,	t. j. 1,10 %
9. Vol. seskupení zájmových svazů 27 hlasů,	t. j. 0,76 %
10. Všel. dem. str. republikánská 21 hlasů,	t. j. 0,59 %
11. Svobodný blok 8 hlasů,	t. j. 0,22 %
12. Strana přátel piva 6 hlasů,	t. j. 0,17 %
13. Hnutí za občanskou svobodu 2 hlasy,	t. j. 0,056 %
14. Hnutí čsl. porozumění 1 hlas,	t. j. 0,028 %

Mimo Olešnici zvítězilo OF ještě ve Křtěnově. Ve Lhotě u Olešnice, Louce Rozsíčce, Crhově a Kněževsi zvítězila KDU, v níž byla sdružena i Lidová strana. Výsledky voleb slavnostně vyhlásila volební komise složená ze zástupců politických stran v neděli dne 10. června 1990.

Cesta do Vatikánu a na Velehrad

V minulém roce 1989 došlo k výrazné aktivitě církevního hnutí u nás. Nemalou zásluhou na tom měl primas katolické církve p. kardinál Tomášek. Když potom Vatikán rozhodl o svatořečení Anežky České, bylo umožněno určitému počtu věřících zúčastnit se této velmi pěkné slavnosti plánované na 12. listopad 1989 přímo v Římě v bazilice sv. Petra a Pavla. Z Brna byl vypraven zvláštní vlak pro věřící, mezi nimiž byli i 4 občané naší obce: p. Vojtová Marie, p. Pod-

lipný Vladimír, p. Blaha Miroslav a ze Lhoty u Olešnice p. Šafařík Viktor. Čedok, který celou akci organizoval, zajistil i ubytování v Římě. Ostatní občané sledovali slavnost doma u televizorů v přímém přenosu.

Velkým církevním svátkem byla rovněž i návštěva papeže Jana Pavla II. v České a Slovenské federativní republice ve dnech 21. - 22. dubna 1990. Průběh návštěvy prvního dne v Praze jsme sledovali u televizorů. Následujícího dne zavítal představitel katolické církve k hlavnímu cíli své cesty na Velehrad, kde byla sloužena slavnostní mše. Této slavnosti se zúčastnilo více našich občanů. Z našeho okolí bylo vypraveno do Velehradu několik autobusů.

Oddělení obcí

Již začátkem ledna bylo patrné na názorech občanů některých obcí, že nejsou spokojeni s jejich připojením k MNV Olešnice. Na základě jejich žádostí, jednání ONVa KNV došlo s účinností od 1. července 1990 k vyčlenění obcí Křtěnov a Lhota u Olešnice z obce Olešnice. Vznikly tak samostatné obce Křtěnov a Lhota u Olešnice. Dále byla vyčleněna obec Ústup z obce Rozsíčka a přičleněna k Olešnici. Olešnice má tak od 1. července části Crhov, Louka, Olešnice a Ústup. Správní řízení obcí bylo schváleno takto: byl zrušen MNV Olešnice pro obec Rozsíčku a zřízen MNV Rozsíčka, dále zrušen MNV Olešnice pro obec Kněževs, Křtěnov a Lhota u Olešnice a zřízeny tam MNV, v Kněževsi přitom pro části Kněževs, Veselka a Jobova Lhota.

Obecní volby

Před obecními volbami se opět zaktivizovaly politické strany v obci. Rada MNV rozhodla 14. září 1990 o tom, že ve volbách 24. listopadu se bude v Olešnici volit 15 členů nového obecního zastupitelstva, ve Křtěnově 9 členů, ve Lhotě 7 členů a v Kněževsi 9 členů.

Politické strany HSD SMS, ČSL, OF, KSČ a ČSS si vytvořily vlastní kandidátní listiny do obecního zastupitelstva, ty zůstaly až do doby povinného zveřejnění utajeny. Nakonec postavily ČSL a OF po 15, KSČ - 14, ČSS - 10, a SMS - 7 kandidátů. Vedle nich kandidovalo ještě 6 nezávislých kandidátů, tedy celkem 67 uchazečů o 15 křesel obecního zastupitelstva. Občané dostali předem kandidátní listiny domů, aby je mohli upravit. Samotné volby proběhly klidně.

Zvoleni byli:

za ČSL – Miroslav Blaha č. p. 198, Vladimír Neumann č. p. 23, ing. Radim Višinka č. p. 116, Josef Soukal č. p. 104 a Josef Horáček č. p. 459 – celkem 5 členů

za OF – Stanislav Neubauer č. p. 490, ing. Miloš Boček Crhov č. p. 32, MUDr. Jiří Riegl č. p. 334 – celkem 3 místa

za KSČ – Žíla František č. p. 28, Doskočil Václav č. p. 465, Žíla Pavel č. p. 327 - celkem 3 místa

za SMS – Kubíček Karel č. p. 496, Sedláček Jiří č. p. 203 – 2 místa

za ČSS - ing. Trávníček František č. p. 389, Josef Věstínský č. p. 491 – 2 místa

Z nezávislých kandidátů nebyl zvolen nikdo. Na prvním řádném zasedání bylo zvoleno 5 členů rady obecního zastupitelstva. Starostou byl zvolen p. Vladimír Neumann, zástupcem starosty ing. Trávníček František a členy rady Kubíček Karel, Neubauer Stanislav, Soukal Josef.

Při obecním úřadu byly vytvořeny 4 pracovní komise.

Komise finanční: předseda Soukal Josef, 4 subkomise – výstavby, životního prostředí, vodohospodářství a privatizace.

Komise školská a zdravotní: předseda Neubauer Stanislav, 2 subkomise – zdravotní a sociální, školská a kulturní,

Komise přestupková: předseda ing. Lopourová Helena

Komise pro občanské záležitosti: předseda Kisová Marie

Centroflor – Moraviaflor

V celé zemi probíhaly velké změny v organizaci závodů. Závod Centroflor byl od února 1948 začleněn do podnikového ředitelství v Dolní Poustevně. V nedávné minulosti byl začleněn do koncernového podniku Jablonecká bižuterie Jablonec. Od 1. února 1990 se opět podnikové ředitelství od Jablonce oddělilo. I to se však koncem roku rozpadlo a jeho závody se osamostatnily. Olešnický se od 1. prosince 1970 jmenuje Moraviaflor a bývalý podnik mu nyní pomáhá pouze s odbytem jeho výrobků na zahraniční trhy. Závod vyrábí tradiční květiny, ozdobné figurky a ozdoby na obuv a pro konfekční průmysl.

100 let sodovkárny

Byla založena v roce 1890 panem Bachmanem v domě č. 89, kde je dosud stále v provozu. První

sodová voda se vyráběla téměř lékárnickým způsobem v množství asi 200 lahví denní výroby. V roce 1914 se stal majitelem výrobní koncese pan A. Konrád, který sodovkárnu zvelebil a zajistil zvýšení výroby až na 200 000 lahví limonády a sodové vody. V roce 1950 byla provedena socializace podniku, který byl začleněn do Moravských lihovarů n. p. Brno. Závod se zmodernizoval na kapacitu 600 000 lahví produkce. V roce 1961 byla sodovkárna začleněna do Jm pivovarů n. p. Brno. Provoz byl rozšířen o dům č. p. 90. Tak bylo možno přistoupit k budování sociálního zařízení, výstavbě nové výrobní haly, instalací nové výrobní linky s roční kapacitou 10 mil. lahví a dalším úpravám. V roce 1989 bylo přistoupeno k další modernizaci. V roce 1990 jsou postupně instalovány nové stroje. Linka „Koma 18“ má kapacitu 20 mil. lahví limonády. Byla dána do provozu nová plynová kotelná, která vyřešila nejen problém nedostatku páry na technologii výroby, ale také přispěla ke zlepšení životního prostředí v obci. Dnešní výrobní zařízení patří k nejmodernějším v celé republice.

Kulturní život

Výstava akvariálních rybek v areálu chovatelů ČSCh2 proběhla v době od 19. do 27. června, výstavu navštívilo přes 1 000 osob.

Výstava: Zvířata s námi doma - uspořádána chovateli ČSCh1 v době 11.-12. srpna v době místní pouti. Vystavovalo se ptactvo, ryby, holubi, domácí zvířata.

Divadlo „Dva tucty rudých růží“ uskutečněno dne 30. září 1990.

Koncert Hany a Petra Ulrychových, kteří přijeli z Brna 19. října 1990 se svojí známou kapelou Javory.

Výstava keramiky a modrotisku ve dnech 22.-27. listopadu byla prodejní výstavou keramiky p.Vichy z Drnovic a modrotisku pana Danzinger z Olešnice.

Koncert „Otvírání studánek“ - vystoupení pěveckého sboru Rastislav z Blanska dne 30. listopadu.

Výstava umělecké batiky a drobné keramiky v době od 1. - 7. prosince. Batiku vystavoval p. Richard Klauda a keramiku p. Kocmanová.

Estráda „Pantůčci stokrát stejně aneb těžce přestavěná estráda“ - vystoupení známé dvojice bratrů Pantůčků 7. 12. 1990.

Vánoční koncert 28. prosince - vystoupil Kormorní orchestr z Blanska.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1990 se narodilo: v Olešnici 12 chlapců, 11 dívek, celkem 23 dětí, ve Křtěnově nikdo, ve Lhotě u Olešnice 1 chlapec, 1 dívka, celkem dvě děti.

Toho roku zemřelo: v Olešnici 11 mužů, 7 žen, celkem 18 osob, ve Křtěnově 2 muži a 1 žena, celkem 3 osoby, ve Lhotě u Olešnice 1 žena.

Z tohoto počtu mělo 15 osob církevní pohřeb a 7 bylo zpopelněno.

K trvalému pobytu se přihlásilo: v Olešnici 19 mužů a 27 žen, celkem 46 osob, ve Křtěnově 10 mužů a 4 ženy, celkem 14 osob, ve Lhotě u Olešnice 1 muž.

Z trvalého pobytu se odhlásilo: v Olešnici 23 mužů a 23 žen, celkem 46 osob, ve Křtěnově 5 mužů a 5 žen, celkem 10 osob, ze Lhoty u Olešnice 1 žena.

Obec Olešnice měla k 1. lednu 1991 celkem 1 759 obyvatel.

Rok 1991

Počasí a úroda

Zima začátku roku 1991 byla podobná těm předcházejícím. V lednu jsme se sněhu vůbec nedočkali a dokonce noční mrazíky byly spíše vzácností. Pořádné mrazy byly v první polovině února, sníh se udržel jen týden a vodních srážek bylo velmi málo. Koncem března nastalo oteplení a trvalo až do druhé poloviny měsíce dubna. Sousedé v polovině měsíce dubna již pracovali na zahrádkách, bylo zase-to, také brambory se většinou stihly zasázet. Koncem dubna přišlo chladné počasí a přeháňky, které způsobily opoždění vegetace o celé tři týdny. Ovocné stromy rozkvétaly až ve druhé polovině května a ten byl také chladný. I na horách se dočkali sněhu až v lednu, za to se tam lyžovalo ještě v květnu. Tráva se sekla a sušila koncem června, ale příroda všechno dohnala. Červenec byl teplý a toto pěkné počasí se udrželo až téměř do konce září. Žně začaly v polovině srpna, úroda obilí byla nižší, ale brambor bylo dost. I švestky pěkně dozrály. Ovoce bylo méně a kazilo se. Všechny polní práce byly za pěkného počasí skončeny do poloviny října. To bylo dobré, protože zima přišla brzy. V polovině listopadu byly mrazy - 15 oC. Od 6. prosince se udržel

poprašek sněhu, 18. prosince připadlo dalších 10 cm. Na Štědrý den padalo znovu, a tak bylo 20 - 25 cm sněhu, který se do konce roku udržel. Byly pěkné vánoce a 29. prosince byla vidět i polární záře.

Liberalizace cen

Po listopadové revoluci bylo od začátku nové vlády jasné, že ekonomika musí přejít na tržní hospodaření. Vědělo se, že ceny potravin a dalšího zboží neodpovídají skutečným nákladům na jejich výrobu. Sousedé kupovali chléb za 6,50 Kčs stále čerstvý a starým krmili králíky, také mléko za 2,- Kčs se často zkrmovalo. Dlužno říci, že kvalita potravin někdy této ceně odpovídala.

První zdražení přišlo už před revolucí v říjnu 1989, kdy byly zvednuty ceny tisku z 0,50 Kčs na 1 Kčs v průměru. Tehdy lidé hromadně tisk odhlašovali, aby ho pak díky rušným listopadovým dnům přihlásili. Koncem května 1990 byly podraženy tabákové výrobky o 25 % a zlevněna elektronika. Od 1. července došlo ke zdražení potravin o 20 - 25 % a současně k vyplácení příspěvku na osobu 140,- Kčs. Cena rohlíku z 0,40 Kčs na 0,50 Kčs, mouky ze 4,20 na 4,90, másla z 10,- Kčs na 16,80 Kčs atd. Opatření bylo orientováno zejména na cizince, pro něž byly potraviny u nás mimořádně levné. Dne 18. července 1990 byly zvýšeny ceny benzínu z 8,- na 12,- Kčs a potom od 1. října benzínu z 12,- na 16,- Kčs a nafty z 9,- na 13,- Kčs za litr. Před těmito daty se pochopitelně u čerpadel tvořily velké fronty a motoristé nakupovali do zásoby. Dne 14. října byla vyhlášena devalvace koruny vůči západním měnám, která byla tak výrazná, že omezila na určitou dobu nákupy našich občanů v Rakousku a v Německu. Zvedly se tím i ceny potravin a ovoce z ciziny. Přesto nebyla mezi sousedy bída, a protože se k 1. lednu 1991 počítalo s plnou liberalizací cen, byly prováděny v závěru roku 1990 nákupy zboží do „zásoby“. Kupovaly se potraviny, ale zejména zboží dlouhodobé spotřeby - látky, obuv, koberce, železářské zboží, nábytek.

K 1. lednu 1991 byly zvýšeny ceny tisku o 100 %, denní tisk většinou z 1,- Kčs na 2,- Kčs a ceny potravin vzrostly o 31 % oproti konci roku 1990. Aby bylo obyvatelstvo chráněno, byly zpočátku stanoveny maximální ceny u hlavních druhů potravin - mouky 6,40 Kčs, cukru

14,20 Kčs, vepřové pečeně 60,- Kčs, kýty 72,- Kčs, vaječ 1,80 Kčs, mléka polotučného 5,40 Kčs. Zdraženo bylo i průmyslové zboží, služby, paliva. Objevili se první nezaměstnaní, kterým byla Úřadem práce poskytnuta podpora v nezaměstnanosti. Místní JZD se zvýšení cen bránilo, protože se vůbec nepromítlo do jejich příjmů a naopak klesla spotřeba mléka a masa (zejména hovězího). Proto se rozhodlo, že bude prodávat samo. A tak se začalo masově chodit v podvečer na kopec s konvičkami pro mléko. Nalévalo se zchlazené přímo z lahví na Středisku JZD u kravínů. Prodej byl po čase zakázán z toho důvodu, že mléko nebylo řádně pasterizováno. Družstvo se rozhodlo, že vybuduje vlastní porážku a prostory na zpracování masa a bude samo prodávat. Jednáno bylo s p. Říhou Stanislavem o možnosti úpravy hospodářské části jeho domu pro tyto účely.

V obci se začaly otevírat první soukromé obchody a byl nejvyšší čas, neboť jednota SD Boskovice z úsporných důvodů končila provoz jedné prodejny za druhou. V těch, které zbyly, zákazníkům postupně ubývalo. Sousedé si začali zvykat na konkurenční prodej a začali se učit počítat, ve kterém obchodě nakoupí levněji.

Rozpočtové provizorium 1991

Rok 1991 byl pro obecní úřad velmi obtížný. Finančních prostředků z okresu se nedostávalo, nový daňový systém se měl spustit až za dva roky, a tak muselo být přistoupeno k maximálním úsporám. Hned první zasedání obecního zastupitelstva 25. února přijalo usnesení o tom, že rozpočtové provizorium pro rok 1991 stanovené OÚ Blansko je pro obec nepostačující.

Přehled rozpočtu v tisících Kčs

rok	Vlastní příjmy	rozpočet	rozpočtové opatření	celkem	AZ (FRR)	AZ (SP)	AZ (úvěr)
1987	654	2 533	1 233	3 766	539	-	-
1988	667	2 562	1 845	4 407	185	1 200	-
1989	690	3 383	521	3 904	1 329	470	1 854
1990	673	2 589	1 050	3 639	140	95	1 100
1991	759	1 926	-	1 926	-	-	2 266

Legenda:

vlastní příjmy – příjmy od obyvatelstva nebo organizací (daně, poplatky, nájemné z bytů, hrobů, stravné), **rozpočet** – přidělené finance od ONV, později OÚ Blansko, **rozpočt. opatření** – přidělené finance OÚ nad rámec rozpočtu během roku, posílení rozpočtu, **FRR** – fond rozvoje a rezerv - finance na hrazení mimořádných akcí **Z** – neinvestičních, **SP** – sdružené prostředky - peníze sdružené na určitou akci **Z**, **úvěr** – peníze poskytnuté Investiční bankou na výstavbu II. etapy nákupního střediska

Od počátku bylo jasné, že peníze budou chybět i na zabezpečení řádného provozu zařízení, která obec spravuje. Proto byl zaveden především maximálně úsporný režim ve spotřebě plynu a elektrické energie. V kulturním domě byly odstraněny závady - zazděny průduchy ze sálu ven a provedena částečná rekonstrukce rozvodů topení v zájmu zlepšení úspor energie. Přikročeno bylo k přestěhování místní lidové knihovny z Forbachovy vily, která musela být celá vytápěna, do upravených prostor kulturního domu v přízemí. Touto změnou dokonce obec získala finance za pronájem prázdné budovy od 1. září Rodinné školy v sumě 27 tisíc Kčs. V budovách OÚ a ve škole byly vyměněny staré nefunkční kohouty ústředního topení. Obecní úřad nabídl k pronájmu vlastní prostory v domě č. p. 21 k podnikatelské činnosti. Dále rozhodl, že bude postupně, podle zájmu podnikatelů, pronajímat části budovy Domu služeb. Dnem 23. října bylo přistoupeno také k vypínání veřejného osvětlení v noci od 24 hod do 3,30 hodin.

V průběhu jara bylo nutno řešit i problém mateřské školy závodu Moraviaflor. Počet dětí navštěvujících tuto MŠ se snížil natolik, že náklady na jedno dítě a den činily 45 Kč, zatímco v obecní MŠ nepřekročily 30 Kč. Vedení MŠ a obec jednali s rodiči dětí a MŠ Moraviaflor byla k 1. září 1991 uzavřena. Náklady na dítě se převedením všech dětí do obecní MŠ přitom nezvýšily z 30 Kč. Učitelky zrušené MŠ byly zaměstnány na jiných škol. pracovištích okresu, kuchařka odešla do důchodu a uklízečka na částečný úvazek byla propuštěna.

Budovatelské úsilí

Přesto, že bylo málo financí, budovat a zvelebovat obec se nepřestalo. Největším oríškem obce bylo v roce 1991 vyřešení dostavby II. etapy nákupního střediska. Tento objekt byl rozestavěn za prostředky získané úvěrem u banky s tím, že bude po dokončení (dle smlouvy) v roce 1993 prodán Jednotě SD Boskovice se všemi úvěry u banky. Takovou praxi užívaly v předlistopadovém období všechny obce, pokud se vůbec chtěly k nějakým stavbám dopracovat. Jiná věc je potom móda výstaveb nákupních středisek, která dělala z městeček vesnice s jedním velkým obchodem. Naše obec měla už značnou částku úvěru na výstavbu vyčerpanou, když se začátkem roku 1991 zvýšila úroková sazba u úvěru z 5 % na 21 %. Pokračovat ve výstavbě přesně podle harmonogramu do října by znamenalo pro obec jen úrok ve výši 3 milionů Kčs. Navíc se proslýchalo, že Jednota nebude mít na odkoupení objektu peníze. Obecní úřad rozhodl, že bude třeba na jedné straně jednat s bankou o snížení úroku a na druhé straně že bude třeba stavbu v každém případě dokončit, a to pokud možno co nejdříve. První úkol se částečně zdařil - banka od 1. dubna snížila úrok na 16 %, na druhém se začalo intenzivně pracovat. Byla dokončena hrubá stavba, rozvod vody a elektroinstalace, v létě provedeny veškeré omítky, v srpnu obkladačské práce, dokončena fasáda. Na podzim již bylo jasné, že se stavbu podaří do konce roku dokončit a termín výstavby tak zkrátit o celé 2 roky. Méně jasné ovšem bylo, komu objekt předat.

Stavební náklady na této akci představovaly jen v tomto roce částku 2,4 miliónu Kčs a Jednota SD se začala bránit jejímu převzetí.

V průběhu celého roku probíhala náročná příprava jednání k zahájení výstavby čistírny odpadních vod. Na konci roku bylo jasné, že čistička se pro obec stavět bude. Zpracování projektu stálo 500 tisíc Kčs, byla uzavřena hospodářská smlouva na její částečné financování - přislíbena dotace 9 mil. Kčs.

V průběhu celého roku pokračovaly práce na opravě fasády školní budovy, rýn a okapových svodů v hodnotě díla 270 tisíc Kčs, za provozu byla provedena rekonstrukce sociálního zařízení v celé školní budově za

90 tisíc Kčs, byla vyprojektována nová plynová kotelna ZŠ a zakoupeny 4 kotle plynového topení v hodnotě díla 320 tisíc Kčs.

Obec nechala zpracovat projekt plynofikace Vejpustku a Moravské strany, která by se měla realizovat současně s novou kanalizací pro čistírnu odpadních vod. Projekt přišel na 59 tisíc Kčs.

Obec zajistila rovněž rekonstrukci vytápění kina Panorama z důvodu úspor paliv v hodnotě díla 27 000 Kčs a zabezpečila nové oplocení zahrady kulturního domu za 5 000 Kčs.

Péčí organizace ČSL byla provedena oprava historické památky - kříže na náměstí. Náš kříž je vzácná památka proto, že je celý vytesán z jednoho kusu kamene. ČSL rovněž aktivně udržovala lesopark „Skalky“ ve vzorném stavu. Opraveny byly lavičky, upraveny cestičky a studánky.

V Crhově byl rovněž péčí občanů opraven kříž na návsi, v Ústupu bylo pokračováno v pracích na víceúčelové budově KD, v Louce byl upraven taneční parket u KD, dále bylo pokračováno ve stavbě kanalizace.

Puchárno - kam s ním?

Když jsme chodili do školy, četli jsme Nerudův fejeton „Kam s ním“. Smáli jsme se problémům, které měli obyvatelé Prahy v minulém století s uklízením odpadků. Dlouho, dlouho trvalo, než jsme se také dočkali. Olešnickým sousedům nečinilo problémy naložit popel a nepotřebné harpádky na vozík a odvést to všechno pěkně za Puchárnu. Hlavně o sobotách bylo na ulici gen. Čápka živo, i děti se na káře občas svezly, sousedé se zastavili, povykládali spolu. Na smetisku - tam bylo věcí, tam se děti vyřádily. Po roce 1974 si občané místo velkých barelů na popel začali kupovat popelnice, neboť obec zajistila od roku 1978 organizovaný odvoz popela. Na to můžeme už jen vzpomínat, neboť v roce 1980 byla skládka plná a dnem 3. listopadu 1980 byla skládka oficiálně uzavřena. Byl nejvyšší čas, pohled příjízdcích návštěvníků do naší obce na doutnající smetišť a vlající papír nedělal nám vůbec pěknou reklamu. Odvoz popela zajišťoval Okresní podnik služeb, odpady byly odváženy na novou skládku do opuštěné panské cihelny u Louckého dvora. Za odvoz se platilo 48,- Kčs ročně. Do popelnic se ale nedalo odklidit všechno z domácího hospodaření a zvyk je zvyk. Nepotřebné věci se ještě několik roků odvážely za Puchárnu či na jiná místa a vznikaly více než dříve různé „černé skládky“. Obec proti tomu mnohokrát zakročovala a vynakládala nemalé prostředky na odstranění skládek. Od 1. srpna 1991 platí nová vyhláška o od-

padech, která umožňuje nekompromisně finančně postihovat všechny černé skládky odpadu. V průběhu roku se navíc zjistilo, že ani skládka odpadů u Louky není legální a že nebyla projednána s majiteli pozemku. Ti trvají na tom, aby byla do konce roku 1991 uzavřena a celkově upravena. Na první pololetí roku 1992 je přislíbeno vozit popel na skládku do Kunštátu. Obec vstoupila do Sdružení měst a obcí okresu Blansko pro likvidaci odpadů. Ty se budou vozit do vytěženého lomu v Březině u Velkých Opatovic.

Prof. ThDr. Augustin Alois Neumann

V neděli 9. června vzpomenu obec 100. výročí narození olešnického rodáka univ. prof. ThDr. Augustina Neumanna, zakladatele systematických českých církevních dějin. Narodil se 14. června 1891 v Olešnici č. p. 23 v rodině majitele koželužny. Mladý Alois studoval na 1. české reálce v Brně. Po maturitě vstoupil do řádu augustiniánů v klášteře na Starém Brně, kde dostal řádové jméno Augustin. Po absolovování bohosloveckých studií byl v roce 1916 vysvěcen na kněze. Začal se věnovat studiu historie, byl přijat na Karlovu Univerzitu v Praze, kde studoval církevní dějiny. V roce 1930 byl povolán na Theologickou fakultu do Olomouce, kde také habilitoval a v roce 1931 byl jmenován docentem československých církevních dějin. V září 1934 se stal mimořádným a 15. února 1938 řádným profesorem. Ve válce po uzavření vysokých škol působil ve Studijní knihovně v Olomouci. Po osvobození se na krátký čas vrátil na fakultu, byl však již nemocen a 26. prosince 1948 zemřel. Pohřben byl v řádové hrobce na Ústředním hřbitově v Brně. Zanechal po sobě více než 30 badatelských prací, mnoho studií a článků. Dvakrát byl poctěn cenou Křesťanské akademie v Praze, v roce 1981 bylo jeho jméno zařazeno mezi významné osobnosti v kalendáři mezinárodní organizace Unesco. I pro naši obec napsal knihy „K šedesátinám spolku divadelních ochotníků v Olešnici“, „Olešnice v minulém století“, „Z pamětí rodiny Neumannových“.

Slavnosti 9. června se zúčastnilo mnoho lidí s dalekého okolí. Hosty byli moravský metropolita, excelence arcibiskup ThDr. František Vaňák, doc. ThDr. Vojtěch Tkadlík, děkan olomoucké theol. fakulty, oba žáci prof. Neumanna, generální vikář z Brna P. Karel Satoria v zastoupení nemocného biskupa, opat Starobrněnského kláštera P. Vojtěch Tomáš Martinec a další hosté. Slavnost

začala v 9.30 hodin, v 10.00 začala pontifikální mše svatá a odpoledne ve 14.00 se uskutečnilo slavnostní odhalení pamětní desky na rodném domě č. p. 23. Následoval kulturní program s vystoupením pěveckého sboru z Letovic.

Nové členství SD Jednota

Mnoho našich sousedů bývalo členy SD Jednota. V minulosti to byla jediná organizace, která zajišťovala prodávání zboží různého sortimentu v obci. Na výročních schůzích býval volen z jejich řad Dohlížecí výbor SD, který měl právo kontroly kvality prodeje, cen zboží, ochoty prodáváčů a navrhování případné nápravy. Představenstvo SD rozhodlo, že členové, kteří kdysi složili svůj členský podíl v družstvu 100,- Kčs, musí svůj podíl zvýšit v době od 1. 12. 1990 do 30. 6. 1991 doplacením 400,- na 500,- Kčs, případně i více. Dohlížecí výbor byl přeměněn v Členskou radu. Dne 16. října se potom uskutečnila mimořádná členská schůze pro nové členy na hotelu Závřší.

MUDr. Karel Kašpárek čestným občanem

Rada obecního úřadu na svém zasedání dne 15. května schválila návrh udělit našemu rodákově panu MUDr. Karlu Kašpárkovi Čestné občanství naší obce. Obecní zastupitelstvo tento návrh projednalo dne 29. května 1991 a schválilo. MUDr. Karel Kašpárek poděkoval představitelům obce za toto ocenění a pozval celé obecní zastupitelstvo na hotel Závřší na pohoštění. Zde vyprávěl o svém životě v exilu od roku 1948.

Registrace pacientů

V rámci zavádění reformy péče o zdraví občanů rozhodlo ředitelství OÚNZ Blansko o tom, že všichni občané mají svobodnou volbu lékaře. Občané byli upozorněni, že v době od 1. února 1991 do 31. března bude prováděna registrace pacientů u lékařů. Každý občan přijde s občanským průkazem a zaplatí 20 Kčs. Po tomto datu tedy již neplatilo nedávné rozdělení občanů na I. a II. obvod podle silnice Rovečinské a gen. Čápka.

Kulturní život

Leden začal plesovou sezónou. Plesy pořádali: Myslivecké sdružení, ČSL, Centroflor, Rodičovské sdružení ZŠ, SPO, Lidokov.

Koncert Věry Martinové, známé zpěvačky se skupinou GRAM 22. března s programem „Dál jen vejdi“.

Výstava dřevěných hraček Zdeňka Bukáčka, dřevěné galanterie Ladislava Rejenta a keramiky Anny Helštyňové od 8. do 14. 4. 91.

Opereta „Polská krev“ v podání brněnských umělců dne 26. dubna.

Činohra „Šest žen“ autorů Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra v podání Státního divadla v Brně dne 26. září.

„Večer za strahovskou branou s K.Hašlerem“ - hudební vystoupení A. Julínka a dalších sólistů Hudebního divadla v Brně dne 13. prosince.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1991 se narodilo: v Olešnici 14 chlapců, 11 dívek, celkem 25 dětí.

Toho roku zemřelo: v Olešnici 7 mužů, 18 žen, celkem 25 osob.

K trvalému pobytu se přihlásilo: v Olešnici 20 mužů, 21 žen, celkem 41 osob.

Z trvalého pobytu se odhlásilo: z Olešnice 9 mužů, 23 žen, celkem 32 osob.

Rok 1992

Počasí a úroda

Začátkem ledna roztál sníh, teploty byly mírné, mrazů s teplotami nižšími než -5 °C jsme se už nedočkali. Zima jakoby Novým rokem skončila. Sněhu sice občas trošku napadlo, ale nikdy se neudržel a roztál. S jarními pracemi se začalo již 10. dubna, půda byla suchá a tvrdá, velmi chyběly zimní srážky. Květen byl teplý, jaro přišlo brzy, ovocné stromy rozkvetly již v jeho prvních dnech. Denní teploty často přesáhly i 20 °C. Říkal se, že v červnu přijde ochlazení. Mimořádně teplé jaro však přešlo v tropické léto až hlava bolela. V červnu neklesala teplota ani v noci pod 10 °C a v červenci a v srpnu bylo mnoho tropických dnů s nočními teplotami nad 15 °C. Denní teploty přesahovaly 30 °C. Voda byla tak teplá, že ani koupání moc neosvěžovalo. Ale sucho, hrozné sucho postihlo náš kraj. Tráva se začátkem června ještě usušila, ale otavy vůbec nevyrostly. Meze byly od sluníčka úplně spálené. Obilí začalo zrát koncem července, řepa suchem podeschla, brambory se pomalu v zemi uvařily. Při vysokých teplotách od 8. července až do 22. srpna vůbec nepršelo. Brambory se kupodivu urodily, souseď je však měli strach vybrat teplé ze země a uložit do sklepů, aby se nezapařily. I v září byly den-

ní teploty do 20 °C, Olešnický potok v průběhu léta téměř vyschl, mezi kameny tekla jen nepatrná potůček. Ovoce bylo málo, bylo scvrklé, nedobré, švestky suchem opadaly. Podzim byl mírný a stále suchý. Orat se nedalo, protože se půda sypala a nepřevracela. Ozimy nevzcházely. Sníh napadl 6. prosince o vrstvě 10 cm, ale neudržel se. Pořádná zima začala na Štědrý den s nočními mrazy -10 °C.

Celkově to byl za posledních 150 let vůbec nejteplejší rok. Vlivem sucha byla sklizeň obilí o 15 % nižší a okopanin dokonce o 20-30 % nižší.

Volby do ČNR a FS 5. a 6. června

Na dny 5. a 6. června byly stanoveny volby do zákonodárných sborů - České národní rady a Federálního shromáždění. Od 6. května byly na obecním úřadě vyloženy seznamy voličů. Od tohoto dne byly také vydávány voličské průkazy pro ty občany, kteří chtěli volit jinde. Koncem května dostali všichni občané hlasovací lístky a informační letáky. Samotné volby proběhly klidně. V pátek 5. června byla otevřena volební místnost v kulturním domě od 14 hodin. Ve stejnou dobu byly otevřeny volební místnosti i v obcích, které byly přičleněny - v Louce, Chrově a Ústupu.

Výsledky byly následující:

zapsaných voličů:

do SL - 1 255, do SN - 1 254, do ČNR - 1 254 obálku u voleb dostalo:

do SL - 1 151, do SN - 1 150, do ČNR - 1 150 obálku u voleb odevzdalo:

do SL-1 148, do SN - 1 147, do ČNR - 1 147 počet platných hlasů:

do SL - 1 125, do SN - 1 122, do ČNR - 1 117

Hlasování dopadlo následovně:

	SL	SN	ČNR
KDU-Československá strana lidová	239	236	265
KDS-Občanská demokratická strana	222	237	216
Koalice levý blok - DL,KSČM	152	165	154
HSD - Spol. pro Moravu a Slezsko	124	146	165
Čsl. strana sociálně demokratická	108	49	37
Liberálně sociální unie	56	57	57
Republikánská strana	46	53	50
Strana živnostníků, podnik. rolníků	32	29	31
Hnutí důchodců za životní jistoty	28	35	26
Občan. demokratická aliance	51	21	27
Občanské hnutí	10	26	14
Nezávislá iniciativa	15	15	24

Klub angažovaných nestraníků	17	17	20
Hnutí za sociální spravedlnost	9	11	9
Strana přátel piva	4	16	7
Strana rep. a nár. demokr. jednoty	4	3	4
Demokraté 92 za společný stát	3	3	6
Nár. soc. strana-Čs. strana nár. soc.	4	3	5
Strana práce a istoty	1	-	-

Celostátně zvítězila ODS v koalici s KDS, na Slovensku potom Hnutí za demokratické Slovensko, vítězné strany v republikách se výrazně lišily svým programem. Zcela zajedno byly v jediné otázce - rozhodně neopakovat vleklá a neplodná jednání o vyřešení Č - S vztahů. Po několika neúspěšných setkáních předsedů vlád obou republik p. Mečiara Vladimíra a Klause Václava bylo jasné, že k dohodě nedojde. Naše státy se začaly připravovat na rozdělení, což si sousedé v létě ještě vůbec nedovedli představit.

Svatby před oltářem

Dne 1. července vstoupil v platnost nový zákon č. 234/92 Sb., kterým se mění a doplňuje dosud platný zákon o rodině. Kromě jiných je v tomto zákoně ustanovení, které umožňuje uzavírání manželství církevní formou. Dosud platilo, že náboženské obřady mohly být uskutečněny až po uzavření manželství před obecním nebo městským úřadem pověřeným vedením matrik. Vstoupilo v platnost dnem 1. ledna 1950. Tenkrát byl první sňatek 14. ledna 1950 na obecním úřadě v Olešnici. Zpočátku bývaly svatby na radnici v úřední dny a „hlavní“ svatba potom v sobotu v kostele. V šedesátých letech se již obě svatby odbývaly v sobotu s veškerou parádou- z radnice přímo do kostela, nebo pouze občanský sňatek. Změnou zákona o rodině dochází k zrovnoprávnění obou forem sňatků. První církevní sňatek v místním kostele sv. Vavřince měli 25. července snoubenci Marian Filip, U Lamberka č. p. 478 a Ludmila Nedělová ze Lhoty u Olešnice č. p. 7.

Divadelní opona

Když byla stará divadelní budova 27. června 1938 nabídnuta ke zbourání Josefu Konrádovi z Olešnice, byl divadelní archiv zčásti prodán obci, šatna rozdělena mezi spolky „Sokol“ a „Orel“. Opona, malovaná v letech 1878 - 1879 malířem Antonínem Bohdanským z Poličky, byla napnuta do rámu a uložena v Katolickém domě. Vydřela otočena obrazem ke stěně na jevišti téměř 50 let.

Teprve v roce 1985, kdy MNV přistoupil ke generální rekonstrukci a přestavbě této budovy na tělocvičnu T. J. Sokol, byla přítomnými zedníky při demoličních pracích nalezena. Objev nebyl přijat s nadšením. Vytrhli ji z rámu a přikryli s ní hromadu čerstvě vybouraných cihel na přilehlé zahradě. Naštěstí si toho všiml p. učitel Abraham Josef č. p. 156 a podal o tom zprávu na veřejné schůzi KSČ večer v Sokolovně. Zástupci MNV slíbili, že věc vyřeší. Opona byla nabídnuta Moravskému muzeu v Brně. V té době však byla nadšenými občany obce odnesena a uschována na 7 let na půdě jednoho občana. Opona se hledala, ale nakonec se na věc zapomnělo. V roce 1992 bylo díky péči a ochotě obecního úřadu zajištěno její restaurování. Nelehkého úkolu se ujal místní občan pan František Bednář č. p. 440. Plátno, na němž byla namalována, bylo značně poškozeno, zejména při okrajích. Muselo být zpevněno, všechny barvy oživeny. Těžkosti byly již s umístěním celého díla o rozměrech 2,5 m krát 6 metrů. Nakonec oprava probíhala v průjezdě domku č. p. 262 p. Doskočilové Františky, opravy trvaly 4 měsíce - od června do konce září. Náklady činily 20 000 Kčs. Opona byla potom umístěna na čelní stěnu Katolického domu, aby nám připomínala již jedinou památku na Olešnické divadlo.

Učíme se podnikat

Když nastoupila v únoru 1948 nová vláda KSČ, považovala za jeden z prvních úkolů zničit všechny soukromé živnosti v zemi, a to i přes své sliby, že je bude podporovat. Soukromí zemědělci a živnostníci byli nuceni kupovat potraviny bez potravinových lístků (mnohem dražší než potraviny na lístky) a tak postupně živnosti zanikaly. Lidé na vesnici tak ztráceli jediné služby, které měli, téměř bez náhrady. Obchodní ruch doslova vymíral. Listopad 1989 přinesl zpět možnosti podnikání. Ve městech to bylo hned poznat. Naše obec zatím ještě spala. Pamětníci starých dob již sami neměli síly nebo již nežili mezi námi. Mladým k tomu chyběla někdy odvaha, někdy peníze a zkušenosti. Mezi první živnosti patřilo otevření hospody p. Dufka Josefa v pronajatých prostorách koupaliště Olešnice v květnu 1990. Restaurace se těšila celkem oblibě i přes stísněné poměry a nevyřešené sociální zařízení, i když ji někteří občané přezdívali „Žumpa“. Pro malé zkušenosti podnikatele s hospodařením a po těžkostech s placením nájmu OÚ a faktur dodavate-

lům byla po roce provozu uzavřena. Po zaplacení dluhů a provedení nezbytných stavebních úprav bylo zařízení pod názvem „U lucerny“ znovu v roce 1992 otevřeno p. Noskovou, bývalou servírkou tohoto zařízení. Ani té se však nejlépe nedařilo. Občané bydlící v okolí si stěžovali na rušení nočního klidu. Podnik byl na jaře 1993 uzavřen.

Boutique Patricie byl otevřen v září roku 1990 v domě p. Vodičky Jana č. p. 16 jeho zetěm z Brna p. Doležalem. Nabízel velký sortiment svetrů, později i elektroniky a spotřebního zboží. V roce 1991 byl obchod majitelem uzavřený.

Krejčovství Gabriel Berki - mladý chlapec zrenovoval přízemní místnosti domu č. p. 26 p. Marie Fialové a zřídil zde zakázkové dámské a pánské krejčovství. Otevřeno bylo 20. srpna 1990, na zakázkách pracoval sám. Provozovna JEKA č. p. 129 byla založena dne 1. listopadu 1990 paní Ludmilou Ježkovou z Kunštátu. Provozovna Vku-su Brno - výrobního družstva měla být likvidována. Majitelka si provozovnu proto pronajala i s 9 z 11 zaměstnanců. V listopadu 1991 zařízení odkoupila a zřídila vlastní prodejnu Jeka na náměstí v domě p. Tichého č. p. 123. Od 1. ledna 1993 dostává podnik nový název „Linda“.

Uzeniny - Šutera František č. p. 290 zbudoval po svém odchodu ze závodu JP masný Olešnice 1. ledna 1990 za provozu ve svém domě udriny a porážku vepřového a hovězího dobytka. Zaměřil se na výrobu uzenin, na Žďársko, Blansko, Svitavsko, a do Brna dodává 45 druhů výrobků. Pracují zde 4 zaměstnanci. V prosinci 1992 byla zřízena prodejna masných výrobků v mobilní buňce na zahrádce domu.

V roce 1991 pociťovala obec výrazně nedostatek konkurenčních prodejen hlavně potravin, neboť docházelo k velkému nárůstu cen a monopolním prodejcem byla stále SD Jednota Boskovic s nákupním střediskem Moravan č. p. 120 - 121. Na změnu poměrů museli sousedé ještě rok počkat. V roce 1991 vznikly tyto prodejny a firmy: Pneuservis Krejčí - Krejčí Josef zrenovoval po rodičích provozovnu v domě č. p. 35 získanou v restituci. Zařízení dílny, kterou užíval podnik Pneuservis Brno, bylo hodně poškozené, provoz potřeboval velké opravy. Otevřeno bylo 4. února 1991. V průběhu roku 1991 rozšířila firma program i na výrobu drátěných košíků a různých doplňků a pronajala si k tomu prostory Domu služeb od OÚ a od 1. ledna 1993 prostory bývalé pro-

vozovny Lidokov 05 č. p. 229. Zaměstnává 13 dělníků, zboží dodává firmě Houdek Praha, Neumann Odolena Voda a Orgip Letovice.

Autoopravna Kintr Luboš - podnikatel odešel 1. března 1991 z opravny v Kunštátě a k témuž dni zřídil ve svém domě ve Křtěnově autoopravnu pro všechny druhy osobních vozidel. V únoru 1993 zřídil novou opravnu v Domě služeb OÚ č. p. 25 ve dvoře. Od 1. července 1993 zde pracují 2 zaměstnanci. Provádějí veškeré opravy mimo lakýrnických prací a prodávají i náhradí díly.

Jurate - rodina Kintrova č. p. 227 otevřela 16. dubna 1991 v pronajatých prostorách ZD Olešnice č. p. 117 v přízemí bufet. Zabezpečovala prodej obědů a potravin. Později byla otevřena druhá prodejna potravin 6. října 1992 v pronájmu u Hřebíčků č. p. 111.

Modrotisk Danzingerovi č. p. 175. Výroba modrotisku v tomto domě má tradici již z minulého století. Výroba byla násilím přerušena v 50tých letech. P. Danzinger musel dojíždět do textilní továrny ve Víru. Po přijetí zákona o lidové výrobě v roce 1960 se ke své výrobě vrátil a modrotisk dělal pod Ústředím umělecké lidové výroby Uh. Hradiště. Tato firma rozhodla, že výrobu k 1. červnu 1991 zruší. Od tohoto dne manželé Danzingerovi již pracují samostatně. Zakázkové šití - Procházková Ludmila a Kselíková Iveta otevřely dne 1. června 1991 v domě č. p. 85 u Procházků šití zakázkových pánských i dámských oděvů. Zakázkovou výrobu ukončily k 1. lednu 1993, kdy přešly na šití oděvů větších sérií pro firmu Mik-Vik Brno.

Agrobanka - pobočka podniku Agrobanky Brno byla původně zřízena ve správní budově ZD Olešnice v č. p. 117 pro potřeby družstva. Ustavena byla 1. července 1991. Postupně začali jejich služby využívat i soukromí zemědělci a ostatní podnikatelé. Pracuje zde 1 zaměstnanec.

Truhlářství Bělehrad - Bělehrad Jiří zřídil ve svém domku č. p. 183 od 1. října 1991 truhlářskou dílnu, ve které provádí veškeré truhlářské práce pro zákazníky. Vyrábí rovněž objímky na slunečníky určené na vývoz do Německa. Od října 1992 s ním pracuje i bratr Jaroslav Bělehrad, provádějící zámečnické práce.

Zednické práce - od 1. října 1991 začal Jaroslav Baka samostatně provádět veškeré zednické a obkladačské práce. Zaměstnává 2 pracovníky.

Běla - paní Bělehrádková Eliška z Rozseče otevřela dne 22. října 1991 v přízemních prosto-

rách Domu služeb č. p. 25 prodejnu metrového textilu, textilní galanterie, obuvi a některého drogistického zboží.

Truhlářství - p. Blaha Miroslav otevřel ve svém domě č. p. 81 truhlářství. Zařízeno bylo v prostorách, které již dříve sloužily svému účelu. Vyrábí nábytek a další práce se dřevem na zakázku.

Ve druhé polovině roku 1991 začala Jednota SD Boskovice rušit u nás prodejny přinášející menší zisky. Postihlo to hlavně železářství č. p. 27, kam Jednota přestala dodávat nové zboží, koncem roku proběhl výprodej se slevou a v březnu 1992 byla prodejna bez náhrady uzavřena.

Papírnictví stejný osud již nepotkal. Prodejna byla sice 30. října 1991 uzavřena. Prodávačka paní Petrželková Naďa již 4. listopadu 1991 otevřela ve stejných prostorách vlastní obchod s plným sortimentem papírnictví.

Potraviny KKH - na podzim roku 1991 začaly úpravy přízemních prostor OÚ č. p. 21, bývalé Čápkovo, kde nedávno ještě bývala klubovna SSM, na obchod s potravinářským zbožím. Otevřeno bylo 16. prosince 1991. Tímto dnem začala vážná konkurence prodejně potravin v nákupním středisku Moravan. Rodina Kolářova č. p. 455, provozující tuto prodejnu, otevřela 2. února 1992 v místě zrušené prodejny Elektro v domě u Stejskalů (pronájem) č. p. 95 druhou prodejnu sortimentu elektro, částečně kovo a domácích potřeb. Dne 8. března 1993 otevřeli hostinec „Na poště“, který byl v restituci vrácen Společnosti Katolického domu. Kolářovi jej provozují v pronájmu. Před restitucí zde byl bufet SD Jednota Boskovice.

V roce 1992 vznikla celá řada nových firem a prodeje, které konkurovaly nejen Jednotě, ale brzy i samy sobě.

Maso uzeniny u Říhů - 1. ledna 1991 otevřelo ZD Olešnice vlastní prodejnu masa u Říhů č. p. 74 na Vejpustku. Snahou družstev v roce 1990 bylo zbudovat vlastní prodejny masa, ale i porážky a výrobny, neboť masokombináty vykupovaly (včetně Olešnické JP Masna) jateční dobytek pod cenou výrobní. Naše družstvo se souhlasem pana Říhy Stanislava využilo zachovalou prodejnu masa v jeho domě. V přilehlých prostorách zbudovalo na svůj náklad porážku pro vepřový i hovězí dobytek ve druhé polovině roku 1990 a začátkem roku 1991. V prodejně a na porážce bylo zaměstnáno 5 lidí. Od září 1992 pracovali již řezníci samostatně - od družstva dobytek kupovali a vý-

robky prodávali prodejně. Postupně se zde obrat snižoval a vinou konkurence upadl a provoz byl zastaven.

Maso - uzeniny Králová Anna - dne 1. března převzala prodejnu masa p. Anna Králová v pronájmu u p. Říhy. Prodává masné výrobky řezníka p. Štěpánka Pavla z Trpína.

Maso uzeniny JP masný Olešnice - dne 24. května 1991 byla otevřena prodejna masa a uzenin v závodě JMP masný Olešnice č. p. 29 z prostor bývalého skladu se vchodem z ulice Křtěnovská. Prodejna se od začátku provozu stala výraznou konkurencí družstevní prodejně u Říhů, ale také donedávna jediné prodejně masa v suteřenu obchodního domu Moravan SD Jednota Boskovice.

Klempířství - pan Žíla František otevřel 1. ledna 1992 ve svém domě č. p. 28 dílnu pro klempířské práce v renovovaných prostorách sloužících dříve témuž účelu. Výrobky především stavebního klempířství jsou dodávány do širokého okolí.

Obědy pro občany - Základní škola se rovněž přihlásila k podnikání. Od 6. ledna 1992 se začaly vařit obědy pro občany, zejména důchodce. Vyřešil se tak problém se zaměstnáním všech kuchařek, neboť počet strážníků - školních dětí poklesl z důvodu zdražení obědů ze 3,- Kčs (mladší) a 3,20 Kčs (starší žáci) na 6,- Kčs (mladší) a 6,50 Kčs (starší žáci). Cena obědů pro důchodce stanovena na 13,- Kčs.

Pekařství - po obci se hodně mluvilo o tom, že i Motyčkovi se „chystají“. Byl tu problém, se starou pecí to už nešlo, musela se v zimě budovat rychle nová. Dne 10. února 1992 jsme se dočkali pěkného voňavého chleba a rohlíků. Vždyť se nepeklo od roku 1986, kdy p. Motyčka Miroslav st. č. p. 18 odešel do důchodu. Sám vzpomíná, že jeho babička byla schovankou u Frolichů č. p. 123, kde se peklo od roku 1913. Tam se péci naučil i jeho otec. Ten zakoupil později dům č. p. 18 a zbudoval zde pekárnu. Soukromě se peklo do roku 1950. Pak se pokračovalo pod pekárnou Bystřice, později Blansko. Dnes peče se synem a vnukem Miroslavem. O zboží je velký zájem, prodejci pomocí Motyčkovíc pečiva získávají zákazníky. Protože Jednota v Moravanu jeho výrobky moc přidražovala, přestalo se tam jeho zboží po měsíci dodávat.

Obuv - ing. Lopour Petr č. p. 415 otevřel dne 22. února 1992 v pronajatých prostorách (bývalá síň tradic) správní budovy ZD č. p. 117 ve dvoře

prodejnu obuvi a galanterního zboží. Zaměstnává zde 1 prodavačku.

Contex Olešnice - paní Jitka Ostrá č. p. 75 otevřela 21. dubna 1992 ve svém domě prodejnu firmy Contex Letovice. Sama zde prodává, firma je v pronájmu. Po listopadu 1989 se u nás rozšířily obchody s oblečením „z druhé ruky“, dovezeným ze západní Evropy. Naši sousedé za tímto levným zbožím museli cestovat jinam, hlavně do vyhlášené prodejny Letedo v Kunštátě. Od dubna máme tedy výběr i doma.

Pemiko - p. Konečný Miroslav založil svoji firmu Pemiko a otevřel 26. dubna 1992 obchod textilu, drogistického zboží a bižuterie v pronajatých prostorách bývalého obchodu oděvy u Podlipných č. p. 88 na náměstí. Vnitřní úpravy provedl svépomocí. Současně byly prováděny práce na přestavbě domu u Pešů č. p. 274 na další obchod. Po přerušení prací v důsledku nesrovnalostí se stavebním úřadem zde byl otevřen obchod s potravinami 1. července 1992 a v prosinci další obchod se zaměřením na zdravou výživu. Firma založila i stavební skupinu, která v počtu 6 zaměstnanců prováděla různé adaptace domů, stavbu čistírny Sodovkárny Olešnice, restaurace u Ondříků, úpravy zdravotního střediska a další.

Večerka - dne 23. května 1992 otevřela v bývalé garáži vlastního domku č. p. 487 p. Kisová Marie prodejnu smíšeného zboží, drogerie, domácích potřeb, ovoce a zeleniny. Pro zákazníky byla prodloužena otevírací doba i o sobotách a nedělích.

Masna Karel Čápek a syn - na základě vypracovaného privatizačního projektu byla bývalá Masna vrácena zpět původnímu majiteli ke dni 1. srpna 1992. Pan Karel Čápek převzal celý závod č. p. 29 a č. p. 176 se všemi 96 zaměstnanci a všemi pohledávkami a dluhy podniku. Byla to podmínka, kterou kladl Fond národního majetku.

Majitel ihned přistoupil k přístavbě nových udíren a narážkárny a ty vybavil novým technologickým zařízením. Nyní buduje novou bourárnu hovězího a velkou bourárnu vepřového dobytka.

Autoklempířství - pan Schuster Pavel otevřel v zakoupeném domě u Vrbků č. p. 288 autoklempířskou dílnu 10. srpna 1992. Provádí zde veškeré opravy automobilů, autoklempířské práce a hlavně lakýrnické práce na osobní automobily.

Smíšenka Lenka - paní Lenka Sedláková otevřela s pomocí svých rodičů 11. listopadu 1992 ob-

chod se smíšeným zbožím ve vlastním domě po prarodičích č. p. 151. Rodina provedla veškeré řemeslné práce svépomocí.

Smíšené zboží - p. Rounová Vladimíra otevřela obchod 17. listopadu 1992 ve vlastním domku č. p. 568. Prodává potravinářské zboží, ovoce a zeleninu v suterénní části domku určené původně pro garáž.

Firma Blaha - rozvíjela obchodní činnost především v Boskovicích, Lysicích a jinde. Pan Blaha Oldřich z Chova otevřel i v Olešnici na náměstí v pronájmu u Náhlíků č. p. 92 obchod elektro 1. prosince 1992 s elektrotechnickým a kuchyňským zbožím. Druhý obchod se železářským zbožím a koberci otevřel dne

19. prosince 1992 v pronájmu domu pana Josefa Fučíka č. p. 164 v místnostech bývalé hospody zvané „Na Habeši“.

Gloria Viktoria - OÚ po celoročním shánění zájemců o Nákupní středisko - druhou část sepsal s firmou Gloria Viktoria spol. s r. o. z Brna 23. října 1992 kupní smlouvu. Tato firma zahájila prodej šité konfekce a dalšího spotřebního zboží dne 5. prosince 1992 v 8.00 hod. Zahájena byla také výroba šité konfekce na zakázku. Zájem o zboží však nebyl, bylo příliš drahé. Navíc se ukázalo, že podnikatelky nejsou ochotny zaplatit za uvedené objekty. Začalo dlouhé a těžké jednání OÚ „s vykutálenými“ podnikatelkami, které skončilo jejich soudní výpovědí z objektu. Nakonec objekt samy vyklidily den před 11. prosincem 1993, kdy bylo stanoveno soudní vystěhování.

D - klub - s velkou zvědavostí čekali sousedé na otevření hospody, kterou ve svém rodinném domku č. p. 336 budoval p. Ondřej Ondřík. Na rozdíl od prvního podnikatele v tomto oboru v obci měli manželé Ondříkovi dlouholeté zkušenosti s vedením restaurací v Šebetově, Hodoníně (motorest) a Štěpánově (hotel). V den otevření 26. prosince 1992 hosty překvapily pěkné interiéry stylové restaurace a kvalitní jídla, která se zde připravují. Zaměstnaní jsou i obě děti vyučené v oboru.

Pneuservis autoopravna - p. Karel Gheorghe otevřel dne 1. ledna 1993 novou dílnu pneuservisu, autoklempířských a údržbářských prací v nové dílně postavené na Matonohově zahradě za evangel. hřbitovem. V roce 1991 byly hotovy základy a následující rok stavba dokončena.

Kovomont - pan Slaviček Josef č. p. 546 otevřel dne 1. února 1993 novou prodejnu Kovomont

v části pronajatých prostor provoz. Lidokov - majitele p. Konráda Jiřího č. p. 229. Vedl velký výběr hutního materiálu, zámečnického, železářského a topenářského zboží. Protože podnikatel nakupoval zboží s daní, byly ceny vysoké a zákazníků málo: prodejna ukončila provoz již v létě roku 1993.

Kadeřnictví - po zrušení domu služeb jako drobné provozovny OÚ otevřela kadeřnice p. Lenka Mudrychová dne 1. ledna 1993 v 1. poschodí domu služeb kadeřnictví v pronajatých prostorách OÚ. Zajišťuje služby pánského a dámského kadeřnictví.

Biokosmetika - paní Dvořáková Ivana z Bystrého si pronajala 2 místnosti domu služeb v přízemí od OÚ k provozování služeb kosmetických masáží, líčení a dalších služeb včetně nabídky značkové kosmetiky „Avon“.

Služby zajišťuje ve středu, ostatní dny potom v Bystrém. Otevřeno 1. 9. 1993.

Levný textil - p. Simajchl Petr z Bystrého otevřel 1. listopadu 1993 v Olešnici druhý obchod drobného sortimentu v pronajatých prostorách ZD Olešnice. Tento podnikatel však nepracuje pod jinou firmou. Zboží si sám zajišťuje z Ostravy, Prahy či přímo z Německa.

Hotel Závřší - Jednota SD Boskovice rozhodla i o prodeji hotelu Závřší na náměstí č. p. 91. Stalo se tak 9. března 1993 v 9.00 hodin, kdy byli všichni zaměstnanci propuštěni, hotel prodán a všichni zaměstnanci novým majitelem - firmou B.M.K. Ivančice, společností s ručením omezeným. Dne 1. června 1993 hotel odkoupil od této společnosti jeden z jejích společníků p. Šlapanský. Hotel po určitých potížích 1. listopadu 1993 opět převzala společnost B.M.K.

Sodovárna Olešnice - patřila Jihomor. pivovarům a sodovkárnám Brno a. s., odštěpnému závodu Pivovar Černá Hora jako provozovna 044. Dne 1. 7. 1993 přešla do soukromých rukou. Byty č. p. 89 a č. p. 90 byly vráceny v restituci a zbytek odkoupen a založena společnost Olli Olešnické limonády spol. s r. o. Jednateli společnosti jsou ing. Tomáš Hawerland a MVDr. Petr Hawerland z Brna. Zaměstnáno je 27 lidí. V roce 1993 byla přistavěna regenerační stanice louhu.

Provoznictví - paní Matylda Komoňová otevřela 1. listopadu 1993 provoznictví v domě č. p. 287. Vyrábí zboží dle přání zákazníků. Tradice výroby tohoto zboží jsou v domě č. p. 287 dlouhé.

Restituční oříšek

Že olešnická TJ Sokol užívala ke své činnosti Sokolovnu, starou obrovskou budovu, na jejíž údržbu neřkuli nutnou opravu neměli ani sil ani peněz, bylo všem občanům dobře známo. Že jim MNV vyšel vstříc přestavěním Osvětové besedy na menší tělocvičnu s méně náročnou údržbou a provozem bylo známo také. Vítáno bylo i rozhodnutí zbudovat krásný kulturní dům v obci ze Sokolovny, když na to bylo možno sehnat státní dotaci. Nedořešilo se však vlastnictví těchto objektů a nikdo nepředpokládal, že přijde listopad roku 1989. Společnost katolického domu volala po vrácení neprávem zabraného majetku domu č. p. 80 změněného na Osvětovou besedu a posléze tělocvičnu. TJ Sokol volala po své tělocvičně a obec byla nešťastná z vlastnictví Kulturního domu č. p. 157 býv. Sokolovny, neboť státní dotace na kulturu nestačila ani na pokrytí provozu této budovy. Od roku 1990 probíhala vleklá jednání mezi všemi třemi stranami. Plenární zasedání Obecního zastupitelstva

26. února 1992 zrušilo smlouvy uzavřené mezi MNV a TJ Sokol z 15. října 1985 o převzetí - výměně budov Sokolovny a Osvětové besedy mezi TJ a MNV. Skutečností ovšem zůstalo, že vlastnictví budov jako takových se tímto aktem nezrušilo. Společnost katolického domu byla založena. V restituci jí byl vrácen domek č. p. 207, který obývá pan Leopold Penka a č. p. 464 - bufet. Jednání o vrácení domu č. p. 80 pokračovala. Zúčastněné strany později v jednáních pokračovaly prostřednictvím právních zástupců a majetkové spory nejsou dosud vyřešeny. Obec se snažila kulturní dům předat zpět TJ, odmítla jej předat České obci sokolské. TJ budovu č. p. 157 po jednáních odmítla převzít z důvodů, že ji po úpravách nelze užívat k tělovýchovné činnosti a navíc nemá prostředky na její provoz.

Nový ředitel ZŠ

Své působení na ZŠ Olešnice ukončil 30. června 1992 p. ředitel Jílek Jan v souvislosti s odchodem do důchodu. V konkurzu na uvolněné místo ředitele zvítězil pan Vladimír Hěl, mladý učitel z Letovic, který působil na místní škole jeden rok ve funkci zástupce ředitele. Novou zástupkyní ředitele pověřena od 1. září 1992 p. učitelka Kohoutová Alena působící na škole 4 roky.

II. festival ZUČ výchovných ústavů v Olešnici Ve čtvrtek dne 14. května 1992 byl uskutečněn

v našem kulturním domě Festival zájmové umělecké činnosti výchovných ústavů České republiky. Uspořádal jej VÚM Olešnice z pověření MŠMT ČR Praha za spolupráce ŠÚ Blansko a samozřejmě i pomoci Obecního úřadu Olešnice. I. ročník proběhl v minulém roce ve Velkém Meziříčí. Celodenní program byl pracovníky VÚM pod vedením ředitele PhDr. Jana Fadrného pečlivě připraven. Vystoupily v něm soubory z mnoha koutů naší vlasti - Podbořan, Liberce, Velkého Meziříčí, Boskovic, Višňového, Chrástavy, Brna, Vrchlabí, Bystřice p. Hostýnem a samozřejmě i z Olešnice. Po dopoledním a odpoledním programu proběhla pro účastníky diskotéka a vyhlášení nejlepších spojené s předáním cen. Součástí festivalu byla i výstava výtvarných a ručních prací dětí.

Budovatelské úsilí v obci

Možnosti budování byly pro obecní úřad značně omezené vlivem snížených dotací z okresu. Ty byly občanům přiděleny „na hlavu“ - každé obci podle počtu obyvatel. Peníze „ubýly“ větším obcím, které provozovaly kulturní domy, kina, školy atd. Naše obec dostala místo původně navrhovaných 3,245 mil. Kčs pouze 2,646 Kč. Přes tyto potíže byla maximální snaha i v roce 1992 realizovat plánované akce. Do konce září byly ukončeny všechny práce na opravě fasády školy a výměnách okapových žlabů. Opraven a vyčištěn byl i septik.

Čistírna odpadních vod

Snahou obce bylo konečně zahájit výstavbu čistírny odpadních vod. V minulých letech proběhlo na toto téma mnoho jednání, do závěru se však nepodařilo dovést. Nyní, kdy se všude ubírají peníze, mnoho lidí úspěchu tohoto snažení nevěřilo. Péčí OÚ a konkrétně starosty obce p. Neumanna se nakonec podařilo po jednáních v Brně a v Praze přímo u ministra získat potřebné finanční prostředky. Dne 22. dubna proběhlo na OÚ jednání o sdružení finančních prostředků na její výstavbu olešnickými podniky ve výši 18 264 mil. Kčs, zbytek uhradí stát. Zahájení stavby se však na poslední chvíli zkomplikovalo tím, že p. Kintř ze Křtěnova odmítl povolit zřízení příjezdové komunikace na stavbu přes své pole. Začala vleklá jednání s majitelem pozemku, uvažovalo se i o budování příjezdové komunikace lesem Horka. Nakonec byla jednání s p. Kintřem úspěšná a OÚ si oddechl. Dne 26. května proběhlo dal-

ší jednání za účelem vydání povolení stavby. Přítomni byli zástupci obecního úřadu, dodavatelé stavby a všechny zainteresované strany a občané. Dne 1. června 1992 nastoupila firma Ekoingstav na přípravné práce. Byla zbudována příjezdová komunikace, zatlučeny larzenové stěny, postavena provozní budova a vyhloubena jáma čistírny. Dále byla hloubena rýha pro uložení trub kanalizačního sběrače od Masny Olešnice. Celkem bylo proinvestováno 8,6 mil. Kčs.

Plynofikace obce - obecní úřad činil četné kroky k tomu, aby byly zajištěny finanční prostředky na dokončení plynofikace obce současně při jednom kopání kanalizace na novou ČOV. Byla snaha dosáhnout začlenění obce s okolím do ChKO Žďárské vrchy či chráněné oblasti Halasovo Kunštátsko, což by pomohlo k získání dotací na plynofikaci. Jednání však nebyla úspěšná.

- Obecní úřad musel převzít do majetku kino Panorama, aby jej udržel v provozu, neboť okresní správa kin byla zrušena.

- Plynové vytápění ZŠ - již koncem roku 1991 byly zakoupeny kotle pro plynové vytápění školy. Na jaře se započalo s výstavbou plynové kotelny na půdě školy. Práce byly ukončeny 26. srpna.

- Obec úřad dal vyčistit koryto jalového potoka, který v minulosti zásoboval vodou koželužnu a Hlouškův mlýn.

- Byla opravena zeď naproti nákupnímu středisku, aby se i vzhled náměstí zlepšil.

- Obecní úřad převzal do svého vlastnictví bývalé obecní lesy v celkové výměře 104 ha. Bylo rozhodnuto vstoupit do Sdružení pro hospodaření s lesy. Uvedené sdružení bylo založeno na valné hromadě v Kunštátě dne 23. března 1992, tam bude mít rovněž svoje sídlo. Starosta naší obce byl zvolen do dozorčí rady této společnosti s. r. o.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1992 se narodilo 9 chlapců, 12 děvčat, celkem 21 dětí. Toho roku zemřelo 7 mužů, 5 žen, celkem 12 osob. K pobytu se přihlásilo 15 mužů, 14 žen, celkem 29 osob. Z trvalého pobytu se odhlásilo 11 mužů, 9 žen, celkem 20 osob.

Rok 1993

Jsme Česká republika

Zápis roku 1993 musíme začínat oslavami Silvestra a příchodu Nového roku 1993. Většina z nás slavila tuto událost doma s rodinou při sle-

dování programu televize. Byl to vstup do Nového roku se dvěma novými státy Českou republikou a Slovenskou republikou. Celá Evropa sledovala s obavami, jak rozdělení nakonec dopadne. Vždyť v nedaleké Jugoslávii se bojuje již několikátý rok. Tu noc bylo většině občanů, zejména těch starších spíše úzko. Sledovali v televizi přímé přenosy obrovského nadšení bývalých spoluobčanů ze Slovenska, jejich nadšení ze samostatnosti a některých i ze svobody po více jak 70 letech.

Probudili jsme se v novém menším státě a začali si zvykat na označení peněz Kč místo Kčs. V únoru se všechny bankovky používané v České republice musely označit kolky z důvodů odlišení od bankovek slovenských. Nové české bankovky byly velmi rychle připraveny do oběhu, jejich vydání se však stejně protáhlo až do měsíce září. Od ledna byla zavedena nová daň z přidané hodnoty a došlo k růstu cen o 21% a inflace o 20,3%. Naše spoluobčany silně postihlo plošné zrušení všech slev na jízdné do zaměstnání. V této době jich ještě mnoho (asi 380 občanů) dojíždělo za prací do Kunštátu, Letovic, Boskovic, Velkého Tresného a jinam. V Olešnici se poprvé začíná objevovat problém nezaměstnanosti. Však byla toho roku nejvyšší z celého okresu. Družstvo Lidokov zrušilo svoji provozovnu na Křtěnovské ulici a nástupnická firma Agroplast měla zájem jen o práci necelé poloviny zaměstnanců. Mnoho zaměstnanců bylo propuštěno ze zemědělského družstva, které procházelo rozsáhlou transformací, Sodovkárna Olešnice pracovala mimo letní sezónu pouze 2 - 3 dny v týdnu.

Počasí a úroda

Nový rok začal pořádnou zimou. V prvním lednovém týdnu bylo poctivých -15 °C. V druhé polovině ledna přišlo oteplení s táním sněhu. Další zima přišla v polovině února, napadlo 20 cm sněhu a k nim začátkem března dalších 10 cm sněhu. V polovině března roztál a všem se zdálo, že je zima za námi. V posledních březnových dnech však udeřila nová v pořadí již šestá zima s novým sněhem, který se udržel až do 14. dubna.

Po tomto dni nastalo prudké oteplení, krásné jaro, které umožnilo ještě dubnové práce na zahrádkách. V květnu bylo hezké teplé počasí bez velkých teplotních rozdílů. To se udrželo s výjimkou dvou posledních červencových týdnů až do 26. září. Děti si užily koupání a sluníčka dost. Jen

zemědělci měli obavy z velkého sucha, bídy, protože dešťových srážek bylo velmi málo. Výsledek byl pro mnohé velkým překvapením. Úroda byla nadprůměrná jak u obilí a u ovsa, tak i u brambor, kde vycházely dokonce rekordní výnosy 350 q po hektaru. Bramborárna v Rozsícce byla naplněna k prasknutí. Uskladněno bylo celkem 10 560 t vypěstovaných brambor. Toho roku byla bramborárna plně využita naposledy. Aby byla výroba brambor rentabilní, musely se prodávat nejméně za 2,70 Kč. Při nadúrodě byly prodejné pouze za 1,20 Kč až 1,70 Kč. Zbýlých 1 500 tun se v dubnu a květnu následujícího roku prodávalo za 0,15 Kč, jen aby se vyprázdnily sklady.

Teprve 26. září přišla opět náhlá a trvalá změna počasí. Jestliže se v polovině září ještě mohlo pracovat na zahrádce v tričku, poslední zářijové dny už byly vytrvalé ranní mrazíky. Říjen byl velmi deštivý, ale vláhový deficit zdaleka nevyrovnal. Dne 11. listopadu napadl první sníh a konec listopadu byl s teplotami kolem -10 °C. V prosinci napadl nový sníh, který před vánocemi roztál. V západní Evropě byly v té době katastrofální povodně, které postihly mnoho měst.

Olešnické kino a knihovna

Z rozhodnutí okresního úřadu byla v roce 1992 ukončena činnost okresních kulturních zařízení. Do jejich péče spadaly všechny lidové knihovny a kina. Okresní kulturní středisko zabezpečovalo odborné školení vedoucích těchto zařízení, technickou i metodickou pomoc pracovníků kin a knihoven. Obec Olešnice ihned požádala o jejich převzetí do majetku obce a na svém zasedání obecního zastupitelstva 17. prosince 1992 rozhodla, že se pokusí udržet jejich provoz v neztenčené míře, třebaže bude ztrátový. Provoz kina byl realizován bez jakéhokoli přerušení. Ceny vstupného byly 15,- Kč až 18,- Kč. Byly podstatně nižší než ve velkých městech, aby se udržela klientela diváků. Promítá se pravidelně každou středu a pátek. V létě se navíc realizuje tradiční letní kino na zahradě kulturního domu. Letní kino proběhlo od 23. do 27. července. Plátно a potřebné zařízení si na tuto dobu obec zapůjčuje, hned po promítání jej musí obětaví pracovníci našeho kina složit a vrátit.

Místní knihovna byla slavnostně otevřena v režii obce 17. května 1993. Je otevřena vždy v pondělí a úterý odpoledne a každý poslední pátek v měsíci. Půjčovné bylo obcí stanoveno pouhou

1,- Kč za knihu pro děti a důchodce a 2,- Kč pro dospělé. Děti a dospělých však dochází do knihovny čím dál méně. Více sledují televizní pořady a věnují se jiné zábavě než četbě knih.

Daňová přiznání

V roce 1992 byl přijat nový zákon č. 338/92 Sb. Upravoval zcela nově daně občanů z nemovitostí, staveb a z pozemků. Nabyl účinnosti od 1. ledna 1993 a dotkl se doslova nás všech. Stanovil povinnost každému vlastníku bytu či domku, stavby a pozemků nahlásit výměru užívané obytné plochy či pole. Tiskopisy k tomuto účelu vydané finančními úřady byly dost složité. Proto byly na každý vyškolení pracovníci, kteří měli s vyplňováním dokladů pomáhat, aby mohly být odevzdány do 15. května 1993 a na základě toho zaplacení daně do 31. května 1993. Vše se většinou podařilo stihnout, žádné problémy se nevyskytly. V dalších letech měli občané povinnost ze zákona hlásit finančním úřadům jen případné změny vlastnictví nemovitostí či pozemků. Tak rozsáhlá daňová přiznání se podávala naposledy před rokem 1948.

Budovatelské úsilí

Od měsíce dubna se naplno rozběhly práce na hlavní akci - čistírně odpadních vod. Z jámy pro hlavní nádrže byla vyčerpána voda a začaly stavební práce. Současně bylo položeno v celé délce přírodní potrubí na odpadní vodu až k samotné obci. Proinvestováno bylo asi 17 mil. Kč.

Přistoupeno bylo i k vyčištění potoka na Moravské straně, úpravě chodníků od Nákupního střediska po křižovatku u Kroupových a zbudována veřejná telefonní stanice na náměstí. Od června začala obec hospodařit ve svých lesích, které jí byly vráceny Státními lesy Kuřim v celkové výměře 104 ha a které byly historickým majetkem obce. Protože byly v nemalé míře napadeny kůrovcem, bylo zadáno Lesnímu závodu Tišnov vytěžení napadeného porostu, kterého bylo 600 m³ dřeva. Na těchto pracích pomáhali i nezměstnaní, které obec přijala na pomocné práce.

Kulturní život

Plesová sezóna byla v kulturním domě tradičně zahájena plesem Mysliveckého sdružení, následovaly plesy Rodičovského sdružení, Sboru dobrovolných hasičů, Československé strany lidové, TJ Sokol, závodu Moraviaflor. Rodičovské sdružení základní školy uspořádalo pro děti dět-

ský karneval a sezóna byla zakončena plesem Klubu křesťanské mládeže.

27. března se v kulturním domě uskutečnil koncert Swing Bandu Josefa Břenka. V neděli 16. května proběhla oslava svátku matek s kulturním programem dětí místní mateřské a základní školy a mládeže zdejšího výchovného ústavu pro mládež. Na 19. prosince připravila KDU ČSL v Olešnici vánoční koncert. V pěkném programu vystoupili členové kapely Koroužanka.

Rok 1994

Počasí a úroda

Také tento rok patřil k suchým a teplým. Leden byl téměř bez sněhu, noční mrazíky neprekročily -8 °C a přes den bylo vždy nad nulou. Mrazů kolem -10 °C jsme se dočkali až koncem února. V té době napadlo asi 7 cm sněhu, který se několik dní udržel a roztál - toť vše, tím celá zima skončila. Březen byl mírný, téměř beze srážek. Začátkem měsíce vykvetly bledule, koncem i jíva. Jaro tak přišlo brzy. Začátkem dubna se již pracovalo na zahrádkách a na polích. V polovině dubna přišly vydatné deště, vše již bylo zaseto a zdálo se, že máme úrodný rok. Koncem dubna rozkvetly petrklíče a třešně. Příroda se rychle rozvíjela. I květen byl teplý a bohatý na vodu (51mm). Senoseč začala mimořádně rychle - již začátkem června. Dobře se sušilo, za celý měsíc napršelo jen velmi málo a teplo bylo až běda. Koncem června se začalo projevovat mimořádné sucho způsobené vláhovým deficitem ze zimních měsíců. Kdo trávu neposekl včas, neměl koncem měsíce už co sklízet. Půda byla tak vyprahlá, že se zemědělci báli proorávat brambory. Posledních 5 červnových dní bylo přímo tropických s teplotami nad 30 °C. Pohled do kraje nebyl radostný, meze byly od sluníčka vypálené dohněda. Ráz tohoto počasí pokračoval i v červenci, v jehož závěru jsme zaznamenali hned 9 tropických dní za sebou. V roce 1994 jsme se tak po mnoha letech dočkali zahájení žní v červenci. Kombajny vyjely do polí dne 28. července. Déšť přišel na vyprahlá pole přesně po 40 dnech - dne 16. července a hned pořádnou bouřkou a dávkou 69 mm srážek. Většina se do půdy ani nevsákla, a udělala škody na porostech. Bramborám již vláha nepomohla, byly podeschlé a napadené silně mandelinkou. Vybraly se v polovině srpna a byly drobné. Celostátně jich byl velký nedosta-

tek. Navíc byly sázeny na mnohem menších plochách, protože jich byl v předchozím roce nadbytek a nešly na odbyt. Koncem srpna bylo 94 mm a v září 82 mm srážek. Přitom pokračovalo velmi teplé počasí. V té době se většina z nás stěhovala do okolních lesů. Takové množství hub, a to i jedlých, co v lesích rostlo, málo kdo pamaťoval. S orbou se muselo počkat až do října, neboť nová vláha byla jen do hloubky 10 cm. Podzimních plískanic jsme se nedočkali, podzim byl mírný a spíše suchý. S výjimkou 7 říjnových dní, kdy byly drobné noční mrazíky, byly až do prosince teploty nad nulou. Dne 22. prosince napadlo asi 8 cm sněhu, vánoční svátky byly hezké bílé, sníh však ještě do konce roku roztál a po několik dní pršelo.

Olešnice opět sama

Dlouhé trvání neměly nedávné integrační snahy spojit obce do větších celků. Ani u nás se dlouho neudržel společný národní výbor a později obecní úřad. Postupně se zpět osamostatnily obce Rozsívka, Kněževes s Veselkou, Křtěnov a Lhota u Olešnice. Ve zbylých obcích Crhově, Louce a Ústupu proběhlo v minulém roce referendum, v němž se zjišťovala vůle občanů. Ta vyzněla pro samostatnost obcí. Na základě jejich žádosti na Ministerstvu vnitra České republiky jim byla od 1. ledna 1994 přiznána samostatnost. Volby obecních zastupitelstev se shodně uskutečnily v sobotu 9. dubna 1994.

Aktivita sdružení podnikatelů obce

V lednu roku 1994 stmelili nové snahy noví podnikatelé v obci. Již na podzim roku 1993 se několikrát sešli na společných schůzích. V zájmu oživení společenského života obce založili nadaci podnikatelů. S její pomocí se chtěli finančně podílet na podpoře kultury, školství a snad i zdravotnictví. V pátek 4. února uspořádali I. podnikatelský ples, který měl velký úspěch. V průběhu léta uskutečnili několik dalších úspěšných akcí. V neděli 25. září připravili na náměstí 1. hospodářskomasný trh, na který se sešli řemeslníci a prodejci ze širokého okolí. Vystaveny byly výrobky všech místních podnikatelů. K prodeji byl i burčák. Žízeň občanů však byla tak veliká, že „malé olešnické vinobraní“ skončilo předčasně. Odpoledne zhlédli návštěvníci trhu vystoupení krojovaných skupin, nástup mažoretek z Letovic a další program.

Podnikatelé nechali vyrobit pěkné prodejní stánky, které se občanům líbily již na prodejní výstavce podnikatelů při olešnické pouti.

Ukradená máj

Na neděli 1. máje 1994 byli všichni sousedé pozváni na náměstí obce, kde podnikatelé připravili slavnost stavění máje. Na akci se vedle nich podíleli i hasiči, fotbalisté a obecní úřad. Připraven byl slavnostní průvod od zdravotního střediska, vystoupení křesťanské mládeže v krojích, dále vystoupení mažoretek a dechové hudby z Letovic. Po vztyčení krásné máje na náměstí se konalo na zahradě kulturního domu májové posezení s hudbou a tancem. Taneční večer pořádali fotbalisté již také v pátek a v sobotu před touto slavností. Další veselka - kácení máje byla ohlášena na neděli 29. května, a to bylo moc daleko. Bylo na pořadateli, aby vyřešili náročný úkol hlídání máje před zloději. Však byl zpracován podrobný rozpis hlídek, které měly pečlivě na lavičce u máje po celou noc službu. Po 14 dnech pozornost hlídačů přece polevila. Službu konající hlídka se šla schovat za prosklené dveře správní budovy ZD Olešnice č. p. 117 přímo proti máji na náměstí. Toho okamžiku využili mladí lupiči z Crhova, kteří asi již dlouho čekali na svoji příležitost. Během okamžiku zatarasili hlavní dveře s hlídkou uvnitř, máj skáceli a odvezli do Crhova. V následujících dnech proběhla několikrát jednání s crhovskými o vykoupení máje. Crhovští stále trvali na neúměrně vysokém výkupném, které bylo za hranici legrace a obyčejů. Nakonec si olešničtí před slavností kácení máje dovezli a postavili máj z Lamberka.

Na slavnosti kácení máje došlo mnoho občanů. Měli upřímnou radost ze snahy obnovit staré tradice. Slavnost zahájil starosta obce p. Vladimír Neumann, pokračoval bohatý kulturní program. Hojná byla rovněž účast crhovských, kteří dovezli sebou i ukradenou máj. Tu však již nikdo nechtěl a na jejich pokřiky při slavnosti nikdo nereagoval.

Olešnický pivovar

Budova olešnického pivovaru na náměstí byla již několik roků opuštěná. Byla sice stará, zchátralá, stála však na velmi dobrém místě uprostřed náměstí. Obecní úřad dostal postupně 5 žádostí různých podnikatelů na odprodej tohoto objektu. Ani jedné obec z různých důvodů nevyhověla. Až

17. května 1994 přišla žádost šestá - od České spořitelny, na kterou zareagovala rada OÚ okamžitě. Již 25. 5. ji doporučila zastupitelstvu ke schválení a 31. května projednala s ČS otázku demolice budovy, aby na tomto místě mohla zmíněná firma postavit budovu novou. Obec vypracovala i leták s návrhem řešení nové budovy banky. Občané obce se také živě zajímali o způsob řešení úpravy svého náměstí. Aktivně do věci vstoupil Římskokatolický farní úřad, který přišel 14. června s písemnou žádostí o odkoupení budovy pivovaru za účelem jeho demolice a následného využití vzniklého prostoru na rozšíření parku u kostela. Dne 22. června bylo svoláno mimořádné zasedání obecního zastupitelstva, kde se na téma „pivovar“ dlouho diskutovalo a nakonec hlasováním 11 hlasů ze 13 rozhodlo podpořit obecní radu a přece prodat objekt ČS. Ani po tomto rozhodnutí nebyl klid. Dne 15. července se uskutečnilo jednání, kterého se zúčastnil zástupce Okresního úřadu, Památkového úřadu v Brně, farního úřadu v obci, brněnského biskupství, letovického děkanství, ČS a obecního úřadu. Jejich stanoviska se však nesblížila. Obecní rada se nadále řídila rozhodnutím svého zastupitelstva a bylo přistoupeno k demolici pivovaru. Po odstranění objektu zůstala část zbořeniska oploce-na, neboť hrozilo nebezpečí propadu do podzemních chodeb, které byly ze sklepa vybudovány v době 30 leté války. Zbořenisko čekalo na zklidnění situace a možná i na výsledky podzimních voleb.

Oslavy 120 let založení hasičského spolku

Sbor dobrovolných hasičů v Olešnici oslavoval 120 let od svého založení v roce 1874. Sbor za tuto dlouhou dobu prošel mnoha změnami. Celá léta své existence ale vždy byl v prvních řadách skupin usilujících o kulturní a společenský rozvoj obce. Založil dobrou tradici, která se dědila z generace na generaci. Samotné oslavy začaly v pátek 15. července 1994 hasičskou zábavou na zahradě kulturního domu. V sobotu se uskutečnilo setkání všech členů sboru u hasičské zbrojnice, v kulturním domě pak proběhla slavnostní schůze za přítomnosti hostů, byly promítnuty filmy z historie sboru a předány diplomy a vyznamenání zasloužilým členům.

V neděli 17. července začaly hlavní oslavy ráno v 7.00 hodin budíčkem a slavnostní bohoslužbou v kostele sv. Vavřince. Na náměstí hrála dechová

hudba Dr. Chalupníka. Odpolední program byl zahájen ve 14,00 hodin slavnostními fanfárami z věže kostela. Za hojné účasti diváků i hasičských sborů z širokého okolí bylo předvedeno cvičení staré a nové hasící techniky. Po cvičení a slavnostním nástupu všech sborů se konal hasičský výlet na zahradě kulturního domu. Při oslavách měli diváci možnost shlédnout i historické dokumenty, kroniky a fotografie sboru na výstavce v kulturním domě. Oslavy měly důstojný ráz a setkaly se s velkým zájmem našich občanů.

Stavební úsilí v obci

Nejsledovanější akcí bylo pokračování výstavby čistírny odpadních vod. V roce 1994 došlo na nejkomplikovanější práce. Muselo se položit odpadní potrubí na Moravské straně a Vejpustku a svest do něj potrubí s odpadní vodou ze všech okruhů. To doposud končilo jednoduše v místních potocích. Protože se podařily získat finance i na plynofikaci Vejpustku, změnila se tato část obce doslova na velké staveniště, kde si řemeslníci podávali ruce. Dohoda o provedení těchto prací byla sepsána s firmou ing. Hrozek z Kunštátu. Následná plynofikace Vejpustku si vyžádala nákladu 1,3 milionu Kč a Moravské strany nákladu 1,5 milionu Kč.

Podnik Telecom odkoupil budovu bývalé konírny za nákupním střediskem s cílem celou budovu přestavět na novou digitální ústřednu v obci s kapacitou 1 000 účastníků. Současně tento podnik zpracoval projekt na položení kabelové sítě po celé obci.

Obec v tomto roce převzala od JM Vodáren a kanalizací k vlastnímu provozování vodovod v Olešnici. Odečty vodoměrů prováděla tato firma naposledy. Obecní úřad stanovil nyní poprvé sám cenu vodného 8,- Kč a stočného 6,- Kč za litr vody. Bylo rozhodnuto, že tyto ceny se nebudou měnit a že bude zavedena sazba 15,- Kč měsíčně za nájem vodoměru. Vodoměry jsou majetkem obce, ta je také musí nakupovat v případě poruch a nové stojí asi 650,- Kč.

Závod OP Prostějov

Dlouho řešila naše obec otázku, jak vhodně využít nové prostory II. části „nákupního střediska“. Od začátku roku se vedla jednání s oděvním závodem OP Prostějov o zavedení oděvní výroby v těchto prostorách. Konečně dne 21. dubna 1994

byla podepsána smlouva s podnikem OP o zavedení výroby. V krátké době byly upraveny prostory domu a podnik OP zahájil nábor švadlen z naší obce a okolí k zapracování na novou výrobu. Závod byl slavnostně otevřen 15. července 1994 za přítomnosti generálního ředitele OP, řady hostů a zástupců sdělovacích prostředků. Během prvního měsíce pracovalo v závodě 60 pracovníků, jejich počet se do konce roku zvýšil na 76. Nový závod byl pro naši obec velkým přínosem pro zvýšení počtu pracovních míst.

Pamětní deska obětím soudního procesu

Péčí vlastivědného kroužku a jmenovitě jeho předsedy pana Josefa Novotného ze Křtěnova byla v říjnu 1994 odhalena na budově kulturního domu v obci pamětní deska obětím soudního procesu konaného v roce 1953. Vlastivědný kroužek zpracoval podrobně historii tohoto soudního procesu a vyvinul nemalé úsilí ve snaze o rehabilitaci osob odsouzených v tomto procesu.

1. setkání olešnických rodáků

Sdružení místních podnikatelů spolu s obecním úřadem a místní základní školou a dalšími spolky v obci zorganizovali 1.setkání rodáků na dny 28., 29. a 30. října 1994 - na dny Památky zesnulých, kdy tradičně přijíždí do obce na hroby svých blízkých. V Kulturním domě byla pro ně připravena velká výstava výrobků a řemesel v obci, putovní výstava VÚM Olešnice a Odborné školy Olešnice, výstava fotografií a dokumentů z historie z obecního fotoarchivu. Základní škola zorganizovala setkání bývalých i současných učitelů. Všechny třídy byly krásně vyzdobeny a celá škola byla otevřena pro širokou veřejnost. Na návštěvu do školy přišlo mnoho bývalých žáků zavzpomínat. Všechny akce se setkaly s velkým zájmem občanů.

Obecní volby v Olešnici

Také obecní zastupitelstvo Olešnice projednalo (11. října) rozhodnutí prezidenta republiky č. 166/94 Sb. a zákon 152/94 Sb. o volbách do zastupitelstva v obcích. Volby byly zákonem stanoveny na 18. listopadu 1994 od 14.00 hodin do 22.00 hodin a 19. 11. 1994 od 7.00 hodin do 14.00 hodin v Kulturním domě Olešnice. Občané byli upozorněni na povinnost předložit při volbách občanský průkaz. Mnozí sousedé museli ve svých průkazech honem nechat opravit nové státní občanství.

Vyhlášení voleb nikoho z nás nepřekvapilo. Sousedé od léta cítili v různých veřejných vystoupeních, že volby budou a že zrovna v naší obci bude o místa v novém zastupitelstvu pořádná tlačnice. Velmi aktivně vystupovalo sdružení podnikatelů, které mělo podporu obce, to také vydalo nejvýpravnější informační brožuru s volebním programem. Na kandidátní listinu postavili 15 nezávislých kandidátů pod názvem Sdružení nezávislých kandidátů. ČSL a KSČM se rozhodly navrhnout na své kandidátní listiny své členy. ODS v obci vybrala na svou kandidátní listinu pouze 7 kandidátů z patnácti možných míst. Odpovídalo to také realitě, neboť tato politická strana výraznou aktivitu v naší obci nikdy neprojevovala.

Politická uskupení mezi sebou vyvolala drobné předvolební šarvátky, to ale asi k demokratickým volbám patří. O to s větším zájmem byly občany očekávány výsledky voleb. Žádné ze čtyř uskupení nezáískalo ve volbách nadpoloviční většinu, a tak muselo dojít k dohodě alespoň mezi některými z nich. Očekávalo se vítězství Sdružení nezávislých kandidátů a také to byla pravda, i když s trochu jiným složením zástupců.

Výsledky:

Sdružení NK získalo	7míst
ČSL získalo	4 místa
KSČM získala	3 místa
ODS získala	1 místo v zastupitelstvu

Velmi bouřlivá jednání mezi volebními uskupeními o místo v radě držela občany v napětí až do 5. prosince, kdy se v 18.00 hodin konala ustavující schůze (v našem okrese prakticky poslední) obecního zastupitelstva. Zde byl za starostu obce zvolen PaedDr. Zdeněk Peša (SNK), za místostarostu ing. Radim Višínský (KDU ČSL) a radními Václav Doskočil (KSČM), Horáček Josef (KDU ČSL) a Soukal Josef (SNK). Jako zástupce obce do okresního shromáždění byl zvolen Dr. Peša Zdeněk. Nové obecní zastupitelstvo se pak sešlo ještě 19. 12. 1994 na mimořádném zasedání, které řešilo neodkladné záležitosti termínované do konce kalendářního roku.

Kulturní činnost

Dary obci. Na rozvoj kultury věnoval obci rodák a zakladatel vlastivědného kroužku v Olešnici pan JUDr.Jan Kober z Brna dar ve výši 20 000 Kč. Vyslovil přání, aby byly peníze užity především na nákup křesťanské literatury do Místní lidové knihovny.

Na rozvoj kultury věnoval peněžní dar 5 000 Kč také p. Josef Krejčí – podnikatel v Olešnici a závod Moraviaflor rovněž částku 5 000 Kč.

Letní kino v Olešnici. Správa kina pracující pod Obecním úřadem Olešnice otevřela tradiční letní kino v obci na zahradě kulturního domu v týdnu od 18. 7. do 26. 7. 1994. Každý večer byly promítány filmy na přenosné plátno. Účast občanů byla dobrá.

Moravský ultramaraton. V pátek 19. srpna uvítali podnikatelé obce spolu se starostou a dobrou účastí občanů účastníky již 3. ročníku „Moravského ultramaratonu“ - náročného 10ti etapového běhu na celkem 422 km. Šestá etapa letos vedla z Poličky do Olešnice. Závodníci doběhli značně unaveni se slovy, že kopec do Jobovy Lhoty dlouho nezapomenou. Vítězem etapy se stal američan Tom Possert, mistr USA, který jako hlavní cenu obdržel větrnou elektrárnu věnovanou výrobcem Agroplast Olešnice. Další účastníci dostali ceny věnované místními podnikateli. Etapa měřila 50 km a patřila k těm nejnáročnějším.

Vystoupení Pavly Břínkové. Olešničtí měli příležitost shlédnout představení první dámy naší operety spolu s jejím partnerem p. Janem Ježkem. Tuto akci vzorně připravili místní podnikatelé na 17. září 1994.

Výstava prací žáků. Speciální rodinná škola Olešnice a Odborné učiliště Olešnice připravili pro veřejnost ve dnech 13. až 15. prosince pěknou výstavu svých prací. Výstava byla v prostorách Kulturního domu.

Vánoční koncert. KDU ČSL uspořádala tradiční Vánoční koncert pro naše občany. Letos proběhl 18. prosince a byl pěkným příspěvkem k navození vánoční atmosféry.

Rok 1995

Počasí a úroda

Lednová zima byla vcelku mírná, teplota klesala pod -10 °C jen vyjímce. Sněhu napadlo asi 10 cm a v půlce měsíce dalších 10 cm připadlo. Hustá mlha 20. ledna a následující den způsobila abnormální námrazu, která se 22. ledna ještě zvětšila. Mnoho ovocných stromů se pod tíhou ledu rozlámalo. Odpoledne se poškodilo i elektrické vedení a celá obec byla až do následujícího dne 23. ledna do 17.00 hodin bez elektrického proudu. Výpadek energie způsobil přerušení provozu místních závodů. Občané nemohli vytápět

domy, protože z provozu byly vyřazeny plynové kotle. Veliké škody vznikly zejména v potravinářských závodech. Koncem ledna nastala obleva a celý únor byl bez mrazu a místo sněhu často přišlo. To byla pro olešnické občany dost nepříjemná situace. Obec byla celá rozkopaná od podzimu po budování kanalizace, plynofikace a všude byla spousta bláta. Březen byl chladnější, ale opět bohatý na dešťové srážky. Toto počasí se udrželo až do posledního dubnového týdne. Jarní práce se proto opozdily, začaly vlastně až v prvních květnových dnech a provázely je časté deště. Ovocné stromy odkvetly bez opylení, a tak se ovoce vůbec neurodilo. Léto začalo a bylo ve druhé polovině května. A jak červen? Plných 21 dní vytrvale přišlo. Spadlo poctivých 134 mm dešťových srážek. Na polích bylo příliš mokro, rostla tráva i plevel, špatně se sušila píče a do polí se vůbec s technikou nemohlo vjet na ošetření porostů. Dne 3. července přišla prudká bouřka s krupobitím a notnou dávkou vody. Na Vejpustku se přihnala potopa. Výkopem vozovky se valil proud vody o hloubce 30 cm. U Kněževse a Sulíkova způsobilo krupobití velké škody na zemědělských plodinách. Jinak byl červenec teplý a suchý. Žně začaly 7. srpna a od poloviny srpna byly narušeny novou vlnou dešťů, která se udržela ještě po celé září, kdy spadlo 137 mm srážek. Těžko se zajišťovala i sklizeň brambor a zeleniny ze zahrádek. Takové vlhké počasí přešlo do předčasné zimy. Dne 4. listopadu se objevily sněhové přehánky a od 18. listopadu se již udrželo 10 cm sněhu. Dne 12. prosince napadl další sníh a byla kalamita na silnicích. Dne 21. prosince byla opět velmi silná jinovatka, která způsobila mnoho škod, zejména na lesních porostech. Na Vánoce byla sice 2 dny obleva, ale ještě v posledních dnech starého roku přišly mrazy až - 18 °C. Byl to špatný rok, pro zemědělce příliš mokrý, bylo pozdě jaro. Ovoce nebylo prakticky žádné, výnosy obilí i brambor nízké a dokonce ani řepa se neurodila.

Obecní úřad

Začátkem roku 1995 se ukázalo jako nutnost doplnit pravomoci a organizační strukturu obecního úřadu. Obec totiž čekaly velmi náročné, zejména stavební úkoly. Jejich přípravě a organizaci bylo třeba věnovat nezměrné úsilí. V březnu byla výběrovým řízením obsazena funkce tajemnice obecního úřadu. Stala se jí paní ing. Marie

Šafaříková, kterou ve funkci potvrdil přednosta okresního úřadu. Ustaveny byly současně dva odbory - odbor hospodářskosprávní a odbor stavební.

Složení obecního úřadu je následující:

Starosta je PaedDr. Zdeněk Peša, zástupce starosty ing. Radim Višinka, tajemnicí ing. Marie Šafaříková

Stavební odbor - vedoucí je p. Miloš Švanda, referentkou paní Radoslava Čuhlová.

Hospodářskosprávní odbor - vedoucí je paní Dagmar Gregorová, referentka paní Ludmila Hejtmánková. Funkci matrikářky vykonává paní Hana Slavíčková.

Obecní rada je ve složení: starosta, místostarosta, p. Josef Horáček, p. Josef Soukal a p. Václav Doskočil.

Obecní zastupitelstvo má 15 zvolených zástupců. Vedle 5ti členů rady jej tvoří členové: p. Vladimír Neumann, p. Vlastimil Jež, p. František Fiala, p. MVDr. Jaroslav Slavíček, p. ing. František Trávníček, p. Mgr. Stanislav Neubauer, p. Pavel Žíla, p. František Trmač a p. Miroslav Blaha. Při obecním úřadě pracují dále komise finanční a stavební, komise sociální, zdravotní a kulturně školská, komise kontrolní a revizní a komise přestupková.

100 let posvěcení hasičského praporu

Hasičský sbor v Olešnici připravil na neděli 25. června 1995 oslavy u příležitosti 100. výročí od posvěcení hasičského praporu. V roce 1894 při oslavách 20-ti letého výročí založení místního hasičského sboru přijeli na pozvání také hasiči z Bystřice nad Pernštejnem a měli krásný nový prapor sboru. Naším hasičům se velmi zalíbil, chtěli ho hned také. Nejvíce pochopení získal u olešnických žen, které mezi sebou uskutečnily sbírku. Vynesla 133 zlatých a 80 krejcarů. Celý náklad na pořízení praporu činil 250 zlatých, ale hasičům to nevadilo, chybějící částku rádi doplatili. Svěcení praporu se pak odehrálo 21. července 1895 za velké slávy. Městečko bylo tenkrát vyzdobeno 187 stožárů s prapory v národních barvách. Matkou praporu byla paní Kristýna Šimková z Olešnice č. p. 27 a kmotrou paní Tereza Dukátová z č. p. 111, prvním praporečníkem pak pan Metoděj Neumann.

Oslavy 100. výročí byly zahájeny v 8.00 hodin otevřením výstavy historických praporů hasičských sborů z celé Moravy a Čech. V chrámu sv. Vavřince byla slavnostní mše svatá, při které

pronesl slavnostní kázání náš rodák ThDr. Ladislav Tichý, děkan Cyrilo-Methodějské bohosloveské fakulty v Olomouci. Odpoledne se uskutečnil slavnostní průvod všech zúčastněných i s prapory z náměstí do kulturního domu, kde se konal tradiční hasičský výlet.

Snaha o zlepšení pořádku v obci

Obecní úřad přijal v roce 1995 celou řadu opatření k zlepšení čistoty a pořádku v obci, abychom se alespoň trochu přiblížili novým standardům v naší zemi a ostatním. Po změně vlády v naší republice v roce 1989 se i u našich občanů výrazně změnil zájem o cesty do zahraničí. Díky otevřenosti hranic a velkým nabídkám cestovních kanceláří mnoho z nás cestovalo na tak zvaný „západ“. Tato skutečnost měla výrazný vliv na postoj ke stylu života lidí. Můžeme s trochou nadsázky říci, že zatímco dříve se většina z nás orientovala na „sehnání“ co nejlepší stěny do obývacího, koberce a vybavení domku a bytu a venkovní prostředí okolo domu nás tolik nezajímalo, nyní po vzoru krásných upravených vesniček a měst v cizině nám začalo vadit pobíhání slepic a psů po obci, divoké skládky odpadků a nečistota.

Obecní úřad několikrát v průběhu roku 1995 řešil otázku zabezpečování odvozu tuhých komunálních odpadů jak ve směru k Technickým službám Boskovic, tak i občanům obce. Obecní úřad začal velmi důsledně potírat tak zvané divoké skládky odpadků.

Obecní úřad vypsál konkurz na obsazení místa obecního strážníka, který bude dbát na udržování pořádku. Byla vydána vyhláška obecního zastupitelstva o Obecní policii. V souvislosti se stálým nárůstem počtu motorových vozidel byla v květnu přijata další vyhláška o stání a parkování vozidel v obci.

Občané byli upozorněni na způsoby sběru odpadových plastových lahví - problém, který jsme dříve neznali.

V roce 1995 byla vydána i vyhláška o vytváření a ochraně životních podmínek v územním obvodu Olešnice.

Světový běh míru

Na počest 50. výročí konce II. světové války a výročí našeho osvobození proběhla naší obcí jedna z etap „Světového běhu míru 1995“. Etapa vedla z Letovic do Nového Města na Moravě. Žáci olešnické základní školy se k štafetě připojili

v Crhově a v běhu se střídali až do Rovečného. Na pochodeň, kterou žáci nesli, připevnil zástupce starosty ing. Višinka stuhu naší obce z modrotisku s nápisem Peace run - Olešnice 1995.

Publikační činnost

Péči ing. Radima Višinky ml. byly v průběhu roku připraveny dříve k tisku obsáhlé „Dějiny Olešnice“ napsané jeho dědečkem panem Josefem Višinkou. Knižní vydání této práce nebylo možné pro příliš přísné a náročné schvalovací řízení a nespočet různých potvrzení. Autor je přepsal za pomoci pana Novotného (bývalého účetního na radnici t.č. důchodce) na psacím stroji 3x přes kopírovací papíry. Přání vydat tuto knihu splnili až jeho potomci. Knižně práce vyšla u příležitosti 11. výročí úmrtí autora v únoru roku 1996. Dílo je velmi cenným přínosem k objasnění historie naší obce a okolí.

Obecní úřady Olešnice, Lysice a Měst. Kunštát vydaly panoramatickou mapu regionu „Kunštátsko, Olešnicko, Lysicko“.

Okresní úřad Blansko vydal publikaci „Okres Blansko“ s fotografiemi a textem zahrnující putavé informace o částech okresu včetně Olešnicka.

Pan Josef Novotný ze Křtěnova vydal vlastním nákladem publikaci Olešnické memento popisující padesátá léta na Olešnicku a soudní proces roku 1953.

Budovatelské úsilí v obci

Rok 1995 byl velmi náročný na stavební práce v obci. Samotná stavba čistírny odpadních vod byla sice hotova, bylo však třeba provést generální opravu komunikací po výkopových pracích. Všude to vypadalo jako po boji. Zejména na Vejpustku, kde byla radikálně stržena vozovka, přesněji jen zbytky vozovky, které po výkopových pracích zůstaly. Uloženy byly kanalizační, plynové a telefonní sítě. Občané byli vyzváni, aby si včas zajistili dokončení plynových přípojek k svým rodinným domkům. Hlavní práce na úpravě vozovek byly zadány firmě ing. Hrozek z Kunštátu. Tato firma již v předcházejícím roce realizovala pokládky potrubí. Položení obrubníků a asfaltového koberce bylo zadáno firmě Silnice Litomyšl. Nutno obě firmy pochválit, že se v maximální míře snažily svoji práci podřídit požadavkům obce jak co do kvality, tak i termínů dokončení výstavby.

Značně rušivým prvkem při stavbách byla firma SPT Telecom, která druhým rokem realizovala položení sítě kabelů pro rozvod telefonů a jejich připojení na novou digitální ústřednu. Obecní úřad po špatných zkušenostech z minulého roku již v lednu tuto firmu informoval, že do konce června plánuje dokončení vozovek a tedy žádá, aby do té doby byly i práce na pokládání telefonních kabelů v určených částech hotovy. Vše marně - firma překotně pokládala kabely na Vejpustku na poslední chvíli prostřednictvím mnoha svých subdodavatelů prací. Dnes leží kabely v zemi nepropojené a telefony zavedeny občanům raději na sloupech, kterých ještě přibýlo, místo aby byly odstraněny. Asi nikdo nespočítá, kolik jednání se s touto firmou vedlo všude, kde začala kopat, nemluvě o uvedení chodníků a terénu do původního stavu.

V červnu se obyvatelé Vejpustka dočkali velmi pěkné vozovky. Hned se pustili do úpravy chodníků a osetí trávníků. Od začátku července se rozběhla další investiční akce. Bylo zahájeno budování kanalizace a vodovodu na ulici Generála Čápka. V této části od závodu Karel Čápek a syn po Puchárnu inženýrské sítě chyběly. Skutečné řešení se po mnoho let odkládalo pro jeho velkou náročnost. Komunikace musela být v uvedeném úseku uzavřena pro veškerý provoz s výjimkou linkových autobusů. Náročné výkopy ve vozovce do poměrně velké hloubky (musely být zpevňovány stěny výkopu proti sesuvu) a následné položení potrubí prováděla firma ing. Hrozek. V měsíci srpnu se tak podařilo i tuto část obce napojit na obecní vodovod a kanalizaci na čistírnu odpadních vod.

Také na Moravské straně probíhal čilý stavební ruch. V průběhu léta budovali občané přípojky plynu nedávno zavedeného, budovány byly i přípojky na kanalizaci, které dosud, jak jinak, vesměs ústily do našeho olešnického potoka. I zde byly práce včas ukončeny. Na podzim už pracovaly jen firmy sjednané SPT Telecom a nutily obecní úřad být neustále ve střehu. V obci a okolí se položilo cca 17 km telefonních kabelů, aby mohly být všechny i z okolních obcí svedeny do nové ústředny v Zástodolích.

Obec nechala také zbudovat nové osvětlení v ulici Družstevní. Práce byly zadány místní firmě Jiří Smutný a byly hotovy včas dle požadavků.

Velkou starostí bylo i dokončení rekultivace skládky odpadů v Louckém Dvoře. Celá musela být zakryta vrstvou jílů, na který přišla zemina, a ta byla oseta travou a osázena stromy.

Obecní úřad zajistil i rozsáhlou opravu oken ve staré části školní budovy a jejich nátěry.

Kulturní činnost

Začátek sezóny byl ve znamení plesů. Proběhly v pořadí: 7. 1. Myslivecký, 14. 1. závodu Moraviaflor, 21. 1. Rodičovský, 28. 1. Hasičský, 4. 2. Sportovní, 11. 2. Hasičský (tentokrát okrsku Olešnice), 18. 2. Sdružení podnikatelů, 23. 2. Mládež farnosti Olešnice, 11. března sezóna zakončena Country bálem pořádaným místními příznivci tohoto žánru sdruženými ve skupině Zmijáci.

Velikonoční koncert - v neděli 16. 4. uspořádali fotbalisté Olešnice koncert dechové hudby spojený s lidovým vyprávěním.

Jakub a jeho pán - Divadelní ochotníci z Rájce Jestřebí vystoupili 29. 4. u nás v Kulturním domě s nastudovanou hrou Milana Kundery „Jakub a jeho pán“.

Oslavy 50. výročí osvobození

V pátek 5. 5. se na Hradisku u Louky uskutečnila tradiční pietní vzpomínka na oběti I. a II. světové války. V neděli 7. května vystoupila ve 14.30 v obci LŠU Letovice se slavnostním koncertem dechové hudby. V 15.00 se konalo slavnostní shromáždění u památníku obětem války u školy v obci, položeny věnce k památníku a přednesen slavnostní projev. Průvod účastníků se potom přesunul do kulturního domu, kde se uskutečnilo slavnostní shromáždění. Vystoupili s programem žáci základní školy a LŠU Letovice. K bustě generála Čápka byl položen věnec k uctění jeho památky. V kulturním domě byla instalována výstava dokumentů a fotografií z období obou světových válek a meziválečného období.

Olešnická kytky - obecní úřad spolu se skupinou Zmijáci uspořádali 3. 6. na zahradě Kulturního domu již

X. ročník přehlídky trampských písní. Vystoupilo celkem 11 hudebních skupin z celé Moravy.

Letní kino - letos bylo realizováno od 15. 7. do 22. 7. Zájem veřejnosti o představení byl velký.

Zpívá Josef Zíma - v neděli 24. září vystoupil známý zpěvák spolu se skupinou Dr. Jiřího Sládka.

Libor Pantůček - v neděli 19. 11. vystoupil známý imitátor se zábavným pořadem a hudebním programem.

Předvánoční koncert - v neděli 17. 12. pod vedením ředitele p. Petra Halamky vystoupili žáci ZUŠ Letovice.

Vánoční koncert - ve středu 20. 12. připravil dětský pěvecký sbor žáků Základní školy Olešnice velmi pěkné vystoupení pro veřejnost.

Rok 1996

Počasí a úroda

Zima byla jak se patří. Sněhu sice kolem 10 cm, ale mrazy do -15 °C. V únoru ještě přituhlo, sněhu až 25 cm a mrazy také i -20 °C. V první polovině měsíce zamrzly i řeky: Labe až do Hamburku a Svratka rovněž. Březen byl sice mírnější, ale sněhu bylo až 50 cm. S příchodem dubna začalo tání a 20. dubna zmizel úplně. Skončeno a podtrženo - měli jsme nejdelší zimu tohoto století (trvání 5,5 měsíce). Způsobila velký úhyn zvěře, opoždění jara a poškození ozimých porostů. Na jižní Moravě upustili od sadby ranných brambor - bylo na ně pozdě, zem byla příliš dlouho promrzlá. Ani květen nepřinesl mnoho tepla, spíše vody - 16 dní propršelo. Dne 5. května přetekl Crhovský rybník, v noci ze 13. na 14. května po vydatné bouři byla na Vejpustku povodeň. Škody mnoho nezpůsobila. Díky nové silnici hned odtékla. Hasiči sousedům čerpali vodu ze sklepů. Jarní práce byly obtížné. Zasázené pole nebylo možné proorávat, bylo rozbahněné. Tepla přišla až ve druhé polovině června asi na 8 dní. Kdo v té době neposekl a nenasušil seno, už to nedokázal. Poslední červnový týden pršelo každý den a v červenci bylo jen 6 slunečních dní. Dne 21. července byl dokonce noční mrazík. V srpnu přišlo plných 16 dní. Žně začaly až 23. srpna a vinou špatného počasí se protáhly dlouho do měsíce září. Ve vyšších polohách končily dokonce i v říjnu. V září propršelo rovných 20 dní. Brambory se sbíraly v rozbahněné půdě a zbytky nevybraných se v říjnu zaorávaly. Ovoce bylo špatně uzralé a švestky se trhaly v dešti. V říjnu deště ustaly a koncem měsíce byly první noční mrazíky. V listopadu bylo i ve dne stále kolem 0 °C a v prosinci jsme se dočkali pořádné zimy s teplotami až -23 °C. V ČR v této době umrzlo 5 lidí, mrazem praskaly koleje a zamrzly řeky.

Volby 1996

V letošním roce jsme mohli volit hned dvakrát. Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

se uskutečnily 31. 5. a 1. 6. 1996. Předcházela jim 14 denní volební kampaň a nutno říci, že ona i volby samotné proběhly bez problémů a klidně. U nás se voleb zúčastnilo 1 052 občanů ze 1 357 zapsaných osob do voličských seznamů. Platných hlasů bylo 1 048, neplatné hlasy 4.

Voliči hlasovali takto: hlasů pro

ČSSD	bylo 258, t. j.	24,6 %
KDU ČSL	234	22,32 %
ODS	209	19,94 %
KSČM	125	11,92 %
ODA	73	6,94 %
Republikáni	49	4,67 %
DŽJ	26	2,48 %
HSD SMS	24	2,29 %

Účast voličů byla celkem vysoká.

Volby do Senátu proběhly v Olešnici 15. a 16. 11. 1996. Z celkového počtu 1 343 zapsaných voličů volilo pouze 492 občanů. Platných hlasů bylo z toho odevzdáno 482, 10 hlasů bylo tedy neplatných. Účast na volbách činila pouze 36,63 %. Neúčast mnoha občanů pramenila z jejich stanoviska, že si ustavení Senátu prostě nepřejí.

Výsledky voleb:

Prof. Ing. J. Hromas (KDU ČSL)	134 hlasů
ing. L. Pavlů (ČSSD)	92 hlasů
ing. J. Bedar (KSČM)	71 hlasů
L. Frantel (ODS)	86 hlasů

Druhého kola voleb do senátu 22. - 23. 11. se zúčastnilo ještě méně lidí - jen 420, platných hlasů bylo 417, neplatné 3, účast 31,27 %. Výsledky: ing. Pavlů (ČSSD 216 hlasů) a L. Frantel (ODS 201 hlasů).

Neštěstí

V neděli 11. srpna museli vyjet hasiči už ke kolikátému požáru. Nyní to byl nebezpečný lesní požár u Velkého Tresného. Zásluhou včasného zásahu mnoha hasičských sborů z Kunštátu, Žďáru n. Sázavou, Letovic, Lysic, Bystrého, Víru, Jimramova a našich se jej podařilo lokalizovat a zabránit obrovským škodám.

V úterý 13. srpna byla nahlášena otrava Olešnického potoka velkým množstvím močůvky. Bylo zjištěno, že k otravě došlo na horním toku potoka mimo náš okres.

70. výročí otevření Hospodářské školy

Již v roce 1861 byla 27. prosince v Olešnici otevřena první Hospodářská a hospodyňská ško-

la obcí k hospodářskému povzbuzení místního kraje. Jejím ředitelem byl místní farář a buditel P. Jan Pleskač. Sám vyučoval přírodopis, kaplan Ignác Konečný zeměpis, nadučitel František Slavíček psaní pro hospodářství důležitých listin, podučitel Josef Vlk počty, MUDr. Václav Felkl zdravotní vědu, soused Jakub Weiner štěpařství a soused František Venclovský včelařství. Vyučovalo se vždy v neděli od 2.00 hodin odpoledne, kdy měla mládež volno. Školu zpočátku navštěvovalo 70 chlapců a dívek, později jen někdo, a na jaře už nechodil téměř nikdo.

Otázka výstavby hospodářské školy vyvstala v obci po I. světové válce. Po pádu Rakousko - uherské monarchie, vzniku ČSR, byla vyhlášena 1. pozemková reforma, v jejímž rámci byl řešen i pozemkový majetek při Kunštátském panství. Do reformy byla zařazena i část jeho majetku - právě dvůr Lamberský s polnostmi. V Olešnici byla k této otázce svolána jednání 19. 3. 1920. Zde velkostatek Lamberský jako součást panství zastupoval Josef Štefl. Jednalo se o celkem 107,8 ha polí, 25,3 ha luk, celkem tedy 133,1 ha půdy, která měla být rozdělena v rámci reformy bezzemkům. Hlásilo se ihned 117 olešnických k přidělu. Nic se však nevyřešilo. Dne 18. 4. 1920 proběhla na radnici nová schůze, na níž vystoupil ředitel Hospodářské školy v Bystřici s přednáškou o významu hospodářských škol. Schůze se zúčastnili zástupci celého hospodářského spolku Kunštátského okresu. Tam padl návrh na výstavbu Hospodářské školy a využití Lamberského a polností pro její účely. Boj za stavbu školy významně vedl starosta obce p. Josef Matonoha. Velkou pomocí přispěl i zemský hejtman z Brna. Dne 3. 11. 1923 bylo o stavbě školy rozhodnuto. Dne 8. listopadu 1923 se konalo první ohledání vhodného místa na stavbu budovy školy. 16. 11. 1923 bylo starostou oznámeno, že v roce 1924 bude stavba školy zahájena. Zemské hejtmanství dalo obci dotaci 300 000,- Kč, stát dalších 300 000,- Kč a obci bylo stanoveno koupit pozemek s 8 mírami pole na zahradu, bezzemkům mělo být rozděleno jen nepatrné množství okrajových polností a vše ostatní dvůr Lamberský mělo připadnout škole. Ale ouha, komu měla obec pole na stavbu vzít? Každý by dal pole, ale nikdo to své. Po velkých třenicích vytypovala obec 3 místa - svobodná pole nad Škrobárnou, pole F. Tichého nebo pole pod Skalkou u Lamberského. Zemský architekt Vašíček vše zamítl jako nevhodné, nedůstojné stavbě. Sám se pro-

šel po obci a rozhodl o dnešním místě nad obcí - tehdá pozemcích Anastázie Sperátové, Josefa Peši, a Jindřicha Weise.

Problém bylo sehnat pro ně náhradní pozemky a peníze na náhrady.

Dne 20. 7. 1924 byl slavnostně položen základní kámen a začalo se stavět podle plánu brněnského stavitele Vašíčka. Stavbu řídil stavitel Jan Šedivý.

Škola byla otevřena 12. září 1926 za obrovské účasti občanstva. Při otevření byla uspořádána výstava ovoce a obilí. Slavnostní řeč měl zemský poslanec Marcha, dále zemský přisedící Viktor Stoupal z Brna a mnoho dalších hodnostářů. Přítomno bylo na 4 000 lidí, obecní tajemník vydal během dne 4 500 vstupenek po 1,- Kč. Večer byl zakončen veselící v „Sokolovně“. S výukou v Hospodářské škole se však začalo dříve - v roce 1922. Škola byla zimní, vyučovalo se od 1. listopadu do 30. dubna, a byla dvouletá. Zájem na co nejrychlejším zahájení výuky mělo zemské hejtmanství, které se muselo starat prostřednictvím šafářů o provoz statku Lamberský a všechny pozemky zabrané a nerozdělené podle reformy. Prvním ředitelem školy byl Karel Cáblik, který bydlel v Hodoníně a do Olešnice dojížděl na olešnickou evangelickou faru. Tam výuka probíhala, fara byla v té době neobsazena. Karel Cáblik se také podílel na odborném dohledu při výstavbě školy.

Samotný Lamberský byl oficiálně od reformy ve správě a řízení „Vrchní správy Zemského brněnského výboru“. Ten na velkostatku ustanovoval šafáře, který řídil všechny práce na polích i ve statku. Šafářovi byly k ruce 4 rodiny deputátníků, které na velkostatku bydlely. Byly to rodiny: Zelinkovi, Rounovi, Levovi a Vachovi. Šafářem byl pan Abrahám, jeho rodina bydlela v I. poschodí zámku, kde byla okrasná empírová kamna. V přízemí zámku byl druhý byt, vpravo ze dvora další 2 byty a vlevo 1 byt. Všichni se starali asi o 115 ha polí z původních 133,1 ha, protože asi 18 ha bylo rozděleno mezi bezzemky - sousedy většinou z Moravské strany. V roce 1925 už statek přišel pod „budoucí“ hospodářskou školu. Dostal název „Školní statek Lamberský“ a jeho čele stanul ředitel p. Skopal, který řídil praktickou výuku. Šafář od té doby řídil polní práce, sklady, sháněl lidi na pole, na poklid dobytka. Tyto práce zajišťovali hlavně deputátníci a v době výuky studenti na praxi. Po otevření Hospodářské školy řídil ředitel jak Lamberský, tak školní zahradu, řemesla i výuku ve škole.

Školní statek Lamberský proslul ve své době vyspělou zemědělskou technikou. Jako jeden z mála ve střední Evropě zavedl již strojové dojení skotu a další el. vybavení. Na zajištění provozu těchto zařízení se pyšnil lokomobilou - el. agregátem, který vyráběl potřebnou elektřinu. Toto zařízení uváděl do provozu na dobu dojení a svícení ve stájích ukrajinský emigrant, který bydlel v Šimkově mlýně. Po něm se stal strojníkem pan Boček z Louky - sám absolvent této školy. Obzvláště vysoké úrovni dosahoval statek za ředitele ing. Emanuela Sahánka, který měl velké zkušenosti z hospodaření v Argentině. On zavedl po svém příchodu koncem 20. let moderní metody moření obilí - statek zásoboval osivem velmi široké okolí.

Také školní zahrada za školou měla dobrý zvuk. Prvním zahradníkem byl pan Pavlík. Studenti se učili pokrokové metody pěstování ovoce a zeleniny. Věhlasu si škola získala metodami roubování stromků. I ze vzdálených oblastí přijížděli zemědělci nakupovat nové odrůdy stromků jabloní a dalšího ovoce. Ve II. světové válce budovu školy obsadila německá armáda. Po válce zde byla zřízena i Lidová hospodářská škola pro děvčata. Zlom nastal v roce 1956, a to zásadní změnou mimo školu. V tom roce ztroskotalo místní zemědělské družstvo. Vrátit půdu zpět rolníkům a statkářům po jeho rozpadu bylo politicky naprosto nemožné. Byl proto požádán Státní statek Dolní Rožínka, aby polnosti převzal a staral se o ně v Olešnici jako své pobočce. Ředitel Státního statku si však kladl nekompromisní podmínku, že převezme polnosti a hospodaření, ale pouze včetně Školního statku Lamberský. Spor byl vyřešen špatným kompromisem. Hospodářská škola získala Lamberský pouze do pronájmu na 6 let počínaje 1. 3. 1957. V praxi se ale význam Lamberského jako školního statku rychle vytrácel. Krásná budova ve tvaru pravidelného šestiúhelníku, dobře udržovaná s potůčkem a rybníčkem

uvnitř dvora, kde mohli návštěvníci pod břízkami vidět kapry se prohánět - to už byla jen minulost. Škola byla od roku 1956 přejmenována na „Mistrovskou zemědělskou školu“. Její význam se bez dvora Lamberského a vinou konkurence nedalekých škol obdobného zaměření v Bystřici a Boskovicích snižoval. V roce 1967 byla zrušena, o výuku v Olešnici byl malý zájem.

Po zrušení školy žádal MNV v obci o využití budovy pro potřeby I. stupně základní školy. Ta-

to žádost byla obci KNV Brno, v jehož správě škola byla, zamítnuta. Olešnici bylo nabídnuto zřízení pobočky SVPŠ Brno. Než mohla započít konkrétní jednání mezi KNV a MNV Olešnice, dohodl bývalý vedoucí vychovatel hospodářské školy umístění do objektu zařízení pro narušenou mládež a protože tato zařízení měla jednoznačnou prioritu, varianta ihned zvítězila. V olešnickém podvědomí nezískala samozřejmě oblibu. Výchovný ústav pro mládež pracuje dodnes s různými obměnami. Zdaleka však nemá původní zaměření, vedle něho při škole máme dnes dynamicky rozvíjející se učiliště.

V roce 1940 byla v Olešnici zřízena Živnostenská škola. Umístěna byla v 1. patře budovy místního chudobince, dnes zdravotního střediska. Učila se zde různá řemesla a o školu byl zájem. Pro dojíždějící bylo nutno zřídit internát. Obecní úřad jej chtěl vybudovat na půdě, ale nebylo to povoleno. Poněvadž se jiné ubytování nepodařilo zajistit, bylo v roce 1946 žádáno dopisem do Prahy povolení a finanční krytí stavby internátu nového. Stavba nebyla povolena a škola v roce 1947 zrušena.

Budování v obci

Po celou první polovinu roku pokračovaly ještě práce na položení telefonních kabelů v obci, které měly končit již před rokem. Starosta obce alespoň provádějící firmu donutil k písemnému závazku, že práce SPT Telecom ukončí do 31. 7. 1996. Nakonec se tak stalo po řešení reklamaci na úpravy chodníků po pokládce kabelů až v srpnu 1996.

Největší investiční akcí byla generální oprava inženýrských sítí na Moravské straně od Sokolovny po křižovatku u Komárkových a dále ulice Na špitále. Musely zde být provedeny opravy kanalizace rodinných domků, opravy vodovodních přípojek, z nichž některé v minulé zimě prokázaly špatný stav. Firma Silnice Litomyšl i v této části obce nakonec položila obručníky a nádhernou vozovku.

Další významnou akcí bylo hřiště na koupališti. Byly zejména opraveny svahy okolo běžecké dráhy, zcela opraveno sociální zařízení a zbudován přístavek na sportovní náradí. Současně byla provedena celková oprava koupaliště - položeny nové chodníky, rekonstruována střecha a fasáda budovy, oplocení, zbudována nová skluzavka a můstek, provedeny sadové a zahradnické práce

v parku. Většinu z toho vykonaly včas a v dobré kvalitě místní firmy. Slavnostní otevření koupaliště bylo 7. července za účasti veřejnosti a sdělovacích prostředků. Hřiště na koupališti je určeno k užívání školy, koupaliště pro veřejnost. Letos počasí návštěvníkům nepřálo. Snad příští rok.

V květnu byly zahájeny zemní práce na výstavbě hřiště pro veřejnost v prostoru bývalého kluziště. Po vybudování by mělo sloužit v zimě na bruslení a v létě míčovým hram.

Byly provedeny úpravy parku u Mlékárny. Staré přerostlé stromy bylo nutno vykácet a nahradit nižšími dřevinami.

V březnu provedla firma Energorozvody v ulicích gen. Čápka a Rovečinské rekonstrukci osvětlení. Současně bylo řešeno osvětlení v parku za kulturním domem pro letní zábavy. Uvedená firma osvětlila i dominanty obce - oba kostely a věže, což výrazně zlepšilo vzhled obce. Práce stihla těsně před olešnickou poutí dokončit, jak se zavázala.

Obec se přihlásila do programu obnovy venkova, který schválil Parlament spolu s uvolněním dotace 300 mil. Kč na jeho realizaci.

V zájmu zlepšení kvality prodeje ve stáncích bylo přistoupeno k zbudování dřevěných stánků v proluce u obchodního domu na náměstí. Dokončeny byly rovněž před poutí, čímž se velmi vhodně vyřešilo toto méně vzhledné zákoutí náměstí.

V srpnu a září byla provedena celková vnější oprava budovy hasičské zbrojnice, provedena nová fasáda, nátěry oken.

V listopadu byl před mostem u Pneuservisu otevřen zatrubněný potok a zbudováno zábradlí okolo. Opatření slouží pro odtok případných povodňových vod na Vejпустku.

Byla zbudována nová parkoviště u Zdravotního střediska, u firmy K. Čápek a syn a u Mlékárny Olešnice. Obě firmy se podílely na budování parkovišť. Byly rovněž upraveny vjezdy na katolický a evangelický hřbitov.

P. František Kšica zemřel

V březnu jsme se rozloučili s olešnickým farářem P. Františkem Kšicou, který zemřel ve věku nedožitých 74 let po dlouhé těžké nemoci. Nezapomenutelně se zapsal do života našeho městečka, kde působil neuvěřitelných 50 roků. Narodil se 21. srpna 1922 v Pivonicích pod Zubštejnem. Gymnázium vystudoval v Tišnově, bohosloví v Brně. Tam také byl 5. července 1946 vysvěcen

na kněze. V Olešnici působil od 1. září 1946. Když byl dne

12. září 1950 z Olešnice odsunut katolický farář profesor P. Leopold Benáček, musel se duchovní správy ve farnosti ujmout tehdy ještě jako kaplan právě František Kšica. Administrátorem olešnické fary byl jmenován až 24. dubna 1955.

V posledních letech se již cítil slabý, byl nemocný. Pomocí v jeho službě mu byl Petr Holý, který byl ustanoven k jáhenské službě v Olešnici pod vedením pátera Kšici 1. října 1995.

P. František Kšica byl pohřben na místním hřbitově. Posledního rozloučení se zúčastnilo obrovské množství lidí nejen z Olešnice, ale i širokého okolí, kteří mu tak vzdali poděkování za jeho lásku a útěchu, kterou rozdával všem. Na pohřbu bylo přítomno i mnoho kněží a církevních hodnostářů z brněnské diecéze.

Pro svoji milou povahu byl P. František Kšica uznáván. Jeho klidný, vstřícný přístup a vzorné plnění kněžských povinností mu přinesly velkou oblibu a uznání nejen u farníků, ale i ostatních občanů.

Autobusová doprava

Rozhodnutí ministerstva dopravy, že nebude státem napříště dotována doprava vyjma dojíždění žáků do školy, znamenalo nastartování hašterění obcí kdo a kolik bude přispívat na zajištění autobusových linek, aby nebyly obce odříznuty od světa. ČSAD Blansko vyhlásilo, že zachová všechny autobusové linky, když dostane od obcí dotaci 700 000 Kč. ČSAD Boskovice dokonce žádalo 5,5 mil. Kč. Naše obec musela přislíbit také příspěvky na dopravu, a to ročně takto: ČSAD Brno 70 000 Kč, ČSAD BUS Ústí 45 000 Kč, Zdar Žďár 105 000 Kč, ČSAD Blansko 2 000 Kč a ČSAD Boskovice 250 000 Kč.

Paradoxem zůstává, že cílová města, kam se za prací dojíždí, platit nechtějí nic, protože je problémem netíží. Ministerstvo vyřešilo věci hned. Obce se na výši dotací radily víc jak 3 měsíce. Inu koukáš-li dolů, nedohlédneš, říká lidová moudrost.

Kino a knihovna

Kino vykazovalo v roce 1995 a 1996 ztrátu ze svého provozu. Ve všech střediskových a menších obcích v roce 1996 zaniklo. Olešnice jediná spolu s městy Blansko, Boskovice a Letovice a Adamov jej dále provozují. Obecní zastupitelstvo má zájem na jeho provozu i nadále. V roce

1997 bylo dokonce odkoupeno výhodně pojízdné letní kino s kompletním vybavením včetně plátna za 66 000,- Kč, jakmile vešlo ve známost, že je i s maringotkou na prodej. Nákladem obce byly vyrobeny lavice pro diváky.

Rovněž většina knihoven byla zrušena. Naše pracuje. V majetku obce je 13 761 titulů jejích sbírek, z nichž je

3 812 naučné literatury pro dospělé a 758 pro děti, 6 359 krásné literatury pro dospělé a 2 832 pro děti. Ročně knihovnu navštěvuje asi 900 čtenářů, kteří si mohou vybrat i ze 13 různých časopisů, které jsou pravidelně odebírány. Díky JUDr. Janu Koberovi získala knihovna 13 485,- Kč na nákup nových knih.

Kulturní život v obci

Plesová sezóna byla zahájena plesem Mysliveckým, následoval závod Moraviaflor, Sportovní, Hasičský, Podnikatelský, Mládeže farnosti Olešnice, Dětský karneval, Country bál a Ostatkový věneček (v Katolickém domě).

17. března vystoupila v KD „Velkopopovická kozlovka“, velmi známá dechová hudba vystupující často na televizní obrazovce. „Něco o Americe“ - 27. dubna vystoupil známý country zpěvák Pavel Dobeš s pěkným koncertem a doprovodem.

Olešnická kytka - 11. ročník tradiční soutěže, letos s 10 kapelami proběhl 1. června. Navštívilo ji během 3 dní 1 500 diváků.

Ultramaraton - 5. ročník soutěže přivítal 27. července 31 mužů a 7 žen. Na ceny pro vítěze opět přispěly místní firmy.

Olešnická pouť - každým rokem před ní od pátku pořádají fotbalisté předpouťové zábavy. Český svaz chovatelů tradičně pořádá v době pouti výstavy hospodářského a okrasného zvířectva. Letos svaz vzpomněl 55. výročí založení, jeho zakladateli byli p.Vrbka Vladimír, Pochop Josef a Bartoň Jaroslav.

12. října proběhlo v lese pod Skalkami okresní kolo hry „Plamen“ mladých hasičů. Zúčastnilo se 400 soutěžících.

11. října se uskutečnil v KD I. ročník festivalu dětských pěveckých sborů pod názvem „Zpíváme pro radost“. Z místních vystoupil sbor „Skřivánek“ pod vedením pana Slavička.

18. října vystoupila v KD kapela „Moravěnka“, slovem ji doprovázel Libor Pantůček. Sál byl zcela zaplněn i díky cestovní kanceláři K+M tour, která svezla diváky na představení z okolí.

Mikulášská besídka - 8. prosince ji připravila mládež farnosti Olešnice pro menší děti.

„Vánoční tajemství“ - žáci ZŠ Olešnice a ZUŠ Letovice nacvičili a 26. prosince předvedli muzikál v kostele sv. Vavřince.

„Dalibor“ - v neděli 29. prosince hostovalo u nás pěvecké sdružení Dalibor ze Svitav s vánočním koncertem.

Rok 1997

Počasí a úroda

Do nového roku jsme vstoupili s pokračováním pořádné zimy z prosince. Sněhu bylo až 30 cm a udržel se do poloviny února. Dne 20. ledna se objevila silná námraza, která poškodila elektrické vedení. Obec byla 2 dny bez el. proudu. Obchody zůstaly v pondělí 23. ledna zavřeny. Škody nastaly v místních závodech, kde byla ochromena výroba. Z důvodu absence vytápění musela být uzavřena i škola. Nutno dodat, že školní děti byly jediné, u nichž se kalamita setkala s mimořádným pochopením. Konec února byl mírný. Březen mimořádně teplý, že se mohlo začít se setím a dalšími pracemi na poli. Bylo teplé jaro s dostatkem dešťových srážek. Červen byl velmi teplý, dobře se sušilo seno a všude bylo cítit pěkné léto. Když začal první liják 6. července, kdy rázem spadlo 63 mm vody, bylo zaděláno na další kalamitu s počasím. Po tomto dni přšelo vytrvale a hustě. V červenci bylo 19 deštivých dní, během měsíce spadlo 399 mm vody a byly oblasti, kde spadlo vody mnohem více. V pondělí

7. července začaly povodně na severní Moravě a ustoupily prakticky až 17. července na jižní Moravě. Způsobily nesmírné materiální škody, byla zaplavena města v povodí řeky Moravy, zahynulo 51 lidí. V naší obci tentokrát záplavy nebyly tak velké. Potok na Moravské straně se jen místy vylihl z břehů a zatopil několik přilehlých domů.

Měsíc srpen byl teplý, přšelo jen 3 dny. Žně začaly 10. srpna a byly velké výnosy obilí. Ovoce se urodilo méně, zato švestek bylo mimořádně. Pálenice v Kunštátě musela zavést provoz na 3 směny, aby uspokojila všechny labužníky, kteří se chtěli zásobit slivovici na zimu. Žádná do konce roku nepřišla. Podzim byl mírný se slabými srážkami.

Komunikace Moravská strana

Na léto byla naplánována oprava vozovky na Moravské straně od křižovatky pod Špitálem do

zadu. Od dubna se rychle měnily staré a špatné vodovodní přípojky do domů, prováděly se rekonstrukce kanalizačních přípojek. Od 1. dubna již musela být celá ulice uzavřena. Hromady kamení a výkopů připomínaly záběry z válečných filmů, ale občané to nesli statečně. V květnu práce probíhaly často i dlouho do noci, aby bylo vše hotovo do pokládky koberce vozovky firmou PRODUS. Cílem bylo vše dokončit opět do olešnické pouti. Vše se stihlo. Pracovníci zmíněné firmy velmi spěchali, protože jejich pomoc byla naléhavě potřeba v oblastech postižených záplavami.

Protipovodňové stavby

Obecní úřad si po dokončení vozovek neoddechl ani na chvíli. Ještě na podzim bylo po dlouhých a náročných jednáních na ministerstvech a okresním úřadě započato s výstavbou 3 suchých poldrů nad areálem chovatelů V lukách, dále na Veselském potoce pod „Obecňákem“ a čištěním rybníku samotného. Nejdříve bylo započato s výstavbou betonové hráze u areálu chovatelů. Práce zadány firmě EKOINGSTAV. Pokračováno bylo budováním sypané hráze v lokalitě Farská pole. Obojí bylo úspěšně dokončeno koncem roku díky dobré práci firmy i příznivému počasí. Začaly přípravné práce na výstavbě hrází a opravě rybníka.

Sbírka na postižené povodněmi

Povodně, které od 7. července pustošily (moravské řeky) krajinu a města v povodí řeky Moravy a dalších řek silně vnímali naši sousedé. I u nás jsme si něco podobného zažili, pravda v mnohem mírnější podobě. Starosta obce PaedDr. Zdeněk Peša vyzval občany a místní podniky ke sbírce potravin a šatstva na pomoc postiženým oblastem. Výzva se setkala s okamžitou odezvou. Již ve čtvrtek 10. července odjela Avie s materiální pomocí do Vizovic, kde byl do skladu civilní obrany předán náklad příkrývek, oblečení a potravin pro postižené. Dopravu zdarma zajistil dopravce pan Jaroslav Bartoň z Olešnice č. p. 348. Následujícího dne 11. července byla odeslána první část finanční částky - 100 000,- Kč. Celkem bylo sbírkou získáno na pomoc 133 300,- Kč. Sbírkou se konaly i v obou místních kostelích. Někteří občané ani nečekali na výzvy a sami peníze posílali. Mlékárna Olešnice vedle materiální pomoci sama poslala 40

000,- Kč. Rozvodněná byla i řeka Svitava, která způsobila zaplavení náměstí v Letovicích, kde byla 50 cm hloubka vody na náměstí. Zátopy byly ve Svitávce a nižších částech Blanska. Místní hasičský sbor pomáhal na odstraňování škod, čerpání vody ze sklepů a odklizení bahna v Blansku a Spešově a obdržel za obětavou pomoc poděkování okresního požárního rady (plk. Pernica). Vláda byla nucena přes rozsáhlé sbírky i pomoc ze zahraničí vypsát státní obligace na odstranění nesmírných materiálních škod v naší zemi.

Je libo telefon?

V srpnu 1996 firma SPT Telecom prostřednictvím firmy Michlovský konečně předala obci veřejná prostranství po pokládce kabelových rozvodů. To byla chvíle, na kterou sousedé chtiví telefonních přípojek čekali. Nové tel. stanice však zřízeny nebyly s odůvodněním, že není ještě spuštěna digitální ústředna. A ta nebyla spuštěna proto, že nebyla kvalitně zbudována dodavatelskou firmou. Teprve na přímé naléhání starosty obce bylo koncem října započato s připojováním nových účastníků. Jen v říjnu to bylo 50 nových přípojek. Na ostatní došla řada v listopadu a do konce roku byly pokryty všechny žádosti o telefon.

Včelaři slaví 90. výročí založení

V letošním roce si připomínají včelaři 90. výročí založení své organizace. Na olešnickou pouť připravili v prostoru tržnice na náměstí velkou včelařskou výstavu. Ke zhlédnutí byly staré včelařské úly, výrobky z medového perníku a nechyběla ani dobrá medovina. Při svém založení měl spolek v roce 1907 28 členů a svoji činnost utěšeně rozvíjel v širokém okolí. Spolková práce neustala ani za světových válek. Po I. světové válce byla zbudována oplozovací stanice pro včelí matky u Hastrmánky. Spolek pořádal kurzy k chovu matek pro své členy. V roce 1935 sdružoval mimo olešnických členy z dalších 25 obcí širokého okolí. Ve druhé světové válce bylo nesmírně obtížné zajišťovat cukr pro včely. Ještě v roce 1946 měl spolek 117 členů. Potom došlo k osamostatnění včelařských organizací ze vzdálených obcí. Velkého rozmachu dosáhla organizace v 80. letech, kdy spolupracovala s renomovanými šlechtitelskými ústavy při chovu matek. Nyní má organizace

67 členů, kteří se starají o 553 včelstev. Předsedou je Ing. Karel Tenora z Crhova.

Nový obvodní lékař

Dne 1. května 1997 ukončil svoji práci ve zdravotním středisku obvodní lékař MUDr. Jiří Riegl. V Olešnici pracoval s menšími přestávkami více než 30 roků. Dlouhá léta pracoval ve zdravotní komisi MNV, působil i jako poslanec a člen zastupitelstva našeho městečka. Do naší obce „přinesl“ tenis a sjezdové lyžování. Měl významný vliv na budování tenisových kurtů a instalaci prvního lyžařského vleku na Závrší. V posledních letech již přesluhoval důchod. Obecní zastupitelstvo mu vyslovilo poděkování za jeho celoživotní práci, kdy se staral o naše zdravíčko. Bezesporu se zapsal do historie městečka. Na jeho místo nastoupil mladý lékař MUDr. Jan Nechuta pocházející z Kunštátu.

Máme olešnický prapor

Tak jako jiné obce i Olešnice rozhodla o získání vlastní vlajky na jednání OZ 29. února 1996. Grafickou podobu praporu navrhl heraldik p. Keprt z Brna. Vlajku nejdříve musela schválit heraldická subkomise při poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. S její podobou pak bylo seznámeno zastupitelstvo obce dne 9. 10. 1997. Prapor samotný převzal starosta obce PaedDr. Zdeněk Peša z rukou předsedy Parlamentu ČR v prosinci roku 1997.

Obecní pozemky

Obec schválila dne 26. 6. 1997 směrnici o nájmu obecních pozemků. Ty byly v minulosti živelně a často i dosti nepřehledně využívány místními obyvateli a některé naopak ponechány ladem. Obec touto vyhláškou chtěla dosáhnout, aby uživatelé obecních pozemků o nájem požádali a tím zlegalizovali jejich užívání často jen za nepatrné nájemné. Pravda, některým sousedům se to zpočátku moc nelíbilo, ale většinou pochopili smysl opatření, které jim na druhé straně dávalo záruku a slib dalšího užívání pozemků.

Modernizace televizního převaděče

Obecní úřad projednal s Českými radiokomunikacemi modernizaci televizního převaděče pro I. program a současně zřízení vysílače pro II. program. Jednání byla úspěšná, ale nebylo to zadarmo. Muselo být složeno 50 000,- Kč, což obecní

zastupitelstvo akceptovalo s podmínkou, že bude vše hotovo do konce roku 1997. Současně zahájena jednání s TV Prima o možnosti příjmu signálu této stanice. České radiokomunikace úkol splnily do konce června. Občanům bylo dáno ve známost, že na 41. kanále mohou směle naladit ČT2. Kdo mohl, ten ladil. Jen nadšení nepřicházelo. Koncem roku jsme se osmělili a řekli, že to s ČT2 moc nejde. Po reklamaci přijeli pracovníci Českých radiokomunikací s měřícím vozem a potvrdili, že nám byl ČT2 omylem naladěn na stejném kanále jako mnohem silnější vysílač TV Prima ve Svitavách, který to ruší.

Takové omyly nesvědčí o dobré práci Českého radiokomunikačního úřadu. Nápravy chyby se obec dočkala až po několikaletých urgencích v následujícím roce.

Péče o sport

Obecní úřad přes mnoho náročných investičních akcí připravil na rok 1997 i stavby a opravy sportovišť. V měsíci dubnu byly provedeny zemní práce na bývalém zimním stadionu, který byl upraven na víceúčelové hřiště a v zimě na kluziště. Ze dřeva z obecních lesů nechala obec vyrobit dřevěné mantinely a celý areál nechala opлотit z důvodu nebezpečí rozbití oken blízkých rodinných domků. Od března se započalo i s budováním hřiště pro děti mateřské školy, která je v provozu od roku 1981. Díky obětavosti především starosty obce se podařilo sehnat peníze a vybudovat krásné prostředí pro malé děti po 16 letech provozu MŠ. Stavba byla svěřena firmě SUZA a slavnostní otevření areálu se konalo 24. 9. 1997. V podzimních měsících bylo ještě zbudováno pěkné volejbalové hřiště vedle tenisových kurtů. Od začátku se těšilo velkému zájmu sportovců.

Kulturní život v obci

Plesovou sezónu zahájili plesem myslivci, následoval Hasičský ples, fotbalisté, zmijáci, mládež olešnické farnosti, dětský karneval, podnikatelé a ostatkový věneček. Všechny plesy byly pěkné, veselé, ale většina z nás už musela zvažovat, který ples navštíví. Peněz na výplatách nepřibýlo a životní náklady se zvyšují. Účast na všech plesích znatelně poklesla.

Dáda Patrasová - Rodičovské sdružení spolu s cestovní kanceláří K+M tour připravili pro děti vystoupení D. Patrasové z Prahy 25. 4. 1997.

Oslava svátku matek - velmi pěkný program dětí MŠ a ZŠ na oslavě v KD v neděli 18. května 1997.

„Čochtan vypravuje“ - 29. 5. 1997 hostoval v obci známý herec Josef Dvořák

Olešnická kytka - první červnový víkend proběhla známá přehlídka trampských souborů. Letos vystoupila i skupina Spirituál kvintet.

Dětský den - 31. května připravili fotbalisté a mládež farnosti Olešnice soutěžní a sportovní program na hřišti pod Horkou pro děti MŠ a ZŠ. Týž den děti zhlédly i pohádku „Zpívající strašidla“ nacvičenou ochotnickým souborem Petrklíč z Kunštátu.

V době olešnické pouti byly otevřeny výstavy včelařské a tradiční chovatelské v areálu chovatelů.

„Malá mořská víla“ - divadelní představení v kulturním domě dne 17. října .

Dne 24. října se uskutečnil II. ročník přehlídky dětských pěveckých souborů. Pořadatelé byli učitelé a žáci ZŠ, obecní úřad a ZUŠ Letovice.

Pod heslem „Zpíváme si pro radost“ vystoupilo 8 sborů a zazpívalo 320 dětí z okresu Blansko a Žďár nad Sázavou. Program zahájil úvodním slovem starosta obce PaedDr. Zdeněk Peša. Ke zdaru pěkné akce přispěly sponzorskými dary i místní podniky.

„Večer při dechovce“ - zorganizovala cestovní kancelář K+M tour dne 21. listopadu. Vystoupily 4 dechové hudby.

20. prosince vystoupila v obci známá hudební skupina Kamelot.

Rok 1998

Počasí a úroda

Zima byla velmi mírná, prakticky bez sněhu. Místní lyžařský oddíl pečlivě připravil lyžařský vlek na novou sezónu. Marně, sníh sice 20. ledna napadl, ale na lyžování to nebylo. Dne 31.1.1998 byl vlek puštěn na 2 dny. Sníh 10. dne hned roztál. Trochu padalo v polovině března, a to byla celá zima. V prvním dubnovém týdnu už se začalo s pracemi na polích. Byla radost sledovat, jak do polí vyjely různé podomácku vyrobené traktory, traktůrky a samohyby, které svědčí o novodobé technické tvořivosti občanů. Všechny stromy odkvetly, včely měly z jara pěknou snůšku. Jen dešťových srážek bylo málo. Za celý květen spadlo jen 22 mm vody. Bylo 15 pěkných slunečných

dnů. Začátkem června přišla dokonce tropická vlna. V druhé polovině června vydatné deště, které nahradily vláhový deficit z jara. Spadlo 107 mm srážek. Červenec byl pěkný a teplý s 19 slunečnými dny. Seno se sušilo samo. Koncem měsíce přišly deště, které způsobily záplavy. Nás to nebezpečí minulo. Hezké počasí vydrželo až do 21. srpna. Úroda obilí byla nadprůměrná a žně se stihly ukončit za pěkného počasí. Horší to bylo s okopaninami. Přišel mimořádně deštivý podzim. V září spadlo 144 mm vody a sluníčko svítilo jen 6 dní. Sklízelo se za deště. Kdo otálel do října, byl na tom ještě hůř - po 19 dní vytrvale pršelo, půda byla tak rozbahněná, že nebylo možné ani set ozimy. Brambor bylo dost, řepy také, ale kdy sklízet. Hned od začátku listopadu přišly první mrazíky a po 6. listopadu mrazy až -10 °C. V některých oblastech zůstala úroda na polích a koncem listopadu ji zakryl první sníh. Dne 5. prosince ho bylo 20 cm. Teprve ve druhé polovině prosince byla zima mírnější. Celkově byl rok dobrý, nechybělo sluníčko, vláha byla, dobrá úroda obilí i brambor a letos i ovoce. Jen švestky opadaly ještě malé.

Požáry v obci

Dne 2. února 1998 vypukl po 13. hodině požár v domku Koubkových č. p. 498. Vznikl v půdním prostoru a rychle se rozšířil na celý domek, který byl z větší části postaven z montovaných dřevěných dílů. Sousedy byl oheň nahlášen ve 13.40 hod. a již za 13 minut byl na místě náš hasičský sbor s technikou a o minutu později i profesionální sbor hasičů z Kunštátu, později i z Boskovic a Bystrého. Díky jejich bleskovému zásahu se podařilo za hodinu požár lokalizovat. Podařilo se zachránit veškerý majetek ve spodní části domu. Na výzvu olešnického rozhlasu přišlo mnoho olešnických občanů pomoci s odklizením následných trosek ohořelých trámů apod., dále pomohli se zajištěním zbytku stavby. Obecní zastupitelstvo vyslovilo poděkování jak hasičům, tak i občanům, kteří přišli pomoci.

Celá událost silně zapůsobila na naše městečko. Kromě 2 ne vážných zranění hasičů nedošlo k dalšímu poranění postižených obyvatel domku a okolí, ale moc nechybělo a všechno mohlo skončit mnohem hůř. Materiální škody byly značné. Zcela shořelo první poschodí a po zvážení statiky musely být strženy jediné zbylé obvodové

zdi přízemí. Takový oheň obec zažila naposledy před 40 lety a tehdy hořela jen hospodářská část domu.

Druhý požár zaznamenala obec 19. prosince, kdy v Družstevní ulici před domem č. p. 545 začalo hořet zaparkované osobní auto. Protože byla na telefonní linku 158 určenou k hlášení požáru podána nepřesná informace, že hoří bytový dům, sjelo se rychle do obce mnoho požární techniky profesionálního sboru Boskovice, který opomněl o věci informovat náš požární sbor. Ten z uvedeného důvodu přijel na místo poslední, ale spěchat stejně nemusel. Škoda na autě nebyla velická. Mrzelo je rychlé předání informace o požáru a za to naši udatní hasiči rozhodně nebyli na vině.

Likvidace komunálního odpadu

V květnu proběhl v naší obci dlouho předem ohlašovaný bezplatný sběr starých el. přístrojů pro domácnost, pneumatik a dalších věcí. Po obci byly na určených místech připraveny kontejnery a výsledek byl překvapující. Odevzdáno bylo 2 442 kg televizorů, 2 213 kg starých akumulátorů, 123 pneumatik, 8 ledniček, 160 kg plechovic od barev a mnoho dalšího nepotřebného odpadu. Rozhodně se vyplatilo akci dotovat a pro občany sběr uskutečnit zdarma. Raději ani nedomýšlet, kolik věcí se mohlo ocitnout zapomenutých v okolních lesích.

S odpady je to stále složitější. Společnost zvyšuje tlak na ochranu přírody, a fejeton Jana Nerudy „Kam s ním“ je dnes aktuální pro každou vesnici. Od ledna 1998 už musí každá domácnost pořídit popelnici a za odvoz zaplatit nebo musí dokázat, že odpady likviduje prokazatelným způsobem dle zákona č. 195/1997 sbírky. A co my olešničníci na to? Kromě 13 domácností máme všichni v obci již popelnice. Postupně si zvykáme na to, abychom měli útulno nejen doma, ale i v obci a okolí.

Změna na olešnické faře

V měsíci srpnu hned po naší pouti odešel z katolické fary kaplan p. Petr Holý. Narodil se 15. června 1971 v Brně, kde také vystudoval gymnázium. Po jeho ukončení v roce 1989 byl přijat ke studiu teologie na Litoměřickou fakultu. Po listopadu 1989 využil možnosti přestupu na fakultu do Olomouce. Studium teologie úspěšně ukončil v roce 1995, kdy byl vysvěcen na jáhna. Jeho prvním působištěm bylo město Hodonín na

jižní Moravě a již po 3 měsících byl ustanoven k jáhenské službě v Olešnici pod vedením pátera Kšici. Dne 22. června 1996 byl v Brně vysvěcen na kněze a ustanoven kaplanem i nadále v Olešnici pod vedením otce Matušiny, faráře z Prosetína. K 1. srpnu 1998 odchází na další působiště do Velkého Meziříčí. Za krátkou dobu svého působení v obci prokázal velkou aktivitu, která často sahala i nad rámec kněžských povinností. Blízkou cestu si našel zejména k naší mládeži, výrazně aktivizoval Sdružení křesťanské mládeže, vedl pravidelně horečnický oddíl a oddíl basketbalu žáků základní školy. Byl aktivním členem hudební skupiny „Mechovci“, která hrála hlavně pro děti na dětských soutěžích a karnevalech. Od konce měsíce srpna je na farnosti ustanoven nový kněz P. Stanislav Tvarůžek, který dosud působil na farnosti v Hrušovanech n. J.

Nezapomínáme na sport

V obci působí TJ Sokol a Orel, které organizují pravidelná cvičení pro dospělé a mládež. Dlouhodobě jsou aktivní naši fotbalisté, kteří díky obecnímu úřadu dostali velký dárek - travnatý povrch na své hřiště. Tato přestavba si vyžádala rozšíření hřiště, zemní úpravy, oddrenážování celé plochy a mimo tyto dodavatelské práce především mnoho brigádnických hodin samotných fotbalistů po celé léto. Obecní úřad vedl úspěšná jednání se Společností katolického domu, aby mohla být budova Katolického domu využívána jako tělocvična pro ZŠ a ZOU. Obec provedla v sále opravy omítek, malování stěn, lakování podlahy, rekonstrukci osvětlení a opravu sociálního zařízení tak, aby tyto prostory od 1. září 1998 vyhovovaly nejen potřebám majitele, ale i požadavkům výuky tělesné výchovy. Protislužbou pak byla smlouva na užívání prostor pro školy na 10 let. Velkou oblibu si získala plocha kluziště, která byla v lednu a únoru využívána k bruslení. V jarních a letních měsících byla plocha využívána k malé kopané. Dne 25. července zde dokonce proběhl turnaj okolních obcí v této hře. Vyhráli naši.

Také volejbalové hřiště letos sloužilo dobře svému účelu. Díky pěknému počasí se poprvé naplno využilo nádherně opravené koupaliště. Každý den bylo v parných letních dnech doslova obloženo dětmi, ale i turisty a návštěvníky obce.

Máme nové náměstí

V polovině dubna zahájila firma IPS Brno stavební práce na rekonstrukci našeho náměstí. Fir-

ma byla vybrána ze 6-ti uchazečů. Práce byly zahájeny s velkým nasazením techniky a lidí, aby byla co nejméně narušena nejfrekventovanější část obce. Projekt náměstí zpracoval s připomínkami obce Dr. Rambousek. Počítal s úpravou terénu po zbořené budově Pivovaru, výstavbou komunikací, chodníků, novým rozvodem el. energie v zemi, novým osvětlením a parkovou úpravou u kostela. Vše bylo zahrnuto již do „Programu obnovy venkova“ na začátku volebního období.

Přestavba probíhala skutečně rychlým tempem. V květnu byly hotovy chodníky s novou zámkovou dlažbou, do země byly položeny elektrické kabely, v červnu se již na celé ploše pokládal krásný živičný povrch. Pak se budovala pěkná litinová kašna, kterou dodala firma Remis Brno. Žulové opracované kvádry si nechala tato firma dovézt až z Thajska. Upraven a nově oset trávou byl park u kostela. Věřící brigádníci opravili omítky katolického kostela a věže, aby lépe doplnil krásnou dominantu náměstí.

Vše bylo včas hotovo, a tak mohlo být náměstí slavnostně v sobotu 8. srpna 1998 před olešnickou poutí předáno k užívání. Na slavnostní otevření přišlo mnoho hostů, ministr Stanislav Bělehrádek, přednosta okresu ing. Jiří Crha, a také naši sousedé a někteří i se džbánkem. Po projevech a vystoupení starosty obce PaedDr. Zdeňka Peši se totiž otvírala i naše nová kašna. A jak starosta obce slíbil, teklo v kašně skutečné pivo jako vzpomínka na pivovar, který na tomto místě stával. Aby se lidi u kašny nepoprali, asistovali při čepování naši hasiči. Tlačenice byla veliká a na všechny se dostalo. Když se dva sudy vypily a kohoutky se přepojily na vodu, už se nikdo netlačil.

Po ukončení slavnosti na náměstí se všichni přesunuli k rybníku Obecnák pod Skalkama. Tam byla otevřena stavba velkého poldru, rybníku a okolí. Hosty očekávali naši rybáři, kteří zde uspořádali rybářské závody pro všechny zájemce. Starosta obce měl slavnostní řeč, ocenil práci všech firem a dobrovolníků na zkrášlení tohoto kouta Olešnice. Na závěr oficiálně předal rybník našim rybářům do bezplatného užívání na dobu 99 let, a to je co říci. Za užívání vodních ploch v okolních lokalitách musí rybáři platit nemalé částky. Rybáři starostovi PaedDr. Pešovi poděkovali, předali mu ručně malovanou čestnou povolenku k rybolovu a všechny pozvali k občerstvení a závodům v rybolovu. Výstavba 2 suchých

poldrů si vyžádala mnohem více času, než náměstí. V letošním roce byla firmou Ekoingstav dokončována. Díky příznivému počasí se na výstavbě pracovalo letos i v lednu. Hlavní práce byly už jen pod Skalkama. Byl zcela rekonstruován mostek a bylo přistoupeno k náročnému těžení bahna z rybníku. Současně se upravoval les Skalky na lesopark. Byly opraveny chodníky, zbudovány lavičky pro návštěvníky. Díky aktivní roli obecní rady a starosty obce se podařilo získat na to všechno plnou dotaci ministerstva životního prostředí, která pokryla 80 % finančních prostředků nutných na vybudování celého díla.

Lékařská péče

Občané obce měli v posledních dvou létech starosti o zajištění lékařské péče v době své nemoci. Byli zde sice dva lékaři, lékařskou péči pravidelně poskytoval jen jeden z nich. MUDr. Jiří Riegl, kterého po jeho odchodu do důchodu nahradil MUDr. Jan Nechuta. Druhý lékař MUDr. Jiří Bednařík měl sice také smlouvu se zdravotní pojišťovnou na zajišťování zdravotní péče, byl však stále častěji sám nemocen. Několikrát byl hospitalizován a zdravotní pojišťovna stále váhala s řešením situace. Nakonec byl problém vyřešen tím, že zdravotní pojišťovna v obci otevřela třetí obvod. Obec Olešnice uvítala zájem MUDr. Břetislava Zatloukala CSc. o otevření jeho privátní praxe. Protože byla snaha co nejdříve instalaci urychlit, provedla obec nutné opravy dlouho neužívané ordinace lékaře v 1. poschodí. Od října tak mohl Dr. Zatloukal zahájit svoji privátní praxi v obci. MUDr. Bednařík v té době sám ukončil své působení v obci. Jeho pacienti se tak mohli hned přeregistrovat k novému lékaři. Koncem roku již byla péče o občany zajišťována pravidelně dvěma praktickými lékaři pro dospělé, praktickou lékařkou pro děti, zubní lékařkou a fungující lékárnou.

Přijetí poutníků v Římě

Věřící naší farnosti ve dnech 19. až 24. dubna jeli na zájezd do Říma. Zúčastnili se bohoslužeb na Svatopetrském náměstí ve Vatikánu. Jaké bylo jejich překvapení, když je papež Jan Pavel II. mezi jinými pozdravil i česky. Řekl doslova před věřícími z celého světa „Srdečně vítám poutníky ze Starého Hrozenkova, z Olešnice na Moravě a členy vozíčkářů Petýrkova z Prahy“.

Volební hody

Kdo rád chodí volit, letos si přišel na své. Volili jsme poslance, senátory i naše zástupce do vedení obcí.

Volby do Poslanecké sněmovny byly vyhlášeny na 19. - 20. 6. 1998. U nás proběhly tradičně v kulturním domě. Televize, rozhlas i tisk těmto volbám věnovali mimořádnou pozornost. Čekal se tvrdý boj hlavních politických stran - pravicové ODS a levicové ČSSD o vítězství a také o vládu v této zemi. V obci bylo 1 395 oprávněných voličů, z nichž volilo 1 051 občanů, což je 75,34 % hlasů, z tohoto počtu bylo 6 občanů, kteří hlasovali neplatným způsobem.

Výsledky v naší obci byly tyto:

1. ČSSD	311 hlasů	29,76 %
2. KDU ČSL	244 hlasů	23,34 %
3. ODS	190 hlasů	18,18 %
4. KSČM	132 hlasů	12,63 %
5. US	79 hlasů	7,56 %

Ve dnech 13.-14. listopadu se uskutečnily volby do obecního zastupitelstva a současně volby do Senátu Parlamentu ČR. Kandidátní listinu do komunálních voleb podaly: KSČM, KDU ČSL, Sdružení nezávislých kandidátů - celkem 45 návrhů na 15 míst v obecním zastupitelstvu. Bylo tedy z čeho vybírat. Ze 1 394 oprávněných voličů přišlo k volbám 837 voličů což je 60,04 % hlasů. Na celé čáře vyhráli nezávislí kandidáti ziskem 8 míst v zastupitelstvu naší obce. Zbylá místa obdržela KDU ČSL 4 a KSČM 3 mandáty. Starostou obce byl zvolen PaedDr. Zdeněk Peša (SNK) ve druhém volebním období za sebou, když získal nejvíce hlasů ze všech kandidátů ve volbách. Místostarostou zvolen ing. Radim Višinka (KDU ČSL) a radními Vlastimil Jež (SNK), Josef Soukal (SNK), a Václav Doskočil (KSČM). Do zastupitelstva byli mimo členů rady zvoleni: MVDr. Jaroslav Slavíček, Jan Haupt, Hana Slavíčková, František Žíla, Josef Horáček, ing. Josef Novotný, Pavel Horáček, MUDr. Jan Nechuta, ing. František Mareček a František Fiala

Mnohem slabší byl zájem občanů o volby do senátu Parlamentu ČR. Zájem byl ovlivněn přesvědčením sousedů o nepotřebnosti této instituce. Do volební místnosti sice přišlo 837 z nás, jen 640 projevilo zájem volit zástupce do Senátu, a to ještě 55 z nich vhodilo do urny prázdnou obálku bez hlasovacích lístků. Vybírali ze 4 kandidátů: Stanislav Frantel (ODS) získal 74, Jiří Drápela (ČSSD) 81, Jiří Bedar (KSČM) 90 a Stanislav Běle-

hrádek z Rozseče (KDU ČSL) 340 hlasů. O týden později ve dnech 20. - 21. 11. 1998 se muselo konat druhé kolo voleb do Senátu. K těmto volbám přišlo jen 234 občanů. V nich obdržel ing. Stanislav Bělehrádek 207 a Jiří Drápela 26 hlasů, jeden hlas byl neplatný. Za celý náš volební obvod byl tedy do Senátu zvolen ing. Stanislav Bělehrádek z Rozseče.

Pitná voda

Letošní rok nepatřil zrovna k těm nejsušším. Poznali jsme však, že nám nebude zdroj pitné vody na Ostré horce stačit. Situace v zásobování pitnou vodou nebyla sice letos kritická, obecní úřad se však musel zabývat otázkou posílení olešnických pramenů.

Zemřel P. Josef Matušina

Dne 16. 3. 1998 zemřel P. Josef Matušina, farář v Prosetíně a krátce i v Olešnici. Narodil se 16. 8. 1919 v Dubňanech, vysvěcen byl 5. 7. 1948 v Brně. Působil v Bořitově, Mikulčicích, Prušánkách, Žďárně, Prosetíně a krátce v Olešnici. Patřil mezi mimořádně skromné, vzdělané, sečtělé a laskavé kněze. V době před listopadem 1989 poskytoval duchovní útěchu mnoha lidem, kteří si přáli, aby jejich náboženská orientace nebyla veřejně známa, a tak vzdáleně patřil i k nám olešnickým.

130. výročí evangelického kostela

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Olešnici vzpomněl v neděli 13. září 1998 již 130. výročí posvěcení kostela. Za účasti náměstka synodního seniora faráře V. Ženatého z Nového Města na Moravě a účasti seniorátního pěveckého sboru z Chrudimi proběhly v olešnickém evangelickém chrámu slavnostní bohoslužby.

Kulturní život v obci

Počátkem roku proběhla tradiční plesová sezóna.

„Mauglí“ - v úterý 10. 2. 1998 hostovala v obci mladá scéna z Ústí nad Labem s divadelním představením

Abeceda humoru - v sobotu 21. března 1998 hostoval v obci známý herec Jiří Sovák s vyprávěním o divadle a filmu.

Spirituál kvintet - 24. dubna vystoupila se svým hudebním programem velmi známá skupina

Den matek - v neděli 10. 5. 1998 připravily děti

ZŠ, MŠ, OU Olešnice pěkné vystoupení v kulturním domě maminkám.

Olešnická kytka - v sobotu 6. 6. 1998 se uskutečnil již XIII. ročník soutěže trampských hudebních skupin.

Letní kino - letos zahájilo provoz již 30. června, tentokrát v areálu koupaliště.

V pátek 27. 11. 1998 se uskutečnilo v kulturním domě divadelní představení „Pták ohnivák a liška Ryška“, které sehrál opět divadelní soubor Mladá scéna z Ústí nad Labem.

Rok 1999

Počasí a úroda

Měsíc leden byl mírný, bez sněhu. Teprve 28. ledna napadl první sníh a pak už se jen sypalo. Dne 30. ledna se již lyžovalo a kolem 15. února byla vrstva sněhu až 50 cm. Na horách v té době byla sněhová kalamita - běžná byla souvislá vrstva 2 m sněhu, časté bylo vyhlásování lavinového nebezpečí. U nás byla po 2 dny neprůjezdná silnice ke Kněževsi. Zima byla jak se patří. Velmi rychle skončila. V prvních březnových dnech všechn sníh roztál. Celý březen byl velmi deštivý a poměrně teplý. Denní teploty v jeho druhé polovině vystupovaly až na 15 °C. S koncem března se započaly jarní práce na polích - letos velmi brzo. Také duben byl teplý a bohatý na dešťové srážky. Příroda se brzy probudila. Již 26. dubna odkvétaly petrklice a třešně. Kolem 9. května začala kvést řepka na polích a teplota v celém měsíci květnu nezřídka vystoupila až na 28 °C s nočními teplotami i nad 15 °C. Příroda byla podle pamětníků snad o 1 měsíc napřed. Také v červnu bylo pěkně a teplo. V červenci bylo i na tento měsíc v našich zeměpisných šířkách nezvykle teplo. Za celý měsíc byly průměrné noční teploty vyšší než 14 °C a ve dnech 4. až 6. července v noci dokonce 20 °C. A vláhy také bylo dost. Žně u nás začaly 8. srpna a o 14 dní později i sběr brambor. Srpen byl mírný a hodně deštivý. Pěkné počasí se opět vrátilo v září. Ani jediný den neklesla teplota pod 11 °C. Úroda byla pěkná a podmínky pro polní práce mimořádně příznivé. Ochlazení nastalo až po 15. listopadu, kdy uhodily první mrazy a ty se udržely až do prosince. Dne 20. prosince napadl sníh a už se udržel. Vánoce byly pěkně na sněhu. Dne 28. 12. připadlo 15 cm, a tak Silvestr na Nový rok s radostí vítali vyznavači zimních sportů.

Jsme městem

Dne 3. prosince 1999 podepsal předseda Poslanecké sněmovny prof. Václav Klaus Rozhodnutí č. 42. Tímto podpisem se stala Olešnice městem. Událost je to nesmírně významná pro naše „městečko“. Naplnila se toho dne našich olešnických občanů přání i úsilí trvajícím po mnoho desetiletí, ba možno říci i století. Patřila ke starobylým obcím s prvním písemným záznamem z roku 1073. Po roce 1250 měla již charakter městečka, do něhož se soustřeďovaly trhy i řemesla. Nebývalého rozkvětu dosáhla obec v polovině 19. století, kdy se o národní probuzení a kulturním životě obce mluvilo po celé Moravě. V té době byla co do počtu obyvatel na 2. místě za Boskovicemi. Menšími obcemi byly Letovice, Bystřice, Rájec, ba i Blansko. Stavbou železnice došlo ke koncentraci průmyslu podél dráhy a naše obec začala být stranou zájmu. Nadějný projekt výstavby železnice ze Skalice nad Svitavou v roce 1905 překazili sami olešničtí sousedé svou nejednotností, nový velmi nadějný pokus v roce 1914 pak I. světová válka.

Po změně vlády v listopadu 1989 nastala nová příležitost pro naši obec požádat o udělení statutu města, o což obec v minulosti mnohokrát usilovala. Žádost s olešnickými do Prahy podaly i obce Kunštát a Bystré. Jim bylo vyhověno a olešnickým bylo sděleno, že splňují pouze 6 ze 7 kritérií. Začátkem roku 1999 obec požádala znovu. Znovu musela žádost projít všemi schvalovacími procedurami, ale tentokrát úspěšně. A co více - dočkali jsme se koncem roku tolika ocenění a uznání, že ani velcí optimisté tolik nečekali. Ale pojďme si slavné události konce roku 1999 připomenout pěkně od začátku.

V roce 1991 vznikl v naší zemi Spolek pro obnovu venkova. Sdružil obce a subjekty, které se snažily obnovit tradice, úpravu a vzhled obcí a povznést celkový život na venkově. Podnětem pro tuto aktivitu byly obdobné snahy v Západní Evropě o udržení malebného venkova a jeho ochranu před odlivem obyvatelstva do měst. Zejména v sousedním Rakousku vznikla v kontextu těchto snah soutěž vyhlašování Vesnice roku. Měla mimořádný vliv na zkrášlování obcí a jejich zviditelnění. Brzy soutěž přerostla hranice země a získala zájemce v cizině.

Naše obec se přihlásila k tomuto programu v roce 1995. Toho roku schválilo naše Obecní zastupitelstvo náš Místní program obnovy venkova,

a to byla naše přihláška do soutěže. V náročném programu jsme plnili postupně tyto hlavní úkoly.

V roce 1995

- vybudování nových inženýrských sítí a následně komunikací na Horním a Dolním Vejpustku v hodnotě 2 200 000,- Kč
- budování vodovodu a kanalizace ulic gen. Čápa v hodnotě 1 900 000,- Kč
- veřejné osvětlení v ulici Družstevní 220 000,- Kč

V roce 1996

- inženýrské sítě a komunikace ve druhé části Mor. Strany v hodnotě 2 000 000,- Kč
- rekonstrukce kluziště 190 000,- Kč
- rekonstrukce koupaliště 1 150 000,- Kč
- vybudování místní tržnice 250 000,- Kč
- osvětlení historických památek 200 000,- Kč
- úpravy hřbitovů 210 000,- Kč

V roce 1997

- dokončení komunikací na Moravské Straně v hodnotě 1 700 000,- Kč
- vybudování dětského hřiště MŠ 280 000,- Kč
- dokončení rekonstrukce kluziště 700 000,- Kč
- výměna osvětlení v obci 250 000,- Kč
- parkoviště u Mlékárny RMD 70 000,- Kč
- odstavné plochy a parkoviště v obci 300 000,- Kč

V roce 1998

- rekonstrukce náměstí 5 900 000,- Kč
- vodovod a plynofikace za hřbitovem 300 000,- Kč
- rybník „Obecňák“, suché poldry a rekonstrukce lesoparku „Skalky“ 4 600 000,- Kč.

Obec dokázala na realizaci těchto, na naše poměry grandiozních akcí, operativně zajistit potřebné finanční prostředky. Z nich bylo až 30 % získáno formou státních dotací. Cenné bylo, že byla vždy včas připravena projektová dokumentace a vždy byly vyvážené skloubeny cíle programu s potřebami většiny občanů obce. Zásluhy vedení obce a především starosty PaedDr. Zdeňka Peší zde byly velmi významné.

Po volbách do Obecního zastupitelstva v listopadu 1998 byl vybudován další Program obnovy obce do roku 2002. V letošním roce bylo tak vybudováno nádherné hřiště „Pod Horkou“ včetně kabin a sociálního zařízení, dokončena elektroinstalace osvětlení a rekonstrukce náměstí včetně komunikací, chodníků a zeleně, rekonstrukce vozovky za hřbitovem, rekonstrukce zdravotního střediska. Naše obec nám před očima rostla do krásy. Všichni návštěvníci a turisté s obdivem hodnotili, jak se obec za po-

sledních několik málo let výrazně změnila k lepšímu.

S těmito výsledky jsme byli připraveni na soutěž Vesnice roku 1999. Přihlášeno bylo letos na 4 000 obcí z celé naší republiky. Byly ustaveny speciální hodnotící komise, které prováděly výběry ze soutěžících do regionálních kol. Naše obec byla na základě hodnocení vybrána jako nejlepší z přihlášených obcí v regionu oblasti okresů Blansko a Žďár nad Sázavou. Postoupila do „regionálního“ kraje tvořeného 10 okresy jižní Moravy. Mezi všemi regiony republiky byl náš jihomoravský nejsilnější s celkem 63 vybranými obcemi. Regionální komise nakonec vybrala 2 nejlepší obce - naši Olešnici a obec Bošovice na Vyškovsku jako vítěze do celostátního kola mezi 10 nejúspěšnějších obcí v republice. Slavnostní vyhlášení postupujících se tradičně odehrává ve vítězných obcích. Olešnice tak hostila dne 8. října v sále našeho Kulturního domu zástupce - představitele všech soutěžících obcí regionu, zástupce okresního úřadu, ministerstev, poslance a senátory našeho obvodu. Sláva to byla veliká. Do Olešnice přijela i Česká televize, Český rozhlas, redaktoři tisku Mladé fronty dnes, Práva, Rovnosti, Zemských novin, Týdne u nás a Regionálních novin. Starosta obce před všemi přítomnými přijal z rukou předsedy regionální komise významné ocenění pro naši obec. Naš starosta PaedDr. Zdeněk Peša spolu s Bošovickým starostou velmi pěkně celou slavnost uváděli.

Následující den 9. října odjeli Olešničtí na pozvání do Bošovic, kde se konala méně oficiální, ale velmi srdečná oslava vítězství obou obcí v regionálním kole. Během oslav byla v Bošovících sehraána 2 fotbalová utkání mužstev obou obcí - starších pánů a žáků. Oslavy byly zakončeny posezením v Bošovické tvrzi při burčáku.

Dne 22. října navštívila Olešnici celostátní komise složená ze zástupců ministerstev, Spolku pro obnovu venkova, Svazu měst a obcí a zástupců vítězných obcí minulých let - naši obec navštívili jako poslední z vybraných obcí republiky. Komise přísně posuzovala všechna stanovená kritéria. Naši sousedé moc nevěřili, že bychom mohli uspět mezi nejlepšími obcemi republiky. Za mimořádný úspěch byl považován úspěch postupu mezi nejlepší.

Dne 7. listopadu 1999 proběhlo slavnostní celostátní vyhlášení Vesnice roku 1999 na historickém Velehradě. Celá naše republika se toho dne do-

zvěděla, že Vesnicí roku 1999 se stala naše Olešnice na Moravě. Mnoho lidí se toho dne možná poprvé dozvědělo z televize, tisku i rozhlasu, že naše obec existuje a že také něco dokázala. V různých časopisech i novinách se o naší obci psaly pochvalné články a byly uveřejňované fotografie.

Radost spoluobčanů neznala konce. Chystaly se velké oslavy. Všichni občané byli pozváni na 10. prosince 1999 do Kulturního domu v Olešnici na oslavy vyhlášení Vesnice roku. Ten den se stala naše obec hostitelkou významných představitelů našeho státu. Přijeli k nám vybraní starostové obcí z celé země, vedoucí představitelé okresu, poslanci a senátoři, vedení brněnské diecéze, zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, zástupci Prezidentské kanceláře a zástupci vedení Programu obnovy venkova. Na slavnostním shromáždění před všemi hosty předal ministr pro místní rozvoj pan Jaromír Čísař ceny nejlepším obcím v republice a hlavní cenu Vesnice roku 1999 do rukou starosty naší obce pana PaedDr. Zdeňka Peši. Předání bylo provázeno dlouhotrvajícím potleskem přítomných.

V průběhu slavnosti byla poprvé promítnuta videokazeta „Olešnice“, která byla v průběhu roku natočena. Slavnost byla ukončena zábavou s tancem. Spoluobčané mohli na vstupenky, které obdrželi zdarma, také čerpat zdarma občerstvení do částky 30,- Kč. Videokazetu „Olešnice“ nechal obecní úřad zpracovat profesionálním filmařem panem Břetislavem Petrem z Blanska. Pan Petr pracoval na zakázce celý rok. Vytvořil velmi působivý záznam z historie i současného života obce. Obec vydala před koncem roku i hrací kartý kvarteta s motivy naší obce a hru pexeso.

Na slavnostním shromáždění dne 10. prosince se také naši občané poprvé dozvěděli ještě, že naše obec je městem a my jsme měšťané.

Asi prvním, kdo naši obec nazval městem a předpověděl nám tuto budoucnost - byl v roce 1988 pan Karpíšek, důchodce a jeden z vyhlášených knihařů již za 1. republiky v Brně. Když toho roku na přání kronikáře zhotovil pod hlavičkou Služeb města Brna tento III. díl kroniky obce (tenkrát ne za zrovna malou cenu 3.125,-Kč), byli jsme nešťastní, že na její desky nadepsal Kronika města Olešnice. Dnes jsme jeho počínů rádi.

Zrušení OP Prostějov

Po několika letech výroby v objektu původně postaveném pro Nákupní středisko na náměstí

oznámil podnik OP Prostějov, že z důvodu snižování odbytu oděvů bude nucen v Olešnici zrušit provoz. Toto rozhodnutí znamenalo, že o práci přijde 70 švadlen oděvní výroby. Při současném stavu 6,9 % nezaměstnanosti v našem regionu to znamená výrazný nárůst počtu lidí bez práce. Provoz byl uzavřen ke dni 30. 6. 1999. Kvalifikovaným švadlenám podnik nabídl možnost zaměstnání v Krasu v Boskovicích.

Snahy o úsporu nákladů domácností

Životní náklady občanů v porovnání s jejich příjmy se stále zvyšují a již pro mnoho domácností začínají být velkým problémem. Obec se proto snaží pomáhat sousedům. Provoz vodovodu i kanalizace je veden s co nejnižšími náklady, aby nemusela být zvyšována cena vodného a stočného. Nyní je účtováno vodné a

10,- Kč/m³ a stočné 6,- Kč/m³ odebrané vody. Jsou to ceny zhruba poloviční oproti průměru v republice. Pracovníci obce chodí zapisovat odečty odebrané vody na vodoměrech v domácnostech 2x ročně, občané potom chodí odebranou vodu platit na Obecní úřad.

Také za odvoz komunálního odpadu, který obec zajišťuje, je snaha zajistit co nejnižší poplatky. Za odvoz odpadu popelnice, kterou si občané pořizují na vlastní náklady, je účtováno při svozu 1x za 14 dní 384,-Kč za každé pololetí, při svozu 1x za týden potom 400,-Kč za pololetí. Úhrada se provádí opět na OÚ. Ke svozu je v obci přihlášeno 523 rodin, z toho 103 na pravidelný svoz, 416 na čtrnácti denní svoz. Pět rodin žádá tzv. letní svoz, určený pro rekreanty z měst, kteří u nás vlastní rekreační chalupy. Pět rodin není vůbec přihlášeno ke svozu odpadů, ti musejí doložit, kam odpad ze svých domácností ukládají.

Od roku 1949 je v naší obci zaveden místní rozhlas ke spokojenosti všech občanů. V roce 1996 byla naše obec vyzvána organizací Ochranný svaz autorský - OSA, aby byly všechny veřejné přehrávky písniček a hudby v obecním rozhlase zpoplatňovány a aby obec pomohla s dohledáním všech veřejných přehrávek hudby.

Obecní úřad přijal opatření, aby od 1. března nebyla pouštěna reprodukováná hudba v místním rozhlase, protože požadavek platit 4 920,- Kč za její pouštění, t. j. 120,- Kč za každý reproduktor po obci (údajně v průměru na 50 občanů) se nám zdál neúměrný. Tím je odbouráno placení dalších poplatků, u kterých je navíc velmi sporné,

zda je OSA dále skutečně předá skutečným autorům zpěvu a hudby. Všechna hlášení jsou nyní v našem rozhlase uváděna naší vlastní znělkou. Jejím autorem je ředitel LŠU v Letovicích pan Halamka.

Obec vybírá poplatky ze psů - činí 70,- Kč. Je-li chován v bytovém domě, pak 120,- Kč. Za každého dalšího pejska se platí 100,- Kč. Za kočičku se neplatí nic, ta chodí po střechách. Obecní úřad zbudoval v měsíci únoru ve dvorní části Obecního úřadu psí hotel, kam budou zavírání všichni chycení volně pobíhající psi, jejichž majitelé je ponechají bez dozoru.

Půjčky na opravu rodinných domků

Obec udělala mnoho pro zlepšení vzhledu obce. Jak ale zlepšit fasády a vzhled rodinných domků, které jsou v soukromém vlastnictví a zrovna nyní nemají sousedé peněz navíc na jejich opravy? I tady se řešení našlo. Vedení obce vypátralo možnost získání bezúročné půjčky na Ministerstvu pro místní rozvoj splatnou po 10 letech. Využilo této možnosti a založilo „Fond rozvoje bydlení v obci Olešnice“. Obec sama do fondu přispěla 50% vkladem z peněz získaných prodejem obecní bytovky. Fond poskytuje občanům půjčky za přesně vymezených podmínek čerpání peněz s minimálním úrokem 3 % na 8 let. Peníze mohou být užity pouze na opravy fasád domů, střech, izolace domů, zateplení, půdní nástavby, domovní instalace, sociální zařízení, výměny oken a dveří a opravy inženýrských sítí. Obec si přitom vyhrazuje právo na výběrové řízení na poskytování půjček žadatelům v jednotlivých letech. Již koncem roku bylo vidět, že mnoho občanů půjčky začalo využívat. V tomto roce bylo vyčerpáno celkem 530 000,- Kč půjček.

Evidence obyvatel

K 1. dubnu čítá naše obec 1 791 obyvatel. Z tohoto počtu je 909 žen a 882 mužů. Obecní úřad vydal velmi zajímavou statistiku četnosti různých jmen a příjmení v obci.

125. leté výročí Hasičského sboru

SHD vzpomněl 18. července 125. výročí založení sboru v obci. Ustavující schůze se při zakládání sboru konala v hostinci Puchárna. Za členy se ihned přihlásilo 105 mužů z obce. Oslovy výročí sboru proběhly v neděli 18. července 1999. Zahájeny byly mší svatou za živé i mrtvé členy

sboru v kostele sv.Vavřince. Ve 13.00 hodin byl vyhlášen poplach pro členy sboru. Po nástupu vyhrávala kapela na náměstí, vystoupily s pochodem mažoretky z Letovic a ve 14.15 nastoupily jednotky SHD s ukázkami hašení požáru jak moderními hasicími přístroji, tak i historickou technikou. Program pokračoval od 16.00 hod. hasičským výletem na zahradě KD.

Ústředí orelský den sportu

Tělovýchovná jednota Orel Olešnice v rámci 90. výročí založení orla vypravila družstvo sportovců na „Ústřední den sportu“ do Vyškova dne 11. září 1999. Dne sportu se celkem zúčastnilo 1 700 sportovců, kteří soutěžili v 10 disciplínách. Olešničtí reprezentovali Blanenský okres a Župu Krekovu. Dosáhli velmi pěkných sportovních výsledků. Jan Soukal se umístil v první desítce v pětihoji a naše družstvo florbalu bylo dokonce na 1. místě, když ve finále porazilo celek Českých Budějovic. Získalo Svatováclavský věnec a věcné ceny. Delegaci našich sportovců vedl starosta Orla pan Miroslav Blaha.

Budovatelské úsilí

Zdravotní středisko - Obecní úřad převzal počátkem 90. let do svého vlastnictví historický majetek - Zdravotní středisko. Stav této budovy byl v té době neradostný. Zejména elektroinstalace a venkovní omítky byly ve velmi špatném stavu. Letos se konečně i tato budova dočkala oprav. V minulém století sloužila jako zemský sirotčinec a chudobinec, ve II. svět. válce jako živnostenská škola, později jako mateřská škola a od 60. let jako zdravotní středisko. Péči obce byla po opravě znovu otevřena několik let prázdná ordinace obvodního lékaře pro II. obvod, provedena nová elektroinstalace a následovně generální rekonstrukce fasády celé budovy.

Fotbalové hřiště - Obecní úřad realizoval dle schválených plánů výstavbu kabin, sociálního zařízení pro sportovce a přístupové komunikace na fotbalovém hřišti v Olešnici. Již od loňského roku mají naši hráči nádherné travnaté hřiště. Hrubá stavba kabin byla zahájena počátkem měsíce května a byla dokončena v rekordním čase za výrazné aktivity místního fotbalového oddílu. Cílem bylo vše dokončit do Olešnické pouti a je potřeba vyslovit pochvalu za to, že se vše stihlo včas včetně krásné příjezdové komunikace.

Čistírna odpadních vod - Její výstavba patřila

spolu s přivaděči mezi velmi náročné investiční akce. Její zařízení je v provozu od roku 1995. Kapacitně byla projektována na 6 000 obyvatel, nepokryje však zvýšené nároky místních závodů. Proto byl zpracován projekt na instalaci výkonnější technologie čištění odpadních vod. V dubnu proběhlo výběrové řízení na dodavatele rekonstrukce. Firma Hydrotech Brno, jako vítěz řízení, provedla v červenci příslušné práce a v polovině srpna byl zahájen roční zkušební provoz čistírny odpadních vod.

Vodovod - Také problém pitné vody musela obec v minulých letech několikrát řešit. V průběhu roku byly odstraněny dvě zásadní poruchy na vodovodním řádu na ulici Horní Vejpustek a na přivaděči k vodojemu u Ostré Horky. Obec odkoupila za Lamberkem vrt od ZD Olešnice s tím, že bude napojen na stávající vodovod.

Náměstí - Na náměstí proběhla II. etapa rekonstrukce. Do země byl uložen rozvod el. energie a následně na chodnících položena zámková dlažba.

Hřbitov - Obecní úřad provedl také opravy na katolickém hřbitově. Byla opravena brána, upraveno stromořadí, opravena zadní zeď a márnice. Obec provedla také dláždění okolo kříže a rozšíření osvětlení na hřbitově. Na hřbitov byl dále zaveden vodovod se třemi výtoky na zalévání hrobů.

Kulturní život.

Plesová sezóna proběhla od 2. ledna. Uskutečnily se plesy: Hasičský, Myslivecký, Country bál, FC Olešnice, Moraviaflor, Dětský karneval, CK K+M tour, Mládež farnosti Olešnice.

Uskutečněny byly kulturní akce:

„O líném Honzovi“ - 17. února pohádka na motivy J. Lady určená pro nejmenší diváky.

„Don Quiote de la Ancha“ - 19. února u nás hostovalo divadlo Klaunika, studiová scéna Divadla Bolka Polívky z Brna.

Oslava svátku matek - 7. května vystoupily s hudebním programem děti ZŠ Olešnice ZUŠ Letovice, akce byla spojena s výstavkou výtvarných prací dětí.

„Olešnická kytka“ - 5. června proběhl již XIV. ročník trampských hudebních soutěžních písní. Soutěžilo 10 hudebních souborů a 2 hostovaly.

Moravský ultramaraton - 16. a 17. července se v obci uskutečnil cíl a start 7. etapy této soutěže. Přímý přenos snímala Ostravská televize. Zúčast-

nili se běžci z ČR, Německa, Slovenska, USA, Běloruska, Maďarska, Francie. Účast našich diváků byla slabá.

„Setkání harmonikářů“ – 6. listopadu se v KD uskutečnilo setkání harmonikářů z celé Moravy a Čech.

„Budvarka“ – 24. listopadu u nás vystoupila známá dechová kapela pro příznivce tohoto žánru.

Mikulášská besídka – 4. prosince zorganizovala Mládež farnosti Olešnice pro děti i jejich rodiče kulturní odpoledne.

„Kamelot“ – 18. prosince v obci opět hostovala známá trampská kapela, kulturní akci zajišťovala T. O. Zmijáci.

„Vánoční zpívání“ – 19. prosince pořádala dětská skupina Skřivánek pod vedením pana Slavíčka kulturní vystoupení pod patronací KDU ČSL v Olešnici.

Rok 2000

Počasí a úroda

Po celý měsíc leden byla krajina přikryta pořádnou vrstvou sněhu. Přitom mrazy nebyly příliš velké – maximálně do -13°C . V polovině měsíce bylo dokonce 50 cm sněhu a po nadílce 20. ledna přišla kalamita. Sněhu bylo asi 70 cm a některé obce byly po silnici zcela nepřístupné. Teprve poslední lednové dny se oteplilo a sníh začal ustupovat. Kolem 10. února zmizel úplně. Celý únor byl mírný s teplotami kolem 0°C . Nová zima začala 1. března, kdy zejména na horách napadlo mnoho sněhu. U nás příliš problémů nezpůsobil. Ve druhé polovině března již tálo a bylo teplé počasí. Polní práce začaly na přelomu dubna. Celý duben byl mírný a ve druhé polovině velmi teplý. Nezvykle vysoké byly noční teploty a denní v posledním týdnu přesahovaly 24°C . Tím bylo vlastně bouřlivě nastartováno přímo léto. Již 4. května kvetla řepka na polích a koncem dubna se na polích začalo projevovat sucho. Sucho bylo i v květnu. Řepa na Jižní Moravě vůbec nevzešla a kdo u nás nezasázel brambory do 20. dubna, sázel je později doslova do prachu. Všechny ovocné stromy nádherně odkvetly již v prvních květnových dnech, celá příroda byla asi o měsíc napřed. Teprve 18. května přišly první deště, aby zachránily úrodu. A nebyla nakonec špatná. Výnosy brambor byly velmi dobré, i obilí se urodilo. Rekordní byla úroda ovoce. Snad

všechny ovocné stromy byly obsypány ovocem, že se ani všechno netrhlo. Takovou úrodu už mnoho let nikdo nepamatuje. Nejeden strom se pod tíhou ovoce rozlomil. Jen švestky, většinou ještě zelené, předčasně opadaly. Počasí bylo pěkné a příznivé i pro podzimní práce. V říjnu přišly plískanice a deště. Sychravé počasí vydrželo až do konce roku. Sníh napadl až den před koncem roku, a to ještě jen velmi málo.

Přijetí starosty města na Pražském hradě

Dne 2. března 2000 přijal prezident republiky Václav Havel na Pražském hradě starosty obcí, které se staly vítězi regionálních kol soutěže Vesnice roku. V doprovodu manželek byli starostové přijati v soukromých prostorách Pražského hradu, kde jim prezident poděkoval za aktivitu obcí v soutěži; ocenil význam této soutěže.

Je ctí pro celé naše město, že náš starosta PaedDr. Zdeněk Peša mohl za všechny přítomné vystoupit a poděkovat prezidentu republiky jménem všech za zájem o život na vesnici, záštitu nad touto soutěží. Náš starosta při této příležitosti pozval prezidentský pár na návštěvu k nám do Olešnice. Manželce prezidenta předal jako dárek modrotiskové výrobky a tiskové materiály propagující Olešnici.

Fond rozvoje obce

Město Olešnice nabídlo i v letošním roce možnost výhodných půjček na opravy a údržbu rodinných domků. Pro tyto účely byla vyčleněna částka 1 200 000,- Kč. Zájem byl pochopitelně hlavně o půjčky na opravy fasád domů. K měsíci březnu bylo evidováno již 14 žádostí - obec všem vyhověla a uvolnila částku 700 000,- Kč. Protože však pouze 1 zájemce žádal o půjčku právě na fasádu, rozhodlo město, že půjčky na fasády pro občany zvýhodní tak, že každý stavebník obdrží účelově v případě opravy fasády nenávratnou půjčku 5 000,- Kč z prostředků města.

Boje o mobilní síť nad městem

Není to tak dlouho, co se o naši dušičku starala společnost SPT Telecom, když nám křížem krážem rozkopala město a položila všude telefonní kabely. Učinila tak důsledně i v okolních obcích, kde ke každé chalupě přivedla dráty, kdyby náhodou bylo přáním některé babičky pořídit si telefon. Nyní přišla nová nabídka od konkurence. Společnost Radiomobil postavila v červnu 1999

na Závřší 53 m vysoký stožár sítě Paegas, aby-
chom mohli používat mobilní telefony od této
společnosti. Než společnost stačila vysílač uvést
do plného provozu, už postavila konkurence Eu-
rotel obdobný vysílač na katastru Prosetína s do-
brým pokrytím našeho města, aby si sousedé
mohli vybrat. Aby byla konkurence na našem
městském teritoriu dokonalá, zahájila společnost
Ericsson v listopadu výstavbu třetího vysílače na
Peterkově kopci pro síť Oskar. Někteří občané ne-
přijímali tyto stožárové stavby s nadšením, ale
pokroku se bránit nedá. Spojení se světem musíme
mít, snad jen těch železných věží nemuselo
být tolik.

Olešnice má také napojení na internet. Samot-
ný městský úřad má od roku 1999 vlastní „webo-
vou“ stránku www.Olesnice.cz, která je velmi
dobře zpracovaná. Obsahuje informace o historii
i současnosti města, průmyslu a životě obyvatel.
Prostřednictvím této stránky se o nás mohou do-
vídat lidé na celém světě.

Propagační materiály o našem městě

V souvislosti s výraznými úspěchy našeho
města vyšlo mnoho článků a informací ve sdě-
lovacích prostředcích. Ty přispěly ke zlepšení
propagace našeho města i naší okolní přírody.
Mimo to byly vydány:

Inforočenka mikroregion Olešnicka - vydala
firma CHAS Moravská Třebová. Brožurka ob-
sahuje důležitá telefonní čísla obecních úřadů
a přehledy nabízených služeb občanům.

Turistická mapa Křetínsko - Svratecký trojú-
helník - která vznikla ve spolupráci 17 měst
a obcí našeho regionu,

Videokazeta Olešnice očima filmařů - obsa-
huje reprodukce starých amatérských filmů,
které natočil v minulosti v obci filmový krou-
žek. Kvalita nahrávky není sice velká, ale his-
torická hodnota je pro naše město nesmírná.

Videokazeta Olešnice 2000 - Rada obecního
úřadu zadala panu Břetislavu Petrovi zakázku
zachytit na videozáznam současný život obce.

Pověsti městečka Olešnice - kniha byla dána
do prodeje v době konání Olešnické pouti. Se-
stavil ji PaedDr. Peša Zdeněk na základě po-
známek a částečně autentických pověstí pana
Josefa Višinky, bývalého kronikáře obce. Ob-
čané si ji mohli zakoupit na výstavě fotografií
v průjezdu radnice o pouti. Na výstavě mohli
občané i podepsat listiny, které pak byly umís-

těny do nové věžičky radnice na památku pro
budoucí generace.

Soutěž Evropské unie

Evropská unie letos vyhodnocovala soutěž
Vesnice Evropy 2000. Celkem byl přihláшено
32 ze zemí Evropské unie a dále Polsko, Ma-
ďarsko, Slovinsko, Slovensko, a České republi-
ky. Z naší republiky byla přihlášena Olešnice
jako vítěz roku 1999 a Jiřetín pod Jedlovou - ví-
těz Vesnice roku 1998.

Podkladové materiály, fotografie a další naše
obec odeslala do Vídně do začátku března.

Dne 15. května naše město navštívila tří-
členná mezinárodní komise Evropské agentu-
ry pod vedením Charlese Koumena z Lucem-
burska. Komise si prohlédla obec a zajímala se
o činnost spolků a aktivity občanů. Na závěr
poděkovala za naši práci a vyslovila všem
uznání. Závěrem června obdržela naše obec
faxovou zprávu, že Evropskou cenu získalo
sdružení obcí Kirchlinten v Dolní Sasku v Ně-
mecku. Olešnice obdržela zvláštní cenu v jed-
notlivých oblastech. Představitelé obce byli
pozváni na slavnostní vyhlášení výsledků Ev-
ropské soutěže a převzetí ocenění 12. října do
německého Kaiserslauternu. Starosta města
PaedDr. Zdeněk Peša tam za nás vyzvedl cenu
za obnovu venkova pro mimořádné výkony, za
aktivity posilující identitu vesnice, snahu o za-
bezpečení pracovních míst v zemědělství stej-
ně jako výrazné úsilí o budování infrastruktury
ohleduplné k životnímu prostředí.

Na předání cen do Německa nejel náš sta-
rosta osamocen. Z našeho města byl vypraven
celý autobus Cestovní kanceláře K+M tour na-
ších občanů, zastupitelů obce i jejich rodin-
ných příslušníků, ale i zástupců dalších obcí
přihlášených do soutěže.

Ocenění bylo velkým úspěchem nejen naše-
ho města, ale celé republiky, neboť se nám jej
dostalo v konkurenci velmi náročné. Zejména
německé a rakouské obce mají mnohem delší
tradice ve zlepšování životního prostředí své-
ho okolí, více zkušeností a nesporně i lepší
ekonomické zázemí.

Volby do krajského zastupitelstva

Po rozhodnutí parlamentu o zřízení vyšších
správních celků v naší zemi byly vyhlášeny
12. listopadu volby do krajských zastupitel-

stev. Všeobecně se očekávalo, že bude malá účast voličů, kteří si voleb v posledních letech užili až dost a nové úřady si navíc už ani nepřáli.

V naší obci se poprvé volilo nikoli v Kulturním domě, ale v obřadní síni naší radnice. Zapsaných voličů jsme měli 1 390. Voleb se u nás zúčastnilo 666 voličů, což bylo 47,91 %. V porovnání s jinými jsme měli účast voličů dobrou. Však jsme také měli „želízko v ohni“. Na kandidátní listině Nestraníků pro Moravu byl zapsán starosta naší obce. Získal 329 preferenčních hlasů. Jinak výsledky hlasování byly následující:

Nestraníci pro Moravu získali	379 hlasů
Čtyřkoalice	145 hlasů
KSČM	59 hlasů
ČSSD	31 hlasů
ODS	26 hlasů

Starosta našeho města PaedDr.Zdeněk Peša byl zvolen do Krajského zastupitelstva.

Udělování ocenění „Plaketa města“

Městská rada rozhodla, že v našem městě budou každoročně udělovány zlaté, stříbrné a bronzové plakety občanům, kteří se významně zasloužili o její rozkvět. Návrhy na ocenění budou moci podat všichni občané, samospráva či spolky, a to ve lhůtě do 30. června. Návrhy pak projedná Kulturní a školská komise a předá je obecní radě, která nejlepší navrhne obecnímu zastupitelstvu ke schválení.

První návrhy na udělení 2 zlatých, 6 stříbrných a 5 bronzových plaket schválilo naše zastupitelstvo 9. listopadu. Bylo rozhodnuto, že předání vyznamenaných proběhne vždy v den výročí udělení statutu města.

Dne 1. prosince 2000 se u nás uskutečnila první oslava. Letos byla spojena navíc s 90. výročím otevření stávající olešnické školy. Široká olešnická veřejnost, naši rodáci a učitelé byli pozváni v 15.00 hodin na prohlídku naší krásně vyzdobené školy. Ve všech třídách byly výstavy prací dětí, přítomno bylo mnoho učitelů současných i těch, kteří ve škole působili před desítkami let. Od 18.00 hodin se konalo v Kulturním domě slavnostní shromáždění, na němž vystoupili s kulturním programem žáci naší ZŠ, byla promítnuta nová videokazeta Olešnice roku 2000 a předáno 13 plaket města.

Zlatou plaketu obdrželi: generál v. v. Zdeněk Škarvada, letec R.A.F. za jeho aktivní odpor proti okupaci země v době druhé světové války a Ivan Kis za prokázanou odvahu v jednotkách Československé armády ve druhé světové válce

Stříbrnou plaketu převzali: František Žíla, Zdeněk Pospíšil, Marie Fialová, Stanislav Blaha, Jaroslav Stejskal a Vlastimil Člupek.

Bronzovou plaketu převzali: Jan Haupt, František Bílek, Zdeněk Halas, MVDr. Jaroslav Slavíček a T.O.Zmijáci.

Sport v našem městě

Za hlavní sportovní akci roku můžeme rozhodně vyhlásit boj našich fotbalistů o postup do 1. B třídy meziokresního přeboru. Naše mužstvo rozhodně ani v minulých letech nepatřilo mezi slabé týmy. To, že se jim město postaralo o krásné hřiště, však na ně působilo velmi silně. Sami o hřiště pečovali a jeho výstavbě a údržbě věnovali bezpočet brigádnických hodin. Hráči také zintenzivnili trénink a výsledky se brzy dostavily. Celou jarní polovinu sezóny se hráči drželi na předních místech okresního přeboru. Poslední utkání soutěže sehráli doma v Olešnici s druhým kandidátem na postup do vyšší třídy - Skalici nad Svitavou. Diváků přišlo povzbuzovat nebývalé množství, asi 800, hráči byli dobře připraveni i prasátko se na ohni opékalo a pivo v bečce se chladilo. Přes velkou snahu našich hráčů skončilo utkání 1:1 a postupujícím mužstvem byla Skalice. Hráči i diváci byli zklamáni, ale každá rána přebolí a na podzim se začíná soutěž znovu.

Běh Terryho Foxe

Olešnice se přihlásila k organizaci běhu Terryho Foxe. Proběhl 20. června v lesoparku Skalky. Zúčastnilo se 298 soutěžících, kteří svou účastí a zápisem na startu věnovali 11 185,50 Kč na konto výzkumu rakoviny.

Atletické přebory žáků ZŠ o pohár starosty města

Uskutečnily se 5.-6. června 2000 na atletickém areálu na koupališti a na kluzišti. Za masové účasti žáků školy se soutěžilo v mnoha disciplínách. Rozdalo se 78 sad medailí.

Pochod Olešnice - Štěpánov

Pochod v celkové délce asi 15 km pořádala T.O.Zmijáci za účasti asi 70 turistů.

Jednota Orel Olešnice

Dne 27. května pořádala Jednota Orel orelské celostátní závody v běhu. Zúčastnilo se 145 závodníků ze 16 Jednot Orla. Olešničtí si vedli znamenitě. Obsadili 2x 1. místo, 1x 2. místo a 4x 3. místo v jednotlivých kategoriích. Soutěž přispěla k propagaci sportu i našeho města.

Cyklostezky mikroregionu

Město Olešnice podalo po dohodě se spádovými obcemi žádost o přidělení dotací k značení cyklostezek našeho mikroregionu. V srpnu byla tato dotace schválena a stezky pro cyklisty v následujícím období vyznačeny.

Župní turnaj ve florbalu

V sobotu 11. listopadu uspořádala Jednota Orel v Olešnici župní turnaj ve florbalu – „sálovém pozemním hokeji“. Zvítězilo v něm družstvo starších žáků z Olešnice.

Suchý slalom na Závřší

Dne 21. října pořádala místní TJ Sokol tradiční 4. ročník závodu v „suchém slalomu“ na Závřší. Soutěž připomíná lyžařský slalom pouze tím, že závodníci mají lyžařské hole, ale jinak běží s kopce po trávě mezi brankami. Závodilo 30 sportovců.

Budovatelské úsilí

Město získalo na základě výsledků soutěže Vesnice roku dotaci 1 000 000 Kč, která přispěla na finanční krytí Programu obnovy našeho města.

Květen, díky příhodnému počasí, byl měsíc zahájení rekonstrukce celé střechy a krovů na Obecním úřadě. Při té příležitosti byl zpracován projekt na vybudování věžičky na střeše radnice - podobné historické, která naši radnici zdobila do požáru v roce 1827. Po opravách byla na radnici vyměněna okna a opravena fasáda budovy.

Na místním koupališti byl instalován nový rozvod vody z nerezů k čističce a instalovány nové vodotrsky. Pro napouštění koupaliště byl využit zdroj vody od obecního úřadu, který dosud byl nevyužit sveden do místní kanalizace. Město nechalo zbudovat v areálu koupaliště stálou promí-

tací plochu letního kina. Promítací plochu vybudovala firma Agroplast Olešnice.

V srpnu a září bylo vybudováno nové dětské hřiště u tenisových kurtů zastavením části školní zahrady. Škola tak přišla zhruba o polovinu školního pozemku. Dlužno však říci, že školní pozemek byl svou rozlohou neúměrně velký pro školní výuku a bylo velmi obtížné jej s dětmi udržovat.

Město chtělo výstavbou nového hřiště nahradit dětem z Družstevní ulice jejich dosavadní neudržované hřiště, na němž byla plánována výstavba Domu pečovatelské péče. Řešení narazilo na nesouhlas obyvatel v této části bydlících. Když byli vyzváni, aby se písemně vyjádřili k návrhu města, jejich stanovisko již nebylo jednoznačné. Rozumná dohoda pomůže často řešit velké věci.

V měsíci září byla provedena oprava živичného povrchu vozovky v ulici generála Čáпка, ulici značně zatížené provozem. Oprava byla nutná po 5ti letech provozu od generální opravy inženýrských sítí a vybudování kanalizace.

Městský úřad nechal zpracovat projekt „Rekonstrukce zeleně v lesoparku Skalky“. V souvislosti s tím bylo požádáno Ministerstvo životního prostředí o přidělení dotace na výsadbu stromů a keřů v této lokalitě. V průběhu října se práce na zlepšení lesoparku Skalky rozběhly naplno. Z přidělených dotací se podařilo kryt

70 % nákladů. Jen aby zejména mládež nově upravené a vysázené plochy nepoškodila.

V listopadu byla kompletně dokončena poslední část rekonstrukce osvětlení města. Můžeme říci, že je tak kompletně zmodernizováno osvětlení celé obce.

Město v průběhu roku 2000 připravovalo staveniště Domu pečovatelské péče. Byl dokončen projekt, vytyčeno celé staveniště, zajištěny finanční prostředky pro výstavbu formou čerpání dotací od Ministerstva pro místní rozvoj. Poslední nejdůležitější věc byla nejobtížnější. Schválení a tedy i dotace na výstavbu proběhly na samý konec roku, a tak byly provedeny alespoň zemní a betonářské práce na základech stavby.

Další mimořádně náročnou akcí byla plánovaná výstavba suchého poldru se stálou zvodní - lidově rybníka na louce pod Lamberkem. Bezpočet příprav a jednání okolo výstavby nakonec vázl na schválení, a tedy i získání dotací na toto dílo. První varianta velkého rybníka schválena nebyla. Město obratem připravilo druhou variantu s men-

ší zvodní. Také tyto práce byly povoleny na samý konec roku. Z důvodu nepříznivého počasí se do konce roku s pracemi prakticky nezačalo.

Kulturní život v obci

Plesová sezóna byla zahájena dne 8. ledna Mysliveckým plesem, následoval Moraviaflor, Country bál, CK K+M tour, Dětský karneval, FC Olešnice, Sdružení podnikatelů, Hasičský, Hasiči okrsku Olešnice, Mládež farnosti Olešnice a Ostatkový věneček.

„Byl jednou jeden drak“ - divadelní představení souboru ze Znojma dne 23. února v Kulturním domě

„Rybářské závody“ - již tradiční závody v lovu ryb udicí u rybníka Obecňák pro veřejnost (6. května)

„Oslava svátku matek“ - 9. května připravily děti MŠ Olešnice s učitelkami kulturní pásmo

„Zelňačka“ - 13. května hostoval u nás ochotnický spolek z Rájce Jestřebí.

„Olešnická kytka“ - 3. června proběhl XV. ročník přehlídky i soutěží hudebních skupin na zahradě za Kulturním domem.

„Městské pivní slavnosti“ - na zahradě Kulturního domu připravily místní spolky spolu s městem 1. pivní slavnosti dne 8. července

„Moravský ultramaraton“ - dne 5. července se město stalo cílem páté etapy IX. ročníku této soutěže, na koupališti byl sváteční podvečer s hudbou.

Letní kino Olešnice promítalo po celý srpen na novou promítací plochu, bylo celkem 14 film. představení.

Včelařská výstava a Výstava drobného zvířectva - obě akce proběhly velmi úspěšně v době olešnické pouti.

Festival dětských pěveckých sborů - 20. října pořádala ZŠ již 5. ročník setkání pěveckých talentů.

Lampionový průvod - 25. října pořádala Kulturní a školská komise spolu se Střediskem volného času při ZŠ lampionový průvod ukončený ohňostrojem u školy.

Setkání harmonikářů - 11. listopadu pořádala ve městě cestovní kancelář K+M tour tradiční setkání harmonikářů.

„Sněhová královna“ - 17. listopadu shlédli občané divadelní představení, s nímž hostoval soubor Mladá scéna z Ústí nad Labem

„Vánoční zpívání u cimbálu“ - na 10. prosince

připravila CK K+M tour vyprávění s hudbou o víně a Již. Moravě.

„Vánoční koncert s Koroužankou“ - 17. prosince pořádala KDU ČSL koncert dechové hudby Dr. Chalupníka, proběhla i výstava fotografií.

„Kamelot“ - 16. prosince v našem městě vystoupila známá skupina, současně s ní vystoupila i předskupina místních hudebníků „Kormorán“

Koncert dechové hudby - 20. prosince pořádal místní závod Mlékárna koncert pro olešnickou veřejnost a zákazníky podnikové prodejny

Ochotnické divadlo - místní mládež sehrála pro veřejnost již druhé divadlo v areálu chovatelů.

KONEC

Pamětní kniha obce

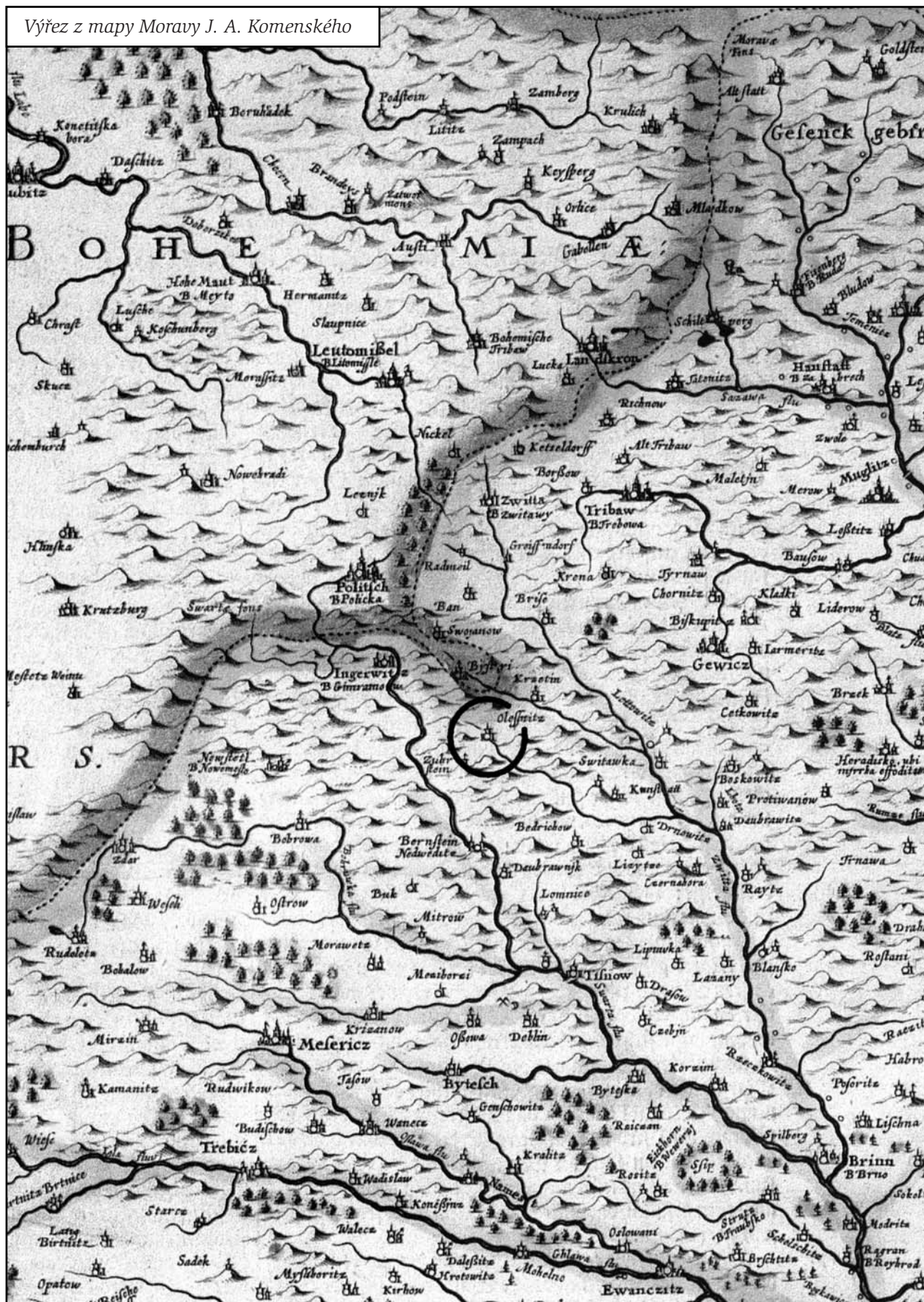
městečko Olešnice
založená roku
1859

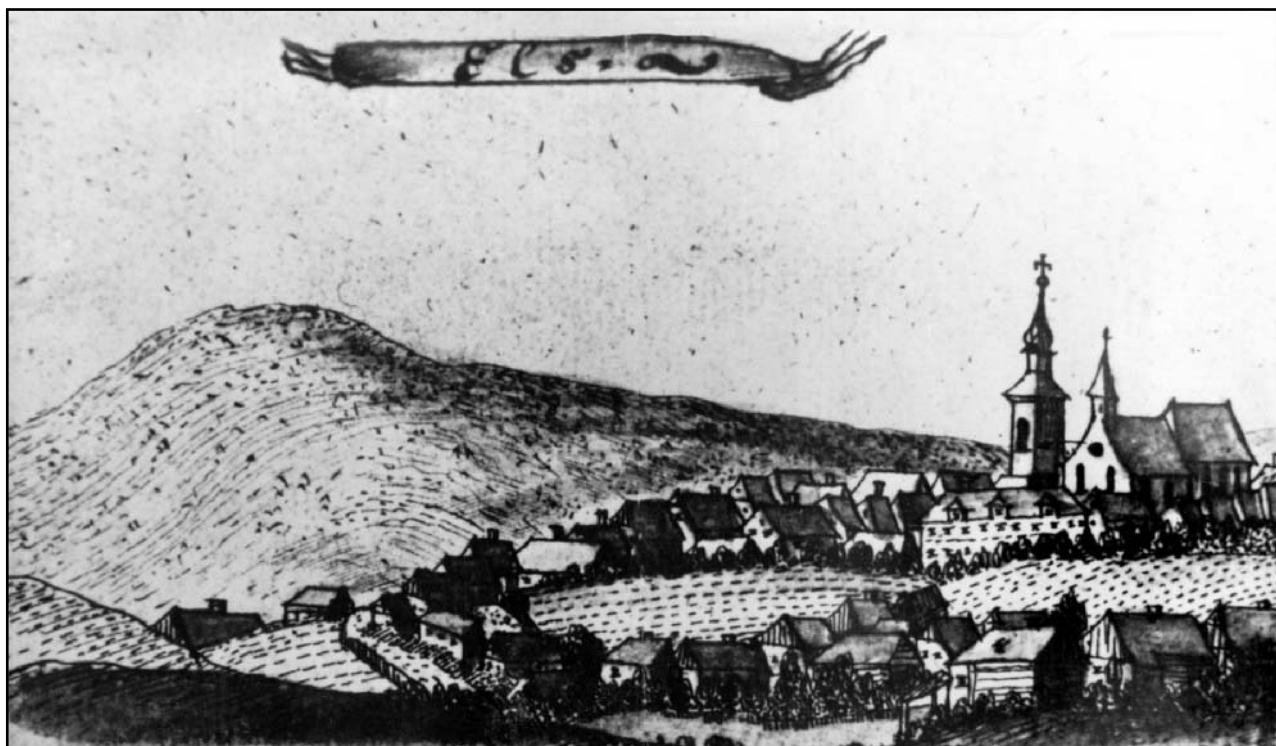
Poděkování všem kronikářům,
kteří zapsali historii města jako odkaz budoucím generacím
a všem, kdo se podíleli na knižním vydání kroniky.

Za zastupitelstvo města
PaedDr. Zdeněk Peša, starosta

Vydalo Město Olešnice v roce 2004, nákladem 70 ks
© foto: archiv Městského úřadu a občanů města Olešnice
© CHAS Moravská Třebová
I. vydání

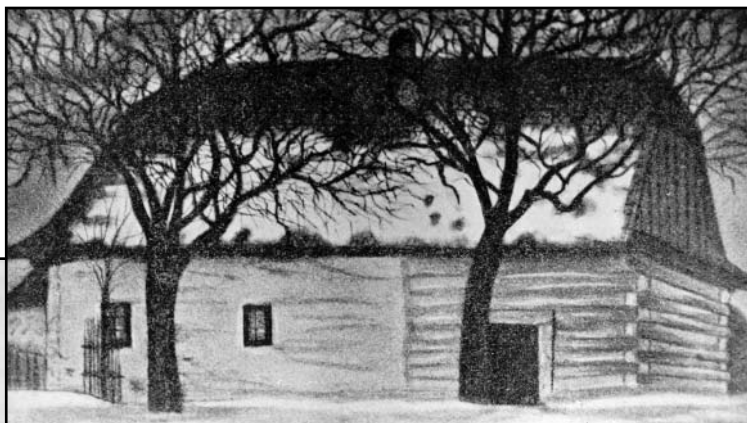
Výřez z mapy Moravy J. A. Komenského

Olešnice kolem roku 1752

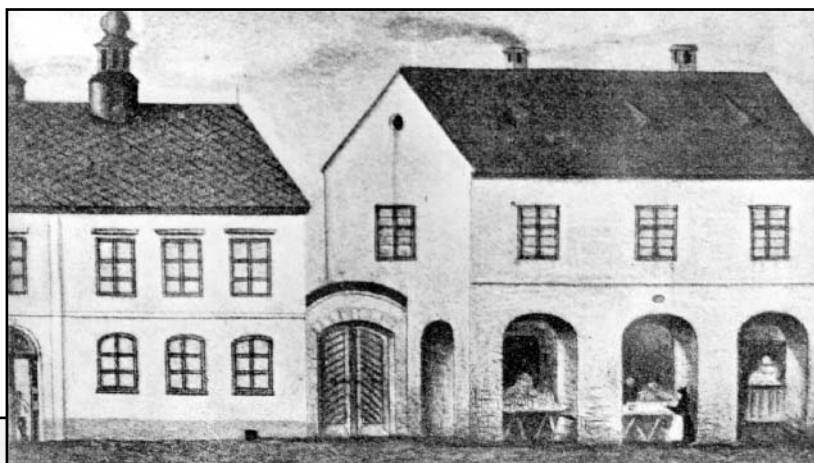
Stavení čp. 167 v roce 1873

*Škola a kostel před rokem 1882
(akad. malíř Otakar Oderský)*

Radnice před rokem 1873

*Olešnické náměstí na přelomu
19. a 20. století*

*Olešnické náměstí a přilehlé ulice
na přelomu 19. a 20. století*

Přelom 19. a 20. století

Stavby školy v r. 1908

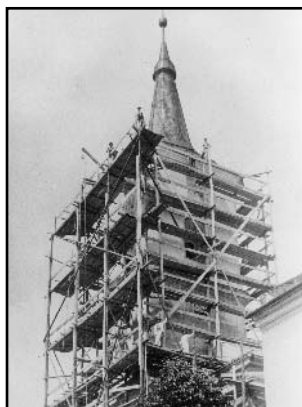

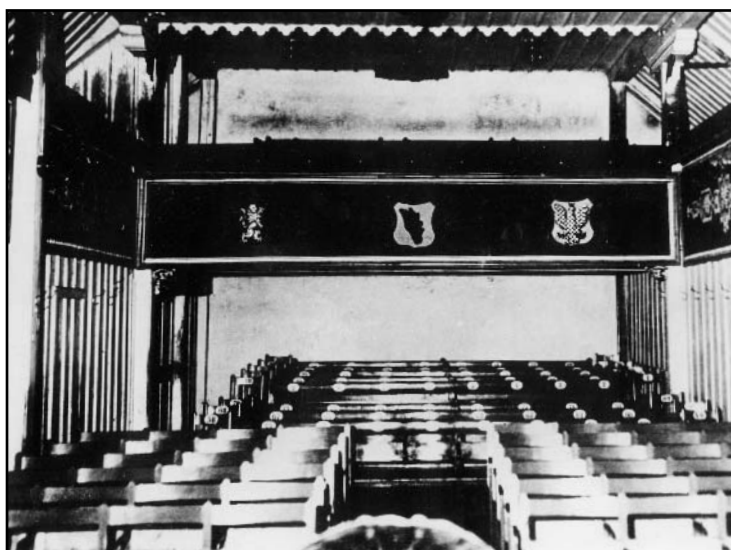
Otevření školy v r. 1910

Evangelický kostel

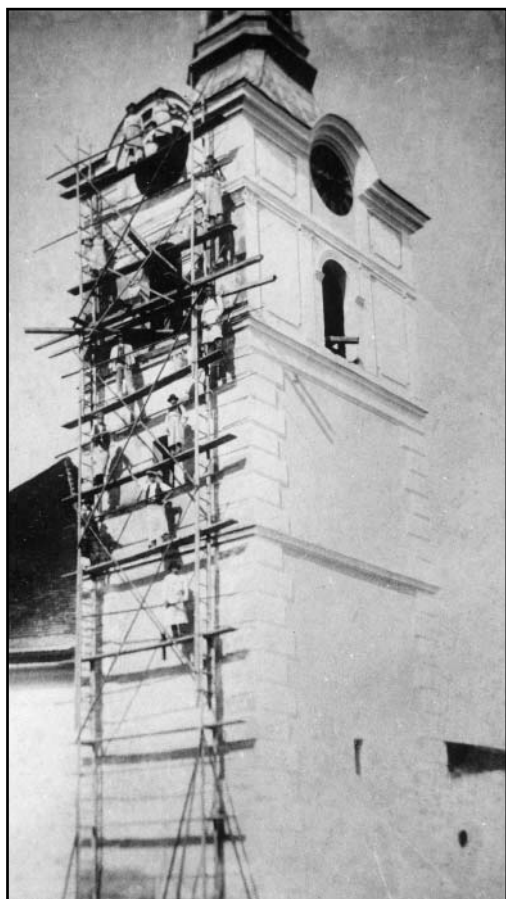

Bourání divadla v r. 1938

Katolický farní kostel

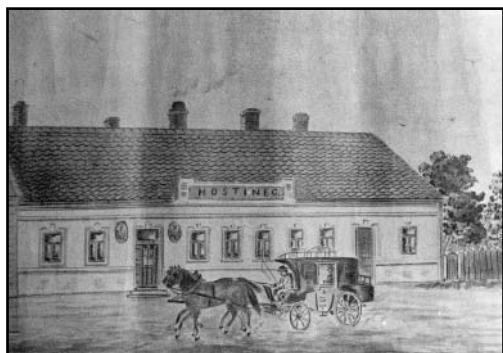
KATOLICKÝ FARNÍ KOSTEL.

Na místě starého gotického kostela, z XV. století, který vyhořel při velkém požáru Olešnice roku 1827, byl postaven nynější chrám ve slohu empírovém dle plánu stavitele Františka Vašíčka ze Žerůtek v letech 1830 - 1839. Slavnost svěcení kostela se konala dne 15. září 1839. Roku 1882 byla opravena a zvýšena věž kostela. Roku 1896 byl kostel vymalován olejovými barvami. Obrazy na klenbě chrámové lodi provedl místní rodák akad. malíř Otakar Oderský. V posledních letech byl vnitřek chrámu zmodernizován, dle návrhu arch. Mladějera.

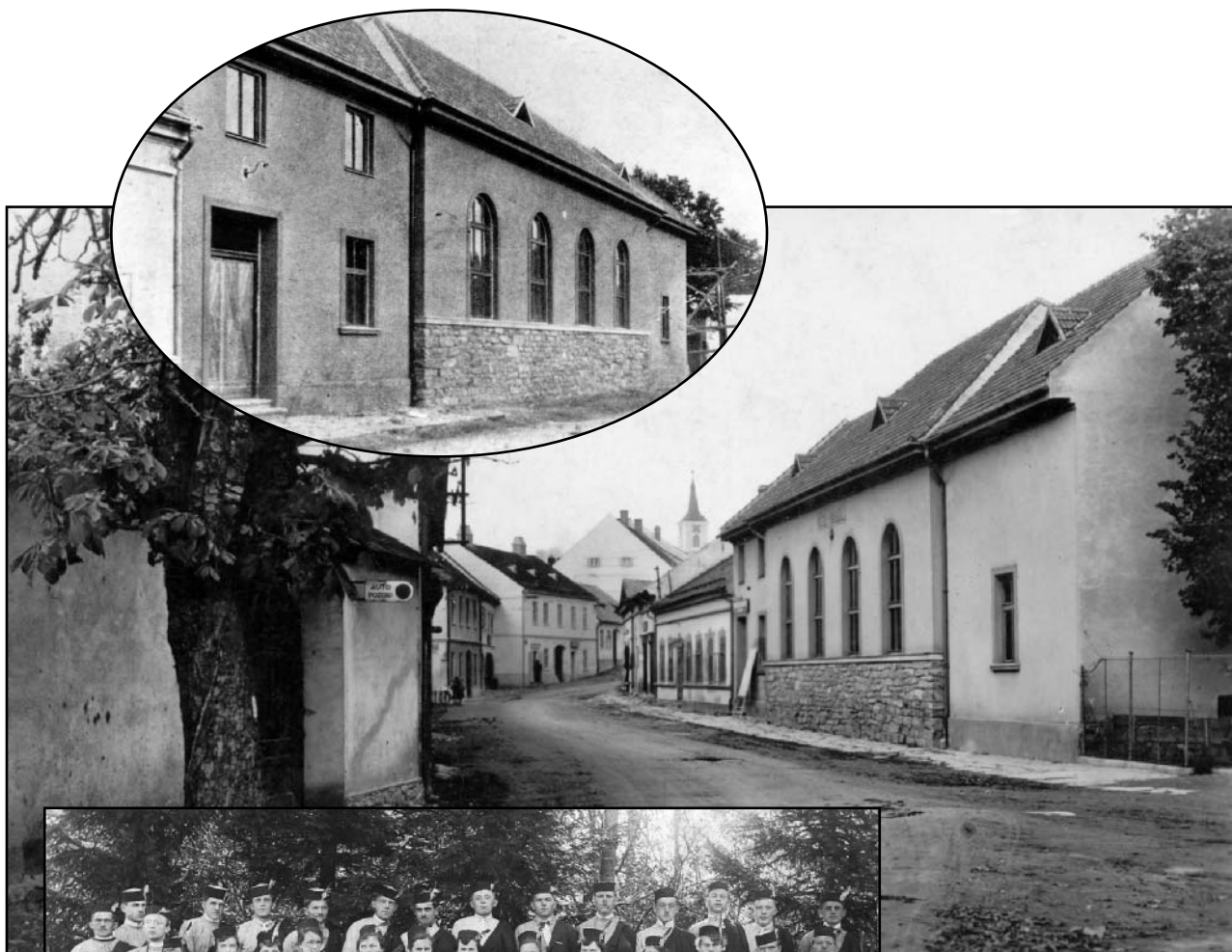
Jednota Orel

Pozemek pro Orlovnu

Výstavba Orlovny r. 1926

*Členové jednoty Orel
v r. 1920*

*Členové jednoty Orel
v r. 1925*

Členové jednoty Orel
v r. 1926

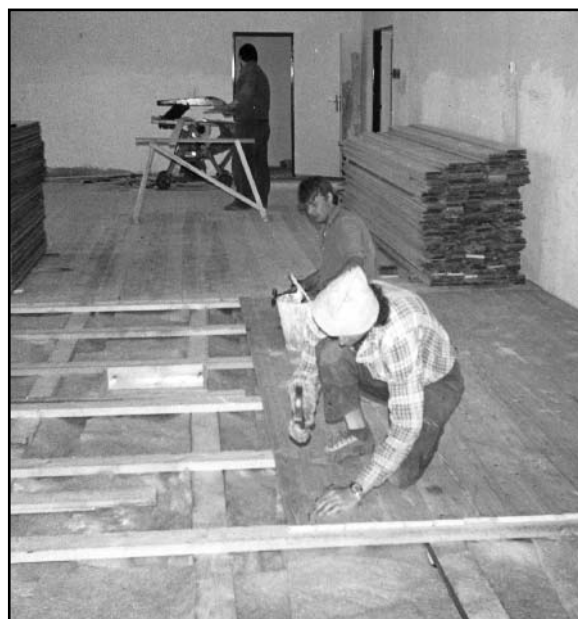

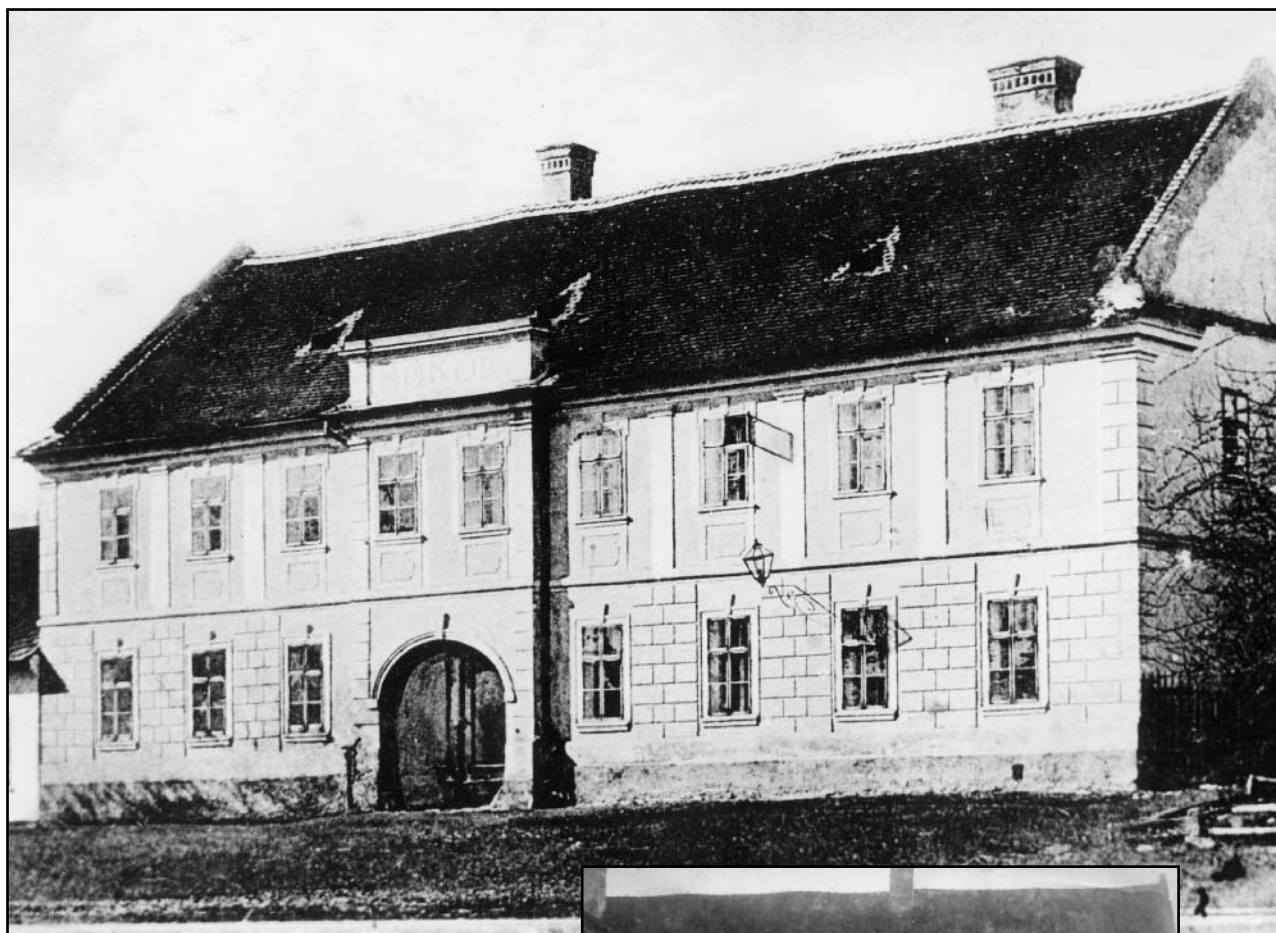

Členové Orla

Rekonstrukce Orlovny v r. 1985

*Sokolovna
v r. 1927*

ŠIBŘINKY

RÁZ: „ZE VŠECH KOUTŮ SVĚTA“

Tělocvičná jednota Sokol v Olešnici na Mor.
dovoluje si Vás srdečně zvát na

šibřinky

ráz: „Ze všech koutů světa“

v sobotu dne 7. února 1948 ve všech místnostech sokolovny
Začátek v 19:30 hod. / Dvě hudby SLH - Štěpánov-Olešnice
Vstupné 20 Kčs mimo dávky

V úterý 10. února 1948 ve 20 hod. **DOZVUKY**

Šibřinky v r. 1948

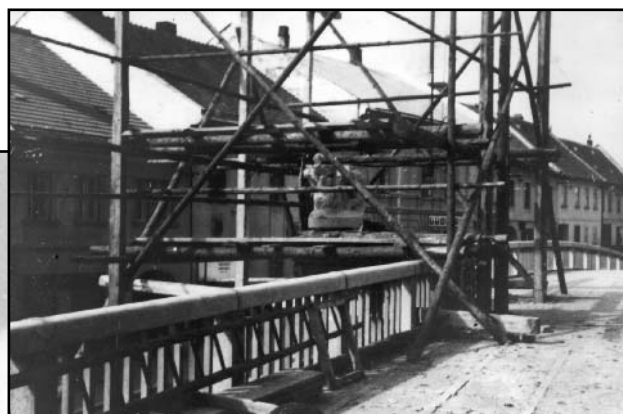
Stavba koupaliště v r. 1935

Stavba zdi před kostelem v r. 1940

Stavba zdi (r. 1940)

Socha sv. Václava před kostelem (r. 1941)

Statek čp. 156

Dům čp. 80

Dům čp. 268

Čuhlova cihelna

Textilní továrna

Panoráma Olešnice v r. 1940

Firma Matonoha v r. 1940

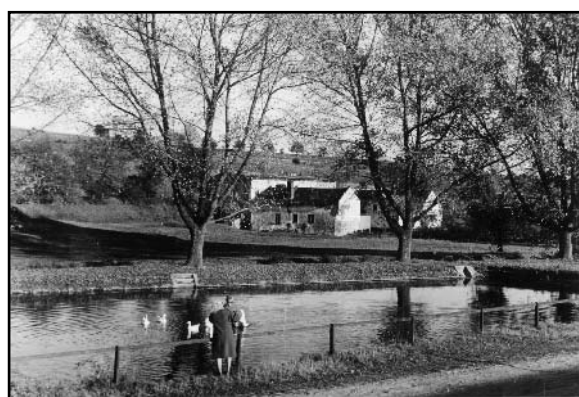
Rok 1950

Centroflor r. 1960

*Výstava
zahrádkářů
v Orlovně
r. 1964*

Fotbalové hřiště po rekonstrukci r. 1999

Určení Olešnice městem předsedou PS PČR (1999)

Olešnice zvolena Vesnicí roku 1999

Převzetí Ceny obnovy venkova (2000)

